Tağuta Muhakeme Olmanın Hükmü

Ebu Musa El-Medeni

Tağuta Muhakeme Olmanın Hükmü

Ebu Musa el-Medeni

FİHRİST

Risalenin özeti:

Önsöz:

Bu kitap tağuta muhakemenin fitnesi, kafirlerin, Müslümanlara yaptığı oyunların ifşası için yazılmıştır. Aynı zamanda delil ve hüccet olarak kabul edilen ayetlerin ve hadislerin olduğu hatırlatılmış, hüccet noktasında alimlerin sözlerine itimad edilmediği, sadece ek bilgi ve fayda olsun diye nakledildiği bildirilmiştir.

Hüküm ne demektir?

Bu bölüm ayetler ve hadislerle hükmün manası, lugat ve ıstılah olarak alimlerin ve bilginlerin sözlerini içermektedir. Lugat yönünden onlarca nakil içerdiği gibi, ıstılahi olarak onbir nakil içermektedir.

Muhakeme ne demektir?

Bu bölüm şu konuları içermektedir:

Muhakemenin tanımı, misaller ile beyanı

Muhakeme ile muhasame arasında fark olmadığının ispatı

Ayetlerle ispatı : Tefsirleriyle ve müfessirlerin sözleriyle oniki delil ve ayet içermektedir.

Hadislerle ispatı : Altı hadis ile ispat edilmiştir.

Alimlerin ve bilginlerin sözleri : İçinde ufak başlıklarla mesele işlenmiş, ulemadan ve bilginlerden yetmişdokuz tane nakil zikredilmiştir. Aralarında İbnul Kayyım, İbni Teymiyye, İbni Kesir ve Muhammed bin Abdulvehhab gibi büyük alimlerin de sözleri yer almaktadır.

Muhakeme nerede başlar ve nerede biter? : Burada geçmişin özeti çıkarılmış ve mahkemeye gitmekle, giden tarafından muhakemenin başlatıldığı, orada konuşma ve savunmanın olması ile muhakemenin devam ettirildiği, muhakeme bölgesinden ayrılmak ile muhakemenin bittiği ispat edilmiştir.

Tağuta muhakeme olmak kişiyi kafir yapar

Bu bölüm şu konuları içermektedir:

Tağut nedir? : Muhakeme gölgesinde kimlerin tağut olduğu, ayetler ile ispat edilmiş ve müfessirlerin sözleri nakledilmiştir.

Tağuta muhakeme olmanın küfür olması, Hz. Adem'den bu güne kadar bütün Müslümanların bildiği, bütün şeriatlarda olan ve Allah'ın indirdiği bütün kitaplarda olan asıl bir hüküm ve kuraldır : Burada bir çok delillerle mesele işlenmiştir.

Ayetlerle tağuta muhakeme olanların kafir olduğunun ispatı : Ayetlerden ondört delil içermektedir.

Hadislerden tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu ispat eden deliller : Hadis ve şerhi içermektedir.

Alimlerin ve bilginlerin tağuta muhakeme olanları tekfir ettikleri bazı sözleri : Geçmiş hadisin şerhinde zikredilen dokuz nakil ile birlikte, seksendört nakil içermektedir. İçinde Şeyhulİslam İbni Teymiyye, İbnul Kayyım, İbni Kesir ve Muhammed bin Abdulvehhab gibi büyük ulemanın tağuta muhakeme olanları kayıtsız, şartsız ve istisnasız tekfir ettiklerine dair sözleri ve muhakemede kendini savunanları tekfir ettikleri sözleri de yer almaktadır. Son olarak konu üzerinde icma dahi nakledilmiştir.

Eski kafirler, İslam mahkemesine savunmaya gelmeyi caiz görmüyorlar! : Bu konuda İmam Muhammed bin Abdulvehhab'ın zamanında ki müşriklerin İslam mahkemesine gelmemeleri ve savunmalarını İslama iletmemeleri zikredilmiş, eski müşriklerle günümüzün müşrikleri arasında mukayase yapılmıştır.

Tağutun mahkemesine şahid olarak gidenin tekfiri: Bu bölüm, ayetler, nebevi sözler, nebevi kurallar ve bilginlerin sözlerini içermekte, muhakemede şahid olmanın muhakemenin bir parçası olduğunu ispat etmektedir. Dolayısıyla muhakemede tağuta şahidlik edenin muhakeme olan bir kafir olduğu ispat edilmiştir.

Tağuta muhakeme olanları tekfir etmeyenlerin tekfiri: Ayetlerle ispat edilmiştir.

Tağuta muhakeme olma küfrü, Allah'ı inkar etmek ve sövmek gibi büyük küfürlerdendir: Delillerle ispat edilmiştir.

İkrah meselesi: Tağuta muhakeme olup da ikrah halinde olduğunu söylemenin kolay bir şey olmadığı ispat edilmiş, özetle ayetler gölgesinde ikrahın manasına bakılmıştır.

Bir kişi elleri kolları bağlı bir şekilde mahkeme salonuna götürülürse, neler yapmalıdır? : Burada savunma yapmanın caiz olmadığı, aksine inkar edilmesi ve kafir hakime karşı gelmenin gerektiği zikredilmiştir. Savunma yapmanın ve muhakemede iddialara cevap vermenin, muhakemeyi devam ettirmek olduğu hatırlatılmıştır.

Şüpheler ve cevapları

Bu bölüm giriş ve genel reddiyelerden sonra, iki başlık altında iddiaların cevapları zikredilmiştir :

Tağutun manasını bozma ve değiştirme amacıyla ortaya attıkları iftiraları ve iddiaları def etmek ve iftiraların cevabı :

1- **Hz.Yusuf'a atılan iftira ve Hz.Yusuf'un savunması :** Bu bölüm, Hz. Yusuf'a atılan üç iftiraya cevap için tahsis edilmiş, onlarca yönden reddiye verilerek müşriklerin iddiaları çürütülmüştür.

2- **Habeşistan muhacirlerinin savunma iddiası ve cevabı :** Bu bölümde, bu pasif şüpheye sekiz yönden reddiye verilmiş ve iddia çürütülmüştür.

3- **Tenbih ve dikkate alınmayacak bazı basit iddialara genel reddiye :** Burada bir çok basit iftiralara onbir yönden reddiye verilmiş, en son konu özetlenmiştir.

Tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığını iddia etmeleri ve bu küfürlerinin cevabı ve iddialarının çürütülmesi :

1-**''İrade'' manasını tahrif etmeleri ve saptırmaları:** İddiaya beş yönden, bir çok delil, lugavî ve müfessir sözleriyle reddiye verilmiş ve hak ispat edilmiştir.

2- **Tağuta muhakeme küfrü, İslam mahkemesi varken vardı! :** Bu iddiaya ayetler ve nakillerle onsekiz yönden reddiye verilmiştir.

3- **Nisa suresi 60.ayetin iniş sebebine bakarak, İslam şeriatı yokken bu ayetin kullanılması ve ahkamının kalkacağı iddiası:** Bu küfür iddiasına onbeş yönden cevap verilmiş ve cevaplanamayacak sorularla muhalif köşeye sıkıştırılmış, tevbeye davet edilmiştir.

4- **Muhammed eş-Şeybani'nin tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü, ya da küfür görmediğini iddia etmeleri:** Bu iddiaya ondokuz yönden cevap verilmiş, konuyla alakalı bir mesele eklenmiş ve cevabı ile sonlandırılmıştır.

5- **İmam İbnul Kayyım'ın *rahimehullah* tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü, ya da küfür görmediğini iddia etmeleri:** Bu iftiraya İbnul Kayyım'den bir çok nakil zikredilmiş ve şüphenin hakikati açıklanarak cevap verilmiştir. Kendisinin tağuta muhakeme olanları, hatta muhakemede savunanları dahi tekfir ettiğini ispat ederek sekiz yönden reddiye verilmiş ve muhaliflerin iddiası çürütülmüştür. Ek olarak konuya giriş ve sonuç zikredilmiştir.

6- **İddia**: **İbni Hazm'ın tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü, ya da küfür görmediğini iddia etmeleri:** Bu iddianın cevabını onbeş yönden verdik ve hakkı ispat ettik.

7- **Hılful Fudul şüphesi:** Burada Hılful Fudul olayının sadece yardımlaşmak hakkında olduğu, bir çok kaynak zikredi-

lerek ispat edilmiştir. Muhaliflerin iddiaları çürütülmüş, asla cevaplayamamayacakları sorular yöneltilmiştir.

Muhaliflerimize, cevap veremeyecekleri sorular :

Burada tağuta muhakeme olmayı her zaman küfür görmeyen zamanımızın müşriklerine, onaltıdan fazla cevaplayamamayacakları sorular yönelttik.

Muhaliflerimize nasihat ve onları İslama davet

Nasihatin devamı ve sonsöz

Bununla eser bitmiştir. Allah bu eserle kafirlere hakkı göstersin, Müslümanların da imanlarını kuvvetlendirsin, amin.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Tağuta Muhakeme Olmanın Hükmü[1]

Önsöz

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Salat ve selam, efendimiz Muhammed'in *sallallahu aleyhi ve sellem* ve ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Bundan sonra:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Elif. Lâm. Mim. İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece "İman ettik" demeleriyle bırakılıvereceklerini mi sandılar? Andolsun ki, biz onlardan öncekileri de imtihandan geçirmişizdir. Elbette Allah, doğruları ortaya çıkaracak, yalancıları da mutlaka ortaya koyacaktır. Yoksa kötülükleri yapanlar bizden kaçabileceklerini mi sandılar? Ne kadar kötü (ne yanlış) hüküm veriyorlar!”[2]

---

[1] Tenbih : Aslında tağuta muhakemenin küfür olduğuna dair uzun bir risale yazmaya başlamıştım. Fakat bütün nakilleri bulmak gerçekten çok uzun vakit aldı. Bu nedenle o risalem bitmeden önce, fitne çoğaldığı ve tağuta muhakeme olmanın caiz olduğunu iddia eden müşrikler çoğaldığı için, hızlıca bu risaleyi kaleme aldım.
Diğer yazılacak uzun risale ise, inşaAllah bu risalenin şerhi gibi olacak. İhtiyaca göre belki arapça, belki türkçe yazacağım. Dilerim ki Rabbim yazılacak uzun eseri de, yazacağımız evleviyyatlı bazı risalelerden sonra bitirip, İslam ümmetine sunmayı nasib eder. Rabbim bize hayrı göstersin, bizi haktan ayırmasın.

[2] Ankebut suresi, 1-4.ayetler. Benzeri ayetlere bakmak için: Bakara suresi, 214.ayet, Ali İmran suresi, 140-143.ayetler, Ali İmran suresi, 166-167.ayetler, Tevbe suresi, 16.ayet

Derim ki: Maalesef öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, musibetlere ve fitnelere dayanan, zorluklar karşısında ayakta kalan Müslüman görmek çok zor, hatta imkansız bir şey haline geldi.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "İnsanlardan kimi Allah'a yalnız bir yönden kulluk eder. Şöyle ki, kendisine bir iyilik dokunursa buna pek memnun olur, bir de musibete uğrarsa çehresi değişir (dinden yüz çevirir). O, dünyasını da, ahiretini de kaybetmiştir. İşte bu, apaçık ziyanın (kaybedişin) ta kendisidir."[3]

Derim ki: Maalesef zamanımızın insanları, rahatlıkta ve kolay işlerde hemen Müslüman oluyorlar. Ama zorluklar ile karşılaştıkları zaman, bir de bakıyoruz ki hepsi Kafir olmuş. Hak yolda sabit kalan hiç kimse kalmamış. Sadece Allah'ın küfürden koruduğu birkaç kişi ancak bulabiliyorsun. Nasıl ki Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Cennet ehlinin siyah boğanın üzerindeki bir tane beyaz kıl gibi olduğunu zikretmiştir. Bu hadisi imam Buhari Sahih'inde rivayet etmiştir.

Eğer bunu anlarsak, neden hak ehlinin günümüzde bu kadar az olduğunu anlamış oluruz.

Maalesef Allah c.c. insanları her gün farklı farklı imtihanlar ve ibtilalardan geçiriyor. Bu imtihanları kimileri kaybediyor, kimileri ise kazanıyor. Kazananlar ise, sünnetullahda bilindiği gibi, her zaman azınlık oluyor.

---

[3] Hac suresi, 11.ayet

Günümüzde İslam şeriatının yok olması ile Allah insanları imtihan etmektedir. Maalesef şeriat diyarı olmadığından, kafirler kolayca istedikleri şüpheleri insanların arasına atmakta, böylelikle onları küfürlerin içine düşürmektedirler.

İnsanlara, İslam dini, sanki ancak ve ancak İslam diyarında yaşanıyormuş, İslam diyarı olmadığı için artık şeriatın bir kısmını terk edebiliriz imajı anlatılıyor. Bu gibi sapkın inançlar maalesef her tarafta çoğalıyor.

Günümüzde çıkan sapık inançlardan birisi de, kafirlerin kurduğu küfür sistemlerinin mahkemelerine gitmenin caiz olduğu iddiasıdır, ya da bu işin küfür olmadığı iddiasıdır, ya da küfür olmasında ihtilaf olduğu iddiasıdır.

İşte bu fitne, maalesef günümüzde aşırı fazla yayılmış bir fitnedir. Halbuki bizler bu konuda ki ayetlere ve hadislere baktığımızda, hemen görüyoruz ki kafir sistemlerinin mahkemelerine gitmek küfürdür. Onlara muhakeme olmak küfürdür. Savunma kaynağı olarak Kur'an'ı değil de küfür mahkemelerini ve kafirleri seçmek, küfürdür.

Mugire bin Şube *radiyallahu anh*, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'den şöyle dediğini rivayet etmiştir: **"Ümmetimden bir grup her zaman zahir olacaktırlar. Ta ki onlar zahir iken, Allah'ın emri gelene kadar**."

Muaviye bin Ebi Sufyan *radiyallahu anh* , Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'den şöyle dediğini rivayet etmiştir: **"Ümmetimden bir ümmet, Allah'ın emri ile ayakta kalacak-**

tırlar. Onları rezil etmeye çalışanlar ve onlara muhalefet edenler, onlara zarar veremeyeceklerdir. Ta ki onlar o hal üzere iken Allah'ın emri onlara gelene kadar."[4]

Hafız İbni Kesir *rahimehullah* , Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* yolunu takip eden imamlardan olan, bizler gibi inanan bir muvahhid Müslüman olarak şöyle demiştir: "**Hala Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* ümmetinden bir grup, kendileri dışında bütün yaratılmışlara hüccet (deliller) ve hak ile galip gelmekteler**. Onun sünnetine sarılırlar, onu korurlar, ona dayanırlar. Senedlerini ve metinlerini ezberlerler…"[5]

Derim ki: Allah'a şükürler olsun ki bizler öyleyiz. Sayımız az da olsa, her zaman deliller, hüccetler ve apaçık nurlar ile yer yüzündeki en kuvvetli insanlar bizleriz. Yer yüzünde Rabbim bizleri hikmet, ilim ve deliller ile kuvvetlendirdiği gibi, umarım ki ahirette de cennetine koyacaktır.

İmamların imamı Osman bin Said ed-Darimi *rahimehullah*[6] şöyle demiştir: "İşte bu son günlerde, fukaha (dini bilen ule-

---

[4] Bu iki hadis, Sahihi Buhari'dedir. Menakib kitabının en son babına bak. 3640-3641.numaralı rivayetler.
Sahihi Muslimde de bu rivayetler daha fazlası ile mevcuttur. Bu iki hadis manasında, özellikle de cihad edenler hakkında gelen rivayetler üzerinde bir cüz eser arapça yazmıştım. Eğer faydalı olacaksa umarım rabbim yayınlamayı nasib eder.

[5] Camiul Mesanîd Ves Sunen el-Hâdi İlâ Akvami Senen. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. 1.clt. 60.s. (mukaddime)

[6] İmam Halilî -Allah kendisine bol bol rahmet eylesin – ezberinden yazdığı el-İrşad adlı eserinde şöyle demiştir: "Osman bin Said ed-Darimi, bizdeki yeri yücedir. Bu ilmi (hadis ilmini) bilir. Buhari, Ebu Zura ve Ebu

ma) azaldı. Alimler kabzedildi[7]. Dalalet imamları bidatlara davet ettiler. İşte bu hal, İslamdan korkan Yahudilerin ve Hristiyanların ve Irak'ın, Nabat'lılarının işine geldi. Hal böyle olunca konuşmak için fırsat buldular. Sonra da İslamiyeti yıkmaya başladılar. Allah'ı –zulcelali vel ikram– yok ettirmeye çalıştılar. Sıfatlarını inkar ettiler. Peygamberlerini yalanlattırdılar. Fırsat buldukça da vahyi yok etmeye çalıştılar.

Bundan sonra da halklarda cahilliği gördüler. Alimlerin de azaldığını gördüler. İşte o an küfürleri insanlara yaymaya başladılar. Kendilerini başkan sayıp insanları küfre davet ettiler.

Hatim ile kıyaslanır.” (el-İrşad Fİ Marifeti Ulemail Hadis 877.s.)
(Ezberinden yazdığı ise: Tezkiretul Huffaz. Yazarı: Zehebi. 3.clt. 1124.s. / el-İrşad, önsöz 23.s.)
Halilî der ki: “Abdullah bin Muhammed el-Hafız'ı şöyle derken işittim: **Osman bin Said güvenilirdir. Bu konuda herkes ittifak etmişlerdir**.” (Bir önce geçen kaynak)
Ama günümüzde hala müşriklerin büyükleri, Peygamberlere, ashabına ve Müslümanlara dil uzatmaktan utanmadıkları gibi, bu imama da dil uzatmaktan utanmıyorlar.

[7] İmam Osman –Allah kendisine bol bol rahmet eylesin – bu sözleri ile İmam Buhari'nin sahihinde rivayet ettiği şu hadise delalet ediyor: “Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöye buyurmuştur: **Şüphe yok ki Allah ilmi insanların göğüslerinden çekip alacak değildir. Ama Allah alimlerin ruhlarını alarak ilmi alır. Taki hiç alim kalmadığı zaman, insanlar cahil başlar edinirler, fetva istenildiğinde fetva verirler. Hem kendilerini, hemde başkalarını (batıl fetvaları ile) dalelete sürüklerler**.” Bunu Buhari ve Muslim ve başkaları rivayet etmişlerdir. Nevevi, Sahihi Muslim'e koyduğu bab (konu) başlıklarında, bu konuya vardığında, bu hadis için şöyle bir bab (konu) açmıştır: **İlmin kaldırılması ve alınması, cahilliğinde ortaya çıkması bâbı (konusu)**
Buhari ise şöyle bir bâb açmıştır: **Reyin ve kıyas yapmak ile uğraşmanın kötülüğü hakkında zikredilenler**.
İmam Osman bin Said ed-Darimi bu sözleri kendi zamanı için, yani 1200 yıl öncesi için söylüyor! Artık zamanımızı sen düşün!

İnsanlara hatalı meseleler, kör edici sözler söylediler. **Bununla Müslümanları hatalı çıkarmaya çalıştılar**. Bununla insanların kalbine şüphe sokmaya çalıştılar. Ne hal üzere olduklarını gizleme peşine düştüler.

Bununla kendi eski imamlarını takip ettiler. Eski hocaları demişti ki: **"Şüphe yok ki bu insan sözüdür."**[8] Ve (şöyle demişlerdir) "**Bu sadece bir yalandır."**[9]

Bizler de onların bu hallerini görünce, kendi görüşlerini anlayınca, küfrü kastettiklerini, kitapları ve Peygamberleri inkar etmeye çalıştıklarını fark edince, Allah'ı kelamsız, ilimsiz ve emir vermeye gücü yetmeyen bir ilahmış gibi anlattıklarını görünce, **gördük ki onların görüşlerini Kur'an'la , sünnetle ve alimlerin sözleri ile reddederek (pisliklerini, hilelerini ve kastettikleri küfürleri) açığa çıkaralım**. **Bununla insanlardan gaflet içinde olanlar, onların kötü görüşlerine cevap vermek için delil bulabilsinler**.

Böylelikle kendilerini, çoluk çocuklarını onlardan korusunlar. Onlara reddiye vermekte de sevap alma niyeti ile çaba sarfetsinler. Allah'ın dinini savunsunlar, Allah katındakini (cenneti) istesinler.

Bizden önceki selef ise, bu gibi konulara girmekten nefret ederlerdi. Çünkü onlar bu konularda afiyetli insanlardı. (O zamanlarda küfür yaygın değildi. Hileci münafık kafirler sonraki zamanlarda ki gibi yoktu) Ama bizler, **İslam kayboldu-**

---

[8] Muddessir suresi, 25.ayet
[9] Sad suresi, 7.ayet

ğunda, alimlerin yokluluğunda, bu adamlar ile ibtila edildik. **Onların getirdiği batılı, hak ile reddetmekten başka bir çare de bulamadık**.

Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'de bu gibi konularda ümmeti için korkardı. Ümmetini tahzir ederdi. Sonra sahabeler ve tabiinde böyle yaptılar. İnsanların Allah hakkında ve Kur'an hakkında heveslerine göre konuşup da sapmalarından korktuklarından böyle yaptılar. Sonra da cahilce birbirlerini yenme ve büyüme adına tartıştırlar da kafir olurlar (diye korktular)[10]…"[11]

Derim ki: İmam Osman bin Said'in sözlerini gördün. O bizden 1200 yıl önce yaşamıştır. 280.yılda vefat etmiştir. Daha o zamanlarda müşrikler ayaklanmışlar, İslamiyeti bozmak adına ellerinden gelen herşeyi yapmışlar.

Günümüzde ise daha da fazla güçlendiler. Küfürleri daha da fazla ileriye gitti. Ta ki "Lâ ilâhe illâ Allah" sözüne saldırdılar. İnsanlara "İlah" teriminin ne demek olduğunu unutturdular. İnsanlar sandı ki bu, Allah'tan başka yaratan yoktur demek, sonra ne yaparsan yap, sen Müslümansın!

Bir diğeri de sandı ki Allah'tan başka bir ilah yoktur dersen, sonra da tağuta muhakeme olursan, o zaman sen "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesini yalanlamış olmazsın.

---

[10] Burada cehaletin insanı küfre götürdüğünü söylemiştir. Bu da gösterir ki eski alimler de, bütün Müslümanlar gibi cehaletin mazeret değil, cehaletin küfür olduğunu eserlerinde açıklamışlardır.
[11] Er-Raddu Ala el-Cehmiyye. Yazarı: Osman bin Said ed-Darimi. 280.yılda vefat etmiştir.

Kimileride dedi ki, tağuta muhakeme olursan, belki "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesini yalanlarsın, belki yalanlamazsın dediler ve şüpheye düştüler.

İşte bu kafirler unuttular ki "Lâ ilâhe illâ Allah" demek, Allah'tan başka sözü dinlenen, ibadet edilen ve muhakeme olunan hiç kimse yoktur demektir.[12]

Eğer kişi bunu anlarsa, o zaman Allah dışında kendi sözünün dinlenmesini isteyen küfür mahkemelerine gitmenin, Allah'ın sözünü dinlemek değil de, tağutun sözünü dinlemek olduğunu anlamış olur. Bunu anlarsa, bir kişinin tağuta muhakeme olanları tekfir etmeden, asla ve asla Müslüman olamayacağını anlamış olur.

İşte hak olan budur. Şu son yüz yılda insanlara unutturulan gerçek tevhid anlayışı budur.

"Lâ ilâhe" demek, sözü dinlenen hiç kimse yoktur demektir. Evet, eğer bir kimse sözü dinlenen hiç kimsenin olmadığına iman ederse, tağutları tekfir etmesi, onların sözünü dinleyen, savunmalarını onlara götüren, tartışmalarını onlara kaldıranların, o kişileri ilahlaştırmış olduklarını anlamış olur.

---

[12] İlah kavramı o kadar geniş bir manaya sahiptir ki, rab manasını da içermektedir. Rab demek, sözü dinlenen, itaat edilen kişi demektir. İlah da yaratıcı, sözü dinlenen, herşeye güç yetiren manasındadır. (bkz: Tefsiri Taberi. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. 141.s. / 1.clt. 123.s. ve benzerleri)
"Rab : Sözü dinlenen efendi manasındadır." Bkz: el-Hidaye. Yazarı: Mekkî bin Ebî Talib el-Kaysî. 1.clt. 101.s. Buhusul Kitab Ves Sunne bsk.

O zaman, tağutun mahkemesine gidenlerin hakikatte söyledikleri söz “Lâ ilâhe illâ Allah” değil, bilakis “Lâ ilâhe illâ tağut” sözüdür. Ya da “Lâ İlâhe İllâ mahkemetu falan ülke“ ifadesidir. Ya da “ Lâ İlâhe İllâ büyük meclisdir.“

Bu müşriklerin en hafifinin hakikatte söyledikleri sözü ise “Lâ ilâhe illâ Allah ve tağut” ifadesidir. İşte Allah ile bir başkasının sözünü dinleyene, Allah'ın gazabı ve laneti üzerine olsun.

Bu adamları tekfir etmeyenler ise, “İlah” kavramını anlayamayan zamanın müşrikleridirler. Onlar “Lâ ilâhe illâ Allah” demenin, sadece birkaç hakimi, birkaç ağacı, birkaç putu ve birkaç kişiyi tekfir etmek ile olacağını zannettiler. Ama hata ettiler. Bilakis “Lâ ilâhe illâ Allah” kavramı, Allah dışında hüküm veren, sözü dinlenen ve kibirlenen herkesin kafir olduğunu, ona ibadet etmenin de küfür olduğunu anlamaktır, bilmektir, yaşamak ve hayata dökmektir.

Öyleyse zamanımızın, kafirleri tekfir etmeyen müşrikleri, sanmasınlar ki müşrikleri tekfir etmeden tağutu inkar etmek oluyor. Hayır, tağutu reddetmek, ancak ve ancak ona tapanları tekfir etmek ile olur.

Görmüyormusun ki Hz.İbrahim, ilk önce kafir halkı tekfir etti, sonra putları ve büyüklerini tekfir etti. Görmüyormusun ki ilk önce tapanı, sonra tapılanı tekfir etti. Allah c.c. babamız İbrahim aleyhisselam’ın sözünü aktarırken şöyle buyurmuştur : “**(Ey tağuta tapanlar) Size de, Allah'tan başka ibadet**

ettiklerinize de of olsun (yazıklar olsun) . Sizler hiç akletmezmisiniz?"[13]

İşte Hz. İbrahim, güzel bir şekilde tağuta muhakemeyi tekfir etmenin ve "Lâ ilâhe illâ Allah" kavramının ne demek olduğunu açıkladı.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Sizler için İbrahim'de güzel bir örnek vardır. Onlar kavimlerine dediler ki: Bizler sizden ayrıyız. Sizin Allah dışında taptıklarınızdan da ayrıyız."**[14]

İşte görmüyormusun ki İbrahim aleyhisselam, ilk önce kafir olan halklardan ayrılığını belirtti, sonra tağutlardan ve başkanlarından ayrılığını belirtti?

Görmüyormusun ki İbrahim *sallallahu aleyhi ve sellem*, tağut ile tağuta tapanı ayırmadan, hepsini bir görerek, hepsini birden tekfir etti? Kur'an'da zikredildiği üzere, İbrahim aleyhisselam devamında şöyle der: "**Sizleri tekfir ettik, artık sizler ile bizim aramızda düşmanlık ve kin başladı. Ta ki bir tek Allah'a iman etmenize kadar."**[15]

İşte gerçek "Lâ ilâhe illâ Allah" budur. Allah dışında reddettiğimiz herşeye tapmanın küfür olduğunu, onlara tapanların cehennemlik olduğunu, tapanında tapınılan şeyin de (eğer razı ise ve engel olamıyorsa) cehennemlik olduğunu bilmemiz gerekir.

---

[13] Enbiya suresi, 67.ayet
[14] Ayetin devamı bir paragraf sonradadır.
[15] Mumtehine suresi, 4.ayetin başı.

Kim bunu bilmiyorsa, cahil kalmış ise, o zaman Müslüman değildir.

Şüphe yok ki Allah c.c. Kur’an'da, en başta “Lâ ilâhe illâ Allah” ifadesinin ne demek olduğunu öğrenmeye, araştırmaya ve bilmeye bizleri teşvik ediyor, bunu bizlere emrediyor ve şöyle buyuruyor: **“Bil ki o “Lâ ilâhe illâ Allah”tır.”**[16]

İşte bu ayet gösteriyor ki her kim “Lâ ilâhe illâ Allah” ne demektir diye bilmezse, araştırmazsa, düşünmezse o kişi Müslüman değildir. Aynı şekide her kim bu kelimenin manasını yanlış anladı ise, o kişi Müslüman değildir. Çünkü yanlış anlamak, onu anlamamaktır. Dolayısı ile her kim, “Lâ ilâhe illâ Allah” ifadesinin manasını öğrenmemiş ve bilmemiş ise, o kişi Müslüman değildir. İsterse alim olduğunu iddia etsin, isterse cahil olduğunu, her halukarda Müslüman değildir. Bu kelimeyi bilmek ve yaşamak, İslamın aslıdır.

Hafız İbni Kesir, Hz. Ömer'in “Tağut şeytandır'” sözünü beyan edip açıklarken şöyle demiştir: “ Şüphe yok ki bu (Tağutun şeytan manasında olması) cahiliyye ehlinin üzerlerinde olduğu bütün şerri içermektedir. Putlara tapma, **onlara muhakeme olma ve onlardan yardım isteme gibi.**”[17]

Derim ki: Görmüyormusun, nasılda tağuta muhakeme olmayı, tağut olarak addetti. Demek ki her kim tağuta muhakeme olanları Müslüman görüyorsa, onların kafir olduğunu

---

[16] Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* suresi, 19.ayet

[17] Tefsirul Kur’anil Azim, 1.clt. 684.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

bilmiyorsa, bu konuda şüphe içinde ise, o kişi tağutu tekfir etmemiştir.

İşte Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*den bu güne kadar yaşayan bütün Müslümanlar böyle inanırlar. Allah'a şükürler olsun.

İmam Osman'dan *rahimehullah* naklettiğim sözü hatırla. Günümüzden 1200 yıl önce bunları söylüyor. Acaba hiç düşündün mü? Bu sözleri kimler için söylemiş? Bu tekfiri kimlere yapmış? Kimleri tekfir etmiş? Kimler hakkında Allah'ı inkar etmeye çalıştıklarını söylemiş?

İmamın tekfir ettiği kişiler, Allah'ın gökte olduğunu kabul etmeyen, bazı sıfatlarını kabul etmeyen ve tevil eden kafirlerdir.

Eğer bu küfürleri işleyenler hakkında böyle diyorsa, bizzat Allah'ın dışında başkasına tapan, Allah dışında başkasına muhakeme olan, ihtilafını ve savunmasını Allah dışında, tağutlar karşısında yapanları görseydi, onlar hakkında neler derdi acaba?

Ondan önce, bir de bu halimizi sahabeler görseydi, neler derdiler acaba? Bir de efendimiz Hz. Muhammed Mustafa *sallallahu aleyhi ve sellem* görseydi, neler derdi acaba?

Elbette ki hepsi de Allah'ın dediği gibi : “**Özür dilemeyin** (ey tağutlara muhakeme olanlar, ey ihtilafınızı ve savunmanızı tağutlarda giderenler, ey ihtilaf esnasında kaynak olarak tağutları seçenler, ey onları Müslüman gören, tağutu bilme-

yen, tağutu tanımayanlar) **imanınızdan sonra kafir oldunuz** "[18] derlerdi. Çünkü onlar, tağuta muhakeme olanlar hakkında Allah'ın "**Halbuki onlar tağutu tekfir etmek ile emrolundular**"[19] ayetini inkar etmiş olurlar. Allah c.c. tağuta muhakeme olmayı, onu tekfir etmemek olarak addediyor. İsterse gece gündüz tağutu tekfir ettiğini iddia etsin, kendisinin o tağuta muhakeme olması, tağutu tekfir etmediğini güneş gibi açığa çıkarır.

İşte bu adamları tekfir etmeyen de, tağutu tekfir etmemişdir. Allah'ın ayetlerini inkar etmişdir. Allah'ın ayetlerini inkar edenin yeri ise, Allah'ın dediği gibi "Onlar cehennem ehlidirler. Onlar orada kalıcıdırlar."[20]

Hafız Yusuf bin Abdulhâdî *rahimehullah* (909.yılda vefat etmiştir) şöyle demiştir: "Tevhid hakkında konuşmaya devam edelim. Deriz ki: **Tevhid, (Allah'ı) teklemek ve birlemektir. Yaratıkların çoğu da tevhidin hakikatinden haberisizlerdir.** Şüphe yok ki tevhid şudur: **İbâdet ettiğin (ve yücelttiğin) kişiyi sözün ile birlemendir. Onu ibadetin ile birlemendir. Ondan başkasına da ibâdet etmemendir."**[21]

---

[18] Tevbe suresi, 69.ayet
Derim ki: Elbette bir gün Müslüman olmuşlarsa, İslamınızdan sonra kafir oldunuz denilir. Ama her an kafirlerse, her zaman kafir oldunuz ve hala küfür işleyerek kafir olmaya devam ediyorsunuz denilir. Ayeti bu şekilde anlamak gerekir. Derin bilgi için tefsirlere müracaat edilebilir.

[19] Nisa suresi, 60.ayet

[20] Bakara suresi, 39.ayet

[21] Mes-eletun Fit Tevhîd. Ve Fadlı Lâ ilâhe illâ Allah. Yazarı: Yusuf bin Abdulhadî rahimehullah 909.yılda vefat etmiştir.

329.yılda vefat eden imamların imamı Hafız Hasan el-Berbehari şöyle demiştir: "**Sakın ha, senin zamanındakilere dikkat et, dikkat et. Kimle oturduğuna dikkat et. Kimle arkadaşlık yaptığına da dikkat et. Şüphe yok ki yaratıkların hepsi sanki riddet (mürtedlik, İslamdan çıkıp küfre girme) içindeler. Allah'ın masum kıldıkları hariç.**"[22]

Derim ki: Tarih boyunca ehli hadis ve Müslümanlar hep bunu demişlerdir.

İşte "Lâ ilâhe illâ Allah" gerçeği budur. Kafirler, yaklaşık 1400 yıl önceden, bu "Lâ ilâhe illâ Allah" davasına savaş açmışlardı. Gördüler ki biz müsümanlar, davetimize "Lâ ilâhe illâ Allah" ile başlıyoruz. Anladılar ki "Lâ ilâhe" demek, bütün tağutları, pislikleri ve necisler reddetmek, onları hiçbir şey saymamaktır. Bunu bildikleri için, bizlere ilk saldırıyı, "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesinin en sonundan başladılar. "…illâ Allah" ifadesinden bizlere saldırmaya başladılar. Bildiler ki gerçek Allah'ı tanıyan kişi, asla ve asla gidip de tağutlara ibadet etmez, asla ve asla onlara muhakeme olmaz, asla ve asla savunmasını tağutların önünde yapmaz, ihtilafını tağutlara muhakeme olarak çözmez, asla ve asla onlara muhakeme olanların tekfirinden geri kalmaz.

Çünkü bizim öyle bir Rabbimiz var ki, bizlere kitabını indirmiş, Peygamberleri göndermiş, dini tamamen açıklamıştır.

---

[22] Şerhus Sunne. Yazarı: Hafız Berbehari rahimehullah 329.yılda vefat etmiştir.

İşte davamızı yıkmak isteyen müşrikler "…illâ Allah" sloganımızı yok etmek için çaba sarfettiler. Anladılar ki bu kelimenin manasını yıkmak, İslamı yıkmaktır. Sonra da geldiler, insanlara Allah hakkında yakışmayan şeyleri öğrettiler. Allah gökte değildir, eli yoktur, her an istediği gibi ses ile konuşamaz! Allah'ın indirdiği Kur'an'ın bir çok manası olabilir! Ayetler zahirine göre alınmaz! dediler.

Bu gibi küfürleri insanların beynine işlemeye başladılar. Maalesef, kendini Müslüman zannedenlerin çoğu, o zamanlardan beri mürted ve kafir oldular. Sadece İslam üzere kalan, Hz. Muhammed'in davasına devam eden, sloganı olan "Lâ ilâhe illâ Allah" davetini yitirmeyen kişiler müstesna.

Kafirler, "…illâ Allah" terimini insanlara farklı şekilde ifade ettirdikten sonra, artık insanlar Allah'ı tanımayan varlıklara dönüşmüşlerdi. Bu kelimeyi neden dediklerini bilmez olmuşlardı. Bu nedenle tarih boyunca insanların çoğunu mukallid, hakikati aramayan zavallı insanlar olarak görürsün. Çoğu küfür içeren Eşari mezhebini takip ederek, dinden sıyrılmışlardır.

İşte bunların hepsi "…illâ Allah" tevhidini bilmediklerinden olmuştur.

Kafirler, bunu başardıktan sonra, "Lâ ilâhe illâ Allah" tevhidini yok etmeye geldiler. Artık insanlar Allah'ı tanımıyordu. Dolayısı ile "Lâ ilâhe…" ifadesinin manasını yok etmek için, insanlara "Lâ ilâhe…" (hiçbir ilah, yani sözü dinlenen kimse

yoktur) demek yerine, "İlâhe (Hunâke Âliheh)" (bir çok ilahlar, sözü dinlenenler vardır) ifadesini öğrettiler.

Bunu öğrettikten sonra da, insanlarda ne Allah'ı tanımak kaldı, ne de tağutu tanımak kaldı. İşte sonra, insanlık günümüzde gördüğümüz hale geldi. Kimse Allah'ı tanımaz, kimse Kur'an'ı tanımaz, kimse tağutu tanımaz oldu.

Bunlar olduğu için de, muhakeme tevhidi asla insanların beyninde oturmadı. Çünkü insanlar "Lâ ilâhe illâ Allah" tevhidini bilmediler, bilmek istemediler. Bu nedenle de bir çok küfür işlediler. En önemlisi de, günümüzde görüldüğü gibi muhakeme tevhidini inkar etmeleri, bu yönden de kafir olmalarıdır.

İlginç olanı da, tarih boyunca Müslümanlar, bu eserde tafsillice göreceğimiz üzere, biliyorlardı ki kafirlerin mahkemelerine giden kişi kafir olur. Yalnız görüyoruz ki günümüzde kendini Müslüman addeden dinsizler, bunun aksine sanki kafirlerin mahkemelerine gitmek küfür değilmiş gibi davranıyor. Bu da açıkça batılı hak gibi göstermekten başka bir şey değildir.

Bu fitne günümüzde çok çoğaldığından, bu eseri hızlıca, elimden geldiğince tafsillice açıklayarak kaleme almaya karar verdim.[23] Aslında bu konuyu öğrenmek işteyen kişi Nisa su-

---

[23] Bu eseri yazmadan önce Zekeriyya Ebu Abdullah el-Miludi'nin "Müşriklerin Mahkemelerine Gidenin Kafir Oluşu" adındaki muhteşem eserini çevirmiştim. Önsözde de önemli olan birçok meseleye deyinmiştim. Müracaat edilmesinde fayda vardır. Onun dışında arapça

resinin 60.ayeti ile öğrenebilir. Kafasına da hiçbir sorunun takılmaması gerekir. Ama maalesef günümüzün insanları düşünmediği için uzun sözlere ihtiyaçları oluyor. Uzun açıklama yapmadan hiçbir şeyi anlamıyorlar.

Bu nedenle bende elimden geldiğince kafirlerin zikrettikleri iftiraları çürüttüm. Ayetler ve hadisler ile meseleyi açıkladım.

Umarım Rabbim bu eseri sırf kendisi için yazanlardan eyler. Niyetimi halis kılar. Bu eseri okuyanlara hakkı gösterir.Umarım ki bu meseledeki sorun bu eser ile çözülür. Rabbim bu eser ile bir çok kişiyi sapıklıktan kurtarır.Amin.

Herşeyin en doğrusunu gökteki Allah c.c. bilir.

Hüccet Kur'an ve sünnettedir

En başta unutulmasın ki bizler, Allah'ın ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bize tavsiye ettiği gibi, eski ulemanın da devam ettirdiği menhecde bildiğimiz gibi, sadece Kur'an'ın ve sünnetin mukallidleriyiz. Bu ikisi dışında hiç kimseyi hüccet saymayız. Bütün Müslümanların inancı da budur.

---

bir çok kişi muhakemenin küfür olduğunda risaleler ve eserler yazmıştır. Yalnız maalesef çok detayına inmeden meseleye deyinmişlerdir. Ayetleri gerektiği kadar uzunca açıklamamışlar ve alimlerin sözlerinden sadece birkaç tane nakletmişler. Bu nedenle bu yazdığım eser, sonra da bunun şerhi gibi olacak olan eser, Allah'ın izni ile -bildiğim kadarıyla- bu konuda yazılan en detaylı eser olacaktır. Rabbim bu eser ile kafirlerin ve bidatçıların şüphelerini rezil edecektir inşaAllah.

Burada zikredeceğimiz fıkıh kitaplarına bizler itibar etmemekteyiz. Bizler zikrettiğimiz ayetleri ele alarak muhakemenin manasını ispat edeceğiz. Yoksa zikredeceğimiz tarihte ki fukaha taifesini taklid ederek muhakemenin manasını öğrenmedik. Hatta bu konuda fukahanın ve alimlerin sözlerini, muhakemenin küfür olduğunu ayetlerden öğrendikten ve insanlara davetimizi yaymamaya başladıktan çok sonra öğrendik. Şahsen bunları, eser yazmak için fukahanın ve alimlerin eserlerini araştırmaya başlayınca gördüm.

Aynı şekilde tağuta muhakeme olmanın ne demek olduğunu, muhakemeye gidip savunmayı oraya iletmenin ve tartışmayı o mahkemeye kaldırmanın, muhakeme olduğunu ve küfür olduğunu da ayetlerden ve hadislerden anladık, onun veya bunun sözünü taklid ettiğimizden böyle demedik.

Bunu en başta bilmek lazımdır. Ama günümüzde ki insanlar çok cahil oldukları için, tarihte bizler gibi muhakemeyi açıklayanları da görmek istiyorlar. Aslında buna hiçbir ihtiyac yoktur. Ama fazladan bilgi olsun diye, tarih boyunca **bu meselede icma olduğunu ispat etme adına**, muhakemenin ve hükmün manasında günümüzde bir çok bidatlar ve küfürler çıktığını ispat etme adına bu nakilleri zikrediyorum.

Allah cümlemizi affetsin.[24]

[24] Tenbih: Eserimizde verilen dipnotların hepsi, arapça baskılara göredir.

Tenbih:

Bizler bu eserde bir çok kişiden nakil yapacağız. Bu nakil yaptığımız kişiler tarihte yaşamış olan insanlardır. Bunların bazılarının sapıklıkları olabilir, bazılarının küfürleri dahi olabilir. Bizim onlardan nakil yapmamız, onların her dediklerini kabul ediyoruz anlamında değildir. Bizi ilgilendiren şudur; Tarih boyunca herkes bizimle ittifak etmiş ve muhakemeyi bizler gibi tanımlamış, hepsi tağuta muhakeme olanları tekfir etmişlerdir.

Alimlerin sözlerine tapanlara reddiye

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, **onun hükmü Allah'adır**."[25]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasul'e götürün."**[26]

Derim ki: Bu ayetler gösterir ki bizler ihtilafa düştüğümüz zaman, bu ihtilafı sadece ve sadece Allah'a ve Rasulune götüreceğiz, onlarla meseleyi halledeceğiz ve çözeceğiz. Elbette Allah'a ve Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* ihtilafı geri çevirmek, Kur'an'a ve Sünnete geri çevirmekle olabilir.

İşte gördüğümüz gibi Allah c.c. ihtilaf söz konusu olduğunda, Kur'an ve sünnet dışında başka şeylere ihtilafı götürmemeyi emretti. Ama günümüzde ki insanların bir çoğunun,

---

[25] Şura suresi, 10.ayet
[26] Nisa suresi, 59.ayet

alim sözü olmadan ayetleri ve hadisleri kabul etmediklerini görmekteyiz. Halbuki bu küfrün ta kendisidir.

Bizler bu risalemizde alimlerin ve bilginlerin sözlerini naklederken, tarihte vuku bulan bir hakikati ispat etmek adına bunu zikrettik. Yoksa bizler dinimizi sadece Kur'an'dan ve sünnetten almaktayız.

Allah c.c. alimlerin sözlerini Kur'an'dan ve sünnetten daha fazla önemseyenler hakkında şöyle buyurmuştur: "(Yahudi ve Hristiyanlar) Allah'ı bırakıp bilginlerini (hahamlarını) , rahiplerini ve Meryem oğlu Mesîh'i (İsa'yı) rabler (sözü dinlenen tanrılar) edindiler. Halbuki onlara ancak tek ilâha kulluk etmeleri emrolundu. Ondan başka ilah yoktur. O, bunların ortak koştukları şeylerden (şirklerinden) uzaktır."[27]

Derim ki: İşte Allah c.c. kendi kitabı ve Peygamberinin *sallallahu aleyhi ve sellem* sünneti dışında bilginlerin ve alimlerin sözlerini dinleyenleri tekfir etmiştir.

Ama maalesef günümüzde ki insanların hepsi bu küfre girmişlerdir. Onlara ''Tağuta muhakeme olma küfrünü'' Nisa 60.ayetle anlattığın zaman, hemen alim sözü istiyorlar! Sanki alimin sözü ayetlere hakimmiş gibi. İşte bu gibi insanlar hala iman etmemişlerdir. Bizler sadece Allah'a itaat ederiz. Onun bunun sözüne ihtiyacımız yoktur. Bunu herkesin bilmesi lazımdır.

---

[27] Tevbe suresi, 31.ayet

Sen eğer Allah'ın hükmünden tam manada razı olmazsan, Allah'a iman etmemişsindir. Bir tek Allah'ın sözü senin için yeterli olmadığı müddetçe, Allah'ın bu hükmüne karşı kalbinde zerre tanesi kadar dahi kusur kaldığı müddetçe sen Müslüman değilsin. Ta ki her yönüyle sadece ve sadece Allah'ın hükmüne teslim olursan, ondan başka bir şeye ihtiyaç duymazsan, işte o zaman Müslüman olabilirsin.

En kötüsü de, bizler bunu dediğimiz zaman dahi bu konuda kalpleri mutmain olması için bazıları alim sözü istiyor! İşte bu, bu kişilerin hastalıklı kalbe sahip olduklarını göstermektedir. Bunlar hala iman etmemişlerdir.[28]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “İşte Hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar.”**[29]

Bir tek Allah'ın vahyi olan ayetlere ve hadislere dönen, bunlarla yetinen kişiye Allah rahmet eylesin, Allah ondan razı olsun. Bizleri de sözlerimizde sadık olanlardan eylesin.

Hafız Yusuf bin Abdulhâdî *rahimehullah* (909.yılda vefat etmiştir) tevhidden söz ederken şöyle demiştir: “Onun şartlarından birisi de, Allah'ı -azze ve celle-, hem söz ile, hem de

---

[28] Eserimizin içinde Şeyhulİslam İbni Teymiyye, İbnul Kayyım ve İbni Hazm gibilerinden, alim sözü olmadan ayetleri ve hadisleri kabul etmeyenleri tekfir ettikleri sözlerini nakletmiştik …

[29] Nisa suresi, 65.ayet

fiiller (âzâlar) ile **Rab** (sözü dinlen)[30] olarak **birlemektir**[31]. **Sözünü dinleme** (itaat etme) ve ibadet etme yönü ile onu birlemektir."

Allah -azze ve celle-'nin dediği gibi: "Ey insanlar, sizi yaratan Rabbinize ibadet edin."[32]

İşte her kim Allah ile bir başkasını, sözünü dinleme meselesinde ve ibadet etme meselesinde aynı seviyede (ortak, denk, bir ve eş) tutarsa, o kişi[33] **kâfir olur**."[34]

En doğrusunu Allah c.c. bilir.

---

[30] Rab: Sözü dinlenen efendi manasındadır. Bkz: el-Hidaye. Yazarı: Mekkî bin Ebî Talib el-Kaysî. 1.clt. 101.s. Buhusul Kitab Ves Sunne bsk.
[31] Yani: Sadece ve sırf ve mutlak manada Allah'ın sözlerini dinleyeceksin. İşte Tevhidin manası budur.
[32] Bakara suresi, 21.ayet
[33] Burada görüldüğü mutlak ve muayyen tekfir arasında fark olmadığı ortaya çıkmaktadır. Ehli Sünnet ve Ehli Hadis dediğimiz gerçek Müslümanlar bunda icmâ etmişlerdir.
[34] Mes-eletun Fit Tevhîd. Ve Fadlı Lâ ilâhe illâ Allah. Yazarı: Yusuf bin Abdulhadî rahimehullah 909.yılda vefat etmiştir.

Hüküm ne demektir?

Ayetlerle hükmün manasının ispatı

Hüküm Allah'a aittir ve ona hastır:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “**Hüküm** sadece Allah'ındır.”[35]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Onların arasında Allah'ın indirdiği ile **hükmet**.”[36]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Yoksa onlar cahiliyye **sistemini** mi itiyorlar?”[37]

Derim ki: Bu ayetler gösterir ki hüküm verme ve hüküm koyma yetkisi, sadece Allah'a aittir. Bu nedenle Müslümanlar, sadece Allah'ın hükmü ile hükmederler. Onun hükmünden çıkarlarsa, Allah ile bir başkasını denk tuttukları için müşrik olurlar. İslam dini de bu mesele üzerine kurulmuş, Lâ ilâhe illâ Allah manası budur. Bu nedenle Müslümanlar bunda icma etmişlerdir.[38]

---

[35] Enam suresi, 57.ayet
Allah c.c. bu hakikati Kur’an'da bir çok kez farklı ifadelerle zikretmiştir. Mesela, Enam suresi, 62.ayet / Kasas suresi, 70.ayet / Kasas suresi, 88.ayet. Bu hakikati Hz. Yusuf, hapishanede iken müşriklere tebliğ yaparken söylemiştir; Yusuf suresi, 40.ayet. Bu hakikati Yz. Yusuf'un babası Hz. Yakub da söylemiştir;Yusuf suresi, 67.ayet

[36] Maide suresi, 49.ayet

[37] Maide suresi, 50.ayet

[38] Bunun delili, Enam suresinin 1.ayetinde mevcuttur.

Hz. Davud'a olan muhakemeyle hükmün manasını öğrenmek

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Sana anlaşmazlığa düşenlerin haberi, mihraba tırmandıkları zaman ulaştı mı? Onlar Davud’un yanına girdiler, o da onlardan korktu. Onlar dediler ki: Korkma, (bizler) iki anlaşmazlığa düşen kişiyiz, birbirimize zulüm ettik, aramızda hak ile **hükmet ve zulüm etme, bizi (bu konuda) dosdoğru yola ilet.**[39] Bu, kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu var. Benimse bir tek koyunum var. Böyle iken "Onu da bana ver" dedi ve tartışmada beni yendi. (Davud) Şöyle dedi: Andolsun ki, senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle sana haksızlıkta bulunmuştur. Doğrusu ortakçıların çoğu, birbirlerinin haklarına tecavüz ederler. Yalnız iman edip de iyi işler yapanlar müstesna. Bunlar da ne kadar azlar!”[40]

Derim ki: Bu ayetler hükmün ne demek olduğunu çok güzel bir şekilde göstermektedir. O da: Kesin ve kat'i bir hüküm vermektir. Çünkü muhakeme olan iki kişi, ikisi arasında olan anlaşmazığı kesin bir hüküm ile gidermesini istemişlerdi.

---

[39] Bu kişilerin oraya gidip davayı açmaları, muhakemenin davacı ve kendini savunan davalı tarafından başladığını göstermektedir. Hükmü istemeleri ise, muhakeme esnasında olmuştur. Muhakeme, hükmü istemekten önce başlamıştır.
Bu da ileride işleyeceğimiz gibi şunu göstermektedir; **Muhakemenin başlaması, hüküm istemekten önce, hakime gitmekle olmaktadır**.

[40] Sad suresi, 21-24.ayetler

Hadislerle hükmün manasının ispatı

Zeyd bin Halid el-Cuheni ve Ebu Hureyre –Allah ikisinden de razı olsun– şöyle demişlerdir:

“İki adam Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* muhasame (muhakeme)[41] olmuşlardır.[42]

İki adamdan birisi şöyle dedi: Aramızda Allah'ın kitabı ile hükmet.

Diğeri ise daha bilgili idi ve şöyle dedi: Evet ey Allah'ın Rasulu, aramızda Allah'ın **hükmü ile hükmet**[43], benim de konuşmama izin ver.

(Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurur: Konuşabilirsin.

Şöyle der: Benim oğlum, bu adamın kölesiydi. Bu adamın hanımıyla zina etti. Bana haber verdiler ki (İslam hükmüne göre) benim oğlumun recm edilmesi gerekmektedir. Ben de ona yüz koyun ve bir cariyeyi verdim. Sonra ilim ehline sordum, onlar bana haber verdiler ki benim oğlumun yüz kırbaç

---

[41] Muhasame demek, icmâen sabit olduğu gibi muhakeme demektir.

[42] İşte bu gösteriyor ki anlaşmazlık esnasında hakime gitmek, muhakemeyi başlatmak demektir. Sonra hüküm istemek ise, muhakeme esnasında olacak bir şeydir.

[43] Muhakeme olan iki adam Allah'ın hükmü ile hükmedilmelerini istediklerini muhakeme esnasında özellikle dile getirmektedirler. Çünkü Nisa 65.ayette Allah'ın c.c. haber verdiği Müslüman olmak için sadece İslama muhakeme olmak yetmiyor, aynı zamanda kalben ve dil ile bundan razı olmak da gerekiyor.

yemesi ve bir yıl uzaklaştırılması gerekiyormuş. Bunun karısının da recm edilmesi gerekiyormuş.

Bunun üzerine Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: **Nefsimi elinde tutana (Allah'a) yemin ederim ki, ikinizin arasında Allah'ın kitabı ile hükmedeceğim. Senin koyunların ve cariyene gelince, onları geri alıyorsun**.

Sonra oğlunu kırbaçladı ve bir yıl uzaklaştırdı. Uneys el-Eslemi'ye emir verdi, o da diğer adamın hanımına gitti, itiraf ederse recm etmesini söyledi, kadın da itiraf etti, bunun üzerine recm edildi."[44]

Derim ki: İşte bu rivayet apaçık bir şekilde gösteriyor ki **kesin ve kat'i bir emir vermeye**, hüküm denmektedir. Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'in verdiği gibi.

Lugatta ki manası

Hüküm vermek, kada etmek manasında

Hakeme: Hüküm verdi demektir. Kada ve Hakeme, aynı manayı taşımaktalar.

Cevheri şöyle demiştir: "Hakeme: Kada demektir."[45]

---

[44] Sahihi Buhari. Kitabul Eyman Ven Nuzur. 3.bâb. 6633 numaralı rivayet Hadisi bu lafzıyla zikrettim. / Sahihi Muslim. 1697 numararalı rivayet

[45] Tacul Luga Ve Sihahil Arabiyye. Kısaltılmış adı ise: es-Sihah. 5.clt. 1901.s. Yazarı: İsmail bin Hammad el-Cevheri. 393.yılda vefat etmiştir.

Feyruzabadi şöyle demiştir: “Hüküm, kada demektir.”[46]

İbni Sideh şöyle demiştir: “Hüküm, kada demektir.”[47]

İbni Manzur şöyle demiştir: “Hüküm: **Onlar arasında hüküm verdi, hüküm veriyor** ifadelerinin masdarıdır. Yani: Kada etti demektir. Onun seveceği bir hüküm verdi, onun da aleyhine bir hüküm verdi denir.”[48]

Kadâ, luzûmî ve kesin bir hüküm vermek demektir

Zebidî şöyle demiştir: “Kadı **anlaşmazlığa düşenler**[49] arasında kadâ etti demek, aralarında kesin bir hüküm verdi demektir.”[50]

Derim ki: Bu eser arap dilinde mutemed olan en önemli eserlerden birisidir.
Bu eser üzerinde tarih boyunca bir çok çalışma yapılmıştır. Zeynuddin Muhammed bin Ebi Bekir er-Razi, bu eseri ''Muhtarus Sihah'' adlı altında kısaltmıştır. Hüküm hakkında 470.sayfada bahsetmiştir. Bu eserin sadece muhtasarı olduğundan, bu eserde geçenleri burada zikretmeyeceğiz. Zeynuddin er-Razi 666. Yıldan sonra vefat etmiştir.

[46] El-Kamusul Muhit. 4.clt. 97.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Mısır heyeti bsk. / Risale bsk. 1095.s. Tenbih: Hüküm kelimesi hakkında naklettiğimiz ve risale bsk. Sayfa numarası vermediğimiz bilgilerin hemen hemen hepsi bu sayfada mevcuttur.

[47] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 3.clt. 49.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[48] Lisanul Arab. 12.clt. 141.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

[49] Anlaşmazlığa düşenler demek, iki tarafı da içermektedir.
Bir: Dava açan kişi.
İki: Kendini savunan kişi.

Bilgi, anlayış, ilim ve hikmet manasında

Ezheri şöyle demiştir: "(Leys) şöyle demiştir: Hüküm, ilim ve fıkıh demektir. (Allah c.c. şöyle buyurmuştur) Ona hükmü çocuk iken verdik[51], yani ona ilim ve fıkıh verdik. Bu (ayet) Zekeriyya'nın oğlu Yahya içindir.

Aynı şekilde onun şöyle sözü (de vardır) : Susmak hükümdür. Bunu yapan da çok azdır.

Aynı zamanda hüküm, adalet ile kada (hüküm) etmektir."[52]

Derim ki: Hüküm ifadesi ıstılahi manada, genelde bu şekilde kullanılmaz. Ama sözün gidişatına ve cümlenin gelişine bakılarak, bazen hüküm ifadesinin böyle kastedildiği anlaşılır.

Men etmek ve yasaklamak manasında[53]

Ferahidi şöyle demiştir: "Her kimi kötü bir şeyden men etti isen, sen ona hüküm vermişsindir."[54]

İşte görüldüğü gibi Zebidî ikisinin de muhakeme olduklarını ispat etmiştir.
[50] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 39.clt. 310.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.
[51] Meryem suresi, 12.ayet
[52] Tehzibul Luga. 4.clt. 69.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.
[53] Hüküm ifadesinin lugat yönü ile asıl manalarından birisidir. Halbuki ıstılah yönü ile, yada insanların arasında bu kelime bu şekilde bilinmemektedir.
[54] Kitabul Ayn. 3.clt. 67.s. Yazarı: Halil bin Ahmed el-Ezdi el-Ferahidi. Yaklaşık 170.yılda vefat etmiştir.

Feyruzabadi şöyle demiştir: "Onun fesada girmesini yasakladı demek, ona bir hüküm verdi demek gibidir."[55]

İbni Sideh şöyle demiştir: "Bir şeyi hakem etti, ve ahkemehu, bu ikisinin de manası kötülükten men etti demektir."[56]

İbni Faris[57] şöyle demiştir: "Hüküm: … Yasaklamaktır… Hüküm, zulümden men etmektir."[58]

Sonuç: Görüldüğü gibi hükmün lugatta ki genel manası, kesin bir biçimde, kat'i emir vermeye denmektedir.

Istılahta ki manası

Hükmün ıstılahta ki manası, lugatta ki manasından pek farklı değildir. Ayetleri ve hadislerden örnekleri zikretmiştik. Şimdi de alimlerin ve bilginlerin sözlerinden misaller verelim.

1. Nakil:

İbni Muflih el-Hanbeli şöyle demiştir: "Hakime kadı denmesinin sebebi, hakimin hükümleri yerine yerleştirip, hüküm

---

[55] El-Kamusul Muhit. 4.clt. 97.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Mısır heyeti bsk.

[56] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 3.clt. 51.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[57] İmam Zehebi, İbni Faris hakkında şöyle demiştir: "Sadece Ehli Sünnetin büyük başlarından, Ehli Hadis görüşü üzere olan birisidir." İslam Tarihi. 8.clt. 746.s.

[58] Mucem Mekayisul Luga. 2.clt. 91.s. Yazarı: Ebul Hüseyin Ahmed bin Faris bin Zekeriyya el-Lugavi. 395.yılda vefat etmiştir. Darul Fikir bsk.

vermesinden dolayıdır. Aynı zamanda (kada) emretmek manasında da olur. Olabilir ki hakim hükmü kesin bir biçimde, **hüküm verdiği kişilere infazı zorunlu olarak verdiğinden** dolayı ona kadı denmiştir[59].

Istılahi manası ise: Kendisine (tartışmayı, ya da hükmü) kaldıran iki kişinin hükümlerine bakmaktır, ki onları mecburî bir hükme davet etsin ve **aralarında ki tartışmayı gidersin**.

Bu konuda asıl olan Allah'ın şu ayetidir : "Ey Davud, bizler seni yer yüzünde halife kıldık. **İnsanların arasında hak ile hükmet**. Hevayı takip etme, yoksa (heva) seni Allah yolundan dalalete sürükler. **Şüphe yok ki Allah'ın yolundan dalalete sürüklenenler için aşırı derecede kötü bir azap vardır**. Çünkü onlar hesap gününü unutmuşlardı."[60]

Yine Allah'ın şu ayetidir: "İşte Hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**."[61] [62]

2. Nakil:

---

[59] Müslüman hakim, Allah'ın hükmü ile hükmettiğinde dolayı, onun hükmünden ayrılmamak zorunludur.

[60] Sad suresi, 37.ayet

[61] Nisa suresi, 65.ayet

[62] el-Mubdi Şerhul Mukni. Yazarı: Ebu İshak İbrahim bin Muhammed bin Muflih el-Hanbeli. 884.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 8.clt. 139.s.

İbni Muflih yine şöyle demiştir: “Hakim, **anlaşmazlıkları çözmek için** vardır.”[63]

İbni Muflih'in dediğini bir çok kişi söylemiştir. Bu manada aynı şeyi söyleyenleri zikredelim:

3. Nakil:

Abdullah bin Kudame el-Makdisi, hâkimden söz ederken şöyle demiştir: “Onun vilayeti sahih ve genel olursa, bu durumda o(hakim), on tane şeye bakabilir: (İlki) **İki kişi arasında çıkan anlaşmazlığı gidermek**, emin olduktan sonra haksız kişiden hakkı almak …”[64]

4. Nakil:

Mahfuz el-Keluzani, hakimden söz ederken şöyle demiştir: “Onun (hakimin) vilayeti sahih ve genel olursa, bu durumda o (hakimin) on tane şeye bakmaya yetkisi olur: (İlki) **İki kişi arasında çıkan anlaşmazlığı gidermek**, emin olduktan sonra haksız kişiden hakkı almak…”[65]

Bunun aynısını Şemsuddin el-Cemmaili[66] ve Mirdâvi[67] söylemişlerdir.

---

[63] el-Mubdi Şerhul Mukni. Yazarı: Ebu İshak İbrahim bin Muhammed bin Muflih el-Hanbeli. 884.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 7.clt. 163.s.

[64] El-Muğni. 10.clt. 116.s. Kahire kütüphanesi neşriyatı. 620.yılda vefat etmiştir.

[65] El-Hidaye. 1.clt. 565.s. 510.yılda vefat etmiştir.

[66] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 380.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.

5. Nakil:

Şemsuddin el-Cemmaili şöyle demiştir: “Bir şehirde iki tane aslî kadının olması caizdir. Çünkü (kadının, yani hakimin olmasından) maksat, **anlaşmazlıkların çözülmesi** ve hakların sahiplerine geri çevirilmesidir.”[68]

6. Nakil:

Ebu’n Neca el-Haccâvi şöyle demiştir: “Kada demek, bir şeyi **mecburen emretmek** (ilzam) demektir ve **anlaşmazlıkları gidermek** demektir.”[69]

7. Nakil:

İmam Semani *rahimehullah* şöyle demiştir: “Allah'ın şu sözüne gelince: **Eğer onlar, aralarında hüküm verilmesi için Allah'a ve Rasulune davet edildiklerinde**…

Hüküm: **Şeriatın gerektirdiği gibi anlaşmazlığı gidermektir**.”[70]

8. Nakil:

İbni Hacer el-Askalani şöyle demiştir: “Peygamberin hükmü ile fetvası, **uygulanmasının gerekliliği** yönü ile aynı şeydir.”[71]

---

[67] El-İnsaf. İhyaut Turas bsk. 11.clt. 162.s. 885.yılda vefat etmiştir.
[68] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 382.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.
[69] El-İknâ. Darul Marife bsk. 4.clt. 363.s.
[70] Tefsirul Kur’an. 3.clt. 542.s. Nur suresi 47-48.ayetlerin tefsiri.

Derim ki: Buradan anlıyoruz ki, bir kişi bir şeyi gerekli kılarak emrederse, bu kişi hükmetmiştir. Hükmün manası da budur.

9. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye'nin fetvası:

İbni Teymiyye *rahimehullah* şöyle demiştir: “Kada (hakimlik) iki çeşittir:

Bir: Anlaşmazlığa düşen iki kişinin inkâr etme durumunda verilen hüküm. Mesela: İkisinden birisi, diğerinin inkar ettiği bir şeyi iddia eder[72]. Bu gibi durumlarda hakim beyyine (delil) ve benzeri şeyler ile hüküm verir.

İki: (Anlaşmazlığa düşen) O iki kişi birbirlerine inkâr etmezler. Aksine her birinin neye sahip olduğunu da bilmezler. Mesela, mirası bölüştürmede ihtilafa düşmek, ya da karı kocanın birbirlerine olan hakları hakkında (anlaşmazlığa düşmek), ya da ortak olan iki kişiye düşen hak (konusunda anlaşmazlığa düşmek) ve benzeri şeyler .

İşte bu konu helal ve haramlar konusudur. Bu konuda sözünden razı oldukları birisi fetva verirse, bu durumda onlara

---

[71] Fethul Bari Şerhi Sahihil Buhari. 6.clt. 464.s. Yazarı: Ahmed bin Ali bin Hacer el-Askalani. 852.yılda vefat etmiştir. Darul Marife bsk. İbni Hacer bu sözü (Muhaddis) Kurtubi'den kabul edercesine nakletmiştir.

[72] Yani: Bir kişi bir şeyi iddia eder, diğeri de bu iddiayı inkar eder. Bu durumda her biri diğerinin delilini inkar etmiş olur.

yeterlidir. Bu durumda aralarında hüküm veren birisine ihtiyaçları olmaz[73].

Bunların (mahkemedeki iki tarafın), birbirlerini inkâr ettikleri bir durumda **hakime ihtiyaçları** olur. Bu gibi durumlarda genelde (bir taraf) facirdir (günah işlemiş ve yalancıdır) . Aynı zamanda unutma nedeniyle de olur."[74]

10. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Hüküm ve kada demek, **bir şeyi mecburen yaptırmak demektir**."[75]

11. Nakil:

Şeyhulİslam İbnul Kayyım'in fetvası:

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir: "Hakim ve kadı adını taşıyan kişi şunları sahiplenen kişidir: İnsanlar arasında anlaşmazlığı çözer. Hakları sahibine eda eder. Fercleri (zinalarda), nikahlarda, boşanlamalarda ve nafakalarda hüküm verir. Akidlerin doğru olup yanlışlığında hüküm verir.

---

[73] Yani: Helal haram konularında dininden emin oldukları ve Allah'ın dinine iftira atmayacak olan birisine gidip ondan fetva alırlar. Eğer ondan fetva alırarsa, bu durumda muhakeme olmalarına gerek kalmaz. Bu gösteriyor ki fetva almak ayrı bir şey, muhakeme olmak ayrı bir şeydir.

[74] Minhacus Sunne en-Nebeviyye. Tahkik: Muhammed Raşad Salim. Yazarı: Şeyhulİslam Ahmed bin Teymiyye. 728.yılda vefat etmiştir. 7.clt. 514.s. / el-Fetaval Kubra. 4.clt. 437.s. / Mecmuul Fetava. 4.clt. 439.s.

[75] Mecmuul Fetava. 14.clt. 171.s. Birazdan sözü uzunlamasına zikredeceğiz inşaAllah.

(Aynı zamanda) Bu isim, **iki kişi arasında hüküm ve kada veren herkes için de geçerlidir**."[76]

Derim ki: İşte ihtilaf söz konusu olduğunda hüküm veren kişiye hakim denmektedir. İnsanların ihtilaf ettiğinde gittiği ve ihtilaflarını çözmeye çalıştığı herkes hakimdir. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Sonuç:

İşte bunların hepsi gösteriyor ki hükmün ıstılahî manası, bir kişiye kesin ve mecburi bir karar verme ve karar çıkarmadır.

---

[76] et-Turukul Hukmiyye. Darul Beyan bsk. 198.s.

Muhakeme ne demektir?

Muhakemenin tarifi

Muhakeme, **anlaşmazlığı gidermek için tartışmayı, ya da savunmayı veya hükmü bir hakime kaldırmak ve götürmek demektir**.

Veya, **sözü sende uygulanan ve tatbik edilen, veya tatbik edilecek bir hakimin huzurunda anlaşmazlığı gidermeye çalışmak, savunmak ve tartışmak demektir**.

İslam ümmeti bunda icma etmişlerdir. Hem ayetler, hem hadisler ve bütün Müslümanlar böyle demişlerdir. Bu görüşten ayrılanlar ise, Kur'an'a muhalefet etmişler, sünneti inkar etmişler ve Müslümanların yolundan ayrılmışlardır.

Şimdi bunun ispatını ayetler ve hadislerle yapalım. Sonra da tarihte yaşamış alimlerin ve bilginlerin sözlerini ilave ederek bu konuda tarih boyunca icma olduğunu ispat edelim.

Misaller ile açıklanması

İlk önce misaller ile açıklayalım.

Muhakemenin içine bir çok mana girmektedir. Bunlardan bazıları şunlardır:

1- Bir kişi tek başına muhakeme olur ve kendine hüküm verilmesini ister. Bu tek taraflı muhakemedir ve nadir olur. Mesela zina eden bir adam Allah Rasulune *sallallahu aleyhi*

ve sellem Allah'ın hükmü kendisine verilmesi için gider ve kendini muhakeme eder.

Bazen de hakim bir kişiyi tek başına muhakeme eder. Eğer o kişi mahkemeye giderse, veya gider ve kendini savunursa, muhakeme olmuş olur. Bu hali ve mahkemeye gitmesi, onun muhakeme olduğunu göstermektedir. Muhakemede kendini savunması, muhakemeden razı olduğunu göstermektedir.

Zaten tek başına muhakemede kendini savunmak, savunma kaynağı olarak o mahkemeyi seçmek, muhakemenin ta kendisidir. Bunu da ileride işleyeceğiz inşallah.

2- İki kişi aynı anda birlikte mahkemeye giderler ve hüküm isterler, veya kendilerini savunurlar ve savunmayı o hakime kaldırırlar, veya tartışırlar ve tartışmayı o hakime kaldırırlar.

3- Bir taraf gider ve hüküm ister, diğer taraf ise mahkemeye savunucu olarak gelir, kendini savunur ve rakibine cevap verir. Hakimin kendisine beraat vermesini ister. Tartışma kaynağı olarak o mahkemeyi seçer.

Bu üçüncü şık, üç şekilde olabilir:

Bir: Ya hakim onu davet eder, hakimin davetine icabet ederek mahkemeye gider, kendini savunur ve muhakeme olur.

İki: Ya da anlaşmazlığa düştüğü kişi mahkemeye muhakeme olmak için davet eder, adam da rakibinin davetine isticabet eder ve muhakeme olur.

Üç: Ya da kendi isteği ile gider.

Bu üç şekilde de kişi muhakeme olur. Ayetler buna delalet etmektedir. Alimler de bunda icma etmişlerdir.

Muhakame ile Muhasame arasında fark yoktur

Hakime muhakame oldular, muhasame oldular manasında gelen sözlerin manası aynıdır. Muhasame, muhakeme manasındadır.

Bunu iki başlık altında açıklayalım inşallah.

Bir: **Muhasame demek, tartışmak demektir**

Harralî şöyle demiştir: "Hisâm demek, bağırılan sesi duyuran, **kendi iddiasını ve davasını halledebilmek için kulakları çınlatan bir konuşma tonudur."**[77] [78]

Zebidi şöyle demiştir: "Aslen "Munâzea" (anlaşmazlık), "Tecazub" demektir. (Tecazub) Munâzea gibidir (manaları birdir) . Bu iki ifade ile "Tehasum" ve "Mücadele" kelimelerinin neler olduğu açıklanır. Bu konuda Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Anlaşmazlığa düşmeyin, yoksa zayıf düşersiniz (bi-

---

[77] İşte bu sözler, hakimin karşında tartşmanın muhasame olduğuna, muhasamenin de açıkladığımız gibi muhakeme manasında olduğuna ne kadar açık ve net delillerdir. Allah'a şükürler olsun.

[78] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 32.clt. 100.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

tersiniz.)”[79]. Yine Allah'ın şu ayetide vardır: “**Eğer anlaşmazlığa düşerseniz, onu Allah'a ve Rasulune geri çevirin** .” [80] „[81]

Zebidi şöyle demiştir: “Husumet, cedel demektir. Aynı şekilde “Hisam”, “Muhasame” ve “Husumet” ifadeleri ile de kullanılabilir. Sihah'ta geçtiği gibi “Husumet”, “Muhasame” kelimesinin isim ifadesidir.”[82]

Aynı şekilde Ferahidi bu ayeti muhasamenin manasının tartışmak olduğunu ispat etmek için zikreder.[83]

Aynı şekilde İbni Sideh bu ayeti muhasamenin manasının tartışmak olduğunu ispat etmek için zikreder.[84]

Yine Zebidi, muhasamenin tarifinde, şairin şu şiirini zikreder[85]: “Ben husumlarıma (tartıştığım kişilere) iyilikte bulunu-

---

[79] Enfal suresi, 46.ayet

[80] Nisa suresi, 59.ayetin bir kısmı.

[81] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 22.clt. 247.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

[82] Sihah'ta geçtiği yere bakınız: Tacul Luga Ve Sihahil Arabiyye. Kısaltılmış adı ise: es-Sihah. 5.clt. 1912.s. Yazarı: İsmail bin Hammad el-Cevheri. 393.yılda vefat etmiştir.

[83] Kitabul Ayn. 4.clt. 191.s. Yazarı: Halil bin Ahmed el-Ezdi el-Ferahidi. Yaklaşık 170.yılda vefat etmiştir.

[84] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 4.clt. 282.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[85] Şair, Zir Rumme adlı kişidir. Bkz: Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 30.clt. 101.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

yorum. Ama ne bir hasım, ne de iki hasım cidal (tartışmak) ile yenilmiyor."[86]

Derim ki: İşte bu beyit gösteriyor ki hasımlar tartışırlar. Tartıştıkları için onlara hasım denir.

Sagani şöyle demiştir: "Ebu Zeyd şöyle demiştir: Fülancayı "Ehsamtu" yaptım demek, **tartıştığı kişiye** vereceği cevabı ona söyledim demektir."[87]

Cevheri şöyle demiştir: "Hasim, aşırı derecede husumet yapan (tartışan) kişi demektir."[88]

Feyruzabadi şöyle demiştir: "Hasim, aşırı derecede husumet yapan (tartışan) kişi demektir."[89]

---

[86] أَبرُّ على الخُصُومِ فليس خَصْمٌ – ولا خَصْمان يَغْلِبه جِدَالا

[87] Et-Tekmile Ve Ez-Zeylu Ve Es-Sile, Li Kitabi Tacul Luga Ve Sihahil Arabiyye. 6.clt. 12.s. Yazarı: Hasan bin Muhammed es-Sagani. 650.yılda vefat etmiştir. Darulkutub bsk.

[88] Tacul Luga Ve Sihahil Arabiyye. Kısaltılmış adı ise: es-Sihah. 5.clt. 1913.s. Yazarı: İsmail bin Hammad el-Cevheri. 393.yılda vefat etmiştir. Derim ki: Bu eser arap dilinde mutemed olan en önemli eserlerden birisidir. Bu eser üzerinde tarih boyunca bir çok çalışma yapılmıştır. Zeynuddin Muhammed bin Ebi Bekir er-Razi, bu eseri ''Muhtarus Sihah'' adlı altında kısaltmıştır. Hüküm hakkında 470.s. bahsetmiştir. Bu eserin sadece muhtasarı olduğundan, bu eserde geçenleri burada zikretmeyeceğiz. Zeynuddin er-Razi 666. Yıldan sonra vefat etmiştir.

[89] El-Kamusul Muhit. 4.clt. 105.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Mısır heyeti bsk. / Risale bsk. 1103.s. Tenbih: Hüküm kelimesi hakkında naklettiğimiz ve risale bsk. Sayfa numarası vermediğimiz bilgilerin hemen hemen hepsi bu sayfada mevcuttur.

İbni Sideh şöyle demiştir: "Muhasame, cedel (tartışma) demektir."[90]

İbni Sideh şöyle demiştir: "Hasımlar "teânede" ettiler demek, mücadeleleştiler (tartıştılar) demektir."[91]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: "Hasıma "Aavasa"[92] yaptı demek, anlayamayacağı şekilde tartıştı demektir."[93]

Aynısını Ezheri de zikreder.[94]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: "Hüccet, **anlaşmazlığa düştüğün** kişi karşısında **kendini savunduğun şey** demektir."[95]

Derim ki: Muhakemenin savunma manasında olduğunun en açık delili işte bu sözdür. Şüphe yok ki muhasame demek, tartışmak ve anlaşmazlığa düştüğün kişiye kendini savunmak demektir. Muhasame de, zikrettiğimiz gibi muhakeme demektir.

---

[90] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 5.clt. 66.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[91] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 2.clt. 19.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[92] أعوص

[93] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 2.clt. 300.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[94] Tehzibul Luga. 3.clt. 52.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

[95] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 2.clt. 482.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

İbni Sideh yine şöyle demiştir: “Anlaşmazlığa düşen iki hasım tartışma da birbirine girdiler demektir.”[96]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: “Hasımlar anlaşmazlığa düştüler (denilir).”[97]

İbni Sideh yine Misin'in bir şiirini açıklarken şöyle demiştir: “Yani: Bu kişi muhasımı (anlaşmazlığa düştüğü kişi) ile hataya düşülecek bir konuda tartıştılar. Ama kendisi sabit kalmış, karşısındakini de yenmiş.”[98]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: “Hasım “Buhite” oldu demek, ona karşı deliller ile galip gelindi demektir.”[99]

İbni Manzur şöyle demiştir: “Hasım "Buhite” oldu demek, ona karşı deliller ile galip gelindi demektir.”[100]

---

[96] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 2.clt. 488.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[97] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 3.clt. 52.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[98] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 4.clt. 265.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[99] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 4.clt. 282.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[100] Lisanul Arab. 2.clt. 13.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

İbni Sideh yine şöyle demiştir: "Hasım "İsteydehe" oldu demek, yenildi ve (diğer tarafın) görüşlerini kabullendi demektir."[101]

"İstevdehe" kelimesinin manası da, zikrettiğimiz "İsteydehe" kelimesinin manası ile aynıdır.[102]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: " "Yahsimuhu Hasmen" demek, delil ile (tartıştığı kişiye) galip geldi manasındadır."[103]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: "Hasım bir adam demek, çokça tartışan bir adam demektir."[104]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: "Hasmına "Eflece" oldu demek, tartıştığı kişiyi yendi ve onun üstüne çıktı demektir."[105]

İbni Sideh yine şöyle demiştir: " "El-Eleddul Hasım" demek, çokça tartışan kişi demektir."[106]

---

[101] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 4.clt. 282.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.
[102] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 4.clt. 413.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.
[103] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 5.clt. 66.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.
[104] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 5.clt. 67.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.
[105] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 7.clt. 433.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

İbni Manzur şöyle demiştir: " "El-Eleddul Hasım" demek, çokça tartışan ve hakkı görmek istemeyen kişi demektir."[107]

Ezheri, tartışmanın hasımlar ile olacağını zikreder.[108]

Ezheri şöyle demiştir: "Tartışma esnasında anlaşmazık demek, iki hasmın anlaşamadıkları konuda delilleri zikretmeye çalışmalarıdır."[109]

Derim ki: İşte her kim mahkemeye gider de muhakeme esnasında sorulara cevap verirse, bu durumda muhakeme olmuş olur. İster kendi beraatini ilan etmeye çalışsın, ister karşı tarafa bir iddia yöneltsin, iki durumda da ona hasım ve muhasame oldu denmektedir. Ezheri'nin sözü bunu çok açık şekilde göstermektedir. Ama Allah'ın kalplerini kör ettiği insanlar, hala bu meselenin ne demek olduğunu anlayamamaktadırlar.

Ezheri şöyle demiştir: "Ona iki hasım (anlaşmazlığa düşen) ihtikam (muhakeme) olduklarında..."[110]

---

[106] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 9.clt. 272.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

[107] Lisanul Arab. 3.clt. 390-391.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

[108] Tehzibul Luga. 1.clt. 310.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

[109] Tehzibul Luga. 2.clt. 84.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

[110] Tehzibul Luga. 3.clt. 51.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

Derim ki: İşte Ezheri, açıkça hakimin yanına iddia hakkında **tartışmak için** gidenlerin hepsinin muhakeme olduklarını zikretmiştir.

Ezheri şöyle demiştir: "Anlaşmazlığa düşen iki kişiye hasım denilmesinin sebebi, her biri iddia ve delil yönü ile diğerinin aksi tarafında olduğundan denmiştir."[111]

İbni Manzur, bir şiir beyitin manasını zikrederken şöyle demiştir: "Manası: Senin hasmının sana ulaşmalarına engel oldum. Ta ki sen onların hakkına da sahip oldun..."[112]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Hüccet, burhan demektir. Denilir ki: Hüccet hasıma verilen redddiyedir."

Ezheri şöyle demiştir: "Hüccet, tartışma (husumet) esnasında yenen şeye (delile) denir…"[113]

İbni Manzur şöyle demiştir: " "Hâsamehû FeHasamehû" demek, tartıştı ve ona galip geldi demektir."[114]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Maan bin Yezid *radiyallahu anh* şöyle demiştir: [115] "Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve*

---

[111] Tehzibul Luga. 7.clt. 72.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.
[112] Lisanul Arab. 1.clt. 186.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.
[113] Lisanul Arab. 2.clt. 228.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.
[114] Lisanul Arab. 2.clt. 347.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.
[115] بَايَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وخاصَمْتُ إِليه فَأَفْلَجَني

sellem biat ettim, ve ona muhasame oldum (tartışmamı ona kaldırdım, tartışma kaynağı olarak onu seçtim) ve beni galip getirdi.”[116]

Yani: (Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) Bana hüküm verdi ve hasmıma (anlaşmazlığa düştüğüm ve tartıştığım) kişiye karşı beni galip getirdi.”[117]

Derim ki: İşte bu savunmanın muhakeme olduğunun ispatıdır. Hadis ve İbni Manzur'un sözü buna delalet etmektedir.

İbni Manzur şöyle demiştir: “Denilir ki: Hakim iki hasım (tartışmaya düşen kişi) arasını buldu denir.”[118] Tartışma karşı tarafı yenince, “Hasamtuhû” denmektedir. [119]

İbni Manzur şöyle demiştir: “Şafii şöyle demiştir: “Eğer şahidler şahidlik yaparlarsa, hakimin hasmı (aleyhine iddiaların olduğu kişiyi mahkemeye) getirmesi lazımdır. O şahidlerin kendisi hakkında neye şahid oldukları, kendisine okunur. İsimleri ve nesebleri yazılır, (şahidlerin) şahidliği kabul edilmeyecek olan hasletlerden uzak olup olmadıklarına bakılır. Eğer hasım (aleyhine dava açılan kişi) bunları (şahidleri cerh

---

[116] Hadis, İmam Ahmed bin Hanbel'in ve Ebu Yala e-Musili'nin Müsned'lerinde sahih sened ile rivayet edilmiştir.

[117] Lisanul Arab. 2.clt. 349.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

[118] Lisanul Arab. 2.clt. 539.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

[119] Lisanul Arab. 3.clt. 264.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

edici ve adaletsiz olduklarını ispat edici bir delil) getirmezse, bu durumda hakim ona hükmeder."

Ebu Mansur şöyle demiştir: "Şahidlerin kötü haslete sahip olduklarını ispat etmekten maksat, şöyle denmesidir: Bu şahidlerin adaletli oldukları ortaya çıkmıştır. Sen eğer bunların adaletsiz olduğunu ispat edersen, bırakılırsın. Yoksa sana nasıl şahidlik yaparlarsa, onların şahidlikleri karşısında sana hüküm vereceğim."[120]

Derim ki: İşte hasmın muhakeme olduğunu Şafii, Ebu Mansur ve İbni Manzur söylerler. Şahidler hakkında onların kötülüklerini ortaya çıkarıp, onlar hakkında ya dava açar, ya da kendini savunmayı ve dava açmayı terk eder. Eğer muhakeme olmak istemiyorsa, bu durumda zaten muhakemeye gelmez, hakimin karşısına çıkmaz.

İbni Manzur şöyle demiştir: " "Hakim Asbarahû" demek, onun tartıştığı kişiden hakkını aldı demektir."[121]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Ona gelen iki hasma şöyle demiştir: [122] Göğüsünüzde sakladığınız sözleri çıkarın bakalım.[123]" [124]

---

[120] Lisanul Arab. 3.clt. 269.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.
[121] Lisanul Arab. 4.clt. 440.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.
[122] قَالَ لِخَصْمَيْنِ تقدَّما إِلَيه

Ona gelen iki hasma şöyle demiştir, manasındadır.

Derim ki: Bu da bu olayın muhakeme olduğuna delalet etmektedir. Savunmanın muhakeme olduğuna dair delillerden birisi de, bu gibi hikayeleri arap lugat bilginlerinin kabul edercesine nakletmeleridir.

Ona gelen demek, ona muhakeme olan demektir. Bu bilinen bir şeydir. Manaya iyi bakan bunu kolayca anlayabilir.

İbni Manzur şöyle demiştir: "Eğer bir işi tartışırsan (muhasame olursan) ve onu her konuda yenersen ve elindekine galip gelirsen (sahip olursan) …"[125]

İbni Faris şöyle demiştir: "Hasım, tartışan demektir."[126]

Sonuç: Bu nakiller gösteriyor ki muhasame demek, tartışma ve cedelleşme demektir. Bunda hiçbir ihtilaf yoktur. Lugat uleması ve bilginleri bunda icma etmişlerdir.

قلت: أي: تحاكما إليه. وهذا ظاهر.

Derim ki: Yani: Ona muhakeme olun demektir.

[123] İbni Manzur, bu olayı Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* rivayet edilen bir hadismiş gibi nakletmiştir. Ama sıhhatini bilmediğimden, hadis olduğunuzikretmedim. Bu Hadisi zikrettiği lafzı ile bulamadım. Benzeri Sahihi Muslimde vardır. Ama o olay bu kastedilen değildir.

[124] Lisanul Arab. 4.clt. 452.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

[125] Lisanul Arab. 5.clt. 5.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

[126] Mucem Mekayisul Luga. 2.clt. 187.s. Yazarı: Ebul Hüseyin Ahmed bin Faris bin Zekeriyya el-Lugavi. 395.yılda vefat etmiştir. Darul Fikir bsk.

Eğer hakime muhasame oldular denilirse, bu durumda hakime muhakeme oldular manasını taşır. Bunun manası da şu olur: Hakime tartışmaya gittiler. Yani, tartışmalarını hakime kaldılar. Veya, tartışmalarını hakime çözmek için götürdüler. Ve bu şekilde.

Görüldüğü gibi bu konuda da ümmet icma etmiştir.

Unutulmasın ki muhasame hakkında zikredilen bir çok nakli konu çok uzamasın diye zikretmedim. Ama lugat ulemasının eserlerine bakan kişi, bunları daha detaylı bir şekilde görecektir.

İki: Muhasame ile muhakeme aynı şeylerdir.

Cevheri şöyle demiştir: "Muhakeme: Hakime "Muhasame" olmaktır."[127]

Fârabi şöyle demiştir: "Muhakeme, "Muhasame" demektir."[128]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Denilir ki: Hakime "Musahame" olduk. O da aramızdaki sorunu çözdü.(Ya da: Aramızı buldu. Ya da: Aramızda hüküm verdi)[129] "[130]

---

[127] Tacul Luga Ve Sihahil Arabiyye. Kısaltılmış adı ise: es-Sihah. 5.clt. 1902.s. Yazarı: İsmail bin Hammad el-Cevheri. 393.yılda vefat etmiştir.

[128] Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 2.clt. 391.s. Yazarı: Ebu İbrahim İsha bin İbrahim el-Fârabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

[129] Görüyor musun? Nasıl da hakimin karşısında sırf oturmayı muhakemeden saydı? Bununla birlikte muhakemede bir de kendini

Bir çok hadiste şunlar Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'e muhasame oldular denilir, manası da şarihlerin ittifakı ile muhakeme oldular manasındadır.

Buhari'de geçen hadiste şöyle geçer: "İkisi de Davud'a **muhakeme** oldular."[131]

İbni Hacer Fethulbari'de şöyle demiştir: "Şuayb'ın rivayetinde ise (muhakeme yerine) **muhasame** ifadesi geçmektedir."[132]

Derim ki: İbni Hacer muhasame manası üzerinde hiç durmamıştır. Çünkü muhakeme yerine muhasame demesi, mananın değişmediğini ve sadece ifadenin değiştini göstermektedir.

Mulla Ali Kari şöyle demiştir: " ''İki adam muhasame oldular'' Yani: **Tartışma adına murefea yaptılar (hakime gittiler)."**[133]

---

savunursa, işte bu muhakemenin ta kendisi olmuş olur. İbni Manzur bunu diyerek, sırf hakimin hüküm vermesi için daveti üzerine hakimin yanına gitmeyi, hakime muhakeme olarak addetti. "Muhakeme" ile "Muhasame" arasında fark omadığını da zaten zikretmişti ve biz az önce aktarmıştık 12.clt. 142.s.

[130] Lisanul Arab. 14.clt. 457.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.
Tenbih: İbni Manzur, bu sözlerin devamında Mulaane'nin tarifini zikretmiştir.

[131] Sahihi Buhari – Ehadisul Enbiya kitabı. 3727 numaralı hadis.

[132] Fethul Bari. İhyaut Turas bsk. 16.clt. 17.s.

[133] Mirkatul Mefatih. 6.clt. 2324.s. Darul Fikir bsk.

Ezheri şöyle demiştir: “Denilir ki: Fülancayı hakime kaldırdım (murâfea ettim) demek, “**Muhakeme”** olsun diye hakime getirdim (ve çağırdım) demektir.”[134]

Derim ki: İşte Mulla'nın sözü ile Ezheri'nin sözünü bir araya getirirsen, apaçık bir şekilde muhasamenin, muhakeme ve tartışma adına hakime gitmek olduğunu anlamış olursun.

Demek ki kendini savunan kişinin, hakimin karşısına gitmesi, hakime muhakeme olduğunu göstermektedir. Eğer hakimin karşısında kendini savunursa, daha fazla muhakeme olmuştur. Tek başına gitmesi dahi, muhakeme olduğunu göstermektedir. Ezheri'nin geçmiş sözde dediği gibi “ Fülancayı hakime kaldırdım (murâfea ettim) demek, “**Muhakeme”** olsun diye **hakime getirdim**” demektir.

Muhammed Şemsulhak Âbâdî şöyle demiştir: “ “İki adam muhasame oldular”, Yani: **Tartışma adına murâfea yaptılar (hakime gittiler) …** (Sonra der ki) **O iki kişi muhakeme** olmadan önce…” [135]

Derim ki: Âbâdî'nin zikrettiği konu uzundur. Konumuz ile alakalı olan noktası ise şudur: “Muhasameyi”, **iki tarafın da hakime tartışmayı kaldırmaları olarak açıklamıştır**. İki satır sonra da, onların **muhakeme** olduklarını zikretmiştir.

---

[134] Tehzibul Luga. 2.clt. 217.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

ويقال: رافعت فلانا إلى الحاكم إذا قدمته إليه **لتحاكمه**

[135] Avnul Mâbud. 12.clt. 83.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Bu gösterir ki muhakeme esnasında kendini savunman ve tartışmanı oraya kaldırman, muhakemedir ve muhakemeyi devam ettirmendir.

Feyruzabadi şöyle demiştir: “**Fülancayı hakime muhakeme etti (hakemehu ilel hakim) demek, Onu (hakime) çağırdı ve muhasame oldular (tartıştılar ve kendilerini savundular**) .”[136]

Derim ki: Bu çok nettir ki **her kim bir hakime tartışmaya giderse, bu durumda muhakeme olmuştur**. Her ne kadar fazla tartışırsa, muhakemesini o kadar ilerletmiş olur.

Bunlar gösteriyor ki hakime muhasame oldular demek, tartışmak için onun (hakimin) huzuruna gittiler demektir. İşte muhakeme budur.

Kısacası, muhakeme asıl olarak tartışmak ve kendini savunmak demektir. Muhasame de tartışmak demektir. Bu nedenle muhakemeye muhasame denmiştir. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

---

[136] El-Kamusul Muhit. 4.clt. 97.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Mısır heyeti bsk.

Ayetlerle ispatı

1. Delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, **onun hükmü Allah'adır**."[137]

Derim ki: Allah c.c. burada, insanlar ihtilafa düşerlerse, bu ihtilaflarını Allah'a geri çevirmelerini emretmiş ve gerekli kılmıştır.

İşte her kim savunmasını, tartışmasını ve hüküm kaynağını Allah'a ve Allah'ın indirdiklerine başvurarak halletmezse ve halletmek için uğraşmazsa, bu durumda Allah'ın emrine muhalefet etmiş olur, Allah'tan başkasına muhakeme olmuş olur.

Alûsi bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Denilmiştir ki: Her hangi bir konuda ihtilafa düşerseniz, **her hangi bir konuda anlaşmazlık ederseniz, o konuda Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olmalısınız**. **Onun hükümeti yerine başka bir hükümete gitmemelisiniz**. Bu ayet, şu ayet gibidir: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasul'e götürün.**"[138] "[139]

Derim ki: Hükümet demek hüküm demektir. Yani, Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'in verdiği hüküm yerine bir

---

[137] Şura suresi, 10.ayet
[138] Nisa suresi, 59.ayet
[139] Ruhul Meani. 13.clt. 17.s.

başka hükmü asla geçirmemelisiniz ve sadece Allah Rasulunun getirdiği hükümlere muhakeme olmalısınız.

Görmüyor musun Alusi ne diyor? "Onun hükümeti yerine başka bir hükümete **gitmemelisiniz**." İşte bu dediği net bir şekilde muhakeme için asla tağutlara gidilmemesi gerektiğini göstermektedir. Ne savunma adına, ne hüküm isteme adına, ne hükümlerini beğenme ve sevme adına tağutlara gidemezsin, onlara gidersen, onlara muhakeme olmuşsundur. Onlara muhakeme olursan da, geçmiş ayette geçtiği gibi hükmü, tartışmayı ve savunmayı Allah dışında başkalarına ilettiğin için kafir olmuş olursun.

İbni Cuzey şöyle demiştir: "…**Anlaşmazlığa düştüğünüz konulard**a Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e **muhakeme olmalısınız**. Bu, şu ayet gibidir: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız-onu Allah'a ve Rasul'e götürün."**[140] "[141]

İmam Taberi *rahimehullah* şöyle demiştir: "Burada Allah c.c. şöyle demek istemiştir: "Ey insanlar! Her hangi bir konuda **ihtilaf ederseniz**, aranızda **anlaşmazlığa düşerseniz**, onun hükmü **Allah'adır**." Yani diyor ki; Şüphe yok ki **o Allah aranızda hüküm verecek, hükmü aranızda o çözecektir**."[142]

Derim ki: Taberi'nin bu sözü çok nettir. Hükmü çözen hakimdir. Eğer sen hükmü bir mahkemede çözersen, hükmü

---

[140] Nisa suresi, 59.ayet
[141] 1934.s. Geçmiş ayetin tefsiri.
[142] Camiul Beyan. Ahmed Şakir'in tahikiiye olan bsk. 21.clt. 506.s.

ona çevirmişsindir. Eğer Allah'ın indirdikleri ile Allah'ın emrettiği şekilde çözersen, Allah'ın emrini yerine getirmişsindir. Eğer tağutun mahkemesine giderek çözersen, hüküm tağutlarla meseleyi çözmüşsün ve onlara muhakeme olmuşsundur.

Ayetin manası ve Alusi'nin, İbni Cuzey'in ve özellikle Taberi'nin tefsirleri çok açıktır ki ihtilaf söz konusu olduğunda bir hakime gitmek, ona muhakeme olmak demektir. Eğer kendini savunursan, savunmayı o hakime ilettiğin için muhakemeyi devam ettirmiş olursun. Muhakeme bölgesini terk etmediğin müddetçe, hala muhakemeye devam etmiş olursun. Allah'a hamd olsun.

2. Delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasul'e götürün."**[143]

Derim ki: Bu ayet şunu gösterir ki, her hangi birileri kendi aralarında ihtilafa düşerlerse, bu durumda onlar ya kafirlerdir, ya da Müslümanlardır. Eğer kafirlerse, zaten bizimle onların bir alakası yoktur. Eğer Müslümanlarsa, Müslüman olduklarını ispat etmek için şunu yapmaları lazımdır; Bu tartışmalarını Allah'ın indirdiklerine geri dönerek, onlara muhakeme olarak halletmek ve çözmek zorundadırlar. İşte her kim

---

[143] Nisa suresi, 59.ayet

Müslümansa, böyle yapar. Her kim de Müslüman değilse, böyle yapmaz.

Her kim Allah'ın indirdiğiyle anlaşmasını gidermezse, savunma ve tartışma kaynağı olarak Allah'ın indirdiklerini seçmezse, bu durumda Müslüman değildir.

İmam Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi (437.yılda vefat etmiştir) *rahimehullah,* bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: “Bunun manası şudur: **Dini meselelerde ihtilaf ettiğinizde, onu Allah'ın kitabına, Allah'ın Peygamberinin sünnetine ve hükmüne geri çevirin.”**[144]

Hafız İbni Kesir *rahimehullah* şöyle demiştir: “Bu nedenle Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “ Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız (onu Allah'a ve Rasul'e götürün)” Yani, **anlaşmazlıkları**[145] ve cahilliklerinizi[146] Allah'ın kitabına ve Peygam-

---

[144] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur’an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. 2.clt. 1371.s.

[145] Hafız İbni Kesir, burada da savunmayı muhakeme dairesinin içine sokmaktadır. Elbetteki anlaşmazlığı gidermek için (genelde) bir tarafın iddiada bulunması, diğer tarafın da bu iddialara karşı kendisini savunması lazımdır. Bu iddiada bulunan bir hakim de olabilir. Eğer iddiada bulunan hakimse, onun huzurunda, o **hakem konumunda iken**, anlaşmazlığı ona sunmak ve onunla gidermek, ona muhakeme olmak demektir. Nisa59.ayete göre, yine İbni Kesir'in de açıklamasına göre, bizler ihtilaf ve anlaşmazlık olduğunda, bunu Kur’an'a ve sünnete ve bu iki kaynak ile hükmedenlere geri çevirdiğimiz zaman, felaha erenlerden oluruz. Aksi takdirde, bu anlaşmazlığımızı gidip de kafirlere sunarsak, muasır dil ile onların önünde savunursak, bu durumda kafir olup, İslam dininen çıkmış oluruz. Tağuta muhakeme olmuş oluruz.

berinin sünnetine **geri çevirin**[147]. İşte eğer Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız, aranızda çıkan ihtilaflı konularda bu ikisine (Kur'an'a ve sünnete) muhakeme[148] olun. (Bu ikisinden hükümleri alın. Küfür sistemlerinin hükümlerinden almayın)

---

[146] Hafız İbni Kesir bu sözü ile cehaletin mazeret olmadığını ispat etmektedir. Her hangi bir kişi cahil ise, o cahilliğini Kur'an'a ve sünnete geri çevirmek zorundadır.

[147] Bu sözü apaçık bir şekilde gösteriyor ki, anlaşmazlık olduğunda, anlaşmazlığı def etmek adına kafirlerin mahkemelerine gidip, onların kafir hakimlerinin karşısında oturup, kendini savunan ve anlaşmazlığı o kafir hakime bu savunması ile kaldıran kişi kafir olmuştur.Sen, her hangi bir konuda anlaşmazlığını Müslümanlara iletmen gerekir. Kendini savunacaksan onların karşısında savunman gerekir. Eğer bu savunmanı gidip kafirlere götürüyorsan, onların hükümlerini istemişsindir.
Aynı zamanda, İbni Kesir'in beyan ettiği gibi anlaşmazlıkları kafirlere kaldıran kişi, onlara muhakeme olmuştur.
Bir kişi anlaşmazlık durumunda, gidip kafirin karşısında kendini savunduğunu iddia ediyorsa, o bu hali ile kafirlere muhakeme olmuştur. **Çünkü anlaşmazlık esnasında kafir hakimlere gidip kendini savunan kişi, bu hali ile anlaşmazlığını Kur'an'a kaldıracağına (muhakeme olacağına), anlaşmazlığını gidip de kafirlere kaldırmış ve sunmuştur. İşte bu nedenle bu kişi kafir olmuştur**.

[148] Hafız, burada da savunmanın muhakeme olduğunu zikretmiştir. '' ihtilaflı konularda … muhakeme olun '' sözü apaçık bir şekilde, **ihtilaf söz konusu olduğunda**, o ihtilafını tağutun mahkemesinde giderirse, muhakeme olmuştur. Bu ihtilafını (savunmak ile) def etmesi, onun tağuta muhakeme olduğunu gösterir. Böyle yaptığı için de kafir olur.
Tağutun mahkemesinde kendini savunmak demek, onun mahkemesinde ihtilafı gidermek demektir. Bunu muhasemeyi açıklarken ispatlamıştık. Allah da c.c. ihtilafları gidermenin Kur'an ve Sünnet ile olacağını haber vermiştir. Dolayısı ile her kim tağutun mahkemelerinde bu ihtilafı giderirse, kafir olur.

İşte bu gösteriyor ki, **anlaşmazlık esnasında**[149] Kitab'a ve sünnete muhakeme olmayan ve bunların hükümlerine geri dönmeyen kişi, **Allah'a ve Ahiret gününe iman etmemiştir**.”[150] “[151]

3. Delil:

Allah c.c., geçmiş zikrettiğimiz ayetten hemen sonra şöyle buyurmuştur: “Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını iddia edenleri görmedin mi? Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor.”[152]

Derim ki: Allah c.c. bir önceki ayette, ihtilaf söz konusu olduğunda bu ihtilafı çözmek için Allah'ın indirdiklerine başvurmayı emrediyor. Hemen sonra Allah c.c. kayıtsız şartsız tağuta muhakeme olmak isteyenleri tekfir ediyor. İşte bu gösteriyor ki kişinin anlaşmazlığını bir yere başvurarak ve onlara kaldırarak gidermesi, ona muhakeme olduğunu gösterir.

4. Delil:

Allah c.c. devamında şöyle buyurur: “Onlara: Allah'ın indirdiğine (Kur’an'a ve hadislere) ve Rasul'e gelin, denildiği

---

[149] Bu sözleri ile tekrar tekrar tağutun mahkemesine savunma adı altında gidenin dahi, onlara muhakeme olduğunu ispat etmiştir.
[150] İbni Kesir, bu sözleri ile tağuta muhakeme olan herkesi, istisnasz tekfir etmiştir.
[151] Tefsirul Kur’anil Azim, 2.clt. 346.s. Yazarı: hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.
[152] Nisa suresi, 60.ayet

zaman, münafıkların senden iyice uzaklaştıklarını görürsün. Elleriyle yaptıkları yüzünden başlarına bir felâket gelince hemen, biz yalnızca iyilik etmek ve arayı bulmak istedik, diye yemin ederek sana nasıl da gelirler! Onlar Allah'ın, kalplerindekini[153] bildiği kimselerdir; onlardan yüz çevir, kendilerine öğüt ver ve onlara, kendileri hakkında tesirli söz söyle. **Biz her Peygamberi Allah'ın izniyle ancak kendisine itaat edilmesi için gönderdik.** Eğer onlar kendilerine zulmettikleri zaman sana gelseler de Allah'tan bağışlanmayı dileseler, Rasulde onlar için istiğfar etseydi Allah'ı ziyadesiyle affedici, esirgeyici bulurlardı.

İşte hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar.**"[154]

Derim ki: İşte bu geçmiş ayetler, özellikle de son ayet gösteriyor ki anlaşmazlık olduğu zaman, bu anlaşmazlığı gidermeyi her kimde yaparsak, ona muhakeme olmuşuzdur.

O zaman anlarız ki her kim bir mahkemeye davet edildiğinde giderse, orada anlaşmazlığını çözerse ve ihtilafını giderrise, ya da anlaşmazlığını ve ihtilafını çözmeye niyetlenirse, ya da savunmasını ve tartışmasını oraya iletirse, bu durumda hakem olarak o mahkemeyi seçmiştir.

---

[153] Yani: Tağuta muhakeme olma isteklerini, tevbelerini gerçek tevbe olmadığını bildiği kimselerdir.

[154] Nisa suresi, 61-65.ayetler.

İmam Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi (437.yılda vefat etmiştir) –Allah kendisine rahmet eylesin–şöyle demiştir: “Ayette geçen ''İşte hayır''ın manası şöyledir: **Mesele onların iddia ettiği gibi sana ve senden önce indirilene iman ettikleri doğru değildir, çünkü onlar bununla birlikte tağuta muhakeme olmaktadırlar.**[155] Sana davet edildikleri zaman hemen senden yüz çevirmektedirler.[156]

Bundan sonra tekrar yemin ederek şöyle demiştir: “Rabbine yemin olsun ki”, Yani; Ey Muhammed, Rabbinin adına yemin olsun ki onlar iman etmezler. Yani: Allah'a ve Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem*’e iman etmezler, ta ki “**aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılana kadar” Yani: Tartışmalarında, seni aralarında hakem tayin**

---

[155] İşte imamın bu sözü, net bir şekilde tağuta muhakeme olanların kafir olacağına dair apaçık net bir delildir.
İmam Mekki'ye göre, bir kişi tağuta muhakeme oluyorsa, o kişi kafirdir. Bununla birlikte istediği kadar herşeye iman ettiğini iddia etsin, onun tağuta muhakeme olması, Allah'a iman etme iddiasının yalan olduğunu göstermektedir.
Aynı zamanda, Mekki'nin bu anlaşmazlığı gidermek için bir hakime gitmeyi muhakeme olarak isimlendirdiği görülür. Çünkü Allah c.c. ayette anlaşmazlık esnasında hakem tayin etmeden söz ediyor, Mekki ise bunu muhakeme diye tefsir ediyor. Bu gösteriyor ki tartışmayı bir hakime kaldırmak, ona muhakeme olmak demektir.

[156] İmam Mekki'nin dediği gibi ikinci küfür de budur. Allah'ın hükmüne davet edildiğinde, onun hükmünü kabul etmezsen, yüz çevirirsen, kafir olursun.

edene kadar (Müslüman olamazlar, iman etmiş olmazlar.)”[157]

Derim ki: Allah'u Ekber, imamın baştan beri söylediği en güzel ve manası en geniş olan sözü budur. İmam Mekki *rahimehullah* burada, muhakemenin ve hakem tayin etmenin ne demek olduğunu açıklamaktadır.

Tartışma esnasında, tartışmanı kimle çözersen, onu hakem tayin ettiğini zikretmiştir. Bunu şu sözünden anlarız: “**Tartışmalarında, seni aralarında hakem tayin edene kadar** (Müslüman olamazlar, iman etmiş olmazlar).”

İşte bu sözü apaçık bir şekilde tartışma ve savunma kaynağı olarak tağutu hakem seçenin, ne kadar büyük bir kafir olduğunu göstermektedir.

Elbette her kim dava açarsa, hakem olarak dava açtığı kişiyi seçmiştir. İşte bu sözü apaçık bir şekilde gösteriyor ki, kim tartışmayı başlatan olarak iddiasını (ihtilafını) tağutun kadısına götürürse kafirdir. Kim de tağuta kaldırılmış bu tartışmaya icabet edip, iddialara cevap verirse tartışmaya dahil olmuştur, hasımlaşmıştır, muhaseme olmuştur. Yani tartışmasını ve ihtilafını tağutun kadısına kaldıranlardan olmuştur.

---

[157] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur’an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. 2.clt. 1377.s.

Kısacası, eğer kişi savunmasını tağutlara iletirse, onları hakem tayin etmiştir. Eğer başlatılmış bir muhakemeye katılıp, savunmasını oraya iletirse, yine muhakeme olmuştur.

İmam Mekki'nin dediği gibi, her kim tartışma esnasında bu tartışmasını bir kişiye kaldırırsa, ona muhakeme olmuş, onu savunma ve tartışma kaynak olarak seçmiş, onu hakem tayin etmiş, başına geçecek kişi olarak onu seçmiştir.

İşte bu da muhakemenin zirvesini yapmaktır. İşte Allah c.c. böyle yapanları tekfir etti.

İmam Mekki'nin *rahimehullah* bu sözlerinden iki şeyi anlıyoruz:

Bir: Tartışma esnasında, bu tartışmamızı kiminle giderirsek, o kişiyi hakem olarak seçmişizdir. Tartışmamızı kime kaldırırsak, ona muhakeme olmuşuzdur. Tartışmamızı kimle halledersek, ona muhakeme olmuşuzdur. Tartışmamızı kimin huzurunda yaparsak, ona muhakeme olmuşuzdur. İşte bunlar çok önemlidir. Bizler tartışmamızı sözü geçen bir hakimin huzurunda yaparsak, ona muhakeme olmuşuzdur.

İşte bu gösterir ki mahkemede savunma yapmak, muhakeme demektir.

İki: Kimi hakem olarak seçti isek, ona muhakeme olmuşuzdur. Kafirleri ve tağutları hakem olarak seçtiğimiz müddetçe de Allah'a ve Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* iman etmiş olmayız, her ne kadar iman ettiğimizi iddia etsek de,

durum ve hal ortadadır. Her kimle anlaşmazlığını gidersen, ona iman etmişsindir.

İşte her kim bunu anlarsa, tağuta muhakemenin ne demek olduğunu anlamış olur. Tağuta muhakeme olanları tekfir etmenin İslamın bir şartı olduğunu anlamış olur. "Lâ ilâhe illâ Allah" sözümüzün, Allah dışında sözü dinlenen bütün tağutların ve ilahların reddedilmesi gerektiğini, kaale alınmaması gerektiğini, muhakeme olunmaması, buğz edilmesi ve nefret edilmesi gerektiğini olduğu anlaşılmış olur.

Allah'a şükürler olsun.

5. Delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Bundan sonra, sizler rabbinizin huzurunda **muhasame olacaksınız.** (tartışacaksınız, savunacaksınız)"[158]

Derim ki: Muhasame olacaksınız, yani rabbinizin huzurunda tartışacaksınız, bu şekilde de Allah'a muhakeme olmuş olacaksınız manasındadır. Buradan muhakemenin manasını anlamış oluyoruz.

Alûsi şöyle demiştir: "Bu ayette ''Rabbinizin huzurunda'' ifadesiyle ''Kıyamet gününde'' ifadeleri bir araya gelmesinin sebebi, şiddetli bir an olduğunun ispatı içindir. Burada açıklanıyor ki onların **o günki anlaşmazlığa düşmeleri, çok yüce**

[158] Zumer suresi, 31.ayet

bir gündedir ve kendi üzerlerinde hükmü verecek olan Mâlik'in (Allah'ın) huzurunda olacaktır.

Ayette eğer ''Rabbinizin huzurunda'' ifadesi geçmeseyedi, bu durumda **anlaşmazlığın insanların arasında olduğu anlaşılır, ama (bu anlaşmazlık) kendi işlerine sahip olan (Allah'a) murafea'lı (kaldırmalı, muhakemeli) mı olmuş, yoksa murafeasız (kaldırmasız, muhakemesiz) mı olmuş, bunun beyanı gelmemiş olurdu**.

(Ama ''Rabbinizin huzurunda'' ifadesi geçtiği için, anladık ki bu tartışma Allah'ın huzurunda olmuştur)”[159]

Derim ki: İşte Alûsi'nin sözü çok önemlidir. Hükmü sana geçecek ve tatbik edebilecek bir hakimin huzurunda tartışmanın, **hükmü ona kaldırmak** olduğunu zikreder. İşte hükmü ona kaldırmak da, muhakeme olmak demektir. Muhakemenin manası da budur. Yani, verdiği hüküm sende uygulanan veya uygulanacak bir hakimin huzurunda anlaşmazlığı gidermeye çalışmak, savunmak ve tartışmak demektir.

Feyruzabadi şöyle demiştir: “Onu hakime kaldırdı (râfeahu) demek, şikayet etti[160] demektir.”[161]

Zebîdi, hükmü hakime kaldırmaya ve muhalifi hakimin hükmüne davet etmeye ''Râfeahu'' demiştir.[162]

---

[159] Ruhul Meani. 12.clt. 252.s.
[160] Yani: Şikayet ederek hüküm istemiş olur demektir. Kısacası Hükmü gerektiren şikayet, muhakemedir. En doğrusunu Allah c.c. bilir.
[161] El-Kamusul Muhit. 722.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Risale bsk.

Ezheri şöyle demiştir: "Denilir ki: fülancayı hakime kaldırdım (murâfea ettim) demek, **Muhakeme olsun** diye hakime getirdim (ve çağırdım) demektir."[163]

Fârabi şöyle demiştir: "Onu hâkime kaldırdı (murâfea etti)."[164]

İşte bu delillerin hepsi muhakemenin manasını açıklamaktadır. O da, her hangi bir kişi bir mahkemeye gider ve tartışırsa, muhakeme olmuş olur. Muhakeme bu şekilde başlamış olur. Elbette her ne kadar çok kendini savunursa, kendini savunmaya ve tartışmaya devam ederse, ya da hüküm istediğini dile getirirse, ya da onların hükmünden razı olduğunu dile getirirse, bu durumlarda daha fazla muhakeme olmuş olur.

6. Delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Kitaptan nasipleri olanları görmüyor musun? Aralarında hüküm verilmesi için Allah'ın kitabına davet edilirler. Sonra onlardan bir grub yüz çevirip giderler."[165]

---

[162] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 31.clt. 510.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

[163] Tehzibul Luga. 2.clt. 217.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

ويقال: رافعت فلانا إلى الحاكم إذا قدمته إليه لتحاكمه

[164] Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 2.clt. 387.s. Yazarı: Ebu İbrahim İsha bin İbrahim el-Fârabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

[165] Ali İmran suresi, 23.ayet

Derim ki: Bu ayet göstermektedir ki her hangi bir mahkemeye davet edildiğinde ona gidersen, ona muhakeme olmuşsundur. Eğer gitmezsen, muhakeme olmamışsındır.

Hafız İbni Kesir –Allah ona rahmet eylesin– (bu ayetin tefsirinde) şöyle demiştir: "Allah'u teala, kendi ellerinde ki iki kitapları olan Tevrat'a ve İncil'e sarıldıklarını iddia eden Yahudilere ve Hristiyanlara inkar edercesine şöyle buyurmuştur: Onlar **o iki kitapta olanlara muhakeme olmaya davet edildiklerinde** –nasıl ki bu iki kitapta Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'i takip etme vardır– **yüz çevirip giderler**. **İşte bu onları kötülemede ki en üst noktadır. Onları (hakka) muhalefetleri ve inatçılıkları (ile zirveye ulaşmışlardır).**"[166]

Derim ki: İşte İslama muhakeme olmamak küfürdür. Aksi de şudur; Tağuta muhakeme olmamak İslamdır. Bu aynen Allah'a iman etmenin İslam olması, tağuta iman etmenin de küfür olması gibidir.

Eğer Allah'ın hükmüne davet edildiğinde gitmezsen, kafir olursun. Eğer tağutun hükmüne davet edildiğine gitmezsen, Müslüman olursun. Eğer tağutun hükmüne davet edildiğinde gidersen, kafir olursun.

İşte Allah c.c. bunu açıklamaktadır.

7. 8. 9. 10. 11. 12. Deliller:

---

[166] İbni Kesir'in sözleri bitmiştir.
Tefsirul Kur'anil Azim, 2.clt. 28.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: **“**(Bazı insanlar:) “Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik” diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir grup yüz çeviriyor. **Bunlar inanmış değillerdir**. (Peki, neden inanmış değiller? Neden bu adamlar kafirler? Ya da münafıklar?) (Çünkü) Onlar, **aralarında hüküm vermesi**[167] **için Allah'a ve Peygamber'e çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirirler**. Ama, eğer (Allah ve Rasulunün hükmettiği) hak kendi lehlerine ise, ona boyun eğip gelirler. Kalplerinde bir hastalık mı var, yoksa şüphe içinde midirler, yahut Allah ve Rasulünün kendilerine zulüm ve haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, asıl zalimler kendileridir! **Aralarında hüküm vermesi** için Allah'a ve Rasulüne **davet edildiklerinde**, müminlerin sözü ancak "İşittik ve itaat ettik" demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir. Her kim Allah'a ve Rasulüne itaat eder, Allah'a saygı

---

[167] Kıraatlerin geneli bu şekildedir. Yalnız Ebu Cafer'in kıraatine göre ayet şu şekildedir: **“Hüküm verilmesi için**.” İki kıraat de sahihtir. Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* iki şekilde de okumuştur. Mana yönünden çok uzak ve farklı manalar yoktur. Sonuç itibari ile mana şöyledir: Allah ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* hüküm versin diye, ya da Allah'ın ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükümlerine göre hüküm verilmesi için davet edildiklerinde, oraya gitmezler. Muhakeme için gitmedikleri için de kafir olurlar.
Daha tafsillice bakmak için, şu eserler müracaat edilebilir:
El-Kenz Fi el-Kıraatil Aşr. 2.clt. 424.s. Yazarı: Tacuddin Abdullah bin el-Vecih el-Vasiti el-Mukri. 741.yılda vefat etmiştir. Meşhedani'nin tahiki ile olan baskı.
En-Neşr Fi el-Kiraatil Aşr. 2.clt. 227.s. Yazarı: Kurraların imamı Muhammed bin Muhammed bin Muhammed bin el-Cezeri eş-Şafii. 833.yılda vefat etmiştir. Ali ed-Dabba'nın tahkiki ile olan baskı.

duyar ve O'ndan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir.”[168]

Derim ki: Bu gösterir ki bir kişi muhakeme için davet edilirse ve gitmezse, muhakemeden yüz çevirmiştir. Eğer giderse, muhakemeyi istemiş demektir. Savunmasını yaparak iddialara cevap verirse de muhakeme olmuş demektir.

İbnul Kayyim *rahimehullah* şöyle demiştir: “Abdulmelik[169] ve Sahnun şöyle demişlerdir: … Anlaşmazlığa düşen iki kişi, eğer (hakimin karşısında) **muhakeme için otururlarsa**, bu durumda **aralarında hüküm verilmesine razı olmuş olurlar**. Zaten **bu nedenle de hakime gitmişlerdir**.”[170]

Kurtubi geçmiş ayetlerin tefsirinde şöyle demiştir: “Bu ayet delalet eder ki **(Müslüman) hakime davet edilen kişinin gelmesi vaciptir**. Çünkü Allah kendisiyle **anlamazlığa düştüğü (kavga ettiği) kişi arasında hüküm verilmesi için Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* davet edildiği halde gelmeyeni kötülemiştir**. Şöyle demiştir: “Yoksa onların kalplerin hastalık mı var?”

---

[168] Nur suresi, 47-52. ayetler

[169] İmam Abdulmelik bin Habib el-Maliki. Endelus'ün büyük alimidir. Endelus'e hadisi ve sünneti, ilk sokan ehli hadisten itikadına mensub birisidir.

[170] et-Turukul Hukmiyye. 164.s. Darul Beyan bsk. Bu konuda da hiçbir ihtilaf zikretmemiştir. Zaten ümmet bunda icma etmiştir.

وَقَالَ عَبْدُ الْمَلِكِ وَسَحْنُونٌ: يَحْكُمُ، لِأَنَّ الْخَصْمَيْنِ إِذَا جَلَسَا لِلْمُحَاكَمَةِ فَقَدْ رَضِيَا أَنْ يَحْكُمَ بَيْنَهُمَا بِمَا يَقُولَانِهِ، وَلِذَلِكَ قَصَدَاهُ

İbni Huveyz Mendâd şöyle demiştir: (Müslüman) Hakimin meclisine davet edilen herkesin gitmesi gerekmektedir. Sadece fasık olduğu bilinmesi, ya da iddiacı ve iddialı arasında düşmanlık olduğu bilinmesi takdirde (gitmesine gerek yoktur, gitmemesi gerekir)."[171]

Ebu Bekir İbnul Arabi el-Maliki şöyle demiştir: "Bu ayet (Müslüman) hakime davet edildiğinde gitmenin gerekli olduğuna dair bir delildir. Çünkü Allah, kendisi ve anlaşmazlığa düştüğü kişi arasında **hüküm verilmesi için** Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* davet edilen ve gelmeyen kişiyi en kötü şekilde kötülemiştir."[172]

Derim ki: İşte İslam mahkemesi için yapılması gereken budur. Ama eğer mahkeme küfür mahkemesi ise, ileride açıklaycağımız gibi ona gitmek küfür olur.

İşte sadece muhakemeye gitmek küfür oluyor. Bir de gittikten sonra savunma yaparsan, daha fazla muhakeme olmuş oluyorsun. Bir de hüküm istersen, dahada fazla muhakeme olmuş oluyorsun.

Muhakeme olma meselesini iyi anlamak için, secde etme misali verebiliriz. Kişi her ne kadar taptığı şeye secde ederse, o kadar fazla ona ibadet etmiştir. Aynı şekilde kişi muhakeme esnasında ne kadar çok tartışır, anlaşmazlığını hakime kaldırır ve kendini savunursa, bu durumda o kadar çok muhakeme olmuştur.

---

[171] El-Cami Li Ahkamil Kur'an. 12.clt. 294.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[172] Ahkamul Kur'an. 3.clt. 407.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Nasıl ki namazda ne kadar çok Kur'an ve zikir okursa, o kadar çok ibadet ediyorsa, aynı şekilde muhakemede ne kadar fazla duruyorsa, o kadar çok muhakeme oluyor, o kadar çok muhakeme ibadetine devam etmiş olmaktadır.

İşte bunun aksini düşünürsek, anlarız ki tağutun mahkemesine anlaşmazlık esnasında giden kişi tağuta muhakeme olmuş olur ve kafir olur.

Şevkani, geçmiş ayetlerin tefsirinde şöyle demiştir: "Bu ayet delalet eder ki Allah'ın hükmünü bilen, hükmünde adaletli olan kadıya icabet etmek vaciptir. Çünkü alimler (İslam ile yöneten kadılar) Peygamberlerin varisleridiler.

Müslüman kadıların hükmü, Allah'ın hükmünü, kitabın ve sünnetin içindekileri bilenlerin ve hükümde adaletli olanların hükmü, Allah'ın hükmü ile hükmetmektir[173] …

Ama eğer kadı bilgisizse, kitabın ve sünnetin ahkâmlarını bilmiyorsa, Allah'ın (zikrettiği) delillerden habersizse, Allah'ın ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sözlerinin manasını bilmiyorsa, aynı zamanda geçmişte olanları bilmeyerek hafiften cahilse, veya hiçbir şeyden haberi dahi olmayan mürekkep (aşırı) cahilse, bununla birlikte bazı müctehidlerin ictihadını biliyorsa, bazı reylere (görüşlere) bakmışsa, bu durumda bu kişi cahil birisidir. Hatta kendini bilgili sansa dahi onun böyle sanması batıldır. **Her hangi bir kadı böyleyse, onun davetine icabet etmek gerekmez**. Çünkü (bu cahil İs-

---

173 Az sonra Kurtubi'den naklettiklerimizi zikreder.

lam devletinde olan kadılar) Allah ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmünü bilmeyenlerdir. O zaman anlaşmazlığa düşenler arasında hüküm verecek kapasiteye sahip de değildir. Hatta o tağutun kadılarındandır[174]. Batılın hakimlerindendir."[175]

Geçmiş ayet ve tefsirinde gördüğümüz Kurtubi'nin, İbni Huveyz'in ve Şevkanî'nin sözleri açıklıyor ki mahkemeye gitmek, kişinin mahkemede kendisini savunması, Allah'ın kitabında açıkladığı ve İslam tarihinde konuşulmuş, sapkın fırkaların bile reddetmediği bir meseledir.

İslam mahkemesi ise ona kendini savunmak için gitmen vacip, küfür mahkemesi ise gitmemen vaciptir, gitmen küfürdür. Bunu bilen, meseleyi anlamış olur.

İmam Semani *rahimehullah* geçmiş ayetlerin tefsirinde şöyle demiştir: "Allah'ın şu sözüne gelince: **Eğer onlar, aralarında hüküm_verilmesi için Allah'a ve Rasulune davet edildiklerinde** …

Hüküm; **şeriatın gerektirdiği gibi anlaşmazlığı gidermektir**.

---

[174] İşte Şevkani, sözde İslam mahkemeside görev yapan cahil hakim hakkında tağut diyor. Kendini savunmak için dahi ona gidilmemesi gerektiğini söylüyor. Günümüzde ise küfür sistemlerinin mahkemelerine bir sürü insanın gittiğini ve bunu normal gördüğünü görüyoruz. İşte Şevkani ile günümüzde ki müşrikler arasında ki farkı gör.

[175] Fethul Kadir. 4.clt. 53.s. Dar İbni Kesir bsk.

Allah'ın şu ayetine gelince: “Bir de bakarsın, onlar yüz çevirirler.”

(Semani diyor ki) Yani: Haktan yüz çevirirler.

Ve denildi ki: (Hakime) **İcabet etmekten yüz çevirirler**.

Bu ayet de delalet eder ki eğer (Müslüman) kadı bir insanı, kendisi ile hasmı arasında hüküm vermesi için davet ederse, gitmesinin vacip olduğunu gösterir.[176]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: Aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Rasulune **davet edildiklerinde**, müminlerin sözü ancak "İşittik ve itaat ettik" demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.”[177]

İmam Semanî *rahimehullah* bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: “Yani: **Davet etmeyi işittik** ve (mahkemeye) **gelerek icâbet ettik**.”[178]

Derim ki: İşte Semanî'nin bu sözü net bir şekilde gösterir ki mahkemeye davet edilen kişi, davet üzerine mahkemeye giderse, muhakeme olmuş ve daveti kabul etmiştir.

Şeyh Sıddık bin Hasan Hân el-Kannûci, tefsirinde şöyle demiştir: “Şüphe yok ki Allah'a ve Rasulun *sallallahu aleyhi ve sellem*’e aralarında hüküm verilmesi için davet edildiğin-

---

[176] Tefsirul Kur’an. Yazarı: Hafız Semanî. 3.clt. 542.s. Nur suresi 47-48.ayetlerin tefsiri.
[177] Nur suresi, 51.ayet
[178] Tefsirul Kur’an. Yazarı: Hafız Semanî. 3.clt. 542.s. Nur suresi 47-48.ayetlerin tefsiri.

de, müminlerinin sözü duyduk ve itaat ettik olmalıdır"[179] Yani: Allah'ın kitabına ve Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in temiz sünnetine davet edildiğinde demektir.

Yani: Onların bu şekilde (duyduk ve itaat) ettik demeleri gerekmektedir. Başka bir şey dememeleri gerekmektedir. Bu (duyduk itaat ettik) ifade(si) sanki haber verme gibi olsa da, aslında kastedilen haber verme değil, **bilakis anlaşmazlık esnasında iki tarafın nasıl (muhakemeye) davet etmenin edebini öğretmek içindir**.

Burada kastedilen, bütün müminlerin böyle olmasına teşvik etmedir. Eğer daveti duyarlarsa, hemen isticabet ederler, itaat ederler ve kabul ile karşılarlar."[180]

Derim ki: Bunların hepsi muhakemeye davet edilen kişinin muhakemeye gittiği an muhakeme olduğunu göstermektedir. Bir de savunma yaparsa, daha fazla muhakeme olmuştur.

Bu muhakeme olan kişinin muhakeme meclisine gitmesi ile beraber, muhakeme olmadığı iddiası ise tamamen yalan ve batıldır. Bizler puta secde eden bir adamın secde etmediğini iddia etmesine inanmayacağımız ve yalancı olduğunu söyleyeceğimiz gibi, aynı şekilde muhakeme meclisine davet edildiği halde giden kişi, her ne kadar muhakeme olmadığını ve olmak istemediğini iddia etse de, bu yaptığı ile anlarız ki o muhakeme olmuş, onun ameli sözünü yalanlamış ve yalancı olduğu ortaya çıkmıştır.

---

[179] Nur suresi, 51.ayet
[180] Fethul Beyan. 9.clt. 251.s.

Allah'a hamd olsun.

Hadislerle ispatı

1. Hadis:

Ummu Seleme *radiyallahu anh* Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Sizler bana **muhasame** (muhakeme) oluyorsunuz. Belki de bazılarınız iddiasını daha hoşça ortaya koyuyor. Ben de duyduğum kadarıyla ona hüküm veriyorum. Her hangi bir kişiye kendi kardeşinin hakkını verdiysem, onu almasın. Şüphe yok ki ben (farkında olmadan) onunla ona cehennemden bir yer vermiş olurum."[181]

Derim ki: Yani: Ben yanlışıkla bir Müslümanın hakkını bir başkasına verirsem, bu durumda diğeri de kendisine haksız olduğu halde başkasının malını almışsa onu almasın. Eğer alırsa cehennemden bir arazi satın almış gibidir.

Önemli olan nokta; **Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*, kendisine muhakeme olanlardan söz etmiştir. Sonra iddiayı hakime kaldıran ve muhasemeyi başlatan, bu iddialara karşı kendini savunan arasında ayrım yapmadan, hepsinin kendine muhakeme olduğundan söz etmiştir**.

Bu gösteriyor ki her kim bir hakime giderse, anlaşmazlığını ve savunmasını ona kaldırırsa, ona muhakeme olmuştur.

---

[181] Sahihi Buhari. Kitabul Ahkam . 7168 numaralı rivayet / Sahihi Muslim. 1713 numaralı rivayet Nevevi'nin bablandırmasına göre: Kitabul Akdiye. 3.bâb.

Eğer ona muhakeme olmasaydı, bu durumda Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*, kendi huzurunda ihtilaf edenler hakkında bana muhakeme oluyorsunuz demezdi. -Hadiste geçen muhasame muhakeme manasındadır. Önceki sayfalarda müstakil bir konuda bunu ispat ettik, elhamdulillah. Bu konuda ümmet icma etmişlerdir.-

İbni Manzur şöyle demiştir: "Muhakeme: Hakime muhasame olmaktır."[182]

İmam Buhari, bu hadisi zikrederken şöyle bab açmıştır: ''İmamın anlaşmazlığa düşenlere yaptığı vaaz''.

Sonra bu geçmiş hadisi zikretmiştir. İşte bu gösteriyor ki İmam Buhari bile, anlaşmazlığa düşenlerin hakime bu anlaşmazlığı kaldırmaları esnasında, ona muhakeme olduklarını zikrediyor.

2. Hadis:

Abdullah bin Ömer *radiyallahu anh* şöyle demiştir: "Yahudiler Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir adam ve kadın ile geldiler, bunlar zina etmişlerdi.

(Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: Sizlerden birisi zina ettiği zaman ne yapıyorsunuz?

Onlar şöyle dediler: Onlar hakkında bir şey bulamıyoruz.(Onlar hakkında bir delil bilmiyoruz.)

---

[182] Lisanul Arab. 12.clt. 142.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sadır bsk.

Onlara Abdullah bin Selam *radiyallahu anh* şöyle dedi: "Yalan söylediniz. Tevratta recm etme vardır. Eğer doğru sözlüler iseniz, getirin Tevratı ve okuyun.

Bunun üzerine onlar Tevratı getirdiler. Onlardan Tevratı okuyan kişi recm ayetinin üzerine avucunu koydu.(ve gözükmemesi için kapattı.)

(Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: Bu da nedir?

Onlar bu hali görünce, şöyle dediler: Bu recm ayetidir. Bunun üzerine Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* emir verdi, (zina etmiş olan) ikisi de bir birine yakın bir yerde, mescidde cenazelerin koyulduğu yerde recm edildiler."[183]

Derim ki: Yahudilerin o iki kişiyi Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* getirmeleri, onların muhakeme olduklarını göstermektedir. O iki kişi direk hüküm istemediler, başkaları onları oraya getirmişti. Ama yine de muhakeme olmuşlardı.

Bu gösterir ki sen muhakeme edildiysen, senin o muhakeme meclisine gitmen muhakemedir. Eğer gidersen muhakeme olmuşsundur. Geçmiş Yahudiler gibi bir de kendini savunursan, muhakemeyi ilerletmiş olursun.

---

[183] Süneni Darimi. 2367 numaralı rivayet Kitabul Hudud. Burada geçtiği şekilde zikrettim. / Sahihi Buhari. Kitabul Menakıb. Sondan 3.bâb. / Sahihi Muslim. 1699 numaralı rivayet Nevevi'nin bâblandırmasına göre: Kitabul Hudud. 6.bâb.

İmam Darimi, bu hadisi zikrederken şöyle bir konu (bab) açarak zikretmiştir: “Ehli kitap, eğer Müslümanların **hakimlerine muhakeme olurlarsa**, onlara verilecek hüküm babı”

Derim ki: İşte İmam Dariminin sözü çok nettir. **Anlaşmazlığı ve tartışmayı her hangi bir kişiye götürmek ve onunla halletmeye çalışmak, ona muhakeme olmak demektir**.

3. Hadis:

Abdullah bin Abbas *radiyallahu anh*’ın rivayet ettiğine göre Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Delili sunmak, iddia sahibi içindir. Yemin ise, aleyhinde iddia olan kişi içindir.”[184]

---

[184] الْبَيِّنَةُ عَلَى الْمُدَّعِي ، وَالْيَمِينُ عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ

Bkz: Müsned, Yazarı: İmam Şafii.
Şafii, yemin etme aleyhinde iddia açılan kişi hakındadır bölümümüm hadisten olup olmadığında tereddür eder.
Senedi ise, eğer Şafii'nin hocası Muslim bin Halid ez-Zencî senedde hata etmemişse kuvvetlidir.
Ama Tirmizi Cami'inde **kuvvetli ve sahih** bir senedle, Abdullah bin Abbas *radiyallahu anh* kanalıyla yemin etme aleyhinde iddia açılan kişi hakındadır ifadesini rivayet etmiştir. Ve sahih olduğunu zikretmiştir.

الْيَمِين عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ

Ama bu hadisin kuvvetli olduğunu gösteren Sahih başka bir hadis daha vardır. O da: Bu hadisten sonra yukarıda zikrettiğimiz Hadistir. Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* ''İnkâr eden kişi için yemin gerekir'' ifadesi rivayet edilmiştir. Ama bütün senedlerinde Muslim bin Halid ez-Zenci adlı zayıf ravi vardır. Bu nedenle hadis zayıftır. Ama zikredeceğimiz gibi bir çok hadisin kuvvetlendirdiği bir mana içermektedir. Bu nedenle senedi zayıf da olsa, manası sahihtir. Ama

Derim ki: Demek ki İslam dininde muhakemede kendini savunan kişinin de muhakemede bir yeri varmış. Bu gösteriyor ki muhakemede kendini savunan kişinin muhakeme olmadığını iddia etmek, bir çok ayeti ve hadisi inkar etmek demektir. İşte Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme esnasında iddia sahibi olanın ve kendini savunanın neler diyeceğini ve neler yapacağını açıklamaktadır.

Kadı Şureyh şöyle demiştir: "(Muhakemede) **Meselenin çözümü**, iddia sahibinin iki şahid getirmesi, (ya da) **kendini savunanın da inkâr etmesi ile olur**."[185]

Derim ki: İşte bu da bir önce zikrettiğimiz manayı uvvetlendirmektedir. İnkâr eden kişinin de muhakeme olduğunu göstermektedir.

4. Hadis:

Eşas bin Kays'ın *radiyallahu anh* rivayet eder: "Benimle bir adam, Yemen'de olan bir arsa hakkında anlaşmazlığa düştü. Ben de onu Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* **muhasame**[186] (muhakeme) ettim. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dedi: Senin bir delilin var mıdır?

Allah'ın dininde zayıf hadisle konuşmayı doğru görmediğim için, onu bu risalede delil olarak zikretmedim.

[185] el-Musannef. Yazarı: Abdurrazzak es-San-ânî. 15190 numaralı rivayet 8.clt. 272.s. el-Meclisul İlmî bsk. Senedinde mechul vardır. Ama Abdurrazzak kabul edercesine rivayet etmiştir.

[186] Diğer rivayette: İkimiz de Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* **muhasame olduk**. (Sahihi Buhari. 2515 numaralı rivayet / Sahihi Muslim 221numaralı rivayet)

Dedim ki: Hayır.

(Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*) Şöyle buyurdu: O zaman o yemin etsin …”[187]

Derim ki: İşte sahabe Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* diğer adamı davet ediyor, o da hakime gittiği için muhakeme olduğunu açıklıyor. Bu da şunu gösteriyor:

Bir: Kişi muhakemeye giderse, muhakeme olmuş olur, ister kendini savunsun ister kendini savunmasın.

İki: Kişi muhakemeye giderse, muhakeme olmuş olur. Bir de orada kendini savunur ve muhakeme konusu hakkında konuşursa, bu durumda daha fazla muhakeme olmuştur.

Bu ikinci şıkkın ispatını bir başka hadisle daha yapalım:

5. Hadis:

Vail bin Hucr *radiyallahu anh* şöyle demiştir: “Ben Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*’in yanındaydım. İki tane adam, bir yer hakkında **muhasame** (muhakeme) olarak geldiler. Onlardan birisi şöyle dedi: Ey Allah'ın Rasulu, işte bu cahiliyye döneminde benim yerimi aldı. –Bu adam İmruul Kays bin Âbis el-Kindi, hasmı (anlaşmazlığa düştüğü kişi ise) Rabia bin Abdân'dır–.

Bu konuda rivayet olunan diğer sahih hadislere bakmak için bkz: et-Turukul Hukmiyye, 82.sayfa. Darul Beyan bsk. Yazarı: İbnul Kayyım rahimehullah

[187] Sahihi Muslim. 220 numaralı rivayet / Sahihi Buhari.

(Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) Şöyle buyurdu: Delilin?(delilini sun.)

Dedi ki: Delilim yoktur.

(Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) Şöyle buyurdu: Yemini (o zaman kendini savunmaya gelmiş kişi yemin etsin)[188] .

(Adam) Dedi ki: O zaman o (yemin eder) ve yeri alır (arsaya sahip olur) .

(Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) Şöyle buyurdu: Tek çare budur.

(Vail *radiyallahu anh*) Der ki: Adam yemin etmek için kalktığında, Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: Bir kişi zulüm ederek bir arsaya sahip olursa, Allah ona kızmış bir şekilde iken, Allah ile karşılaşır."[189]

Derim ki: Bu gösteriyor ki adam mahkemede kendini savunarak yemin etmeye ayaklandığında, hemen Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* onun muhakemesinin ilerlediğini ve dikkatli davranmasını istediği için, onu uyararak haksızlıktan uzak durmasını talep ediyor.

O zaman bu hadisten bir çok fayda çıkarıyoruz. Mesela:

---

[188] İşte bu savunan kişi hakkındadır. Devamında göreceğiz ki mahkemede kendini savunan kişi muhakemeyi ilerletmiş ve daha ileriye gitmiştir.

[189] Sahihi Muslim. 139. numaralı rivayet Nevevi'in bâblandırmasına göre: Kitabul İman. 61.bâb. / Sunenul Kubra. Yazarı: Beyhaki. 20468 numaralı rivayet

Bir: Mahkemeye gitmek, muhakeme olmayı başlatmaktır.

İki: **Muhakeme esnasında konuşmak, kendini savunmak, muhakemeyi ilerletmektir**.

Allah'a hamd olsun.

6. Hadis:

İbni Manzur şöyle demiştir: “Maan bin Yezid *radiyallahu anh* şöyle demiştir: [190] Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* biyat ettim, ve ona muhasame oldum (tartışmamı ona kaldırdım, tartışma kaynağı olarak onu seçtim) ve beni (muhakeme ettiğim kişiye) galip getirdi.[191]

Yani: (Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) Bana hüküm verdi ve hasmıma (anlaşmazlığa düştüğüm ve tartıştığım) kişiye karşı beni galip getirdi.”[192]

Derim ki: Görüldüğü gibi burada da tartışma ifadesi, muhakeme manasında kullanılmıştır. Çünkü bu muhakemedir.

İşte bu gösteriyor sen bir kişi ile bir hakimin huzurunda tartışırsan, o hakime muhakeme olmuşsundur.

Maan *radiyallahu anh* Müslüman olduğunda, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’e muhakeme oluyor ve tar-

---

[190] **بَايَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وخاصَمْتُ إِليه فَأَفْلَجَني**

[191] Hadis, İmam Ahmed bin Hanbel'in ve Ebu Yala e-Musili'nin Müsned'lerinde Sahih sened ile rivayet edilmiştir.

[192] Lisanul Arab. 2.clt. 349.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

tışmasını onun huzurunda gideriyor. Ama günümüzde Müslüman olduğnu iddia eden müşrikler, kalplerinde nifak ve şirk hastalığı olan insanlar, anlaşmazlıklarını tağuta muhakeme olarak gideriyorlar!

İşte, Müslüman ile kafir arasında ki farkı gör!

Alimlerin ve bilginlerin sözleri

Muhakemenin lugat ve ıstılahî olarak manalarının hiçbir farkı yoktur. Bu nedenle lugat ve ıstılahi manalarını bir arada zikredeceğiz inşallah. Çünkü zaten bunlar aynı manayı taşımaktadır.

İster muhakemenin ıstılahî manası üzerinde konuşanların eserlerine bakalım, ister lugat manası üzerinde konuşanların sözlerine bakalım, hepsinin aynı şeyi söylediklerini göreceğiz. Bunun ispatı da zikredeceğimiz nakiller ile olacaktır.

1. Nakil:

-Muhakeme için oturduğu zaman, muhakeme olmuştur. Muhakemeye gittiği zaman, muhakeme olmuştur. Kendini savunmasa bile, muhakemeye gitmesi, muhakeme olduğunu gösterir. Eğer kendini savunursa, muhakemeyi ilerletmiş olur-

İbnul Kayyım *rahimehullah* , muhakeme olanların muhakeme esnasında belli şeyleri inkar etmelerinden söz ederken şöyle demiştir: "Abdulmelik[193] ve Sahnun şöyle demişlerdir: (Bu durumda) hüküm verir. Çünkü anlaşmazlığa düşen iki kişi, eğer **muhakeme için otururlarsa**, bu durumda **aralarında**

[193] İmam Abdulmelik bin Habib el-Maliki. Endelus'un büyük alimidir. Endelus'e hadisi ve sünneti, ilk sokan ehli hadisten itikadına mensub birisidir.

hüküm verilmesine razı olmuş olurlar. Zaten **bu nedenle de hakime gitmişlerdir**."[194]

Derim ki: Bu çok net bir şekilde, her kim mahkemeye giderse, ondan razı olduğunu, ondan hüküm istediğini ve ona muhakeme olduğunu göstermektedir.

İşte İbnul Kayyim'in, Abdulmelik'in ve Sahnun'un sözleri, tıpkı Allah'ın c.c. şu ayeti ile bire bir uyuşmaktadır: : "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a** ve Rasulune götürün."**[195]**

Yine Allah'ın c.c. şu ayeti gibidir: **"**(Bazı insanlar:) "Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik" diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir grup yüz çeviriyor. **Bunlar inanmış değillerdir**. (Peki, neden inanmış değiller? Neden bu adamlar kafirler? Ya da münafıklar?) (Çünkü) Onlar, **aralarında hüküm vermesi[196] için Allah'a ve Peygamber'e çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirirler**."[197]

---

[194] et-Turukul Hukmiyye. 164.s. Darul Beyan bsk. Bu konuda da hiçbir ihtilaf zikretmemiştir. Zaten ümmet bunda icma etmiştir.

وَقَالَ عَبْدُ الْمَلِكِ وَسَحْنُونٌ: يَحْكُمُ، لِأَنَّ الْخَصْمَيْنِ إِذَا جَلَسَا لِلْمُحَاكَمَةِ فَقَدْ رَضِيَا أَنْ يَحْكُمَ بَيْنَهُمَا بِمَا يَقُولَانِهِ، وَلِذَلِكَ قَصَدَاهُ

[195] Nisa suresi, 59.ayet

[196] Kıraatlerin geneli bu şekildedir. Yalnız Ebu Cafer'in kıraatine göre ayet şu şekildedir: **"Hüküm verilmesi için**." İki kıraat de sahihtir. Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* iki şekilde de okumuştur. Mana yönünden çok uzak ve farklı manalar yoktur. Sonuç itibari ile mana şöyledir: Allah ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* hüküm versin diye, ya da Allah'ın ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükümlerine göre

Derim ki: İşte bu ayetler gösterir ki her kim bir kişinin hükmüne davet edilirse, bu istek üzerine giderse, ona muhakeme olmuş ve onun hükmüne razı olmuştur.

Eğer razı değilse, onun davetini reddeder ve hüküm almaya, muhakemeye, kendini savunmaya gitmez, savunma ve tartışma kaynağı olarak onları seçmez.

Hakim seni muhakemeye davet ederse, ya da anlaşmazlığa düştüğün kişi seni muhakeme olmaya davet ederse, sen de bu davet üzerine gidersen, o daveti kabul etmiş olursun ve bu muhakemeye icabet etmiş olursun. Bundan sonra her ne kadar muhakeme olmadığını, o hükümden ve muhakemeden razı olmadığını iddia edersen et, bu bir fayda vermez. Çünkü yapılan iş ortadadır. Eğer gerçekten onlara muhakeme olmuyorsan, onlardan ayrı isen onların mahkemelerine gitmezsin. Muhakeme olmak istemediklerinin mahkemesine gitmezsin. Ama eğer gitmişsen, bu gitmen senin onlardan razı olduğunu gösterir.

2. ve 3. Nakiller:

---

hüküm verilmesi için davet edildiklerinde, oraya gitmezler. Muhakeme için gitmedikleri için de kafir olurlar.
Daha tafsillice bakmak için, şu eserler müracaat edilebilir:
El-Kenz Fi el-Kıraatil Aşr. 2.clt. 424.s. Yazarı: Tacuddin Abdullah bin el-Vecih el-Vasiti el-Mukri. 741.yılda vefat etmiştir. Meşhedani'nin tahiki ile olan baskı.
En-Neşr Fi el-Kiraatil Aşr. 2.clt. 227.s. Yazarı: Kurraların imamı Muhammed bin Muhammed bin Muhammed bin el-Cezeri eş-Şafii. 833.yılda vefat etmiştir. Ali ed-Dabba'nın tahkiki ile olan baskı.
[197] Nur suresi, 48.ayet

-Muhakemede savunmak, muhakemeyi devam ettirmektir.-

Bedruddin el-Aynî şöyle demiştir: "Muhakeme: (İhtilaf edilen) **Meseleyi hakime kaldırmakdır.**[198]"[199]

Aynısını Kirmânî de, Sahihi Buhari'nin şerhinde zikretmiştir.[200]

Derim ki: İşte el-Aynî'nin ve Kirmani'nin bu sözü son noktayı koymaktadır. Muhakeme, meseleyi ve ihtilafı hakime götürmendir.

Bu gösteriyor ki her kim ihtilaf söz konusu olduğu zaman hakime gider, orada hakimin sorularına cevap verirse, ona muhakeme olmuştur. Her kim tartışmasını hakime kaldırırsa, ona götürürse, ona muhakeme olmuştur. İşte açıkça görüldü ki, muhakemede tartışmak ve savunmak muhakemedir. Bunu inkar eden, 1400 yıldır İslam aleminde kabullenilmiş bir hakikati inkar etmiştir.

Dolayısıyla her kim, bir mahkemeye gidip açılmış davada kendini savunursa, o mahkemeye muhakeme olmuştur.

---

198 والمحاكمة رفع الْقَضِيَّة إِلَى الْحَاكِم

199 Umdetul Kari Şerhi Sahihil Buhari. 7.clt. 167.s. İhyaut Turas bsk.
Yazarı: Mahmud el-Aynî. 855.yılda vefat etmiştir.
Sözün tamamını ileride zikredeceğiz inşaAllah.

200 el-Kevakibud Derâri. İhyaut Turas bsk. 6.clt. 183.s.

4. Nakil:

Şeyh Nizam'ın ve başkalarının toparladığı El-Fetava El-Hindiyye adlı eserde, hakimin adabından söz ederken şöyle geçmektedir: "(Sultan veya bir başkası) Hakime kapıyı açmasını, perdelerin kaldırılmasını emreder. Anlaşamayan insanların karşısına bizzat kendisinin çıkmasını emreder. Genel olarak herkesin hakkını geri çevirmesini emreder. **Kendisine muhakeme olanlara adaletli bir şekilde bakmasını emreder."**[201]

Derim ki: İşte apaçık şekilde Şeyh Nizam, davayı açana da ve davada savunma yapana da "Muhakeme olanlar" demektedir. İkisinin (yani davayı açan ve savunma yapanın) arasını ayırmamaktadır.

Her kim derse ki savunma ve mahkemeye gidip anlaşmazlığı çözme ve hüküm verilecek konu hakkında konuşma muhakeme değildir, bu durumda onun şöyle demesi lazımdır; Geçmiş fetvaya göre, kendini savunan kişiyi hakim kale almasa da olur, onu saymasa da olur, ona adaletli davranmasa da olur.

Çünkü geçmiş fetvada muhakeme olan kişiler arasında adaletli olmayı büyük hakim, diğer hakimlere emreder diyor. İşte bizler bundan anlıyoruz ki, mahkemeye giden kişi muha-

[201] Darul Fikir bsk. 6.clt. 385.s.

keme olmuştur. İster davacı olsun, ister davalı olsun, giderse kafir olur.

Evet, Fetavayi Hindiyye'deki fetvayı zikretmeye devam edelim: “**Kendisine muhakeme olanlara adaletli bir şekilde bakmasını emreder**. Zorluk çıkarmada ve kolaylık yapmada olsun, (her durumda muhakeme olanlara adaletli davranır). Yine seviyesiz kişi ile seviyeli kişi arasında fark görmez. Zayıfın hakkını kuvvetliden de alır … Yine kendisine meseleleri (davalarını, savunmalarını ve tartışmalarını) **kaldıran** ve **sana muhakeme olan kişiler** için verilecek hükmü Kur’an'dan araması ve bulmasını emreder…”[202]

Derim ki: İşte burada görüyoruz ki mahkemeye giden ve kendini savunan zavallı kişinin hakkını almasını söyledi. Bu kişilerin de **muhakeme** olduklarını söyledi. İşte bunların hepsi muhakemenin ne demek olduğunu açıklamaktadır.

Demek ki muhakemede kendini savunan kişi de muhakeme olmuş, muhakemeyi devam ettirmiştir.

5. Nakil:

Kalyubî ve Umeyra, haşiyelerinde şöyle derler: “Kadının, **anlaşmazlığa düşen iki kişi arasında adaletli davranması gerekmektedir**.”[203]

Aynısını Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki'de tefsirinde zikretmiştir.[204]

---

[202] Darul Fikir bsk. 6.clt. 385.s.
[203] Haşiyet Kalyubî ve Umeyra. 4.clt. 306.s. Darul Fikir bsk.

Derim ki: Bu söz ile Şeyh Nizam'ın fetavayi Hindeyye'de zikrettiği "**Kendisine muhakeme olanlara adaletli bir şekilde bakmasını emreder.**"sözünü bir araya getirdiğimizde, muhakeme ile davacı ve davalı arasında fark olmadığını anlamış oluruz. Davacı ve davalı kişiler, ikisi de muhakeme olmuşlardır. Kalyubî ve Umeyra'nın anlaşmazlığa düşen iki hasım diye isimlendirdiğini, Şeyh Nizam muhakeme olanlar diye isimlendirmiştir. Bunu anlarsan, meseleyi çözmüş olursun.

6. Nakil:

Kalyubî ve Umeyra, devamında şöyle derler: "Burada iki hasımdan maksat, **hakimin huzurunda tartışan iki kişi** demektir."[205]

Derim ki: İşte ne kadar güzel bir şekilde hakimin huzurunda iddia eden ve üzerine atılan iddiaya cevap verene, tartışanlara muhasame oldular dedi.

-Unutmayalım ki Fârabi şöyle demiştir: "Muhakeme, muhasame demektir."[206]-

İşte bunu anlarsak, muhakemenin tartışmak manasında olduğunu anlamış oluruz.

---

[204] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 440.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[205] Haşiyet Kalyubî ve Umeyra. 4.clt. 306.s. Darul Fikir bsk.
[206] Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 2.clt. 391.s. Yazarı: Ebu İbrahim İshak bin İbrahim el-Farabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

7. Nakil:

Serahsi şöyle demiştir: “Bir kişi bir yıllık bir evi kiralarsa, bir yıl sonra bir ay geçene kadar o evi teslim etmezse, bu durumda evin sahibi ister evden çıkmasını istesin, ister istemesin, sonra da **ikisi de muhakeme olurlarsa**, evi kiralayanın yıl bitene kadar evden çıkmasına izin verilmez. Bizde böyledir. Şafii ise kiralayan bu durumda anlaşmayı bozabilir demiştir…”[207]

Derim ki: Bunun manası şöyledir: Bir adam ev sahibi, diğeri de bu evi tutuyor. Bir yıllık evin kirasını ödüyor. Diğer yıl girdiğinde, bir ay boyunca evde kalıyor ve evden çıkmıyor. Sonra ev sahibi gidiyor ve dava açıyor. Sonra kiracı da davalı olarak geliyor ve kendini savunuyor. Serahsi bu ikisine de **muhakeme oldular** diyor. Hem dava açana, hem de kendini mahkemede savunana, muhakeme oldular diyor.

Hem hak sahibi olarak dava açana, hem de karşısındakinin kiralama konusunda kendi üzerine atılan iddialara karşı, kendini mahkemede savunana muhakeme oldular diyor.

8. Nakil:

Serahsi şöyle demiştir: “İşte bunda şuna bir delil vardır: Kadının **anlaşmazlığa** düşen iki tarafa da bir mühlet vermesi gerekir ki her biri **delilini** ortaya koyabilsin.”[208]

---

[207] El-Mebsut. Darul Marife. 15.clt. 136.s.
[208] El-Mebsut. Darul Marife. 16.clt. 63.s.

Derim ki: Burada da görüyoruz ki muhakemede davayı açan ile kendini savunan (davalı) kişi arasında fark yoktur. İkisi de muhasame oluyorlar. Muhasame de muhakeme demektir.

9. Nakil:

Serahsi sonra şöyle demiştir: "Bundan sonra (iddiacı, yani davacı kişi) delili ortaya sunarsa, onun hasımı (anlaşmazlığa düştüğü kişi, davalı) bu muhalifinin getirdiği iddianın batıl olduğunu **ispat etmek için** mühlet isterse, kadı bunu ispat etmesi için ona mühlet verir ki **kendini savunsun**. Şüphe yok ki kadı, (kendisine muhakeme olan) ikisi arasında adaletli ve her bir tarafa aynı şekilde davranmayla mükelleftir."[209]

Sonra Serahsi şöyle der: "Eğer (aleyhine dava açılan kişi, kendini savunacak kişi) delilini sunabilirse, bu durumda onun hakkı verilir. Eğer getiremezse de, bu durumda aleyhinde hüküm verilir."

(Serahsi der ki) "Bu sözlerde kasteğer **kendini savunma iddiasıys**a, **böyleyse (böyle dense) mana daha açık olur**."[210]

Derim ki: Bu gösteriyor ki kendini savunan kişi de iddia sahibidir. Zaten davalı kişi kendi aleyhinde zikredileni def etmeye çalışarak, kendi beraatini ve hasmının iddiasının tersini **iddia** ederek, nasıl iddia sahibi olmasın ki?

---

[209] El-Mebsut. Darul Marife. 16.clt. 63.s.
[210] El-Mebsut. Darul Marife. 16.clt. 63.s.

İşte eğer kendini savunan kişinin iddia sahibi dahi olduğunu anlarsak, onun muhakeme olmadığını iddia etmenin sadece Allah'a, dinine, İslam tarihinde yaşayan bütün ulemaya ve görüş sahiplerine iftira olduğunu anlamış oluruz. Allah adaleti sever.

10. Nakil:

Hatta Serahsi, bu dedikleri ile kalmamış, dava açanın ve davalının arasında pek fark olmadığını dahi şöyle zikretmiştir: "**Şüphe yok ki iki hasım arasında her zaman bir nevi (kendilerini savunmalarında) kuvvetleri vardır**."[211]

Derim ki: İşte bu gösteriyor ki ikisi de muhakeme olmuşlardır. Dava açan da, kendini savunma adına muhakemeye gelen kişi de, ikisi de muhakeme olmuşlardır.

11. Nakil:

Bedruddin el-Ayni şöyle der: "**Hasımlardan her taraf, (iddiasını) delili ile ispat eder**."[212]

Derim ki: Yani dava açan kişi diğerinin yalancı olduğunu ispat etmeye gayret gösterecek, diğeri ise kendini savunacak ve beraatini ispat etmeye gayret gösterecek.

İşte bunların hepsi, mahkemeye giden herkesin muhakeme olduğunu ispat etmektedir.

---

[211] El-Mebsut. Darul Marife. 25.clt. 105.s.
[212] El-Binaye. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 5.clt. 109.s.

12. Nakil:

Muhammed el-Haraşi, sulh mahkemesinden söz ederken şöyle der: "İddia sahibi ve **aleyhinde iddia açılan kişinin iddialarına göre…**"[213]

Derim ki: İşte el-Haraşi, kendini savunanın dahi iddiası olduğunu zikrediyor. Yani, kendini savunan dahi mahkemeden bir şey istiyor diyor.

İşte bunlar aynı zamanda gösteriyor ki, kendini savunma adına mahkemeye giden kişi, hem muhakeme olmuştur, hem de hüküm istemiş ve talepte bulunmuştur.

Eğer kendini savunan dahi bir talep ve istek içinde olduğunu anlarsak, onun da muhakeme olduğunu anlamış oluruz.

Bir kişi, başkasının kendi malını çaldığını iddia ederek iddia sahibi olur. Diğer kişi de muhakemeye gelip de savunma yaparak, kendisinin çalmadığını **iddia ederek**, kendi savunarak yine bir iddia sahibi olmuş olur.

İşte anlatılmaya çalışan budur.

Bu gösteriyor ki mahkemede (muhakemede) kendini savunan kişi de muhakeme olmuştur.

13. Nakil:

Şihabuddin er-Ramli şöyle demiştir: "(Hakimin karşısında muhakeme esnasında) Karşılıklı yeminleşmeye gelince, bu

---

[213] Şerhi Muhtasar Halil. 6.clt. 4.s. Darul Fikir bsk.

durumda iki taraf da **iddia** sahibidir. İki taraf da **muddeâ aleyhdir**."[214]

Derim ki: Yani hakimin karşısında her kim bir iddia karşısında "Yaptım", ya da "Yapmadım" şeklinde, kabul edercesine ya da reddedercesine yemin ederse, bu durumda yemin eden herkes hem iddia sahibir, hem de aleyhinde iddia açılmıştır.

İşte bu nakil apaçık bir şekilde mahkemeye giden ve yemin eden herkesin muhakeme olduğunu, sadece muhakeme olmak ile kalmayıp, bir de apaçık bir şekilde iddia sahibi olduğunu tekrardan ortaya çıkarmış olur.

Bu zaten bilinen bir meseledir. Kişi kendini savunurken bir de yemin ederse, onun muhakemesi daha fazla şiddetleşmiş ve çoğalmış olur.

14. Nakil:

Burhanuddin bin Mâza el-Buhari şöyle demiştir: "(Hakim) **Husumların** (anlaşmazlığa düşenlerin) delilleri acelece getirmelerini onlardan istemez (ve yeterli mühlet verir). Çünkü çabuk delilleri getirmelerini istemesi, onlara zarar verebilir."[215]

Derim ki: İşte bu da gösteriyor ki muhasamede ve muhakemede asıl olan, delilleri ortaya sunmaktır. İster davacı tarafından olsun, ister davalı tarafından olsun. Kendini savunan

---

[214] Nihayetul Muhtac İla Şerhil Minhac. Darul Fikir bsk. 8.clt. 340.s.
[215] El-Muhitul Burhanî. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 8.clt. 30.s.

ve muhakeme olan hem davalının hemde davacının delilleri sunması, muhakemenin devamı ve sonucu için önemlidir.

İşte burada muhakemenin ne demek olduğunu gördük. Bu nakillerin hepsi tarih boyunca bu meselede ihtilaf olmadığını, herkesin tağutun mahkemesine kendini savunan ya da davacı olarak gidenlerin muhakeme olduklarını söylediklerini gördük. Bunlar çok açık ve net meseledir. Bunu unutmamak lazım.

15. Nakil:

Osman ez-Zeylai şöyle demiştir: "İki kişi eğer **hükmü hakime kaldırırlarsa, ona muhakeme olurlarsa**, bu durumda o durum eğer kendi görüşüne uyarsa tenfiz eder…"[216]

Derim ki: İşte dava açanı da, davacı olan ve kendini savunanı da, burada muhakeme oldular ve hakime hükmü kaldırdılar diye isimlendirmektedir.

Evet, her kim tartışmasını bir mahkemede giderirse, savunmasını orada yaparsa, bu durumda savunmasını ve tartışmasını orada çözmüş, savunmasını ve tartışmasını oraya kaldırmış ve orada halletmiştir. Kaynak olarak onları seçmiştir. Bu da onlara muhakeme olmak demektir.

16. Nakil:

İbni Nuceym şöyle demiştir: "Multekat'ta geçtiği gibi: Eğer kadı kendi yerine bir başkasını bırakırsa, sonra o kişi kadıya

[216] 4.clt. 193.s. Darul Kutubul İslami bsk.

hüküm verirse, bu caiz olmaz. Bunu halletmek de şu şekilde olur: **İkisi de muhakeme olurlar**, ya da imam bu olay için başka bir kadı seçer.

(Derim ki: İşte kendini savunan kişi için de, diğeri için de muhakeme olurlar dedi.)

Siraciyye'de ise şöyle geçer: Eğer kadının ya da oğlunun başına bir olay gelirse, kadı da bu olay için bir başkasını (hakim olarak) görevlendirirse, o kişi de meseleleri bilen birisi olursa, bu durumda **anlaşmazlığa düşen iki kişi de orada anlaşmazlıklarını giderebilirler…**[217] Bezzaziye'de de böyle geçer."[218]

Derim ki: Bu da savunmanın muhakeme olduğunu ispat etmektedir.

17. Nakil:

İbni Abidin şöyle demiştir: "Eğer bir kadının bir insanla husumeti (tartışması ve kavgası) varsa … bu durumda böyle bir belalı bir işle karşılaşan kişi, kendisini vali yapan sultandan bu durum için başka bir kadı seçmesini ister ki, ikisi de **tartışmalarını orada çözsünler**[219] ve en son hakim aralarında hüküm

---

[217] Yani: Orada muhakeme olabilirler, manasındadır. İster anşamazlığı çözmek ve savunarak anlaşmazlığı çözmek diyelim, ister muhakeme diyelim, ister muhasame oldular diyelim, mana aynıdır. Bu da savunmanın muhakemenin manasına girdiğini net bir şekilde göstermektedir.
[218] El-Bahrur Raik. 7.clt. 6.s.
[219] حَتَّى يَخْتَصِمَا إِلَيْهِ

versin. Veya **hikmetli bir hakime muhakeme olsunlar**, sonra da onun hakim olmasından razı olsunlar, sonra da o kişi aralarında hüküm versin."[220]

Derim ki: Buradan alınacak bir çok fayda vardır. En önemlisi ise şudur:

Anlaşmazlığı bir hakimde çözsünler dedi. Bu ifadenin arapçasında ''Yahtesimê'' geçmektedir. Bunun manası anlaşmalarını o kişide çözsünler demektir. Bunun diğer manası ise, muhakeme olsunlar demektir.

Cevheri şöyle demiştir: "Muhakeme: Hakime muhasame olmaktır."[221]

Farabi şöyle demiştir: "Muhakeme, muhasame demektir."[222]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Denilir ki: Hakime musahame olduk. O da aramızdaki sorunu çözdü. (Ya da: Aramızı buldu. Ya da: Aramızda hüküm verdi.)[223] " [224]

Muhasame demek, muhakeme demektir. Arapçada da muhasame ifadesi kullanılmıştır. Bu da lugat alimlerinin açıkladığı gibi, anlaşmayı çözsünler demek, muhakeme olarak çözsünler demektir.

[220] Reddul Muhtar. Darul Fikir bsk. 5.clt. 442.s.

[221] Tacul Luga Ve Sihahil Arabiyye. Kısaltılmış adı ise: es-Sihah. 5.clt. 1902.s. Yazarı: İsmail bin Hammad el-Cevheri. 393.yılda vefat etmiştir.

[222] Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 2.clt. 391.s. Yazarı: Ebu İbrahim İsha bin İbrahim el-Fârabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

İşte bunlar gösteriyor ki ''hakime muhasame oldu'', ''ona muhasame olsunlar diye şöyle oldu'' gibi sözlerin manası, hakime muhakeme oldu manasındadır.

Bu da gösteriyor ki kişinin kendisini savunması, ihtilafını bir mahkemeye gidip de çözmesi, ona muhakeme olduğunu göstermektedir. Eğer böyle olmasaydı Müslümanlar ve kendini İslama nisbet eden gruplar 1400 senedir anlaşmazlığı giderme manasını, muhakeme manasında kullanmazlardı.

18. Nakil:

İbni Abidin şöyle demiştir: “Eğer bir hakim ile bir başkası arasında **husumet** (kavga) olursa, bu durumda **ikisinin de muhakeme olmaları için** başka bir hakim belirlenir.”[225]

Aynısı Fetavayi Hindiyyede de geçmektedir.[226]

Derim ki: İşte İbni Abidin de diğer fukahalar gibi muhakeme olma konusunda dava açan ile, kendini savunmak için mahkemeye gidenin arasını ayırmamıştır. Bu da gösteriyor ki

---

[223] Görüyor musun? Nasıl da hakimin karşısında sırf oturmayı muhakemeden saydı? Bununla birlikte muhakemede bir de kendini savunursa, işte bu muhakemenin ta kendisi olmuş olur. İbni Manzur bunu diyerek, sırf hakimin hüküm vermesi için daveti üzerine hakimin yanına gitmeyi, hakime muhakeme olarak addetti.

[224] Lisanul Arab. 14.clt. 457.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Tenbih: İbni Manzur, bu sözlerin devamında “Mulaane” kelimesinin tarifini zikretmiştir.

[225] Reddul Muhtar. Darul Fikir bsk. 2.clt. 387.s.

[226] Darul Fikir bsk. 3.clt. 318.s.

mahkemeye gitmek, orada kendini savunmak ve kavgayı çözmek, ona muhakeme olmanın ta kendisidir.

19. Nakil:

Dâmad Efendi şöyle demiştir: "Bir tacir, bir harbîden[227] malını gasb etti ise, **sonra ikisi de bize muhakeme oldularsa, hakim onlardan birisine asla hüküm vermez** … Çünkü bu gasbı yapan kişi o mala artık sahiptir. Çünkü o kişi masum olmayan bir malı gasb etmiştir."[228]

Manen aynısını Osman ez-Zeylai de söylemiştir.[229]

Derim ki: İşte gasp edilen kafir İslam mahkemesine geliyor ve dava açıyor, diğeri ise sadece kendi gasb ettiği malı savunmaya ve gasb edilen kişiye geri vermemek için kendini savunmaya geliyor. Ama ikisine de muhakeme oldular deniyor. Çünkü ikisi de mahkemeye gitmişler, tartışma kaynağı olarak İslam mahkemesini seçmişler.

Hakim bu durumda neden hüküm vermez denilirse de, deriz ki: Çünkü zaten gasb eden ve kendini savunan kişi haklıdır. O kişi için hüküm vermeye ihtiyac yoktur. Hüküm sadece haksızlık olduğunda verilir. Burada ise haksızlık olmadığından hüküm verilmez. Kendini savunmasıyla muhakeme olan

---

[227] Harbî, Müslümanlarla antlaşma yapmamış kafir demektir, günümüzde yaşayan kafirler gibi. Onların kanları ve malları helaldir. Dâmad Efendi'nin ileride zikredeceği gibi bunda icma vardır.
[228] Mecmeul Enhur. İhyaut Turas bsk. 1.clt. 656.s.
[229] 3.clt. 266.s. Darul Kutubul İslami bsk.

kişi muhakemeden sonra hüküm verilmediğinden mutlu bir şekilde muhakeme sonucu mahkemeden ayrılır.

20. Nakil:

Mahfuz el-Keluzani, hakimden söz ederken şöyle demiştir: "Hakimin önüne anlaşmazlığa düşen iki kişi **oturduğunda**, hangisinin davacı olduğunu sorabilir. Ya da ikisini de bırakır, ta ki kendileri konuşmaya başlarlar. İkisinden birisi diğerinden önce davacı olursa, onun konuşmasına ilk önce izin verilir. Eğer ikisi de iddiacı olursa, kura çekilir ve kurayı kazanan ilk önce konuşur. Onun hükümeti (muhakemesi) bittiğinde de[230] **diğerinin davasını**[231] **dinler**. Sonra davayı sahih ve dikkatlice dinler …

İkisinden birisi yemin etmeden önce geri gelirlerse, onun yemini kabul edilmez, ta ki başka bir mecliste **muhakeme olunana** kadar."[232]

Derim ki: İşte burada **mecliste konuşmayı, savunmayı ve tartışmayı muhakeme olarak isimlendirmiştir**.

21. Nakil:

Cemaluddin er-Rumi el-Baburti şöyle demiştir: "Müslüman ya da zimmî[233] bir kişi, bir zimmînin domuzunu gasp

---

[230] Görmüyor musun? Nasılda konuşmasına hükümet dedi? Yani muhakeme diye isimlendirdi?

[231] Burada kendini savunacak kişi hakkında da iddia sahibi demiştir. Buna dikkat edilmelidir.

[232] El-Hidaye. 1.clt. 571.s. 510.yılda vefat etmiştir.

ederse, sonra da ikisi (İslam mahkemesine) **muhakeme** olurlarsa, kadı gasp edene o domuzu geri iade etmesini ister."[234]

Derim ki: İşte burada domuzu iade etmek istemeyen ve sırf savunma adına mahkemeye giden kişiye dahi muhakeme oldu denmektedir. Bu da gösteriyor ki mahkemede savunmak muhakemedir. Bunda icma vardır.

Zimmi kişi gidiyor ve domuzunu geri almak için dava açıyor, diğeri ise gidiyor ve domuzu iade etmek istemiyor ve kendini savunuyor, fukaha bu ikisi için de muhakeme oldular diyor.

22. Nakil:

Abdullah bin Kudame el-Makdisi şöyle demiştir: "Mal konusunda **muhakeme olan iki kişiye** gelince, bir tarafın diğer tarafa şahidliğini reddedecek bir mani yoktur."[235]

Derim ki: İşte İbni Kudame, hem parayı almayı isteyen, hem de kendini savunarak parayı vermeyen kişi için muhakeme oldular demektedir.

---

[233] Zimmi, Müslümanların ükesinde yaşayan, Müslümanların ona emniyet verdiği, ehli kitaptan olan bir kişidir.
Günümüzde ise kafir kişilerin emniyet verdiği müşrikler, zimmî değillerdir. Çünkü emniyeti bir Müslümanın kafire vermesi lazımdır. Dolayısı ile günümüzde yaşayan bütün müşriklerin kanı ve malları helaldır. Bu konuda bütün ümmet icma etmişlerdir.

[234] El-İnaye. Darul Fikir bsk. 2.clt. 230.s.

[235] El-Kâfî. 4.clt. 278.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

23. Nakil:

Ebu'n Neca el-Haccavi şöyle demiştir: "Uyunul Mesailde şöyle geçer: Hiçbir hakimin kendi **anlaşmazlığa düştüğü kişi, yanında olmadığı müddetçe** hiç kimsenin şikayetini **dinlememesi** lazımdır."[236]

Derim ki: Demek ki aleyhinde dava açılan gidip muhakeme esnasında kendini savunması, muhakemenin bir şartı ve olmazsa olmazıdır. Bu da onun muhakeme olduğunu göstermektedir.

24. Nakil:

Ebu'n Neca el-Haccavi şöyle demiştir: "Güzel olanı şahidler olmadan hüküm vermemesidir, ki şahidler **muhakeme olanları dinlesinler**."[237]

Derim ki: Burada da muhakemede her iki tarafta, iddiacı ve kendini savunan kişi, muhakeme olanlardan addedilmektedir. Dava açan ile kendini savunan davalı arasında hiçbir fark zikredilmemektedir. İkisi de muhakeme olmaktadırlar.

25. Nakil:

Ebu'n Neca el-Haccavi şöyle demiştir: "Eğer iki kişi **anlaşmazlığa** düşerse, bir taraf diğer tarafı hüküm meclisine (mu-

---

[236] El-İknâ. Darul Marife bsk. 4.clt. 387.s.
[237] El-İknâ. Darul Marife bsk. 4.clt. 382.s.

hakeme olmaya) davet ederse, **diğer tarafın isticabet etmesi ve gelmesi gerekmektedir**."[238]

Derim ki: İşte İslam mahkemesinde, mahkeme seni davet ettiği zaman gidip de kendini **savunman farzdır.** Çünkü Allah c.c. şöyle buyurmuştur: Onlar, aralarında **hüküm vermesi**[239] için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler."**[240]

Ama maalesef günümüzün kafirleri, tağutun mahkemesi kendilerini muhakemeye davet ettiğinde, hemen koşarak isticabet ediyorlar ve gidiyorlar. İşte bunlar Allah'ın emrinin aksini yapan necis kafirlerdir.

26. Nakil:

Şemsuddin el-Cemmaili, muhakeme esnasında şahidlerden söz ederken şöyle demiştir: "Eğer hakim kendi ilmi ile hükmedenlerden değilse, bu durumda şahidleri yakın bir yere otutturur ki, **muhakeme olanların konuşmalarını duyabilsinler**."[241]

Derim ki: İşte bu söz güneş gibi gösteriyor ki muhakeme olmak demek, hakimin karşısında **anlaşmazlık hakkında konuşup** her iki tarafın kendini **savunması** demektir.

---

[238] El-İknâ. Darul Marife bsk. 4.clt. 387.s.
[239] Kıraatlerin geneli bu şekildedir. Yalnız Ebu Cafer'in kıraatine göre ayet şu şekildedir: "**Hüküm verilmesi için**." İki kıraatte sahihttir.
[240] Nur suresi 48.ayet
[241] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 407.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.

Bundan anlarız ki mahkemede savunmak muhakemedir.

27. Nakil:

Şemsuddin el-Cemmaili şöyle demiştir: “Ebu’l Hattab der ki: Ahmed'in sözünün zahiri, bir kişinin tahkimi, **anlaşmazlığa düşen iki kişinin muhakeme olduğu** her konuda caizdir.”[242]

Derim ki: Demek ki anlaşmazlığa düşen iki kişi bir hakime giderler, konuşurlar, kendilerini savunurlarsa, bu durumda ona muhakeme olmuşlardır. Bunda hiçbir ihtilaf yoktur. İster anlaşmazlığa düşen iki kişiden ilki başta gitsin, sonra diğeri gelsin ve kendisini savunsun, ister aynı anda gitsinler, ister hakimin daveti ile gitsin, ister bir başkasının daveti ile muhakemeye gitsin, bütün hallerde durum aynıdır. Hepsi muhakeme olmuşlardır.

28. Nakil:

Şemsuddin el-Cemmaili şöyle demiştir: “Şüphe yok ki her hakim, ona **muhakeme olanlar** arasında kendi ictihadı ile hükmeder.”[243]

Derim ki: İşte hakime herkesin muhakeme olduğunu söylüyor. İster davacı olsun, ister savunan olsun, herkesin muhakeme olduğunu söylüyor. Tartışan ve savunan ve dava açan ve davalı olan, hepsi muhakeme olmuşlardır.

---

[242] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 393.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.
[243] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 382.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.

29. Nakil:

Şemsuddin el-Cemmaili şöyle demiştir: “Bir şehirde iki tane aslî kadının olması caizdir. Çünkü (kadının, yani hakimin olmasından) maksat, **anlaşmazlıkların çözülmesi** ve hakların sahiplerine geri çevirilmesidir.”[244]

Aynısını Mansur el-Buhuti de söylemiştir[245].

Derim ki: İşte bunların hepsi hakimin maksatının anlaşmazlıkların çözülmesi olduğunu zikrederler. Bu da gösteriyor ki hakime gidip de kendini savunarak anlaşmazlığı gideren kişi, ona muhakeme olmuştur.

Ebu’n Neca el-Haccâvi şöyle demiştir: “Kada demek, bir şeyi mecburen emretmek (ilzam) demektir ve **anlaşmazlıkları gidermek** demektir.”[246]

Bu konuda diğer nakilleri önceden hükmün tarifinde yapmıştık.

30. Nakil:

Kadı Ebu’l Velid el-Bâcî şöyle demiştir: “**Muhasame** (muhakeme) olanların seslerini (camide) illa ki yücelttiklerini görürsün.”[247]

---

[244] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 382.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.

[245] Dekaiku Ulin Nuhê. Alemul Kutub bsk. 3.clt. 491.s. / Keşşaful Kanâ. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 5.clt. 479.s.

[246] El-İknâ. Darul Marife bsk. 4.clt. 363.s.

Derim ki: Muhasamenin muhakeme manasında olduğunu biliyorsun. Bâcî'nin de muhakeme olanların seslerinin yücel-diğini zikrettiğini gördün. İşte bu gösteriyor ki her kim muhakeme esnasında mahkemeye ve hakime giderse, ister davacı olsun, ister kendini savunan davalı olsun, her iki halde de muhakeme olmuş olur. Orada dava açılan konuda konuşur ve sesini yükseltir ve tartışırsa, muhakemeye devam etmiş olur.

31. Nakil:

İbni Muflih el-Hanbeli şöyle demiştir: "Hakime kadı denmesinin sebebi, hakimin hükümleri yerine yerleştirip hüküm vermesinden dolayıdır. Aynı zamanda (kada) emretmek manasında da olur. Olabilir ki hakim hükmü kesin bir biçimde, hüküm **verdiği kişilere infazı zorunlu olarak verdiğinden** dolayı ona kadı denmiştir.[248]

Istılahi manası ise: Kendisine (tartışmayı, ya da hükmü) **kaldıran** (muhakeme olan) **iki kişinin** hükümlerine bakmaktır, ki onları mecburî bir hükme davet etsin ve **aralarında ki tartışmayı gidersin**.

Bu konuda **asıl olan** Allah'ın şu ayetidir: "Ey Davud, bizler seni yer yüzünde halife kıldık. **İnsanların arasında Hak ile hükmet**. Heva'yı takip etme, yoksa (heva) seni Allah yolundan dalelete sürükler. **Şüphe yok ki Allah'ın yolundan**

---

[247] el-Muntekâ Şerhul Muvatta. 1.clt. 312.s. Seâde bsk.

[248] Müslüman adaletli hakim, Allah'ın hükmü ile hükmettiğinden dolayı onun hükmünden ayrılmamak zorunludur.

dalelete sürüklenenler için aşırı derecede kötü bir azap vardır. Çünkü onlar hesap gününü unutmuşlardı."[249]

Yine Allah'ın şu ayetidir: "İşte hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**."[250] "[251]

İbni Muflih yine şöyle demiştir: "Hakim, **anlaşmazlıkları çözmek için** vardır."[252]

Derim ki: İşte İbni Muflih, zikrettiği şu sözleri ile "**Kendisine (tartışmayı, ya da hükmü) kaldıran (muhakeme olan) iki kişinin hükümlerine bakmaktır, ki onları mecburi bir hükme davet etsin ve aralarında ki tartışmayı gidersin**" tağuta **muhakeme** olmanın ne demek olduğunu apaçık bir şekilde beyan etmiş ve güneş gibi manayı ortaya çıkarmıştır.

İbn Muflih'in şu sözüne dikkat etmek gerekir : "**Kendisine (tartışmayı, ya da hükmü) kaldıran (muhakeme olan) iki kişinin hükümlerine bakmaktır.**" Görüldüğü üzere dava açanı

[249] Sad suresi, 37.ayet
[250] Nisa suresi, 65.ayet
[251] el-Mubdi Şerhul Mukni. Yazarı: Ebu İshak İbrahim bin Muhammed bin Muflih el-Hanbeli. 884.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 8.clt. 139.s.
[252] el-Mubdi Şerhul Mukni. Yazarı: Ebu İshak İbrahim bin Muhammed bin Muflih el-Hanbeli. 884.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 7.clt. 163.s.

da, savunma yapanı da hükmü hakime kaldıranlar olarak, yani hakimden hüküm isteyenler olarak zikretmiştir.

Tarih boyunca da alimler arasında bu konuda hiçbir ihtilaf olmamıştır. Bu ayetlerin manasında da bir ihtilaf olmamıştır. Hepsi İbni Muflih gibi, bu konuda Allah'ın dediğini, Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem*'in dediğini demişlerdir.

İbni Muflih'in tanımından şunları anlıyoruz: Her kim tağutun mahkemesine gider ve muhakemeye katılırsa, bu durumda kafir olur. Onları tekfir ettiğini de, Nisa 65.ayeti zikretmesinden anlıyoruz. Nisa 65.ayeti bu konuda asıl kaynak olarak almaktadır.

Yine şunu anlıyoruz: Her kim bir dava açarsa, bu durumda muhakeme olmuş olur.

Her kim anlaşmasını tağutun mahkemesinde çözerse, bu durumda tağuta muhakeme olmuş olur. Bunu kadının ve hakimin tarifi hakkında zikrettiği şu ifadelerinden de anlıyoruz: "… **onları mecburi bir hükme davet etsin ve aralarında ki tartışmayı gidersin**." Demek ki hakimin asıl görevi, kendisine kaldırılan davayı gidersin, çözsün ve yok etsin. "Kendisine kaldırılan" demek, lugatçıların ittifakı ile "kendisine muhakeme olan" demektir.

Ezheri şöyle demiştir: "Denilir ki: fülancayı hakime kaldırdım (murâfea ettim) demek, **muhakeme** olsun diye hakime getirdim (ve çağırdım) demektir."[253]

Bir kişi, gider dava açarsa, bu durumda muhakemeyi başlattığından muhakeme olmuş olur. Dava aleyhine açılan kişi de, bundan sonra gider ve kendini savunursa, hakimin sorularına cevap verirse, bu durumda o da muhakeme olmuş olur. Çünkü zaten kadının görevi, hakimin görevi, insanlar arasında olan anlaşmazlığı gidermektir.

Aynı şekilde eğer kafir ve tağut hakim kendini mahkemeye davet ederse, bu durumda gitmemesi geremektedir. Eğer giderse, muhakeme olmuş demektir. İster hakim kendi başına onu davet etsin, ister bir başkası hakime davet etsin, eğer giderse muhakeme olmuş demektir.

Muhakeme: İbni Muflih'in de açıkladığı gibi **senle anlaşmazlığa düştüğün kişi arasında ki anlaşmayı gidermendir**. Eğer sen bu anlaşmayı, tağuti bir sisteme gidip, orada kendini savunup, savunma ve meseleleri çözme kaynağı olarak Kur'an'ı ve Sünnet'i değil de, tağutları ve tağutî rejimleri seçersen, bu durumda sen onlara muhakeme olmuşsun demektir.

İşte kadının ve hakimin manasının ne olduğuna bakarsak, muhakemenin de ne demek olduğunu anlamış oluruz. Zaten

---

[253] Tehzibul Luga. 2.clt. 217.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

ويقال: رافعت فلانا إلى الحاكم إذا قدمته إليه لتحاكمه

hakimin ve kadının görevi, **kendisine muhakeme olanların arasını bulmaktır**. İşte her kim tağuti mahkemelerde anlaşmazlığını gideriyorsa, bir de utanmadan buna sadece savunmadır ve muhakeme değildir diyorsa, bu durumda bu ve bunu tekfir etmeyen herkes, Allah'ın dinine savaş açmış necis kafirlerdir.

Sonuç: Her kim davayı bir kişiye kaldırırsa, ihtilafını bir kişi ile çözerse, ona muhakeme olmuştur. Anlaşmazlık esnasında anlaşmazlığı giderme kaynağı olarak onu seçmiştir.

32. Nakil:

İbni Manzur şöyle demiştir: “Denilir ki: Hakime musahame (muhakeme) olduk (savunmamızı ve tartışmamızı ona götürdük, ona kaldırdı). O da aramızdaki sorunu çözdü (Ya da: Aramızı buldu. Ya da: Aramızda hüküm verdi.)[254]”[255]

Derim ki: İşte bu son noktayı koymaktadır. Bu gösteriyor ki her kim hakime kendini savunmaya giderse, muhakeme olmuştur.

---

[254] Görüyor musun? Nasıl da Hakimin karşısında sırf oturmayı muhakemeden saydı? Bununla birlikte muhakeme de bir de kendini savunursa, işte bu muhakemenin ta kendisi olmuş olur. İbni Manzur bunu diyerek, sırf hakimin hüküm vermesi için daveti üzerine hakimin yanına gitmeyi, hakime muhakeme olarak addetti.

[255] Lisanul Arab. 14.clt. 457.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.
Tenbih: İbni Manzur, bu sözlerin devamında “Mulaane” kelimesinin tarifini zikretmiştir.

33. Nakil:

Muhammed bin Ahmed ed-Dusuki şöyle demiştir: "**Muhakeme, anlaşmazlığa düşen kişiler için has olan bir şeydir**."[256]

Derim ki: Bu söz, en başta bütün meseleyi çözmektedir.

İşte ed-Dusuki net bir şekilde, muhakemenin sırf ve sadece anlaşmazlığa düşen kişiler için olduğunu belirtiyor. Anlaşmazlığa düşenler için muhakemenin kurulduğunu zikrediyor.

Buradan anlarız ki hakimin karşısında her kim kendini savunursa, yani anlaşmazlığını gidermeye çalışırsa, işte bu durumda o kişi muhakeme olmuştur.

34. ve 35. Nakiller:

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir: "Lahmi şöyle demiştir: İhtilaf edilmiştir, eğer **husumet** (muhakeme) için **oturduklarında** (iddiayı) kabul ederlerse, sonra da inkar ederlerse, ne olacak?

Malik ve İbnul Kasım şöyle demişlerdir: Bu durumda (hakim) kendi ilmi ile hüküm veremez."[257]

Derim ki: İşte burada İbnul Kayyım ve Lahmi, muhakemeye oturmalarını muhakeme olarak addetmişlerdir.

---

[256] Şeyh Derdir'in, eş-Şerhul Kebir adlı eserine Dusuki tarafından düşülmüş Haşiye. Haşiyetud Dusuki diye bilinmektedir. 3.clt. 473.s. Darul Fikir bsk.
[257] et-Turukul Hukmiyye. 164.s. Darul Beyan bsk.

Kişi muhakeme meclisine oturduğu anda, muhakeme olmuştur.

36. Nakil:

Şeyh Süleyman bin Sehman şöyle demiştir: “Muhakeme Allah'a olunur. **Tartışma ise onun (Allah'ın) huzurunda olur**.”[258]

Derim ki: İşte İbni Sehman *rahimehullah* , tartışmaların Allah'ın hükümleri ile giderilmesi gerektiğini zikrediyor. Muhakeme dediği zaman, hemen onu anlaşmazlığın giderilmesi ile açıklıyor.

Bunu anlarsak, anlarız ki muhakeme, iki kişi arasında anlaşmazlığı gidermeyi bir hakime kaldırmak ve orada halletmeyi kastetmektir.

37. Nakil:

İmam Semani *rahimehullah* tefsirinde şöyle demiştir: “Allah'ın şu sözüne gelince: **Eğer onlar, aralarında hüküm_verilmesi için Allah'a ve Rasulune davet edildiklerinde** …

Hüküm; **şeriatın gerektirdiği gibi anlaşmazlığı gidermektir**.

Allah'ın şu ayetine gelince: “Bir de bakarsın, onlar yüz çevirirler.”

---

[258] Tenzihuş Şeriat. Anil Elfaziş Şenia.

واليه التحاكم ، وبين يديه التخاصم

(Semani diyor ki) Yani: Haktan yüz çevirirler.

Ve denildi ki: (Hakime) **İcabet etmekten yüz çevirirler**.

Bu ayet de delalet eder ki eğer (Müslüman) kadı bir insanı, kendisi ile hasmı arasında hüküm vermesi için davet ederse, gitmesinin vacip olduğunu gösterir."[259]

Derim ki: İşte buradan alınacak bir çok fayda vardır.

Bir: Hüküm, iki kişi arasında anlaşmazlığı gidermektir. Bunu bilmek, dava açanın da, davalanın da muhakeme için gittiklerinde, hüküm almaya gittiklerini ispat eder.

İstediği kadar kişi muhakeme olmadığını iddia etsin, sadece kendini savunduğunu iddia etsin, eğer hüküm kendini savunan kişiye verilen şeye de deniyorsa, eğer hüküm iki kişi arasında anlaşmazlığı çözmeye deniyorsa, işte bu gösteriyor ki anlaşmazlığı çözmeye gitmek, orada kendini savunmak muhakemenin ta kendisidir.

İki: Hakim veya birisi seni İslam mahkemesine davet ederse, ona isticabet edip İslam mahkemesine gitmen farzdır. Bu gösteriyor ki senin mahkeme meclisine gitmen zaten muhakemedir. Orada konuşman ise fazlasıyla muhakemedir.

---

[259] Tefsirul Kur'an. 3.clt. 542.s. Nur suresi 47-48.ayetlerin tefsiri.

38. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah-'a ve Rasul'e götürün."**[260]

İmam Semani *rahimehullah* bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Ayette geçen ''Tenazu'' kelimesinin manası kavga etmek demektir. Allah bunu "Munazea" diye isimlendirmiştir. Çünkü bu durumda ihtilafa düşen **her grup diğerine bir delil ve ispat sunmaya gayret gösterir**."[261]

Derim ki: İşte mahkemelerde olan budur. İhtilafa düşen ve kavga eden iki grup, her biri o mahkemeyi kaynak olarak seçmişler, o mahkemede bir şeyleri sunmaya ve ispat etmeye çalışmaktadırlar.

İşte Allah c.c. bu ihtilafın Kur'an'a ve sünnete geri çevirilmesini istemiştir. Kur'an ve sünnet dışında tağutlara ve muasır küfür sistemlerine geri çevirmenin de küfür olduğunu haber vermiştir.

39. Nakil:

İbni Ebi Hatim tefsirinde babasından, o da Musa'dan, o da Mubarek bin Fedale'den (Hasan'ın büyük meşhur talebelerinden) o da Hasanı Basri'den şöyle rivayet etmişlerdir: "Bir adam eğer bir diğer kişi ile **anlaşmazlığı** olursa, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e çağırıldığında haklı ise, o zaman

[260] Nisa suresi, 59.ayet
[261] Tefsirul Kur'an. 1.clt. 440.s.

hemen **sözü dinler** giderdi. Çünkü bilirdi ki Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* ona hak ile hüküm verecektir."[262]

Derim ki: Görüldüğü gibi sahabelerin öğrencisi olan Hasan el-Basri, muhakemeye davet edildiğinde gitmeyi ve muhakemede savunma yapmayı, hakimin sözünü dinlemek olarak nitelendirmektedir.

İşte bu gösteriyor ki muhakeme için meclise gitmek, muhakemedir.

40. Nakil:

İbni Teymiyye *rahimehullah* şöyle demiştir: "Kada (hakimlik) iki çeşittir:

Bir: Anlaşmazlığa düşen iki kişinin inkâr etme durumunda verilen hüküm. Mesela**: İkisinden birisi, diğerinin inkar ettiği bir şeyi iddia eder.**[263] Bu gibi durumlarda hakim beyyine (delil) ve benzeri şeyler ile hüküm verir.

İki: (Anlaşmazlığa düşen) O iki kişi birbirlerine inkâr etmezler. Aksine her birinin neye sahip olduğunu da bilmezler. Mesela, mirası bölüştürmede ihtilafa düşmek, ya da karı kocanın birbirlerine olan hakları hakkında (anlaşmazlığa düşmek), ya da ortak olan iki kişiye düşen hak (konusunda anlaşmazlığa düşmek) ve benzeri şeyler .

---

[262] Tefsirul Kur'an. 17470 numaralı rivayet 8.clt. 2622.s. Nezzar bsk. Senedi sahihtir.

[263] Yani: Bir kişi bir şeyi iddia eder, diğeri de bu iddiayı inkar eder. Bu durumda her biri diğerinin delilini inkar etmiş olur.

İşte bu konu helal ve haramlar konusudur. Bu konuda sözünden razı oldukları birisi fetva verirse, bu durumda onlara yeterlidir. Bu durumda aralarında hüküm veren birisine ihtiyaçları olmaz[264].

Bunların (mahkemedeki iki tarafın), birbirlerini inkâr ettikleri bir durumda **hakime ihtiyaçları** olur. Bu gibi durumlarda genelde (bir taraf) facirdir (günah işlemiş ve yalancıdır) . Aynı zamanda unutma nedeniyle de olur."[265]

Derim ki: İmamın bu sözleri çok önemlidir.

Hele şu sözüne dikkat edersek "İkisinden birisi, diğerinin inkar ettiği bir şeyi iddia eder. Bu gibi durumlarda hakim beyyine (delil) ve benzeri şeyler ile hüküm verir.", apaçık bir şekile görürüz ki kendini savunan kişi dahi muhakemeye ortak olmuştur.

Yine şu sözüne dikkat edersek '"Bunların birbirlerine inkâr ettikleri bir durumda **hakime ihtiyaçları** olur.", görürüz ki muhakeme esnasında kendini savunan kişi, hakime ihtiyacı olduğundan ona gelmiştir. Bu da gösterir ki kendini savunan kişi dahi muhakeme olmuştur.

---

[264] Yani: Helal haram konularında dininden emin oldukları ve Allah'ın dinine iftira atmayacak olan birisine gidip ondan fetva alırlar. Eğer ondan fetva alırarsa, bu durumda muhakeme olmalarına gerek kalmaz. Bu gösteriyor ki fetva almak ayrı bir şey, muhakeme olmak ayrı bir şeydir.

[265] Minhacus Sunne en-Nebeviyye. Tahkik: Muhammed Raşad Salim. Yazarı: Şeyhulİslam Ahmed bin Teymiyye. 728.yılda vefat etmiştir. 7.clt. 514.s. / el-Fetaval Kubra. 4.clt. 437.s. / Mecmuul Fetava. 4.clt. 439.s.

41. Nakil:

Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* , Kitabut Tevhid adlı eserinde şöyle konu açmıştır:

“Allah'ın şu sözü bâbı (konusu) : “Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? **Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu** halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor.”[266]

Allah'ın şu sözü (bâbı) : “Yoksa onlar cahiliye hükmü mü istiyorlar? Kesin manada iman eden bir kavim için, Allah'tan daha iyi hüküm veren kim olabilir ki?”

Abdullah bin Amr bin el-As *radiyallahu anh* rivayet etmiştir ki, Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Kendi hevası (isteği) benim getirdiğime (Kur’an'a ve sünnete) uygun (ve onu takip eden ve seven bir heva ve istek) olmadığı müddetçe mümin olamaz.” Nevevi (kırk hadiste bunu zikrettikten sonra) şöyle demiştir: Hadis sahihtir. Hüccet adlı kitapta sahih senedle rivayet ettik.

Şâbi şöyle demiştir: “Münafıkladan bir adamla Yahudilerden bir adam arasında husumet (tartışma ve anlaşmazlık) vardı. Yahudi şöyle dedi: Muhammed'e **muhakeme** olalım. Böyle dedi, çünkü biliyordu ki o rüşvet almıyor. Münafık ise

---

[266] Nisa suresi, 60.ayet

şöyle dedi: Yahudilere **muhakeme** olalım[267]. Böyle dedi, çünkü biliyordu ki Yahudiler rüşvet alıyorlar. En sonunda Cüheyne'nin kahinine gelmeye ittifak ettiler. Bunun üzerine (Nisa 60.ayet) indi.”

Ve denildi ki: Bu mesele anlaşmazlığa düşen iki kişi hakkında inmiştir. Birisi şöyle demiştir: (Bu anlaşmazlığı) Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* kaldıralım (muhakeme olalım) . Diğeri ise şöyle demiştir: (Bu anlaşmazlığı) Kaab bin el-Eşref'e kaldıralım. Sonra (anlaşmazlıklarını) Ömer'e kaldırdılar (muhakeme oldular). İkisinden birisi hikayeyi ona zikretti. Allah'ın Rasulunden razı olmayana dedi ki: Böyle mi oldu? O da şöyle dedi: Evet. Bunun üzerine (Ömer *radiyallahu anh*) kılıcı ile ona vurdu ve öldürdü.

İşte burada meseleler (alınacak faydalar) vardır :

Bir: Nisa (60.ayetin) tefsiri. Tağutun manasını anlamak için bu ayetin bize yardımcısı olması. …

Beş: Şabi'nin ayetin tefsirindeki sözü.

Altı: Sadık imanla yalan iman arasındaki fark.

---

[267] İşte bu rivayet gösterir ki iki anlaşmazığa düşerlerse, iki taraf da bir mahkemeye giderlerse, iki taraf da muhakeme olmuşlar demektir. Çünkü görüldüğü gibi bu adamdan her biri diğerine ''Ben muhakeme oluyorum, sen istersen gel, istersen gelme, gelirsen kendini savunmaya gelirsin.'' demiyor. Aksine ''Muhakeme olalım'' diyor.
İşte bu gösterir ki her kim kendini savunma adına bir mahkemeye giderse muhakeme olmuş ve kafir olmuştur.

Yedi: Ömer'in munafıkla olan kıssası.” [268]

Derim ki: İşte bu söz net bir şekilde tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu açıklamaktadır. Buradan şunu Tağuta muhakeme olmanın ne demek olduğunu anlarız:

Şeyh Muhammed bni Abdulvehhab'ın *rahimehullah* şu sözüne dikkat edersek “<u>Ve denildi ki: Bu mesele anlaşmazlığa düşen iki kişi hakkında inmiştir. Birisi şöyle demiştir: (Bu anlaşmazlığı) Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* kaldıralım (muhakeme olalım)</u>”, anlarız ki tağuta muhakeme olmanın manası şudur: İki kişi, anlaşmazlıklarını ve tartışmalarını tağutun mahkemesine götürürler. Her iki taraf kendini savunur.

İşte muhakeme bu demektir. Demek ki kişinin ihtilaf söz konusu olduğunda bir hakime gidip de kendini savunması, tağuta muhakeme olması demektir.

42. Nakil:

Âsimiyye metninden nakil

Ebu Bekir bin Muhammed el-Gırnâti şöyle demiştir:

ومن عصى الأمر <u>ولم يحضر</u> طبع = عليه ما يُهمه كي <u>**يرتفع**</u>

“(Kendini savunan, muddea aleyh hakkında şöyle denir)

[268] Kitabut Tevhid. 105.s.

Her kim emre isyan ederek (muhakemeye) gelmezse = O durumda önemsediği şeye yasak koyulur ki **murafea (muhakeme) olsun.”**[269]

Derim ki: Kastettiği şudur; Her kim Müslüman mahkeme tarafından davet edilirse, mahkemeye çağırılsa, o kişi de mahkemeye gelmezse, bu durumda evi gibi önemli yerlere el koyulur, ta ki **muhakemeye gelene kadar**. **Muhakeme olana kadar**. Eğer gelirse bu el koymanın kalkacağını zikrediyor.

Konumuzla alakası olan nokta ise şudur: Kendini savunan o kişinin kendini savunması için mahkemeye gitmesine muhakeme demiştir.

İşte bu net bir şekilde mahkemede kendini savunmanın muhakeme olduğunu ispat etmektedir. Hatta savunmadan önce mahkemeye gitmenin dahi muhakeme olduğunu göstermektedir.

43. Nakil:

Bir önce naklettiğimiz Metnul Âsimiyye'nin şerhini yapan Osman et-Tuzeri ez-Zebidi şöyle demiştir:

“(Onun evine el koyulur ki) **Muhakemeye gelsin, murâfea (muhakeme) olsun**.”[270]

---

[269] Metnul Âsimiyye. Tuhfetul Hukam. 5.s. Îcî neşriyatı.
[270] Tevdihul Ahkam Ala Tuhfetul Hukkam. 1.clt. 35.s. Tunusiyye bsk.

Derim ki: İşte burada iki kere tekid ediyor. Muhakemeye gelsin diye zikrediyor. Muhakemeye gelmesi, murafea olması içindir diyor. Murafea ise icma ile muhakeme manasındadır.

İşte kendini savunan kişinin muhakeme olacağını şiirin sahibi bir kere zkrediyor, şerh eden ise iki kere tekid ederek zikkrediyor.

Allah'a hamd olsun.

Feyruzabadi şöyle demiştir: “Onu hakime kaldırdı (râfeahu) demek, şikayet etti demektir.”[271]

Zebidi, hükmü hakime kaldırmaya ve muhalifi hakimin hükmüne davet etmeye ''Râfeahu'' demiştir.[272]

Ezheri şöyle demiştir: “Denilir ki: Fülancayı hakime kaldırdım (murâfea ettim) demek, **Muhakeme** olsun diye hakime getirdim (ve çağırdım) demektir.”[273]

Yine Fârabi şöyle demiştir: “Hâkime murâfaa oldular (Hâkime muhakeme oldular manasında. Birbirlerini hakimin hükmüne davet ettiler demektir).”[274]

---

[271] El-Kamusul Muhit. 722.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Risale bsk.
[272] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 31.clt. 510.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.
[273] Tehzibul Luga. 2.clt. 217.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.
ويقال: رافعت فلانا إلى الحاكم إذا قدمته إليه لتحاكمه

Derim ki: İşte bunlar da çok net bir şekilde murafea ile muhakeme arasında fark olmadığını ispat ediyor.

Geçmiş iki nakil de net bir şekilde, kendini savunan kişinin ve muhakemeye giden kişinin de muhakeme olduğunu ispat ediyor. Allah'a hamd olsun.

44. Nakil:

Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki şöyle demiştir: "Hasan bin Ebil Hasan (el-Basri) şöyle demiştir:

Her kim, anlaşmazlığa düştüğü kişiyi Müslümanların hakimlerinden birisine davet eder de, o da gelmezse (ve isticabet etmezse), bu durumda o kişi zalimdir."[275]

Derim ki: Görüldüğü gibi bunu İbni Âdil kabul edercesine nakletmiştir.

İşte her kim savunucu olarak İslam mahkemesine gitmezse, günah işlemiştir.

Eğer durum böyleyse, anlarız ki savunucu olarak mahkemeye gitmek muhakeme olduğunu anlamış oluruz.

---

[274] Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 2.clt. 470.s. Yazarı: Ebu İbrahim İsha bin İbrahim el-Fârabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

[275] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 14.clt. 429.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. / el-Muharrarul Veciz. 6.clt. 402.s. Katar bsk. Yazarı: Ebu Muhammed Abdulhak bin Atiyye el-Endelusi. 546.yılda vefat etmiştir. / el-Cami Li Ahkamil Kur'an. 4.clt. 50.s. ve 12.clt. 294.s. Darul Kutubul Mısriyye. /

45. Nakil:

Ebu Hayyan el-Endelusi şöyle demiştir: “Burada delil vardır ki anlaşmazlığa düşen kişi ihtilaf ettiği kişiyi hak ile hükmeden hakime davet ederse, bu durumda icabet etmesi (ve gitmesi) gerekmektedir. Çünkü onu Allah'ın kitabına davet etmiştir.

Bunu şu ayet güçlendirmektedir: “Onlar, aralarında **hüküm vermesi**[276] için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler**[277].” [278]

46. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Onlar, aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler**.”[279]

Fûdî bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: “ “…Sonra onlardan bir grup yüz çevirirler” Yani: Ondan (Peygamberden

[276] Kıraatlerin geneli bu şekildedir. Yalnız Ebu Cafer'in kıraatine göre ayet şu şekildedir: “**Hüküm verilmesi için**.” İki kıraat de Sahih'tir.

[277] Nur suresi, 48.ayet

[278] Ali İmran suresi, 23.ayetin tefsiri. el-Bahrul Muhit. 2.clt. 434.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. / el-Bahrul Muhit. 3.clt. 82.s. Darul Fikir bsk. **Tenbih**: Ayetin devamında İbni Huveyz ve Kurtubi gibilerinden de nakiller yapmaktadır. Bazılarını eserimizde naklettik. Konuya detaylıca bakmak isteyen asıla müracaat edebilir.

[279] Nur suresi, 48.ayet

sallallahu aleyhi ve sellem'den) yüz çevirirler ve **ona muhakeme olmayı kabul etmezler**."[280]

Derim ki: Sana hüküm verilecek bir hakime gitmek, ona muhakeme olmaktır.

Bu nedenle her kim savunma ve tartışma adı altında, kendisine hüküm verecek bir kaynağa gidere, o kaynağa tartışmasını ve savunmasını iletirse, bu durumda ona muhakeme olmuş olur.

İşte Fûdî'nin açıklamaya çalıştığı şeylerden birisi de budur.

47. Nakil:

Kadı Himyeri şöyle demiştir: "**Tartışmaya giren iki kişi** kadıya "**Tekâdâ"** oldular, (Kadı'ya) **Muhakeme oldular** demektir."[281]

Derim ki: Bu çok net bir şekilde hakimin önünde kendini savunanın muhakeme olduğunu ispat etmektedir.

Hem dava açanın, hem de kendini savunanın muhakeme olduğunu göstermektedir.

---

[280] Dıyaut Tevil Fi Meanit Tenzil. Yazarı: Ebu Muhammed Abdullah bin Muhammed bin Osman, Fûdî bin Osman bin Salih diye bilinmektedir. 1245.yılda vefat etmiştir. 3.clt. 132.s.

[281] Şemsul Ulum ve Devau Kelamil Arab Minel Kelum. 5536.s. Yazarı: Kadı Neşvan bin Said el-Himyeri. 573.yılda vefat etmiştir. Darul fikir bsk.

48. Nakil:

Fârabi şöyle demiştir: " "Hakimê tehâfeynê" demek, hâkime muhasame olduk demektir."[282]

Yine Fârabi şöyle demiştir: "Hakime muhakeme oldular."[283]

Derim ki: Muhasame de muhakeme manasındadır. Bunu anlarsak, tartışmanın muhakeme olduğunu da anlamış oluruz. Çünkü muhasame tartışma manasındadır. Bunun muhakeme manasında olması,tartışmayı hakime kaldırmanın muhakeme olduğundandır.

49. Nakil:

İbnul Esir şöyle demiştir: " "Ufâtihuk" demek, "Uhâkimuk" (seni muhakeme edeyim) demektir.

…"Lâ Tufâtihu" (açılmayın) demek, **onları muhakeme etmeyin** demektir..." [284]

---

[282] Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 4.clt. 137.s. Yazarı: Ebu İbrahim İsha bin İbrahim el-Fârabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

[283] Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 2.clt. 471.s. Yazarı: Ebu İbrahim İsha bin İbrahim el-Fârabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

[284] En-Nihaye Fi Garibil Hadisi Vel Eser. 3.clt. 407.s. Yazarı: Mecduddin bin Muhammed bin el-Cezeri, İbnul Esir. 606.yılda vefat etmiştir. İbnul Esir, bu konudaki hadisleri zikrederek başka manalara da deyinmiştir. Bizler sadece konumuz ile alakalı kısmını zikrettik. Detaya inmek isteyen esere müracaat edebilir.

Derim ki: Bu çok nettir ki eğer bir kişi seni bir hakime muhakeme olmak için davet ederse, senin oraya gitmemen lazımdır. Eğer gidersen muhakeme olmuşsundur.

50. ve 51. Nakiller:

İbni Sideh şöyle demiştir: "Fitaha ve Futaha, iki anlaşamayan (iki hasım) arasında hüküm vermendir."[285]

Feyruzabadi, "Futaha" kelimesinin anlamlarını verirken şöyle demiştir: "İki anlaşamayan (iki hasım) arasında hüküm vermendir."[286]

Derim ki: Bir önce naklettiğimiz söz ile bu iki sözü bir araya getirdiğimizde şu ortaya çıkıyor:

İki kişi hakimin huzurunda tartışırlarsa, tartışmayı ve savunmayı o hakime kaldırdıkları için ona muhakeme olmuşlardır.

İşte bu gösteriyor ki hakime tartışmaya ve avunmaya gitmek, ona muhakeme olmaktır.

Muhakemede kendini savunmak ve tartışmaya devam etmek, muhakemeyi devam ettirmektir.

---

[285] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 3.clt. 277.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.

أن تحكم بين خصمين

[286] El-Kamusul Muhit. 232-233.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Risale bsk.

52. Nakil:

Zebidi şöyle demiştir: “Mecazen denir ki: “Fâteha”, “Kâdâ” ve “Hâkeme” demektir (Kâdâ, Hâkeme manasındadır. Yani: Hakimin hükmüne muhakemeleşmek için davet etti manasında). “Mufâtaha” ve “Fitah” denilir.”[287]

Derim ki: Bu da gösterir ki bir kişi seni muhakemeye davet ederse, sen de gidersen, ona muhakeme olmuşsundur.

53. Nakil:

Kasım bin Sellam şöyle demiştir: “Kadın ile kocası arasında anlaşmazlık olduğunda, kadın kocasına şöyle demiştir: Aramızda Fettah vardır. Yani hakimi kastetmiştir.”[288]

Derim ki: Bu da gösterir ki iki kişi anlaşmazlığını bir hakime götürürlerse, orada tartışırlarsa, ona muhakeme olmuşlardır.

54. Nakil:

İbni Faris şöyle demiştir: “Eğer (birisini) muhakeme edersen, fülancaya **“Munahabe”** ettim dersin.”[289]

---

[287] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 7.clt. 7.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

[288] Garibul Hadis. 1.clt. 248.s. Yazarı: Ebu Ubeyd el-Kasım bin Sellam, meşhur büyük Muhaddis. Muhammed Han'ın tahkiki ile olan baskı.

[289] Mucem Mekayisul Luga. 4.clt. 469.s. Yazarı: Ebul Hüseyin Ahmed bin Faris bin Zekeriyya el-Lugavi. 395.yılda vefat etmiştir. Darul Fikir bsk.

Derim ki: Bu da gösterir ki bir kişi seni bir mahkemeye davet ederse, sen de gidersen, muhakeme olmuşsundur. O muhakemeden razı olmuşsundur.

Eğer dilinle aksini iddia edersen, bu sadece yalan olur. Yaptığın şey de senin yalancı olduğunu gösterir.

Eğer o mahkemeden razı değilsen, oraya gitmezsin, tartışmanı ve savunmanı oraya götürmezsin.

Elbette bizim razı olduğumuz mahkemeler Müslümanların şeriat mahkemeleridir. Nefret ettiğimiz mahkemeler ise küfür sistemlerinin mahkemeleridir.

55. Nakil:

İbni Manzur şöyle demiştir: “Adamı **“Munahabe etti”** demek, **“Muhakeme etti”** ve **“Mufahare” etti”** demektir. Adamı fülancaya “Munahabe ettim” demek, onu **“Muhakeme ettim”** demek gibidir.[290]

56. Nakil:

Kadı Himyeri şöyle demiştir: “**Munahabe, muhakeme demektir.** Denilir ki: Onu “Hakime munahabe ettim.” Yani: Muhakeme ettim.”[291]

---

[290] Lisanul Arab. 1.clt. 751.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.
[291] Şemsul Ulum ve Devau Kelamil Arab Minel Kelum. 6524.s. Yazarı: Kadı Neşvan bin Said el-Himyeri. 573.yılda vefat etmiştir. Darul fikir bsk.

57. ve 58. Nakiller:

Zebidi, şöyle demiştir: “Adamı ona munahabe ettim demek, **ona muhakeme ettim** demek gibidir…

Asmai şöyle demiştir: Eğer bir adamı muhakeme etti isem, ya da kadıya şikayet etti isem, onu munahabe etmişimdir.

Başkaları ise şöyle demişlerdir: “Munahabe” ve “Munafare” aynı şeylerdir.”[292]

Derim ki: Görüldüğü gibi Asmai kadıya şikayet etmek ile onu muhakeme etmek arasını ayırmıştır. Çünkü şikayet tek taraflı ve muhakamesiz de olabilir.

Ama diğer durumda, eğer sen bir kişiyi muhakeme etmiş isen, onu tartışmak için mahkemeye davet etmişsindir. Eğer tartışmaya ve kendini savunmaya gelirse, bu durumda muhakeme olmuştur.

İşte geçmiş nakillerin hepsi bunu göstermektedir.

---

[292] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 4.clt. 245.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

ناحَبْتُ الرَّجُل إِذا حاكَمْتَهُ أَو قاضَيْتَه إِلى رَجلٍ وقال غيْرهُ ناحَبْتُهُ ونافَرْتُهُ مثلُهُ

59. Nakil:

Ferahidi ''Nehabe''[293] kelimesinden bahsederken şöyle demiştir: "Nehabtuhu demek: **Onu bir kişiye <u>muhakeme olmak için</u>**, ya da kada etmesi için çağırdım demektir."[294]

Derim ki: Yani: Aramızda hüküm vermesi için birisini çağırdım demektir.

"**Onu bir kişiye <u>muhakeme olmak için</u>**" sözü ise hep anlattığımız gibi mahkemede kendini savunanın, ya da davadan sonra ve davetten sonra muhakeme saonuna gidip kendini savunmanın muhakeme olduğunu göstermektedir.

60. Nakil:

Feyruzabadi şöyle demiştir: " "Nafedehu" demek, "Hakemehu" demektir (onun hükmüne davet etti, Muhakeme olmaya çağırdı demektir)."[295]

61. Nakil:

Zebidî, şöyle demiştir: "Ebu Said'den şöyle gelmiştir: (Aralarında anlaşamayan) Hasımlar, eğer hakime (meseleyi) kal-

---

[293] Nehabe, Yani: Adak adadı demektir. en-Nahb: Adak adamak demektir. bak: Kitabul Ayn. 3.clt. 251.s. Yazarı: Halil bin Ahmed el-Ezdi el-Ferahidi. Yaklaşık 170.yılda vefat etmiştir.

[294] Kitabul Ayn. 3.clt. 251.s. Yazarı: Halil bin Ahmed el-Ezdi el-Ferahidi. Yaklaşık 170.yılda vefat etmiştir.

حاكَمْتُه أو قاضَيْتُه إلى رجل

[295] El-Kamusul Muhit. 322.s. Yazarı: Mecuddin Muhammed bin Yakub eş-Şirazi el-Feyruzabadi. 817.yılda vefat etmiştir. Risale bsk.

dırırlarsa (muhakeme olurlarsa) denir ki: Hakime munafeze oldular. Yani: Kadıya (muhakeme oldular). Yani: Ona gittiler. Eğer her biri delillerini zikrederse, o zaman munafede[296] oldular denir."[297]

Derim ki: İşte bu savunmanın muhakeme olduğuna dair en kuvvetli ve apaçık nakillerden birisidir.

62. Nakil:

Zebidi, şöyle demiştir: " "Tenafedu" demek, "Tehasamu" demektir. Denir ki: Hakime münafede (muhakeme) oldular.[298]

Derim ki: Yani: Hakimin huzurunda tartıştılar demek, hakime muhakeme oldular demektir.

Zebidi'nin kastettiği de budur.

---

[296] Meseleyi sadece hakime kaldırmak ve dava açmak, munafezedir. Hakimin önünde tartışmak ve hakkı savunmak ise munafededir. İlki zal ile, ikincisi ise dal iledir.
Zebidi burada bu iki halinde muhakeme olduğunu çok güzel ve net bir şekilde açıklamaya çalışmıştır.

[297] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 9.clt. 489.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

[298] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 9.clt. 229.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

63. Nakil:

Yine Fârabi şöyle demiştir: “Onunla munazara etti, onunla munafare etti demek, Hasebde (mal, mülk ve benzeri şeylerde) muhakeme olduk demektir.”[299]

Derim ki: İşte hakimin huzurunda münazara etmeyi ve tartışmayı, muhakeme olarak addetmiştir.

64. Nakil:

Ferahidi şöyle demiştir: “ “Munafere” demek: **Anlaşmazlık esnasında** hüküm veren bir kişiye **muhakeme olmak** demektir.[300]

Derim ki: İşte bu da hakimin karşısında tartışmanın muhakeme olduğunu göstermektedir.

65. Nakil:

Hafız İbni Kesir, İmam İyas bin Muaviye'den söz ederken şöyle demiştir:

“(İyas'a) **iki kişi muhakeme** olurlar. İkisinden birisi, diğerinde parasının olduğunu söyler. Diğeri ise, **bunu inkar eder.”**[301]

---

299 Dîvanul Edeb. Veya: Mûcemu Divanul Edeb. 2.clt. 385.s. Yazarı: Ebu İbrahim İsha bin İbrahim el-Fârabi. 350.yılda vefat etmiştir. Ahmed Muhtar Ömer'in tahkiki ile olan bsk.

وناظره. ونافره، أي: حاكمه في الحسب

300 Kitabul Ayn. 8.clt. 268.s. Yazarı: Halil bin Ahmed el-Ezdi el-Ferahidi. Yaklaşık 170.yılda vefat etmiştir.**المُحاكَمة إلى من يَقْضي في خصومةٍ**

Derim ki: Allah'u ekber. Hafız İbni Kesir'in manasını ikrar edercesine naklettiği bu hikaye, güneş gibi çok açıktır ki kendini savunarak mahkemeye giden kişi muhakeme olmuştur.

Görmüyor musun? Adamın biri diğerinin parasını çaldığını iddia ediyor. Diğeri ise çalmadı, böyle bir şey olmadı diyerek inkar ediyor.

Hafız İbni Kesir bu ikisine de **muhakeme oldular** diyor.

İşte bu lugatçı alim olan İbni Kesir'den apaçık bir delildir ki muhakeme esnasında kendini savunan kişi, muhakeme olmuştur. Muhakemeye giden kişi, muhakeme olmuştur. Mahkemede kendini savunan kişi, muhakeme olmuştur.

Elbette bizler İbni Kesir'in veya bir başkasının hüccet olduğunu iddia etmiyoruz. Ama arap diline hakim olan bu imamlar, muhakemenin ne demek olduğunu en iyi bilenlerdiler. İşte bunlar, kişinin mahkemede kendisini savunmasının muhakeme olduğunu söylerler. Tarih boyunca baktık, bunlara muhalefet eden hiç kimse bulamadık ve görmedik. Hele ki Arap diline hakim olan alimlerin hepsinin böyle dediklerini gördük.

Bu nakillerin hepsi gösteriyor ki Allah'ın c.c. Kur’an'ı indirdiği dil olan Arapça, muhakemenin manasının içine “Hakimin karşısında kendini savunmak” kuralını da alıyor. Allah'a şükürler olsun.

---

[301] el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 9.clt. 337.s.

Yalnız Allah'ın kalplerini mühürlediği günümüzün müşrikleri ise, bu apaçık delilleri görmemezlikten geliyorlar. Ne ayetleri umursuyorlar, ne hadisleri. Sonra da kendi kolaylarına gelecek şekilde bir din oluşturuyorlar. İstedikleri gibi tağutun mahkemelerine gidip, onlara muhakeme oluyorlar! Sonrada sadece “Ben yapmadım.” diyerek inkar ediyoruz, muhakeme olmuyoruz diyorlar. Hemde hiç çekinmeden, utanmadan bunu diyebiliyorlar.

Ama Allah c.c. onların bu iddialarını, bu nakil ile rezil etti. Cahilliklerini ve küfürlerini ortaya çıkardı. Allah'a hamd olsun.

Sonuç:

Muhakemeye (mahkeyeme) gitmek, orada savunmak, tartışmak ve anlaşmazığı gidermeye çalışmak, muhakeme demektir.

66. Nakil:

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir[302]: “Yine Allah (anlaşmazlık esnasında) bu geri çevirmeyi imanın vaciplerinden ve gerektirdiği şeylerden (olmazsa olmazlarından) kılmıştır. Eğer bu giderse (anlaşmazlık olduğunda Allah'a ve rasulune geri çevirme ortadan kalkarsa) , bu durumda iman da ortadan kalkar. Lazım olunan şey, eğer lazım olan şey ortadan kalkarsa, bizzat kendisi de ortadan kalkar. Hele ki bu

---

[302] Bu naklin tamamını ileride, tağuta muhakeme olanları tekfir eden alimlerin ve bilginlerin sözleri arasında nakledeceğiz.

iki emirde durum böyledir. **Şüphe yok ki bu (anlaşmazlığı geri çevirme) <u>iki taraflı olur</u>**[303]. Bu iki taraftan birisi giderse, diğeride gider.[304]"[305]

Derim ki: İşte İbnul Kayyım *rahimehullah* net bir şekilde, anlaşmazlığın iki taraflı olduğunu nakletmiştir. Bu da muhakemenin iki taraflı olduğunu göstermektedir.

İbnul Kayyim, bu iki taraflı olan anlamazlığı, iki tarafın da Allah'a ve Rasulune geri çevirmeleri gerektiğini zikretmektedir. Bunu yapmayan, İslam şartını yerine getirmediğinden kafir olduğunu zikretmektedir. Sözünün tamımını ise ileride zikredeceğiz inşallah.

67. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Eğer hakime **<u>iki kişi muhakeme olurlarsa</u>**, bunlardan birisi de aralarında Allah'ın ve Rasulunun emrettiği şekilde hüküm verilmesini isterse …"[306]

Derim ki: Görüldüğü gibi İbni Teymiyye, hem dava açan ve hemde kendini savunan kişiye muhakeme oldular diyor.

---

[303] فَإِنَّهُ مِنْ الطَّرَفَيْنِ

[304] Yani: Tartışan ve anlaşmazlığa düşen iki taraftan her hangi birisi tartışmayı ve anlaşmazlığı bırakırsa, bu durumda tartışma ve anlaşmazlık ortadan kalkar. Herkesin bildiği gibi anlaşmazlık iki taraflıdır. Buda gösteriyor ki muhakeme iki taraflıdır.

[305] İlamul Muvakkin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. 40.s.

[306] Mecmuul Fetava. 35.clt. 360.s.

Bu da kendini savunan kişinin de muhakeme olduğunu göstermektedir.

68. Nakil:

Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dediği zayıf bir hadiste[307] rivayet edilmiştir:

“Camilerinizden … **muhasamelerinizi uzak tutun**…”[308]

Hafız İbni Kesir –Allah ona rahmet eylesin– (bu hadisin tefsirinde) şöyle demiştir:

“ **Muasamelerinizi** (uzak tutun) “ Yani: (Camide) **Muhakeme** ve hüküm verme olmasın.

İşte bu nedenle bir çok alim zikretmişlerdir ki hakim kadâ (hüküm verme) işlerini camide yapmaz.[309] Aksine başka bir

---

[307] Zayıf olma sebebi, geçtiği bütün kaynaklarda zayıf senedler ile rivayet edilmesidir.

[308] Süneni İbni Mace, Kitabul Mesâcid, camilerde yapılması kerih görülen şeyler babı, 750.hadis. / Taberani, Müsneduş Şamiyyin ve el-Mucemul Kebir adlı eserlerinde rivayet etmiştir. / Uakyli, ed-Duafaul Kebir adlı eserinde rivayet etmiş ve hadisi **zayıflamıştır**. / İbnul Cevzi, el-İlelul Mutenahiye'de rivayet etmiş ve **zayıflamıştır**. Başakaları da rivayet etmişlerdir …

[309] Burada kastedilen, İslam mahkemesi caminin içinde kurulmamalıdır. Yoksa camilerde hüküm verilmesi elbette caizdir. Peygambrimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* zina etme konusunda ki muhakeme ve hüküm vermeyi camide yapmıştır. Buhari, sahihinde bu hadisi zikrederken “Camide hüküm veren kişi babı” (Kitabul Ahkam) diye başlık açmıştır. Bir önceki bâbda da bu konuda ki belli hadisleri zikretmiştir.
Kısacası: Camide hüküm vermek, insanların da muhakeme olmak için camiye girip camideki hakimden hüküm istemeleri, cami de mulaane olmaları, kendilerini svunarak ve tartışarak muhakeme olmaları caizdir.

yerde yapar. Çünkü böyle olursa hükümler çoğalır, **tartışmalar olur**[310]**, camiye uygun olmayan kavgalar olur."**[311]

Derim ki: Görmüyor musun? Hakimin karşısında kavga etmeyi, tartışma yapmayı nasıl da muhakeme diye tanımlamıştır?

Kendini savunma da, tartışmanın bir kısmından ibarettir. Tartışma demek, kendini savunarak konuşmak demektir.

69. Nakil:

Hafız İbni Kesir, et-Tekmil adlı eserinde hadis ravilerinden bahsederken şöyle demiştir: "(Yahya bin Muhammed bin Yahya, Ebu Bişr el-Basri) … **Kendisi ve babası** bir gün ihtilaf ettiler ve İbni Huzeyme'ye **muhakeme** oldular. O da babasının aleyhine hüküm verdi, oğlunu doğru gördü."[312]

Derim ki: Elbette sadece bir taraf davacı olur, diğer taraf ise sadece kendisini savunur. İşte İbni Kesir, bu iki durumu da

---

Yalnız İslam mahkemesini caminin içinde kurmak ise, farklı bir konudur. İbni Kesir, caminin içinde mahkemeyi kurmayı, camiyi camilikten mahkeme sahasına çevireceğinden, camilerde Allah'ı zikretmek için kurulduğundan kerih görmüştür.

[310] … كثرة الحكومات والتشاجر والغياظ …

Derim ki: Teşacur demek, tartışma demektir. bkz: Lisanul Arab. 4.clt. 396.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

[311] İbni Kesir'in sözleri bitmiştir.
Tefsirul Kur'anil Azim, 6.clt. 64.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

[312] et-Tekmil Fil Cerhi Vet Tadil Ve Marifetis Sikati ved Duafai Vel Mecahil. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. 2.clt. 277.s.

muhakeme olarak addetmiştir. İbni Kesir "muhakeme oldular" diyerek iki tarafın da muhameke olduğunu zikretmiştir. Bu da gösteriyor ki muhakeme ile muhasame arasında fark yoktur.

Muhasame demek, tartışma demektir. Burada da İbni Kesir, tartışan bir adam ie davacı bir adam hakkında, ikisi de muhakeme oldular dedi.

70. Nakil:

Hafız İbni Kesir, et-Tekmil adlı eserinde öyle demiştir: "İbni Mehdi şöyle demiştir: **Şube ve arkadaşları**, Yahya bin Said'e **muhakeme** oldular. Yahya da, Şube'nin aleyhine hüküm verdi."[313]

Derim ki: İmam Abdurrahman bin Mehdi, Şube ve arkadaşlarını hakim olan Yahya bin Said'in önünde tartıştıklarını, kendilerini savunduklarını gördüğü anda, onların Yahya'ya muhakeme olduklarını haber verdi.

Ayrıca, bilindiği gibi her zaman bir taraf iddia eder, hükmü ister, diyer taraf ise iddianın batıllığını ispat etmeye çalışır ve kendini savunur.

Abdurrahman bin Mehdi ise, her iki tarafında muhakeme olduğunu haber vermiştir. Bu da gösteriyor ki hakimin karşısında kendini savunan, ondan hüküm olan herkes, muhakeme olmuştur.

---

[313] et-Tekmil Fil Cerhi Vet Tadil Ve Marifetis Sikati ved Duafai Vel Mecahil. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. 2.clt. 206.s.

71. Nakil:

Hafız İbni Kesir *rahimehullah* , Hz. Ammar bin Yasir'in *radiyallahu anh* vurulmasından söz ederken şöyle demiştir: “Yakub bin Rahıt şöyle dedi: İki adam, Ammar'ın üstündekileri almada ve onu kimin öldürmesinde **ihtilaf ettiler**. Ondan sonra, **aralarında hüküm vermesi** için Abdullah bin Amr bin el-As'a geldiler. O da onlara dedi ki: Vay sizin halinize! Yanımdan çıkıverin!...”[314]

Derim ki: İşte görmüyor musun? Nasılda Hafız İbni Kesir, ihtilaf etme üzerine bir hakimin yanına gitmelerini muhakeme olarak addediyor?

İşte bu gösteriyor ki her hangi bir kişi, ihtilaf esnasında bir hakimin yanına gidip de orada kendini savunursa, ona muhakeme olmuştur.

İşte bu net bir şekilde gösterir ki muhakeme olacağın bir yere gitmen, muhakeme olmaya gittiğini gösterir.

72. Nakil:

Hafız İbni Kesir, İmam İyas bin Muaviye'den söz ederken şöyle demiştir: “İyas, genç bir çocuk iken, yaşlı bir adamla, Abdulmelik bin Mervan'ın Dimeşk'teki kadısına **muhakeme oldular.**

---

[314] el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 7.clt. 268.s.

Kadı İyas'a dedi ki: O yaşlı birisidir. Sen konuşmada asla onunla bir olamazsın!

İyas der ki: Eğer o yaşça büyük ise, hak ondan daha büyüktür.

Kadı der ki: Sus!

İyas der ki: Eğer susarsam, benim delilim ile kim konuşacak? (Yani: Kim beni savunacak)”[315]

Derim ki: Bu hikayeden alınacak bir çok fayda vardır. Bazıları şunlardır:

Bir: İyas'ın şu sözü “Eğer susarsam, benim delilim ile kim konuşacak?” gösteriyor ki, muhakemede asıl olan kişinin kendisini savunmasıdır. Dolayısı ile her kim, her hangi bir mahkemeye kendini savunan olarak giderse, o kişi muhakeme olmuştur demektir. Aynı şekilde hakkını talep ederek giden kişi de öyledir.

Zaten kendini savunan kişi, illa ki hakkını talep etme arzusu ile gitmiştir. Bu da muhakeme olduğunu zaten apaçık bir şekilde göstermektedir. En azından, beraatini ister, iftiranın yalan olduğunu hakimin söylemesini ister. İşte bu da muhakemedir.

Eğer bunları istemiyorsa, neden gidip de hakimin karşısında konuşuyor? Ona muhakeme oluyor?

---

[315] el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 9.clt. 334.s.

Kısacası: İyas'ın sözleri net bir şekilde şunu göstermektedir, kişi mahkemeye gittiğinde kendini savunursa, muhakeme olmuş, konuştukça da muhakemeyi devam ettirmiştir.

İki: Hikayede görüldüğü gibi, yaşlı bir adam ile İyas *rahimehullah* muhakeme oluyorlar. O yaşlı adam mahkemede hiç konuşmuyor. Hakkımı talep ediyorum demiyor. Hüküm istiyorum dahi demiyor.

Peki nasıl bu adamın muhakeme olduğu anlaşıldı?

Cevaben deriz ki: Bu adamın savunmaya gitmesi, onun muhakeme olduğunu ispat etmektedi.

Bu adamın hakimin karşısına çıkması, onun muhakeme olduğunu ispat etmektedir.

Üç: Burada unutmayalım ki, o yaşlı adam hakimin karşısında davalı, ya da davacı olarak çıktığı an, o hakime muhakeme olmuştur. Konuşmasa ve kendini savunmasa bile muhakeme olmuştur. Görüldüğü gibi hikayedeki o yaşlı adam hiç konuşmadan önce bile muhakeme olmuş idi. Eğer konuşursa, muhakeme olması daha ilerlemiş olur.

Nasıl ki adam mahkemeye gider, hakimin karşısına çıkar. Muhakeme olur. Eğer kendini savunursa, daha da muhakeme yapmış olur. Eğer hakkını talep ederse, daha da muhakeme yapmış olur. Eğer hükmünden razı olacağını söylerse, iyice muhakeme yapmış olur. Daha fazla muhakeme de bulunmuş olur. Bunların hepsi tek tek muhakemedir. Her hangi birisini bir kişi yaparsa, muhakeme olmuş olur.

En doğrusunu Allah c.c. bilir.

73. Nakil:

Hafız İbni Kesir, yine İmam İyas bin Muaviye'den söz ederken şöyle demiştir: “(İyas'a) Ona **iki kişi** bir tane cariye (köle) hakkında **muhakeme oldular.** Satın alan kişi, cariyenin **aklının zayıf olduğunu iddia etti**.

İyas cariyeye sordu: Hangi bacağın daha uzun?

Cariye dedi ki: Şu ayağım daha uzun.

İyas dedi ki: Doğduğun geceyi hatırlıyor musun?

Cariye dedi ki: Evet.

İyas satana dedi ki: Geri al, geri al.”[316]

Derim ki: Bu da aynen muhakemedir. Satın alan kişi davacı oldu. Gitti şikayet etti. Diğer satan ise kendini savunan olarak geldi. Hemde muhakeme esnasında konuşması bile naklolunmadığı halde, İbni Kesir onun muhakeme olduğunu söyledi. Bu söze her hangi bir itirazda bulunmadı.

İşte bu gösteriyor ki muhakemeye giden kişi, muhakeme olmuştur. Savunmasa bile muhakeme esnasında gittiği için muhakeme olmuştur. Bir de savunursa, bir önceki nakildeki gibi daha fazla muhakeme olmuştur. Bir de hakkını talep ederse, daha da muhakeme olmuştur. Ve bu şekilde.

---

[316] el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 9.clt. 338.s.

74. Nakil:

Hafız İbni Kesir, Ebu'l Huseyn Muhammed bin Abdullah bin Sukkera el-Haşimi'nin hayatından söz ederken şöyle demiştir: "Kendisine iki kişi murafea[317] (muhakeme) oldular. Birisi erkek idi, adı da Ali idi. Diğeri ise kadın idi, adı da Aişe idi. İkisi de develer hakkında ona **muhakeme**[318] olmuşlar.

(Ebul Huseyn Muhammed) Der ki: Bu öyle bir olay ki, bu konuda asla hüküm vermem ki iş kandırmacaya dönüşmesin.[319]" [320]

Derim ki: Elbette hikayeden de anlaşıldığı gibi, bu iki kişiden birisi develerden hakkını istiyor. Diğeri ise kendini sa-

---

317 Kitabın başında, lugat bölümünde zikrettiğimiz Râfea bölümü müracaat edilmelidir.
Orada şunu da nakletmiştik:
Ezheri şöyle demiştir: Denilir ki: fülancayı hakime kaldırdım (murâfea ettim) demek, **muhakeme** olsun diye hakime getirdim (ve çağırdım) demektir. (Tehzibul Luga. 2.clt. 217.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.)
Derim ki: Râfea'nın muhakeme manasında olduğu bilinmektedir. Nasıl ki İbni Kesir birkaç kelime sonra, muhakeme olduklarını söyler. Bu da gösteriyor ki muhakeme, murâfea demektir. Manaları aynıdır.

318 İşte görüldüğü gibi buradan anlıyoruz ki muhakem ve murâfea aynı şeydir.

319 el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 11.clt. 318.s.

320 Kastettiği: Hz. Ali ile Hz. Aişe savaşmışlardı. Sizlerin adıda onların adına uyuyor. Savaştıkları savaşın adı da cemel vakıası. Sizler de cemel (deve) hakkında muhakeme oluyorsunuz. İş dalga geçmeye ve kandırmacaya dönmesin diye ben bu konuda hüküm vermem diyor. Elbette bizim için olan çok önemli değildir. Olaydan alınacak mana çok önemli ve değerlidir.

vunmaya gelmiş. Sırf bu mesele için geldiklerinden dolayı, muhakeme oldular deniliyor.

Demek ki hüküm veren hakimlere gidip de kendini savunmak, gidip de hakkını istemek, ya da hüküm veren kaynak olarak o kişiyi seçmek[321], ona muhakeme olmaktır.

İşte bu apaçık delillerden bir tanesidir.

75. Nakil:

Hafız İbni Kesir, Abdulaziz bin Ahmed bin Hasan el-Cezeri'den söz ederken, şöyle demiştir: "O Davud'un görüşü üzere zahiri idi. Hoş birisi idi. Kendisine iki tane vekil **muhakeme** oldular. O ikisinden birisi **tartışma esnasında** ağladı…"[322]

Derim ki: Hafız İbni Kesir *rahimehullah* , Abdulaziz'e iki kişinin muhakeme olduklarını haber veriyor.

Peki ona muhakeme olduğun delili olarak neyi zikrediyor?

Delil olarak o ikisinin hakimin karşısında tartışmalarından anlıyor, bu nedenle muhakeme olduklarını haber veriyor.

---

[321] Elbette Kur'an ve sünnet ile hüküm veren kaynak seçilirse, doğru yapılan şey bu olur ve Kur'an'a ve sünnete muhakeme olunmuş olunur. Aksine tağuti sistemlerle hüküm veren kafirleri, ya da genel olarak bütün kafirleri hüküm veren ve savunulacak kaynak olarak seçiliniyorsa, bu durumda onlara muhakeme olmuş olunur.

[322] el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 11.clt. 330.s.

Şüphe yok ki bir kişi ihtilaf söz konusu olduğunda mahkemeye giderse, hakimin karşısına çıkarsa, ihtilaf ettiği kişi ile "Yaptım" veya "Yapmadım" şeklinde tartışırsa, bu geçmiş hikayede de olduğu gibi, bu apaçık bir şekilde o kişinin o hakime muhakeme olduğunu göstermektedir.

76. Nakil:

Bir kural:

(Genelde) Kendini savunan kişi olmazsa, muhakeme olmaz.

Kendini savunan kişi, muhakemenin olmazsa olmazı olup bir şartıdır.

Kendini savunan kişi mahkemeye gitmezse, muhakeme eksik kalır ve şartları tamamlanmaz.

Mansur el-Buhuti şöyle demiştir: "Hükmün olmazsa olmazları (erkanları) şunlardır: Kadının olması, hüküm verdiği şey, hüküm verilen şey, **leyhine hüküm verilen kişi, aleyhine hüküm verilen kişi."**[323]

Derim ki: İşte bunlar olmazsa hakimlik olmaz. Bu da gösteriyor ki kendini savunan kişi, en basit hali ile hakimin kalmasına yardımcı olmuştur, onu tanımıştır ve kale almıştır. Bunlar da hem muhakeme olduğundan küfürdür. Hem de kafirlere işledikleri küfürlerinde yardım etme ve destek çıkma yönü ile küfürdür.

---

[323] Keşşaful Kınâ. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 6.clt. 285.s.

Eğer kendini savunan kişinin muhakemede bir olmazsa olmaz olduğunu anlarsak, onun muhakeme olduğunu anlamış oluruz.

Buhuti hükmün olmazsa olmazları demektedir. Elbette hüküm olmazsa, muhakeme dahi olmaz. Bu da gösteriyor ki bu olmazsa olmazlar, muhakeme için fazlasıyla geçerlidir.

Tenbih: Şöyle bir durum olduğunu farz edelim; Hakim eğer bir kişiyi tek başına muhakemeye davet ederse, bu durumda o kişi isticabet edip mahkemeye giderse muhakeme olmuştur. Eğer savunursa daha fazla muhakeme olup daha fazla kafir olmuştur.

Önceden de bunu açıklamıştık. Ama bu konuda kastettiğimiz, davacının mahkemeye gelmesi, ya da kendini savunan kişinin gelmesi, genel itibarda muhakemenin olmazsa olmazıdır. Bunu bilmek, savunan kişinin muhakeme olduğunu anlamış oluruz. Allah'a hamd olsun.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız, her hangi bir konuda ihtilafa düştüğünüzde, onu Allah'a ve Rasulune götürün (onlarla çözün).”[324]

Derim ki: İşte Müslümanın bilmesi gereken şey, her ne olursa olsun, kayıtsız şartsız, ihtilafını Allah'ın ve Rasulunun indirmediği şeyler ile çözmeye kalkarsa, bu durumda kafir

---

[324] Nisa suresi. 59.ayet.

olur. Müslümanın yapması gereken şey, ihtilafını giderme kaynağı olarak Kuran'ı ve Sünneti seçmektir.

Bu nedenle tağuta savunma ve tartışma yapmaya giden kişi, ister davacı olsun, ister olmasın kafir olur.

Bunu zikretmemizin sebebi de, bütün Müslümanların bu şekilde iman etmesi gerektiği içindir.

Davacı ve davalı meselesi

Bu meseleden önceden söz etmiştik. Burada tekrardan söz ederek önceden ziretmediğimiz delillerle meseleyi iyice açıklayalım inşaAllah.

Davacı demek, iddia sahibi demektir. Davalı demek de aleyhinde dava açılan kişi demektir. Bunlara muddea (davacı), muddea aleyh (davalı) de denmektedir.

Alimler icma etmişlerdir ki davalı kişi de, davacı kişi de **muhakeme** olmuştur.

Ama dava açan kişi mi davacı, yoksa kendini savunan mı davacı, bu meselede ihtilaf etmişlerdir.

1. Hadis:

Abdullah bin Abbas *radiyallahu anh*'ın rivayet ettiğine göre Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "Delili sunmak, iddia sahibi içindir. Yemin ise, aleyhinde iddia olan kişi içindir.[325]

---

[325] الْبَيِّنَةُ عَلَى الْمُدَّعِي ، وَالْيَمِينُ عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ
Bkz: Müsned, Yazarı: İmam Şafii.
Şafii, yemin etme aleyhinde iddia açılan kişi hakındadır bölümünün, hadisten olup olmadığında tereddür eder.
Senedi ise, eğer Şafii'nin hocası Muslim bin Halid ez-Zencî senedde hata etmemişse kuvvetlidir.
Ama Tirmizi Cami'inde **kuvvetli ve sahih** bir senedle, Abdullah bin Abbas *radiyallahu anh* kanalıyla yemin etme aleyhinde iddia açılan kişi hakındadır ifadesini rivayet etmiştir.

2. Hadis:

Eşas bin Kays *radiyallahu anh* rivayet eder: "Benimle bir adam, Yemen'de olan bir arsa hakkında anlaşmazlığa düştü. Bende onu Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e **muhasame**[326] ettim. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dedi: Senin bir delilin var mıdır?

Dedim ki: Hayır.

(Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*) Şöyle buyurdu: O zaman o yemin etsin…"[327]

Derim ki: Önceden de zikrettiğimiz gibi muhasame, muhakeme demektir. Bu iki adam Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'e muhakeme olmuşlar. Görüldüğü gibi Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*, en çok davacı ile konuşuyor. Çünkü diğeri sadece kendini savunacak. Ama savunmadan önce mahkemeye gelmesi, muhakeme olduğunu gösteriyor. Savunursa daha fazla muhakeme olmuş demektir.

الْيَمِين عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ

Ama hadisin tamamının kuvvetli olduğunu gösteren sahih başka bir hadis daha vardır. O da, bu hadisten sonra yukarıda zikrettiğimiz Hadistir.

[326] Diğer rivayette: İkimiz de Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* **muhasame olduk**. (Sahihi Buhari. 2515 numaralı rivayet / Sahihi Muslim 221 numaralı rivayet)

Bu konuda rivayet olunan diğer sahih hadislere bakmak için bkz: et-Turukul Hukmiyye. Darul Beyan bsk. Yazarı: İbnul Kayyım rahimehullah 82.s.

[327] Sahihi Muslim. 220 numaralı rivayet / Sahihi Buhari.

77. Nakil:

Şihabuddin er-Ramli, davacının ve davalının kim olduğundan söz ederken şöyle demiştir: "Bu nedenle delilleri sunma iddia sahibi içindir, yemin etme ise inkar eden (davalı) kişi içindir… İşte bu kuralı bilmek için, iddia sahibinin ve aleyhinde iddia açılanın (muddea aleyh'in) **<u>muhasame</u> (muhakeme) olduklarında her birinden delillerini ortaya sunmaları istenir**."[328]

Derim ki: Muhasamenin, muhakeme manasında olduğunu unutmayalım. Bir de hem davalının, hem de davacının muhasame olduklarını söylediğini de unutmayalım. Bir de muhasame olurken kendilerini savunmalarını istediklerini de unutmayalım.

Bunları bir araya getirirsek, güneş gibi ortaya çıkar ki her kim mahkemeye gidip kendini savunursa, bu durumda muhakeme olmuş olur. Eğer tağuta muhakeme olmuşsa da kafir olur.

78. Nakil:

Meseleyi özetleyenlerden birisi olan Mirdâvi şöyle demiştir: "Davanın şeriatta ki manası ise şudur: Başkasının elinde olan, ya da başkasının mülkiyyetinde olan bir şeyin aslında kendisinin olduğunu **<u>söylemesidir.</u>**[329]

---

[328] Nihayetul Muhtac İla Şerhil Minhac. Darul Fikir bsk. 8.clt. 339.s.
[329] Yani: Sonuç olarak bu davacı dahi, bir şey söyleyerek davacı oluyor. Dolayısıyla muhakeme aslında tartışmak, savunmak ve hakime dava

İbni Akil şöyle demiştir: “Dava bir şeyi istemektir.[330] (Allah c.c. der ki: “Onlar için cenette meyveler vardır.”) Ne iddia ederlerse (isterlerse) onlara verilir.”[331]

İbni Ebil Feth ise davanın tanımına şunu da eklemiştir: “(Dava) Bir şeyi sahip olma adı altında (istemektir.)”

Denilmiştir ki: Dava, hakimin **karşısında** anlaşmazlığa düştüğün kişiden bir şeyi **talep etmektir**. O şeye sahip olması gerektiğini haber vermektir. Ondan (hakimden) onu istemektir.

Riaye'de ise şöyle geçer: Derim ki: Dava, anlaşmazlığa düştüğü kişiye bilinen bir şeye, ya da bilinmeyen bir şeye aslında sahip olması gerektiğini haber vermektir[332]… Bunu hakimin karşısında ondan ister.

(İbni Kudame'nin el-Mukni adlı eserinde) Dediği şu söze gelince: “İddia eden, sustuğu zaman bırakılan kişidir. İnkâr eden ise, sustuğu zaman bırakılmayan kişidir.”

---

hakkında bir şeyleri haber vermektir. İster inkar edercesine, ister kabul edercesine haber vermektir. Bu çok önemlidir.

[330] Eğer dava bir şeyi istemekse, anlarız ki kendini savunan kişi dahi davacıdır. Çünkü o kendini savunarak beraatini taleb eder ve hakimin kendi aleyhinde beraatini vermesini ister. Eğer bunu istemezse, zaten muhakeme olmaz ve muhakemeye gitmez.

[331] Yasin suresi, 57.ayet

[332] Bu tarife göre, eğer savunan kişi derse ki: “Bu falan eşyayı ben çalmadım, aslında buna benim sahip olmam lazım.” İşte bunu derse davalı olmaktan çıkar ve davacı olur.
Unutmayalım ki davacı da, davalı da muhakeme olurlar. Ama bizler meseleyi, konu üzerinde delillerimizin ve nakillerimizin kuvvetli olduğunu ispat etmek için sonuna kadar açıklıyoruz.

İşte görüş budur. Bizimkilerin genelinin görüşü de budur. Hidaye'de, Mezheb'de, Hulasa'da, Muharrar'da, Nazm'da, Veciz'de ve diğerlerinde böyle olduğu kesin bir şekilde bildirilmiştir. Bu görüş Muğni'de, Şerh'te, İki Riaye'de, Havi'de, Furu'da ve diğerlerinde de tercih edilen bir görüştür.

Denilmiştir ki: İddia eden: Zahirin tersini iddia eden kişi demektir. Onun tersi de bunu inkar eden demektir. Mustevab'da böyle olduğu geçer.

Şarih ise şöyle der: "Denimiştir ki: İddia eden kişi, sözü ile bir başkasının elindekine sahip olmak isteyen kişidir. O şeyin aslında kendisinin olduğunu iddia eden kişdir. Muddea aleyh (aleyhinde iddia olunan kişi) ise, bunu inkar eden kişidir. (Şarih) bu görüşü öne sürmüştür."

Musannif ise şöyle der: "Muddea aleyh: Sahip olmadığı bir şeye sahip olduğu iddia edilen kişidir. Aynı zamanda **ikisi de iddiacı ve muddeâ aleyh de olabilirler**. Mesela akidde ihtilaf etmek gibi. Her ikisi de diğerinin akiddeki paranın diğerinin söylediğinin tersine olduğunu iddia eder."[333]

[333] İşte burada görüyoruz ki birisi dava açmış, diğeri ise davacı olarak gitmiş. Kendini savunurken diğerinin yalancı olduğunu, aslında bu zikrettiği miktarın yanlış olduğunu zikretmiş. Bu durumda fukaha bunun dahi iddia sahibi olduğunu söylerler. Yani kendini savunan kişiye dahi hüküm istenmiştir denmektedir.
Halbuki muddea aleyh olması, yani aleyhinde dava açılması ve onun muhakemeye gelmesi, onun muhakeme olduğunu apaçık bir şekilde göstermektedir. Davacı olması ise, onun daha fazla muhakeme olduğunu göstermektedir.

Denilir ki: İddia sahibi, doğru sözlü olması mümkün olduğu halde sustuğu zaman terk edilen kişidir. Zerkeşi şöyle demiştir: “Bu kaydı yapmak gerekir.”[334]

Denilir ki: İddia sahibi, isteyendir. İnkar eden ise: İstenendir.

Denilir ki: İddia sahibi: Gizli ve batini bir şeyi **iddia eden** kişidir. İnkar eden (muddeâ aleyh) kişi ise: Apaçık zahir olan şeyi **iddia eden** kişidir[335]. Bunu Riaye'de zikretmiştir.

Başka görüşler de zikretmiştir. Görüşlerin çoğu (manen) zikrettiğimiz ilk görüşe dönmektedir.

Bu konuda ki ihitilafın verdiği farklılıklardan birisi de şudur: Eğer koca (muhakemede) derse ki: Biz (hanımla) birlikte Müslüman olduk, bu durumda nikah kalır. Hanım ise iddia eder ki: Kendisi kocasından önce Müslüman olmuş, bu durumda nikah düşmüştür. İşte mezhebe göre (bizim görüşümüze göre) : İddia sahibi, hanımdır. Diğer görüşe göre de: İddia sahibi kocadır.” –Nakil bitti-[336]

Derim ki: İşte bunlar apaçık bir şekilde gösteriyor ki, kendini savunan kişi de muhakeme olmuştur. Bunda ihtilaf yoktur.

---

[334] Yani: Doğru sözlü olması muhtemeldir, ifadesini ekliyerek bu tarfi yapmak lazımdır der.

[335] İşte bu görüşe göre de, hem dava açan, hem de kendini savunan direk hüküm istemişlerdir.
İşte bu görüşü ele alırsak, kendini savunan kişi sadece muhakeme olmamış, artı olarak net bir şekilde diliyle itiraf ederek hüküm istemiştir.

[336] El-İnsaf. İhyaut Turas bsk. 11.clt. 369-370.s. 885.yılda vefat etmiştir.

İhtilaf sadece kim iddia sahibi, kim de aleyhine dava açılan kişidir meselesindedir. Ama **ikisinin de icma ile muhakeme olduğu apaçıktır**. Bir önceki konuda bunu işlemiştik ve delilleri ile ispat etmiştik.

Unutmayalım ki muhakeme demek, iki kişi arasında ihtilafı bir hakimin huzurunda çözmek demektir. Bu açıkladığımız mana bütün fukahaların icma ettiği bir şeydir. Ama eskiden bu meselede müşrikler fitne çıkarmadığ için, herkes İslama ve Kur’an'a muhakeme oldukları için, muhakemenin tarifini namazın tarifi gibi fazla fazla yaptıklarını göremezsin. Ama eserlerine az biraz baktığın zaman, ne dediklerini hemen anlarsın. Aynı zamanda önceden naklettiğimiz gibi bir kısmının muhakemenin tarifini net bir şekilde hakime tartışmayı kaldırmak ve götürmek olduğunu sözleydiklerini anlamış olursun.

Eğer “Faslul Husume” dediğimiz şey, yani hakimin huzurunda ihtilafı çözmek, muhakeme ise, bu durumda bilmeliyiz ki muhakemenin tanımı, hüküm istemekten daha geniştir. Evet, her muhakeme olan hüküm istemiştir denilebilir. Çünkü bilmekteyiz ki eğer adam tağutu tanımasa, ondan hüküm istemese, onun mahkemesine gitmez, kendini onların karşısında savunmaz, onları kaale almaz, muhakemedeki sorularına cevap vermez, onlara yüz vermez. Bu işleri bir kişi eğer yaparsa, bundan anlarız ki o kişi tağuttan hüküm istemiş ve istemektedir. Nasıl ki dava açanın tağuttan hüküm istediğini bu ameli ile anladığımız gibi, davaya isticabet eden ve kendini savunma adına gidenin de onları tanıdığı için, kaale aldığı

için, savunmasını onlara kaldırdığı ve ilettiği için, onlardan hüküm istediğini anlamış oluruz.

Ama geçmiş nakillerden de çıkarım yaparak, muhakemenin gerçek tanımının hüküm istemekten daha geniş olduğunu söylemek, verilecek en güzel tanımdır.

Yine unutulmasın ki bu sadece istilahi manada lafzen tanımı zikretmemizdir. Yoksa tağuta muhakemenin ne demek olduğu ihtilafsız ve güneş gibi bilinen meselelerden birisidir.

79. Nakil:

Hidaye'nin sahibi[337] şöyle demiştir: "İddia sahibi, bıraktığı zaman tartışmaya mecbur tutulmayan kişidir. Muddea aleyh (aleyhine dava açılan, davacı) ise, **tartışmaya (husumete, muhakemeye gelip kendini savunmaya) zorlanan kişidir."**[338]

Derim ki: Şarih ise, bu **tartışmanın hakimin huzurunda olması gerektiğini** zikreder.[339] Zaten hakimin huzurunda ancak kabul edilebilir. Yoksa eğer bu dava hakime aktarılmazsa, dava açılmamış ve muhakeme başlamamış olur. İlla ki tartışmaya başlanılması, ya da iddianın ortaya çıkması, ya da birisinin diğerini hakime davet etmesi lazımdır ki muhakeme başlasın.

---

[337] Adı: Mirgînânî'dir.
[338] Hidaye. Binaye şerhi ile olan baskı. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 9.clt. 314.s.
[339] El-Binaye. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 9.clt. 313.s. Yazarın adı: Bedruddin el-Aynî'dir.

Şârih Bedruddin el-Aynî şöyle demiştir: "İddianın **şartı**, **hüküm meclisinde** olmasıdır. Kadının meclisi dışında olan bir iddia, iddia değildir. Eğer böyle olursa, aleyhinde dava açılan kişinin kendisinin iddiacıya **cevap vermesi gerekir.**

İddianın hükmü ise, **anlaşmazlığa düştüğü kişinin (savunma yapanın) bu iddia karşısında evet, ya da hayır şeklinde cevap vermesi gerekmektedir**."[340]

Derim ki: Bu söz çok net bir şekilde kendini savunanın da muhakeme olduğunu göstermektedir.

Aynı zamanda bu söz net bir şekilde muhakemede evet, ya da hayır diyenin direk muhakeme olduğunu göstermektedir.

Aynı zamanda kişinin sadece muhakeme meclisine gitmesinin, o mecliste durmasının ve oturmasının muhakeme olduğunu göstermektedir.

Hidayenin sahibi[341] devamında şöyle der: "Denildi ki: İddia sahibi, zahirin aksini savunan kişidir. Muddea aleyh ise, **zahiri savunan** kişidir."[342]

Derim ki: İşte bu söz apaçık bir şekilde gösteriyor ki kendini savunan kişi de muhakeme olmuştur.

---

[340] El-Binaye. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 9.clt. 313.s.
[341] Adı: Mirgînânî'dir.
[342] Hidaye. İnaye şerhi ile olan baskı. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 9.clt. 314.s.

Günümüzün müşriklerine göre ise, eğer Aynî'nin zikrettiği bu görüşü itibara alacak olursak, dava açan kişi bile muhakeme olmamış oluyor! Çünkü o da sanuçta bir şeyleri savunuyor, aleyhinde dava açılan kişi de bir şeyleri savunuyor.

Evet, bu Ayni'nin zikrettiği görüş doğrudur. Hem davacı, hem de davalı kişi bir şeyi savunmaktadırlar. Her ikisi de bir şeyleri savunuyorlar. Dava sahibi almak istiyor, diğeri ise vermek istemiyor. Dava sahibi hapse attırmak istiyor, diğeri ise[343] beraatini ispat edip, hükmü kendi sevdiği gibi ispat etmeye ve çıkartmaya gayret gösteriyor.

Dolayısı ile her zaman ve her halukarda davacı da, davalı da muhakeme olmaktadırlar. İkisi de kendilerini savunurlar. Hiç kimse de tarih boyunca çıkıp, davacının ya da davalının muhakeme olmadığını iddia etmemiştir. Aksine naklettiğimiz gibi hepsi bunların muhakeme olduğunu iddia etmişlerdir.

Geçenlerde 10 yaşında olan bir Müslüman çocuğa, tağuta muhakemenin tarifi hakkında, bazıları mahkemede savunmayı muhakeme olarak görmediklerini söyleyince, gülümsedi ve şöyle dedi: "Ama Nisa suresinde mahkemeye gidip muhakeme olanların tekfiri geçmiyor mu?"

Yine dedim ki: "Bazıları sen mahkemeye gidince kafirsin derler, ama mahkeme seni davet edince, sen mahekemeye gidince, kafir olmazsın derler." Bunun üzerine çocuk şöyle dedi: "Gerçekten bunların akılları var mı?"

---

[343] Yani: Kendini savunan kişi ise …

İşte Allah'ın insanlara verdiği fıtrat bile bunu gerektirmektedir. Hiçbir akıl sahibi, tağutun mahkemesine gidip de ondan hüküm isteyen hakkında, savunmasını tağutun mahkemesine kaldıran kişi hakkında, onun tağuta muhakeme olmadığını ve tağuttan hüküm istemediğini iddia edemez. Bunu iddia ederse apaçık bir şekilde yalan söylemiş olur. Allah'ın yarattığı normal fıtrat sahipleri bile, bu gibi kötü görüşlerden uzak dururlar.

Muhakeme nerede başlar ve nerede biter?

Muhakeme, senin mahkemeye gitmenle başlar.

Senin mahkemede kendini savunmanla devam eder.

Senin mahkemeden çıkman ve oradan ayrılmanla biter.

Ayetlerden ispatı:

Önceden muhakemenin manasında bu konuya yardımcı olacak bir çok ayet ve hadis zikretmiştik. Müracaat edilmesinde fayda vardır. Burada ise şunları zikredelim:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: **“**(Bazı insanlar:) “Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik” diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir grup yüz çeviriyor. **Bunlar inanmış değillerdir**. (Peki, neden inanmış değiller? Neden bu adamlar kafirler? Ya da münafıklar?) (Çünkü) Onlar, **aralarında hüküm vermesi**[344] **için Allah'a ve Peygamber'e çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirirler**. Ama, eğer (Allah ve Rasulunün hükmettiği) hak kendi lehlerine ise, ona boyun eğip gelirler. Kalplerinde bir hastalık mı var, yoksa şüphe içinde midirler, yahut Allah ve Rasulünün kendilerine zulüm ve haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, asıl zalimler kendileridir! **Aralarında hüküm vermesi** için Allah'a ve Rasulüne **davet edildiklerinde**, müminlerin sözü ancak "İşittik ve itaat ettik" demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa eren-

---

[344] Kıraatlerin geneli bu şekildedir. Yalnız Ebu Cafer'in kıraatine göre ayet şu şekildedir: “**Hüküm verilmesi için**.” İki kıraat de sahihtir.

lerdir. Her kim Allah'a ve Rasulüne itaat eder, Allah'a saygı duyar ve O'ndan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir."[345]

Derim ki: Bu ayetler apaçık bir şekilde şunları göstermektedir:

Bir: Her hangi bir kişi, her hangi bir mahkemeye davet edilirse, o da giderse, bu davete isticabet etmiş olur.

Şuradan anlarız: "(Çünkü) Onlar, aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler ."**[346]

İki: Her hangi bir kişi, her hangi bir mahkemeye giderse, ona iman etmiş olur. Bu yaptığı iş, onun kalbinde ki isteğini göstermektedir.

Şuradan anlarız: "Kalplerinde bir hastalık mı var."[347]

İşte bunlar, mahkemeye gitmenle, muhakemenin başladığını göstermektedir.

Mahkemede tartışmanın muhakeme olduğunu ve muhakemeyi devam ettirdiğini ise, Allah c.c. şöyle açıklamaktadır: "Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, **onun** **hükmü Allah'adır**."[348]

---

[345] Nur suresi,
[346] Nur suresi, 48.ayet
[347] Nur suresi, 50.ayet
[348] Şura suresi, 10.ayet

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, **onun** **hükmü Allah'adır**.”[349]

Hadislerden ispatı:

Eşas bin Kays'ın *radiyallahu anh* rivayet eder: B”enimle bir adam, Yemen'de olan bir arsa hakkında anlaşmazlığa düştü. Ben de onu Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e **muhasame**[350] ettim. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dedi: Senin bir delilin var mıdır?

Dedim ki: Hayır.

(Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*) Şöyle buyurdu: O zaman o yemin etsin…”[351]

Derim ki: Muhasame,muhakeme demektir. Lugatçılar ve fukahalar ve bütün alimler, bunda icma etmişlerdir.

Muhasame demek, tartışma demektir. Hadiste geçtiği gibi, hakime muhasame oldular demek, hakimin karşısında tartıştılar ve ona muhakeme oldular demektir.

Kadı Himyeri şöyle demiştir: “Muhakeme, muhasame demektir.”[352]

---

349 Şura suresi, 10.ayet

350 Diğer rivayette: İkimiz de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e **muhasame olduk**. (Sahihi Buhari. 2515 numaralı rivayet / Sahihi Muslim 221 numaralı rivayet)

351 Sahihi Muslim. 220 numaralı rivayet / Sahihi Buhari.

352 Şemsul Ulum ve Devau Kelamil Arab Minel Kelum. 1539.s. Yazarı: Kadı Neşvan bin Said el-Himyeri. 573.yılda vefat etmiştir. Darul fikir bsk.

İbni Sideh şöyle demiştir: “Muhasame, cedel (tartışma) demektir.”[353]

Derim ki: İşte bunlar, muhasamenin ne demek olduğunu açıklar. Muhasame tartışmak demektir. Hakime olan muhasame ise, hakime tartışmayı ve savunmayı götürmek olduğundan, muhakeme manasını taşımaktadır.

İbni Manzur şöyle demiştir: “Denilir ki: Hakim iki hasım (tartışmaya düşen kişi) arasını buldu.”[354]

O zaman deriz ki: Hakime gitmek, ona tartışmayı ve savunmayı iletmek, muhakemedir.

Geçmiş hadiste zikredilen bu iki adam, Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olmuşlar. Görüldüğü gibi Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* en çok davacı ile konuşuyor. Çünkü diğeri sadece kendini savunacak. Ama savunmadan önce mahkemeye gelmesi, muhakeme olduğunu gösteriyor. Savunursa daha fazla muhakeme olmuş demektir.

Bu bize iki şeyi öğretiyor:

Bir: Mahkemeye gitmek, muhakemedir.

İki: Mahkemede savunmak, muhakemedir.

[353] El-Muhkem Ve el-Muhitul Azam. 5.clt. 66.s. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin İsmail bin Sideh. 458.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Muhakkik: Abdulhamid Hindavi.
[354] Lisanul Arab. 2.clt. 539.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

Çünkü Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* diğer adamdan yemin alacağını Eşas'a haber veriyor. Bu gösteriyor ki konuşmak, muhakemeyi devam ettirmektir.

O zaman şöyle diyebiliriz:

Muhakeme, senin mahkemeye gitmenle başlar.

Senin mahkemede kendini savunmanla devam eder.

Senin mahkemeden çıkman ve oradan ayrılmanla biter.

İşte bu geçmiş hadisin manasını anlayan, burada zikrettiğim bu üç satırı anlar. Bunu anlayan da, muhakemenin ne demek olduğunu hadisten apaçık bir şekilde çıkarır.

Eğer bir kişi tağuta muhakeme olmak isterse, kafir olur. Eğer giderse, daha fazla kafir olur. Eğer muhakemede savunmak isterse, kafir olur. Eğer savunursa, daha fazla kafir olur.

İşte bunları bilmek lazımdır. Sadece tağuta muhakeme olmak küfür değildir. Evet, tağuta muhakeme olmak küfürdür, aynı zamanda muhakeme olmayı istemek dahi küfürdür. Çünkü Allah c.c. önceden zikrettiğimiz gibi Nisa 60.ayette tağuta muhakeme olmayı isteyenleri tekfir etmektedir. İstemekten sonra, bir de muhakeme olursa, daha fazla küfre girmiştir. İnşallah ileride bunu açıklayacağız. Burada da hatırlatmak istedik.

Tağuta muhakeme olmak kişiyi kafir yapar

Tağut nedir?[355]

Tağut, iki sınıf grubu içermektedir:

Bir: Allah'ın hükümlerine muhalefet ederek hüküm verenler tağuttur.

İki: Kafir olan ve hüküm veren herkes tağuttur.

Delili ise şudur: Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? **Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu** halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor.”[356]

Derim ki: İşte Allah c.c. bu ayette şundan söz etmektedir: Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*’e inene iman ettiklerini iddia edenler var. Ama bunlar bu iddialarını, Allah'ın indirmediklerine muhakeme olarak, bu şekilde Allah'ın indirdiğine muhalefet ederek bozmaktadırlar.

Bu gösteriyor ki Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyen herkes tağuttur.

Eğer her meselede Allah'ın indirdiği ile hükmediyorsa, ama sadece bir meselede Allah'ın indirdiği ile hükmetmiyor-

---

[355] Bizler bunun cevabını konumuzla alakalı olarak veriyoruz. Yoksa muhakemenin manası çok geniştir.

[356] Nisa suresi, 60.ayet

sa, işte bu durumda geçmiş ayette Allah'ın c.c. açıkladığı gibi tağuttur. Ona muhakeme olmak ise, İslamiyeti bozmaktadır.

Eğer o kişi, ya da o sistem tağutsa, ona muhakeme olan herkes kafirdir. İster İslamiyete uyan meselelerde ona muhakeme olsun, ister İslamiyete uymayan meselelerde ona muhakeme olsun, bu durumda kafirdir.

Allah c.c. tağuta muhakeme olan herkesin kafir olduğunu açıklıyor. Sadece İslamiyete muhalefet eden kanunlara muhakeme olan kafirdir demiyor.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasul'e götürün.**"[357]

Allah'u teâlâ şöyle buyurmuştur: "**Her hangi bir konuda ihtilafa (anlaşmazlığa) düşerseniz**, onun hükmü Allah'adır."[358]

Derim ki: İşte bu ayetler gösteriyor ki, her hangi bir kişi, her hangi bir konuda Allah'ın indirdiği Kuran ve sünnet dışındaki hükümlere başvurursa, onlara giderse ve davasını oraya iletirse, savunmasını orada giderirse, bu durumda kafirdir, Müslüman değildir.

İşte bunu bilmek çok önemlidir. Eğer bunu anlarsak, her halukarda tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu anamış oluruz.

---

[357] Nisa suresi, 59.ayet
[358] Şura suresi, 10.ayet

Ayrıca tağutun Allah'ın indirmediği ile hükmeden bütün sistemler ve bütün kişiler olduğunu anlamış oluruz.

Hafız İbni Kesir, Hz. Ömer'in “Tağut şeytandır” sözünü beyan edip açıklarken şöyle demiştir: “Şüphe yok ki bu (Tağutun şeytan manasında olması) cahiliyye ehlinin üzerlerinde olduğu bütün şerri içermektedir. Putlara tapma, **onlara muhakeme olma ve onlardan yardım isteme** gibi.”[359]

Sahabelerden İmam Cabir bin Abdullah *radiyallahu anh* şöyle demiştir: “Kendisine muhakeme oldukları tağutların biri Cüheyne'de idi, biri Eslem'de idi. Her bölgede bir tane (tağut) vardı. Onlar, kahinlerdir. Şeytanlar, onlara gelirlerdi.”[360]

Derim ki: İşte Cabir *radiyallahu anh* net bir şekilde, eskiden tağutların heryerde olduğunu zikretmiştir. Onlara muhakeme olunduğunu zikretmiştir. İmam Taberi de bu geçmiş sözü senedi ile zikrettikten sonra, muhakemeden kastedilenin **ibadet** olduğunu açıklamış ve tağutun manasında rivayet edilen nakilleri bir araya getirmiştir[361].

[359] Tefsirul Kur’anil Azim, 1.clt. 684.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.
[360] Sahihi Buhari. 6.clt. 45.s. Tukun Neca bsk. Nisa 43.ayetin tefsirinden hemen sonra zikretmiştir.
[361] Tefsiri Taberi. Camiul Beyan. 5.clt. 418-419.s. Ahmed Şakir'in tahkikiyle olan bsk.

Ebu Bekir İbnul Arabi el-Maliki şöyle demiştir: "Malik şöyle demiştir: **Tağut, Allah dışında ibadet edilen herşeydir**. Put, kâhin, sihirbaz veya şirkin işlendiği herşeydir."[362]

Derim ki: Bu gösteriyor ki kafir olan her hangi bir kişiye muhakeme olmak, o muhakeme olunan kişiyi tağut yapar ve her hangi bir konuda ona muhakeme olmak küfür olur.

Çünkü kafir olan herkese muhakeme olmayı, Hafız ibni Kesir ve selef uleması tağuta muhakeme olarak addetmişlerdir. İster kahin olsun, ister bir başka kafir olsun. Onlara muhakeme olmak onları tağut yaptığı gibi, ona muhakeme olanı da kafir yapar.

En doğrusunu Allah c.c. bilir.

---

[362] Ahkamul Kur'an. 1.clt. 578.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Bu sözü farklı manalarla İmam Malik'ten nakledenler çok fazladır.

Tağut'a muhakeme olmanın küfür olması, Hz. Adem'den bu güne kadar bütün Müslümanların bildiği, bütün şeriatlarda olan ve Allah'ın indirdiği bütün kitaplarda olan asıl bir hüküm ve kuraldır:

Hz. Yusuf *sallallahu aleyhi ve sellem* müşriklere tebliğ yaparken şöyle demiştir: "**Hüküm sadece Allah'ındır**."[363]

Hz. Yakub *sallallahu aleyhi ve sellem* de aynısını söylemiştir: "Hüküm sadece Allah'ındır."[364]

İşte bu ayet gösteriyor ki, Allah c.c. her zaman ve her yerde hükmün sadece kendine has olduğunu bizlere öğretmiştir. Eğer hüküm koyma ve verme yetkisini sadece Allah'a vermek, İslamın bir şartıysa, bu sadece Allah'a has olan bir şeyse, bu hüküm verme yetkisini Allah'tan başkasına veren, Allah ile bir başkasını denk ve bir tuttuğundan kafir olmuştur.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Kafirler, rableri ile bir başkasını **aynı seviyede (bir) tutarlar."**[365]

Derim ki: İşte bu ayet gösterir ki her kim hüküm almada ve savunmayı iletmede Allah'ın hükümlerine başvurmazsa, hükmü Allah'a has kılmadığı için kafirdir. Her kim savunma kaynağı olarak, anlaşmazlığını giderecek hüküm veren kaynak olarak İslamı değil de, küfrü seçerse, bu durumda hükmü Allah dışında bir başkasına verdiği için kafir olmuştur.

---

[363] Yusuf suresi, 40.ayet
[364] Yusuf suresi, 67.ayet
[365] Enam suresi, 1.ayetin bir kısmı.

İşte tağuta muhakemenin küfür olması, bütün dinlerde bilinen bir mesele olduğu gibi, Hz. Yusuf'un ve Hz. Yakub'un insanlara anlattıkları tevhidden ibarettir.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Biz her ümmete "Allah'a ibadet edin ve tağuttan uzak durun"**[366] **diye Peygamberler gönderdik**. Onlardan kimilerini Allah hidayete erdirdi.[367] Kimilerine de dalalet hak oldu.[368] Yer yüzünde gezin de görün, yalanlayanların[369] sonu nasıl olmuştur."[370]

Derim ki: Bu ayet bizlere açıklıyor ki Allah c.c. her ümmete Peygamberler göndermiştir[371].

---

[366] Taberi şöyle demiştir: ''Tağuttan uzak durun'' Yani **şeytandan ayrılın**. (Tefsiri Taberi. Risale bsk. 17.clt. 201.s.)
Derim ki: İmam Taberi'nin rahimehullah şeytandan kastettiği şey, o sıfatı taşıyan bütün tağuti varlıklardır. (Bkz: Tefsiri Taberi. Risale bsk. 21.clt. 273.s. Zümer 17.ayetin tefsiri)
Taberi'nin bu sözü, tağutlardan her yönü ile ayrılınması gerektiğini çok güzel bir şekilde açıklamaktadır.
Begavi şöyle demiştir: **Tağut, Allah dışında tapınılan herşeydir**. (Mealimut Tenzil. Taybe bsk. 5.clt. 18.s. / Aynısını Salebi tefsirinde söylemiştir. el-Keşfu Vel Beyan 6.clt. 16.s.)

[367] İşte bunlar sadece Allah'ı tanıyan, müşrik tağutlardan uzaklaşan, onlara muhakeme olmayan ve onlardan her yönü ile uzak duran kimselerdir.

[368] İşte bunlar, tağuta muhakeme olan, tağuttan ayrılmayan müşriklerdir.

[369] Burada da Allah c.c. tağuta muhakeme olanları, tağuttan ayrılmayanları tekfir etmeyerek Allah'ın ayetlerini yalanlayanların hallerinin ne kadar kötü bir sonuca ulaştığını bizlere haber vermektedir. İşte gezin de görün, kafirleri tekfir etmeyerek Allah'ın ayetlerini yalanlayanların halleri ne olmuştur! Bakın ve ibret alın …

[370] Nahl suresi, 36.ayet

[371] Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Ne kadar ümmet olursa olsun, illa ki onlara bir Peygamber gönderilmiştir**." (Fatır suresi, 24.ayet)

Bu Peygamberlerin ortak en önemli özellikleri ise şudur: **Allah'a ibadet etmek, bütün tağutlardan da ayrılmak**.

İşte “Lâ ilâhe illâ Allah” sloganımızın manası da budur. Allah dışında sözü dinlenen ve yüceltilen bütün tağutları reddetmek. Sadece Allah'a ibadet etmek.

Mulla Ali Kari tefsirinde, Nisa suresi 60.ayeti tefsir ederken şöyle demiştir:

“Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde” Yani: **Onu reddetmeleri, küllî olarak**[372] **(tamamen) bırakmaları gerekmektedir**.

Çünkü Allah'u telala şöyle buyurmuştur: “Her kim tağutu tekfir eder de Allah'a iman edere, işte o zaman Urvetul Vuskâ'ya (sapasağlam kulpa) sarılmış olur…”[373] ” [374]

Elbette bir çok kişi, yaptığı bir çok işlem ve hareket ve itikad ile tağuttan ayrılamaz. Onlardan bazıları şunlardır:

Derim ki: Bu ayet de aynı şekilde her ümmete bir Peygamber önderildiğini ispat eder.
Hz. Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* gelmeden önce, geçmiş ümmetlerin Peygamberi Hz. İsa idi. Kim ona iman ederse kurtulur, kim iman etmezse kafirlerden olurdu.

[372] Mulla Kari, bu sözleri ile her yönüyle tağuttan ayrılmamanın gerektiğini söyleyen muasır müşrik murcie fırkasına 400 yıl önceden reddiye vermektedir.

[373] Bakara suresi, 256.ayet

[374] Envarul Kur’an ve Esrarul Furkan el-Cami Beyne Ulemail Ayan Ve Ahvalil Evliyâ ve Zevil İrfân. 1.clt. 437.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Yazarı: Mulla Ali Kari. 1014.yılda vefat etmiştir.

1- Kalbi ile tağutlara meyletmek, onları sevmek, yüceltmek ve itaat etmeyi istemek.

2- Sözü ile bunu dile getirmek. Sözü ile onlara yakınlaşmak.

3- Tağuttan hüküm istemek.

Elbette bu tağuttan uzak durma emrinin aksine yapılabilecek en kötü şeylerden birisidir.

4- Tağut, muhakeme için seni davet ettiğinde, onun davetini kabul ederek muhakemeye gitmek.

Mesela muhakemeye giden müşrikler gibi.

5- Bununla yetinmeyip, mahkemede kendini savunmak, tağutu tanıyarak onun sorularına cevap vermek. Savunma kaynağı olarak Allah'ı değil, tağutları seçmek.[375]

---

[375] Mahkemeye gidip kendini savunan müşrikler, bu yaptıklarını muhakemeden saymayan müşrikler var ya? Onlara denir ki:
Eğer sizler gerçekten tağuta muhakeme olmadığınız iddiası doğru olsaydı, en başta sizlerin tağutu tanımamanız gerekirdi. Tağutun muhakeme davetine isticabet eden, orada oturan, tağutun kendi leyhine verdiği hükme sevinen ve rahatlayan, tağutun sorularına cevap veren kişi, tağuta muhakeme olduğu gibi, tağutu tekfir etmemiştir.
Bu iddian eğer doğru olsaydı, başta sen tağutu tanımazdın, onu kale almazdın, onun muhakeme davetine isticabet ederek mahkemeye gidip kendini savunarak ona muhakeme olmazdın.
Bu açıklama bile, bu kafirlerin iddialarını çürütmek için, onların hakka girmeleri için yapılacak bir tebliğ olarak fazlası ile yeterlidir. Ama Allah'ın dalalete soktuğu kişiye hakkı bizler gösteremeyiz.

6- Bununla yetinmeyerek, tağut senin beraatini ilan ettiği zaman onun hükmünü beğenmek ve mutlu bir şekilde muhakeme salonunu terk etmek.

7- Bununla yetinmeyip tağuttan muhakemede hüküm istemek.

8- Bununla yetinmeyip muhakeme olmak ile beraber onu tekfir etmediğini dile getirmek ve itiraf etmek.

Elbette anlaşıldığı gibi buraya kadar zikrettiklerimizin hepsi tağuta muhakeme kavramının içine girmektedir. Bu hallerin hepsi, anlaşıldığı gibi, yine ileride açıklayacağımız ve geçmişte açıkladığımız gibi tağuta muhakemedir.

9- Tağuttan ayrıldığını iddia ettiği halde, ona tapanları tekfir etmemek, veya onları sevmek ve yüce görmek.

10- Tağuta, ya da onun kullarına, İslama verdikleri zararda yardımcı olmak, onlara destek olmak.[376]

Derim ki: İşte bu, tağuttan ayrılmayan kişinin yaptığı on tane şeydir. Bunları sadece çok olduğundan zikrettik. Yoksa tağuttan ayrılmayanların hallerini ve misallerini verecek olsak, söz çok uzar.

Müslüman kişi, tağutu tanımamak ve onlardan ayrılmak ile emrolunmuştur. Onlarla fikren, bedenen ve her türlü ayrılmak Allah'ın bize emrettiği şeylerden biridir. Ancak ve ancak onların yanında tebliğ yapma maksatı gibi özel maksatlar

---

[376] Mesela oy vermek gibi.

ile gidilebilir. Onun dışında tağuttan her yönü ile ayrılmak, Allah'ın insanlık tarihi boyunca bütün insanlara emrettiği şeydir, tevhidin zirvesidir, Lâ İlâhe İlâ Allah'ın manasıdır.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “De ki: Ey Ehli kitap, sizlerin bize tek ayıpladığınız şey Allah'a, bize indirilene ve bizden önce indirilene iman etmemizdir. Sizlerin de çoğunuz (Müslüman olup bizim dinimize geçenleriniz hariç) fasıksınız. De ki: Allah katında karşılığının daha kötü olanından sizlere bahsedeyim mi? **Onlar ki, Allah onları lanetlemiştir. Onların arasında maymunlar, domuzlar ve tağuta ibadet edenler**[377] **kılmıştır. İşte onlar yerleri en şerli olan, dosdoğru yoldan en uzak olan kimselerdir**.”[378]

Derim ki: “ **tağuta ibadet edenler kılmıştır**” ifadesinin arapçası şöyledir: “Ve Abedet Tağut”[379] Manası da tağuta ibadet edenler manasındadır. Meşhur on kıraat imamlarının hepsi, bu ayeti bu şekilde okumuşlardır.[380] Bir tek on kıraatten İmam Hamza ayeti şöyle okumuştur: ''**Abudet Tağut**[381]“. Yani: **Tağuta destek olanlar** manasındadır.[382]

---

[377] İnşaAllah bu ayet üzerinde ki kıraatler ve manalar üzerinde, birazdan bu ayeti tefsir ederken önemli konulara değineceğiz.
[378] Maide suresi, 59-60.ayetler.
[379] وَعَبَدَ الطاغوت
[380] Kıraat alimlerinden Taberi, bu kıraati Hicaz, Şam, Basra ve Kufe'deki bazı kıraatçilerin rivayet ettiğini söylemiştir. (Tefsiri Taberi. Risale bsk. 10.clt. 439.s.)
[381] وَعَبُدَ الطاغوت
[382] Bkz: Takribun Neşr Fil Kıraatil Aşr. Yazarı: Muhammed bin el-Cezeri. Halebi bsk. 107.s.

İmam Taberi şöyle demiştir: "Böyle okuyarak şunu kastetmişlerdir: **Tağuta destek oldu**."[383]

Derim ki: Burada gördük ki tağuta destek olmak, en büyük küfürlerden birisidir. Çünkü Allah c.c. en şerli yerde olacakların, tağuta destek olanlar olduğunu haber vermiştir.

Bunu anlarsan, tartışmasını tağutun mahkemesine götürenin, onların küfürlerine destek çıktığından dolayı kafir olduğunu anlamış olursun.

İbni Cuzey şöyle demiştir: " **İşte onlar yerleri en şerli olan … kimselerdir** " Yani: **Menzilleri ve üzerlerinde oldukları şer yönü ile halleri budur. yerleri derken, halleri budur denmek istenmiştir. İşte bu da onları aşırı derecede kötülemek manasında kullanmılmıştır**."[384]

Büyük Alusi şöyle demiştir: " "**dosdoğru yoldan <u>en uzak olan kimselerdir</u>**" Yani: **İslam ve hanîfîlik olan hak ve itidal**

Sibtul Hayyat şöyle demiştir: "**Hamza ve Muttavviî'nin Ameş'ten rivayet ettiğine göre, bu kişiler şöyle okumuşlardır**: ''**Ab<u>u</u>det Tağut**''." (Kitabu el-Mebhec, Fil Kıraatis Semân ve Kıraatil Ameş ve İbni Muhaysin. Yazarı: Abdullah bin Ali Sibtul Hayyat. 541.yılda vefat etmiştir. İbni Muhaysin bsk. 2.clt. 560.s.)
el-Miftah Fil Kıraatis Seba. Yazarı: Abdulvehhab el-Kurtubi. 461.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 82.s.
et-Teysir Fil Kıraatis Seba. Yazarı: Büyük Muvahhid Kıraatçi ve Muhaddis İmam Ebu Amr Osman ed-Dani. 444.yılda vefat etmiştir. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 83.s.
İmam Taberi, bu kıraati Kufe ehlinde ki kıraat alimlerinin bir kısmının rivayet ettiğini söylemiştir. (Tefsiri Taberi. Risale bsk. 10.clt. 439.s.)
[383] Tefsiri Taberi. Risale bsk. 10.clt. 439.s.
[384] et-Teshil Li Ulumit Tenzi. 363.s.

yolundan, çok daha dalalet ve sapkın bir yol üzereler manasındadır."[385]

Aynısını Begavi tefsirinde[386] ve başkaları da söylemişlerdir.

İbni Kesir ise tefsirinde, bu ayeti Furkan 23.ayet ile tefsir ederek, bu ayette maymunlara ve domuzlara çevirilen ve tağutlara kulluk edenlerin kafir olacaklarını çok güzel bir şekilde açıklamıştır.[387]

Şemsuddin el-Cemmaili şöyle demiştir: "Bir şehirde iki tane aslî kadının olması caizdir. Çünkü (kadının, yani hakimin olmasından) maksat, **anlaşmazlıkların çözülmesi** ve hakların sahiplerine geri çevirilmesidir."[388]

İşte Cemmaili'nin dediği gibi, her kim bir hakime muhakeme olursa, her kim bir hakime gidip de kendisini savunur ve ihtilafını orada giderirse, bu durumda onlara destek çıkmış olur. Hatta hakime yapılabilecek en büyük destek, gidip anlaşmazlıkları onunla halletmek ve çözmektir. Çünkü hakimin görevi sana hüküm vermektir. Eğer sen onun küfür hükmünü çıkarmasında, ona gidip kendini savunmanla yardımcı olursan, kafir olursun, ona destek çıkmış olursun. Asıl küfür de işte budur.

---

[385] Ruhul Meani. 5.clt. 44.s.
[386] 3.clt. 75.s.
[387] Tefsirul Kur'anil Azim, 3.clt. 143-144.s. Taybe bsk.
[388] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 382.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.

Aksine, İslam devletinde olan Müslüman hakimin sana Allah'ın hükmünü vermesine destek çıkarsan, sevab kazanırsın.[389]

Önemli olan: Sen kimin mahkemesine davacı ya da davalı olarak gidiyorsan, ona destek çıkıyorsun.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Hükümde ona hiç kimse ortak olamaz** (**şirk koşamaz**)."[390]

Derim ki: Her kim tağuttan hüküm isterse, savunmasını ve tartışmasını ona götürürse, bu durumda hüküm noktasında Allah dışında bir başkasını bir tutmuş olur, bu nedenle de kafir olmuş olur.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Tağuttan ayrılanlar var ya**? (Ona) **İbadet etmekten (ayrılanlar var ya)** ve bir tek **Allah'a yönelenler**[391] **var ya**? İşte müjde onlar içindir. Kullarımı (bununla) müjdele. (O kullarım) sözü dinlerler, en güzelini (İslamı) takip ederler. İşte Allah'ın hidayete erdirdiği kişiler bunlardır. İşte onlar akıl sahiplerdirler."[392]

Derim ki: İşte bu ayetin manası, bir önce zikrettiğimiz ayetlerin manası gibidir.

---

[389] Maalesef günümüzde İslam devleti bulunmamaktadır. İnşaAllah bir gün Rabbim bunu Müslümanlara nasib edecektir.
Rabbim bizleri İslam dinini yaşayanlardan eylesin, amin.
[390] Kehf suresi, 26.ayet
[391] Bir tek Allah'ın sözünü dinleyenler ve bir tek ona yönelenler var ya? (Bkz: Tefsiri Taberi. 21.clt. 273.s.)
[392] Zümer suresi, 17-18.ayetler.

Buraya kadar zikrettiklerimizin hepsi, tağuta muhakeme küfrünün Allah'ın yaratıkları yaratmaya başladığından beri, Allah'ın hiç değişmeyen sünnetlerinden ve katî bir şekilde bilinen küfürlerden birisi olmuştur.

Bu nedenle tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu bilmeyen bir kişi, kafası karışmış ve cahillikte boğulmuş bir kişidir. Böyle bir kişi de Müslüman olamaz. Allah'tan başka bir ilah olmadığını bilen kişi, ilah kavramını anladığı an, tağuta muhakeme olmanın tevhid inancını bozduğunu anlamış olur.

Tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunda dair inen ayetler, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Mekke'de iken inmeye başlamıştır

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Sana indirilene ve senden önce indirilene iman ettiklerini iddia edenleri görmedin mi? Onlar tağuta muhakeme olmak isterler. Halbuki onu **tekfir etmek ile emrolunmuşlardı**. Şeytan ise onları çok fazla dalalete sokmayı istemektedir."[393]

Derim ki: İşte Allah c.c. burada net bir şekilde, bu ayet inmeden önce tağuta muhakemenin küfür olduğunu zikretmiştir.

Çünkü Allah c.c. burada, tağuta muhakeme olmayı, ona iman etme şeklinde zikretmitşir.

Tağuta iman etmenin küfür olduğunu da, önceden açıkladığını haber vermiştir.

Allah c.c. , bu sözleri ile şu ayeti hatırlatmaktadır: "Her kim **tağutu tekfir eder**, Allah'a **iman ederse**, kopmak bilmeyen **kulpa** sarılmış olur (Müslüman olur)."[394]

Derim ki: İşte bu ayet, net bir şekilde tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını ispat etmektedir.

---

[393] Nisa suresi, 60.ayet
[394] Bakara suresi, 256.ayet

***Başka bir delil daha*:**

Unutulmasın ki Allah c.c. tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu Mekke'de indirdiği surelerde de zikretmiştir. Bu konuda bir tane misal verelim:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, onun **hükmü** **Allah'adır**.”[395]

Derim ki: Bu ayet net bir şekilde gösterir ki anlaşmazlığa düşen iki kişi, o anlaşmazlığını çözme için, aralarında hakem olarak Allah'ı seçmek zorundalardır. Allah dışında bir başkasını seçerlerse, o durumda Allah ile bir başkasını hükümde ortak ve eş tutmuş olduklarından, kafir olurlar.

İşte bu Kur’an'ın önemli hakikatlerinden birisidir. Bu gösterir ki tartışma esnasında, hem tartışmayı başlatan kişi, hem de kendini savunan kişi, tartışmalarını bir kaynağa götürdüklerinde, hüküm kaynağı olarak onu seçmiş olurlar.

Eğer bunu anlarsak, ister kendini savunan olsun, ister tartışmayı ve davayı başlatan kişi olsun, her ikisinin de bir hakimin karşısında tartışmalarının, o hükmü o hakime kaldırdıklarını göstermektedir.

İşte bu ayet, anlaşmazlık ve ihtilaf söz konusu olduğunda, sadece ve sadece Allah'a muhakeme olunması gerektiğini göstermektedir. Savunma kaynağı olarak sadece Allah'ın seçilmesi gerekmektedir.

---

[395] Şura suresi, Veya: Hâmîm Ayn Sîn Kâf suresi, 10.ayet

Evet, her hangi bir kişi, her hangi bir kişi ile ihtilafa düşerse, onun hükmü Allah'adır. Onun hümünü Allahâ çevirmesi lazımdır.

Bu ayet Mekkî bir ayettir. Alimlerin ve bilginlerin geneli icma etmişlerdir ki bu ayet mekkî ayetlerden birisidir.

Endrâbî'nin zikrettiğine göre, Beyhakî(nin sahih bir şekilde) ve Kastallânî'nin rivayet ettiklerine göre, sahabelerin öğrencilerinden olan İkrime ve Hasan el-Basrî, Şura suresinin Mekke'de indiğini zikretmişlerdir[396].

Derim ki: Bunlara muhalefet eden hiç kimse yoktur. Aynı zamanda Şura suresinde Medine'de indiği iddia edilip istisna edilen birkaç ayetin arasında da, zikrettiğimiz ayet yoktur.[397]

Aynı zamanda zikrettiğimiz ayetin zahiri ve manası da, ayetin Mekke'de indiğini göstermektedir.

---

[396] el-Îdâh Fil Kıraat. Yazarı: Ahmed el-Endrâbî. 500.yılda vefat etmiştir. Şu başlık altında zikretmiştir:

في ذكر تنزيل الكتب و ترتيب نزول السور المكِيّة و المدنية و كم نزلت منها بمكة و كم نزلت بالمدينة

Letâiful İşârât Li Funûnil Kıraat. Yazarı: Ahmed el-Kastallânî. 1.clt. 55.s. Fehd bsk.
Delâilun Nubuvve. Yazarı: Beyhaki. Senedi ile bu rivayeti Hasan'dan ve İkrime'den rivayet etmiştir. bkz: 7.clt. 142.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Aynı zamanda **sahih** olduğunu da zikretmiştir. Bkz: 7.clt. 143.s.

[397] el-İtkan Fi Ulumil Kur'an. Yazarı: Suyuti. el-Mektebetul Mısriyye bsk. 1.clt. 56.s. / 1.clt. 64.s.

İşte bu zikrettiğimiz çok önemlidir. Bu, zamanımızın müşriklerinin tağuta muhakeme hakkında inen ayetlerin ilk Medine'de indiğini iddia etmelerini yerle bir etmektedir.

Zaten bu ayetlerin hepsi olmasa bile, Lâ ilâhe illâ Allah ifadesi dahi tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu göstermektedir. Ama bu zikrettiklerimiz, fazladan delil ve hücceti kuvvetlendirmek içindir.

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah içindir.

Ayetlerle tağuta muhakeme olanların kafir olduğunun ispatı

Birinci delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasul'e götürün."**[398]

Derim ki: Allah c.c. bu ayette, **anlaşmazlığa** düşen kişinin, **anlaşmazlığını** Kur'an'a ve Sünnet'e **geri çevirerek halletmesini** emretmiştir.

Dolayısı ile bir kişi Müslüman olduğunu iddia ediyorsa, tartışmasını, savunmasını ve iddialarını Kur'an'a muhakeme olarak, Kur'an'ın hükümlerine bağlı kalarak çözmesi gerekmektedir. Savunma kaynağı olarak, tartışma kaynağı olarak, ihtilafları ve tartışmaları halletme kaynağı olarak Kur'an'ı ve sünneti, Allah'ı c.c. ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'i seçmesi gerekmektedir.[399]

Her kim bunları seçmezse, bu durumda o kişi Allah'a ve âhiret gününe iman etmemiştir. Çünkü Allah c.c. , Allah'a ve

---

[398] Nisa suresi, 59.ayet

[399] Elbette bilindiği gibi Müslümanların yapması gereken, aralarında Kur'an'ın ve sünnetin gerektirdiği gibi hüküm vermeleridir. Eğer iki kişi arasında ihtilaf söz konusu olursa, hemen ilmi seviyesi olan bir Müslümana gidilir, bu konuda Kur'an'a başvurarak aralarında çözüm bulması istenir. İşte Müslümanların tartışması ve kavgaları, Allah'ın indirdiği hükümler ile çözülür. Allah'ın indirdiği hükümler ise, Kur'an ve sünnetten oluşmaktadır.

ahiret gününe iman edenlerin ihtilaflarını, tartışmalarını ve savunmalarını Allah'a ve Rasule geri çevirerek hallettiklerini haber vermiştir. Dolayısıyla kim böyle yapmazsa, bu durumda Müslüman değildir.

Her kim anlaşmazlıkta gidilecek kaynak olarak tağutu seçerse, bu ayetin tersini iddia etmiş ve kafir olmuştur. Her kim savunma kaynağı olarak tağutun mahkemesini ve ona muhakeme olmayı seçerse, Allah'a kafir olmuştur. Allah'ın dinine göre küfür işlemiştir. Her kim savunmasını Kur'an'ın ahkamlarına yapması gerekirken, gidip de savunmasını tağutlara yapar ve iletirse, bu durumda Allah'a ve ahiret gününe iman etmemiştir.

İşte bunlar gösteriyor ki müsüman kişi savunmasını, ihtilafını çözmesini ve bütün işlerini Kur'an'a ve Sünnet'e geri çevirir. Kafirlere ve tağutlara geri çevirmez.

Bunu anlayan, net bir şekilde tağutların mahkemesine savunmasını ileten kişinin onlara muhakeme olduğunu, anlaşmazlığı onlara ilettiğini anlamış olur. Onun da kafir olduğunu bilmiş olur.

İkinci delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? **Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu** halde, **tağuta muhakeme olmak** istiyorlar. Halbuki şeytan onları

(tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor."[400]

Derim ki: İşte Allah c.c. tağuta muhakeme olmak isteyen herkesin Müslüman olmadığını ve tağutu tekfir etmediğini haber vermiştir.

Tağuta muhakeme olmak istiyorlar diyor, bu ayetten önceki ayette ise ihtilafımızı Allah'a ve Rasulune geri çevirmemizi emrediyor. Bunu anlarsak, ihtilafı geri çevirmenin de muhakemenin içine girdiğini anlamış oluruz.

Çünkü Allah c.c. ilk önce günümüzün tabiri ile tağutun mahkemesinde savunmayı, yani tağutun mahkemesine gidip oraya ihtilafı iletmeyi ve tartışmayı küfür saymıştır. Bunu 59.ayette açıklamıştır. Ondan sonra ki ayette ise, tağutlara muhakeme olanın tağutu tekfir etmediğini ispat etmiştir. Bunu bilmekte fayda vardır.

İşte bu gösteriyor ki **tağuta muhakeme olan kişi, onu tekfir etmemiştir**. Her kim ihtilafını tağutlara iletirse, tartışmasını ve savunmasını tağutlara geri çevirir, onlarda hallederse, bu durumda Müslüman değildir.

Bu her zaman için geçerlidir. Nasıl namaz kılma her zaman için farz ise, puta secde etme her zaman için küfür ise, muhakemede aynı şekildedir. Tağuta muhakeme olma her zaman için küfürdür. Çünkü ayet genel manada gelmiştir.

---

[400] Nisa suresi, 60.ayet

Bu nedenle alimler icma etmişlerdir ki tağuta muhakeme olan kişi kayıtsız şartsız kafirdir.

Ayette geçen ''Zaam'' ''İddia etme'' ''İleri sürme'' ifadesinin manası

Allah c.c. geçmiş ayette, tağuta muhakeme olanların, Peygamberimize *sallallahu aleyhi ve sellem* ve ondan önceki Peygamberlere inenlere iman ettiklerini öne sürdüklerini haber veriyor. İddia ettiklerini haber veriyor.

Bunun arapçası ''Yez-umune'' ifadei ile geçmektedir. Masdarı ise ''Zaam'' ifadesidir.

İşte Allah c.c. tağuta muhakeme olmak isteyenlerin imanının sadece iddiadan ibaret olduğunu bu şekilde ortaya koymaktadır.

İbni Durayd şöyle demiştir: "(İddia etme ifadesi) Genelde batıl iddialar hakkında kullanılmaktadır."[401]

Asbahani şöyle demiştir: "İddia (Zaam) ifadesi genelde gerçek manada vuku bulmayan şey için kullanılmaktadır."[402]

Fahreddin Razi, Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde, tağuta muhakeme olanların Müslüman olmadıklarını ispat ederken

---

[401] ed-Durrul Mesun Fi Ulumil Kitabil Meknun. 4.clt. 14.s. Yazarı: es-Semînul Halebi. 756.yılda vefat etmiştir. / el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 452.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Yazarı: Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki.

[402] es-Siracul Munir Fil İaneti Ala Marifeti Badi Kelami Rabbinel Hakimil Habir. Yazarı: Ebu Yahya Zekeriyya el-Ensari, Şemsuddin Muhammed eş-Şerabini. 977.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 298.s.

der ki: “İddia ifadesi genel olarak olmayan şey hakkında kullanılmaktadır.”[403]

Derim ki: Bunları anlayan, tağuta muhakeme olanların imanlarının sadece iddiadan ibaret olduğunu, gerçek manada sadece ve sadece Kafir ve müşrik olduklarını anlamış oluruz.

Kur’an'da ki “Sapma”, “Dalalet” terimi

Kur’an'ı kerimde ''sapma'' terimi, kafirler için ve küfür olan işler için kullanılmaktadır.

Sapma ifadesinin arapçası dalalettir.

Allah'ın c.c. şöyle buyurmuştur: “…**Tağuta muhakeme olmak istiyorlar**. Hâlbuki şeytan onları büsbütün **saptırmak istiyor**.”[404]

Derim ki: İşte şeytan, tağuta muhakeme olmayı, insanları istettirmek ile onları dalalete düşürmeye çalışıyor. Yani: Onları kafir yapma istiyor.

Allah c.c. tağuta muhakeme olanın saptığını, Müslüman olmasının sadece iddia olduğunu ve tağutu tekfir etmediğini haber veriyor.

Bundan daha büyük hangi küfür olabilir ki?

Allah c.c. **münafıklardan bahsederken** şöyle buyurmuştur: “İşte onlar dalaleti (sapmayı) hüda (hidayet) ile satın

---

[403] Mefatihul Gayb 10.clt. 120.s.
[404] Nisa suresi, 60.ayet

alan kimselerdir. Ticaretlerinde de kazananlardan olmadılar. **Hidayete erenlerden de olamadılar."**[405]

İşte bu ayetle, muhakeme ayeti olan Nisa suresi 60.ayeti birleştirirsek "**Tağuta muhakeme olmak istiyorlar**. Hâlbuki şeytan onları büsbütün **saptırmak istiyor**", Kur'anın büyük mucizesini görürüz. Nasıl da Allah c.c. tağuta muhakeme olanların, ucuz dünya menfaati için dinlerini ve İslamlarını sattıklarını ortaya koymaktadır.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Her kim Allah'a şirk koşarsa, o kişi upuzak bir yere sapmıştır** (çok büyük bir dalalet ve sapıklık içindedir)."[406]

Derim ki: İşte bu ayet ile Nisa suresi 60.ayeti bir araya getirirsek, tağuta muhakeme olanlar hakkında da Allah'ın c.c. dalalete düştüklerini söylediğini bilirsek, tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu anlamış oluruz.

* Allah c.c. tağuta muhakeme olmayı isteyenin dalalete düştüğünü söylüyor.[407]

* Allah c.c. şirk koşanın dalalete düştüğünü söylüyor.[408]

Derim ki: Bu da gösteriyor ki tağuta muhakeme olmayı isteyen herkes, dalalete düşmüştür. Dalalete düşen de kafirdir, müşriktir.

---

[405] Bakara suresi, 16.ayet
[406] Nisa suresi, 116.ayet
[407] Nisa suresi, 60.ayet
[408] Nisa suresi, 116.ayet

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “**Kafir olanlar ve Allah'ın yolundan alıkoyanlar vardır ya, işte (Allah) onların amellerini saptırmıştır**.(dalalete düşürmüştür, saptırmıştır.)”[409]

Derim ki: İşte aklı selim kişi düşünsün, kim ister ki kafir olup dalalete düşsün?

O zaman nasıl oluyor da günümüzün müşrikleri, bırakalım tağuta muhakeme olmayı istemeyi, artık istemek üzerinde bir de bu mahkemelere gidip muhakeme oluyorlar! Savunmalarını onlara kaldırıyorlar! İhtilaflarını orada çözüyorlar ve hallediyorlar!

Aklı selim kişi, kendisinin ne kadar kafir olduğunu görsün ve bu küfürlerden tevbe etsin.

Allah c.c., tağuta muhakeme olmayı isteyen kişinin, ya da ona muhakeme olanın nasıl da şeytanların onları aldattığından söz etmiştir.

O şeytanların nasıl aldattığından söz ederken, yine şöyle buyurmuştur: “(Allah) Bir grubu hidayet erdirdi, **diğer grub için de dalalet hak oldu. İşte o (dalalete düşenler) şeytanları Allah dışında veliler (takip edilenler, yardımlaşma ve sözü dinlenme kaynakları) edindiler. Ve onlar <u>kendilerinin hak üzere olduklarını hesab ederler</u>**.”[410]

---

[409] Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* , ya da Savaş suresi, 1.ayet. Benzeri ayet ise Nisa suresi, 167.ayet

[410] Araf suresi, 30.ayet

Derim ki: Bu ayetten ve Nisa suresi 60.ayetten aynı anda alınacak faydalar şunlardır:

* Allah c.c. tağuta muhakeme olanları, ya da muhakeme olmayı isteyenleri dalalete düşürdü.

* O dalalete düşmelerinin sebebinin de şeytanı takip etme, onun oyunlarına kanma olduğunu haber verdi.

* Dalalete düşenlerin, tağuta muhakeme olmak isteyenlerin, onlara muhakeme olanların, kendilerinin doğru ve hak yol üzere olduklarını zannetiklerini haber verdi.

* Aynı zamanda onların cehennemlik kafirlerden olduklarını haber verdi.

İşte sadece Nisa suresi 60.ayetin son cümlesinden bile, tağuta muhakeme olanların ve tağuta muhakeme olmayı isteyenlerin bu kadar küfür içinde olduklarını ispat ettikten sonra, bu kadar küfür, şirk ve fesad içinde oldukları ortaya çıktıktan sonra, hala bu müşrikler nasıl muhakeme olmaya devam edebilirler ki? Ya da nasıl muhakeme olanları tekfir etmekten geri kalabilirler ki?

Allah'ım, bil ki biz onlardan beriyiz.

Üçüncü delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Onlara, Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a ve hadislere) ve Rasul'e **gelin**, denildiği zaman, münafıkların senden iyice **uzaklaştıklarını** görürsün."[411]

Derim ki: İşte bu ayet çok önemlidir. Muhakeme esnasında tartıştığın kişi seni mahkemeye davet ederse, sende onunla birlikte, ya da ondan sonra mahkemeye gidersen, ona muhakeme olmuşsun demektir.

Sadece gitmen bile muhakeme olmaktır. Eğer savunursan, tartışırsan ve hüküm isteren, daha fazla küfür işlemişsin ve daha fazla muhakeme olmuşsun demektir.

Çünü Allah c.c. böyle demiştir: "Onlara: Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a ve hadislere) ve Rasul'e **gelin**, denildiği zaman, münafıkların senden iyice **uzaklaştıklarını** görürsün." İşte burada Allah c.c. ihtilaf söz konusu olduğunda İslam mahkemesine savunmak, tartışmak ya da hüküm almak için **gelmek** hakkında söz etmektedir.

Günümüzde kafir olanlar, kendini Müslüman zanneden ama aslında Yahudileri takip ederek dini bozanlar ise, kendi hasımları ve rakipleri kendi aleyhlerinde tağutun mahkemesinde bir dava açtıkları zaman, hemen bu zamanımızda kalplerinde hastalık olanların **onlarla mahkemeye gittiğini** görürsün.

---

[411] Nisa suresi, 61.ayet

İşte onlar bu ayetin tersini yapmışlardır. Allah c.c. İslam mahkemesine gelin denildiğinde, İslam mahkemesine gitmeyenleri tekfir etmiştir. Buradan anlıyoruz ki, her kim tağutun mahkemesine gelin denildiğinde, ondan yüz çevirirse, onu tekfir etmiş ve doğruyu yapmıştr. **Her kim de tağutun mahkemesine gelin denildiğinde, onlarla giderse, onlara razı olmuş ve onlara muhakeme olmuştur**.

İşte bu ayet, tağutun mahkemesine gidip muhakeme esnasında tartışmanın ve kendini savunmanın küfür olduğunu ve tağuta muhakeme olduğunu ispat eder. Aksini iddia edenlerin iddiasını da çürüten en kuvvetli delillerden birisidir.

Dördüncü delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Elleriyle yaptıkları yüzünden başlarına bir felâket gelince hemen, biz yalnızca iyilik etmek ve arayı bulmak istedik, diye yemin ederek sana nasıl da gelirler!"[412]

Derim ki: Allah c.c. bu ayette, münafıkların işlerine geldiğinde, hemen koşa koşa Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip, aslında tağuta muhakeme olmadıklarını iddia ettiklerini haber vermektedir.

İşte günümüzün münafıkları, Yahudileşmiş yaratıkları da bunlar gibilerdir. Onlar tağutun mahkemesine giderler, muhakeme esnasında kendilerini savunurlar, hatta anlaşmazlığa düştükleri kişi ile tartışırlar, hatta bazen beraat dahi isterler,

---

[412] Nisa suresi, 62.ayet

sonra eğer hakim kendi beraatlerini ilan ederse, gülümseyerek mutlu bir şekilde muhakeme salonundan çıkarlar!

Sonra bir de muhakeme olmadıklarını iddia ederler! İşte bu ne kadar açık bir küfürdür! Allah'ın dinine yapılan ne kadar büyük bir iftiradır!

Eski münafıkların da günümüzün Yahudileşmiş yaratıklarından pek farkları yok idi. Onlar da tağuta muhakeme olurlardı, sonra Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip muhakeme olmadıklarını iddia ederlerdi.

İşte bilelim ki bu insanlar Müslüman değillerdir. Allah c.c. onların kalplerinde ki münafıklığı ve pisliği bilmektedir.

Günümüzün münafıkları ile eski münafıkların arasındaki belki tek fark, eski münafıklar Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip de muhakeme olmadıklarını, aslında Müslüman olduklarını ve tağutun mahkemesine hiç gitmediklerini iddia ederek yalan söylemeleridir.

Ama günümüzün münafıklarına gelince, onları o kadar kibirli ve din düşmanı bulursun ki, tağutun mahkemesine gidip savunmaları ve tartışamaları ile her çeşit tağuta muhakeme olduktan sonra, gelirler ve bu yaptıklarını rahatça anlatırlar, bir de tağutu tekfir ettiklerini iddia ederler, bu yalanları ile kalmazlar, bir de muhakeme olmadıklarını iddia ederler!

Eski münafıklar en azından muhakemelerini gizlerlerdi. Küfürlerini gizlerlerdi. Günümüzdekiler ise tağuta muhakeme

olmalarını ve küfürlerini asla gizlememekteler. İşte bunlara verilebilecek en güzel isim, Yahudileşmiş yaratıklar ifadesidir.

Beşinci delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “İşte Hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**.”[413]

Derim ki: İşte Allah c.c. bu ayete apaçık bir şekilde tağuta muhakeme olanları tekfir etmektedir. Bunu şu şekilde özetleyelim:

Bir kişi, ya da iki kişi, ya da daha fazla insanlar ihtilaf ederler, sonra bu ihtilafları için başlarına bir hakim tayin ederler, o tayin ettikleri hakime tartışırlar ve kendilerine savunurlar, sonra da o hakim aralarında hüküm verir.

İşte bu hakimi seçen kişiler, ona muhakeme olmuşlardır. Allah'ın geçmiş ayette haber verdiği gibi o kişiye tahkim yapmışlar ve muhakeme olmuşlardır.

İbni Manzur şöyle demiştir: “Onu aralarında hakem tayin ettiler demek, aralarında hüküm vermesi için emrettiler demektir.

[413] Nisa suresi, 65.ayet

Denilir ki: Fülancayı aramızda hakem tayin ettik. Yani: Aramızda hüküm vermesine izin verdik."[414]

Derim ki: Sırf izin vermek dahi, o kişiyi başına bir hakim olarak seçmek demektir. Elbette hakimden hüküm almak ile, bizzat onu Hakim tayin etmek arasında büyük fark vardır. Tahkim dediğimiz, hakemi seçmek, muhakemenin sadece bir kısmını içermektedir. Bu da bilinen bir meseledir.

İşte ihtilaf söz konusu olduğunda, hakem olarak Allah'ın indirdiklerini hakem seçmeyen kişi, asla Müslüman olamaz.

Bir de bu yaptığı ile yetinmeyip, hakem olarak tağutları hakem seçerse, anlaşmazlığını ve savunmasını tağutlara iletirse, işte bu zaman daha fazla küfür işlemiştir. Hem Allah'a, hem Allah'ın indirdiklerine ve Peygamberine muhakeme olmadığından dolayı kafirdir. Hemde tağutlara muhakeme olduğundan dolayı kafirdir.

İşte bu ayet çok net bir şekilde, tartışmayı ve savunmayı kime götürürsen, ona muhakeme olduğunu ispat etmektedir.

Ayetin şu bölümüne tekrar dikkat edelim: "İşte Hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp**" İşte bu net bir şekilde gösteriyor ki tartışmayı bir hakime iletmek, ona muhakeme olmak demektir. Zaten muhakemenin tanımı da hakime tartışmayı ve ihtilaf edilen meseleyi konuyu kaldırmaktır.

---

[414] Lisanul Arab. 12.clt. 142.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

Bedruddin el-Aynî şöyle demiştir: “Muhakeme: (İhtilaf edilen) **Meseleyi hakime kaldırmakdır.**[415]**”**[416]

Derim ki: İşte bunlar net bir şekilde tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu ispat etmektedir.

İşte tağuta muhakeme olma küfür bu kadar fazla delilleri olan ve Kur’an'da net olan meselelerden birisidir. Ama maalesef kafirler hala bunu anlamak istemiyorlar! Allah'ın dalalete soktuğu kimseyi bizler hidayete erdiremeyiz …

Altıncı delil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, **onun** **hükmü Allah'adır**.”[417]

Derim ki: Bu ayet gösteriyor ki her kim birisi ile ihtilaf ederse, bu ihtilafı gidermek için, tartışmasını, savunmasını ve herşeyini Allah'a ve Allah'ın indirdiklerine iletmek ve onunla çözmek ve gidermek zorundadır.

Eğer Allah'a değil bir başkasına yaparsa, anlarız ki o kişi ihtilaf söz konusu olduğunda savunmayı ve tartışmayı iletme kaynağı ve merciî olarak Allah'ı değil, tağutları seçmiştir.

---

[415] والمحاكمة رفع الْقَضِيَّة إِلَى الْحَاكِم

[416] Umdetul Kari Şerhi Sahihil Buhari. 7.clt. 167.s. İhyaut Turas bsk.
Yazarı: Mahmud el-Aynî. 855.yılda vefat etmiştir.
Sözün tamamını ileride zikredeceğiz inşaAllah.

[417] Şura suresi, 10.ayet

Anlarız ki bu kişi hükmü Allah'a kaldırmamış, tağutlara kaldırmıştır. Çünkü **Allah c.c. geçmiş ayette ihtilaf söz konusu olduğunda onu Allah'ın indirdikleri ile çözmeyi, hükmü iletmek olarak ifade etmiştir**.

Yedinci delil:

Bunu anlarsak, tağuta muhakeme olanın "Hüküm sadece Allah'ındır"[418] ayetine dahi ters düştüğünü anlarız. Hüküm sadece Allah'a has bir şey olduğu halde, bu müşriklerin ve tağuta muhakeme olanların ve tartışmalarını ve savunmalarını orada gidermek isteyenlerin hükmü Allah dışında başkalarına ilettiklerini anlarız.

Eğer bu kişi, tartışmasını ve muhakeme olmasını Allah dışında bir başkasına kaldırmış ise, hükmü Allah dışında bir başkasına vermiş ise, bu durumda anlarız ki Allah c.c. ile bir başkasını hüküm konusunda aynı seviyede tutmuştur.

Hüküm konusunda ve her konuda Allah dışında diğer şeyleri bir tutmak ise, şirk ve küfürdür. Allah c.c. Enam suresinin ilk ayetinde şöyle buyurur: "Bundan sonra, kafir olanlar vardır ya? İşte onlar Rableri ile başka şeyleri bir tutarlar (aynı

---

[418] Bu ayet Kur'an'da üç yerde geçmektedir:

- Enam suresi, 57.ayet
- Yusuf suresi, 40.ayet
- Yusuf suresi, 67.ayet

İşte bu kadar bolca yerde geçen bir ayeti inkar eden kişi elbette kafirdir.

- Benzeri: Enam suresi, 62.ayet

seviyede tutarlar, denk tutarlar, Allah'a ortak koşarlar, şirk koşarlar.)”[419]

İşte bu ayet gösteriyor ki her kim Allah dışında bir başkasını, bir başka şeyi aynı seviyede ve bir tutarsa, o kişi müşriktir. İbnul Kayyım ve bütün alimler, bu konuda icma etmişlerdir.[420]

Maalesef öyle günlere kaldık ki, Allah'tan başkasına tapanların dahi müşrik ve cehennemlik olduğunu insanlara anlatmak zorundayız! İşte cahillik ve küfür bu kadar çoğalmış ve her yeri sarmış! Allah yardımcımız olsun...

Kısacası: Her kim tartışmasını, savunmasını ve anlaşmazlığı gidermesini tağuta iletir ve onunla çözerse, tağuta muhakeme olmuş ve onu hakem tayin etmiştir. Hükmü Allah'in indirdiklerine kaldıracağına ve muhakeme olacağına, aksine tağuta kaldırmış ve ona muhakeme olmuştur. Bu da şirkin ta kendisidir.[421]

Sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onbirinci, onikinci, onuçüncü ve ondördüncü deliller:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Andolsun biz apaçık ayetler indirdik. Allah, dilediğini doğru yola iletir.

[419] Enam suresi, 1.ayetin bir kısmı.
[420] Medaricus Salikin. Darul Kitabul Arabî. bsk. 3.clt. 22.s.
[421] İbnul Kayyım şöyle demiştir: “Bundan sonra Allah haber verdi ki, her kim Peygamberin getirmediği bir şeye muhakeme olur, ya da muhakeme olmaya davet ederse, bu durumda tağutu tahkim yapmıştır (Hakem olarak tağutu seçmiştir.) ve ona muhakeme olmuştur.” (İlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. 40.s.)

(İşte bu apaçık ayetler, Muhakeme ayetleridir)

(Bazı insanlar:) “Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik” diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir grup yüz çeviriyor. **Bunlar inanmış değillerdir**. (Peki, neden inanmış değiller? Neden bu adamlar kafirler? Ya da münafıklar?)

(Çünkü) Onlar, aralarında **hüküm vermesi**[422] için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler.**

Ama, eğer (Allah ve Rasulunün hükmettiği) hak kendi lehlerine ise, ona boyun eğip gelirler.

Kalplerinde bir hastalık mı var, yoksa şüphe içinde midirler, yahut Allah ve Rasulünün kendilerine zulüm ve haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, asıl zalimler kendileridir!

Kıraatlerin geneli bu şekildedir. Yalnız Ebu Cafer'in kıraatine göre ayet şu şekildedir: **“Hüküm verilmesi için**.” İki kıraat de sahihtir. Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* iki şekilde de okumuştur. Mana yönünden çok uzak ve farklı manalar yoktur. Sonuç itibari ile mana şöyledir: Allah ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* hüküm versin diye, ya da Allah'ın ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükümlerine göre hüküm verilmesi için davet edildiklerinde, oraya gitmezler. Muhakeme için gitmedikleri için de kafir olurlar.
Daha tafsillice bakmak için, şu eserler müracaat edilebilir:
El-Kenz Fi el-Kıraatil Aşr. 2.clt. 424.s. Yazarı: Tacuddin Abdullah bin el-Vecih el-Vasiti el-Mukri. 741.yılda vefat etmiştir. Meşhedani'nin tahiki ile olan baskı.
En-Neşr Fi el-Kiraatil Aşr. 2.clt. 227.s. Yazarı: Kurraların imamı Muhammed bin Muhammed bin Muhammed bin el-Cezeri eş-Şafii. 833.yılda vefat etmiştir. Ali ed-Dabba'nın tahkiki ile olan baskı.

Aralarında **<u>hüküm vermesi</u>** için Allah'a ve Rasulüne **<u>davet edildiklerinde</u>**, müminlerin sözü ancak “İşittik ve itaat ettik” demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.

Her kim Allah'a ve Rasulüne itaat eder, Allah'a saygı duyar ve O'ndan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir.”[423]

Şeyh Sıddık bin Hasan Hân el-Kannûci, tefsirinde şöyle demiştir: “Şüphe yok ki Allah'a ve Rasulune aralarında hüküm verilmesi için davet edildiğinde, müminlerinin sözü duyduk ve itaat ettik olmalıdır.'[424]

Yani: **Allah'ın kitabına ve Peygamberinin *sallallahu aleyhi ve sellem* temiz sünnetine davet edildiğinde demektir**.

Yani: Onların bu şekilde (duyduk ve itaat) ettik demeleri gerekmektedir. Başka bir şey dememeleri gerekmektedir. Bu (duyduk itaat ettik) ifade(si) sanki haber verme gibi olsa da, aslında kastedilen haber verme değil, bilakis **anlaşmazlık esnasında iki tarafın nasıl (muhakemeye) davet etmenin edebini öğretmek içindir**.

Burada kastedilen, bütün müminlerin böyle olmasına teşvik etmedir. **Eğer daveti duyarlarsa, hemen isticabet ederler, itaat ederler ve kabullükle karşılarlar**.”[425]

Derim ki: İşte Allah c.c. bu geçmiş ayetlerde, muhakeme meselesine derinden değinmektedir. Tağuta muhakeme

---

[423] Nur suresi,
[424] Nur suresi, 51.ayet
[425] Fethul Beyan. 9.clt. 251.s.

olanların tekfiri hakkında çok önemli şeylerden bahsetmektedir.

Burada yedi ayet vardır, her ayette bir den fazla alınacak ibret, hüküm ve apaçık deliller vardır. Bizler kısaca şöyle zikredelim:

Başta Allah c.c. şöyle buyurur: “**Andolsun biz apaçık ayetler indirdik.”** İşte Allah'ın bu sözü gösterir ki, bundan sonra zikredilecek ayetler, apaçık olan ayetlerdir. Nasıl ki Kur’an'ın hepsinin apaçık ayetler olduğu gibi. Allah'ın muhakemeden bahsettiği ayetlerden önce bunu demesi, gerçekten ilgi çekicidir. Sanki Allah c.c. gelecekte birilerinin bu ayetleri tahrif edip yalanlayacaklarını haber veriyor ve onlara reddiye veriyor.[426]

Eğer bu ayetlerin apaçık ve güneş gibi net olduğunu anlarsan, Allah'ın c.c. bu ayetlerin manasını açıklarken, **hiçbir müşriğin bu ayetlere tevil yapmasına yer bırakmadığını ve izin vermediğini anlamış olursun**.

Allah c.c. bu sözü ile muhakeme ayetlerini zikreder ki, 1400 yıl sonra çıkacak Yahudileşmiş yaratıklar bu ayetleri hiçbir şekilde tevil edemesinler, manasını tahrif edemesinler. Böylelikle tağuta muhakemenin ne demek olduğunda, tağuta muhakeme olanların kafir olduğunda inen net ayetler apaçık bir şekilde meseleyi aydınlatsın.

---

[426] Allah'ın ayetlerini yalanlayan kişi kafirdir. Bkz: Bakara suresi, 39.ayet

Bundan sonra Allah c.c. der ki: “(Bazı insanlar:) “Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik” diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir gurup **yüz çeviriyor**. **Bunlar inanmış değillerdir**.”

Derim ki: İşte bu ayet çok önemlidir. Allah c.c. bir grup insanın Allah'a ve Peygambere iman ettiklerini iddia ettiklerinden söz etmiştir. Ama onların mümin olmadığını zikretmiştir. Peki neden?

Bunun cevabını Allah c.c. şöyle verir: “Ondan sonra da içlerinden bir grup **yüz çeviriyor.**” İşte onların mümin olmadıklarının nedeni budur. Demek ki her kim, bir şeyden yüz çevirirse, ona iman etmemiştir. Her kim de bir şeye yüzünü verirse, ondan yüzünü çevirmemezlik ederse, ona iman etmiştir.

Buradan anlarız ki her kim tağuttan yüzünü çevirmezse, bu durumda ona iman etmiş, Allah'a kafir olmuştur.

Burada yüz çevirmenin ne demek olduğunu bilmek için de, bir sonraki ayetlere bakalım: “(Çünkü) Onlar, aralarında **hüküm vermesi** (veya: verilmesi) için Allah'a ve Peygambere **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler**”

İşte burada Allah c.c. , yüz çevirmenin ne demek olduğunu açıklıyor. Yüz çevirme demek, o mahkemeye gitmek istenildiğinde, o mahkemeden yüz çevirmek demektir. Yüz çevir-

mek, tağutların mahkemesinden de yüz çevirmeyi içermektedir.

Mahkeme derken, sadece o büyük içinde muhakemelerin olduğu binaları kastetmiyoruz. Ayette geldiği gibi, mahkeme derken, muhakemeyi işleten herkesi ve herşeyi kastediyoruz. Mahkemenin doğru manası budur.[427]

İşte ayet ispat ediyor ki her kim aralarında hüküm verilmesi için, Allah'a ve Rasulune davet edilirse, o kişi de yüz çevirirse, Müslüman değildir.

Demek ki eğer yüz çevirmezse, bu durumda Müslüman olurmuş.

Buradan anlıyoruz ki, her kim aralarında hüküm verilmesi için, tağutun mahkemesine davet edilirse, bu kişi de gitmez ve yüz çevirirse, işte o tağutu tekfir etmiş ve ona iman etmemiş olur.

Her kim de tağutun mahkemesine kendisine hüküm verilmesi için davet edilirse, o da giderse, bu durumda ona iman etmiş olur. Tağuta iman eden kişi de, Müslüman değildir.

Ayette geçen "Hüküm verilmesi için" ifadesine dikkat edelim. Bu gösteriyor ki her kim muhakeme esnasında tağutun mahkemesine giderse, bu durumda ona iman etmiştir. Çün-

---

[427] Geçmişte ve gelecekte naklettiğimiz deliller ve nakiller apaçık bir şekilde bu hakikati ispat etmektedir. Konu üzerindeki nakilleri tekrarlamaya lüzum yoktur.

kü Allah c.c. bu ayette ondan hüküm istemekten söz etmemiştir.

O zaman bilmeliyiz ki tağuttan hüküm istemek küfürdür, ama bu ayetler daha geniş mana içermektedir. O da: Bir mahkeme seni davet ederse, ona gidersen, sen ona iman etmişsindir.

Her kim tağuttan hüküm isterse, ya da hüküm istediğini savunması ve tartışması ile belli ederse, bu daha fazla kafirdir.

Yani tek başına tağutun mahkemesine daveti kabul ederek gitmek küfürdür. Gittiğinde tartışmasını ve savunmasını onlara iletirse, daha fazla kafir olur.

İşte bu ayetler, **sana hüküm verecek olan tağutun mahkemesine davet edildiğinde ona gidersen, senin ona iman ettiğini göstermektedir**.

Nasıl ki sana hüküm verecek olan Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e davet edildiğinde ona gitmezsen, bu durumda senin ona iman etmediğini gösterir. Eğer gidersen ve sana hüküm verilmesini sağlarsan, bu durumda sen ona iman etmişsindir.

İşte bu ayetler gösteriyor ki Müslüman kişi her türlü ve her şekilde tağutlardan ve mahkemelerinden uzak durmalıdır. Bir kişi eğer tağutun mahkemesi tarafından, ya da tartıştığı kişi tarafından tağutun mahkemesine davet edilirse, o kişi de giderse, o kişi onlara iman etmiş demektir.

Bu çok önemlidir. Bunu anlarsan, sırf muhakeme esnasında oraya gitmenin dahi küfür olduğunu anlarsın. Bir de kendini savunursa, anlaşmazlığa düştüğü kişi ile tartışırsa, hakimin sorularına cevap verir ve beraatini ilan etmeye çalışırsa, bu durumda farklı farklı küfürler işlemiş olur, küfür üstüne küfür işlemiş olur. Bir de açıkça hüküm isterse, bir de hükümden razı olduğunu dile getirirse, küfrün en dibine inmiş olur.

Kısacası: Bir kişi, tağutun mahkemesine, aralarında hüküm verilmesi için davet edilirse, o kişi de giderse, kafir olur.

Eğer kalbi ile onlara meylederse, başka bir küfür işlemiştir.

Eğer onlardan hüküm isterse, başka bir küfür işlemiştir.

Eğer hükümlerini beğenirse, başka bir küfür işlemiş olur.

Eğer onların hükümlerini Allah'tan ve Rasulunden daha fazla beğenirse, başka bir küfür işlemiş olur.

Eğer gittiğinde savunmasını ve tartışmasını onlara iletirse, orada gidermeye çalışırsa, başka bir küfür işlemiştir.

İşte bunların hepsi ayrı küfürlerdir. Kimisi tağuta sadece davet edildiğinde gidenin tekfiri hakkında net ayetlerdir. Kimisi savunmayı ve tartışmayı tağuta iletenin kafir olduğunda net ayetlerdir.

Bundan sonra Allah c.c. şöye buyurmuştur: “Ama, eğer (Allah ve Rasulünün hükmettiği) hak kendi lehlerine ise, ona boyun eğip gelirler.”

İşte burada Allah c.c. tağuta muhakeme olan, tağuta davet edildiğinde giden kişilerin Allah'a iman etmediklerini ispat eder.

Bu ayet aynı zamanda bu münafık kişilerin bazen İslam mahkemelerine gittiklerini, bazen de küfür mahkemelerine gittiklerini göstermektedir. İşte bu hal, onların Müslüman olduğu anlamına asla gelmez. Aksine kafir olduklarını gösterir.

İşte o zaman ki münafıklar, bazen İslam mahkemesine (Allah'ın hükmüne) gidip, bazen de küfür mahkemesine giderlerdi. Günümüzde yaşayan kafirler ise, her zaman tağutun mahkemesine gitmekteler.

İşte o zaman ki münafıklar ile, günümüzün müşrikleri arasında ki farkı gör. O zaman ki münafıklar en azından bazen İslam mahkemesine gelirlerdi. Ama günümüzün münafıkları, her zaman tağutun mahkemesine gitmektelerdir.

Bu gösteriyor ki günümüzde İslam mahkemesi tağutu tekfir etmekte olan bir şartmış gibi, İslam mahkemesi yoktur deyip de tağuta muhakeme olanların, ne kadar büyük bir küfür işlediklerini göstermektedir. Bunların işlerine geldiği zaman İslam mahkemesine gittiklerini, ama zorluk olduğu zaman hemen bir bahane arayıp tağutun mahkemesine gittiklerini Allah c.c. bizlere haber vermektedir. İşte bu, bu kişilerin ne kadar büyük küfür işlediklerini göstermektedir.

Geçmiş ayete iyice dikkat edersek: “Ama, eğer (Allah ve Rasulünün hükmettiği) hak kendi lehlerine ise, **ona boyun**

eğip gelirler." Göreceğiz ki mesele binalarla dikilmiş İslam mahkemesine gitmek değil, mesele Allah'ın ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hükümlerine gelmek, veya onlara gelmemektir.

İşte İslam mahkemesi de bu demektir. Üç Müslümanın olduğu heryerde İslam mahkemesi kurulabilir. İki Müslüman kavga ettiğinde, üçüncü Müslümanı aralarında hakem tayin ederek, Allah'ın hükümlerine muhakeme olabilirler.

Günümüzde İslam mahkemesi yoktur demek de sadece hileli kullanılan sözlerden birisidir. Müslümanlar, hemen kendi aralarında birkaç kişiyi hakem seçerek, İslam mahkemesini her yerde, her bölgede ve dünyanın her yerinde kurabilirler.

Eğer bunu anlarsak, İslam mahkemesi günümüzde yok diyenlerin ne kadar yalancı ve hain olduğunu anlamış oluruz.

Aynı zamanda İslam mahkemesinin olması, Müslümanların olması ile alakalıdır. Ne zamanda ve nerede Müslüman varsa, orada İslam mahkemesi vardır. İslam mahkemesini aralarında tayin ederek kuracak olanlar, Müslümanlardır.

İşte bunu anlayan, muhaliflerin bütün iddialarını yerle bir etmiştir.

Aynı zamanda günümüzde İslam mahkemesi hiç kurulmasa bile, yine tağuta muhakeme olmak küfürdür. Buraya kadar zikrettiğimiz bütün deliller zaten bunu göstermektedir.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “İnsanlardan kimi Allah'a yalnız bir yönden kulluk eder. Şöyle ki: Kendisine bir iyilik dokunursa buna pek memnun olur, **bir de musibete uğrarsa çehresi değişir (dinden yüz çevirir). O, dünyasını da, ahiretini de kaybetmiştir. İşte bu, apaçık ziyanın ta kendisidir**.”[428]

İşte İslam mahkemesi yoktur bahanesi ile tağuta muhakeme olanlar, zorluk esnasında küfür işlemiş, dünyayı da ahireti de kaybeden zavallı müşriklerdendirler. Zorluk esnasında tağuta iman etmiş, Allah'a kafir olmuşturlar. Onları tekfir etmeyenler ise, bu ayetleri yalanladığından, kendi kardeşleri ile birlikte cehennemde yanacak olanlardandır.

Sonra Allah c.c. Nur suresinde zikrettiğimiz ayetlerde şöyle der: “Kalplerinde bir hastalık mı var, yoksa şüphe içinde midirler, yahut Allah ve Rasulünün kendilerine zulüm ve haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, asıl zalimler kendileridir!”

İşte bu ayet gösteriyor ki bu İslam mahkemesine davet edildiklerinde yüz çevirenler, tağutun mahkemesine davet edildiklerinde gidenler, yine başka küfürler işleyenler, kalp hastalığına maruz kalmış insanlardır.

Günümüzde kafirler, bizlerin tekfir hastalığına maruz kaldığımızı iddia ediyorlar. Halbuki Allah c.c. bu geçmiş ayette, onları bizim gibi tekfir etmektedir. Bizler zaten Allah c.c. tek-

---

[428] Hac suresi, 11.ayet

fir ettiği için bunları tekfir ettik. İşte bu ayetler gösteriyor ki, her kim bizim tekfir hastalığına kapıldığımızı iddia ediyorsa, kendisi tekfir etmeme hastalığına kapılmıştır. Hastalıklı bir grup, hastalıksız insanları hastalıklı sanarlar. Çünkü hastalık kendilerinde öyle çoğalmıştır ki, hastalıksız insanları hastalıklı görmeye başlamışlardır.

Sonra Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Rasulüne **davet edildiklerinde**, müminlerin sözü ancak “**İşittik ve itaat ettik**” demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.”

İmam Semanî *rahimehullah* tefsirinde şöyle demiştir: “Yani: **Davet etmeyi işittik** ve (mahkemeye) **gelerek icâbet ettik**.”[429]

İşte her kim aralarında hüküm verilmesi için Allah'a ve Rasulune davet edilirse, yüz çevirmemesi ve direk gitmesi gerekmektedir. Yine duyduk ve itaat ettik demesi gerekmektedir. Bundan sonra diğer ayetlerde geldiği gibi (Nisa suresi 60.ayet ve sonraları) kalbinde hiçbir kusur kalmayacak bir şekilde Allah'ın hükmüne teslim olması gerekmektedir.

Bu da gösteriyor ki, her kim hüküm verilmesi için tağutun mahkemesine davet edilirse, o kişi de giderse, onlara muhakeme olmuştur.

---

[429] Tefsirul Kur’an. Yazarı: Hafız Semanî. 3.clt. 542.s. Nur suresi 47-48.ayetlerin tefsiri.

Eğer böyle yaparak onlara muhakeme olursa, bu durumda onlara iman etmiştir, Müslüman değildir.

Bir de duyduk ve itaat ettik derse, daha fazla küfür işlemiştir.

Bir de kusursuz bir şekilde hükümlerine teslim olursa, daha fazla kafirdir.

Bu amellerin her birinin ayrı küfür olduğuna iyi dikkat edelim.

Önemli olan şudur: Bir mahkeme seni davet ettiğinde ona gidersen, ona iman etmişsindir.

Eğer tağutun mahkemesi seni davet ettiğinde ona gidersen, tağuta iman etmişsindir.

İşte bunu anlarsak, Allah'ın c.c. Nisa suresi 60.ayette tağuta muhakeme olanların tağuta iman ettiklerini haber vermesini anlamış oluruz. Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Sana indirilene ve senden önce indirilene iman ettiklerini iddia edenleri görmedin mi? Onlar tağuta muhakeme olmak isterler. Halbuki onu **tekfir etmek ile emrolunmuşlardı**. Şeytan ise onları çok fazla dalalete sokmayı istemektedir."[430]

Dikkat edelim! Ayette sırf mahkemeye davet üzerine gitmenin küfür olduğu, kayıtsız şartsız geçmektedir. Bir de gittiğinde konuşur ve kendini savunursa, çok fazla küfür işlemiş olur. Küfür üstüne küfür kat etmiş olur.

---

[430] Nisa suresi, 60.ayet

Son olarak, Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Her kim Allah'a ve Rasulüne itaat eder, Allah'a saygı duyar ve Ondan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir.”

Allah c.c. burada şunları bildiriyor: Ey tağuta muhakeme olan kişi, ey tağuta davet edildiğinde onlara giden kişi, bu yaptığını terk et. İslam mahkemesi yok gibi iddiaları bırak, gel ve Müslüman ol. İhtilafını sadece Allah'a ve Peygambere ilet. Onların hükümlerine ilet.

Eğer gerçekten sen Allah'tan sakınsaydın, hiçbir zaman tağutun mahkemesine gitmezdin. Hiçbir zaman tağuttan hüküm istemezdin. Hiçbir zaman savunmanı tağutlara iletmezdin. Hiçbir zaman tartışmanı tağutların önünde gidermezdin, gidermeye çalışmazdın. Hiçbir zaman onların sana verdiği hükümden dolayı sevinmezdin. Hiçbir zaman onları tekfir etmekten geri kalmazdın. Hiçbir zaman onları tekfir etmeyenlerin tekfirinden de geri kalmazdın. Ama şeytan seni kandırdı, bahaneler bularak seni kafir yaptı.

Eğer azıcık Allah'ı sevseydin, azıcık ondan korksaydın, onun Kur’an'ını okurdun. Bu ayetlerini dinlerdin, anlardın ve hayatında tatbik ederdin. Tağutları tanımazdın, kaale almaz ve onlara muhakeme olmazdın.

Eğer bu güne kadar muhakeme oldu isen, muhakeme olanları tekfir etmedi isen, o zaman bu günden sonra onları tekfir et. Bu günden sonra onların tekfirinden geri kalma. Bütün kafirleri tekfir et, sadece Allah'a iman et. Tağutları tanımayı terk et. O zaman kurtulursun.

"İşte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir."[431]

[431] Nur suresi, 52.ayet

Hadislerden tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu ispat eden deliller

Bu yeterli açıklamadan sonra, konu üzerinde bir hadis zikrederek konumuzu bitirelim:

Abdullah bin Abbas *radiyallahu anh* şöyle demiştir: "Peygamberim *sallallahu aleyhi ve sellem* gece namazına kalktığında şu duâyı ederdi: Allah'ım, sana şükürler olsun … **Tartışmamı sana kaldırdım**, senin **hükmüne davet ettim (sana muhakeme ettim)**…"[432]

Derim ki: Sahih olduğunda ittifak edilen bu hadise bakıldığında, göreceğiz ki Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* ihtilaf söz konusu olduğunda, **karşı tarafı her zaman Allah'ın hükmüne davet ettiğini zikreder**. Tartışıldığında da, bu **tartışmayı her zaman Allah'ın hükmü ile giderdiğini söyler**.

İşte bu en kuvvetli delildir ki her kim tağuta gidip ona muhakeme olursa, savunmasını onlara iletirse, anlaşmazlığını onlara gidip gidermeye gayret gösterirse, bu durumda onlara muhakeme olmuş, Allah dışında onlara tapmıştır.

Tarih boyunca bu hadisi şerh edenler icma etmişlerdir ki bu hadis, hakimin huzurunda tartışmayı ve savunmayı ona

---

[432] Sahihi Buhari. 1120 numaralı rivayet Teheccüd kitabı, ilk bâb. / Sahihi Muslim. 769 numaralı hadis. Nevevi'nin bâblandırmasına göre Salatul Musafirin kitabı, 26.bâb. Tenbih: Bu Hadis, hadis ulemasının eserlerinde çok meşhur ve mevcut olan bir hadistir.

وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ

kaldırmak ona muhakeme olmaktır. Yine icma etmişlerdir ki bu hadis sadece ve sadece Allah'a ve Allah'ın indirdiklerine muhakeme olunması gerektiğini ibat etmektedir.

1. Nakil:

Zebidî şöyle demiştir: "Yani: Hükmü istemekde ve dinde **benimle anlaşmazlığa düşenin anlaşmazlığını yok etmek** için (hükmü sana kaldırdım demektir)."[433]

2. Nakil:

İbni Manzur şöyle demiştir: "Hadiste şöyle geçer: "Sana muhakeme oldum" Yani: Yani: **Hükmü sana kaldırdım**. Senden başka hiç kimsenin hükmü yoktur. (Senden başka hiç kimsenin hümünü tanımıyorum.)

Bu hadisin manasında şöyle de denmiştir: **Hükmü istemekte sadece tartışmamı (muhasame mi) sana kaldırdım. (sana muhakeme oldum.)** Aynı şekilde dinde benimle **cedelleşeni (tartışanı) yenmek için (sadece tartışmamı sana kaldırdım ve sana muhakeme oldum).**[434]

Derim ki: "Bu hadisin manasında şöyle de denmiştir" sözünün manası, bu hadiste geçen "Ve bike Hâkemt" yani "senin hükmüne davet ettim" ifadesinin manasın dahi, savunmayı muhakeme olarak açıklayanlar bile olmuştur demek istenmiştir.

---

433 Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 31.clt. 510-511.s. Darulhidaye bsk.
434 Lisanul Arab. 12.clt. 142.s.

İşte bu, sanki muasır müşrik murcielere reddiye olsun diye yüzlerce yıl önce öylenmiş bazı bilginlerin ve lugatçıların sözleridir. Allah'a hamd olsun.

3. Nakil:

İbni Hacer şöyle demiştir: " "(Senin **hükmüne davet ettim**)" Yani: **Hakkı kabul etmeyen herkesi <u>sana muhakeme ettim</u>. Aramızda <u>hakem olarak seni tâyin ettim</u>. Cahiliyyelerin yaptığı gibi kahinlere <u>muhakeme</u> olmadım**."[435]

Derim ki: İşte İbni Hacer günümüzde iddialarını ve savunmalarını tağutların mahkemelerine götürenlerin onlara muhakeme olduklarını açıklıyor.

İbni Hacer bu sözlerinde net bir şekilde cahiliyye tağutlarını kötülemiştir. Önceden zikrettiğimiz gibi de tağuta muhakeme küfürdür. Aynı zamanda cahiliyye zamanında İslam devleti yok idi. İslam devleti yokken de, İbni Hacer tağuta muhakeme hükmünün değiştini zikretmedi.

İşte bu gösterir ki ister İslam devleti olsun, ister olmasın, tağuta muhakeme olmanın hükmü aynıdır ve değişmez. O hüküm de, açıkladığımız gibi tağuta muhakemenin küfür olduğudur.

4. Nakil:

---

[435] Fethul Bâri. 3.clt. 4.s. Darul Marife bsk.

İbnul Esir şöyle demiştir: " "Senin **hükmüne davet ettim (sana muhakeme ettim)**" Yani: Hükmü sana kaldırdım. **Senden başka hiç kimse hüküm veremez**.

Ve denildi ki: **Hükmü istemede ve din konusunda benimle anlaşmazlığa düşen kişi ile olan tartışmamı sana kaldırdım**."[436]

Derim ki: İşte zikrettiği iki görüş de net bir şekilde tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda Allah'a ve Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmanın gerekli olduğunu göstermektedir.

Eğer sen bir mahkemeye tartışmanı sunarsan, tartışmanı ona kaldrmış olursun. Bu durumda da ona muhakeme olmuş olursun.

5. Nakil:

Bedruddin el-Aynî şöyle demiştir: " "**Tartışmamı sana kaldırdım**" Yani: Bana verdiğin delillerle ve ispat edici şeylerle, inatçı ile tartıştım (inatçı kafirleri bana verdiğin delillere davet ettim) ve onu **delil** ve kılıç ile yendim.

"Sana muhakeme ettim" Yani: **Hakkı inkar eden herkesi sana muhakeme ettim**. Benim ile **onun arasında hakim olarak seni seçtim**. Senden başkasını seçmedim. Senden başka

---

[436] en-Nihaye Fi Garibil Hadisi Vel Eser. 1.clt. 419.s. el-Mektebetul İlmiyye bsk. Yazarı: Mecduddin Ebus Seadât Mubarek bin Muhammed el-Cezeri, İbnul Esir. 606.yılda vefat etmiştir.

cahiliyyenin muhakeme oldukları putlara, kahinlere, ateşe ve benzerlerine (muhakeme olmadım).

Muhakeme: Meseleyi hakime kaldırmakdır.[437]

Ve denilmiştir ki: Bu (hadisin zahiri) onları (insanları) sadece Allah muhakeme edecek ve sadece Allah'ın hükmüne razı olunacak."[438]

Derim ki: Aynî'nin bu sözünden alınacak faydalardan bazıları şunlardır:

Bir:

"Benim ile **onun arasında hakim olarak seni seçtim.**" Bir kişi seninle tartıştığı zaman, o tartışmayı kaldırman için seçile hakim Allah ve Allah'ın indirdiği şeyler olmalı.

Ondan başkasına muhakeme olmak ise, bu geçmiş hadise muhalefet olduğu gibi küfürdür.

İki:

"**Hakkı inkar eden herkesi sana muhakeme ettim**." İşte bu sözü gösterir ki anlaşmazlık esnasında dava açan kişi, muhakemeye kendini savunarak katılacak olan davalıyı seçtiği hakime muhakeme eder. Eğer o davalı kişi gelirse, muhakeme olmuş demektir.

---

[437] **والمحاكمة رفع الْقَضِيَّة إِلَى الْحَاكِم**

[438] Umdetul Kari Şerhi Sahihil Buhari. 7.clt. 167.s. İhyaut Turas bsk. Yazarı: Mahmud el-Aynî. 855.yılda vefat etmiştir.

İşte savunmanın muhakeme olduğunu göstermektedir.

Üç:

“Muhakeme: Meseleyi hakime kaldırmakdır.” İşte bu sözü net bir şekilde tartışmayı ve savunmayı hakime götürmenin muhakeme olduğunu göstermektedir.

Asıl muhakeme, tartışmayı ve savnmayı hakime kaldırmaktır. İşte muhakeme budur.

Bu bize gösterir ki asıl muhakeme mahkemede kendini savunmaktır.

Dört:

“Senden başka cahiliyyenin muhakeme oldukları putlara, kahinlere, ateşe ve benzerlerine (muhakeme olmadım).”

İşte Aynî'nin bu sözü gösterir ki Allah dışında bir başkasına muhakeme olmak küfürdür, Allah ile bir başkasını denk ve bir tutmaktır.

Aynı zamanda cahiliyye zamanında ve İslam mahkemesi yokken dahi tağuta muhakeme olmanın küfür ve caiz olmadığını göstermektedir.

Aynı zamanda İslam mahkemesi ister olsun, ister olmasın tağuta muhakeme olmanın hükmünün aynı olduğu ve değişmeyeceğini göstermektedir. Çünkü Aynî Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’den önce cahiliyyenin muhakeme olduğu şeyleri zikretti ve kötüledi, onları İslamdan sonrası ile

bir tuttu. Bu gösterir ki her zamanda ve her mekanda tağuta muhakeme olmak, tağuta ibadet olduğundan küfürdür.

6. Nakil:

Kastallani şöyle demiştir: “ “Sana muhakeme ettim” Yani: Benim gönderildiğim şeyleri kabul etmeyenleri **buna davet ettim**.”[439]

7. Nakil:

Kirmâni şöyle demiştir: “ ”**Tartışmamı sana kaldırdım**” Yani: Bana verdiğin delillerle inatçı ile tartıştım, delil ve kılıç ile onu yendim.

''Sana muhakeme ettim'', Muhakeme: **Meseleyi hakime kaldırmakdır**.

Yani: **Hakkı inkar eden herkesi sana muhakeme ettim**. Benim ile **onun arasında hakim olarak seni seçtim. Senden başkasını seçmedim.** Senden başka cahiliyyenin muhakeme oldukları putlara, kahinlere, ateşe ve benzerlerine (muhakeme olmadım).”[440]

Derim ki: Bu dediği Aynî'nin dediği gibidir. Bundan çıkarılan manalar da Aynî'nin eserinden çıkarttığımız manalar gibidir.

---

[439] İrşâdus Sâri. Yazarı: Ahmed bin Muhammed el-Kastallani. 923.yılda vefat etmiştir. 2.clt. 308.s. el-Matbaatul Kubra el-Emiriyye bsk.
[440] el-Kevakibud Derâri. İhyaut Turas bsk. 6.clt. 183.s.

İşte açıkça görülüyor ki "Senden başkasını seçemdim" diyerek, İslam devleti olmayan cahiliyyede bile Allah'tan başka muhakeme olanları reddediyor.

8. Nakil:

Bize Abdurrahman ve başkaları inbâ etti, o da babası Abdulhay el-Kettani'den rivayet etti, o da eski büyük malikilerden olan Muhammed el-Fudayl ez-Zerhûnî'den Sahihi Buhari'nin şerhinde şöyle dediğini rivayet etti: " "**Tartışmamı sana kaldırdım**'' Yani: Bana verdiğin deliller ve ispat edici katî şeyler ile, hakkı kabul etmeyeni **sana muhakeme** ettim."[441]

9. Nakil:

Ali İbni Battal şöyle demiştir: " "**Tartışmamı sana kaldırdım**" Yani: Hakkı ve imanı kabul etmeyen herkesi **sana muhakeme ettim**."[442]

Derim ki: İşte bu net bir şekilde kendini savunan kişinin de muhakeme olduğunu göstermektedir.

Buraya kadar zikrettiklerimizin hepsi apaçık bir şekilde tağuta muhakeme olmanın kayıtsız şartsız küfür olduğunu göstermektedir. Allah'a şükürler olsun.

En doğrusunu Allah c.c. bilmektedir.

---

[441] Biz bunu senedle rivayet ettik. Aynı zamanda bu, Zerhûnî'nin şu eserinde de vardır: el-Fecrus Sâti Alas Sahihil Câmi. 3.clt. 361.s. Ruşd bsk.
[442] Şerhi Sahihil Buhari. 3.clt. 110.s. Mektebetur Ruşd bsk. Yazarı: Ebul Hasan Ali bin Halef bin Abdulmelik. 449.yılda vefat etmiştir.

Alimlerin ve bilginlerin tağuta muhakeme olanları tekfir ettikleri bazı sözleri

Bu nakillerin geneli, bizzat tağutun mahkemesinde kendini savunanların kafir olduklarını da açıklamaktadır.

Elbette her kim tartışmasını, savunmasını tağutun mahkemesine kaldırırsa, ona muhakeme olmuş ve kafir olmuştur.

Savunma ve tartışma kaynağı olarak her kim tağutun mahkemesini seçerse, ona muhakeme olmuş olur.

Şimdi nakilleri zikretmeye Allah'ın adıyla başlayalım inşaAllah:

10. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları büsbütün saptırmak istiyor.”[443]

Derim ki: İşte Allah c.c. bu ayetlerde, tağuta muhakeme olmayı isteyen herkesin kafir olduğunu zikretmektedir.

İstemek, yani irade demektir. İradenin arapçada kullanılması: **Bir şeyi yapmadan önce, onu yapmayı istemek ve arzu etmektir**.

[443] Nisa suresi 60.ayet

Eğer bir kişi bir işi yaparsa, bu gösterir ki o kişi o şeyi yapmak istemiş ve irade etmiştir. Hiç kimse istemeden ve irade etmeden hiçbir şeyi yapmaz. Ama severek yapabilir, sevmeyerek de yapabilir, iki durumda da istekli ve iradelidir. Severek istemiştir, sevmeyerek istemiş ve irade etmiştir denir.

İbni Manzur, Nahl suresi 98.ayetin tefsirinde[444] der ki: "Yani: Kur'an'ı okumak **istediğinde** manasındadır. Burada sebebin oluşturduğu şey zikredilmiştir. O da: Kur'an'dır. Sebeb ise, sebebin oluşturduğu şey zikredildiğinden zikredilmemiştir. Sebeb ise: **İradedir**."[445]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Bir şeyi irade etti, yani meşiet etti demektir.

Saleb şöyle demiştir: **İrade, severek de olur, sevmeyerek de olur**."[446]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Kalbin amelleri (hareketleri) çok fazladır. Mesela ilim ve **irade** (istek) gibi."[447]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Ufak ve büyük tuvalet, **kişi irade etmeden çıkmaz**."[448]

---

[444] Allah c.c. şöyle buyurmuştur: Kur'an'ı okuduğunda, kovulmuş şeytandan Allah'a sığın.
[445] Lisanul Arab. 2.clt. 582.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.
[446] Lisanul Arab. 3.clt. 188.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.
[447] Lisanul Arab. 14.clt. 145.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.

Derim ki: İşte bu nakiller gösteriyor ki bir kişi, bir şeyi irade edip istemeden yapmaz. Bir şeyi yaparsa, bu onu istediğini gösterir. Hiç kimse istemeden gidip yemek yemez. Yemek yemesi onun yemek yemeyi istediğini göstermektedir.[449]

Aynı şekilde bir kişi gidip de tağutun mahkemesinde kendini savunuyorsa ve bu yaptığı ile onlara muhakeme oluyorsa, bu gösterir ki o kişi tağuta muhakeme olmak istemiştir.

Ebus Suud el-İmadi, tefsirinde muhakemeye gidenleri tekfir ederken şöyle demiştir:

"(Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar[450]) İşte görüldüğü gibi ayette **kötülenen ve şaşırılan** şey, muhakeme olmadan evvel **muhakeme olmayı istemek (irade etmek) hakkındadır**. Aynı zamanda (kötülenen ve şaşırılan şey, tağuta muhakeme) olursa da geçerlidir. Ayetlerin bu şekilde olmasının sebebi, ona (tağuta) muhakeme olmanın çok acayip bir durum olmasıdır. **İstemek dışında bu durum kesinlikle vakiî olarak gerçekleşmemelidir**. Bir de (istemek dışında) **gerçekleşirse**, **acaba durum ne olur**?"[451]

Derim ki: Gerçekten meseleyi çok dehşet bir şekilde açıklamış, muhakeme olanların kafir olduğunu net bir şekilde is-

---

[448] Lisanul Arab. 4.clt. 19.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.
[449] Konu üzerinde başka nakilleri iddiaların cevaplarında, iradenin tahrifi hakkında zikredilen iddianın cevabında zikredeceğiz inşaAllah.
[450] Nisa surei. 60.ayetin tefsiri.
[451] İrşadul Aklus Selim. İhyaut Turas bsk. 2.clt. 195.s.

pat etmiştir. Sadece istemek ile kafir olacaklarını haber vermiştir. Bir de bunu vakiî olarak gerçekleştirirlerse, ne kadar derinden kafir olurlar acaba? Demektedir.

O tağuta muhakeme olanları Ebus Suud sadece bu sözleri ile değil, birkaç satır sonra onların kafir olduklarını tekrar tekrar zikretmiştir. Müracaat edilebilir.

Ayete baktığımızda, Allah c.c. mümin olduğunu iddia eden bir gruptan bahsediyor. Bu grubun imanlarının sadece iddiadan ibaret olduğunu haber veriyor. Buradan anlıyoruz ki bu adamlar iman etmemişlerdi.[452]

Sonra Allah c.c. onların tağuta muhakeme olmalarını istediklerini haber veriyor. İşte bu da gösteriyor ki, onların sadece tağuta muhakeme olmayı istemeleri, onların küfür işlediklerini göstermektedir. Demek ki tağuta muhakeme olmayı istemek, apaçık bir küfürmüş.

Sonra Allah c.c. onların aslında tağutu tekfir etme ile emrolunduğunu haber vermektedir. Bu da gösteriyor ki tağuta muhakeme olan kişi, her ne kadar tağutu tekfir ettiğini iddia ederse etsin, asla Allah katında ve Allah'ın gerçek kulları katında tağutu tekfir etmemiştir.

Tağutu tekfir etmek, sadece ona kafir demek ile olmuyor. Tağutu tekfir etmek, ona kafir demek, ondan ayrılmak,

---

[452] Fahreddin Razi, Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde, tağuta muhakeme olanların Müslüman olmadıklarını ispat ederken der ki: İddia ifadesi genel olarak olmayan şey hakkında kullanılmaktadır. (Mefatihul Gayb 10.clt. 120.s.)

onu tanımamak, kale almamak, ona muhakeme olmamak, tartışmayı ve savunmayı ona kaldırmamak ile ancak olabilir. Nasıl ki Allah c.c. bu ayetlerde bizlere bundan bahsetmiştir.

Ondan sonra, Allah c.c. bu adamların şeytan çok uzak bir dalalete ve sapıklığa düşüreceğini gösteriyor. Elbette Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* suresinin ilk ayetinde de Allah'ın c.c. belirttiği gibi, dalalete düşmek demek, kafir olmak demektir[453]. Bunu anlarsak, tağuta muhakeme olmayı isteyenler hakkında da Allah'ın dalalete düştüklerini söylediğini de göz önünde bulundurursak, hemen anlarız ki tağuta muhakeme olmak, muhakeme olmasa bile **muhakeme olmayı istemek apaçık bir küfürdür**.

11. Nakil:

Hafız Taberi Nisa 60.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: “Allah'ın burada kastettiği şudur:

Ey Muhammed, sen kalbinle sana inen kitaba ve senden önce indirilen kitaplara iman ettiklerini iddia edenleri görmüyormusun? **Onlar tartışmalarında**[454] **tağuta muhakeme olmak istiyorlar**.

---

[453] Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Kafir olanlar ve Allah yolundan alıkoyanlar vardır ya? İşte Allah onların amellerini dalalete sürüklemiştir.” (Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* suresi, 1.ayet)

[454] İşte bu sözü gösteriyor ki tartışmasını her kimin karşısında giderirse, tartışmasını kime gidip giderirse, savunmasını kime yaparsa ona muhakeme olmuştur. Bu dediği de çok açıktır. Allah'a hamd olsun.

(Tağut ise) Yani: Yücelttikleri, sözünü dinlekleri ve Allah dışında hükmüne razı oldukları kişidir.[455]

"Halbuki onu tekfir etmek ile emrolundular." Allah der ki: **Allah onlara emretti ki o muhakeme olduğunuz tağutun getirdiğini inkar edin.**[456] Ama onlar Allah'ın emrini bıraktılar, **Şeytan'ın emrini takip ettiler**.

"Şeytan onları büsbütün saptırmak istiyor." Yani: Şeytan **o tağuta muhakeme olanları hak ve hüdâ yolundan saptırmak istemektedir**. O yoldan çok uzaklara saptırmak istemektedir. Yani: Bu (yaptıkları ile) **onları çokça saptırtmak istemektedir**."[457]

Derim ki: Hafız Taberi *rahimehullah*'ın bu sözleri tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını açıklamaktadır. Keza tartışma esnasında tağuta gitmenin de muhakeme olduğunu apaçık bir şekilde zikretmiştir.

12. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "İşte Hayır, Rabbine andolsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden içlerinde hiçbir sıkıntı

---

[455] İşte bu tağutun tarifidir. Örneğin günümüzde ki hükümetler ve zamanın müşrik sofi hocaları gibi. Her kim bunlara muhakeme olursa, Taberi'nin de açıkladığı gibi kafirdir.
[456] İşte bu gösterir ki tağuta muhakeme olan, tağutu inkar etmemiştir.
[457] Tefsiri Taberi. Risale bsk. 8.clt. 507.s.

duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar."[458]

İbni Ebi Zemeneyn, bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: " "İşte hayır, Rabbine andolsun ki **aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda**" demek, yani: **İhtilaf edildiğinde** demektir."[459]

Derim ki: Bu gösteriyor ki bir kişi bir diğeriyle her hangi bir konuda ihtilafa düşerse, sonra tağutun mahkemesine giderse, tağutu hakem tayin etmiş ve geçmiş ayete muhalefet etmiş ve kafir olmuştur.

13. Nakil:

Ebus Suud el-İmadi şöyle demiştir: " "Ta ki seni aralarında hakem tayin edene kadar…" Yani: **Sana muhakeme olana kadar**, (tartışmalarını) sana kaldırana kadar demektir."[460]

14. Nakil:

Saadi şöyle demiştir: "Bundan sonra Allah kendi kerim nefsi adına yemin ederek onların **ihtilaf esnasında** Allah Rasulunu *sallallahu aleyhi ve sellem* **hakem tayin edene kadar** Müslüman **olmayacaklarını** haber vermiştir. Yani: **İhtilaf olunan her konuda."**[461]

Derim ki: İşte ihtilaf söz konusu olduğunda Peygamberimize *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olmayı bırakmak

---

[458] Nisa suresi, 65.ayet
[459] Tefsirul Kur'an. 1.clt. 384.s.
[460] İrşadul Aklus Selim. İhyaut Turas bsk. 2.clt. 197.s.
[461] Teysirul Kerimur Rahman. Risale bsk. 1.clt. 184.s.

küfür ise, bir de bu küfür üzerine tağuta muhakeme olan kişi ne kadar fazla küfür işlemiştir?

15. Nakil:

İbni Cuzey, tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında söz ettikten sonra, en son sözlerini şöyle bitirmiştir: “**Bu ayetlerin hükmü <u>geneldir</u>**.”[462]

Bir benzerini Hafız İbni Kesir, tefsirinde zikretmiştir.[463]

Derim ki: Allah c.c. anlaşmazlık hususunda Hz. Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’e, o yoksa da Kur’an'a ve sünnete muhakeme olmayı emretmiştir.[464] Ama maalesef günümüzde insanlar, anlaşmazlık hususunda görüyoruz ki tağuta muhakeme olmaktadırlar. İki kişi tartışıyorlar, sonra bir taraf dava açıyor, diğer taraf da gidiyor, kendini savunuyor ve tartışıyor! Halbuki bu iki taraf eğer gerçekten Allah'a iman etmiş olsalardı, anlaşmazlıklarını gidip de müşrik tağutların mahkemesinde gidermezlerdi, gidermeye çalışmazlardı. İşte bu yaptıkları Allah'ın da dediği gibi apaçık bir küfürdür. Onlar bu tağutları tekfir edecekler, sonra Kur’an'a muhakeme olacaklar, Kur’an'ın verdiği bütün hükümleri kabul edecekler. İşte ancak o zaman Müslüman olabilirler.

---

[462] Et-Teshil Li Ulumit Tenzil. 1.clt. 278.s.

[463] Nisa 60.ayetin tefsirine ve sonraki ayetin tefsirine bak. Ya da Şeyh Miludi'nin rahimehullah çevirdiğimiz Muhakeme risalesine bak. Orada nakletmiştik.

[464] Nisa surei. 61.ayete ve benzerlerine bkz.

16. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Onlara, Allah'ın indirdiğine (Kur’an'a) ve Rasul'e gelin, denildiği zaman, münafıkların senden iyice uzaklaştıklarını görürsün.”[465]

Alûsi tefsirinde şöyle demiştir: “ “Allah'ın indirdiğine gelin.” Yani: **Kur’an'da olan hükümlere gelin** demektir.”[466]

İşte Allah c.c. bu ayeti, tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği Nisa 60.ayetten sonra söyler ve bizlere aktarır. Bu ayette Allah c.c., tağuta muhakeme olmayı isteyenlere eğer desek ki: “Allah'ın hükmüne gelin!”, bu durumda onların yüz çevireceklerini haber vermiştir.

Elbette onlardan her hangi birisi yüz çevirmez, kafir olduğunu kabul eder, sonra Müslüman olur ve tevbe ederse, bu durumda Müslüman olur. Ama eğer ayette Allah'ın haber verdiği gibi Allah'ın hükmünün önüne tağutun hükmünü geçirirse ve geçirmeye devam ederse, kendini savunmak ve tartışma kaynağı olarak İslamı değilde tağutu seçerse, bu durumda o kişi Müslüman değildir. Her ne kadar onu İslama davet edersek edelim, eğer o kişi tağutları reddedip Allah'ın hükmüne gelmezse, bu durumda Müslüman değildir. İşte bunlar gösteriyor ki **günümüzde ve her zamanda tağuta muhakeme olan herkes kafirdir**. **Onları tekfir etmeyenler**

---

[465] Nisa suresi, 61.ayet
[466] Ruhul Meani. 4.clt. 110.s.

dahi İslamı tanımadıklarından ve kafirleri tekfir etmediklerinden kafirlerdir.

Ayrıca unutmayalım ki bu ayetten önce, Allah c.c. kayıtsız şartız tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir. Bu konuda İbni Cuzey ve İbni Kesir gibi müfessirlerin dahi ayetin herkes için geniş manayı kapsadığını zikrettiklerini gördün. Bunu anlarsan, tağuta muhakeme olanların her zaman ve heryerde ve her şekilde, kayıtsız şartsız tekfir edileceğini anlarsın.

Çünkü Allah c.c. tağutları tekfir etmeyi bizlere emrederken, kayıt ve şart getirmemiştir. O zaman bizler de aynı şekilde kayıtsız şartsız, Allah'ın bizden istediği gibi tağuta muhakeme olan, ya da olmayı isteyen herkesi tekfir ederiz.

Bunu anlarsan, zikrettiğimiz Nisa Suresi 61.ayette adı geçen kişilerin, başta kafir olan kişiler olduğunu anlarsın.

İşte ayetleri muasır murcie müşriklerinin gölgesi atında değil de, Muhammedî -*sallallahu aleyhi ve sellem*- menhecin altında anlamaya gayret gösterirsen, bu şekilde ayeti net bir şekilde anlarsın. Tağuta muhakeme olan herkesi tekfir edersin.

İlginç olanı da “Namaz kılın”[467] gibi ayetleri, muasır murcie hemen zahirine göre alıyor! Ama muhakeme ayetine gelince, asla ve asla onu zahirine göre almıyorlar, hemen tevil edip

---

[467] Bakara suresi, 43.ayet

manayı saptırmaya çalışıyorlar. İşte onlar, iman etmemişlerdir. Bu nedenle Allah onların amellerini boşa çıkartmıştır.[468]

17. Nakil:

İmam Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi[469] *rahimehullah* şöyle demiştir: "Ayette geçen "İşte hayır"[470] ifadesinni manası şöyledir: **Mesele onların iddia ettiği gibi sana ve senden önce indirilene iman ettikleri doğru değildir, çünkü onlar bununla birlikte tağuta muhakeme olmaktadırlar.**[471] Sana davet edildikleri zaman hemen senden yüz çevirmektediler.[472]" [473]

---

[468] Ahzab suresi, 19.ayet müracaat edilebilir.

[469] Zamanında ki en büyük kıraat imamı. Şeyh Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. Kıraat ilminde ki değerli ve muvahhid üslüman imamlaran birisidir. Kıraat ilmini okuturken, bu imamın eserlerine çok dayanırız. Özellikle de ''Tevcihul Kıraat'' ilminde bize göre en muteber imam budur. İsim ve sıfat konusunda Kur'an'ı, sünneti ve selefi salihini takip ettiği gibi, tekfir konularında da onları takip etmiştir. Muhakeme konusunda bu meseleyi bu imamdan daha net ve daha derinlemesine açıklayanını görmedim. Allah ona bol bol rahmet eylesin. İmamın sözlerinden, tağuta muhakemenin ne demek olduğu, mahkemede hakime kendini savunmanın muhakeme olduğu, mahkemede ihtilaf noktası üzere tartışmanın muhakeme olduğu, tağuta muhakeme olmanın küfür olduğu ve her kim her hangi bir zamanda tağuta muhakeme olursa onun kafir olacağı, çok net ve güneş gibi apaçık bir şekilde sözlerinden anlaşılmaktadır. **437.yılda vefat etmiştir**. Allah yerini cennet kılsın. Bizleri de onunla birlikte cennete giren ilk yetmiş bin kişiden eylesin, amin.

[470] Nisa suresi, 65.ayetin başı.

[471] İşte imamın bu sözü, net bir şekilde tağuta muhakeme olanların kafir olacağına dair apaçık net bir delildir.
İmam Mekki'ye göre, bir kişi tağuta muhakeme oluyorsa, o kişi kafirdir. Bununla birlikte istediği kadar herşeye iman ettiğini iddia etsin, onun

18. Nakil:

İmam Mekki *rahimehullah* şöyle demiştir: “Yani: **Allah onların kahine muhakeme olduklarını, Allah'ın ve Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem’in* kitabına muhakeme olmayı terk ettiklerini sakladıklarını bilmektedir**. Onlar sadece iyilik ve arayı bulmak istedik diye yemin etseler dahi, **Allah onu bilmektedir**.

“Onlardan yüz çevir.” Yani: Onları bırak ve bedenlerinde onları cezalandırma, ama “Onlara vaaz et.” ve Allah'u –azze ve celle–den korkut, başlarına bir bela inmesinden tahzir et.

“Kendileri hakkında tesirli söz söyle.” **İşte bu, Allah'ın hükmüne muhalefet eden ve kafir olan kişiyi ölüm ile müjdelemektir.**[474]**”** [475]

---

tağuta muhakeme olması, Allah'a iman etme iddiasının yalan olduğunu göstermektedir.

[472] İmam Mekki'nin dediği gibi ikinci küfür de budur.
Allah'ın hükmüne davet edildiğinde, onun hükmünü kabul etmezsen, yüz çevirirsen, kafir olursun.

[473] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur’an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. 2.clt. 1377.s.

[474] Allah'u Ekber, İşte İmam Mekki rahimehullah burada çok netçe tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını ispat etmiştir. Onları tekfir etmiştir, Allah'ın onları öldürme ile müjdelediğini zikretmiştir.
Buradan anlarız ki İmam Mekki'ye göre tağuta muhakeme olan herkesin kanı helaldir, tağuta muhakeme olan herkes kafirdir. Bu apaçık bir küfürdür.

[475] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur’an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. 2.clt. 1376.s.

Derim ki: Yani: Onların küfürlerinin nedeni işte budur.

İşte bu söz, tağuta muhakeme olan herkesin, her zamanda kafir olacağına dair en açık ve net sözlerinden birisidir.

Dikkat edilirse, o münafık kafirlerin Kur’an'a muhakeme olmadıklarını haber veriyor. Bu da çok önemlidir. Eğer Kur’an'ın her zaman için geçerli olduğunu anlarsak, her an Kur’an'ın dünyada bulunduğunu bilirsek, Kur’an dışında olan ve Kur’an'ın tersine olan tağutlara muhakeme olanların kafir olduklarını anlamış oluruz.

İmam Mekki'nin bu sözleri, Yahudileşmiş yaratıkların tağuta muhakeme olmak sadece İslam hükümeti ve mahkemesi varkendir gibi cahilce zikretikleri iddialarını kökünden çürütmektedir. Aynı şekilde tağuta muhakeme olanları tekfir etmeyen bütün Yahudileşmiş kafirlerin iddialarını yerle bir etmektedir.

Allah'a hamd olsun.

19. Nakil:

İmam Mekki *rahimehullah* Allah'ın şu sözünün tefsirinde “Hesaplar Allah'a geri çevirlir.“[476] şöyle demiştir:

“Burada Allah'u telala bizlere öğretti ki hesaplar ve cezalandırmalar ona geri çevirilir. Hem şu an, **hemde <u>her zaman</u>** ona geri çevirilir…”[477]

---

[476] Bakara suresi, 210.ayet

Derim ki: İmam *rahimehullah* bu sözü ile her zaman kayıtsız şartsız, Allah dışında bir başkasına tartışmaları, savunmaları ve cezalandırmaları kaldırılmayacağını zikretmiştir. Bu da ayetin manasının ta kendisidir. Hocanın "**Hemde her zaman**" sözü, tağuta muhakeme belli zamanlar için küfürdür diyen kafirlere direk reddiyedir. Tağuta muhakeme olmak İslam devleti varsa küfürdür, yoksa değildir diyen kafirlere direk reddiyedir.

20. Nakil:

İmam Mekki *rahimehullah* şöyle demiştir: "**İşte burada Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* dışında bir başkasına muhakeme olanları azarlama vardır.**[478]

Allah'ın (geçmiş ayette ki) şu sözüne gelince "**Allah'ın izniyle**" Yani: Allah'ın ilmi demektir. İşte bu delalet etmektedir ki, o **Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'e muhakeme olmayan, onun sözünü dinlemeyi terk eden kişilerin**[479] bu

---

[477] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur'an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. 1.clt. 691.s.

[478] Yani: Bizler her Peygamberi, sözü dinlensin ve ona muhakeme olsun diye gönderdik.
İmam Mekki'nin dediği gibi de Allah c.c., o Peygamberin sözlerinin dinlemenmesini farz kılmıştır.
İşte her kim, o Peygamberin sözünü dinlemek yerine, gidip de tağutun sözünü dinlerse kafir olmuştur.
Her kim ihtilaf esnasında kaynak olarak Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* seçmezde, gidip tağutu ihtilaf merciî ve kaynağı olarak seçerse, kafir olmuştur. Bunu akleden kişiye Allah rahmet eylesin.

[479] Yani: Her kim tağuta muhakeme oldu ise, iki tane necis ve küfür olan şeyi yapmıştır.

yaptıkları, kesinlikle önceden beri Allah'ın ilminde (bilgisinde) olan, Allah'ın bildiği bir şeydir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e itaat edenler, Allah'ın önceden beri ona itaat edeceğini bildiği kimselerdir. Aksi de aynen böyledir.[480]" [481]

21. Nakil:

Hafız İbni Kesir –Allah ona rahmet eylesin– şöyle demiştir:

"Mücahid dedi ki: Tağut: İnsan suretinde ki Şeytandır. **Ona <u>muhakeme</u> olurlar**. O, **<u>onların işlerinin sahibidir</u>**.

İmam Malik dedi ki: Tağut: Allah dışında ibadet edilen herşeydir."[482]

Bir: Allah'ın rasulune, o öldü ise de Kur'an ile hükmeden Müslümanlara muhakeme olmadığı için, Allah'ın hükmünü elinin tersi ile ittiği için kafir olmuştur.
İki: Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* sözünü dinlememiş, sözüne muhalefet etmiş, Allah Rasulunun küfür olduğunu haber verdiği şeyi yapmış olur.

[480] Yani: Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* itaat etmeyen kişi de, Allah'ın önceden beri itaat etmeyeceğini bildiği kişidir. Nasıl ki ayette Allah'ın c.c. açıkladığı gibi.
Bu ayet de gösteriyor ki Allah c.c. geçmişi ve geleceği biliyor. Allah c.c., bir kişinin Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yoluna girmesini ancak ve ancak isterse, o kişi girebilir. Eğer Müslüman olmasını istemezse, o kişi ne yaparsa yapsın, Müslüman olamaz. En doğrusunu Allah c.c. bilmektedir.

[481] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur'an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. 2.clt. Yaklaşık: 1376.s.

[482] İbni Kesir'in sözleri bitmiştir.

Derim ki: İmam Mücahid ve Malik de, diğer alimler ve Müslümanlar gibi tağuta muhakeme olanları kayıtsız şartsız tekfir etmişlerdir.

22. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "İman edenler Allah yolunda savaşırlar. Kafir olanlar ise tağutun yolunda savaşırlar. Şeytan'ın dostları ile savaşın. Şüphe yok ki şeytanın hilesi zayıftır."[483]

İmam Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi –Allah kendisine rahmet eylesin– bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir:

" "Şeytan'ın dostları ile savaşın." Yani: Onu takip eden ve dost edinenler ile, **onun emirlerine itaat edenler** ile (savaşın)."[484]

Derim ki: Her kim savunma adına tağutun mahkemesine gider de, hakimin muhakeme esnasındaki sorularına cevap verir, hakim de onun beraatini ya da aksini ilan ederse, bu durumda o savunmacı kişi, hakimin hükmüne itaat etmiş ve boyun eğmiş olur.

Tefsirul Kur'anil Azim, 2.clt. 334-335.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk. Bu tefsiri, Bakara suresi 256.ayetin tefsirinde zikretmiştir.

[483] Nisa suresi, 76.ayet

[484] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur'an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi. 2.clt. 1388.s.

Aynı şekilde her kim dava açar ve muhakeme olursa, yine tağutun verdiği hükümleri kabul etmiş ve boyun eymiş olur.

İşte Allah c.c. bu kişilerin tağutun kulları olduğunu bir çok ayette bizlere haber vermiştir. Nasıl ki Nisa suresi 60 ve 76.ayetlerde açıkladığı gibi. Allah'a şükürler olsun[485].

İşte İmam Mekki *rahimehullah*, tağutun mahkemesine muhakeme olanların küfrünü bu ayetlere kadar uzunlamasına yeri geldiğince açıklamıştır. Allah ona rahmet eylesin. Kendi zamanında herkes tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği halde, her yerde bu meseleye önem vermiştir. O zamanlarda bu meselenin küfür olduğunda ihtilaf olmadığı halde, bu kadar meseleyi derinden açıkladı ise, bir de bu konuda insanlar arasında ihtilafın çıktığı, müşriklerin tağuta muhakemenin küfür olmadığını iddia ettikleri bu zamanda yaşasaydı, bu meseleyi ne kadar daha derinden açıklardı acaba?

Allah müşriklere hidayet etsin…

23. Nakil:

Hafız İbni Kesir –Allah ona rahmet eylesin– şöyle demiştir:

“Bu Allah'a, Rasulune ve eski Peygamberlere iman ettiklerini **iddia edenlere**, Allah'tan –azze ve celle– olan bir **inkâr-**

---

[485] Allah'ın ve Rasulunun, hükmüne ve emirlerine itaat etmenin gerekliliği, tağutun emrine muhalefet etmenin gerekliliği, hocaları ve başkanları başkan yapıp ilahlaştırılmanın küfür olması hakkında gelen ayetlerde, bu ayetlerin tefsirinde, akıl sahipleri için bir çok ibretler vardır. Muhakemenin küfür olduğuna dair alınacak bir çok fayda ve delil vardır. Ama eseri çok uzatmamak için bizler bunları burada zikretmeyeceğiz.

dır. Çünkü onlar böyle oldukları halde, **anlaşmazlık esnasında**[486] **Allah'ın kitabı ve Peygamberin sünneti dışında başka şeylere muhakeme olmak isterler**."[487]

Derim ki: Bu sözü ile tağuta muhakeme olan herkesi istisnasız tekfir eder.

Aynı zamanda savunmayı ve tartışmayı tağuta ileten herkesi de tekfir eder.

24. Nakil:

Ömrü boyunca sofileri tekfir eden ve onları tekfir ederek Allah'a yakınlaşmaya çalışan Şeyh İbrahim bin Ömer el-Bukâî tefsirinde şöyle demiştir: "**Her ne zaman ona (tağuta) muhakeme olurlarsa, bu durumda ona iman etmiş olurlar. Allah'a kafir olmuşlardır**."[488]

Derim ki: İşte bu söz net bir şekilde ayrım yapmadan tağuta muhakeme olan herkesin tekfirinde net bir sözdür. İslam mahkemesi olmazsa gidilir, ya da bu durumda tekfir etmem diyen Yahudileşmiş yaratıkların necis iddialarını çürüten önemli bir sözdür.

---

[486] Burada da savunmanın muhakeme olduğunu zikreder.
[487] Tefsirul Kur'anil Azim, 2.clt. 346.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.
[488] Nazmud Durar. Darul Kitabil İslami bsk. 5.clt. 313.s. Bukâî 885.yılda vefat etmiştir.

25. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız, onu Allah'a ve rasulune geri çevirin. İşte bu daha hayırlıdır, netice olarak da daha iyidir.”[489]

Hafız İbni Kesir *rahimehullah* şöyle demiştir: “Bu nedenle Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız (onu Allah'a ve Rasul'e götürün)” Yani: **Anlaşmazlıkları** ve cahilliklerinizi[490] Allah'ın kitabına ve Peygamberinin sünnetine **geri çevirin**. İşte eğer Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız, aranızda çıkan ihtilaflı konularda bu ikisine (Kur’an'a ve sünnete) **muhakeme olun**. (Bu ikisinden hükümleri alın. Küfür sistemlerinin hükümlerinden almayın)

İşte bu gösteriyor ki, **anlaşmazlık esnasında**[491] Kitab'a ve sünnete **muhakeme olmayan** ve bunların hükümlerine geri dönmeyen kişi, Allah'a ve Ahiret gününe **İman etmemiştir.**[492]” [493]

---

[489] Nisa suresi, 59.ayet

[490] Hafız İbni Kesir bu sözü ile cehaletin mazeret olmadığını ispat etmektedir. Her hangi bir kişi cahil ise, o cahilliğini Kur’an'a ve Sünnete geri çevirmek zorundadır.

[491] Bu sözleri ile tekrar tekrar tağutun mahkemesine savunma adı altında gidenin de onlara muhakeme olduğunu ispat etmiştir.

[492] İbni Kesir, bu sözleri ile tağuta muhakeme olan herkesi, istisnasız tekfir etmiştir.

[493] Tefsirul Kur’anil Azim, 2.clt. 346.s. Yazarı: hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

Derim ki: Anlaşmazlık esnasında tağutun mahkemesine gidip savunmasını orada yapan kişi, elbette anlaşmasını Kur’an'a değil, tağuta kaldırmış ve götürmüş olur.

İbni Kesir'in şu sözüne dikkat edersek “Yani: **Anlaşmazlıkları** ve cahilliklerinizi Allah'ın kitabına ve Peygamberinin sünnetine **geri çevirin**” anlarız ki Hafız İbni Kesir, burada da muhakemede ki savunmayı muhakeme dairesinin içine sokmaktadır.

Elbetteki anlaşmazlığı gidermek için kişinin kendisini savunması lazımdır. Nisa suresi 59.ayete göre, yine İbni Kesir'in de açıklamasına göre, bizler ihtilaf ve anlaşmazlık olduğunda, bunu Kur’an'a, sünnete ve bu iki kaynak ile hükmedenlere geri çevirdiğimiz zaman, felaha erenlerden oluruz.

Aksi takdirde, bu anlaşmazlığımızı gidip de kafirlere sunarsak, muasır dil ile onların önünde savunursak, bu durumda kafir olup, İslam dininden çıkmış oluruz. Tağuta muhakeme olmuş oluruz.

İbni Kesir'in şu sözüne bakarsak da “Allah'ın kitabına ve Peygamberinin sünnetine **geri çevirin**” anlarız ki bu sözü apaçık bir şekilde gösteriyor ki, anlaşmazlık olduğunda, anlaşmazlığı def etmek adına kafirlerin mahkemelerine gidip, onların kafir hakimlerinin karşısında oturup, kendini savunan ve anlaşmazlığı o kafir hakime bu savunması ile kaldıran kişi kafir olmuştur.

Sen, her hangi bir konuda anlaşmazlığı Allah'ın indirdiği hükümlerle hükmeden Müslümanlara iletmen gerekir. Kendini savunacaksan onların karşsında savunman gerekir.

Eğer bu savunmanı gidip kafirlere götürüyorsan, onların hükümlerini istemişsindir.

Aynı zamanda, İbni Kesir'in beyan ettiği gibi, anlaşmazlıkları kafirlere kaldıran kişi, onlara muhakeme olmuştur.

Bir kişi anlaşmazlık durumunda, gidip kafirin karşısında kendini savunduğunu iddia ediyorsa, o bu hali ile kafirlere muhakeme olmuştur. **Çünkü anlaşmazlık esnasında kafir hakimlere gidip kendini savunan kişi, bu hali ile anlaşmazlığını Kur'an'a kaldıracağına (muhakeme olacağına), anlaşmazlığını gidip de kafirlere kaldırmış ve sunmuştur. İşte bu nedenle bu kişi kafir olmuştur**.

İbni Kesir'in şu sözüne gelince "İşte eğer Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız, aranızda çıkan ihtilaflı konularda bu ikisine (Kur'an'a ve sünnete) **muhakeme**[494] **olun**." Anlarız ki burada da savunmanın muhakeme olduğunu zikretmiştir.

---

[494] Hafız, burada da savunmanın muhakeme olduğunu zikretmiştir. '' ihtilaflı konularda … muhakeme olun '' sözü apaçık bir şekilde, **ihtilaf söz konusu olduğunda**, o ihtilafını tağutun mahkemesinde giderirse, bu ihitlafını (savunmak ile) def etmesi, onun tağuta muhakeme olduğunu gösterir. Böyle yaptığı için de kafir olur.
Tağutun mahkemesinde kendisin savunmak demek, onun mahkemesinde ihtilafı gidermek demektir.
Allah da c.c. ihtilafları gidermenin Kur'an ve Sünnet ile olacağını haber vermiştir. Dolayısı ile her kim tağutun mahkemelerinde bu ihtilafı giderirse, kafir olur.

“İhtilaflı konularda … **muhakeme olun.”** sözü apaçık bir şekilde, **ihtilaf söz konusu olduğunda**, o ihtilafını tağutun mahkemesinde giderirse, bu ihtilafını (savunmak ile) def etmesi, onun tağuta muhakeme olduğunu gösterir. Böyle yaptığı için de kafir olur.

Tağutun mahkemesinde kendini savunmak demek, onun mahkemesinde ihtilafı gidermek demektir.

Allah c.c. da ihtilafları gidermenin Kur’an ve sünnet ile olacağını haber vermiştir. Dolayısı ile her kim tağutun mahkemelerinde bu ihtilafı giderirse, kafir olur.

26.Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “İşte hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**.”[495]

Hafız İbni Kesir –Allah ona rahmet eylesin– (bu ayetin tefsirinde) şöyle demiştir:

“Allah'u teala kerim ve mukaddes olan kendi nefsi ile yemin eder[496] ki: Hiç kimse[497] Peygamber *sallallahu aleyhi ve*

---

[495] Nisa suresi, 65.ayet

[496] Allah c.c. genelde yarattığı şeyler ile yemin eder. Nasıl ki Tarık ve Buruc ve Fecr ve Necm ve Tur ve başka surelerde olduğu gibi.
Ama Allah c.c. bu ayette, tağuta muhakeme olmanın ne kadar büyük bir küfür olduğunu beyan etmek adına bizzat kendi adı ile yemin ediyor.

sellem’i bütün işlerde hakem tayin etmediği müddetçe mümin olamaz. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in hüküm verdiği şey, tamamen **zahiren ve batinen** teslim olunması gereken hakikattır.

İşte bu nedenle Allah şöyle buyurmuştur: “Sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**.”

Yani: Seni hakem tayin ettikleri zaman, sana içlerinden (bâtınları ile) (dıştan ve görünürde sana itaat ettikleri gibi) sana itaat edecekler. Senin hüküm verdiğin meselede kendi nefislerinde hiçbir sıkıntı bulmayacaklar. Zahiren de, batinen de ona (senin hükmüne) teslim olacaklar. Ona tamamı ile küllü bir biçimde, kayıtsız şartsız tartışmasız teslim olacaklar.

Tıpkı hadiste geldiği gibi: “Nefsimi elinde tutana yemin ederim ki, kendi zevki benim getirdiğime tabî olmadan, hiç kimse mümin olamaz.[498]” [499]

Tenbih: Elbette insanların Allah dışında bir başka şey ile yemin etmeleri caiz değildir. Çünkü Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: **Dikkat edin, kim yemin edecekse Allah ile yemin etsin**. (Sahihi Buhari / Benzeri bir lafız ile de İmam Muslim rahimehullah Sahih'inde rivayet etmiştir)

[497] Hiç kimse derken, tekfir konusunda mutlak ve muayyen arasında fark olmadığına vurgu yapmaktadır.

[498] Bu hadis meşhur bir hadistir. Ama Kütübi sitte de bulamadım.
Yalnız hadis sahihtir.
İmam Nevevi, kırk hadisinde (41.hadis) hadisi Abdullah bin Amr bin el-As kanalı ile rivayet ettikten sonra şöyle demiştir: “Bu hadis hasen sahih bir hadistir. Hücce adlı eserde bunu sahih senedle rivayet ettik.” (Aynısını İbni Receb el-Hanbeli, Camiul Ulum vel Hikem adlı eserinde, kırk hadisi

Derim ki: İbni Kesir'in zahiren ve batinen demesi çok önemlidir. Bir kişi Müslüman olduğunu içten iddia etse, ama bu İslamı sözüne ve amellerine dökmez ise Müslüman olamaz.

Aynı şekilde Müslümanlığını dili ve ameli ile yapan, ama kalbi ile kabul etmeyen kişi de Müslüman olamaz.

şerh ederken zikretmiştir. Ama kendisi hadisi zayıflamıştır! Elbette zayıflamakta hata etmiştir. bkz: 2.clt. 393.s. Risale bsk.)
Ayrıca hadisi Ebu Nuaym Sahih görmüştür. (Camiul Ulum vel Hikem 393.s. Risale bsk.)
Ayrıca Horasan'ın muhaddisi İmam Ebul Abbas Hasan el-Horasâni en-Nesevi, el-Erbain adlı eserinde bu hadisi kuvvetli bir sened ile, İmam Nuaym bin Hammad kanalı ile rivayet etmiştir. (8.hadis. Sünnete muhalefet etme de şiddet babı)
Nuaym ise güvenilir, büyük bir imamdır. Onu zayıflayan hata etmiştir. Ama bu hadisi nerede bulsam, hadisin metni şöyle idi:

لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ

"Kendi zevki benim getirdiğime tabî olmadan, hiç kimse mümin olamaz."
Yalnız "Nefsimi elinde tutana yemin ederim ki" ifadesini, senedli ve muttasıl bir şekilde hiç bulamadım.
En doğrusunu Allah c.c. bilir. Yalnız İbni Kesir bu hadisi ezberinden yazmış, bu nedenle hata etmiş olabilir. Tıpkı İbni Kesir'in sahabelerin fazileti hakkında aşırı derecede zayıf bir hadis hakkında: "Osman ed-Darimi'nin er-Raddu Ala el-Cehmiyye adlı kitabının başında anlaşılabilir ki bu hadisi kuvvetlendiriyor" demesi gibi (Tuhfetul Talib Bi Marifeti Ehadisi İbnil Hacib 141.s. 50.hadisin tahrici) . Elbette bu sözünü de ezberinden yazmıştır. Bu nedenle hata etmiştir. Darimi'nin eserine bakarsan, zikrettiği hadisi kuvvetlendirdiğini, ya da buna delalet edici bir şey dediğini göremezsin. Hatta ben zikrettiği hadisi o lafzı ile hızlıca baktığımda bulamadım. En doğrusunu Allah c.c. bilmektedir.
[499] İbni Kesir'in sözleri bitmiştir.
Tefsirul Kur'anil Azim, 2.clt. 349.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

Zikrettiğimiz ayetin sonu da buna delalet etmektedir. "Sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**."

Ayetin başında, Peygamberi hakem seçerek, zahiren ve görünüşte Müslüman olduklarını ilan ederler. Tağuta muhakeme olmayıp, Allah Rasulune olarak Müslümanlıklarını dıştan ve zahiren belli ederler.

Sonra da "**içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla**" kabullenirler, bu durumda da batinen ve içten Müslüman olurlar.

İşte bu ikisi bir arada olmadığı zaman, bir kişi asla Müslüman olamaz.

Yani:

* Zahiren Peygambere muhakeme olacaklar.

* Batinen bu hükmü kabul edecekler.

Bu durumda Müslüman olacaklar.

Ancak ve ancak içi de dışı da İslama teslim olursa, kişi Müslüman olabilir.

Diğer hallerde ise cehennemliktir.

İşte İbni Kesir Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e muhakeme olmayanı tekfir ediyorsa, anlarız ki bir aşama da-

ha ileriye gidip de tağuta muhakeme olan iyice kafirdir. Çünkü her kim tağuta muhakeme oluyorsa, Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olmayı terk etmiştir. Bu durumda da en az iki küfür işlemiştir:

Bir: İhtilafını, savunmasını ve tartışmasını Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e götürmediğinden, Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olmadığından kafir olmuştur.

İki: Ek olarak tağuta muhakeme olduğu için kafir olmuştur.

27. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Dinde zorlama yoktur. Ruşd'un (hakkın) ne olduğu, Gay'yın (batılın) ne olduğu **ortaya çıkmıştır.**[500] Her kim tağutu tekfir eder de, Allah'a iman ederse, hiç kopmayan Urvetul Vuskâ'ya (sapa sağlam kulpa) sarılmıştır. Allah herşeyi duyandır, herşeyi bilendir."[501]

---

[500] Bu ayet gösteriyor ki dinin hepsi apaçıktır. Dinde hiç gizli meseleler yoktur. Artık bütün din açıktır.
Dolayısı ile artık dünyada cehalet de yoktur. Dolayısı ile kimse cehalet vardır diyemez. Bunu diyemediği gibi de, kimse gelip ortada olmayan cahilleri itikadi ve fıkhi konularda mazeretli göremez.
Ayrıca hafi ve zahir ayrımı da yoktur. Çünkü Allah cc. herşeyin açıklandığını bu ayette belirtmiştir. Bundan sonra hiç kimse dinde gizli kalmış meseleler vardır diyemez.
Bu konuda ümmet ittifak etmişlerdir. Çünkü ayet apaçıktır.
Bu meseleye farklı risalelerde deyinmiştim. Rabbim muvaffak kılarsa başka yerlerde bu meselelere deyinmeyi nasib etsin.

[501] Bakara suresi, 256.ayet

Bu ayetin tefsirinde, Hafız İbni Kesir *rahimehullah* Hz. Ömer'in “Tağut, şeytandır.”[502] sözünü zikrettikten sonra, şöyle demiştir:

“Ömer'in **tağutun** tanımında ona “Şeytandır” demesinin manası, çok kuvvetlidir. Şüphe yok ki bu (Tağutun şeytan manasında olması) cahiliyye ehlinin üzerlerinde olduğu bütün şerri içermektedir. Putlara tapma, **onlara muhakeme olma ve onlardan yardım isteme** gibi.”[503]

Derim ki: İşte İbni Kesir'in bu sözü çok net bir şekilde tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu ortaya çıkartmaktadır.

Görmüyor musun? Hafız İbni Kesir küfürleri sayarken “Putlara tapma” ile başladı, “**Putlardan yardım isteme**” ile bitirdi. Bu ikisinin şirk olduğu zaten bilinmektedir. Bu iki şirki zikrederken, bunların arasında “**Putlara muhakeme olma**”şirkini zikretmiştir.

İbn Kesir’in sözlerinde dikkat edilmesi gerek şeylerden ilki şudur: İslam devleti yokken bile, cahiliyyedeyken tağuta muhakeme olmak küfürdür. İbni Kesir bunu zikretmiştir. Yani İslam devleti yokken, cahiliyyedeyken de putlara muhakeme olmak küfürdü. Her zaman da küfüdür.

---

[502] Sahihi Buhari. Tefsir kitabı. Nisa 43.ayetin ve sonrasının tefsiri.
[503] İbni Kesir'in sözleri bitmiştir.
Tefsirul Kur’anil Azim, 1.clt. 684.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

Bu da gösteriyor ki Hafız İbni Kesir muhakeme olanları kayıtsız şartsız tekfir ediyor. Hatta bunun yetinmiyor, bir de muhakemeye gidenleri tekfir etmeden, senin Müslüman olmadığını ispat ediyor.

Bunu da şuradan anlıyoruz:

Hafız İbni Kesir bu sözlerinden önce, tağutu tekfir etmeyenin kafir olmadığını zikreder.[504] Ondan sonra da, yukarıda zikrettiğimiz gibi ağutun tanıtınımı yapar. Bu tağutu tanıtırken de, tağutun manasının Şeytan olduğunu söyler. Şeytan'ın manasının da Tağuta muhakeme olmayı içerdiğini söyler.

Buradan anlıyoruz ki, bir kişi tağuta gidenleri tekfir etmezse, bu durumda tağutu tekfir etmemiş olur. Hafız İbni Kesir'in açıkladığı gibi, tağutu tekfir etmek, ona tapan ve ona muhakeme olanları tekfir etmeden asla ve asla başarılamaz.

İbni Kesir'in sözlerine baktığımızda, bu dediği apaçık bir şekilde ortaya çıkacaktır. Tekrarlıyorum: "…**Şüphe yok ki bu (Tağut'un şeytan manasında olması) Cahiliyye ehlinin üzerlerinde olduğu bütün şerri içermektedir**. **Putlara tapma**, <u>**onlara muhakeme**</u> **olma ve onlardan yardım isteme** gibi …"

Dikkat edelim:

1- Tağutları (putları) tekfir edecek.

2- Onlara muhakeme olan halkları, kişileri ve herkesi tekfir edecek.

---

[504] Tefsire müracaat et.

3- Allah'a dua edeceğine, o tağutlara dua eden herkesi tekfir edecek.[505]

Her hangi bir kişi bu üç şarttan birisini eksik yaparsa, o durumda tağutu tekfir etmemiş, Allah'a ibadet etmiş olur. Bu durumda da kafirdir.

28. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Leş, kan, domuz eti, Allah'-tan başkası adına boğazlanan, boğulmuş, (taş, ağaç vb. ile) vurulup öldürülmüş, yukarıdan yuvarlanıp ölmüş, boynuzlanıp ölmüş (hayvanlar ile) yırtıcı hayvanların yediği hayvanlar -ölmeden yetişip kestikleriniz müstesna- putlara boğazlanmış hayvanlar ve **fal oklarıyla kısmet aramanız** (ezlam) size haram kılındı. Bunlar fısktır. (fasıklıktır, yoldan çıkmaktır.) Bugün kafirler, sizin dininizden (onu yok etmekten) ümit kesmişlerdir. Artık onlardan korkmayın, benden korkun. Bugün size dininizi tamamladım, üzerinize nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı beğendim. Kim, gönülden günaha yönelmiş olmamak üzere açlık halinde dara düşerse (haram etlerden ölmeyecek kadar yiyebilir). Çünkü Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir."[506]

---

[505] Zor durumda kaldığında Allah'tan değil de putlardan yardım istemek gibi mesela.
[506] Maide suresi, 3.ayet

Derim ki: Allah'ın şu sözüne dikkat edelim “**fal oklarıyla**[507] **kısmet aramanız** size haram kılındı.” Buradan kastedilen çok önemli bir şeydir.

Burada kastedilen şudur: Mekke müşrikleri, kendi tağutlarına ve putlarına muhakeme oluyorlardı. Putların konuşmadığını bildikleri için de, ellerine bir şeyler alıyorlardı, hangisi çıkarsa kendi tağutlarının kendilerine öyle emrettiklerine inanıyorlardı. Bu konuda ki gelen rivayetler Sahihi Buhari de ve başka kaynaklarda mevcuttur. İbni Kesir'in tefsirine de bakıldığında, bu hadislerin bir kısmı bulunabilir.

İbni Kesir'in, Taberi'nin ve başkalarının da zikrettiği gibi, bir okun üzerinde şöyle yazardı “Rabbim emretti.” Diğer okun üzerinde ise “Rabbim yasakladı.” yazardı. Sonra kişi bir şey istediği zaman bunlardan birisini çekerdi, hangisi çıkarsa onu yapardı.

İşte bu, onların şirklerinden birisi idi. Çünkü bu oklar vasıtası ile o tağutlara ve putlara muhakeme oluyorlardı.

Hafız İbni Kesir –Allah ona rahmet eylesin– (bu ayetin tefsirinde) şöyle demiştir:

“Muhammed bin İshak ve başkalarının zikrettiklerine göre, Kureyş'in en yüce putu, Hubel adında ki puttur. O put Ka-

---

[507] Arapçası, “Ezlâm” kelimesidir. Manasınında “Kidh” olduğunu Taberi ve başkaları zikretmiştir. “Kidh” demek de, ucu takılmayan ok demektir. Çoğulu ise “Kidâh” kelimesidir.
Bkz: Tacul Luga Ve Sihahil Arabiyye. Kısaltılmış adı ise: es-Sihah. 1.clt. 394.s. Yazarı: İsmail bin Hammad el-Cevheri. 393.yılda vefat etmiştir.

be'nin içinde idi. İçinde ki bir kuyunun üzerine dikilmişti. Hediyeler ve Kabe'nin malları oraya konurdu. O putta yedi tane (fal) ok(u) vardı. **üzerlerinde, sorun olduğu zamanlarda ne için muhakeme olacakları yazardı**. O oklardan hangisi kendilerine çıkarsa, onu yaparlardı ve asla kararlarını değiştirmezlerdi.[508]„ [509]

Derim ki: Ümmetin İttifakı ile her hangi bir kişi, her hangi bir şey ile fal çekip de Allah'ın haram kıldığını helalleştirirse, bu durumda kafir olur.

Çünkü Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Diliniz yalan yere vasıflandırageldiği için her şeye, “**Şu helal; bu haramdır.”** demeyin. Çünkü Allah'a karşı yalan uydurmuş olursunuz. **Şüphesiz ki Allah'a karşı yalan uyduranlar, asla felah bulmazlar**.

Az bir geçim ve ardından onlara acı verici bir azab vardır.”[510]

---

[508] İbni Kesir'in sözleri bitmiştir.
Tefsirul Kur’anil Azim, 3.clt. 24.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

[509] İbni Kesir, bu sözünün bir benzerini tarihinde de söylemiştir. Tarihinde şöyle der: “Hubel'in (hubel putunun) yanında yedi tane ok vardı. Onlar da oklardır. Onlar ile halledemedikleri bir mesele olduğunda, ona **muhakeme** olurlardı. Akıl, neseb veya her hangi bir işte böyle yaparlardı. Okları rast gele çekerler, o oklar neyi emrederse, neyide yasaklarsa, onu yaparlardı.”
el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 2.clt. 248.s.

[510] Nahl suresi, 116-117.ayetler.

Derim ki: İşte Allah c.c. , bilgisizce helalleri haramlaştıran, haramları da helalleştirenler hakkında iki tane tehditte bulunuyor:

Bir: Onların felaha eremeyeceğini haber veriyor.

Allah'ın felaha eremeyeceğini söyleyen kişi de, tevbe etmediği takdirde asla felaha eremez.

İki: Dünya'da kısa bir ömür yaşadıktan sonra, ahirette dehşet bir şekilde acı verici bir azab gireceklerini haber veriyor.

Allah c.c. bu azabın ebedi ve hiç bitmeyen bir azab olduğunu, zikrettiğimiz ayetlerden birkaç sayfa önce şöyle açıklıyor: "**Şüphe yok ki yalan iftiraları (Allah'a**[511]**) söyleyen kişiler, Allah'ın ayetlerine iman etmeyen kişilerdir. İşte onlar yalancıdırlar."**[512]

---

[511] Bu ayette iftira atmaktan kasıt, her iftira atmak değil, Allah'a ve Allah'ın dinine itira atmak hakkında has ve özeldir.
Bunu da ayetlerin gelişinden çok kolay bir şekilde anlıyoruz:
Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz biz onların, "**Kur'an'ı ona ancak bir insan öğretiyor" dediklerini biliyoruz**. Kendisine nisbet ettikleri şahsın dili yabancıdır. Halbuki bu (Kur'an) apaçık bir Arapçadır.
Allah'ın âyetlerine inanmayanlar yok mu, **kuşkusuz Allah onları doğru yola iletmez** ve onlar için elem verici bir azap vardır.
Şüphe yok ki yalan iftiraları (Allah'a) söyleyen kişiler, Allah'ın ayetlerine iman etmeyen kişilerdir. İşte onlar yalancıdırlar." (Nahl suresi, 103-105.ayetler)

[512] Nahl suresi, 105.ayet

Derim ki: Bunlar gösteriyor ki Allah'ın haram kıldığına helal demek, Allah'ın helalleştirdiği haramlaştırmak, Allah'a iftira atmaktır.

İşte bu geçmiş delillerin hepsini bir araya getirdiğimizde şunlar ortaya çıkıyor:

* Mekke müşriklerinin küfürlerinden birisi de: Tağuta muhakeme olmaktır. Bu nedenle İbni Kesir, bu ayetin tefsirinde onların muhakeme olduklarını zikretmiştir. Yani: Bu yönü ile de küfür işlediklerini ispat etmek içindir.

* Mekke müşriklerinin küfürlerinden birisi de: Allah dışında kanun koymaktır. Çünkü onlar belli okların üzerlerine neye muhakeme olacaklarını kanunlar ve maddeler halinde yazmıştılar.

Buradan da anlıyoruz ki, küfür kanunu koymak ayrı bir küfür, tağuta muhakeme olmak iste ayrı bir küfürdür.

Mekke müşrikleri ise, hepsinin beterini yapmışlardı:

Bir: Allah'a iftira atmışlardı.

İki: Bu iftiralar, Allah dışında kanun ve maddelerden ibaretti.

Üç: Bu küfür maddelerine muhakeme olurlardı.

İşte bu üç küfür de, günümüzün küfür mahekemelerinde vardır.

O zaman, Mekke müşrikleri zamanında tağutlara muhakeme olan kafirler ile, günümüzde ki müşriklerin mahkemelerine muhakeme olanlar arasında ne fark vardır?

Hiçbir fark yoktur.

Eğer hiçbir fark yoksa, bu bize gösterir ki günümüzde tağuta muhakeme olanları tekfir etmeyen kişi, mekke müşrikleri zamanında o oklara, putlara, Lat'a ve benzeri tağutlara muhakeme olanları tekfir etmeyen kişi gibidir. Buradan da anlarız ki, bu ikisinden her hangi birisini tekfir etmeyen kişi, apaçık bir kafirdir, tağutu reddetmemiştir.[513]

En doğrusunu Allah c.c. bilir.

---

[513] Günümüzde şeriat yoktur, bu nedenle tağutlara muhakeme olmak küfür değildir, diyen kafirlere:
Ey Müşrikler! Sizler zannediyormusunuz ki, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Mekke'de iken, İslam hükümetini kurmadan önce, Mekke küfür hükümetine muhakeme olan kişiyi Müslüman görüyordu? Elbette ki hepimizin bildiği gibi, Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* İslam hükümetini kurmadan önce, Mekke'nin tağutlarına muhakeme olan da kafirdi. **Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* her zaman tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir.**
O zaman, neden ve nasıl gidip de İslam hükümeti yoksa, tağuta muhakeme olmak küfür değil diyorsunuz ki?
İşte Allah dininizi rezil etti, iftiralarınızı güneş gibi ortaya çıkarttı.
Cehennem de yanmadan, dönün ve tevbe edin.

29. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye, “Lâ ilâhe illâ Allah” ifadesinin manasını açıklaren şöyle demiştir:

“Kur’an'ın hepsi bu manadaki tevhidi tahkik etme yönü ile <u>dopdoludur</u>. Kur’an bu meseleye **<u>ahireti kazancı veya kaybedişi bağlamıştır</u>**.

Bilinmektedir ki insanlar bunu tahkik etmekte derece yönünden farklıdırlar. Bunun hakikati dinin tamamını Allah için ihlaslı kılmaktır. Bu tevhidde fena olmak (sadece Allah'ı tanımak ve onun dışındakileri reddetmek) onun (Allah'ın) her an kalıcığını bilerek ancak olabilir.

Bu da şu şekildedir: Hak'kın (Allah'ın) ilah olduğunu kalbine yerleştirirsin. Onun dışında olan bütün ilahları reddedersin. İşte bu durumda (tağutları) nefyetmek (reddetmek) ile, (Allah'ı) kabul etmeyi birleştirirsin.[514]

Dersin ki: “Lâ ilâhe illâ Allah” İşte nefyettiğimiz (reddettiğimiz) şey fenâdır (bitecek ve yenilecek olan tağutları reddetmektir) . İsbat ettiğimiz şey ise (Allah'ın) kalıcılığıdır.

Bunun hakikati ise şu şekildedir:

---

[514] Yani: Kafirleri tekfir edip, sadece Alah'a iman etmeyi başarırsan, tağutlara muhakeme olmayı terk edip, sadece Allah'a muhakeme olursan, tağutlardan ve kafirlerden nefret edip, Müslümanları seversen, bunları kalbinde birleştirebilirsen, ancak bu durumda Müslüman olabilirsin.

Ondan başka ibadet edenleri terk edip, sadece ona ibadet edersin.

Ondan başka sevdiklerini terk edip, sadece onu seversin.

Ondan başka korktuklarını terk edip, sadece ondan korkarsın.

Ondan başka itaat ettiklerini terk edip, sadece ona itaat edersin.[515]

Ondan başka muvalâ yaptığın, yani arkasından gittiğin ve sevdiğin ve destek olduklarını terk edip, sadece muvalâyı Allah'a göstermelisin.

Ondan başkalarına soru sormayı terk edip, sadece ona soru sormalısın.[516]

Ondan başka sığınılanları terk edip, sadece ona sığınmalısın.

Ondan başkalarına tevekkül etmeyi terk edip, sadece ona tevekkül etmelisin.

Ondan başkalarına işleri teslim etmeyi bırakıp, işleri sadece ona teslim etmelisin.

Ondan başkalarına tevbe etmeyi terk edip, sadece ona tevbe etmelisin.

---

[515] ŞeyhulÎslam bu sözleriyle bazı kişilerin sözlerini ilahlaştıranları tekfir etmektedir.

[516] Buradaki sorudan kasıt, anlaşıldığı üzere duâdır.

Ondan başkalarına muhakeme olmayı terk edip, sadece ona muhakeme olmalısın.

Ondan başkalarına tartışmanı kaldırmayı terk edip, sadece ona tartışmanı kaldırmalısın."[517]

Derim ki: İşte Şeyhulİslam İbni Teymiyye *rahimehullah* , Allah'tan başkasına muhakeme olanların, "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesini tahkik etmediklerini zikretmiştir.

Bundan sonra, tartışmaları ve savunmaları, muhakeme ıstılahından çıkaran kimse olmasın diye, Şeyhulİslam Muhakemenin manasını içeren "Tağut huzurunda tartışmak, tartışamaları tağuta kaldırmak" meselesine değinmiş, böyle yapanların da "Lâ ilâhe illâ Allah" ın manasını tanımadıklarını, bilmediklerini ve tahkik etmediklerini zikretmiştir.

Aynı şekilde tartışmalarını Allah'ın huzurunda gidermeyenlerin, ya da Allah'ın kitabı ile yönetenlerin huzurunda gidermeyenlerin, aksine tağutun huzurunda giderenlerin "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesini tahkik etmediklerini ispat etmiştir.

Her kim de "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesini tahkik etmezse, Şeyhulİslamın açıkladığı gibi, Müslüman değildir.

Eğer bunu anlarsak, tağuta muhakeme olmanın ve tağuta kendini savunmanın küfür olmasının, İslamın aslı olduğunu anlamış olursun. "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesinin manası olduğunu anlamış olursun.

---

[517] Minhacus Sunne en-Nebeviyye. 5.clt. 348.s. Muhammed Raşad Salim tahkiki ile olan nusha.

İslam devleti yokken tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığını iddia eden necis kafirler ise, bu dedikleri ile bazı zamanlar "Lâ ilâhe illâ Allah" demeden de Müslüman olabileceğini söylemişlerdir.

Eğer tağuta muhakeme ve tağuta kendini savunman İslamın zirvesi ve aslı ise, "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesinin manası ise, anlarız ki tağuta muhakeme olmayı küfür görmeyen kişi, "Lâ ilâhe illâ Allah" ifadesinin manasını bilmeyenin de kafir olmadığını söyleyerek, çok büyük bir küfür ve dalalet işlemektedir.

30. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "İşte bu naslar (deliller) ve diğerleri açıklyor ki Allah, hakkı ortaya çıkarıp batılı yok etmek için Peygamberleri göndermiş, kitapları indirmiştir. Burada insanların neyde ihtilaf ettiklerinin de beyanı vardır. Ve burada inanların hepsinin kendilerine Rablerinden ineni takip etmelerinin vacip olduğu vardır. **Anlaşmazlığa düştükleri konularda, anlaşmazlıklarını Kitab'a ve sünnete geri çevirmelerinin gerekliliği vardır**. Ve **her kim böyle yapmazsa**, **onun münafık olduğunun delili vardır**…"[518]

Derim ki: Şeyhulİslam bu sözlerinde müthiş bir şekilde bütün muasır bidatçılara reddiye vermiştir. Allah ondan razı olsun. Sözlerinde konumuzla alakalı olan bölgeleri ise şunlardır:

---

[518] Mecmuul Fetava. 17.clt. 303.s.

Bir:

Tartışmanı ve savunmanı kime götürürsen, ona muhakeme olmuşsundur.

Hocanın şu sözünden anlıyoruz: "**Anlaşmazlığa düştükleri konularda, <u>anlaşmazlıklarını Kitab'a ve Sünnet'e geri çevirmelerinin gerekliliği vardır</u>**."

İki:

Tartışmanı ve savunmanı kafirlere götürürsen, dinden çıkan bir münafık olmuşsundur.

Hocanın şu sözünden anlıyoruz: "Ve **her kim böyle yapmazsa**, **<u>onun münafık olduğunun delili vardır</u>**."

Üç:

Böyle yapan herkes tekfir edilir. Mutlak ile muayyen arasnda fark yoktur. Kim tağuta muhakeme küfrünü işlerse, istisnasız tekfir edilir.

Hocanın şu sözünden anlıyoruz: "Ve **<u>her kim böyle yapmazsa</u>**, **onun münafık olduğunun delili vardır**."

<u>Ek bilgi</u>: Ayrıca bu sözü büyük şirkte cehaletin ve tevilin mazeret olmadığını da göstermektedir. Çünkü eğer mazeret olsaydı, istisnasız böyle yapan herkesi tekfir edemezdi. Bunu bilmek çok önemlidir.

İşte bu sözler, muasır murcielerin iddialarının bir çoğunu yerle bir etmektedir.

31. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye, tağuta muhakeme olanları tekfir eden bir çok delilleri zikrettikten sonra şöyle demiştir:

“İşte bu ayetlerden alınacak bir çok ibretler vardır. Hepsi delalet eder ki Kitab ve sünnet dışındaki şeylere **muhakeme eden** kişi **dalalete düşmüş, münafık olmuştur**.”[519]

Derim ki: Şeyhulİslamın bu sözü şunları ispat etmektedir:

Bir: Tağuta muhakeme olan kişi dalalet üzeredir.

İki: Tağuta muhakeme olan kişi münafıktır.

Üç: Bir kişiyi tağutun hükmüne davet edersen, kafir olursun.

Dört: Hocanın “…dışındaki şeylere **muhakeme eden…**” sözlerine iyice dikkat ederse, anlar ki her kim davacı olanın tağuta muhakeme davetini kabul eder, tartışmaya ve savunmaya giderse, muhakeme olmak için gitmiş ve kafir olmuştur.

Beş: Burada direk muayyen kişi hakkında konuşmuştur. Bu da her kim tağuta muhakeme olursa tekfir edildiğini ispat etmektedir. Bu konuda herkes istinasız tekfir edilir. Bu göste-

---

[519] Mecmuul Fetava. 3.clt. 317.s.

riyor ki tağuta muhakeme gibi büyük şirklerde cehalet ve tevil gibi şeyler icma ile mazeret değildir.

İşte burada da muasır murcieye reddiye vardır.

32. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Orada (Nisa suresinde) Allah c.c., Peygambere itaat etmeyi, Allah'a ve Rasulune muhakeme olmayı zikretmiştir.

İnsanların tartıştıklarını Allah'a ve Rasulune geri çevirmeleri gerektiğini zikretmiştir.

Allah ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* dışında başkalarına (ve başka şeylere) muhakeme olan ve **ihtilaflarını götürenleri kötülemiştir**."[520]

Derim ki: İşte burada net bir şekilde savunmayı bir hakime yapmanın muhakeme olduğunu haber vermiştir.

Tağuta muhakeme olanların da kafir olduklarını zikretmiştir. Bu sözü geçmiş sözleriyle birleştirildiğinde hemen anlaşılır ki tağuta muhakeme olan herkes istisnasız tekfir edilir.

33. Nakil:

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir:

"Allah'ın ehli kitabı ve münafıkları kötülediği **kafirleri dost edinme** çeşitlerinden birisi de şudur:

---

[520] 14.clt. 230.s.

Onların küfürlerinin bir kısmına iman etmek.

Ya da Allah'ın kitabını bırakıp **onlara muhakeme olmak**."[521]

Derim ki: İşte burada tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir. Hatta bütün kafirlere muhakeme olanları tekfir etmiştir. Bu nakil da her kafire tağut denmesi gerekir diyenlerin görüşlerini kuvvetlendirmektir.

İşte kafirleri dost edinmek, bütün Müslümanların bildiği gibi küfürdür.[522] İbni Teymiyye de dost edinme çeşitleri arasında onlara muhakeme olmayı dahi zikretmiştir. Hemde bunu kafirlerin dinine iman etmek gibi olduğunu zikretmiştir.

Bu da tağuta muhakeme olanların ne kadar fazla kafir olduklarını göstermektedir.[523]

---

[521] Mecmuul Fetava. 28.clt. 199.s.

[522] İbni Teymiyye'nin eserleri, tağuta muhakeme olmak gibi kafirleri dost edinme sıfatlarını yapanların tekfiri hakkında dopdolu eserlerden birisidir. Mesela bkz: Mecmuul Fetava. 28.clt. 201.s.

[523] **Bir şüphe ve cevabı**
Şeyhulİslam İbni Teymiyye'nin bu kadar naklettiğimiz net ve açık sözleri karşısında tahammul edemeyen ve tağutları tekfir etmek istemeyen muasır murcie fırkası, ne yapacaklarını şaşırmışlardır.
Elbette muasır murcie, bazı alimleri ilah edindikleri için, bu konuda varid olan ayetleri önemsememekteler. Ama Şeyhulİslam'ı Kur'an'dan fazla önemserler! Bu da ayrı bir küfürdür.
Ama inşaAllah bizler bir Müslümanı savunma adına, İmam İbni Teymiyye'ye attıkları çirkin iftirayı hızlıca def edeceğiz ve çürüteceğiz.
İbni Teymiyye rahimehullah şöyle demiştir: "**Kendini İslamiyete nisbet edenlerin bir çoğu, Allah'ın indirmediği kendi adetleri ile hükmederler**. Köylerde yaşayanların bir kısmı gibi. Kendilerinde sözü dinlenen kişiler

gibi. İşte onlar Kitab ve sünnet dışında böyle hükmedilmesi gerektiğini savunurlar. İşte küfür budur.”
(Minhacus Sunne en-Nebeviyye. 5.clt. 130.s. Muhammed Raşad Salim'in tahkiki ile)
Derim ki: Hocanın şu sözü “**Kendini İslamiyete nisbet edenlerin bir çoğu, Allah'ın indirmediği kendi adetleri ile hükmederler.**” net bir şekilde İslam ile hükmetmeyenlerin kafir olduğunu göstermektedir.
İşte muhaliflerimizin şüphesinin öncesi budur. Bu sözleri ve benzerlerini gizlemeye gayret ederler.
Sözünün devamı, muhaliflerimizin şüphesidir, ama aslında konuyla alakası yoktur.
Şeyhulİslam devamınde şöyle der: “Şüphe yok ki insanların bir çoğu Müslüman olmuşlardır. Ama bununla birlikte itaat ettikleri kişilerin emrettikleri şekilde bildikleri âdetlerle hükmetmektedirler. İşte bunlar, eğer sadece Allah'ın indirdiği ile hükmedileceğini bilirlerse, sonra iltizam etmezlerse, aksine istihlal edip (helalleştirirlerse) ve Allah'ın indirdiğinin tersi ile hükmederlerse, onlar kafirlerdir. Yoksa onlar hallerini açıkladığımız gibi cahillerdir.”
(Minhacus Sunne en-Nebeviyye. 5.clt. 130.s. Muhammed Raşad Salim'in tahkiki ile)
Derim ki: İşte zikrettikleri budur ve bunun konuyla hiçbir alakası yoktur. Bu sözü hem Allah'ın indirdiği ile hükmetmemeyi küfür görmeyenler naklederler, hem de tağuta muhakeme olmayı küfür görmeyenler naklederler.
İşte sapkın iki fırkanın basit iddiaları bundan ibarettir.
Bu sözün Allah'ın indirdiği ile hükmetmemeyi küfür görmemeye delil getirenlere cevabımızı hakimiyyet adlı eserimizde ziretmiştik. Burada da muhakeme konusunda iddia edenlere cevap verelim ve diyelim ki:
Bir: Kuşkusuz İbni Teymiyye rahimehullah burada hükmetmekten söz etmektedir. O zaman konunun bununla hiçbir alakası yoktur.
İki: İbni Teymiyye burada sözünden de anlaşıldığı gibi İslam ülkelerinden uzak olan köylerde yeni Müslüman olanlardan söz etmektedir. İşte bu kişiler eğer bazı meselelerde Allah'ın hükmü zannettiklerinden dolayı yanlış hükümler verirlerse, umarız kı Allah c.c. onları affeder.
Üç: Bu gösteriyor ki bu meseleleri öğrenmeye gücü yeten kişinin bu meselelerde hiçbir mazereti yoktur.
İşte bu çok önemlidir. Bunu anlayan meseleyi çözmüş olacaktır.

34. Nakil:

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir: "Bundan maksat şudur: **İman ehli**, **anlaşmazlığa** düştüklerinde **anlaşmazlıklarını Allah'a ve Rasulune geri çevirirlerse**, bu durumda onların bazı ahkamlarda ki ihtilafı, (bu ihtilafı Allah'a çevirdikleri müddetçe) onları imanın hakikatinden dışarıya çıkarmaz.[524] Tıpkı Allah iman ehline bu şartı[525] şu sözünde koşmuştur: "Her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, eğer Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız, onu Allah'a ve rasulune geri çevirin."[526] **Hiç şüphe yoktur ki şarta bağlanmış hüküm, şart ortadan kalkarsa hüküm de ortadan kalkar.**[527]

Ben gerçekten böyle basit şüphelere cevap verdiğimden vaktimi boşa harcamış gibi düşünüyorum.
Muhaliflerimin de böyle basit ve konuyla yakından uzaktan alakası olmayan nakilleri kendilerine yararmış gibi nakletmeleri beni üzüyor. Onların ne kadar kör kalpli, küfürde katı ve hakkı görmek istemeyen bir kavim olduklarını görmem beni ve yanımdaki Müslümanları çok üzüyor. Bu hali Rabbim olan Allah'a şikayet ediyorum.
Eğer bu eser bütün şüpheleri içermiyor denmesini istemeseydim, bu gibi yarasız şüphelerin cevabını vermek için de uğraşmazdım.
Rabbim, beni ve Müslümanları affet.

[524] Yani: İhtilaf ettiğinde, onu Allah'a ve Rasulune geri çevirirsen, işte bu durumda tevhidi tatbik etmiş olursun.

[525] Yani: Allah'ın şartı şudur: İhtilaf esnasında bu ihtilafı Allah'a ve Rasulune geri çevirirsen, iman ehlindensin. Yoksa değilsin.

[526] Nisa suresi, 59.ayet

[527] Yani: Eğer Allah c.c. imanın şartı olarak, ihtilafını ve savunmanı Allah'a ve Rasulune geri çevirmeni emretmiş ve bunu şart koşmuş ise, sen anca

Yine Allah'ın şu ayeti: "Her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz" **__şartı__**[528] zikrederken genel bir sözdür. Dolayısıyla **__müminlerin anlaşmazlığa düştüğü herşeyi içermektedir__**. Din konusunda ince ayrıntılarından en açık meselelerine kadar içermektedir…

Yine Allah (anlaşmazlık esnasında) bu geri çevirmeyi imanın vaciplerinden ve gerektirdiği şeylerden (olmazsa olmazlarından) kılmıştır. Eğer bu giderse (anlaşmazlık olduğunda Allah'a ve Rasulune geri çevirme ortadan kalkarsa) , bu durumda iman da ortadan kalkar. Lazım olunan şey, eğer lazım olan şey ortadan kalkarsa, bizzat kendisi de ortadan kalkar. Hele ki bu iki emirde durum böyledir. **Şüphe yok ki bu (anlaşmazlığı geri çevirme) __iki taraflı olur.__**[529] Bu iki taraftan birisi giderse, diğeri de gider.[530]

Bundan sonra Allah bu geri çevirmenin onlar için hayırlı olduğunu zikretmiştir. Sonuç olarak da daha hayırlı olduğunu zikretmiştir.

---

bunu yaparsan müminsin. Bunu ihtilaf söz konusu olduğunda yapmazsan, mümin değilsin. Mümin olmayan kişi de elbette kafirdir.

[528] İşte Müslüman olmanın şartı budur.
Sen eğer tartışmanı ve savunmanı Allah'a ve Rasulune iletirsen, Müslümansın.
Eğer sen tartışmanı ve savunmanı tağutlara iletirsen, kafirsin.
Bunlar birbirlerinin zıttıdır.

[529] **فَإِنَّهُ مِنْ الطَّرَفَيْنِ**

[530] Yani: Tartışan ve anlaşmazlığa düşen iki taraftan her hangi birisi tartışmayı ve anlaşmazlığı bırakırsa, bu durumda tartışma ve anlaşmazlık ortadan kalkar. Herkesin bildiği gibi anlaşmazlık iki taraflıdır.
Bu da gösteriyor ki muhakeme iki taraflıdır. Davacı ve savunma yapan arasında hiçbir fark yoktur.

Bundan sonra Allah haber verdi ki her kim Peygamberin getirmediği bir şeye **muhakeme olur**, ya da **muhakeme olmaya davet ederse**[531], bu durumda tağutu tahkim yapmıştır[532] (hakem olarak tağutu seçmiştir) ve ona **muhakeme olmuştur**.

Tağut ise, kulun ibadet etmede, takip etmede ve sözü dinlemede ve her hangi bir şeyde sınırı aşmasıdır.[533]

---

[531] İşte bu da gösteriyor ki her kim davalı olarak mahkemeye giderse, muhakeme olmuştur.
Çünkü İbnul Kayyım muhakeme ile, anlaşmazlığa düşen kişiyi muhakeme olmaya davet etme arasında fark görmüştür.
Elbette her kim, anlaşmazlığa düştüğü kişinin kendisini muhakeme edip, muhakeme salonuna ve hakimin huzurunda tartışmaya ve anlaşmazlığı gidermeye davet ederse, bu kişi de o anlaşmazlığa düştüğü kişinin davasına isticabet ederse, bu durumda tağuta muhakeme olmuştur.
Görüldüğü gibi İbnul Kayyım rahimehullah muhakeme olma ile, muhakemeye davet etmek arasını ayırmıştır. Muhakeme olmaya davet etmek ise, iki küfür içermektedir. Hem kendisi muhakeme olduğu için kafir olur. Hem de kendini savunacak olan adamı muhakeme meclisine davet ettiği için kafir olur. **Eğer o kendini savunacak kişi ve anlaşmazlığını tağuta götürecek kişi muhakemeye giderse, işte o zaman muhakeme olmuştur**.
İşte bu dînin temelidir. Bunu bil ki kurtuluşa er.
Geçmişten beri ayetlerin gölgesi altında anlatmaya çalıştığımız hakikat budur. Allah bizi haktan ayırmasın. Bize hakkı gösteren Allah'a şükürler olsun. Elhamdulillah.

[532] Bu da gösteriyor ki tahkim, Kur’an'ın ıstılahına göre muhakeme kavramı ve ıstılahı altına girmektedir.
Her hangi bir kişi ihtilaf söz konusu olduğunda, İslamiyeti kaynak seçmek yerine, tağutu savunma ve ihtilaf kaynağı olarak seçerse, bu durumda onu hakem tayin etmiştir. Bu da bilinen bir şeydir.

[533] Yani: Her kim Allah dışında bir başkasını, ya da bir başka şeyi severse, onu takip ederse, ona itaat ve ona ibadet ederse, bu durumda onu tağut

İşte **her milletin tağutu, Allah ve Rasulu dışında kendisine muhakeme oldukları şeydir**.

Ya da Allah dışında **ibadet ettikleri şeydir**. Ya da Allah'ın göstermediği şekilde takip ettikleri şeydir.

Ya da Allah'a itaat olduğunu bilmedikleri halde ona itaat etmeleridir.[534]

İşte dünyadaki tağutlar bunlardır. Eğer bunlara iyice dikkat edersen, insanların da bunlar ile ilişkilerine iyice dikkat edersen, görürsün ki **insanların çoğu** Allah'ı ibadet etmeyi terk etmişler, **yerine tağuta ibadet etmişlerdir.**[535]

Allah'a ve Rasulune muhakeme olmayı terk etmişler, yerine tağuta muhakeme olmuşlar.

---

edinmiş olur. Bu gibi hallerde her hangi bir kişiye, her hangi bir şeye karşı sınırı aşarsa, bu durumda onu tağut edinmiştir.

[534] Burada da, hocalarının sözünü Kur'an'ın ve sünnetin önüne geçirenlerin tağuta taptıklarının delili vardır. Nasıl ki muasır müşrik sofiler ve murcie fırkası, hep günümüzün alimleri diyerek, birkaç cahil müşriğin sözünü Allah'ın Kur'an'da ki sözünün önüne geçirmişler ve onları tağut edinmişlerdir. Bunların kim oldukları da akıl sahipleri için malumdur.

[535] İbnul Kayyım rahimehullah burada insanların çoğunu tekfir etmiştir. Bizler ise insanların çoğunu tekfir ettiğimizde, hemen itham ediliyoruz. Ama İbnul Kayyım bunu dediği zaman, hemen sözlerinin üzeri örtülüyor! İşte bu gösteriyor ki biizm muhaliflerimiz sadece heveslerini takip eden sapkın bir kavimdir.

Evet, Kur'an'ı iyi bilen bilir ki yer yüzündeki insanların çoğu kafirdir. Müslümanlar ise her zaman az olan topluluklar olmuşlardır. Hatta kimi zamanlar, her yüzünde iki üç taneden fazla Müslüman kalmamıştır. Geçmiş ümmetlerde böyle zamanlar dahi geçmiştir. Bu konudaki hadisler Sahihi Buhari'de vb. mevcuttur.

Allah'a itaat, Peygamberini takip etmeyi terk etmişler[536], tağutlara itaat edip onları takip etmişler.[537]

İşte bu kişiler, bu ümmette ahireti kazananlar olan sahabelerin ve onları takip edenlerin yolunu takip etmemişlerdir. Onlar ile bir olmayı bile kastetmemişlerdir[538]. Aksine onlara yol olarak ve kasıt olarak **muhalefet etmişlerdir**[539].

Sonra Allah'u teala bu kişilere : "Allah'ın indirdiğine (Kur'an'a ve sünnete) ve Peygambere gelin[540]" denildiği zaman, bundan yüz çevirdiklerini haber vermiştir.[541] **Dava aça-**

---

[536] Dikkat edelim, mesele İslam mahkemesinin olup olmaması değildir. Mesele Allah'a itaat etme ve tağuta itaat etmedir.
Her kim Allah'a itaat ederse, ona muhakeme olursa kürtulur.
Her kim de tağuta itaat eder ve ona muhakeme olursa, kaybeder ve bu hal üzere tevbe etmeden öldüğü takdirde cehenneme girer.

[537] Her kim İslam mahkemesi yokken tağuta muhakeme olmayı caiz veya küfür görmüyorsa, Allah'ı tanımayan ve hayatından silen kişinin tağutlara ibadet etmeyi küfür görmemesi lazımdır.
Çünkü tağuta muhakeme, tağuta iman etme demektir. Allah'a ve Allah'ın hükmü ile hükmeden Müslümanlara muhakeme, Allah'a iman etmektir.

[538] Ey tağuta muhakeme olan necis kafir, kendi halinin Allah katında ve Müslümanların katında ne kadar rezil bir durumda ve ne kadar tehlikeli bir şirk içinde olduğunu gör, bu halinden de tevbe et.

[539] Bizim yolumuz cennet yoludur, bu kişilerin yolu ise cehennem yoludur. Bizim kastımız Allah'a muhakeme olmak, müşriklerin kasıtları tağuta muhakeme olmaktır.
İşte tertemiz Müslüman ile necis müşriğin arasında ki farkı gör.

[540] Nisa suresi, 61.ayet

[541] Bu gösterir ki bir kişi sana derse ki: Tağutun mahkemesine gel, sen de gidersen, bu durumda ona iman etmişsindir.
Bir kişi sana Kur'an'ın hükmüne gel derse, sen de gelirsen, sen Kur'an'ın hükmüne iman etmişsindir.
Aksi de aynı şekildedir. Bir kişiye tağutun hükmüne gel dediğin zaman, yüz çevirirse, gitmezse, savunmasını ve tartışmasını ve hüküm istemesini

na (davetçiye) isticabet etmediğini haber vermiştir.[542] Onun hükmü dışında başkasının hükmüne razı olurlar.[543] Bundan sonra haber verdi ki onların başlarına akıllarında, dinlerinde, gözlerinde, bedenlerin ve mallarında, Peygamberin getirdiğinden yüz çevirdikleri için, **başkasına tahkim yapıp** başkasına **muhakeme oldukları** için bir musibet geldiğinde, hemen özür dilerler ve sadece iyilik ve arayı bulmak istedik derler. Allah'ın dediği gibi: "Eğer onlar yüz çevirirlerse, bil ki Allah onların günahlarının bazısı ile onları ispat etmek istemektedir.[544]" Yani: Bizler (anlaşmazlığa düşen) iki grubun da[545] razı olmasını ve aralarını bulmak istedik derler. (Bunlar böyle derken) Nasıl ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e indirilen ile ona muhalefet edenler arasını bulmak istedik (diyenler gibi demek isterler). Onlar bu halleri ile iyilik yaptıklarını,

---

tağutlara iletmezse, onları tanımaz ve terk ederse, bu durumda onlara iman etmemiştir.
Eğer bir kişiyi de Allah'ın hükmüne davet edersen, o da savunmasını ve tartışmasını ve hüküm istemesini Allah'ın indirdiğine yapmazsa, bu durumda ondan yüz çevirmiştir, Allah'a iman etmemiştir.

[542] İbnul Kayyım bu sözlerinde Nisa suresi 60.ayetin tefsirini yapmaktadır. İşte bu ayet ve İbnul Kayyimin sözü şunu açıklamaktadır: Bir kişi tağutun mahkemelerine davet edilirse, o da isticabet edip tağutun muhakemesine ve mahkemesine giderse, bu durumda ona isticabet etmiş ve kafir olmuştur.

[543] Bir kişi Allah'ın hükmüne razı oluyorsa, davasını, tartışmasını ve savunmasını Allah'ın hükmü ile çözer. Bir kişi de tağutun hükmüne razı oluyorsa, davasını, tartışmasını ve savunmasını tağutun hükmü ile çözer.

[544] Maide suresi, 49.ayet

[545] Bu da karşılıklı ve iki taraflı olan kavgaların bir mahkemeye gitmesinin, iki tarafın da muhakeme olduğunu göstermektedir.
İster savunan taraf olsun, ister davayı başlatan taraf olsun, iki taraf da muhakeme olmuşlardır.

ıslah edici olduklarını ve muvaffak kılmaya çalıştıklarını iddia ederler.

İman ise, Peygamberin getirdiği ile ona muhalefet eden diğer bütün yollar, (iddiaya göre) hakikatler, inançlar, siyasetler ve görüşlere savaş açmayı gerektirmektedir. (Allah) onlarla savaşmaya izin vermiş, onlarla ortayı bulamaya izin vermemiştir. Muvaffak kılan Allah'tır.[546]

Bundan sonra Allah kendi nefsi ile yemin eder ki kullar (insanlar) **imansızlardır**[547], ta ki Allah'ın Peygamberini araların-

---

[546] Burada da İslam mahkemesi olmadığında muhakeme hükümlerinin değiştini iddia edenlere reddiye vardır. İbnul Kayyım, burada kafirler ile her an savaş içinde olduğumuzu, onlarla hiçbir zaman birleşemeyeceğimizden söz etmiştir. Bir kişi eğer İslam mahkemesi olmadığında, onların mahkemesi ile birleşeceğimizi iddia ederse, ya da onların mahkemesine gidenleri kardeşlerimiz olarak göreceğimizi iddia ederse, bu durumda Allah'ın dinin itira atmıştır.

[547] **نَفْيِ الْإِيمَانِ عَنْ الْعِبَادِ**

İşte bu sözü gösteriyor ki, **bir kişi Allah'a muhakeme olmadığı takdirde,** asla **mümin değildir**.

Nisa suresinde geçen bu ayetler, özellikle İbnul Kayyım'in bu sözleri ile tefsir ettiği Nisa 65.ayet, apaçık bir şekilde gösteriyor ki bir kişi **Allah'a ve Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmadan, Müslüman olamaz**.

Eğer bunu anlarsak, **aksini yapanın, yani tağutlara muhakeme olanın Müslüman olmadığını ve İslamdan fazlasıyla uzaklaştığını anlamış oluruz**.

Eğer bazen İslama muhakeme olur, bazenleri tağuta muhakeme olursa, anlarız ki bu kişi müşriktir. Tıpkı bazen Allah'a secde eden, bazen puta secde eden gibidir. Onları tekfir etmeyenler de, puta secde edenleri tekfir etmeyenler gibidir.

Aynı zamanda İbnul Kayyım bu sözüyle insanların genelini tekfir etmiştir. Sadece müminler olan azınlık grup hariç.

da çıkan bütün **anlaşmazlıklarda**[548], ince ve açık meselelerde[549] **hakem tayin edene kadar**. Kulların sadece (Peygambere) tahkim olmaları ile mümin olmadıklarını, ek olarak Peygamberin verdiği hüküm hakkında göğüslerinden rahatsızlık ve sıkıntı kalkana kadar iman etmeyeceklerini haber vermiştir.[550] Bununla da Allah c.c. (mümin olmaları için) yetinmemiş, ta ki **tamamen teslim olamlarını, tamamen hükmünü takip edene kadar**[551] **(İşte o zaman anca mümin olabilirler)**."[552]

İbnul Kayyım *rahimehullah* , muhakeme olanların muhakeme esnasında belli şeyleri inkar etmelerinden söz ederken şöyle demiştir: "Abdulmelik ve Sahnun şöyle demişlerdir:

---

[548] Burada da savunmayı tağutlara iletenleri tekfir etmiştir.
Savunmayı Allah'a götürüp Allah'ı hakem tayin etmeyen herkesi tekfir etmiştir.

[549] Bu gösteriyor ki büyük şirklerde hafi ve zahir gibi bir bidat ayrımı yoktur.
Dolayısı ile en ufak, dinde en gizli meselede her kim Allah'a muhakeme olmazsa, tağutlara muhakeme olursa, kafirdir. Bunda icma vardır.

[550] Allah c.c. Peygambere muhakeme olan kişinin mümin olmadığını söylüyor, ta ki onun hükmünden kalbi ile dahi tamamen razı olana kadar.
Günümüzde ise bir çok müşrik, Peygambere inene muhakemeyi terk edip, tağuta muhakeme oluyorlar!
Arada ne kadar büyük fark var!
Bir de bazıları, hala tağuta muhakeme olanları tekfir etmekten geri durmaktadırlar! Bunların da ne kadar büyük bir küfür çukuru içinde oldukları apaçıktır.

[551] Yani: Bazenleri İslama muhakeme olup, bazenleri İslama muhakeme olmayanları tekfir etmektedir.
Günümüzde İslam mahkemesi yok diye tağutlara muhakeme olanlar da bunlar gibilerdir.

[552] İlamul Muvakkin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. 40.s.

(Bu durumda) hüküm verir. Çünkü anlaşmazlığa düşen iki kişi, eğer **muhakeme için otururlarsa**, bu durumda **aralarında hüküm verilmesine razı olmuş olurlar**. Zaten **bu nedenle de hakime gitmişlerdir**."[553]

Derim ki: İşte İbnul Kayyım'in bu sözüyle bir önceki mükemmel sözünü bir araya getir, tağutlara muhakeme olanları istisnasız tekfir ettiğini gör. İbnul Kayyım Muhakemeye gidenin ve kendini savunanın dahi tekfir edildiğini çok net bir şekilde açıklamıştır.

İşte İbnul Kayyim, hakimin karşısında oturan iki kişinin, yani davacı ve savunma yapanın da muhakeme olduğunu bu sözleri ile açıklamıştır. Hatta mahkemeye icabet edenin ve oturanın, hakimin hüküm vermesine **razı olduğu** manasına geldiğini zikretmiştir. Allah ona rahmet eylesin.

35. Nakil:

İbnul Kayyım şöyle demiştir: "Şüphe yok ki bu mesele tevhidin aslı ve esâsıdır. **İnsanların çoğu**[554] Allah dışında başkasını hakem tayin ediyor, (bir) **ona muhakeme oluyor**, (iki)

---

[553] et-Turukul Hukmiyye. 164.s. Darul Beyan bsk. Bu konuda da hiçbir ihtilaf zikretmemiştir. Zaten ümmet bunda icmâ etmiştir.

وَقَالَ عَبْدُ الْمَلِكِ وَسَحْنُونٌ: يَحْكُمُ، لِأَنَّ الْخَصْمَيْنِ إِذَا جَلَسَا لِلْمُحَاكَمَةِ فَقَدْ رَضِيَا أَنْ يَحْكُمَ بَيْنَهُمَا بِمَا يَقُولَانِهِ، وَلِذَلِكَ قَصَدَاهُ

[554] İbnul Kayyım burada da insanların çoğunu tekfir etmiştir.
Bil ki 700 yıl önce eğer insanların çoğu kafirse, demek ki günümüzde Müslüman olanlar iyice azdır.

tartışmasını ona <u>götürüyor</u>[555], (üç) onun hükmüne razı oluyor.

İşte bu üç makam, tevhidin direklediridir.[556] Allah dışında hiç kimseyi Rab edinmeyecek, Allah dışında hiç kimseyi ilah edinmeyecek, Allah dışında hiç kimseyi hakem[557] edinmeyecek."[558]

Derim ki: İmamın *rahimehullah*, insanların tartışmasını Allah'ın indirdiğine götürmesi gerektiğini zikretmesine dikkat edelim. Bunu anlarsak, bir kişinin muhakeme esnasında anlaşmazlık hakkında sorulan soruların cevabını vermesi de muhakemenin içine girdiğini ve muhakemenin bir parçası olduğunu anlamış oluruz.

---

[555] **وَيُخَاصِمُ إِلَيْهِ**
İşte bu söz, bir kişiye tartışmayı iletmenin küfür olduğunu ne kadar net bir şekilde açıklamaktadır! Elhamdulillah.
[556] Burada da tağuta muhakeme olmanın İslam mahkemesi yokken hükmün değişeceğini iddia eden necis kafirlere reddiye vardır.
O kafirlere göre, İslam mahkemesi yok olduğu zaman hemen İslamın direklerinde bir kaçının yıkılması normal bir şeydir!
İşte bu gibi küfri görüşlerden Allah uzaktır, müminler ve salih kullar da bu gibi görüşlerden ve sahiplerinden beridirler, uzaktırlar.
[557] Yukarıda zikrettiği üç mesele bunun içine girmektedir. Allah dışında başkasına muhakeme olmak, başkasına gidip tartışmayı iletmek ve başkasının hükmünden razı olmak. Bunların hepsi Allah'ın indirdiklerine olmazsa, tağutlara ve kafirlere olursa küfür olur.
İşte bu tartışmanın muhakeme olması hakkında ne kadar net bir sözdür? Tarih boyunca İslamiyeti bu sözleri ile koruyan alimler olduğu için Allah'a hamd olsun.
[558] Medaricus Salikin. Darul Kitabul Arabî bsk. 2.clt. 179.s.

Ayrıca İbnul Kayyım *rahimehullah* bu sözleriyle, tağuta muhakeme olmayı dinin aslından saymayanların, bu meselede ihtilafın söz konusu olduğunu iddia edenlerin kafir olduğunu zikrediyor. Çünkü dinin aslını bilmeyen kişi, elbette kafirdir.

İşte tağuta muhakeme olma küfrü, dinin aslındandır.

Hatta tağutun manasının bir kısmını oluşturan ve muhakemede kendini savunman dahi, **İslamın aslındandır**. Eğer tağuta savunmayı iletmenin küfür olmadığını addedersen, İslamın aslını bilmemiş olup kafir olursun.

İbnul Kayyım şöyle demiştir: "Kul bu (tevhidi) yapmazsa Müslüman değildir. Eğer inatçı bir kafir değilse de **cahil kafirdir**."[559]

36. Nakil:

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir:

" "Eğer onlara desen ki: Allah'ın indirdiğine ve Rasul'e gelin, görürsün ki münafıklar senden iyice uzaklaşıyorlar (uzaklaştırıyorlar, sapıyorlar ve saptırıyorlar) ."[560]

İşte (Allah c.c.) Peygamberim getirdiğinden yüz çevirmeyi, **ondan başkasına yönelmeyi münafıklığın hakikati yapmıştır**.

---

[559] Tarikul Hicrateyn. 411.s. Darus Selefiyye bsk.
[560] Nisa suresi, 61.ayet

Nasıl ki imanın hakikati de: (Allah'ı ve indirdiğini) hakem seçmek, göğüslerden bu hükme karşı olan kötü şeylerin kalkması, verdiği hükme tamamen teslim olma, razı gelme, onu seçme ve sevmedir. İşte imanın hakikati budur.

Diğeri ise, münafıklığın hakikatidir."[561]

Derim ki: İşte İslama muhakeme olmak her zaman için geçerlidir. Tağuta muhakeme olmaktan yüz çevirmek ise her zaman için Allah'ın farz kıldığı bir şeydir. Tağuttan yüz çevirmemek ise, münafıklığın hakikakitir. Yani: Gerçek münafıklık işte budur.

Gerçek münafıklığı tatbik edere tağuta muhakeme olanlardan Allah'a sığınırız.

Derim ki: İbnul Kayyım *rahimehullah* tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu en çok açıklayan kişilerden birisidir. Tağut ve tekfir kavramlarını ondan daha iyi anlatan bir alim görmedim ve bilmiyorum. Allah ondan razı olsun.

37, 38 ve 39. Nakil:

Fahreddin Razi, Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki ve Kadı Maverdi'nin sözlerini içermektedir**.**

Fahreddin Razi, Nisa suresinin 60.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Buradaki sözlerden kasıt şudur: Bazı kişiler aşırıya

---

[561] Muhtasar Savaikul Mursele, 546.s Yazarı: İbnul Kayyım. 751.yılda vefat etmiştir. Muhtasar yapan : Muhammed el-Mûsili. 774.yılda vefat etmiştir.

kaçmış kişilere muhakeme olmak istemişler. Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'e muhakeme olmak istememişlerdir. Kadı[562] şöyle demiştir: "Tağuta muhakeme olmak küfürle aynıdır."[563] Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hükmünden razı olmamak ise küfürdür demek lazımdır."[564]

Derim ki: Kastettiği şudur: Bir kişi tağuta muhakeme olursa, ondan anlarız ki Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hükmünden razı olmamıştır. Bu durumda o iki küfür işlemiştir.

Bir: Tağuta muhakeme olmaktır.

İki: Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem'in* hükmünü beğenmemek ve ondan yüz çevirmektir.

Bu dediğimi Fahreddin'in geçmiş sözleri açıklıyor. Aynı zamanda ileride zikredeceğim sözleri de destekliyor. Kastettiği mana bu bizim zikretiğimiz gibidir.

Fahreddin Razi, Kadı diye lakablandırdığı kişinin sözlerini kabul edercesine zikretmeye devam eder: "Bu dediğimize bir çok şey delalet etmektedir.

Bir: "Onlar tağuta muhakeme olmak isterler. Halbuki onu tekfir etmek ile emrolundular."

---

[562] Allah'u alem kastettiği Maverdi'dir. Bazıları da Kadı iyad'dır demişlerdir! Bkz: Mefatihul Gayb. 2.clt. 254.s.
[563] Araçapsında ''Kelkufr'' demiştir. Yani: Küfürle aynıdır manasını taşımaktadır.
[564] Mefatihul Gayb. 10.clt. 121.s.

İşte burada tağuta muhakeme olmayı, ona iman etmek şeklinde adlandırmıştır. Hiç şüphe yok ki tağuta iman etmek de Allah'a küfür işlemektir. Aynı şekilde tağutu tekfir etmek de Allah'a iman etmektir…

(Nisa 65.ayet hakkında ise şöyle der) İşte bu, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hükmünden razı olmayanın tekfirinde apaçık bir delildir."[565] -er-Razi'nin sözü bitti-

Kadı diye isimlendirdiği kişinin sözünü, aynı zamanda Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki de tefsirinde kabul edecesine zikretmiştir.[566]

Derim ki: İşte bu geçmiş sözü, güneş gibi net bir şekilde tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında açık bir sözdür. Bu sözleri kadı diye lakablandırılan, büyük ihtimalle Maverdi söylemiş, Razi de bunu kabul edercesine nakletmiştir.

Eğer tağuta muhakeme olmanın, Allah'a iman etmeyi inkar etme ve tağuta iman etme olduğunu anlarsak, İslam devleti yokken tağuta muhakeme küfrü ihtilaflıdır diyen kafirlere reddiye olarak şunları deriz:

Ya diyeceksiniz ki tağuta iman etmek, İslam devleti yokken küfür değildir. Böyle derseniz de kafir olursunuz. Ya da tağuta muhakeme olmanın kayıtsız şartsız ve her zaman için küfür olduğunu kabul edecekler.

---

[565] Mefatihul Gayb. 10.clt. 121.s.
[566] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 455-456.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Kısacası, tağuta muhakeme olmak, ona iman etmektir. Allah'a iman etmek, tağutu tekfir etmek ve ona muhakeme olmamaktır.

40. Nakil:

Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki, Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Burada, **tağutu tekfir etmeleri ile emrolundukları halde, ona muhakeme olmalarına şaşırılmıştır**."[567]

Derim ki: İşte İbni Âdil, apaçık bir şekilde tağuta muhakeme olmayı, tağutu tekfir etmemek diye isimlendirmiştir.

41. Nakil:

Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* zamanında tağuta muhakeme olanlar hakkında şöyle demiştir: "Onların **tağuta muhakeme olmaları, Allah'u tealanın <u>hükmüne muhalefet</u> ve Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e <u>kötülük etmek idi</u>. Peygamberin kalbine hüzüntü vermek idi**.

İşte her kimin günahı böyle ise, o zaman onun bir başkasına gidip özür dilemesi gerekmektedir."[568]

Derim ki: İşte bu sözü net bir şekilde her zaman tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını açıklamaktadır. Her kim

---

[567] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 456.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[568] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 466.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

tağuta muhakeme olursa Allah'a isyan etmiş olur, Allah'ın hükmüne muhalefet etmiş olur.

Eğer denirse: İbni Âdil'in şu sözünde kastettiğinin küfür olduğunu nereden anladınız? “**tağuta muhakeme olmaları, Allah'u tealanın <u>hükmüne muhalefet</u>…”**

Deriz ki: Bunu, İbni Âdil'in şu sözünden anladık:

“Kadı şöyle demiştir… Allah'ın şu ayetine gelince: “Onun (Peygamberin) **emrine <u>muhalefet edenler</u>**, fitneye maruz kalmaktan veya başlarına acı verici vbir azab inmesinden sakınsınlar.”[569]

İşte bu ayetler göstermektedir ki her kim Allah'ın ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*’in emirlerinden birisini reddederse, İslam dininden çıkmıştır. İster şirk yönü ile reddetsin, ister haddi aşarak reddetsin, (her halukarda İslamdan çıkmıştır).

İşte bu gerektirir ki zekatı vermeyenleri tekfir eden, onları öldüren ve ailelerini esir alan sahabeler –Allah onlardan razı olsun– doğru bir şey yapmışlardır.”[570]

Derim ki: İşte İbni Âdil, net bir şekilde bu sözleri kabul edercesine nakletmiş, Allah'a ve Rasulune muhalefet edenlerin kafir olduklarını haber vermiştir.

---

[569] Nur suresi, 63.ayet
[570] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 456.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Birkaç sayfa sonra da, tağuta muhakeme olanların Allah'a muhalefet ettiklerini haber vererek, onları tekfir etmiştir. Bunu anlayan, İbni Âdil'in tefsirinde tağuta muhakeme olanları defalarca tekfir ettiğini görmüş olur.

42. Nakil:

Allah'u teala şöyle buyurmuştur: "İşte hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe** (teslim olmadıkça) **iman etmiş olmazlar**."[571]

Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki şöyle demiştir:

"Allah'u teala onların (tağuta muhakeme olanların) şu şartları yerine getirmeden mümin olamayacaklarına yemin etmiştir:

Birincisi: "…aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılana kadar**"

İşte bu delalet eder ki her kim Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hükmüne razı olmazsa, mümin olamaz.

İkincisi: Allah'ın şu ayeti "…sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın**"

Zeccac şöyle demiştir: Senin hükmün karşısında göğüsleri daralmayacak.

---

[571] Nisa suresi, 65.ayet

Mücahid dedi ki: Şüphe etmeyecekler.

Dahhak dedi ki: Günah olmadan. Yani: (İçlerinden) İnkâr ederek günah işlerler.

üçüncüsü: Allah'ın şu ayeti "…**tam manasıyla kabullenmedikçe** (teslim olmadıkça)"

Yani: Tamamen teslim olacaklar."[572]

Derim ki: İşte burada tağuta muhakeme olan adamın Müslüman olması için yapması gereken şartları budur.

Bir daha ihtilaf söz konusu olduğu zaman Allah'a muhakeme olacak, tartıştığı kişiyi Allah'a muhakeme edecektir. Tartıştığı kişi onu tağutun hükmüne davet etse dahi o kişi gitmeyecek.

Sonra Allah'a muhakeme olacak, Allah'ın elçisi olan Hz. Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in verdiği hükümleri tamamen teslim olurcasına batinen ve zahiren kabul edecek. İşte o zaman Müslüman olacak.

43. Nakil:

İbni Cuzey[573] şöyle demiştir: " "İşte hayır", ihtilaf ettikleri zaman ve araları bozulduğu zaman demektir.

---

[572] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 470.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[573] Nisa suresi, 65.ayetin tefsiri.

Ayetin manası ise şöyledir: Onlar Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmünden razı olmadıkları müddetçe iman edemezler."[574]

Derim ki: Eğer kişi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hükmünden razı olmadan mümin olmuyorsa, o zaman onun hükmüne daha başvurmadan önce tağuta muhakeme olan kişi, iman etmekten iyice uzaklaşmış demektir.

Ey kardeşim, bil ki her hangi bir kişi Peygambere muhakeme olmadan, ya da Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hükmünden razı olmadan hiç kimsenin iman etmeyeceğini zikrediyorsa, böyle diyenlerin hepsi tağuta muhakeme olanları tekfir etmişti.

Çünkü her kim tağuta muhakeme olursa, Allah'ın hükmünden yüz çevirmiştir. Allah'ın hükmünden yüz çeviren kişi de, Allah'a muhakeme olamadığından dolayı kafirdir.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Onlar, aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler**."[575]

Derim ki: Allah c.c. münafıkların Allah'ın hükmündne yüz çevirdiği haber vermiştir.

İşte bu zikrettiklerini bir araya getiren kişi apaçık bir şekilde anlar ki tarih boyunca herkes tağuta muhakeme olanları tekfir etmişlerdir.

---

[574] et-Teshil Li Ulumit Tenzil. 1.clt. 197.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[575] Nur suresi, 48.ayet

44. Nakil:

Ebu Hayyan el-Endelusi, Nisa suresi 65.ayetin tefsirinde şöyle demiştir:

“Bunun manası şöyledir: Onlar (tağuta muhakeme olanlar, bu hal üzere kaldıkları müddetçe) iman onlardan çok fazla uzaklaşır.

Ancak bu zikredilenleri yaparlarsa (ve tağuta muhakeme olmayı terk edip, tağuta muhakeme olanları tekfir edip, sadece Allah'a itaat edip Allah'ın indirdiklerine muhakeme olurlarsa) , **o zaman mümin olabilir**.

Ayette geçen ihtilaf etme (hususunda seni hakem yapana kadar iman edemezler) hususu **herşey için**, ortaya çıkan bütün kavgalar ve tartışmalar için geçerlidir.”[576]

Derim ki: Yani: İnsanların arasında çıkan anlaşmazlıklarda her kim Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’i hakem tayin etmezse, Müslüman olamaz.

Buradan anlarız ki ihtilaf söz konusu olduğunda Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* hakem tayin etmeyi terk eden kişi mümin değil, bilakis kafirdir. Bir de bundan sonra tağuta muhakeme olursa, daha fazla küfür işlemiş olur.

45. Nakil:

[576] el-Bahrul Muhit. 3.clt. 297.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Ali bin Ahmed el-Vahidî, Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde, tağuta muhakemeden söz ederken şöyle demiştir:

“Bu ayetin manası şöyledir: Burada Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e ilginç bir durumun söz konusu olduğu aktarılıyor. Onlar Allah'a ve Rasulune ve ondan önce inenlere iman ettiklerini **iddia ettikleri** halde, **cahilliklerinden dolayı** Allah'ın hükmünden ayrılıp **tağutun hükmüne gidiyorlar**.”[577]

Derim ki: Buradan alınacak en az iki fayda vardır:

Bir: Allah'ın hükmünü terk edip tağuta muhakeme olan kişi, sadece iman ettiğini iddia edebilir. Ama gerçe mümin olamaz.

Bu da onun kafir olduğunu göstermektedir.

İki: Bu işi cahilliğinden dolayı dahi yapsa, cahilliği mazeretli değildir. Bilakis cahil olsa da imanı sadece iddiadan ibaret olup, kendini aslen kafir olur.

Bu konuda cahil ile bilgi sahibi arasında hiçbir fark yoktur.

46. Nakil:

Kasimi, tefsirinde Hafız İbni Kesir'in ve Razi'nin ve Maverdi'nin tağuta muhakeme olanları tekfir ettikleri sözlerini kabul edercesine nakletmiştir.[578]

---

[577] el-Vasit Fi Tefsiril Kur’anil Mecid. 2.clt. 74.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[578] Mehasinut Tevil. 3.clt. 195.s.

Bu da Kasimi'nin tağuta muhakeme olanları tekfir ettiğini göstermektedir.

47. Nakil:

İbni Atiyye, tağuta muhakeme olmadan söz ederken şöyle demiştir:

"İşte burada ki münafıkların iddiası, yaptıkları kötü ameller nedeni ile (iman) iddialarının iptal olması daha yakın olduğundan (iddia ifadesi ayette kulanılmaktadır). (Münafıkların halleri bu iken) Böyle oldukları Allah tarafından doğrulanmıştır."[579]

Derim ki: İşte İbni Atiyye, tağuta muhakeme olan herkesin münafık olduğunu zikretmektedir.

48. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri (iddia edenleri) görmedin mi? Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar.

[579] el-Muharrarul Veciz. 2.clt. 589-590.s. Katar bsk. Yazarı: Ebu Muhammed Abdulhak bin Atiyye el-Endelusi. 546.yılda vefat etmiştir.

Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı irade ettirerek) büsbütün saptırmak istiyor."[580]

Mulla Ali Kari, geçmiş ayetin tefsirini yaparken şöyle demiştir:

" "**Tağut'a muhakeme** olmak istiyorlar" Yani: (Tağut) Çok aşırıya kaçan, isyanı açık olan demektir. O da Kitab ve sünnet dışında ki şeylerle hükmedenlerdir. Rüşvet almak için ve benzeri kötü işleri yapabilmek için batılı hakkın önüne geçirenlerdir.

Ebu Osman şöyle demiştir: "Onların görüşlerine, hevelerine, misallerine ve benzerlerine. (muhakeme olmak isteyenlerdir, ayette kastedilen münafıklar bunlardır.)"

"Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde" Yani: **Onu reddetmeleri, küllî olarak (tamamen) bırakmaları gerekmektedir**.

Çünkü Allah'u telala şöyle buyurmuştur: Her kim tağutu tekfir eder de Allah'a iman edere, işte o zaman Urvetul Vuskâ'ya (sapasağlam kulpa) sarılmış olur…[581]" [582]

Derim ki: İşte görüyoruz ki Mulla Kari her yönü ile tağuttan ayrılmanın gerekli olduğunu zikrediyor. Bu her yönü

---

[580] Nisa suresi, 60.ayet
[581] Bakara suresi, 256.ayet
[582] Envarul Kur'an ve Esrarul Furkan el-Cami Beyne Ulemail Ayan Ve Ahvalil Evliyâ ve Zevil İrfân. 1.clt. 437.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Yazarı: Mulla Ali Kari. 1014.yılda vefat etmiştir.

ile tağutlardan ayrılmayanların tağutu tekfir etmediğini, Bakara suresi 256.ayeti zikrederek ispat ediyor.

İşte bu gösteriyor ki her kim tağutun mahkemesine muhakeme olursa, savunmasını ve tartışmasını tağutun mahkemesine iletirse, bu durumda tağuttan ayrılmamış, aksine ona muhakeme olmuş ve kafir olmuştur.

49. Nakil:

Mulla Ali Kari, Nur suresinde muhakeme ile ilgili olan ayetleri tefsir ederken şöyle demiştir:

“ “Onlar eğer Allah'a ve Rasulune davet edilirseler”[583] Yani: Onun Kitabı ve Peygamberine (davet edilirlerse) demektir.

“Aralarında hüküm verilmesi için” Yani: **Davet edildikleri şey (ve nedeni) budur**.

“Bir de bakarsın ki onlardan bir kısmı yüz çevirirler” Yani: Eğer hak onlarla birlikte değilse, hemen bir kısmının birden yüz çevirdiklerini görürsün.

“Eğer hak kendileri için olursa”[584] Yani: Hüküm (kendi leyhlerinde olursa)

---

[583] Nur suresi, 48.ayetin bir kısmı.
[584] Nur suresi, 49.ayetin bir kısmı.

“Hemen de boyun eyip gelirler” Yani: Teslim olurcasına gelirler.

“Onların kalplerinde hastalık mı var?”[585] Yani: (Kalplerinde) **Küfür ve zulme meyletme var**.”[586]

Derim ki: İşte görüldüğü gibi Mulla Kari, net bir şekilde Allah'ın hükmüne davet edildikten sonra yüz çevirenin kafir olduğun haber vermektedir.

O zaman Allah'ın hükmüne davet edildikleri zaman Müslüman kişinin hemen gidip Allah'ın hükmüne sarılması gerekmektedir.

Eğer durum böyleyse, aksi gösterir ki her kim tağuta davet edildiğinde onlara giderse, Allah'a isyan etmiş ve kafir olmuştur.

Her kim de tağuta muhakeme edildiğinde, tağuta davet edildiğinde gitmezse, onlara iman etmemiş ve Allah'a iman etmiştir.

50. Nakil:

Muhammed es-Sıddıkî el-Bekri[587], tefsirinde tağuta muhakeme olmanın, tağutu muvalâ etmek ve onları dost edinmek olduğunu zikretmiştir.[588]

---

[585] Nur suresi, 50.ayetin bir kısmı.

[586] Envarul Kur’an ve Esrarul Furkan el-Cami Beyne Ulemail Ayan Ve Ahvalil Evliyâ ve Zevil İrfân. 3.clt. 481.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Yazarı: Mulla Ali Kari. 1014.yılda vefat etmiştir.

İşte bu gösterir ki tağuta muhakeme olan kişi, aynı zamanda tağutu dost edindiğinden de kafir olmaktadır. Tağutları dost edinenin kafir olacağına dair Kur'an'da ve hadislerde bir çok deliller vardır. Mumtehine suresinin ilk ayeti bu delillerden biridir.

51. Nakil:

Muhammed es-Sıddıkî el-Bekri, tefsirinde tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu zikrettikten sonra, Nisa suresi 61.ayetin tefsirinden söz ederken şöyle demiştir:

" "Eğer onlara denirse" Yani: Eğer Müslümanlar o (münafıklara) derseler ki: "Allah'ın indirdiklerine gelin" Yani: **Allah'ın <u>indirdiği</u> hükümlere <u>gelin</u>**.

"Ve Peygambere gelin" Yani: **<u>Aranızda hüküm verilmesi için</u>**.

"Münafıkların senden yüz çevirdiklerini" Yani: Senden başkasına gittiklerini (görürsün)…"[589]

Derim ki: Bu gösterir ki eğer tağut sana hüküm vermek için seni davet ederse, sen de ona gidersen, sen onun hükmünden razı olmuşsun ve kafir olmuşsundur.

---

[587] Bu kişi Şeyhulİslam İbni Teymiyye'nin reddiye verdiği ve Bekri adında meşhur olan kişi değildir. Bu kişi bir başkasıtır.
[588] Tefsirul Bekri. Yazarı: Muhammed el-Bekri. 952.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 257.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[589] Tefsirul Bekri. Yazarı: Muhammed el-Bekri. 952.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 257.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

İşte bu çok nettir. Nisa suresi 61.ayet ile Nur suresi 48.ayetler aynı meseleyi açıklamaktadır.

Çünkü Allah c.c. görüldüğü gibi sana hüküm verecek olan bir kaynağa ve mahkemeye gitmenin, küfür ya da İslam olduğunu haber vermiştir.

Eğer sana hüküm verecek olan İslam mahkemesine gidersen, sen Müslümansın.

Eğer sana hüküm verecek olan tağutun mahkemesine gidersen, sen kafirdir.

İşte mesele bundan ibarettir.

Eğer bunu anlarsak, savunma adına tağuta gidip de tağutun mahkemelerini savunma ve tartışma kaynağı olarak seçenlerin ne kadar büyük küfür işlediklerini ve ne kadar fazla kafir olduklarını anlamış oluruz.

İşte meselenin hepsini es-Sıddıkî'nin şu sözü özetlemektedir: " "Ve Peygambere gelin" Yani: **Aranızda hüküm verilmesi için**."

52. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Onlar, aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler**."[590]

---

[590] Nur suresi, 48.ayet

Muhammed es-Sıddıkî, Nur suresi 48 ayetin tefsirinde şöyle demiştir:

" "Eğer onlar Allah'ın hükmüne davet edilirse" Yani: Allah-'ın hükmüne demektir.

"Ve Rasulune aralarında hüküm verilmesi için" Yani: Allah'ın hükmü ile demektir.

"Bakarsın ki içlerinden bir kısmı yüz çevirip dönerler" Yani: **İcabet etmekten** ve hükümden (hükmü almaktan yüz çevirirler) demektir…

"Onların kalplerinde hastalık mı var?"[591] Yani: **Küfür** (var) …"[592]

Derim ki: İşte Allah'ın hükmüne davet edildiğinde, Allah'ın hükmüne gelmeyen kişi münafık oluyor ve küfür işlemiş oluyor.

Müslüman kişi, tağutun hükmüne davet edildiğinde gitmeyen kişidir. Allah'ın hükmüne davet edildiğinde de giden kişidir.

Çünkü **çağırıldığı mahkemeden yüzçevirmek o mahkemeye kâfir olmak, o mahkemeyi reddetmektir**. İslam mahkemesine gitmeyen, o mahkemeye kafir olmuştur. İslam mahkemesine giden de, Allah'a iman etmiştir. Tağutun mah-

[591] Nur suresi, 50.ayet
[592] Tefsirul Bekri. Yazarı: Muhammed el-Bekri. 952.yılda vefat etmiştir. 2.clt. 417.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

kemesine çağrıldığı vakit gitmeyen, ona kafir olmuştur, giden de ona iman etmiştir. Bu ayetler bunu açıklamaktadır.

Es-Sıddıkî'nin Allah'ın hükmüne davet edildikten sonra aralarında hüküm verilmesi için gelmeyeni tekfir ettiği ise çok açıktır.

53. Nakil:

Şemsuddin Muhammed eş-Şerabini, tefsirinde tağuta muhakeme olanları defalarca tekfir etmiştir. Bizler de sözlerinden sadece bir tanesini nakledelim.

Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: " "Halbuki (o tağuta muhakeme olanlar) tağutu tekfir etmek ile emrolunmuşlardılar." Yani: **Her ne zaman ona muhakeme olurlarsa, o zaman ona iman etmiş olurlar, Allah'a kafir olmuşlardır**.

İşte şu ayetin manası da böyledir: "Şeytan ister ki…[593]" Yani: **Ona muhakeme olmak ile, muhakeme olanları saptırmak istemektedir**."[594]

Derim ki: İşte bu çok net bir şekilde tağuta muhakeme olan herkesi **istisnasız** tekfir eden önemli nakillerden birisidir.

---

[593] Nisa suresi, 60.ayetin bir kısmı.

[594] es-Siracul Munir Fil İaneti Ala Marifeti Badi Kelami Rabbinel Hakimil Habir. Yazarı: Ebu Yahya Zekeriyya el-Ensari, Şemsuddin Muhammed eş-Şerabini. 977.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 299.s.

Dikkat edelim, aynen şöyle demiştir: "**Her ne zaman ona muhakeme olurlarsa, o zaman ona iman etmiş olurlar**." İşte gördüğümüz gibi her zaman, istisnasız tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir.

İşte hak olan, ayetlerin ve hadislerin delalet ettiği hakikat budur. Yer yüzünde olan hiçbir değişiklik, tağuta muhakeme olmanın küfür olmasını değiştirmez.

Bu sözlerinden sonra cahilleri de tekfir ettiği geçmektedir. Bunları tafsillice görmek isteyen tefsiri müracaat edebilir.[595]

54. Nakil:

Fûdî, tefsirinde tağuta muhakeme olanları defalarca tekfir etmiştir. Tekfir ettiği sözlerinden sadece bir tanesini naklede-lim:

Fûdî, Nisa suresi 62.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: " "Kendi elleri ile yaptıkları nedeni ile başlarına musibet geldiği zaman…"[596] Yani: (İşledikleri) Küfür ve günahlar nedeni ile. Mesela:

(Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*) Dışında bir başka-sına muhakeme olmak.

---

[595] es-Siracul Munir Fil İaneti Ala Marifeti Badi Kelami Rabbinel Hakimil Habir. Yazarı: Ebu Yahya Zekeriyya el-Ensari, Şemsuddin Muhammed eş-Şerabini. 977.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 299.s.
[596] Nisa suresi, 62.ayetin bir kısmı.

(Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem*) Hükmünden razı olmamak."[597]

Derim ki: İşte Fûdî net bir şekilde tağuta muhakeme olmanın küfür ve günah olduğunu açıklamaktadır.

Tenbih: Fûdî, çok meşhur olmasa da, ilmî seviye olarak eski zamanlarda yaşamış çok büyük bilginlerden birisidir.

55. Nakil:

Fûdî tefsirinde tağuta muhakeme olmanın, tağutu muvalâ etmek ve onları dost edinmek olduğunu zikretmiştir.[598]

Bu da tağuta muhakeme olanların tağutu takip etme ve onu dost edinme yönü ile de kafir olduklarnı göstermektedir.

56. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Onlar, aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler**."[599]

Fûdî bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: " "…Sonra onlardan bir grup yüz çevirirler" Yani: Ondan (Peygamberden

---

[597] Dıyaut Tevil Fi Meanit Tenzil. Yazarı: Ebu Muhammed Abdullah bin Muhammed bin Osman, Fûdî bin Osman bin Salih diye bilinmektedir. 1245.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 190.s.

[598] Dıyaut Tevil Fi Meanit Tenzil. Yazarı: Ebu Muhammed Abdullah bin Muhammed bin Osman, Fûdî bin Osman bin Salih diye bilinmektedir. 1245.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 190.s.

[599] Nur suresi, 48.ayet

sallallahu aleyhi ve sellem) yüz çevirirler ve **ona muhakeme olmayı kabul etmezler**."[600]

Derim ki: Bu sözlerinden sonra Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e muhakeme olmayanları tekfir etmiştir.

Bunda bir çok fayda vardır:

Bir: Sana hüküm verilecek bir hakime gitmek, ona muhakeme olmaktır.

Bu nedenle her kim savunma ve tartışma adı altında, kendisine hüküm verecek bir kaynağa giderse, o kaynağa tartışmasını ve savunmasını iletirse, bu durumda ona muhakeme olmuş olur.

Fudi'nin sözünde geçtiği gibi, aleyhine dava açılmış bir kişinin mahkemeye çağırıldığında mahkemeden yüz çevirmesi ona muhakeme olmayı kabul etmemesidir. Çağırıldığında gitmesi ise, o mahkemeyi kabul etmesidir.

İki: Her kim tağuta muhakeme olursa kafir olmuştur. Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olmazsa da kafir olmuştur.

Bunların her biri ayrı ayrı küfürlerdir. Allah'a hamd olsun.

57. Nakil:

---

[600] Dıyaut Tevil Fi Meanit Tenzil. Yazarı: Ebu Muhammed Abdullah bin Muhammed bin Osman, Fûdî bin Osman bin Salih diye bilinmektedir. 1245.yılda vefat etmiştir. 3.clt. 132.s.

Kadı Muhammed Senau Allah el-Osmanî el-Mazhari, tefsirinde tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir. Tekfir ettiği sözlerinden bir kaçı şunlardır.

El-Mazhari şöyle demiştir: " "Halbuki tağutu tekfir etmek ile emrolunmuşlardı."[601] Yani: Tağuta muhalefet etmek ile emrolunmuşlardı. Ondan berî (ayrı) kalmak ile emrolunmuşlardı.

Nasıl ki Allah c.c. şöyle demiştir: "…Sonra kıyamet günü birbirlerini tekfir edecekler (tanımayacaklar.)"[602]

İşte müminler Yahudilere, kahinlere ve şeytanlara muhalefet etmek ve onlardan beraat etmek (her yönüyle ayrılmak) ile emrolunmuşlardır.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "…Sakın Yahudileri ve Hristiyanları velî (dost) edinmeyiniz.[603]" [604]

Derim ki: Bu gösterir ki her kim tağutun mahkemesine gider ve savunmasını ona iletirse, tartışmasını ona götürür ve hüküm alma kaynağı olarak tağutu seçerse, bu durumda ondan ayrılmamış ve ona muhalefet etmemiş olur.

İşte tağuttan ayrılmamak ve tağuta muhalefet etmemek de, tağutu tekfir etmemek demektir.

---

[601] Nisa suresi, 60.ayetin bir kısmı.
[602] Ahkaf suresi, 25.ayet
[603] Maide suresi, 51.ayet
[604] Tefsirul Mazhari. el-Mazhari 1125.yılda vefat etmiştir. 2.clt. 370.s. İhyaut Turas bsk.

El-Mazhari, geçmiş sözünde tağuta muhakeme olanları şu yönlerle tekfir etmiştir:

Bir: Tağuta muhakeme olan, tağuta muhalefet etmemiş, bilakis emrine itaat etmiştir.

İki: Tağuta muhakeme olan, tağuttan ayrılmamıştır.

üç: Tağuta muhakeme olan, tağuta veayet göstermiş, onu dost edinmiş ve takip etmiştir.

İşte bu üç yönle tağuta muhakeme olanlar tekfir edilmektedir.

58. Nakil:

El-Mazhari şöyle demiştir: "Her kim (bir) (Peygamberin) hükmünden razı olmazsa, (iki) ve ona itaat etmezse, bu durumda onu öldürmek vâcip olmuştur. Çünkü o bu durumda Peygamberin, Peygamberliğini kabul etmeyenle aynıdır."[605]

Derim ki: Bundan sonra "tağuta muhakeme olanların kendilerine zulüm ettiklerini" de zikretmiştir.

Geçmiş sözde geçen "ona itaat etmezse" ifadesine dikkat ederse, tağuta muhakeme olanın Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* emrine muhalefet ettiği için kafir olmuştur.

Görüldüğü gibi el-Mazhari tağuta muhakeme olarak Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in emrine muhalefet

---

[605] Tefsirul Mazhari. el-Mazhari 1125.yılda vefat etmiştir. 2.clt. 372.s. İhyaut Turas bsk.

edenlerin kafir olduklarını ve Peygamberi inkar edenler gibi olduklarını zikretmişlerdir.

59. Nakil:

Aynı zamanda Maturidi, tefsirinde Nisa suresi 61.ayeti tefsir ederken şöyle demiştir: " "Eğer o (tağuta muhakeme olanlara) desen ki Allah'ın indirdiğine ve Peygambere gelin" Yani: **Allah'ın kitabında ki hükmüne ve Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* emrine ve sünnetine gelin demektir**."[606]

Derim ki: Bu sözü net bir şekilde bütün zamanlarda tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını ispat ediyor.

60. Nakil:

Maturidi, Nisa suresi 64.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "…O (münafıklar) kendi nefislerini tanıyamayınca, kendi yaratıcılarını da tanıyamadılar.

Allah'ın şu ayetine sözüne gelince "…Sana gelirler ve Allah'a tevbe ederler." Yani: **Müslüman olurcasına sana gelir-**

---

[606] Tefsirul Maturidi. 1.clt. 447.s. Risale Naşirun bsk.
Tenbih: Bu kitabın gerçek adı Tevilatı Ehli Sünnettir. Ama aslında Tevilatı Ehli küfür demek, daha uygun olur. Çünkü içi küfürlerle doludur.
Bu adam, meşhur Maturidi fırkasının kurucusu olarak bilinmektedir. Bu eserin için Ehli Sünnet imamlarına sinsice ve gizlice reddiyerle dolu olmakla beraber, bir çok Ehli Sünnet görüşü ehli bidat görüşüymüş gibi göstererek sunulmuştur.
Bu eserin sahibine nisbeti de çok sağlam değildir. Bizler bu ve bunun gibileri sadece tarih boyunca bu konuda ihtilaf olmadığını ispat etmek için zikretmeyiz. Bu dediklerimiz unutulmaması gerekmektedir.

ler, senden başkasına muhakeme oldukları için tevbe ederler, senin hükmüne razı olmuşcasına, geçmişte yaptıklarından pişman olmuş bir halde gelirlerse…”[607]

Derim ki: İşte burada apaçık bir şekilde tağuta muhakeme olanları tekfir etmektir.

İşte tağuta muhakeme olan kişi şunları yerine getirmeden Müslüman olamaz:

Bir: Tağuta muhakeme olduklarından tevbe edecekler.

İki: Allah'ın indirdiklerine muhakeme olacaklar.

Üç: Bu hükümden razı olacaklar.

Dört: Geçmişte yaptıklarına tevbe ettiği gibi, tamamen zahiren ve batınen pişman olacak.

İşte bu durumda ancak tevbesi kabul edilir ve Müslüman olabilir.

61. ve 62. Nakiller:

Şevkani, Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: “ “İman ettiklerini iddia edenleri görmüyor musun?” ayetine gelince. İşte burada Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* bu adamların yaptığı nedeni ile şaşırması istenemiştir. Nasıl oluyor da kendilerinin Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*’e inen Kur’an'a ve ondan önce Peygambere inenlere iman ettiklerini iddia ediyorlar! Bununla birlikte onlar **bu id-**

[607] Tefsirul Maturidi. 1.clt. 448.s. Risale Naşirun bsk.

dialarını <u>bozan</u> bir şey yapıyorlar. Bu yaptıkları şey, iddialarını **<u>kökünden bozuyor</u>**. Bu yaptıkları onların hiçbir şey üzerinde olmadıklarını açıklıyor. Bu şey de: **<u>Tağuta muhakeme olmayı istemeleridir</u>**.

Halbuki onlar Allah Rasulune ve ondan önce inen kitaplarda **<u>tağutu tekfir etmek</u>** ile emrolunmuşlardı. Bu ayetin nüzul sebebi zikredilecektir. Manası da nüzul sebebi ile belli olur."[608]

Şevkani'nin dediğinin bir benzerini Sıddık bin Hasan Hân el-Kannûci de tefsirinde söylemiştir.[609]

Derim ki: Görmüyormusun Şevkani nasılda Nisa suresi 60.ayetin nüzul sebebini delil alarak tağuta muhakeme olanların hepsini istisnasız tekfir ediyor!

Halbuki günümüzde yaşayan müşrikler, nüzul sebebini ele alarak tağuta muhakeme olanları tekfir etmemeye gayret gösteriyorlar. Şevkani ise, aksine nüzul sebebini delil göstererek tağuta muhakeme olan herkesi tekfir ediyor. İşte gerçek anlayış ve hikmetli bakış budur.

63. Nakil:

Şevkani, Nisa suresinin 65.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: " "İşte **onların iddia ettiği gibi onlar sana indirilene ve senden önce inenlere iman <u>etmemişlerdir</u>**…"

---

[608] Fethul Kadir. İbni Kesir bsk. 1.clt. 557.s.
[609] Fethul Beyan. 3.clt. 163.s.

Yani: Seni aralarında her meselede hakem tayin edene kadar (mümin olamazlar). Senden başka kimseyi de hakem tayi etmeyecekler.[610]

Denildi ki: (Tahkimin manası) Sana **muhakeme** olmak demektir. Aralarında çıktığı **anlaşmazlık** nedeni ile bunu yapmaları gerekir. Yani: **İhtilaf söz konusu olduğunda**, işler karıştığında (sana muhakeme olmaları gerekmektedir.)"[611]

Derim ki: Bu da gösteriyor ki Nisa 65.ayet de tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında net ayetlerden birisidir.

64. Nakil:

Hamed bin Atîk en-Necdi, küfürleri sayarken şöyle demiştir:

"Ondördüncüsü: Allah'ın kitabı, Peygamberinin *sallallahu aleyhi ve sellem* sünneti dışında başka şeylere muhakeme olmak."[612]

---

[610] İşte bu sözü çok önemlidir. Tağuta muhakeme olmak, Allah Rasulune -*sallallahu aleyhi ve sellem*- muhakeme olmanın tersidir. Tıpkı Şevkani'nin dediği gibi.

[611] Fethul Kadir. İbni Kesir bsk. 1.clt. 558.s.ve 559.s. Müracaat edilirse, tağuta muhakeme, tahkim hakkında ve tekfir konularında çok önemli sözler görülecektir.

[612] Sebilun Necati Vel Fikâk Min Muvalatil Murteddin Ve Ehlil İşrak. Yazarı: Şeyh Hamed bin Atîk. 361.s. (Mecmuatur Resail diye bir çok eserle birlikte basılmıştır. Abdulkadir Arnaut'un tahkiki ile.)

65. Nakil:

Şeyh Abdullah Ebu Batin, tağutun tanımını yaparken şöyle demiştir:

“Alimlerin rahimehumullah, sözlerinin hepsinden anlaşılır ki **tağut ismi, Allah dışında ibadet edilen herşeyi içermektedir**. Dalalette baş olan, batılı güzelleştirerek ona davet edenleri içermektedir.

Aynı zamanda insanların kendi aralarında, Allah'ın hükümlerine ters düşen cahiliyye ahkâmı ile **hükmeden** kişileri **<u>başlarına geçirmelerini</u> de içermektedir**. Kâhini ve sihirbazı da içermektedir … (bir sürü tağutu saydıktan sonra şöyle der) İşte bu gibi şeyler onları (insanları) şirke sokar…”[613]

Derim ki: Bu net bir şekilde tağuta muhakemenin tağuta ibadet olduğunu ispat etmektedir. Aynı zamanda bu tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında ibni Sehman'ın önemli sözlerinden birisidir.

66. Nakil:

Şeyh Abdullah Ebu Batin şöyle demiştir: “ İbni Kesir şöyle demiştir: “Şüphe yok ki bu (Tağut'un şeytan manasında olması) çok kuvvetli bir görüştür. Bu, cahiliyye ehlinin üzerle-

---

[613] Tarifu Tevhidul İbade risalesi. Yazarı: Şeyh Ebu Batin. 173.s. (Mecmuatur Resail diye bir çok eserle birlikte basılmıştır. Abdulkadir Arnaut'un tahkiki ile.)

rinde olduğu bütün şerri içermektedir. Putlara tapma, **onlara muhakeme olma ve onlardan yardım isteme** gibi." "[614]

Derim ki: Önceden de açıkladığımız gibi İbni Kesir'in bu sözü gösteriyor ki her kim tağuta muhakeme olursa, tağutu tekfir etmemiş ve Müslüman olmamıştır. Ebu Batin'in bu sözü kabul ederceisne zikretmesi de, aynı şekilde bunu söylediğini ve Müslümanlardan olarak tağuta muhakeme olanları tekfir ettiğini göstermektedir.

67. Nakil:

Şeyh Süleyman bin Sehman şöyle demiştir: "Eğer tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu bilirsen, şüphe yok ki Allah kitabında küfrün savaşmaktan daha kötü olduğunu zikretmiştir. (Allah) Şöyle buyurmuştur: "Fitne, savaştan daha büyüktür." [615] Ve şöyle demiştir: "Fitne savaştan daah şiddetlidir."[616] Fitne ise, küfür demektir.[617]

Eğer köyler ve şehirler birbirlerine gireler ve savaşlar, ta ki herşey yok olsa, yer yüzünde Allah'ın gönderdiği Peygamberin şeriatının tersi ile hüküm veren bir tağut atamalarından bu halleri daha iyidir.

Üçüncü makamda ise deriz ki: Eğer bu muhakeme küfürse, (muhakemede) tartışma ise sadece dünya için oluyor-

---

[614] El-İntisar Li Hizbillâhil Muvahhidin. 1.clt. 24.s. Taybe bsk.
[615] Bakara suresi, 217.s.
[616] Bakara suresi, 191.ayet
[617] Hocanın zikrettiği ayetlerin tamamı okunursa, fitneden kastedilenin küfür olduğunu net bir şekilde ortaya çıkar.

sa[618], bu durumda bir tek bunun için kafir olman nasıl caiz olabilir ki?

Şüphe yok ki insan iman etmez, ta ki Allah ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisi için herşeyden daha ssevgili olana kadar. Ta ki Peygamber kendisi için çocuklarından, babası ve anasından ve bütün insanlardan daha sevgili olana kadar.

Eğer senin bütün dünyân da gitse, bu nedenle tağuta muhakeme olman caiz olmaz. Yine bir zor durum önüne çıksa ve sen tağuta muhakeme olmak ile, dünyanın hepsini kaybetmek arasında sana seçim imkanı verilse, bu durumda senin herşeyi feda etmen gerekir, ve tağuta muhakeme olmaman gerekir. (Tağuta muhakeme olman) ise asla caiz olmaz. En doğrusunu Allah c.c. bilir."[619]

Derim ki: Hala bazı müstekbirler ve kibirliler, İbni Sehman'ın tağuta muhakeme olanları tekfir etmediğini iddia etmektedirler! Bu kadar net konuştuğu halde…

Unutulmasın ki İbni Sehman, hiçbir eserinde tağuta muhakeme olanların kafir olmayacağını, ya da bu meselede ihtilafın olduğunu söylememiştir. Aksine gördüğümüz gibi tağuta muhakeme olanarı tekfir etmiştir. Bunu bilmek lazım

---

[618] Şeyh Sehman rahimehullah , bu sözleri ile kişini kendisini savunmasının tağuta muhakeme olmak olduğunu çok net bir şekilde dile getirmiştir.

[619] Ed-Durerus Seniyye. 10.clt. 510-511.s.

ki onun konuyla alakasız olan sözlerini nakledip, ona iftira atanların oyununa hiç kimse düşmesin.[620]

---

[620] ***Bir şüphe ve cevabı***
İbni Sehman'ın bir sözü vardır, zamanımzın müşrikleri bu sözü kullanarak ibni Sehman'ın tağuta muhakeme olanları tefir etmediğini zikretmişlerdir.
Halbuki İbni Sehman'ın bu sözü onlara reddiyedir.
İbni Sehman şöyle demiştir: "Ama bilinmelidir ki tağutlara muhakeme olan, ya da Allah'ın indiridği ile hükmetmeyen kişi, eğer onların hükümlerinin Allah'ın ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmünde daha tam ve güzel olduğunu iddia ederse, işte bu dinden çıkaran îtikadî küfre girer. Nasıl ki bu Nevakıdul İslam'da açıklanmıştır.
Ama eğer böyle itikad etmezse, ama tağuta muhakeme olursa, kalbi ile de hükmünün batıl olduğuna itikad ederse, işte bu amelî küfürlerdendir." (Keşfu Gayahibiz Zalam An Evhami Celaul Evham. 314.s.)
Derim ki: Şimdi bu sözü delil olarak getirenlere bir çok yönden reddiye verelim:
Bir: İbni Sehman bu sözlerinin neresinde tağuta muhakeme olanın kafir olmadığını söyledi?
İki: İbni Sehman, kalbi ile doğru olduğunu itikad ederek küfür işleyenin itikadî küfre girdiğini zikretti.
Böyle demesi, yer yüzünde başka hiçbir küfrün olmadığını mı gösterir? Elbette göstermez.
Üç: İbni Sehman, bu sözlerinde Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler hakkında küfrü ikiye ayırmıştır. İtikad edenlerin itikadî küfre girdiklerini, itikad etmeyenlerin amelî küfre girdiklerini zikretmiştir.
O zaman sizler Allah'ın indirdiği ile hükmetyenleri demi yoksa tekfir etmiyorsunuz?
Halbuki İbni Sehman burada Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenleri ve tağuta muhakeme olanları tekfir ediyor.
Dört: İbni Sehman, tağuta muhakeme olanların amelî küfre girdiğini söylüyor. Amelî küfür demek, kafir olmuyor demek değildir.
Sizler nasıl oluyor da amelî küfür sözünün dinden çıkarmayan küfür olduğunu anlıyorsunuz ki?
Beş: Eğer amelî küfür ufak küfür demek ise, o zaman demeniz lazım ki: "Puta secde eden de kafir değildir. Sadece fasıktır. Çünkü onun yaptığı

amelî küfürdür. Ancak eğer puta secde etmenin herşeyden daha üstün olduğuna itikad ederse kafir olur!”
Ya da “Puta secde etmenin ihtilaflı olabilir, çünkü ameli küfürdür'' demeniz gerekir.
Ya da “Allah’a söven kişi fasıktır” demeniz gerekir, ya da “Allah’a sövenin tekfiri ihtilaflı olabilir, çünkü ameli küfürdür” demeniz gerekir, tağuta muhakeme olma meselesinde yaptığınız gibi.
İşte sizin böyle demeniz lazım. Ama sizler böyle demiyorsunuz!
Yalnız mesele tağuta muhakeme konusuna gelince, hemen heveslerinize uyarak onun dinde çıkarmayan bir küfür olduğunu iddia ediyorsunuz.
Bu ne kadar kötü bir uyumsuzluktur!
Altı: İbni Sehman, bir çok sözünde amelî küfürlerin de bir çoğunun dinden çıkarttığını zikretmiştir.
Bu sözlerini neden zikretmiyorsunuz?
Bunları zikretmemeniz, sizlerin hilekar olduğunuzu göstermektedir.
Yedi: İbni Sehman şöyle demiştir: O (büyük şirk) dört çeşittir:
(Bir) Dua etme şirki …
İkincisi: Niyet, **irade** ve kasıt şirki.
(Yani: Küfrü isteme şirki. Yapmasa bile isteme şirki. **Tağuta muhakeme olmak isteyenlerin şirki gibi mesela**)
Üçüncüsü: **İtaat etme şirki**.
(Görüldüğü gibi itaat etme amelî bir küfürdür. İbni Sehman da bu şirki mustakil bir şirk saymıştır. İtikadı şart koşmadan böyle yapanı tekfir etmiştir)
Dördüncüsü: Sevme şirki.
(Yani kafirleri ve batıl tanrıları Allah'tan falza sevme, ya da Allah'la bir sevme şirki) (ed-Dıyauş Şarik 423.s.)
Derim ki: İşte görüldüğü gibi İbni Sehman bir çok küfrü itikadî küfürle sınırlandırmamıştır.
Sekiz: İbni Sehman şöyle demiştir: “**Bil ki Allah'a iman etmede sadece kalple itikad etmek yetmemektedir. Bunun yettiğini söyleyen cehmiyyenin ve onları takip eden (sapkın) mütekellimlerin mezhebine uymuştur**.
Aynı zamanda dilin nutketmesi, kalbin itikad etmesi ve carihalarla amellerin vuku bulması gerekmektedir.
Şüphe yok ki kalbin itikadı tek başına yeterli değildir, kişi (küfürden ve cehennemden) **kurtarmaz**.

Böyle demek, Ehli Sünnet ve Cemaatin, hadis imamlarının görüşüne **muhalefet etmektir**.” (Tenzihuş Şeria Anil Elfaziş Şenia. 46s.)
Bilindiği gibi küfrü itikadla sınırlandıranlar murcielerdir. Müslümanlar değildir.
Dokuz: İbni Sehman, İbnul Kayyım'in sözlerini naklederken şöyle demiştir: “Bundan sonra (İbnul Kayyım) sözlerde ve **amellerde**, **irâdelerde** ve niyetlerde ki Allah'a yapılan şirkleri zikretmiştir. Bunların bazılarının **büyük (şirk)** , bazılarının da küçük (şirk) **olduğunu zikretmiştir**.” (ed-Dıyauş Şarik 427.s.)
Derim ki: İşte İbni Sehman burada açıkça bir çok küfrün amelle işlendiğini, kalple işlenmediğini zikretmiştir.
Bunu çok iyi bilmemiz gerekmektedir.
Bunu anlarsak, amellerde ve sözlerde, isteklerde ve niyetlerde bir çok işlenen büyük küfür bulunmaktadır.
Bu da muhaliflerimizin iddiasını kökünden çürütmektedir. Elhamdulillah.
İşte bunların hepsi gösteriyor ki İbni Sehman geçmiş sözünde tağuta muhakeme olanları da tekfir etmiştir.
Aynı zamanda ondan yukarıda naklettiğimiz söz çok net bir şekilde zaten tağuta muhakeme olanları tekfir ettiğine dair net bir delildir.
Her kim amelî küfrün sadece dinden çıkarmayan bir küfür olduğunu iddia ederse, 1400 senedir yaşayan Müslümanların ittifakı ile Firavun gibi kafirdir, cehennemliktir.
Çünkü böyle denirse, puta secde edeni dahi tekfir etmemek gerekir. Ta ki itikadını araştırdıktan sonra, eğer helal görüyorsa tekfir edilir.
İşte her kim böyle derse, helal görmeden tekfir edilmez derse, bu durumda kafirdir.
Dinden çıkarmayan zina yapma içki içme gibi şeyler ise, konumuzun dışındadır. Bunların dinden çıkarmayan günahlar olduğunu ise bütün Müslümanlar bilir.
Her kim puta secde etmeği ve tağuta muhakeme olmayı, zina etme ve içki içmek ile bir tutuyorsa, o kafirin ta kendisidir.
Çünkü Allah c.c. puta secde edenle tağuta muhakeme olanaları tekfir etmiştir. Zina edenle içki içeni tekfir etmemiştir.
Allah'a hamd olsun.
Önemli bir bilgi: Her ne zaman alimlerin sözlerinde bir şeye ''küfür'' dediklerini görürsek, onların bu sözleriyle dinden çıkaran küfrü kastettiklerini anlarız.

Zamanımızın Yahudileşmiş müşrikleri, bu konuda ayetlerden ve hadislerden deliller bulamadıkları için, gidip birkaç alimin sözünü değiştirip küfürlerini yaymaya gayret etmişlerdir. Ama biz Müslümanlar olduğumuz müddetçe başaramadılar ve başaramazlar da inşallah.

68. Nakil:

Şeyh Abdullatif bin Abdurrahman şöyle demiştir:

“Ama eğer **şirkler** açıktan işleniyor ise, mesela, Kabe'ye, Maam'a ve etrafındaki taşlardan yardım istemek, Peygamberlerden ve salihlerden yardım istemek, şirke tabî olan (ama şirk olmayan) zina ve rüşvet gibi şeylerin çoğalması. Ve zulümlerin çeşitlerinin çoğalması, sünnetin sırtın arkasına atılması, bidatların ve sapıklıkların çoğalması. Ve eğer **muhakeme** zalim imamlara, **müşriklerin elemanlarına** oluyorsa, davet ise Kur’an ve sünnet dışında başka şeylere oluyorsa, bunlar da bir ülkede bilinen şeyler haline gelmiş ise, bu ülke hangi ülke olursa olsun, en az ilimli kişi dahi bu ülkenin **küfür ve şirk ülkesi** olduğunu bilinmektedir…

Eğer bunun delilini bulmak istiyorsan, **Kur’an'a bakarsın ve bunların hepsini zaten Kur’an'da bulursun**.”[621]

İbni Sehman da yukarıda naklettiğimiz sözünde tağuta muhakeme olanların küfür işlediklerini açıkça zikrettiğini gördük. Bunu anlarsak, İbni Sehman'ın tağuta muhakeme olanları net bir şekilde tekfir ettiğini anlamış oluruz.
Allah'a şükürler olsun …

[621] Ed-Durerus Seniyye. 9.clt. 260-261.s.

Derim ki: İşte dalaletlerin arasında ve küfürleri sayarken kafirlere muhakeme olmayı saydı. Bu zikrettiklerinin delillerinin de Kur'an'da bolca olacağını zikretti. Buna dikkat eden her akıl sahibi anlar ki tağuta muhakeme olmak, Kur'an'ın açıkladığı en önemli küfürlerden birisidir.

Dikkat edilmesi gerekir ki bütün alimler, tağuta muhakeme küfrünü açıklarlarken, hep genel konuşmuşlar ve hükümleri genel zikretmişlerdir. Şeyh Abdulatif de böyle yapanlardandır.

İşte tağuta muhakeme olmanın çoğaldığı ülkelerin darul küfür olduğunu da zikrediyor. Bu çok önemlidir. Bunu anlarsak, İslam devleti yokken, darulküfürde de tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını anlamış oluruz.

Eğer bunu da anlarsak, İslam devletinin olması ile olmaması arasında hiçbir fark olmadığını, her halukarda tağuta muhakeme olanın kafir olduğunu anlamış oluruz.

69. Nakil:

Şeyh Abdurrahman bin Hasan, yazdığı bir risalesinde tevhidin aslından bahsetmiştir. En başta Şeyhulİslam İbni Teymiyye'den uzun nakil yapmıştır ve içinde Şeyhulİslam'ın şu sözleri de geçmektedir:

"**Ondan başkalarına muhakeme olmayı terk edip, <u>sadece ona muhakeme olmalısın</u>.**

Ondan başakalarına tartışmanı kaldırmayı terk edip, sadece ona tartışmanı kaldırmalısın."[622]

Derim ki: İşte Şeyh Abdurrahman bin Hasan, apaçık bir şekilde İbni Teymiyye'den kabul edercesine nakil yaparak tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını zikretmiştir. Aynı zamanda savunmasını ve tartışmaını tağutlara götürenleri de tekfir etmiştir.

-Tenbih: Şeyhulİslamın sözünü uzunca önceden 29.nakilde nakletmiştik. Müracaat edilebilir.-

70. Nakil:

Zeccac şöyle demiştir: " "**Her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, onu Allah'a ve Rasulune geri çevirin** ."[623]

Bunun manası şöyledir: Anlaşmazlığa düşerseniz, (yani) ihtilaf ederseniz ve tartışırsanız, her grup derse ki: Doğru olan benim görüşümdür.

Anlaşmazlığın manası, **tartışan iki grubun** deliller ile **bir şeyi ispat etmeleri** manasındadır."[624]

Derim ki: İşte bu söz net bir şekilde tartışmanın ve anlaşmazlığa düşmenin ne demek olduğunu göstermektedir.

---

622 ed-Durarus Seniyye. 8.clt. 225.s.
623 Nisa suresi, 59.ayet
624 Meanil Kur'an Ve İrabihi. Yazarı: İbrahim ez-Zeccac. 311.yılda vefat etmiştir. 2.clt. 68.s. Alemul Kutub bsk.

Bu da gösterir ki her kim tartışmasını tağutun mahkemesinde gerçekleştirirse, tartışmayı onlara çevirmiştir, küfür işlemiş ve kafir olmuştur.

71. Nakil:

İbrahim eş-Şatibi şöyle demiştir:

"Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? **Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu** halde, **Tağut'a muhakeme** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor."[625]

Sanki onlar tahkimden razı olmuşlar. Sadece onlar tahkim kendi isteklerine göre olsun istemişler. **Bu şekilde haktan sapmışlar**. Zannetmişler ki hepsi hakemdir. (Münafık olan) Kaab bin el-Eşref'in veya diğerlerinin hükümlerini Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmü ile aynı olduğunu zannetmişler. Onlar Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmünün reddedilmeyecek olan Allah'ın hükmü olduğunu **bilmemişlerdir**. Onunla birlikte bir başkasının hükmünün eğer Allah'ın hükmüne ters düşerse reddedileceğini (bilmemişlerdir). İşte bu nedenle Allah (geçmiş ayette) şöyle demiştir: "…şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek)

---

[625] Nisa suresi, 60.ayet

büsbütün saptırmak istiyor.” Çünkü ayetin zahiri, bu ayetin İslamiyete girenler hakkında indiğini göstermektedir.”[626]

Yani: Ayetin zahiri Müslüman olan insanların tekfiri hakkında inmiştir. Yoksa kafir olanların küfürleri hakkında inmemiştir. Bu da doğrudur. Ama ayetin manası hem aslî kafirler hakkında, hem de Müslümanların olanların tekfiri hakkında indiğini söylemek en güzelidir.

Bu nakilden alınacak iki fayda vardır:

Bir: Şatibi, tevil eden ve münafıkların hükmünü Peygamberin hükmü ile bir tutanların mazeretli olmadıklarını ve kafir olduklarını zikrediyor

İki: Şatibi onların cahil olduklarını zikrediyor ve mazeretli olmadıklarını zikrediyor.

İşte bu nakil çok net bir şekilde cahil oldukları halde tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını ispat etmektedir.[627]

---

[626] el-îtisam. Dar ibnul Cevzi bsk. 1.clt. 237.s.

[627] ***Bir şüphe ve cevabı***
Muhalifler, Şatibi'nin bu sözünü görmemezlikten gelerek, tağuta muhakeme olanları tekfir etmediğini iddia etmişlerdir.
Halbuki bu söz net bir şekilde gösterir ki Şatibi tağuta muhakeme olanları tekfir ediyor. Hatta teville dahi tağuta muhakeme olanları tekfir ediyor.
Şatibi'nin el-Muvafakat adlı eserinde, konumuzla hiç alakası olmayan bir sözü delilalıp, Şatibi'ye iftira atarak onun tağuta muhakeme olanları tekfir etmediğini iddia etmişlerdir!
Halbuki Şatibi'den naklettikleri sözün, tağuta muhakeme ile alakası yoktur. Mezhepleri taklidle alakası vardır.

Muhaliflerimiz bu iftirayı Şatibi'ye değil, aynısını İbni Hazm'a dahi atmışlardır. Onun cevabını da eserin sonunda verdik.
Şatibi'nin sözü şöyledir:
“Şüphe yok ki ihtilaf meselelerinde Kur’anî bir kanun vardır. Bu kanun hevâyı takip etmeyi tamamen yasaklamıştır. O da şudur: “Eğer ihtilafa düşerseniz, onu Allah'a ve Rasulune geri çevirin.” (Nisa suresi, 59.ayet)
İşte bu mukallid kişinin meselesinde iki müctehid ihtilaf etmişler. İşte bu ihtilaf Allah'a ve Rasulune geri çevirilmelidir. Bu da ancak şerî delillere geri dönmekle olabilir. Bu şekilde olursa, heva ve şehvet takip edilmemiş olur.
İşte bu (mukallidin) iki mezhepten birisini hevası ve şehveti ile seçmesi, Allah'a ve Rasulune geri çevirmeye ters düşen bir şeydir.
Bu ayet de kendi hevasına uyarak tağutun hükmünü takip eden hakkında inmiştir. Bu nedenle bu ayetten hemen sonra Allah şöyle devam etmiştir: “Sana indirilene iman ettiklerini iddia edenleri görmedin mi?” (Nisa suresi, 60.ayet)
İşte bu gösteriyor ki bu mesele şu sözün altına girmemektedir, “Ashabım yıldızlar gibidir.”
Aynı zamanda (eğer mezhep mukallidi olmak caizdir dersek) bu deyim mezheplerin ruhsatlarını şerî delillere dayanmadan takip etmeye kadar götürecektir. İbni Hazm da böyle yapmanın fasıklık olup helal olmadığında icmâyı naletmiştir. (el-Muvafakat. 5.clt. 82.s. Darubnu Affan bsk.)
Derim ki:
Görüldüğü gibi bu sözde tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığı geçmemektedir. O zaman nasıl oluyor da bu bu söz tağuta muhakemenin caizliği hakkında bizim karşımızda bir nakilmiş gibi zikredilebiliyor?
Hiç mi Allah'tan korkmuyor sunuz?
Şatibi geçmiş sözünde mezheplerden söz ediyor. Mezhepleri takip etmenin caiz olmadığını dile getiriyor. Halkların dahi, cahillerin dahi Peygamberi takip etmeleri gerektiğini, asla mezhepleri takip etmemeleri gerektiğini zikrediyor.
Sonra bunu delillendiriyor. Delil olarak Nisa suresi 59.ayeti zirediyor.
Sonra konuyu değiştiriyor ve Nisa suresi 59.ayetin nüzul sebebini zikrediyor ve şöyle diyor: “Bu ayet de kendi hevasına uyarak tağutun hükmünü takip eden hakkında inmiştir. Bu nedenle bu ayetten hemen sonra Allah şöyle devam etmiştir: “Sana indirilene iman ettiklerini iddia edenleri görmedin mi?” (Nisa suresi, 60.ayet)”

Derim ki: İşte bu sözünün neresinde tağuta muhakeme olanların kafir olmadığı geçiyor?
Asla böyle bir şey geçmiyor.
Şimdi bizler, Nisa 59.ayetin tağuta muhakeme olanlar hakkında indiğini söylememiz, tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığını mı söylediğimi gösterir?
Şatibi burada ayetin neden indiğini zikrediyor. Hepsi bu kadar.
Sonra Şatibi, herşeyin Allah'a ve Rasulune geri çeviirlmesi gerektiği konusuna tekrardan deyiniyor. İhtilf söz konusu olduğu zaman, Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* sahabelerine dahi dönülmemesi gerektiğini, onları bile taklid etmenin haram olduğunu zikrediyor. Sadece Allah'ı ve Rasulunu *sallallahu aleyhi ve sellem* takip edilmesi gerektiğini zikrediyor. Ve şöyle diyor: ”İşte bu gösteriyor ki bu mesele şu sözün altına girmemektedir, “Ashabım yıldızlar gibidir.”
Sonra Şatibi, mezhepleri takip etmenin caiz olmadığını ispat etmeye devam ediyor. Her konuda mezhepleri taklid etmenin fasıklık olduğunu zikrediyor, bu konuda icmâyı İbni Hazm ile ittifak ederek naklediyor. Ve şöyle diyor: “Aynı zamanda (eğer mezhep mukallidi olmak caizdir dersek) bu deyim mezheplerin ruhsatlarını şerî delillere dayanmadan takip etmeye kadar götürecektir. İbni Hazm da böyle yapmanın fasıklık olup helal olmadığında icmâyı naletmiştir.”
Sonra mezhepleri taklid etmenin caiz olmadığı hakkında konuşmaya devam ediyor. Bizler ise bunu naklettik ve bu kadarıyla yetindik.
Sözünün devamını her ne kdar okursak, o kadar meselenin tağuta muhakeme olmakla alakası olmadığını anlamış oluruz.
Acaba ne zaman, mezheplerle tağuta muhakeme olmak bir tutuluyor?
Ey tağuta muhakeme olmayı caiz gören müşrikler, sizler öyle bir duruma düştünüz ki, İmam Şafii ve benzerlerini taklid etmenin fasıklık olduğunu söyleyen kişilerin sözlerini aldınız, İmam Şafii'yi ve benzerlerini günümüzün büyük kafirlerine benzettiniz. “Şafii'nin görüşünü takip eden fasıktır” sözünü evirip çevirdiniz, tağuta muhakeme olmak caizdir şeklinde saptırdınız!
Sizleri Allah'a havale etmekten başka bir yapmıyoruz. Allah bize yeter, o ne güzel vekildir.
Özet:
Bir: Şatibi burada görüldüğü gibi mezhep taklidliğinden söz ediyor, mezhep taklidliğinin fasıklık olduğunu zikrediyor ve bunda icmâyı naklediyor.

72. Nakil:

İbni Hazm şöyle demiştir: " Allah'u teala şöyle buyurur: "İşte Hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**."[628]

Bizler onu *sallallahu aleyhi ve sellem* aramızda çıkan iihtilafta hakem tayin ettik, sonra da onun hükmü karşısında içimizde hiçbir şüphe duymadık, tamamen teslim olduk.

Onlara gelince, onlar aralarında **çıkan ihtilafta** onu -*sallallahu aleyhi ve sellem'i-* **aralarında hakem tayin etmediler**. Sonra da onun -*sallallahu aleyhi ve sellem-* verdiği hüküm hakkında içlerinde sıkıntı duydular, tamamen teslim olmadılar. Onların elleri kurusun, onlar rezil olsunlar."[629]

Derim ki: İşte İbni Hazm net bir şekilde savunmasını Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e iletmeyenleri tekfir etti. Eğer bu savunmasını İslam mahkemesine iletmemesi ile bir-

---

İki: **Şatibi asla bu geçmiş sözünde tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığını dile getirmiyor.**
Halbuki bizim ondan naklettiğimiz sözde net bir şekilde tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir.
Üç: Şatibi sadece Nisa suresi 59.ayetin tağuta muhakeme olanlar hakkında indiğini zikretmiştir. Böyle demesi, asla tağuta muhakeme olmasının caiz olduğunu zikrettiğini göstermemektedir.
Böyle demek, sadece Şatibi'ye iftira atmaktır.
Allah'a hamd olsun.

[628] Nisa suresi, 65.ayet

[629] El-Muhalla. 8.clt. 400.s.

likte, bir de tağuta muhakeme olursa, o zaman durumu nasıl olur acaba?

İşte o zaman küfür üzerine küfür işlemiş olur.

Bu da gösteriyor ki tağuta muhakeme olan kişi bir çok yönden kafir olamktadır.

Bir: Allah'ın indirdiğiyle ihtilafı çözmediği için kafir olmuştur.

İki: Aksine gidip Tağuta muhakeme olduğu için.

73. Nakil:

İbni Hazm şöyle demiştir: “Bir kişi, kıyasa ya da reye ya da birisinin görüşüne uyana kadar, Kur’an'la ve Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*’in hükmü ile hükmetmezse, **bu durumda İslamdan sıyrılıp çıkar gider**.”[630]

74. Nakil:

İmam Semani *rahimehullah* tefsirinde şöyle demiştir: “Allah'ın şu sözüne gelince: “**Eğer onlar, aralarında hüküm verilmesi için Allah'a ve Rasulune davet edildiklerinde**…”

Hüküm: **Şeriatın gerektirdiği gibi <u>anlaşmazlığı gidermektir</u>**.

Allah'ın şu ayetine gelince: “Bir de bakarsın, onlar yüz çevirirler.”

---

[630] el-Muhalla. 8.clt. 430.s.

(Semani diyor ki) Yani: Hak'tan yüz çevirirler.

Ve denildi ki: **İcabet etmekten yüz çevirirler**.

Bu ayet de delalet eder ki eğer kadı bir insanı, kendisi ile anlaşmazlığa düştüğü kişi arasında hüküm vermesi için davet ederse, gitmesinin vacip olduğunu gösterir.”[631]

Derim ki: İmam tefsirinde bir çok bilgi daha zikretmiştir. Bizler ise burada sadece bir kısmını zikrettik, hocanın nasıl tekfir ettiğini detaylıca görmek isteyen, aslı müracaat edebilir.

Görüldüğü gibi, ayetlerin de açıkladığı muhakemede savunmaya gitmek, muhakemedir. Eğer sen İslam mahkemesine davet edilirsen, ona isticabet edip gitmen gerekir. Eğer gitmezsen, Allah'a isyan etmiş olursun.

Bu gösteriyor ki küfür mahkemesine gidersen Allah'a isyan etmiş ve küfür işlemiş olacağın gibi, gitmemekle de Allah'ın emrini yerine getirmiş olursun.

İmam Semanî *rahimehullah* tefsirinde şöyle demiştir: “Yani: **Davet etmeyi işittik** ve (mahkemeye) **gelerek icâbet ettik**.”[632]

---

[631] Tefsirul Kur’an. 3.clt. 542.s. Nur suresi 47-48.ayetlerin tefsiri.
[632] Tefsirul Kur’an. Yazarı: Hafız Semanî. 3.clt. 542.s. Nur suresi 47-48.ayetlerin tefsiri.

Derim ki: İşte Semanî'nin bu sözü net bir şekilde gösterir ki mahkemeye davet edilen kişi, davet üzerine mahkemeye giderse, muhakeme olmuş ve daveti kabul etmiştir.

İşte her kim tağuta muhakeme olursa, tağutun mahkemesi onu mahkemeye davet ettiğinde mahkemeye giderse, muhakeme olmuştur.

75. Nakil:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasule götürün."**[633]

İmam Semani *rahimehullah* bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Ayette geçen "Tenazu" kelimesinin manası kavga etmek demektir. Allah bunu "Munazea" diye isimlendirmiştir. Çünkü bu durumda ihtilafa düşen **her grup diğerine bir delil ve ispat sunmaya gayret gösterir**."[634]

Derim ki: İşte mahkemelerde olan budur. İhtilafa düşen ve kavga eden iki grup, her biri o mahkemeyi kaynak olarak seçmişler, o mahkemede bir şeyleri sunmaya ve ispat etmeye çalışmaktadırlar.

İşte Allah c.c. bu ihtilafın Kur'an'a ve sünnete geri çevirilmesini istemiştir. Kur'an ve sünnet dışında tağutlara ve muasır küfür sistemlerine geri çevirmenin de küfür olduğunu haber vermiştir.

---

[633] Nisa suresi, 59.ayet
[634] Tefsirul Kur'an. 1.clt. 440.s.

İmam Semani bundan sonra, tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında konuşmuş ve şöyle demiştir: “(Ayette geçen) “Onlar kendilerine zulüm ettikleri zaman…”[635] ifadesinin manası şudur: **Onlar tağuta muhakeme olarak (kendileri zulüm ettikleri zaman**).”[636]

76, 77 ve 78. Nakil:

-Muhammed bin Abdulvehhab'ın tağutlara muhakeme olanları tekfir etmesi-

76. Nakil:

Muhammed bin Abdulvehhab'a *rahimehullah* sorulur: “Allah'ın kitabı dışında, başka bir şeye muhakeme olmak caiz midir?”[637]

Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* şöyle cevap verir:

“Bu caiz değildir. Her kim bunun helal olduğunu itikad ederse, kafir olmuştur. **Bu en büyük münkerlerden birisidir**. **Her Müslümanın, böyle yapanlara inkâr etmesi gerekmektedir**. Bu konuda azıcık ilmi dahi olanın hiçbir şüphesi yoktur.”[638]

---

[635] Nisa suresi, 54.ayet

[636] Tefsirul Kur’an. 1.clt. 442.s.

[637] Dikkat edelim, mesele tağuta muhakeme olmakla alakalı değildir. Mesele tağuta muhakeme olmanın caiz olup olmaması ile alakalıdır.

[638] Yani: En az ilimli kişi bile, tağuta muhakeme olmayı yapanlara inkar etmenin gerekli olduğunu bilmektedir.

Derim ki: Şeyh'in bu sözü net bir şekilde, tağuta muhakeme olanların tekfirini ispat eder.

Bunu bir çok yönle ispat ederiz inşaAllah.

Bir: Muhammed bin Abdulvehhab'ın şu sözü "Her kim bunun helal olduğunu itikad ederse, kafir olmuştur." net bir şekilde, muhakemenin caiz olmadığını göstermektedir.

Dikkat edilirse bu sözünden sonra, tağuta muhakeme olmayı fiili ve ameli ile gerçekleştirenin kafir olmayacağını zikretmemiştir. Bunu iyi anlayalım. Bunu anlarsak, anlarız ki hoca şunu kastetmiştir: Her kim tağuta muhakeme olmayı caiz görürse, kafir olur. Bir de bunu tatbik eder ve gerçekleştirirse, iyice kafir olur, en büyük münkeri yapmış olur.

İki: "Bu en büyük münkerlerden birisidir." Sözü net bir şekilde, tağuta muhakeme olanları tekfir ettiğini göstermektedir.

Üç: Görüldüğü gibi İmam Muhammed *rahimehullah* tağuta muhakeme olmak hakkında "**Bu en büyük münkerlerden birisidir**." ifadesini kullanmıştır.

Elbette Müslümanların ittifakı ile bilinir ki, en büyük küfürler şirklerden ibarettir.

Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* sorulur: "Ey Allah'ın Rasulu, Allah katında en büyük günah nedir?" Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur: "Allah seni

---

Bkz: ed-Durerus Seniyye. 10.clt. 252.s.

yarattığı halde Allah'tan başkasını Allah ile denk (bir) tutmandır.”[639]

Derim ki: İşte bu hadis de gösterir ki en büyük kötülükler, münkerler ve hatalar şirklerden ibarettir. Tağuta muhakeme olmak da şirklerden birisidir.

Dört: İmam Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* “**Bu en büyük münkerlerden birisidir**.” ifadesini, her zaman küfürler için kullanmıştır. Bu da gösteriyor ki bu sözüyle tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir.

Beş: Muhammed bin Abdulvehhab, “**En büyük münkerlerden birisi,** en büyük günahlardan birisi, Allah'ın şeriatını ve dinini değiştirmektir.[640] Buna yakınlaşmak için de hile yapmaktır…”[641]

Derim ki: İşte tağuta muhakeme hakkında “**Bu en büyük münkerlerden birisidir**.” ifadesini kullandı, diğer şirk olan şeriatı değiştirmek hakkında da “**En büyük münkerlerden birisi**…” ifadesini kullandı.

Sen eğer Muhammed bin Abdulvehhab bu ifadeyi kullandığı için tağuta muhakeme olanları tekfir etmedi dersen, aynı

[639] Sahihi Muslim. Nevevi'nin bâblandırmasına göre: Kitabul İman. 37.bab. 142 numaralı rivayet / Benzeri Sahihi Buhari'de mevcuttur.
[640] Bu gösteriyor ki Muhammed bin Abdulvehhab rahimehullah aynı zamanda Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenleri de tekfir etmektedir. Elhamdulillah. Bütün Müslümanlar da böyle inanmaktadırlar.
[641] Mevsuat Muellefat Muhammed bin Abdulvehhab – er-Resailuş Şahsiyye. – 12.risale.

zamanda şeriatı ve Allah'ın dinini değiştireni dahi tekfir etmediğin iddia etmelisin.

Eğer bunu iddia edersen, bir tane değil iki tane küfür işlemiş olursun.

Altı: Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* şöyle demiştir: "…Güç yetirilen zamandan sonra şirk içeren tağutların bölgelerini bür gün dahi bırakmamak gerekmektedir. Şüphe yok ki bunlar küfrün sloganlarıdır. **Bu en büyük münkerdir**."[642]

Derim ki: İşte İmam Muhammed *rahimehullah* burada da şirk için münker diyor. Önceden de tağuta muhakeme olmanın münkerlerden birisi olduğunu zikrettiğini gördük. İşte bu gösteriyor ki Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* tağuta muhakeme olanları tekfir ediyor.

Yedi: Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* şöyle demiştir: "Bununla birlikte onların sözleri münafıklıktır. Onlar, tevhid ehlinin dalalet sahibi ve insanları dalalete sokanlar olduklarına inanıyorlar! Putperestlerin, hak ehli ve doğru yolda olduklarını söylüyorlar…

Eğer bu adamlar onlara (o kafirlere) muhakeme olmak istiyorlarsa, onların insanlara çıkartılmış en hayırlı ümmet ol-

---

[642] Mevsuat Muellefat Muhammed bin Abdulvehhab – Muhtasar Siratur Rasul *sallallahu aleyhi ve sellem*

dukların iddia ediyorlarsa, onların şirk üzere olduklarını nasıl vasfetsinler ki?”[643]

Derim ki: İşte Şeyh *rahimehullah* bu adamları iki yönden tekfir etmiştir:

Bir: Kafirlere muhakeme oldukları için.

İki: Kafirleri tekfir etmedikleri ve muhakeme olmak istedikleri o putperestleri ümmet için çıkartılmış en hayırlı kavim gördükleri içindir.

Bunu anlarsak, Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab'ın *rahimehullah* tağuta muhakeme olanları tekfir ettiğini anlamış oluruz.

Sekiz: 76.nakilde zikrettiğimiz sözde, soruyu soran kişi, tağuta muhakeme olmanın caiz olup olmaması hakkında sormuştur. O zaman buradan anlarız ki meselenin zaten tağuta muhakeme olmak ile alakası yoktur. Meselenin sadece bu işi caizliği ile alakası vardır.

Nasıl ki birisi Allah'ı sövmek caiz midir diye sorarsa, ona cevaben böyle yapmaya caizdir diyenin, yani böyle yapmaya helal diyenin kafir olduğunu, bunu herkesin bildiğini ve böyle yapana da inkar edilmesi gerektiğini zikredeceğiz.

İşte Şeyh Muhammed de *rahimehullah* böyle yapmıştır ve sorunun cevabını güzel bir şekilde açıklamıştır.

---

[643] Mevsuat Muellefat Muhammed bin Abdulvehhab – Mufidil Mustefid Fi Kufri Tarikit Tevhid.

77. Nakil:

Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* şöyle demiştir: “İbnul Kayyım şöyle demiştir:

“…Bundan sonra Allah haber verdi ki her kim Peygamberin getirmediği bir şeye muhakeme olur, ya da muhakeme olmaya davet ederse[644], bu durumda tağutu tahkim yapmıştır[645] (hakem olarak tağutu seçmiştir) ve ona **muhakeme olmuştur**.

Tağut ise, kulun ibadet edilen, takip edilen ve sözü dinlenen her hangi bir şeyde sınırı aşmasıdır.[646] İşte her milletin

---

[644] İşte bu da gösteriyor ki her kim davalı olarak mahkemeye giderse, muhakeme olmuştur.
Çünkü İbnul Kayyım muhakeme ile, anlaşmazlığa düşen kişiyi muhakeme olmaya davet etme arasında fark görmüştür.
Elbette her kim, anlaşmazlığa düştüğü kişinin kendisini muhakeme edip muhakeme salonuna ve hakimin huzurunda tartışmaya ve anlaşmazlığı gidermeye davet ederse, bu kişi de o anlaşmazlığa düştüğü kişinin davasına isticabet ederse, bu durumda tağuta muhakeme olmuştur.
Görüldüğü gibi İbnul Kayyım rahimehullah muhakeme olma ile, muhakemeye davet etmek arasını ayırmıştır. Muhakemeye olmaya davet etmek ise, iki küfür içermektedir. Hem kendisi muhakeme olduğu için kafir olur. Hem de kendini savunacak olan adamı muhakeme meclisine davet ettiği için kafir olur. Eğer o kendini savunan kişi ve anlaşmazlığını tağuta götürecek kişi muhakemeye giderse, işte o zaman muhakeme olmuştur.

[645] Bu da gösteriyor ki tahkim, Kur’an'ın ıstılahına göre muhakeme kavramı ve ıstılahı altına girmektedir.
Her hangi bir kişi ihtilaf söz konusu olduğunda, İslamiyeti kaynak seçmek yerine, tağutu savunma ve ihtilaf kaynağı olarak seçerse, bu durumda onu hakem tayin etmiştir. Bu da bilinen bir şeydir.

[646] Yani: Her kim Allah dışında bir başkasını, ya da bir başka şeyi severse, ona takip ederse, ona itaat ve ona ibadet ederse, bu durumda onu tağut

tağutu, Allah ve Rasulu dışında kendisine muhakeme oldukları şeydir. Ya da Allah dışında ibadet ettikleri şeydir. Ya da Allah'ın göstermediği şekilde takip ettikleri şeydir. Ya da Allah'a itaat olduğunu bilmedikleri halde ona itaat etmeleridir…"[647]

Derim ki: İşte Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* , İbnul Kayyım'in tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği bu sözünü istidlal ederek nakletmektedir. Bu ayetin, Nisa suresi 60.ayetin tefsiri olduğuna dahi zikretmektedir. Bunlar gösteriyor ki Şeyh Muhammed *rahimehullah* tağuta muhakeme olanları net bir şekilde tekfir etmektedir.

Şeyh Muhammed *rahimehullah*, bu nakili ve birkaç tane daha cümle zikrettikten sonra şöyle der: "İşte kalbinle bu sözleri düşün! Sonra bunu insanların haline ve senin haline indir.(zamanımıza uygula). Kendin bir düşün ve nefsini hesaba çek. Bu sözleri nasıl reddedebilirsin ki?

Sen bu halin üzereyken kuyamet günü ne bahane bulacaksın ki?

Eğer sende bir şüphe varsa, onu zikret. İnşaAllah ben hemen onu sana açıklarım.

---

edinmiş olur. Bu gibi hallerde her hangi bir işiye, her hangi bir şeye karşı sınırı aşarsa, bu durumda onu tağut edinmiştir.

[647] Burada da, hocalarının sözünü Kur'an'ın ve sünnetin önüne geçirenlerin tağuta taptıklarının delili vardır. Nasıl ki muasır müşr sofiler ve murcie fırkası, hep günümüzün alimleri diyerek, birkaç cahil müşriğin sözünü Kur'an'ın sözünün önüne geçirmişler ve onları tağut edinmişlerdir. Bunların kim oldukları da akıl sahipleri için malumdur.

Mesele güneş gibidir.(nettir.) Ama Allah'ın hidayete erdirdiğini kimse dalalete sürükleyemez. Dalalete sürüklediğini de hidayete erdiremez. Eğer kalbin buna açılmadıysa, hazır bir kalple Allah'a yönel. Özellikle de sahur vakitlerinde Allah'ın seni hakka iletmesini ve batılı da göstermesini iste. Dininle (o kötü yerlerden) kaç. Şüphe yok ki cennet ve cehennem önündedir. Allah muhafaza etsin. Bu dediklerimi de kötüye yorma. Allah'a yemin olsun ki bunlarla sadece hayrı istedim. Allah'ın salatı ve selamı Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem'*in ve ailesini üzerine olsun."[648]

Derim ki: Allah Şeyh Muhammed'e rahmet etsin. Ne güzel bir şekilde nasihat etmiştir. Anlaşılan bu mektubu gönderdiği kişi, tağuta muhakemenin küfür olduğunu biliyordu. Ama İmam *rahimehullah* nasihat edip onun kendilerine hicret etmesini istemekteydi.

İşte İmam *rahimehullah* günümüzün tağuta muhakeme olmayı caiz gören müşriklerini görseydi, acaba neler derdi?

78. Nakil:

Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* , Kitabut Tevhid adlı eserinde şöyle konu açmıştır:

"Allah'ın şu sözü bâbı (konusu) :

"Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? **Tağutu tekfir etmeleri kendile-**

---

[648] Mevsuat Muellefat Muhammed bin Abdulvehhab – er-Resailuş Şahsiyye. – 46.risale.

rine emrolunduğu halde, **<u>tağuta muhakeme</u>** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor.”[649]

Allah'ın şu sözü (bâbı) : “Yoksa onlar cahiliye hükmü mü istiyorlar? Kesin manada iman eden bir kavim için, Allah'tan daha iyi hüküm veren kim olabilir ki?”

Abdullah bin Amr bin el-As *radiyallahu anh* rivayet etmiştir ki Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: ”Kendi hevası (isteği) benim getirdiğime (Kur’an'a ve sünnete) uygun (ve onu takip eden ve seven bir heva ve istek) olmadığı müddetçe mümin olamaz. Nevevi (kırk hadiste bunu zikrettikten sonra) şöyle demiştir: Hadis sahihtir. Hüccet adlı kitapta sahih senedle rivayet ettik.

Şâbi şöyle demiştir: “Münafıklardan bir adamla Yahudilerden bir adam arasında husumet (tartışma ve anlaşmazlık) vardı. Yahudi şöyle dedi: Muhammed'e muhakeme olalım. Böyle dedi, çünkü biliyordu ki o rüşvet almıyor. Münafık ise şöyle dedi: Yahudilere muhakeme olalım.[650] Böyle dedi, çünkü biliyordu ki Yahudiler rüşvet alıyorlar. En sonunda

[649] Nisa suresi, 60.ayet

[650] İşte bu rivayet gösterir ki iki anlaşmazığa düşerlerse, iki taraf da bir mahkemeye giderlerse, iki taraf da muhakeme olmuşlar demektir. Çünkü görüldüğü gibi bu adamdan her biri diğerine ''Ben muhakeme oluyorum, sen istersen gel, istersen gelme, gelirsen kendini savunmaya gelirsin'' demiyor. Aksine ''Muhakeme olalım'' diyor.
İşte bu gösterir ki her kim kendini savunma adına bir mahkemeye giderse, muhakeme olmuş ve kafir olmuştur.

Cüheyne'nin kahinine gelmeye ittifak ettiler. Bunun üzerine (Nisa suresi 60.ayet) indi. “

Ve denildi ki: Bu mesele anlaşmazlığa düşen iki kişi hakkında inmiştir. Birisi şöyle demiştir: (Bu anlaşmazlığı) Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* kaldıralım (muhakeme olalım) . Diğeri ise şöyle demiştir: (Bu anlaşmazlığı) Kaab bin el-Eşref'e kaldıralım. Sonra (anlaşmazlıklarını) Ömer'e kaldırdılar (muhakeme oldular). İkisinden birisi hikayeyi ona zikretti. Allah'ın Rasulunden razı olmayana dedi ki: Böyle mi oldu? O da şöyle dedi: Evet. Bunun üzerine (Ömer *radiyallahu anh*) kılıcı ile ona vurdu ve öldürdü.

İşte burada meseleler (alınacak faydalar) vardır :

Bir: Nisa (suresi 60.ayetin) tefsiri. Tağutun manasını anlamak için bu ayetin bize yardımcısı olması.

…Beş: Şabi'nin ayetin tefsirindeki sözü.

Altı: Sadık imanla, yalan iman arasındaki fark.

Yedi: Ömer'in munafıkla olan kıssası. [651]

Derim ki:

İşte bu söz net bir şekilde tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu açıklamaktadır. Buradan iki meseleyi anlamaktayız:

---

[651] Kitabut Tevhid. 105.s.

Bir: Tağuta muhakeme olmanın ne demek olduğunu anlamak.

Şeyh Muhammed bni Abdulvehhab'ın *rahimehullah* şu sözüne dikkat edersek; "Ve denildi ki: Bu mesele anlaşmazlığa düşen iki kişi hakkında inmiştir. Birisi şöyle demiştir: (Bu anlaşmazlığı) Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* kaldıralım (muhakeme olalım)" anlarız ki tağuta muhakeme olmanın manası şudur: İki kişi, anlaşmazlıklarını ve tartışmalarını tağutun mahkemesine götürürler. Her iki taraf kendini savunur.

İşte muhakeme bu demektir. Demek ki kişinin ihtilaf söz konusu olduğunda bir hakiem gidip de kendini savunması, tağuta muhakeme olması demektir.

İki: Bu sözleri çok net bir şekilde tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını ispat etmektedir. Görüldüğü gibi İmam Muhammed *rahimehullah* Nisa suresi 60.ayeti zikretmiş, bununla tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu ispat etmiştir.

Sonra bunu iyice açıklayarak, Şâbi'nin tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği sözünü nakletmiştir.

Sonra savunmanın da tağuta muhakeme olduğunu ispat etme adına başka bir nüzul sebebini kendi sözleriyle zikretmiş ve açıklamıştır.

Ondan sonra, bu delillerden faydalar çıkarırken, en başta, bu konunun Nisa suresi 60.ayetin tefsirine delalet ettiğini

zikretmiştir. Bu da gösteriyor ki tağuta muhakeme olanları tekfir etmektedir. Çünkü ümmet icma etmiştir ki Nisa 60.ayeti apaçık bir şekilde tağuta muhakeme olanları tekfir etmektedir.

Hatta bu bâb tağuta muhakeme olmayı tekfir etmeyi açıkladığından, Osman et-Temimî bu bâbı “Tağuta muhakeme bâbı” şeklinde isimlendirmiştir[652].

Muhammed bin Abdulvehhab'ın Kitabut Tevhid adlı eserinde naklettiğimiz sözünü şerh eden eskilerin hepsi, bu bölümün şerhinde tağuta muhakeme olanları tekfir etmişlerdir. Bunun örneği şimdi zikredeceğimiz nakillerle gerçekleşecektir inşaAllah.

79. Nakil:

Abdurrahman bin kasım en-Necdi şöyle demiştir:

“Bu (Nisa suresi 60.) ayet(i) delalet eder ki tağuta muhakeme olmayı irade eden kişi kafirdir. Bununla birlikte Allah'ın Peygamberine ve Peygamberinden önceki Peygamberlere iman ettiklerini iddia etseler dahi, durum böyledir.”[653]

---

[652] Fethul Mecid. 4.clt. 1620.s.
[653] Haşiyetu Kitabut Tevhid. 288.s.

80. Nakil:

Şeyh Osman et-Temimî şöyle demiştir:

“İşte bu Rasulullaha *sallallahu aleyhi ve sellem* ve ondan önceki Peygamberlere iman ettiğini iddia edenlere, ama bununla birlikte anlaşmazlık söz konusu olduğunda Allah'ın kitabı ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* sünneti dışında başka şeylere muhakeme olmak isteyenlere Allah'tan apaçık bir inkardır.”[654]

81. Nakil:

Abdurrahman bin Nasır es-Saadî şöyle demiştir: “Her kim alimleri ve emirleri bu şekilde bakan edinirse, asıl olarak onlar aitaat eder ve Allah'a ve Rasulune itaati bunların itaatinden sonraya koyarsa, bu durumda onları Alah dışında Rabler (sözü dinlenen varlıklar) edinmiş olur. Eğer onları ilahlaştırırsa, **onlara muhakeme olursa**, onların hükümlerini Allah'ın ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmünün önüne geçirirse, **işte bu (yaptıkları) küfrün ta kendisidir**.”[655]

Derim ki: İşte Saadi apaçık bir şekilde tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir.

---

[654] Fethul Mecid. 4.clt. 1597.s.
[655] el-Kavlus Sedid. 224.s.

82. Nakil:

Büyük alim, tevhidin savunucusu Şeyh Süleyman bin Abdullah bin Muhammed bin Abdulvehhab –Allah yerimizi ve yerini cennet eylesin– şöyle demiştir:

“(Tevhid'in) gerektirdiği şeylerden birisi de, (Allah'ı ve Rasulunu) takip etmek ve **ihtilaf söz konusu olduğunda** onları hakem seçmektir. Ondan başkasına muhakeme olmayı da terk etmektir…”[656]

Derim ki: Görüldüğü gibi imama göre her kim ihtilafı merciî ve ihtilaf ve savunma aynağı olarak bir hakimi seçerse, onu hakem tayin etmiş ve ona muhakeme olmuştur. Bu nedenle de kafir olmuştur.

Bunu anlarsak, tağuta muhakeme olmanın manasının, tağuta savunmayı götürmek olduğunu anlamış oluruz. Şüphe yok ki muhakemede kendini savunmak muhakemedir. Muhakeme için oturmak, muhakemeden razı olmaktır. Allah'a hamd olsun.

Ve şöyle demiştir:” **İşte bu gösteriyor ki tağuta muhakeme olmak, imanın aksine ve tersine olan bir şeydir. İman ancak ve ancak onu tekfir ederek ve ona muhakeme olmayı terk ederek olabilir**.”[657]

---

[656] Teysirul Azizil Hamid. 555.s. el-Metebul İslami bsk.
[657] Teysirul Azizil Hamid. 556.s. el-Metebul İslami bsk.

Derim ki: İmam *rahimehullah* bir çok sözüyle tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını zikretmiştir. Allah ondan razı olsun.

İşte buraya kadar zikrettiğimiz nakillerin hepsi göstermektedir ki her kim tağuta muhakeme olursa kafir olur.

Bundan sonra hiç kimse gelip de bu meselede tarih boyunca ihtilaf olduğunu iddia edemez. Bunu iddia ederse apaçık bir şekilde tarihe iftira atmış ve yalan söylemiştir.

Bize hakkı gösteren Allah'a hamd olsun.

83. Nakil:

-İbni Kesir'in konu üzerinde naklettiği icma-

Hafız İbni Kesir, Cengizhan'ın hayatından tafsillcie bahsederken şunları da ekler:

"Cengizhan, tatarların en yüce krallarıdır … İşte bu kişi (muhakeme oldukları) Siyase'yi[658] onlar için koymuştur (yazmıştır) . Ona muhakeme olurlar, onunla hüküm verirler. İçindekilerin çoğu da Allah'u tealanın şeriatına ve kitabına muhalefet etmektedir.[659] Bu kitabı kendisi uydurmuştur. (Kendi grubu, tatarlar da) Onu bu konuda takip etmişlerdir…

---

[658] Kimileri kitabın gerçek adının bu olduğunu iddia etmişlerdir. Sonra arapçaya "Siyaset" olarak girdiğini, türklerinde bu terimi arapçadan aldıkları iddia edilmektedir. En doğrusunu Allah c.c. bilir.
[659] Bunu derken şunu kastetmiştir:

(İbni Kesir, bu sözlerinden sonra tatarların bu eserinde olan bazı küfürleri saymış, ondan sonra sözlerine şöyle devam etmiştir)

İşte bunların hepsinde Allah'ın Peygamber olan kullarına indirdiği şeratlarına muhalefet etme vardır.

İşte her kim, muhkem olan[660], Peygamberlerin sonuncusu olan Muhammed bin Abdullah'a inen şeriatı bırakır da[661], nesh edilmiş diğer şeriatlara muhakeme olursa, kafir olur.[662]

Eğer durum böyleyse, Yasa'ya muhakeme olup, onu onun (Muhammed'e *sallallahu aleyhi ve sellem* inen şeriatın) önüne geçirip ona muhakeme olanın hükmü nasıl olur ki?[663]

Tatarların kafir olma nedenleri, bu eserlerinin içinde bir çok tağuti ve küfür içeren küfür maddelerini eklemeleri, bununla hüküm vermeleri ve buna muhakeme olmalarıdır. Bunu kastettiği sözünden çok açıktır.

[660] Apaçık ve net olan…

[661] Olan hükümeti bırakır demiyor, İslam şeriatını bırakırsa diyor. Bu noktaya dikkat edelim.
Bu gösteriyor ki İslam şeriatı ister olsun, ister olmasın, her halukarda tağuta muhakeme olan kişi kafirdir.

[662] Yani: Bir şeriat, Hz. İsa'ya indi ise, Peygamberimize *sallallahu aleyhi ve sellem* inen şeriat ona muhalefet ederse, bir kişi de bundan sonra nesh olmuş ve Hz. İsa'ya inmiş olan şeriata muhakeme olursa, apaçık bir şekilde kafir olmuştur.

[663] Yani: Eğer nesh edilmiş ve kaldırılmış eski Peygamberlerin dinine muhakeme olan kafir oluyorsa, nasıl oluyor da hiçbir Peygambere inmeyen, bütün Peygamberlerin şeriatına muhalefet eden bir sisteme muhakeme olan kafir olmasın ki?
Bunun küfrü, diğerinin küfründen daha büyüktür.
Derim ki: İşte günümüzdeki durumda aynen böyledir. İnsanlar Türkiye'de ve başka yerlerde, hiçbir Peygamberin şeriatına uymayan sistemlere

Her kim böyle yaparsa, Müslümanların İcma'sı ile kafir olmuştur.[664]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Yoksa onlar cahiliyye hükmünü mü istiyorlar? Kesin iman etmiş bir kavim için, Allah dışında hüküm veren kim olabilir ki?[665]"[666]

Yine Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "İşte Hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar.**[667]**"** –İbn Kesir'in sözü bittir-[668]

Derim ki: Hafız İbni Kesir, bu sözleri ile tağuta muhakeme olan herkesi tekfir etmiştir.

Bu sözlerinden alınacak bir çok fayda vardır. Bazıları da şunlardır:

---

muhakeme oluyorlar. O zaman bunların küfrü, Yahudilerin dinine muhakeme olanların küfründen daha açık ne vettir.

[664] Burada, tağuta muhakeme olanın tekfirinde icmayı nakletmiştir.

[665] Bu ayet apaçık bir şekilde gösterir ki her kim, kanun koyucu olarak Allah dışında başka bir şeyi seçerse, iman etmemiştir. Dolayısı ile kafirdir.
Her kim, savunucu kaynak olarak Allah'ın başka bir savunucu kaynak seçerse, iman etmemiştir. Dolayısı ile kafirdir.
Her kim hüküm alıcı kaynak olarak Allah dışında bir başkasını seçerse, iman etmemiştir. Dolayısı ile kafirdir.
İşte bu çok nettir. Tağut'a muhakemenin küfür olduğunu güneş gibi ortaya koyan ayetlerden birisi de budur.

[666] Maide suresi, 50.ayet

[667] Nisa suresi, 65.ayet

[668] el-Bidaye ve en-Nihaye. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Darul Fikir bsk. 13.clt. 119.s.

Bir: Her kim tağuta muhakeme olursa kafir olur.

İki: Her hangi bir zamanda tağuta muhakeme olan kafir olur.

Üç: Tağuta muhakeme olmanın küfrü, İslamın aslındandır. Müslümanların ittifak ettiği meselelerdendir. Dolayısı ile bu mesele furuu ve ihtilaf edilen konulardan değildir.

Dört: İslam mahkemesi olmasa bile, tağuta muhakeme olmak küfürdür. Bu meselede bütün Müslümanlar icma ve ittifak halindediler.

Bunu da şu sözünden anlarız: "**Yasa'ya muhakeme olup, onu onun (Muhammed'e *sallallahu aleyhi ve sellem* inen şeriatın) önüne geçirip ona muhakeme olanın hükmü nasıl olur ki? Her kim böyle yaparsa, Müslümanların İcma'sı ile kafir olmuştur**."

İşte bu sözü apaçık bir şekilde tağuta her hangi bir zamanda muhakeme olanları tekfir etme hakkında çok açık ve nettir.

Hafız İbni Kesir, İslam devleti olmazsa tağuta muhakeme olmak küfür olmaz dememiştir. Aksine genel bir söz ile, tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu söylemiştir.

Nasıl ki namaz kılmanın gerekliliği hakkında alimler konuşurlarken, ister İslam devleti olsun, ister olmasın, beş vakit namazın her an farz olduğunu söylemişlerdir. Hiç biri İslam

devleti olmazsa, beş vakit namazın farzlılığı kalkar gibi bir şey dememiştir. Bu gibi bir şey demek zaten küfürdür.

Aynısı muhakeme konusunda da öyledir ve daha önemlidir. Çünkü tağuta muhakeme olmak "Lâ ilâhe illâ Allah" tevhidi ile alakalıdır. Namaz kılmak ise, İslamın ikinci şartıdır. Dolayısı ile her kim İslam devleti yokken tağuta muhakeme olunur demiş ise, bu durumda İslam hükümeti yokken namaz kılınmasa da olur diyenden daha beter kafirdir.

Bunu anlayan, meseleyi tamamen anlamış olur.

İbni Kesir'in sözüne baktığımızda "**Yasa'ya muhakeme olup, onu onun (Muhammed'e *sallallahu aleyhi ve sellem* inen şeriatın) önüne geçirip ona muhakeme olanın hükmü nasıl olur ki? Her kim böyle yaparsa, Müslümanların icması ile kafir olmuştur**." göreceğiz ki kafir sistemi, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem'e* inenin önün geçireni tekfir eder.

İşte her kim tağuta muhakeme olursa, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem'e* inenin önüne bu tağutî sistemi geçirmiştir.

Görüldüğü gibi bu meselenin de İslam mahkemesi ile bir alakalı yoktur. Bu meselenin, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem'e* inenleri terk edip, tağuta muhakeme olmakla alakası vardır.

Bunu anlarsak, her hangi bir zamanda, ister şeriat sistemi olsun, ister olmasın, bütün zamanlarda tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu anlamış oluruz.

En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Beş: İslam şeriatı dışında, diğer nesh edilmiş ve kaldırılmış Peygamberlerin şeriatları ile hükmetmek küfürdür. Bunu da, Allah'ın Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem'e* inenleri takip etmek ile emreden ayetlerden anlarız.[669] Onlara muhalefet eden Yahudilerin Allah'ın indirdiği ile hükmetmediklerini, Allah c.c. Maide suresinin ayetlerinde bizlere haber vermiştir.[670]

Eğer bu kişiler kafir oluyorsa, bunu anlarsak, hiçbir zaman Allah'ın indirmediği kötü hükümler ile hükmedenlerin, ne kadar net bir küfür içinde olduklarını anlamış oluruz.

Nasıl ki Cengizhan ve günümüzdeki bütün hükümetler ve sistemler, Allah'ın hiçbir zaman indirmediği bir sürü kanunlar ile yönetmektedirler.[671]

İşte bu küfürler, apaçık güneş gibi net küfürlerdir.

Eğer nesh edilmiş dinler ile hükmedenler ve onlara muhakeme olanlar, malum olduğu üzere kafir oluyorlarsa, nasıl

---

[669] Bkz: Maide suresi, 42-50.ayetler müracaat edilebilir.

[670] Allah c.c. Yahudilerin ellerinde tevratın olduğunu haber verir. Bu kitaba uymalarını da onlara emreder. Tevrata uyan kişi de zaten Peygamberimize *sallallahu aleyhi ve sellem* iman etmesi, ona inenler ile hükmetmesi gerekmektedir. Eğer hükmetmiyorsa, İslam dini ile iltizam etmiyorsa, bu gösterir ki o kişi Müslüman değildir.

[671] Hırsızın birkaç ay hapiste yatıp sonra çıkması gibi. Zina edene hadlerin uygulanmaması gibi. Bir kişiyi öldürenin öldürülmemesi ve birkaç yıl hapisten sonra hür bir şekilde bırakılması gibi. Ve benzerleri…

olur da hiçbir zaman Allah'ın indirmediği şeriatlar ile hükmedenler ve onlara muhakeme olanlar kafir olmasınlar ki?

İşte kim onlara muhakeme olursa, ümmetin icması ile kafir olmuştur.

İbni Kesir'in açıklamaya çalıştığı da, sözlerinden apaçık bir şekilde anlaşıldığı gibi budur.

84. Nakil:

Hafız İbni Kesir *rahimehullah* , Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* bahsederen şöyle demiştir: “O **hakem tayin edilmiş imamdır**. İnsanlar **her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerlerse, anlaşmazlıklarını ona götürmeleri** (geri çevirmeleri, savunmalarını ona yapmaları) **gerekmektedir**. (Anlaşmazlık sonucu) Onun *sallallahu aleyhi ve sellem* sözlerine ve yaptığı şeylere uyan şey, **hak** olan şeydir. Onun *sallallahu aleyhi ve sellem* (sözlerine ve yaptığı şeylere) muhalefet eden (ve uymayan söz, veya amel) ise, kim olursa olsun o sözü söyleyene, veya o işi yapana **reddedilir**.

Allah'u teâlâ şöyle buyurmuştur: “Her hangi bir konuda **ihtilafa (anlaşmazlığa) düşerseniz**, onun hükmü Allah'adır.”[672]

Ve Allah'u teâlâ şöyle buyurmuştur: “Rabbinin kelimesi (sözü) doğruluğun ve adaletin doruğuna erdi.”[673]

---

[672] Şura suresi, 10.ayet

[673] Enam suresi, 115.ayetin ilk kısmı.

Yani: Haberlerde tam doğru olan şeydir. Emirlerde ve yasaklar adaletin doruğuna ermiştir. İşte bu nedenle Allah'u teâlâ şöyle buyurmuştur: (O Rahman'dır) Onu bir bilene sor.[674]„ [675]

Derim ki: İşte gerçek adalet sahibi olan kişi, her zaman, her yerde ve her şeyin Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnetine götürülmesi, Allah'ın indirdiklerine götürülmesi ve onunla halledilmesi gerekmektedir. İşte gerçek İslam budur.

Evet, eğer İslamı anlamış kişiye sorarsan, sana bu cevabı verecektir. Kendini savunmanın Allah'ın hükmü ile hükmeden, Muhammed'in *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnetini takip edenin huzurunda olması lazımdır. Kafirlerin hükümleri ile hükmeden tağutların huzurunda olmaması lazımdır.

İşte İslam budur. Bunu anlayan, Müslümandır. Anlamayan, müşrik ve kafirdir.

Rabbim bizi İslam üzere sabit kılsın, amin.

---

[674] Furkan suresi, 59.ayet
[675] İbni Kesir Tefsiri. Tefsirul Kur'anil Azîm. 6.clt. 119.s. Furkan suresi, 59.ayetin tefsiri. Taybe bsk.

Eski kafirler, İslam mahkemesine savunmaya gelmeyi caiz görmüyorlar!

Günümüzün kafirleri ise, tağutun mahkemesine gidip muhakeme esnasında savunmayı muhakemeden addetmiyorlar!

Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* , müşriklere reddiyesinde şöyle demiştir:

“İşte bu, aklı kıt halk için (halkın anlayabileceği) Allah'ın apaçık kitabıdır. İşte bu Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnetidir. İşte bu sana zikrettiğim alimlerin icmasıdır.

Bunlardan sonra daha sen ne istiyorsun? Haktan sonra, ancak ve ancak (onun karşısında) dalalet olabilir. Ya da kovulmuş şeytan (sizleri) kandırabilir.

Ama bunu (tevhidi) sana tanıtan (günümüzün müşrikleri) bunun aksini sana anlatıyor. Bizim zamanımızın (müşrik) alimleri derler ki: “Kim (manasını bilmeden) Lâ ilâhe illâ Allah derse, o kişi Müslümandır, malı ve kanı haramdır. Tekfir edilmez, onunla savaşılmaz.” Hatta onlar apaçık bir şekilde ahireti inkar eden bedevilerin, şeriatı tamamen inkar edenlerin arasında bunları söylüyorlar.

Yine kendi batıl şeriatlarının Allah katında hak olan olduğunu iddia ederler. Onlardan birisi, **anlaşmazlığa düştüğü kişiyi Allah'ın şeriatı ile anlaşmazlıklarını çözmeyi istese, he-**

men o kişiye düşmanlık beslerler ve bu işi **yapılabilen en kötü şeylerden olduğunu addederler**."[676]

İşte Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab *rahimehullah* zamanında, insanlar tartıştıklarında Allah'ın indirdikleri ile anlaşmayı gidermeye davet edildikleri zaman, asla buna razı gelmezlerdi. Ama günümüzde yaşayan ve kendini Müslüman sanan müşrikler ise tağuta savunmaları ve tartışmaları kaldırılması istendiği zaman, hemen gidip kaldırırlar.

İşte dinlerine bağlı müşriklerle, kendini Müslüman addeden müşrikler arasında ki alakayı gör!

---

[676] Ed-Durarus Seniyye. 9.clt. 385-386.s.

Tağutun mahkemesine şahid olarak gidenin tekfiri

Şahid olarak giden kişi bir çok yönden kafir olmuştur. Burada kısaca zikredelim:

***Muhakemeye katkıda bulunduğu için kafirdir**:*

Tağuta muhakeme olanlarn kafir olduğunu önceden Ali İmran, Nisa, Nur ve Şura sureleri ile işledik ve gördük. Şimdi de şahidin muhakeme olanlara destek çıktıklarını ispat edelim:

Kurtubi şöyle demiştir: "İbni Huveyz Mendâd şöyle demiştir: "Hakimin meclisine davet edilen herkesin gitmesi gerekmektedir. Sadece fasık olduğu bilinmesi, ya da iddiacı ve iddialı arasında düşmanlık olduğu bilinmesi takdirde (gitmesine gerek yoktur)." "[677]

Derim ki: Bu gösterir ki şahidin ve hakimin muhaemeye gitmeleri, muhakemeye katkıları ve desteleridir. Kafirlere küfürlerinde destek olanlar ise kafirlerdir.

Şemsuddin el-Cemmaili, muhakeme esnasında şahidlerden söz ederken şöyle demiştir: E"ğer hakim kendi ilmi ile hükmedenlerden değilse, bu durumda şahidleri yakın

---

[677] El-Cami Li Ahkamil Kur'an. 12.clt. 294.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

bir yere otutturur ki, **muhakeme olanların <u>konuşmalarını</u> duyabilsinler**."[678]

Mansur el-Buhuti şöyle demiştir: "Hükmün olmazsa olmazları (erkanları) şunlardır: Kadı'nın olması, hüküm verdiği şey, hüküm verilen şey, leyhine hüküm verilen kişi, aleyhine hüküm verilen kişi."[679]

Derim ki: Bunlar gösterir ki şahid de muhakemeye dahildir.

<u>Nebevî bir kural</u>: **Bir şeye şahid olanla o şeyi yapan arasında fark yoktur**

Cabir *radiyallahu anh* şöyle demiştir: "Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* rüşveti yiyeni, yedireni, yazanı ve iki şahidini de lânetledi."[680]

Nevevi bu hadisin şerhinde şöyle demiştir: "Bu açık bir şekilde iki kişini rüşvetle alışveriş yapmasının haram olduğunu, ona şahidlik yapmanın da haram olduğu açıklıyor.

Bunda (bu hadsite) batıla yardım etmenin yasak oluşu da vardır."[681]

---

[678] Eş-Şerhul Kebir Ala Metnil Mukni. 11.clt. 407.s. Darul Kitab bsk. 682.yılda vefat etmiştir.

[679] Keşşaful Kınâ. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 6.clt. 285.s.

[680] Bu hadis çok kuvvetli ve sahih olan hadislerden birisidir. Sahihi Muslim. 1598 numaralı rivayet Nevevi'nin bâblandırmasına göre: Kitabul Musâkât. 19.bâb.

[681] el-Minhâc. 11.clt. 26.s. İhyaut Turas bsk.

Derim ki: Kastettiği şahidle yapan arasında fark olmadığıdır. Bu kuralı geçmiş hadis net bir şekilde ispat etmiştir. Bu nedenle bu meselede ümmet icma etmiş ve hiçbir ihtilaf olmamıştır.

Dolayısıyla bir kişi küfür işliyorsa, bir diğeri de onun küfrüne şahidliği ile destek oluyorsa, o küfrü işleyenle şahidliğiyle küfre destek olan arasında hiçbir fark yoktur. İkisinin de hükmü aynıdır.

İşte geçmiş hadis bunu açıklamaktadır.

Muhakemeye destek olduğu için kafirdir. Küfre destek olmak küfürdür. Küfre rıza küfürdür:

Allah c.c. Yahudi ve Hristiyanlardan söz ederken şöyle buyurmuştur: "Her kim onları akip ederse ederse, o da onlardandır."[682]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Allah'a ve ahiret gününe inanan bir toplumun –babaları, oğulları, kardeşleri, yahut akrabaları da olsa- Allah'a ve Rasulüne düşman olanlarla dostluk ettiğini göremezsin."[683]

Derim ki: Bu ayetler gösteriyor ki her kim kafirleri dost edinirse ve onları takip ederse, o da onlardan olur.

---

[682] Maide suresi, 51.ayet
[683] Mücadele suresi, 22.ayet, sonuncu ayet

Bir kişi kafirlere yardım ederek onların mahkemesine gider, muhakemeye katılır ve şahid olursa, bu durumda onlara destek çıktığından kafirdir.

Allah'a hamd olsun.

Tağuta muhakeme olanları tekfir etmeyenlerin tekfiri

Bizler bu meseleyi geçmişte dağanık bir şekilde delillendirdik, ispat ettik. Ek bilgi olarak alimlerin sözlerinden de naklettik. Tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında sözler müracaat edilirse, bu konuda bir çok nakil bulunabilir.

Geçmiş dışında tağuta muhakeme olanları tekfir etmeyenler hakkında ek olarak burada şu delilleri eklemek isterim:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “**Küfür işleyen ve ayetlerimizi yalanlayanlar, işte onlar cehennemliklerdir. Onlar orada kalıcıdırlar**.”[684]

Derim ki: Allah c.c. bu ayette, yine Kur’an'ın bir çok yerinde bu manada konuştuğu ayetlerde, Allah'ın her hangi bir ayetini yalanlayanın kafir olduğunu söylemiştir.

Bilindiği gibi yalanlama iki türlü de olabilir.

Bir: Kur’an'ın metinin yalanlanması. Yahudilein ve Hristiyanların ve başkalarının yaptığı gibi.

İki: Kur’an'ın manasını yalanlamak. Mesela, Allah c.c. Fatiha suresinde “Hamd alemlerin Rabbi olan Allah içindir” dediği halde, bir kişinin “Hamd alemlerin Rabbi için değildir” demesi gibidir.

---

[684] Bakara suresi, 39.ayet

Kur’an'ı ikinci şekli ile yalanlamak, bir çok kişi için geçerlidir. Kendini Müslüman zanneden insanların bir çoğu bu ikinci yalanlamayı yaptıkları için kafir olmuşlardır.[685]

İşte bu ayet gösteriyor ki, her kim Allah'ın kafir dediğine Müslüman derse, bu durumda kendisi kafir olur. Bir kişi eğer kafir ise, diğerleri de onları tekfir etmez ise, bu durumda kafirdir. Bu bilinen bir meseledir. Bunu bilmeyen, kafirleri tekfir etmenin dinin aslından saymayan kişiler de kafirlerdir.

Allah c.c. Nisa suresi 60.ayette, Nur suresinde ve bir çok ayette tağuta muhakeme olanların Allah'a iman etmediklerini ve tağutları tekfir etmediklerini söylediği halde, bir kişi çıkıp da tağuta muhakeme olanlar kafir değillerdir derse, ya da hükümleri Allah katında nedir bilmiyorum derse, bu kişi kafirdir, eğer önceden Müslümansa, bu inancı ile İslamdan sıyrılmış ve mürted olmuştur. Çünkü Allah'ın apaçık ayetlerini yalanlamıştır.

Bir diğeri de gelip tağuta muhakemenin ne demek olduğunu bilmiyorsa, bu kişi de kafirdir. Çünkü Allah c.c. Nisa 60.ayette ve sonrasında çok net manalarla muhakemenin ne demek olduğunu açıklamıştır. Sonra bunu Nur suresinde zikrettiğimiz gibi tekrardan beyan etmiştir. Nisa suresi 59.ayette

---

[685]Ayetleri yalanlamak, sadece Kur’an için geçerli değildir. Hadisleri de yalanlamak için geçerlidir. Şüphe yok ki hadislere de ayet denmektedir. Sahih hadislerde geçtiği gibi: “Benden bir ayet bile olsa, insanlara ulaştırın.” (Sahihi Buhari 3461 numaralı rivayet). Ama muhakemeyi inkar edenler, direk Kur’an'ın ayetlerini inkar ettikleri için, bu meseleye derince değinmedik.

de savunmasını ve tartışmasını Allah'ın indirdiklerine götürmesi gerekirken, tağuta götürürse onun kafir olacağını haber vermiştir.

Her kim bu açık beyanlardan sonra bunu kabul etmezse, bu durumda kafirdir.

Tağuta muhakeme olma küfrü, Allah'ı inkar etmek ve sövmek gibi büyük küfürlerdendir

Allah c.c. bir çok şeyin kişiyi İslam dininden çıkaracağını haber vermiştir.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor."[686]

İşte bu gibi bir çok ayette Allah c.c., tağuta muhakeme olanların, Allah'a iman etmediklerini haber vermiştir.

İşte bu küfür, Allah'ı inkar eden, onun oğlu olduğunu iddia eden Yahudilerin ve Hristiyanların ve putperestlerin küfürleri gibi bir küfürdür.

Allah c.c. tağutlara muhakeme olanları tekfir etmiştir. Allah c.c. Allah'ın oğlu var diyenleri tekfir etmiştir.

Bu iki konuda da gelen ayetler ve hadisler nettir. O zaman buradan anlarız ki bu iki konu arasında hüküm olarak hiçbir fark yoktur. Eğer bunlar arasında hiçbir fark yoksa, tağuta muhakeme olanı tekfir etmeyen kişi ile, Allah'ın oğlu olduğunu söyleyeni tekfir etmeyen kişi arasında hiçbir fark yoktur.

---

[686] Nisa suresi, 60.ayet

Eğer bir önceki konuda açıkladığımız gibi, Allah c.c. Bakara suresi 39.ayette ve bir çok ayette kendi ayetlerini yalanlayanların cehennemde kalacaklarından söz etmişse, buradan anlarız ki tağuta muhakeme olmayanları tekfir etmeyenler Müslüman değillerdir. Çünkü bunu demek ile, Nisa, Nur ve Şura gibi bir çok surelerde i bir çok ayeti inkar etmişlerdir. Bu nedenle de kafir olmuşlardır. Allah'ın oğlu olduğunu iddia eden kişi de, onu söven kişide kafirdir. Onu tekfir etmeyen de Allah'ın kafir dediğine Müslüman dediğinden kafirdir.

Tarih boyunca İslam alimleri de bu hakikati ispat etmeye çalışmışlar. Geçmişte naklettiğimiz İbnul Kayyım'in sözlerine bakarsan, muhakeme konusununun İslamın direği olduğunu söylediğini göreceksin. Yine muhakemede savunmanın da Allah'a olması geretiğini, bunun da İslamın en başı ve direği olduğunu söylediğini göreceksin. Aynı zamanda İbni Teymiyye'nin de bu hakikati ispat ettiğini göreceksin.

İşte bu fitne çıktığından beri Müslümanlar bu fitneyi durdurmak ve yok etmek için çok çaba sarfetmişlerdi. Her ne kadar günümüzün müşrik murcie fırkası bunu saklamaya çalışsalarda, bu güneş gibi açık olan bir hakikattir.

Allah c.c. bizleri haktan ayırmasın, şehid olup Allah c.c. ile buluşana kadar hak ylda ayırmasın, amin.

İşte kardeşim, bu çok önemli bir meseledir. Bunu anlayan, neler anlatmaya çalıştığımızı anlamıştır. O da, tağuta muhakeme olmak, büyük küfürdür. Onları tekfir etmeyenler de, Allah'ı sövenleri tekfir etmeyenler gibi kafirlerdir.

İkrah meselesi

Bizler burada meseleyi hızlıca zikredip, en son özetini çıkaracağız inşaAllah.

Konu üzerindeki ayetler ve hadisler*:*

İmam Ebu Davud *rahimehullah* es-Sunen adlı eserinde şöyle demiştir:

“Esir'in küfre ikrah edilmesi konusu (bâbı)

Amr bin Avn bize tahdis etti, dedi ki: Huşeym ve Halid bize haber verdiler, ikisi de İsmail bin Ebî Halid'den, o da Kays bin Ebî Hâzim'den, o da Habbab'dan *rahimehullah* şöyle rivayet eder:

“Bizler Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* yanına geldik. O da Kâbe'nin gölgesinde, çizgili bir çarşafa sarılmış yatıyordu. Ona (halimizi) şikayet ettik ve dedik ki: “Bizim için (Allah'tan) neden yardım istemiyorsun? Bizim için neden Allah'a dua etmiyorsun?”

Bunun üzerine (Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) yüzü kızarmış bir şekilde oturdu ve dedi ki:

“Sizden öncekilerden birisi alınırdı. Yerde onu içine koymak için kuyu açılırdı. Sonra testere getirilir, o (Müslümanın) başından kesilmeye başlanır. Ta ki (o Müslüman) ikiye ayrılır. Bu hal üzere olması, onu dîninden alıkoymazdı (dîninden çıkarmazdı).

Ve kızgın demirler getirilir, kemiğine kadar derisi ve kasları (eritirlirdi). Bu hal üzere olması, onu dîninden alıkoymazdı (dîninden çıkarmazdı).

Allah'a yemin olsun ki Allah bu emri (fetihleri ve İslamı) tamamlayacaktır. Ta ki kişi San-â ile Hadramevt arası gidecek, Allah dışında hiç kimseden korkmayacaktır. Kurtu da koyunlarına (bekçi olarak) bırakacaktır.

Ama sizler acele ediyorsunuz."[687]

Derim ki: Bu hadis net bir şekilde, ikrahın olmadığını göstermektedir.

Ebu Davud da görüldüğü gibi bu hadisi delil olarak zikredip, ikrahın olmadığını zikretmiştir.

Bu hadisi İmam Buharî de rivayet etmiştir. Şu başlık altında zikretmiştir: "**Bir kişinin küfür yerine, dayak yemeyi ve zorluğu seçmesi konusu** (bâbı)"[688]

---

[687] es-Sunen. Yazarı: Ebu Davud. Kitabul Cihad. 2649 numaralı rivayet 421.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
Derim ki: Ebu Davud bunu sahih sened ile rivayet etmiştir.
Hadis zikredeceğimiz gibi Sahihi Buharî'dedir.
Aynı zamanda hadisi, Hakim el-Mustedrek adlı eserinde rivayet etmiştir.
Habbab hadisin başında Peygamberimize *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "**Bizi dînimizden geri çevirmelerinden korktuğumuz şu kişiler hakkında bizler için dua etmezmisin**?"
Derim ki: Ama senedi zayıf olduğu için zikretmedim. Yalnız Ebu Davud'un rivayeti ile manen aynıdır.
[688] Sahihi Buhari. Kitabul İkrah. 1.bâb.

Derim ki: Buhari'nin bu sözü, küfür meselesinde ikrahın olmadığına da delalet edebilir. Veya İkrah yerine zor durumda kalmayı tercih etmenin daha iyi olduğuna da delalet edebilir.

Bizler bu geçmiş hadisten ikrahın olmadığını söyliyebiliriz. Ama konu üzerinde başka deliller de vardır.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "İman ettikten sonra kâfir olanlar, Allah'ın gazabına uğrarlar, onun için büyük bir azap vardır. Yalnız bu hüküm, **kalpleri kesin bir imanın hazzı ile donanmış olduğu halde ikrah (aşırı zorluk) altında kalanlar için değil**, fakat gönüllerinin kapısını inkârcılığa açanlar için geçerlidir."[689]

Derim ki: Görüldüğü gibi bu ayet net bir şekilde, zor durumda kalanın ikrah altında olduğuna delalet etmektedir.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Allah, kişininin gücü yetmediği şeyi ona yüklemez."[690]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Kalbi mutmain bir halde isteksiz kişi (ikrah halinde ki) hariç, her kim imanından sonra

---

[689] Nahl suresi, 106.ayet
Bu ayetin tefsirinde, Ammar'ın rahimehullah ikrah halinde küfür sözü söylemesi üzerine Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle dediği rivayet edilir: "Eğer onlar bir daha sana yaparlarsa (eziyet ederler) , sen de yap (ikrah halinde olduğun için küfür sözü söyleyebilirsin)."
Derim ki: Bu hadis sened bakımından münker ve zayıftır. Bu nedenle böyle bir şeyi Peygamberimize *sallallahu aleyhi ve sellem* nisbet etmek caiz değildir.
[690] Bakara suresi, 286.ayet

kafir olursa, göğüsünü küfre açarsa, bu durumda Allah'ın gazabı onların üzerlerine olur, onlara çok dehşet azap vardır.”[691]

Derim ki: İşte bu geçmiş iki ayet gösteriyor ki, her kim gücü yetmediği bir esnada bir şey yaparsa, ondan mesul olmaz. Genel ulemanın görüşü budur. Ulema geçmiş üç ayetin buna delalet ettiğini söylerler. Ama bu konuda icma yoktur. İcma vardır diyenler hata etmiştir. Ebu Davud Sünen'inde ve başkaları, bu gibi durumlarda dahi ikrahın olmayacağını zikrederler. Bunu da diğer risalede tafsillice zikredeceğiz inşallah.

Bu ikrah olduğu söylenen durum için misal verelim: Dayanamayacak kadar dayak yer, ölme tehlikesi geçirir, “Küfür söyle, seni bırakacağız”denir, bu durumda eğer dayanamayıp küfür sözü söylerse, kafir olmaz.

Yalnız bir mesele kalmıştır. O da, bu hal üzere küfür sözünü söylemek, gerçekten kişinin gücünün yetmediği bir hâl midir?

Cevaben deriz ki: Delillerin gösterdiği bu gibi haller, kişinin gücünün yettiği hallerdir.

O zaman bunun ikrah olduğunda tek delil, zikrettiğimiz Nahl suresi 106.ayet olur. O da şu ayettir.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Kalbi mutmain bir halde isteksiz kişi (ikrah halinde ki) hariç, her kim imanından sonra

---

[691] Nahl suresi, 106.ayet

kafir olursa, göğüsünü küfre açarsa, bu durumda Allah'ın gazabı onların üzerlerine olur, onlara çok dehşet azap vardır."[692]

Bizler ise, bunların ikrah olmamasından korkarız. Bu nedenle bu hal üzere ölenin, öldüğünde cehenneme gitmesinden korkarız. Bu nedenle ikrah konusunda, hele ki küfür sözü, söz konusu olduğunda ikrah konusunda geniş ve rahat olmamak lazımdır.

Eğer bunlar ikrah ise, tamamdır. Ama eğer ikrah değilse?…

İşte bu nedenle bu tip durumlarda, tamamen zorlama ve ölme tehlikesi gibi çok büyük tehlikeli haller olmadan, kişinin kesin manada ikrah halinde olduğunu söylemek doğru olmaz. En güzeli, ihtiyatlı davranmaktır.

İmam Şafiî'nin ikrah tanımı:

İmam Şafiî şöyle demiştir: "**İkrah** şudur: Adam kaçması **imkansız olan** bir kişinin eline düşer. Mesela Sultan, hırsız veya bir yeri ele geçirmiş kişiler gibi. İkrah olan kişi de **öyle korkması lazımdır** ki, eğer istendiği sözü söylemezse, **acı verici dayak** yemekten, veya daha fazla zulüm görmekten, veya **ölmekten** korkmak zorundadır."[693]

Derim ki: Şafiî'nin görüşüne göre ikrahın iki şartı vardır:

Bir: Kuvvetli kişilerin seni ele geçirmeleri lazımdır.

---

[692] Nahl suresi, 106.ayet
[693] el-Um. Yazarı: Şafiî. 3.clt. 240.s. İkrah bölümü. Darul Marife bsk.

Sen de onlardan kurtulmaya çalışsan da, kaçamayacağından emin olman lazımdır.

İki: Eğer istedikleri sözü söylemezsen, aşırı derecede dayak yiyeceğini bilmen lazımdır. Veya seni öldüreceklerini bilmen lazımdır.

Derim ki: Eğer bu şartlara dikkat edersek, net bir şekilde anlarız ki günümüzde elleri kolları bağlı kişinin tağutun mahkemesinde kendini savunarak onlara muhakeme olması, hiçbir zaman ve hiçbir şekilde **ikrah olamaz**.

İkrah sadece söz iledir, amel ve azâlar ile ikrah hiçbir zaman olamaz kuralı*:*

Evzâî ve **Katâde** şöyle demişlerdir: "Eğer esir olan kişi, kalbi mutmain olduğu halde küfrü söylerse, bu durumda böyle yapmasına Kur'an'da izin verilmiştir.

Ama ameli (âzâları) ile bu küfrü doğrulaması **mümkün değildir**. Haça veya puta secde etmek gibi, içki içmek veya domuz eti yemek gibi mesela (böyle bir şeyi asla yapamaz ve bunlar ikrah değildir).

Eğer onlar ondan böyle bir şey yapmasını isterlerse, **o zaman ölümü seçmesi lazımdır. Bunu da yapmaması gerekmektedir**."[694]

---

[694] en-Nevâdir Vez Ziyâdât. Yazarı: Hafız İbni Ebî Zeyd el-Kayravânî. Kitabul İkrah. 1.bâb. 10.clt. 246.s. Darul Garb bsk.

Derim ki: Eski büyük Medine ehlinin fıkhını savunan İmam **Sahnûn** Abdusselam et-Tennûhî de bu görüş üzeredir. Önceden âzâlarla ve amel ile ikrah olduğunu iddia ediyordu. En sonunda bu görüşten dönüp, ikrah olmadığı görüşüne geçmiştir.[695]

Yine Ebu Muhammed el-Begavî de, ikrahın sadece söz ile olduğunu zikretmiştir.[696]

Hapse girme, küfür olan meselelerde ikrah değildir kuralı:

Büyük alim Sahnûn ve Medîne ehlinin fıkhını savunan eski ulema şöyle demişlerdir: "Bir kişi, eğer **Allah'a küfretmesi** için, veya **Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* sövmesi için**, veya Müslümana iftira atması için[697] ona öldürmek tehdidi yöneltilirse, veya bir âzâsı koparılma tehdidi yöneltilirse, veya ölüm hariç bazı âzâları kopacak kadar dayak yeme, veya **tutuklanma**, veya hapse girme başına gelirse, **onun (ikraha girmes) caiz değildir**.

Onun (ikraha girmesinin) caiz olması için sadece (aşırı dayak yemeden) ölümden korkması lazımdır. **Başka şekilde (ikraha girmesi) caiz olmaz**.

Görüldüğü üzere bu nakilleri Hafız İbni Ebî Zeyd el-Kayravânî ulaştığı bu zikredilen kişilerin eserlerinden yapıyorlar.

[695] en-Nevâdir Vez Ziyâdât. Yazarı: Hafız İbni Ebî Zeyd el-Kayravânî. Kitabul İkrah. 1.bâb. 10.clt. 246.s. Darul Garb bsk.

[696] Tefsirul Begavî. Mealimut Tenzil. 2.clt. 26.s. Taybe bsk.

[697] Burada ki iftira ''Kazf'' iftirasıdır. Yani: Bir Müslümana zinâkâr iftiratı atmak demektir.

Bu halde iken ölene kadar sabredip ikraha girmeyedebilir. Eğer böyle yaparsa, sevap kazanır. **Böyle yapması kendisi için daha güzeldir**."[698]

Derim ki: İşte bu çok önemlidir. Küfür söz konusu olduğunda, kolay kolay ikrah caiz olmaz.

Medine ehlinin görüşüne göre de, aşırı dayak yiyecek ve en sonunda artık ölümden korkarsa, ancak o zaman ikrah olabilir. Aksi takdirde ikrah sayılmaz. İkrah sayılmazsa da, küfür sözünü söyleyen kafir olur. Allah korusun.

Ölüm korkusu yok ise, ikrah yoktur kuralı*:*

Müfessir Ebu Muhammed el-Begavî şöyle demiştir: "Takiyye (ikrah) sadece ve sadece **ölümden korkma ve niyyetin (bu sözden) selametli olduğu takdirde caiz olabilir**…

Aynı zamanda bu ruhsattır. Eğer sabrederse, bu durumda onun çok yüce sevabı olmuş olur."[699]

İkrah meselesinde, küfür işleme ikrahı ile haram işleme ikrahı arasında fark olduğu kuralı*:*

Bu kural üzerinde hiçbir ihtilaf bilmiyorum. Tarih boyunca herkes küfür olan konularda ikrah ile, küfür olmayan konularda ikrahın değişeceğini söylerler.

---

[698] en-Nevâdir Vez Ziyâdât. Yazarı: Hafız İbni Ebî Zeyd el-Kayravânî. Kitabul İkrah. 1.bâb. 10.clt. 248.s. Darul Garb bsk.
[699] Tefsirul Begavî. Mealimut Tenzil. 2.clt. 26.s. Taybe bsk.

Misal verelim;

Küfür olan konularda ikrah: Küfür sözü söylemezse, öldürüleceği söylendi ve dehşet bir şekilde dayak yemeye başladı.

Küfür olmayan ve haram olan konulardan ikrah: Hanımını boşamazsa, öldürüleceği söylendi.

İşte alimler, ikrah hallerini farklı farklı başlıklar altında konuşmuşlardır.

Bu nedenle bazı cahillerin yaptığı gibi, mal hakkında ikrah olan mevzuyu, küfür hakkında ikrahmış gibi göstermek, Allah'ın dini ile alay etmekten başka bir şey değildir.

Küfür olmayan ikrahlardan bazı örnekler:

Satma ikrahı (zorla ve tehditle bir şeyi sattırma) – Satın alma ikrahı – Bir adamın bir hakkı olduğunu kabul etme ikrahı – Had (Allah'ın bir haddini uygulama) ikrahı[700] - Nikahlı olduğunu kabul etme ikrahı[701] - Azad etme ikrahı – Boşama ikrahı[702] – Hırsızlık yaptı itirafı ikrahı – İçki içme ikrahı – Zina etme ikrahı. Ve dahası …

İşte bunların hepsi, küfür olmayan mevzularda ikrah olup olmadığı hakkında konuşulan şeylerdir.

---

[700] Mesela denildi ki: Ya zina ettiğini itiraf edeceksin, veya seni öldüreceğiz.
[701] Mesela denildi ki: Bu kadınla evli olduğunu söylemezsen, senin elini keseceğiz.
[702] Bunları İmam Şafiî rahimehullah el-Um adlı eserinde zikretmiştir. Bkz: el-Um. Yazarı: Şafiî. 3.clt. 240.s. İkrah bölümü. Darul Marife bsk.

Alimler bu gibi konularda ne zaman ikrah olur ve ne zaman olmaz, her birini ayrı başlıklar altında konuşmuşlardır.

Bir kişinin bu meseleler hakkında alimlerin sözlerini alıp da, sanki küfür olan mevzularda söylemişler gibi zikretmesi, sadece hile ve iftira olur.

Alimler, zikrettiğimiz ayetlere hassasça bakarak küfür olan ikrahlarda çok titizce davranmaya çalışmışlardır. Gördüğümüz gibi, kimileri küfür olan konularda ikrahın tamamen olmadığını söylemişlerdir.

Bu nedenle bu konuda bilgisi olmayanın alimlerin sözleri hakkında ahkam kesmemesi lazımdır. Ama maalesef cahil adamlara alim denilen bu zamanda, bu gibi ilmî hatalara ve İslam dininin ezilmesine üzülerek şahid olmaktayız.

Her Müslüman kişinin bilmesi gereken, yukarıda zikrettiğimiz ayetler ve hadislerdir. Bu ayetlerden ve hadislerden çıkarım yaparak bilmelidir ki: İkrah, çok zor olan bir şeydir. O nedenle kolay kolay küfür sözünde ikraha girmemeye gayret etmemiz lazımdır.

Hele ki ölüm tehlikesi olmadan, hiç kimsenin ikrah adı altında küfre girmesi asla caiz değildir.

Amelî küfürlerde ise, çok ve çok daha fazla dikkatli olması lazım ve hiç küfür ameline yakınlaşmaması lazımdır.

En doğrusunu Allah c.c. bilir.

***Haram olan ikrahlarda dahi çok sert olan alimlerden örnek**:*

İmam Ahmed bin Hanbel'in fıkhî görüşleri üzere olan Ebul Kasım Ömer el-Harkî şöyle demiştir: “Boşanma konusunda, **kişi dayak yeme, boğma ve bacağı (kırılacak şekilde) bükme gibi azabı tatmadan** ikrah olmaz.

Tehdit etme ise ikrah değildir.”[703]

Derim ki: İşte selef uleması ve onları takip edenler, böylelerdir. İkrah konusunda küfür olmasa bile, hanımını boşama meselesinde dahi çok titizce ve sert davranmışlardır.

Bu nedenle hiç kimse çıkıp da kafasına göre herşeye ikrah diyerek istediğini yapamaz. Eğer yaparsa, günahı işlemiş olur. Yaptığı şey de ikrah sayılmaz.

Hatta selef ulemasından Âmir eş-Şâbî ve Sufyan bin Uyeyne gibilerinden rivayet edilmiştir ki ölüm tehlikesi olmadığı müddetçe, boşanmada ikrah yoktur.[704]

İşte hak olan da budur. Ayetler de bu konuda titizce ve dikkatlice davranılması gerektiğini göstermektedir.

Bir kural: **Malın gitmesi gibi konularda tağuta muhakeme olmak, icma ile küfürdür ve bunda ikrah yoktur**:

---

[703] el-Muhtasar. Veya: Muhtasarul Harkî. Yazarı: Ömer el-Harkî. 334.yılda vefat etmiştir. Darus Sahabe bsk. 110.s.
[704] el-Muğni. Yazarı: İbni Kudame. 620.yılda vefat etmiştir. 7.clt. 384.s. Mektebetul Kahire bsk.

Geçmiş ayetlerin ve hadislerin gösterdiği budur. Hiç kimse malı gitti diye tağuta muhakeme olamaz. Ya da başka bahaneler arayarak tağuta muhakeme olamaz.

Tağuta muhakeme olmak hakkında kimse mazeret ve bahane aramamalıdır. Bilinmelidir ki bu konuda mazeret yoktur. Her kim iradesi ile tağuta muhakeme olursa, kafir olur.

Başka kural: **Herşeye ikrah deyip yapmak, kişiyi kafir yapar**.

Başka kural: **Herşeye ikrah deyip yapmak, münafıklığın göstergesidir**.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Kimileri Allah'a taraf üzerinde (incecik bir yol üzerinde) ibadet ederler. Eğer başlarına bir hayır gelirse mutmain olurlar (hala İslam üzere kalırlar). **Ama başlarına bir musibet gelirse, o zaman yüz üstü düşerler. Bu durumda dünyayı da, ahireti de kaybetmiş olurlar. İşte apaçık kayıp budur**.”[705]

Şevkânî bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: “Yani eğer ailesine, malına veya kendi nefsine **kötü bir şey gelecek ve zorlanacak** ise, işte o zaman yüz üstü düşer, yani **mürted olur**. Eskiden **kafir olduğu hale geri döner**.”[706]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Kimi insanlar vardır ki, Allah'a iman ettik derler. Ama Allah adına **eziyet** gördüğünde, **insanların fitnesini Allah'ın azabı gibi görürler** (sonra da ka-

---

[705] Hac suresi, 11.ayet

[706] Fethul Kadir. Yazarı: Şevkânî. 3.clt. 520.s. Dar İbni Kesir bsk.

fir olurlar). Eğer sana Rabbinden bir zafer gelirse de, bizler sizler ile beraberdik derler. Allah, âlemlerin göğüslerinde neler olduğunu (ve neler düşündüklerini) en iyi bilen değil midir?"[707]

Şevkânî bu ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Yani: O (kafirlerin) kendisine eziyet vermesinden korkar ve **sabredemez**. Sonra bunu şiddette ve yüce olmada **Allah'ın azabı ile bir tutar**. Sonra Allah'a itaat ettiği gibi insanlara itaat eder."[708]

Derim ki: Ey Müslüman kişi, asla Allah'ın azabı ile bu necis kafirlerin azabını bir tutma. Bu kafirler ne kadar sana eziyet ederlerse etsin, onların sana verdiği eziyet seni dininden alıkoymasın.

Bu kafirler sana eziyet etseler, en fazla birkaç yıl eziyet verirler. Ama Allah'ın eziyeti ise, milyonlarca yıl ile kıyaslanamayacak kadar fazla, ebedî bir azaptır. O zaman insanların fitnesinden ve zulümünden korkma. Asıl korkman gereken, yerlerin ve göklerin Rabbi olan Allah'tır. Ona yönel, O Allah en yücedir. Müslümanları koruyan, tevbe edenleri sevendir.

Ayetin nüzul sebebi hakkında bir eser – İkrahın kolaya alınmamasının ispatı:

Bu ayetin nüzul sebebi ise, İmam Taberî'nin *rahimehullah* tefsirinde sahih senedi ile Abdullah bin Abbas'tan *rahimehullah* rivayet ettiğine göre şöyle demiştir:

---

[707] Ankebut suresi, 10.ayet
[708] Fethul Kadir. Yazarı: Şevkânî. 4.clt. 224.s. Dar İbni Kesir bsk.

“Mekke ehlinden bir grup Müslüman olmuşlardı. Onlar İslamlarını gizlemekte idiler. Sonra müşrikler onları Bedir savaşında çıkardılar. Onların bir kısmı yaralandı, bir kısmı da (Müslümanların okları ile) öldürüldü.

Bunun üzerine Müslümanlar şöyle dediler: “Bizim şu arkadaşlarımız Müslümanlardı ve **ikrah halindelerdi.”**[709] (Halbuki ikrah halinde değiller) Sonra onlar için istiğfar ettiler.

Bunun üzerine ayet indi: “Melekler, kendilerini zulme mahkum edenlerin canlarını alırken onlara “Dünyadaki durumunuz neydi?” diye sorarlar. Onlar da “Ezilmiş zavallılardık” derler. Melekler onlara “Peki Allah'ın toprağı göç etmenize yetecek kadar geniş değilmiydi ki?” derler. Bunların barınakları cehennem olacaktır. Orası ne kötü bir varış yeridir.”[710]

Sonra bu ayet Mekke'de kalanlara gönderildi ve (bu ayet ile onların) **mazeretleri olmadıkları açıklandı**.

Bunun üzerine onlar yola çıktılar. Sonra yolda müşrikler onları yakaladılar. Onlar da fitne verdiler (ikrah adı altında küfür sözü söylediler).

---

[709] Müslümanlar, bu kişilerin elleri kolları bağlı bir şekilde Meke'den çıkarıldıklarını zannettikleri için, onların ikrah halinde olduklarını zannetmişlerdir.
Ne zaman ki ayet inmiş, direk Müslümanlar bu adamların kafir olduklarını anlamışlardır.

[710] Nisa suresi, 97.ayet

Sonra bu kişiler hakkında şu ayet inmiştir: “Kimi insanlar vardır ki, Allah'a iman ettik derler. Ama Allah adına **eziyet** gördüğünde, **insanların fitnesini Allah'ın azabı gibi görürler.** (sonra da kafir olurlar) Eğer sana Rabbinden bir zafer gelirse de, bizler sizler ile beraberdik derler. Allah, âlemlerin göğüslerinde neler olduğunu (ve neler düşündüklerini) en iyi bilen değil midir?”[711]

Sonra (Mekke'deki Müslüman olmak isteyen bu müşrik adamlar) çıktılar[712] ve bütün hayır kapılarının kapandığını zannettiler.

Sonra onlar hakkında şu ayet indi: “Bundan sonra, şüphe yok ki fitneye düştükten sonra hicret edip, sonra cihad edip ve sabrederlerse, işte hiç şüphesiz bundan sonra (hicretlerinden ve tevbelerinden sonra) Rabbin affedicidir, merhamet sahibidir.”[713]

Bunun üzerine Müslümanlar onlara bu ayeti yazarlar ve Allah'ın onlara bir çıkış kapısı açtıklarını haber verirler. Sonra onlar da (Mekke'den) çıktılar. Müşrikler de onları yine yakaladı. Onlar da (ikrah adı altında fitnelenip kafir olmamak için)

---

[711] Ankebut suresi, 10.ayet

[712] Burada çıkmalarının ne anlama geldiğini çok iyi kavrayamadım. Ama önemli olan bu kişiler hala hicret etmemişlerdir. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

[713] Nahl suresi, 110.ayet

o (müşriklerle) savaştılar. Ta ki kurtulan kurtuldu, öldürülen de öldürüldü."[714] –Hadis bitti-

Derim ki: İşte Ebu Davud ve başkaları, bu gibi delilleri ele alarak ikrahın nesh olunduğunu söylemişlerdir. Bu görüş de gerçekten uzak bir görüş değildir. Çünkü bilindiği gibi ikrahın caiz olduğuna dair Kur'an'da sadece bir ayet vardır[715] ve bu ayet (Nahl suresi 106.ayet) ittifaken Mekke'de inmiştir. Mekke'den sonra küfür işleyenlerin mazeretli olmayacağına dair bir çok deliller mevcuttur.

Bu nedenle bu meselede yapılması gereken en güzel şey ihtiyatlı davranıp, azîmetli olmayı seçmektir.

***İkrahın nesh olunduğunu söyleyenler**:*

Müfessir Ebu Muhammed el-Begavî şöyle demiştir: "Bir grup, bu gün **takiyyenin (ikrahın) olduğunu <u>inkar etmişlerdir</u>**.

Muaz bin Cebel ve Mucahid şöyle demişlerdir: "Takiyye, İslamın başında, İslam yücelmeden ve Müslümanların her yere hakim olmadan önce idi. Bu gün ise, Allah İslamı yücelt-

[714] Tefsirit Taberi. Camiul Beyan. 20.clt. 13-14.s. Risale bsk. Senedi Sahihtir.
[715] Tenbih: Ali İmran suresinin 28.ayetinin küfürdeki ikrahla bir alakası yoktur. Sadece kafirlere yardım etmedeki ikrah ile alakası vardır. Dolayısıyla bunun konumuzla bir alakası yoktur.

miştir[716]. Bu gün ise, artık Müslümanların düşmanlarından korkmamaları gerekmektedir."[717]

Said bin Cubeyr şöyle demiştir: "**İslam'da takiyye yoktur. Şüphe yok ki takiyye ehli harbtedir. (kafirlerdedir)"**[718]

Derim ki: Takiyye ile ikrah, manen aynı şeydir.

İkrah konusunda bir şüphe ve cevabı:

Bazı Yahudileşmiş müşriklerin, ikrah meselesinde daireyi genişletmeyenlerin sadece rey ehli olan hanefiler olduğunu söylemelerine gelince, bunların bu sözleri ise hatadır. Tamamen iftira ve yalandır. Bunu demeleri, onların ne kadar cahil, Kur'an ve sünnet anlayışından ve alimlerin sözlerinden uzak olduğunu ortaya çıkarır. Halbuki bu bahsettiğimiz kişiler, cahil olduğunu bilerek susmayı öğrenip, gidip Şafii'nin eserlerini okusaydı, Ebu Davud'un es-Sünen adlı eserine baksaydı, ümmete attığı bu iftirayı atmazdı. Bir çok Ehli Hadis uleması ikrah konusunda çok şiddetli sözler sarfetmişlerdir. Ama bu cahil insanlar, bunları bilmedikleri için, ümmete iftira atmaktan hiç çekinmemektedirler.

Ama maalesef cahillerin başta olduğu, Yahudileşmiş (Allah'ın Kur'an'daki deyimi ile) necis[719] insanların başkanlık tas-

---

[716] Dikkat edelim, Allah'ın İslamı yücelttiğini haber veriyor. İslam devletinden söz etmiyor.
İşte bu gösteriyor ki bu görüşe göre ikrah her zaman için, artık nesh olunmuştur.
Ben en doğrusunu Allah c.c. bilir diyorum.

[717] Tefsirul Begavî. Mealimut Tenzil. 2.clt. 26.s. Taybe bsk.

[718] Tefsirul Begavî. Mealimut Tenzil. 2.clt. 26.s. Taybe bsk.

ladıkları bir zamanda yaşıyoruz. Allah biz Müslümanların yardımcısı olsun.

***“İki kere kırbaçlanacak olsam, isteneni söylerim” sözün izâhı**:*

Bu söz, seleften bazı alimlere nisbet edilmiştir. Bu sözlerinde manasını alimler açıklamıştır. Ben de burada şunları zirederim:

Bir: Açıkladığımız gibi ikrah bir çok çeşittir. Burada da hangi ikrah söz konusu olduğunda istenenin söyleneceği geçmemektedir. O zaman bu söz kapalı ve îzaha ihtiyacı olan bir sözdür.

İki: Bu sözün manasını Sahnûn şöyle açıklamıştır: “**Bunun manası, o vurulan iki kırbaçın aşırı acısı olursa, manasındadır**.”[720]

Derim ki Yani: İkrah, iki kere aşırı derecede acı verici **kırbaçlanmaktan sonra**, caiz olur manasındadır. İşte geçmiş sözün manası budur.

Üç: Bu sözün küfürde ikrah olduğu geçmemektedir. Bu sadece bazı selefin kullandığı bir sözdür. Ama küfürde bu ikrahın geçerli olduğu geçmemektedir.

---

[719] Bkz: Tevbe suresi, 28.ayet

[720] en-Nevâdir Vez Ziyâdât. Yazarı: Hafız İbni Ebî Zeyd el-Kayravânî. Kitabul İkrah. 1.bâb. 10.clt. 249.s. Darul Garb bsk.

Dört: Arapların köylerinde yaşayanlar bilmektedir ki, bazı kırbaçlar, bir kere vurmada adamı öldürmektedir. Buna da şahid olan bir çok köylü arap ve afrikalı gördüm. Bu nedenle iki kere kırbaç demek, ölüm olabilir demektir.

Özet:

İkrah hakkında iki tane görüş vardır:

Bir: İkrahın bir zamanlar olduğu, sonra nesh olunduğu ve artık ikrahın olmadığıdır.

Bu da Ebu Davud'un ve başkalarının görüşüdür.

İki: İkrahın olduğu görüşüdür.

Bu da diğer alimlerin görüşüdür. Bu görüşün sahipleri de, belli hallerde ikrahın olduğunda ittifak etmişler, belli hallerde de ikrahın olup olmamasında tartışmışlardır.

Kısacası:

Kişi tağutun eline esir olarak düşerse, elinden geldiğince küfür sözünü ve amelini yapmamaya çalışması lazımdır. Delillerin gösterdiği budur.

Eğer tağuta muhakeme olursa, hiçbir şekilde mazereti yoktur ve kafirdir.

Elleri kolları bağlı bir şekilde bir kişi mahkeme saloluna zorla götürülürse, neler yapmalıdır?

Bir kişi evinde otururken, birileri gelir, ellerini kollarını bağlar, kendi kaçmaya çalışır ve kaçamaz. Sonra mahkemeye götürülür.

Allah c.c. bu gibi kişiler hakkında şöyle demiştir: “Allah, kişininin gücü yetmediği şeyi ona yüklemez.”[721]

İşte bu ayet gösteriyor ki bir kişi, elinden geldiğince gitmemeye çalışırsa, başkaları tarafından isteksiz olarak götürülürse, bu durumda onun elinde bir şey gelmediği için, kafir olmaz.

Ama azıcık dahi olsa istekle tağuta muhakeme olursa, bu durumda kafir olur.

Eğer tağutun mahkemesine elleri kolları bağlı bir şekilde götürülürse, oraya vardığında, tartışmasını ve savunmasını onlara iletmesi caiz olmaz. Eğer bunu yaparsa, geçmişte ayetlerle açıkladığımız gibi muhakeme olmuş olur

Tağutun mahkemesine muhakeme için gitmek ayrı bir küfürdür, mahkemeye gidildiğinde savunmayı ve tartışmayı onlara iletmek ise ayrı bir küfürdür. Bu ikisi arasındaki farkı iyi anlamak lazım. İkisi de küfürdür. Ama ayrı küfürlerdir.

[721] Bakara suresi, 286.ayet

Savunma yapmak demek, oradaki hükmü istemek olduğundan, küfür olur. Oradaki hakimi hakem tayin ettiğinden, o da küfür olur. Aynı zamanda oradaki çıkarılan hükme destek olduğundan küfür olur. Çünkü o kafir hakimler, senin konuşman üzerine sana hüküm verecekler. Dolayısıyla onlara muhakeme olmamak için, onların sorularına cevap vermemek gerekmektedir. Savunmayı yapmamak, tartışmayı onlara iletmemek gereklidir.

Eğer kişi muhakeme salonuna zorla götürülüyorsa, orada savunmayı onlara yapması ve tartışmayı onlara iletmesi, zorla olan bir şey değildir. O zaman bilmemiz lazımdır ki hiç kimse tağutun mahkemesine zorla götürüldüğünde, tartışmasını ve savunmasını onlara iletemez, savunma ve tartışma kaynağı olarak onları seçemez.

İbni Abidin şöyle demiştir: "Eğer bir hakim ile bir başkası arasında **husumet** (kavga) olursa, bu durumda ikisinin de **<u>muhakeme olmaları için</u>** başka bir hakim belirlenir."[722]

Aynısı Fetavayi Hindiyyede de geçmektedir.[723]

Derim ki: Bu nakil gösterir ki muhakemenin en önemli noktası, muhakemede konuşmak, delilleri ortaya sunma ve savunma yapmaktır.

Bu gibi nakilleri fazlasıyla muhakemenin tanımında zikrettik, en başta ayetler ve hadislerle tağuta muhakeme esna-

---

722 Reddul Muhtar. Darul Fikir bsk. 2.clt. 387.s.
723 Darul Fikir bsk. 3.clt. 318.s.

sında savunmanın küfür olduğunu ispat ettik. Bunu unutmamak lazımdır.

Eğer oraya zorla götürüldü ise, hemen onlara inkar eder ve kendisinin onlardan berî ve ayrı olduğunu, onları tekfir ettiğini, onlardan nefret ettiğini zikreder.

Misalen diyebilir ki: “Ben sizlere muhakeme olmam. Ben tartışma kaynağı olarak Kur’an'ı seçerim, tağutların mahkemesini seçmem. Ben savunma kaynağı olarak Kur’an'ı seçerim, tağutların mahkemesini değil. Ben hüküm alma ve verme kaynağı olarak Kur’an'ı seçerim, tağutların mahkemesini değil.

Ben sizleri tekfir ettim, sizleri tanımıyorum, tanmadıklarımı da kale almam. Beni muhakeme edemezsiniz, muhakeme etme yetkiniz yoktur.”

Buna benzer şeyleri söyleyebilir …

Derim ki: Eğer tağut hakim, savcı ya da başkaları konuşursa, onların sesinden daha gür bir sesle onları susturmaya çalışır ve bu gibi sözleri söyler.

Onlar soru sorduklarında, onlara muhakeme olmamak için onların sorularının cevabını vermez. Eğer denilirse, “Neden böyle yaptın? Böyle yaptın mı? Yapmadın mı?”, işte bu gibi sorulara cevap vermez. Aksine onlara inkar etmeye ve tekfir etmeye devam eder.

Bir Müslümanın böyle kötü bir durumdan kurtulması için yapması gereken şey budur.

Benim Müslümanlara nasihatim, ellerinden geldiğince tağutların zayıf ve kuvvetsiz olduğu yerlere gitmeleridir ki başlarına bu tip zor durumlar gelmesin. Böyle zor durumlarda da Allah'a dua edip küfürden kendisini korumasını ve sebat vermesini ister ve diler.

Kuşkuşuz bizim yaşamımız Allah içindir. O zaman Allah için herşeye göğüs gelmemiz lazımdır. Gerekirse malını, evini ve kafir eilesini terk eder ve Allah için ailesinden Müslüman olanları yanına alarak hicret eder.

Muvaffak kılan Allah'tır.

Şüpheler ve cevapları

Zamanımızın müşrikleri, tağuta muhakeme olanları tekfir etmemek adına, bir çok iddialar öne sürmüşlerdir. **Allah'a hamd olsun, Kur'an'dan ve sünnetten muhakemenin küfür olmadığına dair hiçbir iddia öne sürememişlerdir**. Bu da onların Kur'an'dan ve sünnetten ne kadar uzak olduklarını göstermektedir.

Aslında şüpheleri farklı farklı konular altında zikredecektim. Ama konu uzunlamasına ileride inşallah bitireceğimiz uzun muhakeme eserimizde yapacağız. Burada ise Allah'ın izni ile önemli şüphelere tek tek cevap vereceğiz.

Ek olarak burada şunu ekleyeyim. Eskiden yazdığım eserlerime dikkat edilirse, tenkidlerimde tekfir ederken dahi çok narince meseleye değinirdim. Ama gördüm ki açık dille yazmayınca, günümüzün insanlarının geneli ne dediğimizi anlayamıyor. Çünkü insanlar maalesef hiç düşünmüyor. Allah'ın dediği gibi: "İnsanların hesab günü yakınlaştı, onlar da gaflet içinde bundan yüz çevirmiş bir haldeler."[724] Maalesef günümüzdeki insanların halleri de budur. Bu nedenle reddiyelerimde müşriklere karşı sert olmayı, anlama ve tedebbür etme yönü olarak daha uygun gördüm. Allah'ın dediği gibi "Ey Peygamber, kafirler ve münafıklar ile cihad et ve <u>**onlara sert**</u>

[724] Enbiya suresi, 1.ayet

davran. Onların yeri cehennemdir. Onları sonları ne kadar kötüdür.“[725]

Şüpheler hakkında önemli bir bilgi

Unutulmasın ki bu müşrikler sadece birkaç alimin sözünü delil alarak, muhakemenin küfür olmadığını iddia etmişlerdir.

Şimdi soralım: Nerede Allah'ın kitabından, Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnetinden deliller?

Nasıl oluyor da bizler ayetten muhakemenin küfür olduğuna dair delil ziredince, hemen karşımıza çıkarak, ama İbni Hazm şöyle dedi diyebiliyorsunuz ki?

Bu insanların sözünü, Allah'ın sözünün önüne geçirmek değil midir?

Allah müşriklere hidayet nasib etsin…

Müşrik muhaliflerimizin yönetlltikleri iddiaları ikiye bölüyoruz:

Bir: Tağutun manasını bozma ve değiştirme amacıyla ortaya attıkları iftiraları ve iddiaları def etme ve onların cevabı.

İki: Tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığını iddia etmeleri ve bu küfürlerinin cevabı ve iddialarının çürütülmesi.

---

[725] Tevbe suresi, 73.ayet – Tahrim suresi, 9.ayet

Muhaliflerimiz, muteşabihi takip ediyorlar

Ben (Ebu Musa el-Medeni) derim ki: Bana Muhammed İshak inbâ etti, o da Hamed bin Faris'ten, o da Abdurrahman bin Hasan'dan, o da dedesi Muhammed bin Abdulvehhab'tan, o da Abdullah bin Temim eş-Şemmerî'den, o da Muhammed bin Abdulbâkî'den, o da babasından, o da Abdulbâkî bin Abdulbâkî'den, o da Abdurrahman el-Behûtî'den, o da Yahyâ el-Haccâvî'den, o da babası Mûsâ el-Haccâvî'den, o da Ahmed bin Ahmed el-Makdisî'den, o da Ahmed bin Abdullah'tan, o da Alâddin el-Mirdâvî'den, o da Ebu Bekir bin İbrahim el-Bâlî'den, o da el-Lehham'dan, o da İbni Receb el-Hanbelî'den, o da Şeyhulİslam İbnul Kayyım'den, o da Şeyhulİslam İbni Teymiyye'den, o da Abdurrahman bin Ömer'den, o da İmam Muvaffıkuddin ibni Kudame el-Makdisi'den, o da Ebul Feth bin el-Mennî'den, o da Ahmed ed-Deyneverî'den, o da Rizkullah et-Temimî ve Ebul Hattâb el-Kelûzânî'den, ikisi de Hafız Ebu Yâlâ bin el-Ferrâ'dan, o da Hafız Hüseyin bin Hâmid'den, o da Gulâmul Hallâl Ebu Bekir'den, o da amcası büyük âlim İmam Ebu Bekir el-Hallâl'dan, o da hadis ilminde müminlerin emiri Abdullah bin Ahmed bin Hanbel'den, o da imamların imamı Ahmed bin Hanbel'den, o da Affân bin Muslim'den, o da İmam Hammâd bin Seleme'den *rahimehullah* , o da Abdullah bin Ebî Muleyke'den, o da Kasım bin Muhammed'den, o da müminlerin annesi Hz. Aişe'den *radiyallahu anh* şöyle dediğini rivayet etmiştir:

Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* şu ayeti okumuştur: “Sana Kitab'ı indiren O'dur. Onun (Kur'an'ın) bazı ayetleri muhkemdir ki, bunlar Kitab'ın esasıdır. Diğerleri de müteşâbihtir. Kalplerinde şüphe olanlar[726], **fitne çıkarmak**[727] **ve onu tevil etmek için ondaki müteşâbih ayetlerin peşine düşerler**. Halbuki onun tevilini ancak Allah bilir. İlimde seviyeli (itkan ehli) olanlar ise[728] ise: Ona inandık; hepsi Rabbimiz tarafındandır, derler.[729] (Bunu) ancak **akl-ı selim sahipleri düşünüp anlar.**[730]**”**[731]

---

[726] Muasır murcieler, tağuta muhakeme olmanın küfür olup olmamasında şüphe edenler gibi. Ve benzerleri …
İmam Mekki bunun tefsirinde şöyle demiştir: “(Kastedilenler) **Haktan sapanlardır**.” (el-Hidaye. 2.clt. 954.s.)
[727] Yani: “**Şirk işlemek ve insanlara şirki işletmek için** fitne çıkarırlar. Fitne de şirk demektir. “Bkz: el-Hidaye. 2.clt. 955.s.
[728] İşte bunlar Müslümanlardır.
Kafirler ise, her ne kadar bilgili olsalarda, kalplerinde şüphe olanlardandırlar.
Bu ayetin tefsirinde şöyle denmiştir:” **Âlim kişi, ilmi ile amel eden, hakkı takip edendir**.” (Bkz: el-Hidaye. 2.clt. 958.s.)
Ve denilmiştir ki: ”**İlmi ile konuşan, ilmi olmayınca da susanlar kastedilmiştir**.” (Bkz: el-Hidaye. 2.clt. 958.s.)
[729] Bil ki Kur’an'ı okuyup bilemediğimiz şeyler, kıyametin kopma vakti, bazı surelerinin başında geçen ve sadece harflerden oluşan kelimeler gibi şeylerdir. Bunlar dışında ki ayetleirn manasının hepsi bilinmektedir. Sapkınlar ise Kur’an'ı ellerinden geldiğince tahrif etmeye ve bozmaya çalışırlar.
Ama ilimleri ile amel edenler ve hakkı arayanlar, Kur’an'ın gerçek manalarına bakarak hakkı görürler ve hakı bilirler. Kıyametin kopması ve ahiret gibi konularda ise, iman ettik deyip susarlar.
İşte hak yolun takipçileri bunlardırlar.
[730] İşte bu ayet gösteriyor ki insanoğlundan her kim düşünerek Kur’an'ı saf bir şekilde okursa, onu normal bir akıl ile anlamaya gayret ederse, onu anlar.

Ayeti bitirdiğinde, (Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurdu: "(O kalplerinde hastalık olanlar vardır ya?) İşte Allah –azze ve celle– **onların kim olduğunu bizlere haber verdi. Eğer onları görürseniz, onlardan sakınınız**."[732]

Derim ki: İşte Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bu geçmiş hadiste, Kur'an'ın en değerli ayetlerinden birisini açıklamış ve Kur'an'ın manalarını değiştirerek batılı insanlara yaymaya çalışanlar uzak durulması gerektiğinden söz etmiştir.

İşte bu çok önemlidir. Bizler de o sapanların bir kısmını gördük. Bu sapkınların bir kısmı tağuta muhakeme olmayı tekfir etmeyenlerdir.

Ama felsefe yaparak, saptırmaya çalışarak, belli şahısların bozmaları ve tahrif etmeleri altında anlarsa, aklını kullanmayan sapkınlardan olur ve Kur'an'ı anlayalamaz.
Günümüzün insanlarının akıllarını kullanamadıklarından dolayı çok fazla küfür işledilerini görüyoruz.
Rabbim bizleri fitnelerden korusun …

[731] Ali İmran suresi, 7.ayet

[732] Bu hadisi geçmiş senedle rivayet ettiğimiz gibi, aynı zamanda İslam alimlerinin bir çoğu hadis eserlerinde bunu zikretmişlerdir. Mesela: Sahihi Buhari. 4547 numaralı rivayet Kitabut Tefsir, Ali İmran suresi, 7.ayetin tefsiri bölümüne bkz. Tukun Neca bsk. / Sahihi Muslim. 2665 numaralı rivayet İhyaut Turas bsk. / es-Sünen, İmam Ebu Davud. 4598 numaralı rivayet el-Mektebetul Asriyye bsk. /es-Sünen, İmam Tirmizi. 2993-2994 numaralı rivayetler. Ahmed Şakir tahkikiyle olan bsk. / es-Sünen, İmam İbn iMâce. 47 numaralı rivayet İhyaul Kutubul Arabiyye bsk. / el-Müsned, İmam Ahmed. ***24929***-24210-25004-26197 numaralı rivayetler. Risale bsk. / el-Müsned, İmam İshak bin Rahuyeh. 941-1235-1236 numaralı rivayetler. İman bsk. Ve benzerleri …

Sapanların diğer bir kısmı tağuta muhakeme olmanın küfür olup olmamasında ihtilaf olduğunu iddia edenlerdir.

Allah c.c., Kur’an'da Nisa suresi 59.ayette net bir şekilde savunmayı ve tartışmayı Allah'ın indirdikleri ile yapılması gerektiğini zikrettiği halde, görüyoruz ki kafirler savunmalarını tağutlara iletiyorlar ve onlarla savunmalarını ve tartışmalarını yapıyorlar.

İşte Müslüman ile, Müslüman olduğunu iddia eden kafirler arasındaki fark budur.

İşte bu dediklerimi anlayan, farklı farklı ekollerden olan ve bütün yönlerden üzerimize gelmeye çalışan muhaliflerimizin iddialarının sadece ve sadece örümceğin evinden daha basit bir şekilde yıkılacağını anlamış olursun.

Çünkü onların bütün iddiları anlattığımız gibi böyle tahrifler ve saptırmalardan ibarettir. Bunlara da Kur’an'ı iyi bilen, Allah'ın geçmiş ayette açıkladığı gibi anlayış sahiplerinin cevabı çok güzel verici ve karşıyı etkileyen cevaplarda olur.

Bu nedenle biz Müslümanların bu sapasağlam delillerimize karşı ciddi reddiyeler verenleri göremezsin. Çünkü müşrikler hem ilmî olarak seviyesizdirler, hem de akıl ve mantık olarak bitiktirler. Hem de Allah gözlerini kör etmiştir. Zaten uğraşsalar da delillerden yoksuldurlar.

Allah c.c. şöyle buymurmuştur: “Allah'tan başka dostlar edinenlerin durumu, örümceğin durumu gibidir. Örümcek bir

yuva edinir; halbuki yuvaların en çürüğü şüphesiz örümcek yuvasıdır. Keşke bilselerdi!”[733]

Derim ki: İşte bil ki muhaliflerimizin iddiaları ve şüpheleri vardır. Ama hakkı gören kişinin yanında bu iddialar sadece ve sadece örümceğin evi gibi basittir.

İşte bizler, aslı olmayan cehennemlik insanların bizlere sunduğu bu iddiaların cevabını vermeye başayalım.

Allah bizi hak yoldan ayırmasın.

Alimlerden naklettikleri şüpheler hakkında genel bir cevap

Ey Müslüman kardeşim, bil ki eğer bu kafirler sana bir alimin tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü, ya da konuda ihtilaf olduğunu zikrettiğini iddia ederlerse, onların yalancı olduklarını bil. Eğer onlar bir sözüün naklederlerse, bil ki onlar sadece apalı ve manaı açık olmayan sözleri zikrederler, sonra tevil ederek kendilerine delil olarak kullanıp kendi reklamlarını yapmaya çalışırlar.

Bil ki hangi alimde bir şüphe naklettilerse, hemen bizim yukarıda o alimlerden net bir şekilde naklettiğimiz sözleri ele al ve bu sözleri ile onlara reddiye ver. Bil ki bizim onlardan naklettiğimiz sözler apaçık ve net bir şekilde tağuta muhakeme olanların kafir olduklarını gösteriyor. Ama onların nak-

---

[733] Ankebut suresi, 41.ayet

lettikleri ise, şimdi göreceğimiz gibi çoğu güldürücü ve basit sözlerdendir.

Onlara verilecek en güzel cevap, o alimin tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği net sözleri ile olur. Bunu bilen kişi, müşriklerin örümceğin evinden daha basit şüphelerine Allah'ın izniyle düşmeyecektir.

Ayrıca unutma ki bizler alimlere tapmıyoruz. Bizler Allah'a tapıyoruz ve ona ibadet ediyoruz. Dünyadaki bütün insanların dahi kafir olması, bizi haktan alıkoymaz. Çünkü biz yaratılmışlara değil, yaratana ibadet ediyoruz. O zaman birkaç murcî kafirlerinin birkaç alimin sözünü yanlış anlamaları ve bize şüphe olarak sunmaları ne bizim dinimizi yıkar, ne de sarsar. Onlara reddiyeyi ayet ve hadisle veririz ve sustururuz.

Hak ehlinden bizleri yapan Allah'a hamd olsun. Allah'la buluşana kadar bu yol üzere ve İslam üzere bizlerin ayaklarımızı bu yolda sabit tutsun.

Tağutun manasını bozma ve değiştirme amacıyla ortaya attıkları iftiralar ve iddiaların cevabı

1- Hz. Yusuf'a atılan iftira ve Hz. Yusuf'un savunması

Hz. Yusuf'un tağutun önünde kendini savunduğunu iddia edenlere reddiye vererek Hz. Yusuf'un hakkını savunma

Hz. Yusuf'un *sallallahu aleyhi ve sellem* 1. savunması

Maalesef bir çok kafir, Hz. Yusuf'a iftira atarak onun tağuta muhakeme olduğunu iddia ederler! Diğer bazı kafirler Hz. Yusuf'un Allah'ın indirmediği kanunlar ile hükmettiğini iddia ederler. Diğer kafirler ise Hz. Yusuf'un tağutun mahkemesine savunmayı kaldırdığını iddia ederler!

İşte bu iddiaların hepsi kaynaksız, batıl ve delilsiz iddialardan bazılarıdır. Tarih boyunca hiç kimse böyle bir iddiada bulunmamıştır. Sadece bu iddia günümüzde çıkmış bidatlardan, dalaletlerden ve küfürlerden birisidir.

Bizler ise burada, muhakeme ile alakalı iddialarına cevap verip hakkı ispat edeceğiz inşaAllah.

Meselenin açıklanması:

Allah c.c. Hz. Yusuf'un hikayesinde şöyle buyurmaktadır: "Evinde bulunduğu kadın, onun nefsinden murat almak istedi, kapıları iyice kapattı ve "Haydi gel!" dedi. O da "(Hâşâ), Allah'a sığınırım! Zira Rabbim beni yetişrdi, bana güzel davrandı. Gerçek şu ki, zalimler iflah olmaz!" dedi.

Andolsun ki, kadın ona meyletti. Eğer Rabbinin işaret ve ikazını görmeseydi o da kadına meyletmişti. İşte böylece biz, kötülük ve fuhşu ondan uzaklaştırmak için (delilimizi gösterdik). Şüphesiz o ihlaslı kullarımızdandır.

İkisi de kapıya doğru koştular. Kadın onun gömleğini arkadan yırttı. Kapının yanında onun kocasına rastladılar. Kadın dedi ki: "Senin ailene kötülük etmek isteyenin cezası, ancak ve ancak zindana atılmak veya elem verici bir işkence olabilir!"

Yusuf; "Asıl kendisi benim nefsimden murat almak istedi" dedi. Kadının ailesinden biri şöyle şahitlik etti: "Eğer gömleği önden yırtılmışsa, kadın doğru söylemiştir, bu ise yalancılardandır."

"Eğer gömleği arkadan yırtılmışsa, kadın yalan söylemiştir. Bu ise doğru söyleyenlerdendir."

(Kocası, Yusuf'un gömleğinin) arkadan yırtılmış olduğunu görünce, (kadına): "Şüphesiz, dedi; bu, sizin tuzağınızdır. Sizin tuzağınız gerçekten büyüktür."

"Ey Yusuf! Sen bundan (olanları söylemekten) vazgeç! (Ey kadın!) Sen de günahının affını dile! Çünkü sen günahkârlardan oldun."[734]

Derim ki: Görüldüğü gibi Allah c.c. bu ayetlerde, Hz. Yusuf-'u evinde besleyen ve büyüten kadının, Hz. Yusuf'a zinâ etme

---

[734] Yusuf suresi,23-29.ayetler

teklifini yaptığı geçmektedir. Hz. Yusuf bu teklifi reddederek, kapalı olan odadan dışarıya kaçmaya çalışır. O sırada kadın Hz. Yusuf'un gömleğini arkadan yırtar. Kapıdan çıktıklarında da, kadının kocası ile karşılaşırlar. Kadın, zinâ etmeyi isteyenin Hz. Yusuf olduğunu söyler. Hz. Yusuf ise, kadının zinâ etmek istediğini söyler. Kendisinin istemediğini söyler. Bunun üzerine hikmetli bir kişinin güzel sözü üzerine, kadının yalancı olduğu ortaya çıkar.

İşte olay bu kadar nettir. Ama muhaliflerimiz, bu olayı ele alarak, olayla alakası olmayan konulara delil olarak sunmaya çalışırlar.

İddia:

Muhaliflerimiz şöyle derler: İşte kadın kocasına muhakeme oldu!

Hz. Yusuf da muhakemede kendini savundu!

Olayda şahid denilen kişi de hakim idi!

Bu basit iddianın cevabı:

Özet cevap:

Eğer kadının kocasına Yusuf'a iftira atarak, muhakeme olduğunu ve hüküm istediğini iddia ediyorsanız, Yusuf'un da, kadının zinâ etmek istediğini söyliyerek, azize muhakeme olduğunu iddia etmeniz lazımdır.

İkisi de, sonuçta aynı şeyi söylüyorlar.

Eğer Yusuf aleyhisselam muhakeme olmadığını kabul ederseniz, kadının da muhakeme olmadığını söylemek zorundasınız.

Ayrıca olayda muhakeme ifadesi geçmediği halde, nasıl olur da bu olayda muhakeme var diyebilirsiniz ki?

Tafsilli cevap:

Hz. Yusuf'un zamanında Mısır'ın başındakilerin kafir ya da Müslüman olduğuna dair ne Kur'an'dan, ne sünnet'ten delil yoktur:

Bildiğimiz gibi Hz. Yusuf Mısır'a köle olarak gider. Sonra Mısır'dan birisi onu satın alır. Onun bir hanımı olur. Ayetlerden anlaşıldığı gibi bu adam Mısır'ın büyüklerinden ve yetkili birisidir. Aziz diye bilinir.

Ama bu adamın ve hanımının kafir ya da Müslüman olduklarına dair hiçbir delil mevcut değildir. Aynı zamanda Aziz mi Mısır'ın kralı, yoksa kral başkası mı, bilinmeyen ve zikredilmeyen bir meseledir. Bu nedenle alimler, israiliyyatlara dayanarak bunların Müslüman ya da kafir olma ihtimali olduğunu zikrederler. Yani bunlar sadece israiliyyat gibi şeylere dayanarak söylenmiştir. Yine bu çıkarımlar bazen bazı ayetlerin manalarından çıkarılmaya çalışılmıştır.

İmam Taberi *rahimehullah* sahih senedle sahabelerin öğrencisi İmam Mücahid'den şöyle dediğini rivayet eder: “Kral onu (Yusuf'u) satın aldı. Kral da **Müslümandı”**.[735]

Derim ki: Bir benzerini İbni Ebi Hatim *rahimehullah* tefsirinde İmam Mücahid'den rivayet etmiştir. Yine Müslüman olduğu geçmektedir.[736]

İşte en eski alimlerden gelen rivayetlerden birisi budur.

Ama bu konuda net gelen ve hüccet olan hiçbir delil yoktur. Bu konuda bir dayanak olacaksa, Mücahid'in bu sözünden daha kuvvetli bir dayanak bilmiyorum.

Dolayısıyla hiç kimse Aziz'in ve hanımının kafir olduğunu iddia ederek, hiçbir iddiayı ortaya sunamaz. Çünkü kafir olduklarına dair bir delil mevcut değildir.

Aynı şekilde Hz. Yusuf hapisten çıktıktan sonraki kral değişmiş olma ihtimali vardır. Değişmemiş olma ihtimali de vardır. Bu kralın da Müslüman ya da kafir olduğuna dair delil yoktur.

---

[735] Taberi Tefsiri. Camiul Beyan. 18947 numaralı rivayet 16.clt. 27.s. Mahmud Şakir'in tahkiki ile olan bsk.
Bunu İmam Taberi şu senedle rivayet eder. İmam Taberi: Muhammed bin Amr'dan rivayet ediyor. O da: Ebu Asım, ed-Dahhak bin Mahled'den rivayet ediyor. O da:îsa bin Meymun, İbni Dâya'dan rivayet ediyor. O da: İmam Mücahid bin Cebr'den rivayet ediyor. Derim ki: **Bu sened sahihtir.**

[736] et-Tefsir. Yazarı: İmam İbni Ebi Hatim. 11434 numaralıc rivayet 7.clt. 2117.s. Mektebet Nezzar bsk.

Eğer bunu bilirsek, zaten Hz. Yusuf'un hikayesinden hiçbir şüphe alınmayacağını, muasır müşriklerin bu yaptıklarının sadece iftira, yalan ve zanna dayanarak hüküm vermek olduğunu anlamış oluruz.

Sizler hakikati değil, **tahmini** takip ediyorsunuz.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Bu konuda onların hiçbir bilgileri yoktur, sadece **tahmini** takip etmektedirler (**zannı** takip etmektedirler)."[737]

Derim ki: Allah c.c. bu ayette tahmine dayanarak hüküm verenlerin kafirler olduğunu zikreder. Nasıl ki Allah c.c. bu ayette Hristiyanlardan bahsetmiştir.

Bunu anlamamız lazım. Hz. Yusuf'un *aleyhiselam* zamanında ki kralın, Aziz'in[738] ve hanımının kafir olduğuna dair Allah'tan bize gelen bir bilginin olmadığını bilmemiz lazım.

Eğer bunu bilirsek, bir kişinin bunların kafir olduğunu iddia ederek, akide gibi tehlikeli bir konuyu bu tahminin üzerine bina etmesinin caiz olmadığını anlamış oluruz.

Eğer böyle yaparlarsa ve tahmin üzerine bozuk dinlerini bina ederlerse, Hristiyanları takip edip, tahmini şeylere iman etmiş olurlar. Nitekim Hristiyanlar da Hz. İsa'nın öldürüldüğüne dair bir delilleri yoktur. Sadece tahmine binaen bunu

---

[737] Nisa suresi, 157.ayet

[738] Hz. Yusuf'u satın alan Aziz kralmıydı? Yoksa bir başkasmıydı? Açık bir bilgi mevcut değildir.

demişlerdir. Ama bu tahminleri nedeni ile, Allah c.c. onların kafir olduklarını haber vermiştir.[739]

Başka yönden reddiye:

Günümüzün müşriklerinin de geçmiş milletler olan Hristiyanlardan pek farkları yoktur. Zamanımızın müşrikleri ise Hz. Yusuf'un zamanında yaşayanların hepsinin kafir olduğunu iddia ederek, tağuta muhakeme olmayı caiz görmüşler, tağuta muhakeme olmanın küfür olduğuna dair net ayetlerin hepsini görmemezlikten gelerek yalanlamışlardır.

Halbuki bu murcieler, günümüzde yaşayan insanların çoğunun kafir olduğunu söylemezler, onları muayyen tekfir edenlere harici derler! Ama kendi işlerine geldiği zaman, hemen Mısır'ın Aziz'i, kral ve hanımı muayyen olarak tekfir edilir ki, Yusuf *sallallahu aleyhi ve sellem* onlara muhakeme oldu iftirası atılsın ve heveslerinin isteğine ulaşabilsinler.

İşte bizler günümüzde bu küfürleri açık olanları tekfir edince harici derler, ama kendileri kesin manada küfürlerini bilmediği bu insanları muayyen olarak tekfir etmekten hiç çekinmezler!

İşte bu günümüzün müşrik murcielerinin ne kadar fazla kafir olduklarını ve heveslerine göre hareket ettiklerini göstermektedir.

Bize hakkı gösteren Allah'a şükürler olsun.

---

[739] Bkz: Nisa suresi, 157.ayet

Hz. Yusuf'un olayına ayetlerin gölgesinde doğru bakış:

Allah c.c. Hz. Yusuf'un hikayesinde şöyle buyurmaktadır: “Evinde bulunduğu kadın, onun nefsinden murat almak istedi, kapıları iyice kapattı ve “Haydi gel!” dedi. O da “(Hâşâ), Allah'a sığınırım! Zira Rabbim beni yetişrdi, bana güzel davrandı. Gerçek şu ki, zalimler iflah olmaz!” dedi.

Andolsun ki, kadın ona meyletti. Eğer Rabbinin işaret ve ikazını görmeseydi o da kadına meyletmişti. İşte böylece biz, kötülük ve fuhşu ondan uzaklaştırmak için (delilimizi gösterdik). Şüphesiz o ihlaslı kullarımızdandır.

İkisi de kapıya doğru koştular. Kadın onun gömleğini arkadan yırttı. Kapının yanında onun kocasına rastladılar. Kadın dedi ki: “Senin ailene kötülük etmek isteyenin cezası, ancak ve ancak zindana atılmak veya elem verici bir işkence olabilir!”

Yusuf; “Asıl kendisi benim nefsimden murat almak istedi” dedi. Kadının ailesinden biri şöyle şahitlik etti: “Eğer gömleği önden yırtılmışsa, kadın doğru söylemiştir, bu ise yalancılardandır.”

“Eğer gömleği arkadan yırtılmışsa, kadın yalan söylemiştir. Bu ise doğru söyleyenlerdendir.”

(Kocası, Yusuf'un gömleğinin) arkadan yırtılmış olduğunu görünce, (kadına): "Şüphesiz, dedi; bu, sizin tuzağınızdır. Sizin tuzağınız gerçekten büyüktür."

"Ey Yusuf! Sen bundan (olanları söylemekten) vazgeç! (Ey kadın!) Sen de günahının affını dile! Çünkü sen günahkârlardan oldun."[740]

Derim ki: Allah c.c. bu ayetlerde Hz. Yusuf'a atılan bir iftiradan bahsediyor. Aziz'in karısı Yusuf'la *aleyhisselam* zina etmeye çalıştığını kocasına haber veriyor!

Yusuf *aleyhisselam* ise böyle olmadığını zikrediyor. Sonra kimin haklı olduğunu bir şahid haber veriyor. Sonra Yusuf'un *aleyhisselam* haklı olduğu ortaya çıkıyor. Bütün olan görüldüğü gibi bundan ibarettir.

Bu hikayeyi her kim okursa, onun aklına burada muhakeme olayının olması asla gelmemektedir. Çünkü konunun muhakemeyle alakası yoktur zaten.

Ama maalesef tağuta muhakeme olmayı sevenler, onları cehennemden kurtarmaya çalışan ve kafirlerle kardeşçe yaşamak isteyen müşrikler, burada Hz. Yusuf'a iftira atarak tağuta muhakeme olduğunu, Hz. Yusuf'un da bu muhakemede bulunduğu zikrederler.

Bu iddialarını kökten yerle bir eden reddiye:

Deriz ki: Sizler diyorsunuz ki orada Aziz'in karısı tağuta muhakeme oldu!

Eğer böyleyse, neden Hz. Yusuf bir kelime ile dahi olsa, tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu söylemedi?

---

[740] Yusuf suresi,23-29.ayetler

Eğer orada tağuta muhakeme olayı olsaydı, Hz. Yusuf gibi koca Peygamberin bu küfür karşısında orada susması caiz midir?

Elbette caiz değildir.

Şimdi sizleri iki ilzam ile köşeye sıkıştırıyoruz:

1. İlzam: Ya diyeceksiniz ki orada kadın tağuta muhakeme oldu, Yusuf *aleyhisselam* ise bu küfrü inkar etmedi.

Eğer böyle derseniz, Hz. Yusuf'un küfür ortamında onu inkar etmeden bulunduğunu iddia etmiş olursunuz! Bunu iddia etmek zaten ayrı bir küfür olur. Allah c.c. Nisa suresi 140.ayetinde küfür işlenirken orada durmanın küfür olduğunu haber vermiştir.

Ya sizler Yusuf'un *aleyhisselam* küfür işlenmesi karşısında sustuğunu iddia edeceksiniz.

2. İlzam: Ya da burada tağuta muhakeme olmadığı için Hz. Yusuf sustu diyeceksiniz.

Eğer bunu derseniz, zaten hikayenin konu ile alakası olmadığını kabul etmiş olursunuz. Bu da sizin bütün küfrî dininizi yerle bir etmektedir.

Hz. Yusuf *aleyhisselam* hapise girdiğinde müşriklere tebliğ yaparken şöyle demiştir: “**Hüküm sadece Allah'ındır**.” [741]

---

[741] Yusuf suresi, 40.ayet

Derim ki: İşte Hz. Yusuf *aleyhisselam* hapisteyken ve ortada tağuta muhakeme olayı olmadığı halde insanlara tebliğ yapıyor ve onlara tevhidi öğretiyor.

Hükmün sadece Allah'ın olduğunu öğretiyor.

Eğer kadın kocasına Hz. Yusuf'un huzurunda muhakeme olsaydı, ya da bir başkasına muhakeme olsaydı, ya da bir kafir orada hüküm verseydi, Hz. Yusuf'un orada susması mükün olurmuydu?

Ey müşrikler, hiç mi akıl etmiyorsunuz!

Hapishanede en zor anlarında dahi hükmün sadece Allah-'ın hakkı olduğunu zikreden cesur Hz. Yusuf, nasıl olur da hapiste olmadığı bir zamanda, yanında küfür işlendiği halde susar ve Allah'ın hakkını savunmaz?

İşte bilin ki sizler Hz. Yusuf'un gözü önünde tağuta muhakeme olunduğunu iddia edip, Hz. Yusuf'un da olay karşısında sustuğunu söylemeniz, sadece ve sadece Allah'ın dinine yapılan büyük iftiralardan birisidir.

Bize hakkı gösteren Allah'a şükürler olsun.

***Başka yönden reddiye**:*

Geçmişte verdiğimiz reddiye Allah'ın izniyle müşriklerin inançlarını ve dinlerini yıkmak için yeterli olsa da, diğer iddialarına da cevap verelim.

Bu müşrikler, bu ayetleri tahrif ederken hep uyumsuz konuşurlar. Kimi zaman kadının kocası Aziz'in meselede hüküm veren ve kendisine muhakeme olan kişi olduğunu iddia ederler! Kimi zaman şahidin meselede hüküm veren ve kendisine muhakeme olan kişi olduğunu iddia ederler.

Halbuki bunlar birbirlerine zıt olan şeylerdir. Bunların ya Aziz'in konuda hüküm veren olduğunu söylemeleri gerekir, ya da şahid. İkisinden birini söylemleri lazımdır.

Bizler ise hem Aziz'e, hem de şahide muhakeme olunmadığını ispat edelim ve şöyle açıklayalım:

İddia: Eğer Aziz'e muhakeme olunduğu iddia edilirse

Cevaben deriz ki:

En başta bunu derseniz, şahide muhakeme olunduğunu ve onun hüküm verdiğini inkar etmeniz gerekmektedir. Çünkü eğer şahid hüküm verdiyse, Aziz'e muhakeme olunmamıştır. Eğer Aziz hüküm verdiyse ve Aziz'e muhakeme olunduysa, o zaman şahid hüküm vermemiştir.

İkisinden birisini seçmelisiniz.

Birinci reddiye:

Deriz ki: Sizler iddia ediyorsunuz ki kadın kocasına muhakeme oldu.

O zaman sorarız: Kadın hangi sözü ile muhakeme oldu?

Cevaben şöyle demek zorundalar: Ayette geçen şu sözle muhakeme oldu: “ Senin ailene kötülük etmek isteyenin cezası, ancak ve ancak zindana atılmak veya elem verici bir işkence olabilir.“

Deriz ki: Görüldüğü gibi kadın sadece olayı kocasına haber vermektedir.

Eğer bu muhakeme ise (halbuki değil), o zaman bilin ki aynı sözlerin bir benzerini Hz. Yusuf da Aziz'e söyledi.

Hz. Yusuf Aziz'e şöyle demiştir: “Asıl kendisi benim nefsimden murat almak istedi.“

O zaman demeniz lazım ki Hz. Yusuf da Aziz'e muhakeme oldu.

Çünkü kadın da olayı kocasına aktarıyor, Yusuf da olayı aynı kişiye aktarıyor.

Eğer sizce kadın muhakeme oluyorsa, Yusuf *aleyhisselam* neden muhakeme olmuyor?

Şimdi ne kadar berbat bir şüphe ortaya attığınızı anladınız mı?

Şu anda iki ilzam ile sizleri tekrardan köşeye sıkıştırıyoruz:

1. İlzam: Ya diyeceksiniz ki Yusuf *aleyhisselam* kadın gibi muhakeme oldu. Hem de kafire muhakeme oldu.

2. İlzam: Ya da hem kadının, hem de Yusuf *aleyhisselam'ın* muhakeme olmadığını itiraf edeceksiniz.

Eğer itiraf ederseniz, zaten bizimle aynı şeyi söylemiş olursunuz. Bu pasif iddianız da yerle bir olur.[742]

İkinci reddiye:

Muhakemenin olması için tartışmanın, savunmanın ve hükmün bir hakime kaldırılması lazımdır. Burada ise bunların kaldırıldığına dair bir delil yoktur.

Bizler Hristiyanlar ile münazara etsek, onların hakimleri meclise gelseler, bizler orada tartışma yapsak, bu onlara muhakeme olur mu hiç? Bunun muhakeme ile ne alakası var?

Aynı şekilde Aziz'in önünde tartışmanın olması, tartışmanın Aziz'e kaldırılmasıyla ne alakası var ki?

Üçüncü reddiye:

Aziz'in karısı, 32.ayette şöyle der: "Eğer benim ona emrettiğimi yapmazsa, o hapse girecektir."

İşte bu söz, kadının bu yukarıda anlattığımız olay bittikten bir müddet sonraki sözüdür. Bu gösteriyor ki kadının kendisi Yusuf'u hapse attıracaktır.

---

[742] Birinci yönle reddiye vermeyi, Müslümanlardan bir kardeşim bana hatırlattı. Allah ondan ve bütün Müslümanlardan razı olsun. İlmî emanet gereği bunu burada zikretmek gereği duydum.

Eğer Aziz'e muhakeme olma durumu olsaydı, Aziz atacak denirdi. Böyle de denmedi.

Demek ki olayda Aziz hakim değildir. Eğer hakim olsaydı, o anda hükmü verirdi. Ama olayda hiçbir hüküm verilmemiştir.

Kadın, odadan çıkınca ve Aziz'le gözgöze gelince diyor ki: "Senin ailene kötülük etmek isteyenin cezası, ancak ve ancak zindana atılmak veya elem verici bir işkence olabilir."

İşte burada kadın kocasına bilgi aktarıyor. Kocasından hüküm istemiyor, hatta kocasından hiçbir şey istemiyor. Cezanın ne olduğunu bile kadın zikrediyor. Koca sadece bir kenarda şok olmuş. Ne muhakeme var, ne tartışmayı hakime kaldırma var, ne de hüküm isteme. Bu da gösteriyor ki burada muhakeme yoktur ve olmamıştır.

***Dördüncü reddiye*:**

Nerede muhakeme başladı ve nerede bitti?

Hikayede ne muhakemenin başladığına dair bir delil vardır, nede muhakemenin bittiğine dair bir delil vardır. Bu da meseleyi bitiriyor ve Yusuf'un *aleyhisselam* onlara muhakeme olmadığını, savunmayı ve ihtilafı onlara iletmediğini gösteriyor.

***Beşinci reddiye*:**

Bir yerde muhakeme olması için, bir tarafın bir başka taraftan hüküm istemesi, ya da tartışmayı ve savunmayı bir tarafa kaldırması lazımdır.

Dikkat edelim, her tartışma ve savunma muhakeme olmaz. Bizler kafirlerle tartışıyoruz ve münazara ediyoruz, ama bu onlara muhakeme olmuyor. Muhakeme, sözü tenfiz edilen, uygulanan ve tatbik edilen bir kişiden, bir hüküm istenmesi, ya da savunmanın ve tartışmanın ona kaldırılması ile başlar.

Ama Hz. Yusuf *aleyhisselam* olayında böyle bir şey yoktur. Kadın kocasına haber veriyor. Ona bir dava kaldırmıyor, dava açmıyor.

***Altıncı reddiye**:*

Burada karı kocasına bir haber veriyor. Hz. Yusuf da kendisini yetiştiren üvey anasının kocasına bir bildiride bulunuyor. Hepsi bu kadar.

Burada nasıl muhakeme olabilir ki?

Kadın kocasına bildiri veriyor. Bir söz söylüyor. Mesele zaten kocanın ırzı ile alakalı. O zaman Aziz bu olayda zaten hakim değil, bilakis kendi hanımı tarafından üzerine iftira atılmış birisi. İftira da: Kendi hanımından kendi ırzına atılıyor. Çünkü kişinin hanımı kişinin ırzıdır.

***Yedinci reddiye**:*

Nebevî bir kural: **Kişinin hanımı hakkında söylenen söz, kocaya da söylenmiştir**.

Elbette kişinin hanımı kişinin ırzıdır.

Hz. Aişe'ye zina etti iftirasını münafıklar ortaya attıkları zamanda, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Ey Müslümanlar topluluğu, benim aileme kadar eziyeti ulaşan şu adam hakkında kim **bana yardım edecek**?”[743]

Derim ki: Burada görüyoruz ki itham Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* değil, Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hanımınadır. Ama Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* yardımı kendine istiyor, çünkü hanımına atılan iftira, bizzat kendine atılan iftiradır.

Hz. Yusuf'un *aleyhisselam* olayında da durum aynıdır. Koca karı bir tarafta, Yusuf *aleyhisselam* diğer taraftadır. Koca işi çözmek istiyor ve kendi ırzına atılan iftiranın doğru olup olmadığını araştırmak istiyor. Hepsi bu kadar. Dolayısıyla olayda muhakeme veya hüküm verme olmamıştır. Hüküm bir hakime kaldırılmamıştır.

Zaten kişinin kendi üzerine bir iddia ve iftira atıldığında, bu davada hakim olmaycağını bilirsek, burada mahkeme olmadığını anlarız. Hakim olmazsa, zaten hüküm olamaz. Hüküm olamazsa da, olayda muhakeme zaten olamaz.

---

[743] Sahihi Buhari. 4750 numaralı rivayet / Sahihi Muslim. 2770 numaraı rivayet Nevevi'nin bâblandırmasına göre: Kitabut Tevbe. 10.bâb.
يَا مَعْشَرَ الْمُسْلِمِينَ مَنْ يَعْذِرُنِي مِنْ رَجُلٍ قَدْ بَلَغَنِي أَذَاهُ فِي أَهْلِ بَيْتِي

Sekizinci reddiye:

Kurtubi şöyle demiştir: "Kadın kocasını (kapıda) gördüğü zaman, hemen **<u>hîle</u> yapmaya ve <u>kandırmaya</u> çalıştı**."[744]

Derim ki: İşte Kurtubi hile yapmaya çalıştı diyor, muhakeme oldu demiyor.

***Dokuzuncu reddiye**:*

Şevkani şöyle demiştir: "Kadın bunu <u>hîle için</u> ve kendi yaptığını <u>saklamak için</u> söylemişti."[745]

Derim ki: Bunda iki fayda vardır:

Bir: Kadın hîle için bunu demiş, muhakeme için dememiş.

İki: Kendini gizlemek için bunu demiş, muhakeme için dememiş.

***Onuncu reddiye**:*

Kurtubi şöyle demiştir:

"Nevf eş-Şami ve başkaları şöyle demişlerdir: Sanki Yusuf *aleyhisselam* olayı **<u>ortaya çıkartmak</u>** istemedi, ama **<u>kadın bâğîlik ettiğinde</u>** sinirlendi ve hakkı söyledi."[746]

---

[744] Tefisirul Kurtubi. el-Cami Li Ahkamil Kur'an. 9.clt. 171.s. Darul Kutubul Mısriyye.
[745] Fethul Kadir. Dar İbni Kesir bsk. 3.clt. 23.s.
[746] Tefisirul Kurtubi. el-Cami Li Ahkamil Kur'an. 9.clt. 172.s. Darul Kutubul Mısriyye.

Derim ki: Bunda iki tane fayda vardır:

Bir: Yusuf *aleyhisselam* olayı ortaya çıkartmamış, kadın ortaya çıkartmış deniyor.

Demek ki mesele bir olayı ortaya çıkartmaktan ibaret. Muhakemeyle bir alakası yok.

İki: Kadının bâğîlik ettiği söyleniyor. Muhakeme olduğu söylenmiyor. Bu da ortada muhakeme olduğu iddiasını yerle bir ediyor.

***Onbirinci reddiye**:*

Kadın kendi sorusunun cevabını vermiş ve o anda kocasından bir şey istememiştir.

Şevkani şöyle demiştir: "Sonra kadın kendi sorusunun **cevabını veriyor** ve diyor ki: "Sadece onun hapsedilmesi gerekmektedir." "[747]

Derim ki: Demek ki kadın kocasına soru bile yöneltmiyor. Eğer ortada soru bile sorulma yoksa, nasıl muhakeme olsun ki?

***Onikinci reddiye**:*

İbni Âdil ed-Dimeşki şöyle demiştir: "İşte bu (Yusuf'un *aleyhisselam*) olayıyla kimin alakası varsa Yusuf'un *aleyhisselam* günahtan (kadını zinaya davet etmeden) beri olduğuna şahid olmuşlardır.

---

[747] Fethul Kadir. Dar İbni Kesir bsk. 3.clt. 23.s.

Bu olayla alakası olanlar şunlardır: Yusuf, **kadın ve kocası**. Şahid olan kadınlar. Alemlerin rabbi. İblis."[748]

Derim ki: İşte İbni Âdil net bir şekilde kadınların şahid olduğunu zikrettiği halde, kadının kocasının hakim olduğunu zikretmedi. Bu da gösteriyor ki o olayda hakim yoktur. Eğer hakim yoksa, muhakeme olması zaten imkansızdır.

İşte İbni Âdil net bir şekilde muhakeme olmadığını zikretmiştir. Bu da son noktayı koymaktadır.

Onüçüncü reddiye:

Bu ayetlerde asla muhakeme ifadesi geçmemektedir.

Sizler nereden ve hangi hakla, muhakeme ifadesi geçmediği halde olayın muhakeme ile alakası olduğunu iddia edebilirsiniz ki?

Muhakeme olduğunu ispat etmeniz için, apaçık bir deliliniz ve apaçık bir nas ve ifadenin bulunması lazımdır. Ama olayda muhakeme ifadesi geçmediği gibi, hüküm ifadesi dahi geçmiyor.

İşte bunların hepsi gösteriyor ki sizler sadece Hz. Yusuf'a iftira atıyorsunuz.

İşte bunlar bazı reddiyeler. Bütün tefsirlerde bu yeni türeme iftiracılarına bu konuda reddiye bulunmaktadır. İnşal-

---

[748] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 11.clt. 64.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

lah rabbim nasib ederse yazacağımız uzun eserde tek tek hepsini zikredeceğiz.

İddia: Eğer Şahide muhakeme olunduğu iddia edilirse

<u>Cevaben deriz ki:</u> O zaman Aziz'e muhakeme olunduğunu inkar etmeniz gerekir.

Birinci reddiye:

En başta bilelim ki ne Yusuf *aleyhisselam* , ne de Aziz'in karısı şahid devreye girdikten sonra konuşmadılar. Eğer hiç konuşmadılarsa, zaten konunun bizle alakası yoktur.

Konuşma olmadan, istek olmadan ve bir şeyler hakime kaldırılmadan nasıl muhakeme başlayabilir ki?

Bu zaten iddiayı baştan çürütmektedir.

Soru: Hz. Yusuf nerede kendini şahide savunmuş?

Hz. Yusuf nerede şahidin huzurunda kendini savunmuş?

Bu hiçbir zaman olmamış bir şeydir. Böyle şeyi söylemek, tamamen yalan söylemektir.

İkinci reddiye:

Şahide muhakeme olunmadığının delili ise şöyledir:

Şahide muhakeme olundu denirse, o zaman ispat edilmelidir ki ya kadın, ya da Yusuf *aleyhisselam* şahide muhakeme oldular. Bunun da bir delili yoktur.

Ne savunmak, ne hüküm istemek, ne de tartışmak şahide olmamıştır. Şahide kaldırılmamıştır. Şahide muhakeme olunmamıştır.

Üçüncü reddiye:

Şahidin kim olduğunda ihtilaf ederler. Kimisi bebek olduğunu, kimisi hikmetli bir adam olduğunu, kimisi Allah'ın yarattığı bir yaratık olduğunu ve kimisi gömleğin yırtılmasının şahid olduğunu söyler.

Eğer şahidin bebek, ya da gömlek olduğunu iddia edersek, zaten ona muhakeme olmanın küfür olmadığını anlarız. Onun küfürle hükmetmediğini anlarız.

Dördüncü reddiye*:*

Eğer şahid kafirse ve küfürle hükmetti ise, neden Hz. Yusuf bunu inkar etmedi?

Onu inkar etmemesi, ortada küfür olmadığını ispat etmektedir.

Ek bilgi*:*

Bu açıklamadan sonra, ayette geçen şahid hakkında iftiralara hafiften detaylı cevap vererek muhaliflerin iddialarını fazlasıyla çürütmeyi, hakkı tamamen ortaya çıkarmayı uygun gördüm.

Eğer denirse: Şâhid hakimdir!

Cevaben deriz ki: Bu iddia, muhaliflerimizin en rezilce ve cahilce olan iddialarından birisidir. Çünkü şahid hiçbir zaman hakim olamaz.

Şahid demek, olayı gören demektir. Bir şeyi gördüm veya görmedim demek, nasıl hüküm vermek olsun ki?

Risalemizin başında hükmün kesin manada ve luzumî bir emir vermek olduğunu ispat etmiştik. Ama şahidlik ise böyle değildir.

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: “Her kim bununla diğeri arasında farkı bilmiyorsa, **ilmî konularda alimlerin dilleri ile konuşmaması gerekmektedir.** Bu gibileri ancak başkalarının sözlerini (fehmetmeden ve nalamadan) nakleden mukallidlerden olabilirler. Bir başkasından söz nakleden kişi gibilerdir.

Bir başkasına şahid olan kişi, **hakim olamaz.**[749]

Güzel sözü nakleden kişi de sadece nakilcidir, müftü değildir.”[750]

Derim ki: Görüldüğü gibi şeyhulİslam İbni Teymiyye çok net bir şekilde şahidin asla hakim olamayacağını haber vermiştir. Yani, şahid şahidliği ile hakim olamaz demektir.

Eğer bunu anlarsak, muhaliflerimizin iddiasının kökünden batıl olduğunu anlamış oluruz.

---

[749] **وَالشَّاهِدُ عَلَى غَيْرِهِ لَا يَكُونُ حَاكِمًا**

[750] el-Fetavâ el-Kubrâ. 1.clt. 462.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Hakim, adaletli olan iki şahidin doğru sözlü olduklarını araştırır."[751]

Derim ki: Görüldüğü gibi burada da hakimle şahid arasında fark olduğu vardır.

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "İnsanlara **hüküm** veren (kişi), **insanların işine bakan** demektir."[752]

Ve şöyle demiştir: " "Hüküm" ve "Kadâ" demek, **bir şeyi mecburen yaptırmak demektir**."[753]

Derim ki: İttifak edilmiştir ki şahid bir şeyi mecburen yaptıran kişi değildir. Aynı zamanda insanların işine bakan hakimdir, şahid değildir.

Zaten Yusuf'un *aleyhisselam* hikayesinde geçen şahid bile, bir şeyi emretmemiştir.

Eğer bu konuda gelen nakilleri tek tek toparlayıp icmayı ispat etmeye kalksak, muhakemenin tarifinde ve tağuta muhakeme olanların tekfirinde naklettiğimiz gibi bir sürü nakil zikrederiz.[754] Ama kısaltma amacıyla bu zikrettiklerimizle yetineceğiz.

---

[751] el-Fetavâ el-Kubrâ. 4.clt. 28.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
[752] Mecmuul Fetava. 17.clt. 43.s.
[753] Mecmuul Fetava. 14.clt. 171.s.
Birazdan sözü uzunlamasına zikredeceğiz inşaAllah.
[754] Hakimin şahidden farklı olduğunu ispat eden bazı nakiller:
el-Mustedrek Ala Mecmuul Fetava. 2.clt. 283.s. / 5.clt. 156.s. / 5.clt. 158.s. / 5.clt. 197.s. / Minhacus Sunne. 8.clt. 269.s. / Deri Tearudul Akli ve en-Nakl. 1.clt. 139.s. / Mecmuul Fetava. 18.clt. 34.s. / 28.clt. 66.s. /

Ama unutulmasın ki muhaliflerimiz, şahidin hakim olduğuna dair bazı iddialar öne sürerek bunu söylemişlerdir. Bizler de muhaliflerimizin cahillikleri nedeni ile naklettikleri bu sözleri, kaynaklı ve düzgünce zikredelim ve aslında onlara delil olmadığını ispat edelim.

En başta rediyeye başlamadan önce şahidin ne demek olduğunu öğrenelim.

***Şahidin tanımı**:*

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Şahidlik iki mertebeyi içermektedir:

Birincisi: **Şahidin konuşması ve kendinde gördüğünü zikretmesidir**.

İkincisi: Kendi gördüğünü (şahid olduğunu) bir **başkasına haber vermesidir**."[755]

Derim ki: Görüldüğü gibi Şeyhulİslam şahidliğin sadece ve sadece haber verme olduğunu ispat etmiştir.

Şeyhulİslam, bu sözlerinden sonra şahide hakim diyenlerin ne demek istediğini şöyle açıklar: "Her kim (şahid için) hüküm ve kada etti derse, bunu **bu sözün lazımı babından**

14.clt. 170.s. (Bu sayfadan şahidlik hakkında bir nakil yaptık, ama bu eserde nakletmediğimiz önmei bir sözü daha vardır, o nedenle burada da zikrettik) / 14.clt. 173.s. ve benzerleri …

[755] Mecmuul Fetava. 14.clt. 170.s.

söylemiştir. Şüphe yok ki hüküm ve kada bir şeyi mecburen yaptırmak ve emretmektir."[756]

Derim ki: Yani her kim hakime şahiddir dedi ise, bunu **gerçek ve ıstılahi manasında söylememiştir**. Ama bunu sadece sözün lazımı olarak zikretmişlerdir. Çünkü herkes bilmektedir ki hüküm emretmektir, şahidlik ise bir şeyi haber vermektir. İkisi arasında fark vardır.

İşte Şeyhulİslam *rahimehullah* bu sözleri ile muhaliflerimizin iddialarını kökünden çürütmektedir.

Bunu anlarsak, şahide hakim denmesinin ıstılahî manada olmadığını, bilakis sadece sözün lazımı budur şeklinde bazılarının kullandığını anlamış oluruz.

Eğer bunu anlarsak, Şeyhulİslamın kendisinin de şahide hakim derken neyi kastettiğini anlamış oluruz. O da: Bizim ıstılahî manada luzumî emir veren kişi manasında değildir. Başka bir manadadır.

Peki hangi manadadır?

Cevaben deriz ki: Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Her kim " Lâ ilâhe illâ Allah " derse, bu durumda ondan başkasına ibadet edilmeyeceğine hüküm vermiş ve kadâ etmiştir."[757]

---

[756] Mecmuul Fetava. 14.clt. 171.s.
[757] Mecmuul Fetava. 14.clt. 173.s.

Derim ki: Demek ki şahide hakim şu yönden denirmiş: Bir şeyi kesin manada haber verdiği için, şahide hakim de denir. Her ne kadar hakikaten ve ıstılahî manada hakim olmasa da, bir nebze hakime sıfatlarında benzediği için şahide de hakim denmiştir.

İşte bunu anlarsan, muhaliflerin şüphelerini çürütmüş olursun.

Çünkü muhaliflerimizin iddiaları, İbni Teymiyye'den bu en son naklettiğimiz sözün devamında mevcuttur. Ve bizler hemen bu iddianın aslında onlara delil olmadığını, gerçekte bize delil olduğunu Allah'ın izni ve meşieti ile zikredelim ve ispat edelim:

Şeyhulİslam ibni Teymiyye (geçmiş sözün hemen devamında) şöyle demiştir:

"Aynı zamanda hüküm ve kadâ ifadeleri, haber verme cümlelerinde de kullanılmaktadır."[758]

Derim ki: Eğer hüküm ifadesi haber verme cümlelerinde kullanılıyorsa, o zaman anlarız ki **şahide hakim bu manada denmektedir**. Yoksa ıstılahta bildiğimiz manada **şahide hakim asla denmemektedir**.

Şeyhulİslam devam ediyor: "Şöyle denir: Haber veren cümlelerin kadâsı (hükmü) olur.

---

[758] Mecmuul Fetava. 14.clt. 173.s.

Ve şöyle denir: (Bu sözde) bu işin sabitliğine ve bu mananın aslında olmadığına hüküm verilmiştir.

İşte bu itibara göre her şahid ve her haber veren kişi hakimdir."[759]

Derim ki: İşte muhaliflerimiz sadece bu son satırı eserlerinde zikrederler, imama ve Müslümanlara iftira atarak geçmiş sözün tamamını zikretmezler. Sonra da her hakimin şahid olduğunu iddia ederek, sadece cahillerin iddia edebileceği sapkın ve 1400 yıl sonra çıkan kötü bir bidatı çıkarırlar! Bu bidat üzerinden de yola çıkarak küfürleri için açık kapı ararlar!

İşte sapkın insanlar zamanımızın murcieleri gibi olurlar. Sözlerin bir kısmını zikrederler, diğer kısmını zikretmezler. Aynı Yahudiler gibi. eserimizin başında Yahudilerin nasıl da tevratın üzerini elleri ile örtüp bazı satırları atladıkları geçmektedir. Günümüzde yaşayan Yahudileşmiş müşrikler de aynen öyledirler.

İşte Şeyhulsilam net bir şekilde, sadece ve sadece bu yönden konuya bakarsak, haber verene hakim denmesi yönü ile bakarsak, her şahide ve haber verene hakim diyebileceğimizi zikrediyor. Ama asla hüküm verenin şahid ile aynı olduğunu zikretmiyor.

Şeyhulİslam geçmiş sözü en son şöyle bitirir: "(Her şahid bu yönden bakarsak hakimdir), çünkü ispat ettiği şeyin ispa-

[759] Mecmuul Fetava. 14.clt. 173.s.

tına ve reddettiği şeyin de reddine (red edilmesi gerektiğine) hükmetmiştir (böyle olduğunu söylemiştir). Böylece **bir haberli hüküm vermiştir**[760]. Bu da talep edici bir hükmü içerebilir."[761]

Derim ki: Hocanın " Böylece **bir haberli hüküm vermiştir** " sözüne dikkat edersek, hüküm derken kastedilen haberi kesin manada vermek olduğunu anlamış oluruz.

İşte Mutezile ve Eşariyye fırkası istivayı tevil ettikleri gibi, günümüzün Yahudileşmiş murcieleri şahidin manasını bu şekilde tahrif etmektedirler. Bütün sapkınların şerrinden Allah-'a sığınırız.

Hocanın en son cümlesinin manası ise çok nettir ve muhaliflerin iddialarını yerle bir etmektedir. O da: Şahid olan kişi şahidliğinden sonra talepte bulunabilir, bulunmaya da bilir. İşte bu gösteriyor ki şahidin manasını ıstılahî manada hakimdir diye çevirmek, sadece Allah'ın dinine iftira atmaktır.

Bazılarının Yusuf aleyhisselam olayında şahide hakim demelerinin sebebi:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur:" İkisi de kapıya doğru koştular. Kadın onun gömleğini arkadan yırttı. Kapının yanında onun kocasına rastladılar. Kadın dedi ki: Senin ailene kötülük etmek isteyenin cezası, zindana atılmaktan veya elem verici bir işkenceden başka ne olabilir!

---

[760] حُكْمًا خَبَرِيًّا

[761] Mecmuul Fetava. 14.clt. 173.s.

Yusuf; “Asıl kendisi benim nefsimden murat almak istedi.” dedi. Kadının ailesinden biri şöyle şahitlik etti: "Eğer gömleği önden yırtılmışsa, kadın doğru söylemiştir, bu ise yalancılardandır.”

“Eğer gömleği arkadan yırtılmışsa, kadın yalan söylemiştir. Bu ise doğru söyleyenlerdendir.”

(Kocası, Yusuf'un gömleğinin) arkadan yırtılmış olduğunu görünce, (kadına): “Şüphesiz, dedi; bu, sizin tuzağınızdır. Sizin tuzağınız gerçekten büyüktür.”[762]

Derim ki: Görüldüğü gibi Allah c.c. bir şahidin şahidlik ettiğini zikretmektedir.

İşte burada şahidden kastın ne olduğunda çok konuşulmuştur. Bu görüşleri şöyle özetleyelim:

Bir: Şahid gömlektir, bu sözler de gömleğin manen gösterdiği delildir ve o yırtıklıktır demişlerdir.

Çünkü şahid olayı görmeyene denmez demişlerdir.

İki: Ufak kundakta bir çocuktu, Allah tarafından konuştu demişlerdir.

Sahih olan görüş de budur. İmam Taberi tefsirinde kuvvetli bir senedle bunu Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem’den* rivayet etmiştir.[763]

---

[762] Yusuf suresi, 25-28.ayetler.
[763] Camiul Beyan. 16.clt. 55.s. Risale bsk.

Üç: Uzun sakallı bir adamdı demişlerdir.

Bu görüşün sahipleri şöyle demişlerdir: "**Hikmetli bir adamdı."**[764] Veya şöyle demişlerdir: "**Görüş sahibi bir adamdı."**[765]

Derim ki: Zaten şahid hükmetti derken, hikmetli bir söz söyledi demek istiyorlar. Nasıl ki birazdan açıklayacağız inşallah.

Eğer senedinde Ata bin es-Sâib bu rivayette hata etmedi ise senedi sahihtir.
Atâ'nın hadislerinin kabul derecesi, hayatının bir döneminde bunadığı için ihtilaflı olduğundan bir çok görüş vardır. Yoksa eğer hadisin sıhhati çok sağlam ve ihtilafsız olsaydı, bu konuda tek görüş olurdu.Ama gördüğümüz kadarıyla hadis sahihtir inşaAllah.
En azından konu üzerinde en kuvvetli rivayet budur. O zaman bunu tercih etmek en güzelidir.
Tenbih: Şöyle bir iddiayı sonradan gelen bazı müfessirler zikretmişlerdir: Bu hadis Buhari'de ve başka sahih kaynaklarda geçer ve ufakken konuşan çocuklar arasında Yusuf'un *aleyhisselam* şahidi geçmez.
Deriz ki: Bu şekilde hadisi illetlemek yanlıştır. Çünkü Buhari'de ve Muslim'de olan rivayet Muhammed bin Sîrîn'in Ebu Hureyre'den rivayet ettiği bir hadistir. (Sahihi Buhari. 3436 numaralı rivayet / Sahihi Muslim. 2550 numaralı rivayet)
Bizim rivayet ettiğimiz hadis ise Said bin Cübeyr'in İbni Abbas'tan rivayet ettiği hadistir.
O zaman iki hadisinde çıkış noktaları farklıdır. Eğer farkı ise, İbni Abbas'ın ezberlediğini Ebu Hureyre ezberlemedi diye zayıflamak! Hadis tenkidçilerin ittifakı ile yanlış bir uygulamadır.

[764] Camiul Beyan. 16.clt. 57.s. Risale bsk.

[765] Camiul Beyan. 16.clt. 58.s. Risale bsk.
Kadının, veya kocasının yakınlarından olduğu da ileri sürülmüştür. Bkz: Yusuf surei 26.ayet. Ayette ise kadının ailesinden olduğu geçmektedir.

Dört: Şahid şahidlik etti demek, hakim hükmetti demektir demişlerdir.[766]

Derim ki: Zikredilen 2. görüşün doğru olduğunu ispat ettik.

Bundan sonra şunu zikredelim:

Ayette geçen şahid, olayı gören demektir. Nasıl ki biraz önce şahidin ne demek olduğunu ispat ettik. O da olayı gören ve haber veren demektir.

Ama Hz. Yusuf *aleyhisselam* olayında bu şahidin neye şahid olduğunda ihtilaf edilmiştir. Bir grup içerideki olaya, Yusuf *aleyhisselam* ile kadının olayına şahidlik etti demişler ve bu nedenle gömlek olduğunu ziretmişlerdir.

Diğer grup ise şahidin o gömleğin kesik olduğuna şahid olması ve bu şahidliği ile hikmetli bir söz söylemesi olduğunu zikretmişlerdir. Sonra bu şahidin çocuk, ya da büyük bir kişi olma ihtimali olduğunu zikretmişlerdir.

---

[766] Bu geçmiş dört görüşü Taberi tefsirinden naklettim. Camiul Beyan. 16.clt. 58.s. Risale bsk.
Diğer tefsirler de yaklaşık aynı şeyi söylemektedirler. Sadece tercih yapmaları değişmektedir.
Hakim hükmetti manasında tefsir edenlerden birisi de: Şevkani'dir. Fethul Kadir'de böyle tefsir etmiş, ama başka görüşler de zikretmiş ve sonuç olarak çok açık ve net bir tercih yapmamıştır. Hatta bazen kastedilenin şahid olduğunu dahi zikretmiştir. (Bkz: Fethul Kadir. 3.clt. 23.s. İbni Kesir bsk.)
Bunu diyoruz ki kimse gidip de Şevkani'nin sözünün bir kısmını alıp, diğer kısmını bırakarak sözünü tahrif etmeye çalışmasın!

İşte bütün mesele bundan ibarettir.

Muhaliflerimizin işlerine geldiği için tercih etmeye çalıştıkları 4. görüşün zayıf olduğunu, 2. görüşün sıhhatini ispat ederek beyan ettik. Ama onu tercih eden bazı müfessirler olduğu için, bunun manasını ispat edelim ve muhaliflerimizin iddiasını yedi yönden çürütelim inşaAllah:

Bir: Burada Hüküm veren demek, hikmetli bir kişinin hikmetli bir sözü söylemesi demektir.

Hükmün bilgi ve anlayışlı kişi manasında olduğunun ispatı

Ezheri şöyle demiştir: "(Leys) şöyle demiştir: Hüküm, İlim ve fıkıh demektir. (Allah c.c. şöyle buyurmuştur) Ona hükmü çocuk iken verdik[767], yani ona ilim ve fıkıh verdik. Bu Zekeriyya'nın oğlu Yahya içindir."

Aynı şekilde onun şöyle sözü (de vardır) : "Susmak hükümdür. Bunu yapan da çok azdır."

Aynı zamanda hüküm, adalet ile kada (hüküm) etmektir."[768]

Ezheri şöyle demiştir: "Nabiga'nın şu sözüne gelince: "**Hüküm verirken, bölgenin kızının hükmü gibi hüküm ver**." Yakub bin es-Sekit, ravilerden bunun manasının şöyle oldu-

---

[767] Meryem suresi, 12.ayet
[768] Tehzibul Luga. 4.clt. 69.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.

ğunu açıklamıştır: "**Bölgenin kızı gibi hikmetli ol**." Yani: Bir şey dediğinin zaman doğru çıksın. Nasıl ki bu kadın (kız) güvercinlere bakarak onları saydığında, sayısında hiç hata etmemişti.

(Yakub bin es-Sekit) demiştir ki: Hüküm ver denildiğinde, yani Hakim ol (hikmetli ol) manasına geldiğinin delili ise, yine Nemir bin Tevleb'in şu sözüdür:

"Eğer sen hüküm vermek istiyorsan – Sana kızana hafiften kız"

Burada şunu kastediyor: Eğer sen hikmetli (Hakîm) olmak istiyorsan, işte bu şekilde ol.

İşte (bu mana) kada (insanlar arasında hüküm verme) manası ile bir alakası yoktur."[769]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Hüküm: İlim ve fıkıh demektir."[770]

Derim ki: İşte bunların hepsi hüküm ifadesinin hikmetli kişi ve bilgili manasında olduğunu ortaya koymaktadır.

Hz. Yusuf'un *aleyhisselam* olayında da bir kişinin hikmetli bir söz söylediğini görüyoruz. O kişinin emir vermediğini görüyoruz.

---

[769] Tehzibul Luga. 4.clt. 70.s. Yazarı: Ebu Mansur Muhammed bin Ahmed el-Ezheri. 370.yılda vefat etmiştir. İhyaut Turas el-Arabi bsk.
[770] Lisanul Arab. 12.clt. 140.s. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir. Dar Sâdır bsk.

Bunu anlarsak, Hz. Yusuf'un *aleyhisselam* olayında şahidin hüküm vermediğini anlamış oluruz.

Aynı zamanda bazı alimlerin şahide hakim derlerken, hikmetli bir söz söylediği için böyle dediklerini anlamış oluruz.

İki: Eğer hüküm bu olayda ıstılahî manada kullanılmış olsa, o zaman hakimin kafir olduğuna dair net bir delil yoktur denir.

Şahid diye isimlendirilen hakimin kafir olduğunun delili nedir?

Elbette böyle bir delil yer yüzünde yoktur.

Eğer hakimin kafir olduğuna dair hiçbir delil yoksa, bu bize gösterir ki bu olay tağuta muhakeme hakkında delil asla olamaz.

Üç: Olayda hükmün verilmesi, muhakemenin olduğunu aslâ göstermez.

Her hüküm muhakemeyi gerektirmez.

Bu meselede bütün insanlar icma etmişlerdir. Bir kişinin bir adama hüküm vermesi, o adamın muhakeme olduğunu asla göstermez.

Eğer hüküm verilmesinin muhakeme olduğunu göstermediğini anlarsak, bu hikayenin şüphe olarak bize yöneltilmesinin sadece cahiller tarafından olduğu ortaya çıkar.

Bizim muhaliflerimiz aynı zamanda bu hükümden sonra muhakemenin olduğunu ispat etmeleri gerekmektedir, ama maalesef böyle bir ispatları yoktur. Elhamdulillah.

Dört: Eğer hüküm ıstılahi manada kullanılsaydı, hakim de kafir olsaydı, o zaman Hz. Yusuf'un o hakime inkâr etmesi ve sadece Müslümanların hüküm vermesi gerektiğini zikretmesi lazımdı.

Çünkü eğer susarsa, küfre rıza göstermiş olur. Küfre rıza da küfürdür. Nisa suresi 140.ayet bunu ispat ediyor ve ümmet de bunda icma etmişlerdir.

Hz. Yusuf da küfürden en uzak kişi olduğuna göre, burada haram işlenmediği ortaya çıkar. O zaman iki şey denebilir. Ya hakim Müslümandı. Ya da burada hakim yoktu ve sadece şahid vardı.

Her iki halde de bu hikaye sizler için delil olamaz.

Beş: Eğer şahid gerçek manada hakim olsa, neden Allah c.c. ona şahid dedi ki?

Eğer şahid hakim olsaydı, o zaman ona şahid demez, hakim derdi.

İşte bu gösterir ki bu hikayede kastedilen şahiddir. Buna bazılarının hakim demesi, hikmetli bir kişi söz sarfetti manasındadır.

Altı: Hüküm bilindiği gibi ve defalarca açıkladığımız gibi ıstılahî manada kesin ve luzumî bir emir olması lazımdır ki ona hüküm densin.

Bu olayda ise şahid sadece söz söylüyor. O zaman kesin ve luzumî bir emir vermiyor.

Eğer bunu anlarsak, bu şahidin ittifaken ıstılahî manada hakim olmadığını anlamış oluruz. Elhamdulillah.

Yedi: Bazıları şahidin hem gömlek olduğunu zikrederler, hem de hakim olduğunu aynı anda zikrederler. Mesela müfessirlerden Seâlibî, bu iki görüşü aynı anda tabiinlerin imamı Mucahid'den nakletmiş ve uyumsuzluk olduğunu zikretmemiştir.[771] Bu da gösteriyor ki burada hakimden maksat, hikmetli olan söz ve olaydır.

---

[771] el-Keşfu Vel Beyan. Yazarı: Seâlibî. 5.clt. 215.s. İhyaut Turas bsk. Yalnız bildiğim kadarıyla Mücahid'in "Hakim hükmetti." sözü çok zayıftır. Senedinde Mualla bin Hilal vardır ve ittifaken yalancıdır. (Camiul Beyan. 16.clt. 58.s. Risale bsk.)
Ama şahidin gömlek olduğu rivayeti ise kuvvetlidir.
İşte İmam Taberi, Hasan bin Muhammed ez-Zaferanîden, o da Şebabe bin Suvar el-Fezari'den, o da Verkâ bin Ömer el-Yeşkurî'den, o da Abdullah bin Ebi Necih el-Mekki'den, o da İmam Mucahid bin Cebr'den şöyle dediğini rivayet etmiştir: "**Gömleğinin arkadan yırtılmasıdır. İşte şahidlik budur**."(Camiul Beyan. 16.clt. 58.s. Risale bsk.)
Derim ki: Bu sened kuvvetli ve sahihtir.
Tenbih: İmam Mucahid'in şahidin insan olmadığını söylediği de rivayet edilmiştir.
Bunu İbni Ebi Hatim tefsirinde Ebu Said el-Eşec'den, o da Abdurrahman bin Ziyad el-Muharibi'den, o da Leys bin Ebî Suleym'den rivayet etmiştir. Yine İbni Ebi Hatim babasından, o da Sehl bin Osman'dan, o da Hafs bin Gıyas'tan, o da Leys bin Ebî Suleym'den rivayet etmiştir. Leys de İmam

İşte muhaliflerimizin iddiasını 7 yönden de çürüttük. Allah'a hamd olsun.

Aynı zamanda doğru olan görüşün başta zikrettiğimiz gibi şahidin kundakta olan bir çocuk olduğunu da ispat ettik. Bu da muhaliflerimizin iddialarını yıkmaktadır.[772]

Mücahid'den rivayet etmiştir. Ama bu Leys'in rivayetlerine kalp çok fazla mutmain olmuyor. Bu nedenle senedi zayıftır. (Tefsiri İbni Ebi Hatim. 7.clt. 2128 .s. Nezzar bsk.)
Tenbih: Senedde geçen Leys, büyük imam olan Leys bin Saad değildir. Bu büyük imamdır. Ama senedde geçen Leys, zikrettiğimiz gibi İbni Ebî Suleym'dir.
Özet: Mücahid'den üç görüş rivayet edilmiştir:
Bir: Şahid, hakimdir.
İki: Şahid, insan değildir.
Bu ikisi de zayıftır.
Üç: Şahid gömlektir.
Bu da sahihtir. İmam Mucahid'in görüşü de budur.
[772] ***Şahidin hakim olduğuna dair zikredilen reddiyenin özeti**:*
Eğer derlerse: Bazı alimler şahidin hakim olduğunu iddia ettiler.
Cevaben deriz ki:
Bir: Bazı alimler şahidin alim olduğunu iddia ediyorlar ama, o şahide birilerinin muhakeme olduğunu iddia etmiyorlar.
İki: Aynı zamanda hiçbir alim o şahidin karşısında Hz. Yusuf'un kendini savunduğunu ve tartışma yaptığını ve hükmü ve ihtilafı ona kaldırdığını zikretmiyor. Bunu sadece sizler zikrediyorsunuz.
Üç: Aynı zamanda, hiçbir alim bu şahidin kafir olduğunu iddia etmiyor. Sizin bu alimlerin sizler gibi düşündüğünü ispat etmek için iki şey yapmanız gerekir.
Bir: İsbat edeceksiniz ki Hz. Yusuf *aleyhisselam* savunmasını ona iletmiş. Zaten bunu asla ispat edemezsiniz.
İki: İsbat edeceksiniz ki bu şahid kafirmiş.
Bunu da zaten ispat edemezsiniz.
Eğer bunları ispat edemezseniz, o alimlerin sözleri sizin tarafınızdan hiçbir işe yaramaz.
Allah'a hamd olsun.

Hz. Yusuf'un aleyhisselam 2. savunması

Hz. Yusuf bu geçmişte anlattığımız ithamdan sonra hapse girer, yıllarca hapiste kalır.

Allah c.c. hapisteki hayatından söz ederken şöyle buyurmuştur: "Onlardan, kurtulacağını bildiği kimseye dedi ki: "Beni efendinin yanında an. (umulur ki beni çıkarır.)" Fakat şeytan ona, efendisine anmayı unutturdu. Dolayısıyla (Yusuf), birkaç sene daha zindanda kaldı."[773]

Bazıları bu ayeti öne sürerek, Hz. Yusuf'un tağuta muhakeme olduğunu iddia ederler!

Buna iki yönden cevap veririz:

Bir: O adamın efendisinin kafir olduğuna dair delil yoktur.

İki: Burada muhakeme talep etme yoktur. Beni zikret diyor, muhakeme olayım demiyor. Savunmayı ve tartışmayı ona iletiyim de demiyor. Olaya baksın ve hüküm çıkarsın dahi demiyor.

Muhakeme ile anmak arasında beyazla siyah arasındaki fark kadar fark vardır.

Önemli bir bilgi: Tarih boyunca hiç kimse, Hz. Yusuf'un tağuta muhakeme olduğunu zikretmemiştir.
Tarih boyunca hiç kimse, yukarıda bahsettiğimiz olaylarda muhakeme olayının olduğunu ve Yusuf'un *aleyhisselam* tağuta muhakeme olduğunu zikretmemiştir. Bunlar sadece muasır murcielerin iddialarından, iftiralarından ve yalanlarından ibarettir.
[773] Yusuf suresi, 42.ayet

Dolayısıyla onların iddiaları bu dediklerimizle çürütülmüş olur.

Bu iddianın cevabını en güzel Şeyhulİslam ibni Teymiyye, yüz yıllar önce muasır müşrikleri hedef alarak söylemiştir. Ben İbni Teymiyye'nin daha bu fitne başlamadan Hz. Yusuf'u savunmasının sadece keramet olduğuna inanıyorum.

Şeyhulİslam ibni Teymiyye *rahimehullah* şöyle demiştir: "Burada, **halini bilsin ve hak ortaya çıksın diye krala haber verme dışında hiçbir şey yoktur**."[774]

Derim ki: İbni Teymiyye *rahimehullah* Hz. Yusuf'un burada iki şey yaptığını zikrediyor:

Bir: Krala haber veriyor.

İki: Hali ortaya çıksın ve hak bilinsin istiyor.

Bunlar dışında hiçbir şeyin olayda olmadığını da bildiyor.

İşte bu net bir şekilde gösteriyor ki orada muhakeme falan olmamıştır. Allah'a şükürler olsun.

Hz. Yusuf'un aleyhisselam 3. savunması

Hz. Yusuf hapiste uzun yıllarca kalır. Sonra hapisten çıkan arkadaşı, Yusuf'un *aleyhisselam* halini ve hapishanede olduğunu uzun zaman sonra hatırlar.

---

[774] Mecmuul Fetava. 15.clt. 114.s. Fehd bsk.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “(Adam bu yorumu getirince) kral dedi ki: “Onu bana getirin!” Elçi, Yusuf'a geldiği zaman, (Yusuf) dedi ki: “Efendine dön de ona: Ellerini kesen o kadınların zoru neydi? diye sor. Şüphesiz benim Rabbim onların hilesini çok iyi bilir.”[775]

İşte bazıları bunu delil getirerek Yusuf'un *aleyhisselam* muhakeme olduğunu ispat etmeye çalışırlar!

Cevaben deriz ki: Hz. Yusuf burada kadınların halini sorar. Hepsi bu kadar. Burada ne savunmayı krala iletme vardır, ne tartışmayı ve hükmü krala iletme ve kaldırma vardır. Bunların hiçbiri yoktur.

Acaba ne zaman kadınların neler yaptığını ve neler diyeceklerini sormak, muhakeme olmuş?

Bu sadece terimlerle oynamak, Allah'ın diniyle alay etmektir.

Aynı zamanda olayda hüküm ve muhakeme ifadeleri geçmemiştir. Bunu andıracak bir söz dahi geçmemiştir. O zaman nasıl olur da burada muhekemenin olduğu iddia edilebilir ki?

Önemli bir bilgi: Müfessirlerin hepsi İcmâ etmişlerdir ki bu zikrettiğimiz üç olayda da Hz. Yusuf hiç kimseye muhakeme olmamıştır.

---

[775] Yusuf suresi, 50.ayet

Müfessirlerin hemen hemen hepsi bir çok sözlerinde burada muhakeme olmadığını beyan eden sözler sarfetmişlerdir. Ama risaleyi uzatmamak için çoğunu zikretmedik. Zaten hüccet müfessirlerin sözü değil, hüccet Kur'an ve sünnettir.

Bu dediklerimizi anlayan kişi, tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu anlar. Hz. Yusuf'un hiçbir zaman hükmü, ihtilafı ve tartışmayı tağutlara iletmediğini anlar. Hz. Yusuf zamanındaki hakimlerin de kafir olup olmadığında delil olmadığını anlar.

Bunu bilirsek, tağuta muhakeme olmayı caiz görenlerin iddialarının doğru olmadığını anlamış oluruz.

Tarih boyunca insanların, muhakemenin tanımında tartışmak, savunmak, hükmü hakime kaldırmak ve iletmek olduğuna iman ettiklerini anlamış ve bilmiş oluruz.

Herkesin tağuta muhakeme olanları tekfir ettiklerini görmüş oluruz.

İşte bu açıklamadan sonra, daha ne bekliyorsunuz?

Bizler tebliğimizi yaptık, eğer iman etmezseniz, küfrü tercih ederseniz, Allah'ın Peygamberi Yusuf *aleyhisselam'a* ve Müslümanlara tağuta muhakeme oldu ve muhakemede savundu iftiralarını atmaya devam ederseniz, cehennemde yanacak olanlar ve ebediyyen kalacak olanlar sizlersiniz…

Allah'a hamd olsun.

2- Habeşistan Muhacirlerinin savunma iddiası ve cevabı

Peygamberimizi *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah c.c. alemlere rahmet olsun diye kafirleri tekfir etme ve Allah'a iman etmekle gönderiyor. Mekke'de çok zorluk çekildiğinden dolayı, Müslümanların bir kısmı Habeşistan'a Necâşî denilen ve adaletle yöneten ehli kitap ülkesine hicret ediyorlar.

Oraya vardıklarında, Mekke müşrikleri birkaç kişi göndererek, bu Müslümanların Necâşî'nin kendilerine teslim etmesini istiyorlar. Necâşî ise, Müslümanları çağırıyor ve onları iki kere dinledikten sonra, hak ehli olduklarına iman ediyor ve Mekke müşriklerini kovuyor. Müslümanlar da onun ülkesinde zulüm çekmeden yaşıyorlar.

İddia:

Derler ki: İşte Mekke müşrikleri Necâşî'ye muhakeme oluyorlar! Müslümanlar da kendilerini muhakemede savunuyorlar! Demek ki muhakemeye gitmek çok normal bir şeymiş!

İddianın cevabı:

Özet cevap: Bu olayda sadece soru sorma vardır. Muhakeme yoktur. Olayın hiçbir yerinde, hiçbir rivayette muhakeme ifadesi geçmemiştir. 1400 yıldır hiç kimse burada muhakeme olduğunu söylememiştir.

Allah biliyor, siz de biliyorsunuz ki bu hikayenin uzaktan yakından muhakeme ile alakası yoktur. Ama delil bulamayınca, böyle şüphelere kaçtınız.

En başta hikayenin nerede geçtiğini zikredelim. Bu hikayeyi uzunlamasına İmam Ahmed bin Hanbel *rahimehullah* Müsned'inde rivayet etmiştir. Oğlu İmam Abdullah'ın düzenlemesine ve sıralamasına göre ''Musnedu Ehli Beyt'' bölümünde yer almaktadır. Bu bölümde beş sahabenin hadisleri vardır. 4. sahabe Cafer bin Ebi Talib'tir. Onun bir tane hadisi zikredilir ve o özetini verdiğimiz Necâşî kıssasıdır.[776] Aslında hadisi Cafer *radiyallahu anh* rivayet etmese de, hikayenin çoğu ondan bahsettiği için hadis burada yer almaktadır. Yine aynı hadis aynı senedle ''Tetimmetu Musnedul Ensar'' bölümünde rivayet edilmiştir. Hadisi aslen müminlerin annesi Ummu Seleme *radiyallahu anh* rivayet etmiştir. Kendini habeşistana hicret eden müminelerden birisidir.

Senedini İmam Ahmed, Yakub bin Ahmed bin İbrahim el-Kureşi'den rivayet eder. O da: Babasından rivayet eder. O da: Muhammed bin İshak'tan rivayet eder. O da: Duyduğunu belirterek İmam Zuhrî'de rivayet eder. O da: Ebu Bekir el-Mahzumi'den rivayet eder. O da: Müminlerin annesi Ummu Seleme'den rivayet eder.

Derim ki: Bu sened sahih ve bildiğim kadarıyla illetsiz bir seneddir. Râvileri Buhari ve Muslim'in râvilerindendir.

---

[776] el-Musned. Yazarı: İmam Ahmed bin Hanbel. 3.clt. 263.s. 1740 numaralı rivayet Risale bsk.

Şimdi bu müşriklerin iddialarına bir çok yönden reddiye verilebilir. Mesela:

Birinci reddiye:

Mekke müşriklerinin Necâşî'ye muhakeme olduklarına dair apaçık ve net delil nerede?

Hadisin neresinde muhakeme ifadesi geçiyor?

Nerede muhakeme oldukları geçiyor?

İkinci reddiye:

Nerede Müslümanların muhakeme esnasında Necâşî'ye tartışmayı ve savunmayı ilettikleri geçiyor ki?

Hikayenin ve rivayetin neresinde bu geçiyor?

Üçüncü reddiye:

Hikayeden de anlaşıldığı gibi Müslümanlar Necâşî'ye tebliğ yapmışlardır, savunma ve tartışmayı ona iletmemişlerdir.

Sadece tek yaptıkları, tebliğ ve İslama davet etmedir.

Tebliğ yapmak ile, savunmayı ve tartışmayı bir kişiye iletmek ve kaldırmak arasında, dağlar kadar fark vardır.

Dördüncü reddiye:

Eğer Müslümanlar Necâşî'nin yanına gittiklerinde, o anda muhakeme olmuş olsaydı, o zaman Müslümanların bu hali inkar etmeleri gerekirdi. Ama bizler hikayede ne muhakeme olduğunu görüyoruz, nede Müslümanların kafirlerin tağuta muhakeme olmalarına kızdıklarını görüyoruz.

O zaman anlarız ki Müslümanların Necâşî ile görüştükleri sırada ortada küfür işlenmemiştir.

Eğer tağuta muhakeme olayı olsaydı, o Müslümanların orada bulunmamaları ve oradan uzaklaşmaları gerekmektedir. Ama onlar orada kalmışlar ve normal bir şekilde konuşmuşlardı. Bu da ortada tağuta muhakeme gibi bir şeyin olmadığını göstermektedir. Muhakemenin olayla bir alakası yoktur.

Bunu bilirsek, olayda muhakemenin olmadığını anlamış oluruz.

Beşinci reddiye:

Hz. Cafer *radiyallahu anh* Necâşî'nin karşısında konuşurken ve ona tebliğ yaparken şöyle diyor: “Bizler senin yanında korunmak istedik. Ey kral, bizler istedik ki senin yanında zulüm görmeyelim.”[777]

Derim ki: Bu gösteriyor ki mesele muhakemeden ibaret değildir. Aslında olay başka bir şeyden söz etmektedir. O da:

---

[777] Müsnedi Ahmed bin Hanbel. 3.clt. 266.s.

Müslümanlar korunmak için Necâşî'nin yanına gitmişler. Necâşî de onların fikirlerini öğrenmek için onlara sorular yöneltmiş. Hepsi bu kadar.

Necâşî'nin İslamiyeti öğrenmek için ve fikirlerini bilmek için Müslümanlara soru sorması ne zaman muhakeme olmuş acaba?

Bu sadece manaları değiştirmek, terimleri tahrif etmektir.

Altıncı reddiye:

Necâşî en sonunda Mekke müşriklerine şöyle der: “Allah'a yemin olsun ki bunları sizlere **teslim etmem**.”[778]

Derim ki: Bu gösteriyor ki Necâşî zaten Müslümanların tarafını tutmaktaydı. O zaman orada muhakeme olmamış, iki tarafın kavgası olmuştu. Necâşî Müslümanlar bir tarftaydı, mekke müşrikleri ise Müslümanlarla Necâşî'nin arasını bozmaya çalışıyordu.

Mekke müşrikleri Müslümanlara iftiralar atınca da, Necâşî Müslümanları çağırdı ve sorular sordu. Muhakeme etmedi. Sadece soru sordu. Her soru sormak muhakeme değildir. Her soruya muhakeme demek, sadece deli bir kişinin diyeceği bir şeydir.

Yedinci reddiye:

---

[778] Müsnedi Ahmed bin Hanbel. 3.clt. 267.s.

Mekke müşrikleri, Necâşî'ye Müslümanların Hz. Îsa hakkında kötü söz söylediklerini haber verirler. Bunun üzerine Ummu Seleme *radiyallahu anh* olayı şöyle anlatır: "Sonra (Necâşî) Îsa hakkında **ne dediklerini sordu**. Bir kişi gönderdi ve bu (soruyu Müslümanlara) yöneltti. Bizler de çok zorlandık. Sonra kavim (sahabeler) toparlandı. Birbirlerine dediler ki: "Size Îsa hakkında **sorduğunda** ne diyeceksiniz?" Dediler ki: "Allah'a yemin olsun ki Allah'ın onun hakkında dediğini diyeceğiz. Ne olursa olsun Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* getirdiğini diyeceğiz." Sonra Necâşî'nin **yanına girdikleri zaman** dedi ki: "Îsa bin Meryem hakkında **ne diyorsunuz**?..."[779]

Derim ki: İşte görüldüğü gibi bütün mesele sorudan ibarettir. Muhakemeyle konunun alakası yoktur.

Rivayette muhakeme olmadığını açıklayan bir çok ziretmediğimiz delil daha vardır. Kısalta adına onları zikretmedik.

Aynı zamanda Necâşî'nin yanına girdikleri zaman diyor, muhakeme oldukları zaman demiyor.

Bu da olayın muhakeme ile alakası olmadığını ispat etmektedir.

Sekizinci reddiye:

---

[779] Müsnedi Ahmed bin Hanbel. 3.clt. 267.s.

Rivayetlerin hepsinde sordu deniyor, muhakeme olmaya davet etti denmiyor.

Zaten eğer muhakeme olmaya davet edilselerdi, Cafer'in *radiyallahu anh* ve diğer Müslümanların ilk cevapları: “Sizlerle tafsillice kitabı indirdiği halde, Allah'tan başka hakem mi isteyeceğim?”[780] sözü olacaktır.

Ama böyle bir şey olmadı. İşte bu gösteriyor ki o olayda muhakeme falan olmadı. Bize hakkı gösteren Allah'a hamd olsun.

Özetleyelim:

Geçmiş olay şundan ibarettir:

Bir: Müslümanlar habeşistan'a hicret ediyor.

İki: Kral neden hicret ettiklerini soruyor.

Üç: Sonra ülkelerinde kalmalarına tamamen izin veriyor.

İşte burada ne muhakeme var, ne de hüküm isteme var. Allah'a şükürler olsun.

---

[780] Enam suresi, 114.ayet

3- Dikkate alınmayacak basit idialara genel reddiye

Ey Müslüman kardeşim, bil ki İslam düşmanları tağuta muhakeme olmayı ve tağuta savunmayı ve tartışmayı kaldırmayı caiz göstermek için, sana müsümanların kafirlere yaptıkları tebliğleri zikredip, bunu şüphe olarak sunabilirler.

İster şu zamanda, ister geçmiş zamanlarda, ister ayetlerden, ister hadislerden, ister israiliyyattan ve geçmiş ümmetlerden hikayeler zikredip, o hikayelerde tağuta kendini savunma olduklarını ve onların kafir olmadıklarını zikredebilirler.

Yani Müslümanların kafirlere tebliğ yapmalarını ele alırlar, burada Müslümanları zelil duruma düşürmeye çalışırlar ve kafirlerin Müslümanları muhakeme ettiğini iddia ederler! Müslümanların da kendilerini savunduklarını iddia ederler!

Bu da aslında reddiye verilmeyecek kadar basit iddialarından birisidir.

Bu konuda mesela şunları zikrederler: Hz. Musa ile Firavun'un konuşmaları.[781] / Hz. İbrahim ile müşrik kavminin konuşmaları.[782] / Hz. İbrahim'in hanımını kral zina yapmak için çağırdığı zaman “Ben onlara senin kız kardeşim olduğu-

[781] Şuara suresi, 19-20.ayetler.
[782] Enbiya suresi, 60-70.ayetler.

nu söyledim, eğer sana sorarlarsa[783] (benim kim olduğumu) sakın beni yalanlama"[784] sözü!

Aslında bu gibi akıl sahiplerini güldüren basit iddialara baktığımızda görüyoruz ki zamanımızın müşrikleri, Kur'an'da Müslümanlarla kafirler arasında geçen ne kadar tartışma, ne kadar mücadele varsa, hepsini muhakeme olmuş diye getirip önümüze sunmuşlardır!

İşte bu ne kadar mantıksızca olan bir çıkarımdır? Ey müşrikler, insaflı olun.

Bunlar çok basit ve örümceğin evinden daha basit bir şekilde yıkılabilecek şüphelerdir.

Aslında bu iddialara hiç cevap vermeyecektim. Ama bazı muvahhid Müslüman kardeşlerimin ısrarlarından sonra cevaben şunları zikrediyorum:

Bir: Bizler Müslümanlar olarak diyoruz ki: Savunma ve tartışma kaynağı olarak tağutu seçen, ona muhakeme olmuş ve kafir olmuştur.

Ama savunma kaynağı olarak onları seçmeyen kişi, onlara muhakeme olmamıştır.

---

[783] Görüldüğü gibi mesele zaten soru ve cevabı ile alakalıdır. Muhakeme ile alakalı değildir. Ama dini bozmak isteyenler bu hikayeri bozmaktadırlar.

[784] Sahihi Buhari. 2217 numaralı rivayet. Tukun Neca bsk. / 3358 numaralı rivayet.

Mesela, bir kafirle konuşmak küfür değildir. Bir kafirin sana attığı bir iftiraya cevap vermen küfür değildir.

Ama eğer muhakeme olursa, sana hüküm verilen bir yer seni davet ettiyse, bu durumda senin orada kendini savunman ve tartışman, savunmayı ve tartışmayı onlara kaldırmış ve götürmüş olduğunu göstermektedir.

Oysa ki Allah c.c. ihtilaf söz konusu olduğu zaman, o ihtilafı ve anlaşmazlığı Allah'a ve Rasulune geri çevirmemizi, anlaşma ve savunma kaynağı olarak Allah'ı ve Rasulunü seçmemizi Nisa 59.ayette ve bir çok ayette açıklamıştır.

İki: Geçmiş olayların hepsinde, Peygamberlerin karşısındakiler hiçbir zaman muhakeme esnasında bu soruları Müslümanlara yöneltmemişlerdir. Dolayısıyla ortada muhakeme olmamıştır. Eğer muhakeme olmamışısa, bu olayların konumuzla alakası yoktur.

Üç: Geçmiş nakillerde muhakeme ifadesi asla geçmemiştir. Ne de bu manaya yakın ve bu manayı andıran bir ifade dahi geçmemiştir.

Allah c.c. Kur’an'ın tafsilli ve açıklanan bir eser olduğunu, sapıkların da müteşabih ve açık olmayan ayetleri takip ettiğini haber vermiştir.[785]

---

[785] Kafirler muteşabihi takip ederler: Ali İmran suresi 7.ayet
Kur’an açık, net ve tafsilli bir kitaptır: Hud suresi, 1.ayet / Fussilet suresi, 3.ayet

İşte bizler Müslümanlar olarak Nisa suresi 59. ve 60.ayetler gibi ayetleri delil alarak, savunmayı ve tartışmayı ve muhakemeyi tağutlara iletenin ve kaldıranların kafir olduğunu söyledik. Hem de bu konuda ayet dışında başka bir şey söylemedik.

Ama zamanımızın müşrikleri ise, muhakeme ifadelerinin geçmediği ayetleri ele alarak, konuyla alakası olmayan kıssaları ortaya çıkararak, savunmayı tağutlara iletmenin küfür olmadığını iddia ederek kafir olmuşlardır. İşte bunlar muteşabihi takip etmişlerdir.

Dört: Bilin ki her hangi bir kafir, herhangi bir Müslümana soru sorduğunda, bu soruya cevap vermek ona muhakeme olduğu manasına gelmez.

Ama ihtilaf söz konusu olduğunda, bu ihtilafı onlara götürmek ve orada çözmeye çalışmak küfür olur.

Bu ikisi arasındaki farkı bütün insanlar anlar. Sadece Allah'ın kalplerini kör ettiği müşrikler anlayamaz.

İşte muasır müşrikler kafirlerin Müslümanlara soru sormalarını ve Müslümanların cevap vermelerini bize delil getiriyorlar ve muhakemede konuşmanın caiz olduğunu iddia ediyorlar!

Allah rızası için insaflı olun! Normal hayatta ki bunu sen mi yaptın? gibi sorulara cevap vermek ile, ihtilaf ve anlaşmayı çözme adına tağuta savunmayı iletmenin ne alakası var?

Sizler bu kadar mı düşünmeyen ve batılı hak gibi göstermeye çalışan bir kavimsiniz?

Allah'a yemin olsun ki Allah'ın c.c. bu ayeti sizin gibi küfrü sabit olan insanlar içindir: “Kafir olanlar vardır ya? Onları uyarsan da, uyarmasan da onlar iman etmezler. Allah onların kalplerini ve duymalarını mühürlemiştir. Gözlerine perde çekmiştir. İşte onlara acı verici bir azab vardır.”[786]

Beş: Ey müşrikler, çok iyi bilin ki bu geçmiş hikayelerden bu çıkarımı tarih boyunca ne bir Peygamber yapmış, ne bir sahabe yapmış, ne bir tabiin yapmış, ne de bir cin yapmıştır. Sizin bu yaptığınız tahrife şeytanlar ve İblis dahi sevinmiştir.

Ama muvahhidler bu sahte oyunlarınıza kanmayacak kadar kuvvetlilerdir.

Bilin ki hiçbir zaman Müslümanların kafirlerle konuşmalarını ele alıp, tağuta muhakemenin ve tartışmayı iletmenin küfür olmadığını ispat edemezsiniz.

Bütün Müslümanlar bilmekteler ki sizlerin bu iddianız sadece hakları batıla çevirmekten başka bir şey değildir.

Sanırım konuşma ile muhakeme arasını ayıramayan kişi, dalalette zirveye ulaşan birisidir.

Altı: Ey kardeşim, bunu bil ki müşriklerin iddialarını yerle bir edesin. Kafirlerin Müslümanlarla tartışması farklı bir şeydir. Kafirlerin seni muhakeme etmesi, senin de muhakemede

---

[786] Bakara suresi, 6-7.ayetler.

tartışmayı ve savunmayı onlara iletmen çok daha farklı bir şeydir.

Bu ikisi arasındaki farkı 10 yaşında ki çocuklar dahi biliyor. Ama müşrikler hala anlamamak için ısrar ediyor.

Bunu bilen kişi, konu üzerinde zikredilen iddiaların hepsinin cevabını anlamış olur.

İbni Manzur şöyle demiştir: "Denilir ki: Hakime Musahame (muhakeme) olduk. O da aramızdaki sorunu çözdü (Ya da: Aramızı buldu. Ya da: Aramızda hüküm verdi)." [787]

İşte muhakeme bundan ibarettir.

Muhaliflerimizin zikrettiklerinde ise bu gibi bir durum yoktur.

Yedi: Sizler diyorsunuz ki: "Firavun Musa'ya soru sordu, Musa da ona cevap verdi, cevabı ile de kendini savundu, ama muhakeme olmadı."

Deriz ki: Aynı hikayede Musa *aleyhisselam* Firavundan istek istedi, o zaman size göre Musa *aleyhisselam* Firavun'dan bir istek istediği için, muhakeme mi oldu?

---

[787] Lisanul Arab. 14.clt. 457.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.
Tenbih: İbni Manzur, bu sözlerin devamında Mulaane'nin tarifini zikretmiştir.

Eğer o olayda muhakeme olsaydı, o zaman Musa'nın *aleyhisselam* orada Firavun'dan istek istemesi de muhakeme olurdu?

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "(Musa *aleyhisselam* dedi ki) **İsrailoğullarını bizimle beraber gönder**."

(Kendisine Allah'ın emri tebliğ edilince Firavun) dedi ki: "Biz seni çocukken himayemize alıp büyütmedik mi? Hayatının birçok yıllarını aramızda geçirmedin mi?

Sonunda o yaptığın (kötü) işi de yaptın. Sen nankörün birisin! "

Musa: "Ben, dedi, o işi o anda sonunun ne olacağını bilmeyerek yaptım.

Sizden korkunca da hemen aranızdan kaçtım. Sonra Rabbim bana hikmet bahşetti ve beni Peygamberlerden kıldı.

O nimet diye başıma kaktığın ise, (aslında) İsrailoğullarını kendine kul köle etmendir."[788]

Derim ki: İşte Musa *aleyhisselam* burada Firavun'dan istek istemiştir, o zaman sizin demeniz lazım ki Musa *aleyhisselam* Firavun'a muhakeme oldu! Bunu diyen de en büyük küfre girmiş, Peygamberlere küfrü nisbet etmiştir.

Hak ve İslam ehlinin sözleri ise şöyledir: Bu gibi olaylarda hüküm isteme yoktur, ayrıca hüküm verilmesi için muhake-

---

[788] Şuara suresi, 17-22.ayetler.

me de yoktur. O zaman bu gibi Müslümanlarla kafirlerin konuşmasını muhakeme için zikretmek, sadece hata ve adaletsizliktir.

Sekiz: Ayrıca o geçmiş olaylarda muhakeme varsa, hangi taraf hakim ki?

Firavun'un Musa'ya soru sormasında, iddia ediyorsunuz ki Firavun hakim, Musa ise mahkum!

Halbuki bu apaçık bir iftiradır.

O zaman eğer Musa Firavun'a bir soru sorsaydı, o zaman Musa hakim, Firavn da mahkum mu olacaktı?

Muhakemede kendini savunmuş mu olacaktı?

İşte bu gösteriyor ki sizler sadece dinle oyun oynuyorsunuz.

Dokuz: Hz. Musa ile Firavun'un hikayesine gelince:

İmam Mekki *rahimehullah* , Firavun'un Musa'ya *aleyhisselam* ''O yaptığın kötü işi yaptın'' ayetini tefsir ederken şöyle demiştir: “Burada Firavun Musa'yı azarlamıştır.”[789]

Derim ki: İşte bu gösterir ki meselede muhakeme yoktur. Meselede sadece azarlama vardır. Kızma vardır. Kızmakla muhakeme arasında da dağlar kadar fark vardır.

---

[789] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur’an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, 8.clt. 5284.s. Yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi.

Diğer iki konu hakkında da hiç kimse muhakeme olduğunu zikretmemişlerdir.

O zaman hak ortaya çıkar ve meselenin sadece tabliğden ve Müslümanlar ile kafirler arasında olan tartışmalardan ibaret olduğunu anlamış oluruz.

On: Geçmiş olayların hepsinde Peygamberlerin kafirlere yaptığı tebliğ görülmektedir. Acaba ne zaman tebliğ yapma muhakeme oluyor?

Ne zaman tebliğ yapma, kendini savunmakla bir tutulabiliyor?[790]

Onbir: Eğer gerçekten bu geçmiş olaylarda muhakeme olsaydı, bu Peygamberler kafirlere muhakeme olmayacaklarını dile getirirlerdi.

Sizler tağuta muhakemeye gittiğinizde, kendinizin muhakeme olmadığını ve sadece savunduğunuzu iddia ettiğiniz söylemek gerektiğini, tağutu tekfir ettiğinizi[791] dile getirmek gerektiğini zikrediyorsunuz.[792]

---

[790] Hz. İbrahim'le karısı olayında ise, zaten muhakeme olamaz. Çünkü İbrahim *aleyhisselam* ile kral karşılaşmyıor bile. Bütün mesele bir soru gönderiliyor, o soruya cevap veriliyor. Muhakeme ve benzeri birşey olmuyor.

[791] Bunu diyen, puta secde ettiği halde puta secde etmiyorum diyen yalancı gibidir.
Allah hepsini ahirette cehennemde yakacaktır.

[792] Bu sözü murcielerin bir kısmı söylüyor. Bazıları da hiç sorun yokmuş gibi muhakeme olmayı normal görüyorlar.

Ey müşrikler, eğer bu Peygamberler muhakemeye gitmişlerse, neden onlar ''Sizlere muhakeme olmuyoruz ey kafirler" gibi hiçbir kelime söylemiyorlar?

Eğer muhakemede onlara muhakeme olmadığını dile getirmek sizlere göre gerekiyorsa, nasıl oluyor da bu Peygamberler o meclislerde muhakeme olmadıklarını dile getirmiyorlar?

İşte bu soru, sizlerin bel kemiğinizi kıran, iddianızı yerle bir eden sorudur.

Ya tevbe edersiniz, ya da muhakemede kendini savunmanın caiz olduğu küfrünüz ile beraber, bu muhakemede onları tekfir etmeyi dile getirmenin gerekli olmadığını söylersiniz.

İki halde de şu anki itikadınızı değiştirmek zorundasınız. Yoksa sizler uyumsuzluk içinde olan, hakkı göremeyen bir kavimsiniz.

Kısacası:

Muhaliflerimiz her hangi bir iddia sana yöneltirlerse, de ki: "Ben Nisa suresi 59.ayet gibi savunmayı ve tartışmayı tağutlara iletmenin küfür olduğuna dair net delilller öne sürmekteyim. Ey müşrikler, sizlerin de böyle apaçık bir şekilde savunmayı ve tartışmayı tağutlara iletmenin caiz olduğuna dair elinizde ne delil var ki?"

İşte bu cevap, bütün müşriklerin dillerini kesecek olan cevaptır.

Rabbim beni, ailemi ve Müslüman kardeşlerimi şu hak yoldan ayırmasın.

2- Tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığını iddia etmeleri ve bu küfürlerinin cevabı ve iddialarının çürütülmesi

1- İddia: İrade kelimesinin manasını tahrif etmeleri ve saptırmaları

“Nisa suresi 60.ayette Allah c.c. tağuta muhakeme olmayı isteyenleri, yani irade edenleri tekfir etmiştir. İstemek de sevmek demektir! O zaman tağuta muhakeme olan herkes tekfir edilmez, sadece severek muhakeme olanlar tekfir edilir.”

İddianın cevabı:

Özet cevap: Bir kişi ne yaparsa yapsın, onu kendi iradesi ile yapar. Arapçada irade ifadesinin manası budur. Bunu anlarsak, tağuta muhakeme olan herkesin kendi iradesi ile muhakeme olduğu için kafir olduğunu anlamış oluruz.

İstemek ve irade etmek, arapça dilinde sadece sevmek manasına gelmemektedir. Sadece bu manaya geldiğini söylemek, arapça diline hakaret etmektir.

Yani: Tağuta muhakeme olan herkes, ona muhakeme olmayı irade etmiştir. İrade etmeden hiç kimse muhakeme olamaz.

Birinci yönden reddiye:

Allah c.c. bir çok ayette tağuta muhakeme olanları mutlak manada tekfir etmiştir. Nisa suresinde ki ayet dışında onlarca ayette tekfir etmiştir. Önceden ayetleri sıralarken bunların bir kısmını zikretmiştik.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, **onun** **hükmü Allah'adır**."[793]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz –Allah'a ve ahirete inanıyorsanız- onu Allah'a ve Rasul'e götürün."[794]**

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Bundan sonra, sizler rabbinizin huzurunda **muhasame olacaksınız.** (tartışacaksınız, savunacaksınız)"[795]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Kitaptan nasipleri olanları görmüyor musun? Aralarında hüküm verilmesi için Allah'ın kitabına davet edilirler. Sonra onlardan bir grub yüz çevirip giderler."[796]

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Allah'a ve Peygamber'e inandık ve itaat ettik" diyorlar; ondan sonra da içlerinden bir grup yüz çeviriyor. **Bunlar inanmış değillerdir**. (Peki, neden

---

[793] Şura suresi, 10.ayet
[794] Nisa suresi, 59.ayet
[795] Zumer suresi, 31.ayet
[796] Ali İmran suresi, 23.ayet

inanmış değiller? Neden bu adamlar kafirler? Ya da münafıklar?)

(Çünkü) Onlar, aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Peygamber'e **çağırıldıklarında**, bakarsın ki içlerinden bir kısmı **yüz çevirip dönerler.**

Ama, eğer (Allah ve Rasulunün hükmettiği) hak kendi lehlerine ise, ona boyun eğip gelirler.

Kalplerinde bir hastalık mı var, yoksa şüphe içinde midirler, yahut Allah ve Rasulünün kendilerine zulüm ve haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, asıl zalimler kendileridir!

Aralarında **hüküm vermesi** için Allah'a ve Rasulüne **davet edildiklerinde**, müminlerin sözü ancak "İşittik ve itaat ettik" demeleridir. İşte asıl bunlar kurtuluşa erenlerdir.

Her kim Allah'a ve Rasulüne itaat eder, Allah'a saygı duyar ve O'ndan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir."[797]

Dolayısıyla meseleyi bir tek Nisa 60.ayette sınırlandırmanız, Allah'ın dinine iftira attığınızı göstermektedir.

İkinci yönden reddiye:

Bu basit ve kale alınmayacak kadar düzeysiz ithamın cevabını, geçmişte de zikrettiğimiz şu sözler ile verelim inşallah.

---

[797] Nur suresi, 47-52. ayetler

İrade demek, bir şeyi yapmadan önce istemek demektir. Eğer yaparsa, isteği ile yapar, isteksiz hiç kimse hiçbir şey yapamaz.

İbni Manzur şöyle demiştir: “Bir şeyi irade etti, yani meşiet etti demektir.

Saleb şöyle demiştir: “İrade, severekde olur, sevmeyerek de olur.” “[798]

Derim ki: Saleb'in bu sözü tek başında, muhaliflerin iddia ettiklerini yerle bir etmektedir. Her kim tağuta muhakeme olmak isterse kafir olur. Eğer amelî olarak muhakeme olursa, bu durumda iradesini görtemiş olur. Ama kimse iradesiz muhakeme olmaz, bu imkansızdır. Ancak akılsız ve deli olması lazım.

İstemek, yani irade demektir. İradenin arapçada kullanılması: Bir şeyi yapmadan önce, onu yapmayı istemek ve arzu etmektir.

Eğer bir kişi bir işi yaparsa, bu gösterir ki o kişi o şeyi yapmak istemiştir. Hiç kimse istemeden hiçbir şeyi yapmaz. Ama severek yapabilir, sevmiyerek de yapabilir, iki durumda da isteklidir. Severek istemiştir, sevmeyerek istemiştir denir.

İbni Manzur, Nahl suresi 98.ayetin tefsirinde[799] der ki: “Yani: Kur’an'ı okumak istediğinde manasındadır. Burada se-

---

[798] Lisanul Arab. 3.clt. 188.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.

bebin oluşturduğu şey zikredilmiştir. O da: Kur'an'dır. Sebeb ise, sebebin oluşturduğu şey zikredildiğinden zikredilmemiştir. Sebeb ise: **İradedir**."[800]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Kalbin amelleri (hareketleri) çok fazladır. İlim ve irade (istek) gibi mesela."[801]

İbni Manzur şöyle demiştir: "Ufak ve büyük tuvalet, kişi irade etmeden çıkmaz."[802]

Derim ki: İşte bu nakiller gösteriyor ki bir kişi, bir şeyi irade edip istemeden yapmaz. Bir şeyi yaparsa, bu onu istediğini gösterir. Hiç kimse istemeden gidip yemek yemez. Yemek yemesi onun yemek yemeği istediğini göstermektedir.

Aynı şekilde bir kişi gidip de tağutun mahkemesinde kendini savunuyorsa ve bu yaptığı ile onlara muhakeme oluyorsa, bu gösterir ki o kişi tağuta muhakeme olmak istemiştir.

Üçüncü yönden reddiye:

Ebus Suud el-İmadi, tefsirinde muhakemeye gidenleri tekfir ederken şöyle demiştir: "(Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyor-

---

[799] Allah c.c. şöyle buyurmuştur: Kur'an'ı okuduğunda, kkovulmuş şeytandan Allah'a sığın.

[800] Lisanul Arab. 2.clt. 582.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.

[801] Lisanul Arab. 14.clt. 145.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.

[802] Lisanul Arab. 4.clt. 19.s. Dar Sâdır bsk. Yazarı: Ebul Fadl Muhammed bin Mukrim, Cemaluddin İbni Manzur. 711.yılda vefat etmiştir.

lar[803]) İşte görüldüğü gibi ayette **kötülenen ve şaşırılan** şey, muhakeme olmadan evvel **muhakeme olmayı istemek hakkındadır**. Aynı zamanda (kötülenen ve şaşırılan şey, tağuta muhakeme) olursa da geçerlidir. Ayetlerin bu şekilde olmasının sebebi, ona (tağuta) muhakeme olmanın çok acayip bir durum olmasıdır. İstemek dışında bu durum kesinlikle vakii olarak gerçekleşmemelidir. Bir de (istemek dışında) gerçekleşire, acaba durum ne olur?"[804]

Derim ki: Gerçekten meseleyi çok güzel bir şekilde açıklamış, muhakeme olanların kafir olduğunu net bir şekilde ispat etmiştir. Sadece istemek ile kafir olacaklarını haber vermiştir. Bir de bunu vakii olara erçekleştirirse, ne kadar derindne kafir olur acaba? Demektedir.

Kısacası: İrade etmek, bir şeyi yapmadan önce meydana gelir. İradeden sonra kişi ister o şeyi yapar, isterse yapmaz. İşte sadece tağuta muhakeme olma iradesi bir kişşide varsa, o kişi muhakeme olmasa bile sadece iradesi ile kafir olur.

Eğer muhakeme olursa, bu sadece onun irade ettiğini göstermektedir. Yoksa irade etmedne hiç kimse hiçbir şeyi yapamaz. Severek de yapsa, sevmeyerek de yapsa, isteği ve iradesi ile yapmıştır.

İşte arapça ve Kur'an dilinde irade ifadesinin manası budur.

---

[803] Nisa surei. 60.ayetin tefsiri.
[804] İrşadul Aklus Selim. İhyaut Turas bsk. 2.clt. 195.s.

Dördüncü yönden reddiye:

İbrahim el-Kur'ani, niyetten söz ederken şöyle demiştir:

"İkinci olarak: Sen (niyeti) bunda fayda göreresek **irade** edersin.

Üçüncü olarak: Onu kastedersin ve Allah'ın izniyle îcad etmeyi **irade edersin**. **Bundan sonra âzaların hareketleri oluşmaya başlar**…"[805]

Derim ki: İşte lugavîlerden ve fıkıhçılardan olan İbrahim el-Kur'ani, net bir şekilde bir insanın hareketlerinin ancak ve ancak, irade ve niyetten sonra meydana geldiğini zikretmektedir.

Beşinci yönden reddiye:

Gazali şöyle demiştir: "Bil ki niyet, **irade** ve kastetmek öyle ifadelerdir ki, hepi bir manayı taşımaktadırlar. Bu da, kalbin hali ve vasfıdır, bu hali ve vasfı bilmeyi ve amel etmeyi gerektirmektedir.

İlim: En başta olur. Çünkü ilim (iradenin) aslı ve şartıdır.

Amel ise: (iradeyi) takip eder. Çünkü **iradenin gösterişi amelin vukû bulması ve oluşmasıdır**."[806]

---

805 Îmâlur Rivayât. 60.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
806 İhyâ Ulumuddin. 4.clt. 356.s. / Îmâlur Rivayât. 60.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Derim ki: Bu konuda Gazali'ye tarih boyunca hiç kimse reddiye vermemiş ve irade hakkında ki bu sözlerini herkes kabul etmiş ve doğru görmüştür. Bu da bizim dediğimizin aynısıdır.

Özetleyelim; Bir kişi bir şeyi yapmadan önce onu irade eder, sonra yapar. İrade etmeden hiçbir şeyi yapamaz. Eğer yaptı ise, bu yapması onun irade ettiğini göstermektedir.

Bunu anlarsak, tağuta muhakeme olan birisini gördüğümüzde, tağuta muhakeme olması onun tağuta muhakeme olmayı irade ettiğini göstermektedir.

O zaman şunu anlarız; İrade ifadesi, bir şeyi yapmaktan daha geniş manayı içermektedir. Bir kişi, bir şeyi irade eder, irade ettikten sonra onu yapar. Dolayısıyla bir kişi tağuta muhakeme olmasa bile, sadece ve sadece tağuta muhakeme olmayı irade ederse, kafir olur. Bir de bunun üzerine iradesini tasdikleyerek fiîli ile tağuta muhakeme olursa, bu durumda daha fazla küfür işlemiş olur ve irade küfrünü amelî küfrü ile tasdiklemiş olur.

Allah'a şükürler olsun.

2- İddia: "Tağuta muhakeme küfrü, İslam mahkemesi varken vardı! Ama günümüzde İslam mahkemesi olmadığı için, tağuta muhakeme olmak küfür değildir!"

İddianın cevabı:

***Özet cevap**:* Nasıl Allah c.c. Namaz kılın dediğinde, bu emrin her zaman ve her mekan için geçerli olduğu katî ve kesin bir şey ise, aynı şekilde tağuta muhakemenin küfür olması, her zaman için ve her mekan için katî olan bir hükümdür. Çünkü bütün deliller buna delalet etmektedir.

Ayetlerin genel geldiğini anlarsak, hükmün de genel olduğunu anlamış oluruz. O zaman net bir şekilde tağuta muhakemenin küfür olduğunu her zaman ve her mekan için geçerli olduğuna iman ederiz. Böyle iman etmeyenin de küfrüne hükmederiz.

Allah'a şükürler olsun ki, siz kafirlerin iddiaları ancak ve ancak böyle basit iddialarla gerçekleşebilir. Hiç biriniz gidip de Kur'an'dan bir ayet zikrederek, tağuta muhakemenin küfür olmadığını dile getiremediniz. Küfürde en cürretkarlarınız hariç…

***Birinci reddiye**:*

Acaba nerede, hangi ayette ve hangi hadiste tağuta muhakeme olmanın küfür olması, İslam mahkemesi varken şartı ile tahsislenmiş?

Sizler bilmiyormusunuz ki Allah c.c. “Namaz kılın”[807] dediğinde, “Allah, isa oğlu meryemdir diyenler kafir olmuşlardır.”[808] dediğinde, bu dedikleri her zaman için geçerlidir?

Sizler bu ayetlerin her zaman için geçerli olduğunu kabul ediyorsunuz. İslam devleti gitse dahi bu hükümler değişir demiyorsunuz. Ama muhakeme meselesine gelince, işinize gelmediğinden hemen İslam mahkemesi şartını getiriyorsunuz. Bu nasıl bir ahlak ve akidedir?

İkinci reddiye:

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, **tağuta muhakeme** olmak istiyorlar. Halbuki şeytan onları (tağuta muhakeme olmayı istettirerek) büsbütün saptırmak istiyor.”[809]

Derim ki: İşte bu beyandan ve açıklamadan daha net hangi açıklama olabilir ki?

Allah c.c. tağuta muhakeme olanları kayıtsız şartsız tekfir etmektedir. Hiçbir istisna getirmezken, nasıl olur da kafadan çıkartılıp bir istisna getirilebilir?

---

[807] Bakara suresi, 43.ayet
[808] Maide suresi, 17.ayet
[809] Nisa suresi, 60.ayet

Üçüncü reddiye:

Ayrıca sizler, Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler hakkında konuşurken, İslam hükümeti varken hükümler değişir, İslam hükümeti yokken hükümler değişir demiyorsununuz.

O zaman tağuta muhakeme meselinde neden ve hangi hakla ve cesaretle İslam mahkemesi olmazsa hüküm değişir iftirası ile öne çıkıyorsunuz ve haddi aşıyorsunuz?

Sizler İslam hükümeti yokken tağut ile hükmedenleri tekfir ediyorsunuz, ama İslam hükümeti yokken tağuta muhakeme olanları tekfir etmiyorsunuz?

Bu nasıl bir uyumsuzluktur?

Ya hepsini tekfir edin ve hakkı görün. Ya da küfürde iyice ilerleyin ve kimseyi tekfir etmeyin. Ama uyumsuzluk yapmayın. Cennet ve Cehennem yolu önünüzdedir, hangisini seçmek isterseniz seçin.

Dördüncü reddiye:

Allah'ın c.c. Nisa suresi 60.ayette zikrettiği mana çok açıktır. Her kim tağuta muhakeme olursa, tağutu tekfir etmiştir. Tağutu tekfir etmeyen kişi de Allah'a iman etmemiştir. Onları tekfir etmeyen ise, tağutu tekfir etmediği için Müslüman değildir.

Alûsi tefsirinde şöyle demiştir: " "Allah'ın indirdiğine gelin"[810] Yani: **Kur'an'da olan hükümlere gelin** demektir."[811]

Derim ki: Alûsi doğru söylemiştir. Mesele İslam mahkemesine gelmek değil, **mesele Allah'ın indirdiğine gelmektir**.

Müfessirlerin sözlerine bakıldığında, hemen hemen hepsinin böyle dedikleri görülmektedir. Hepsi meselenin Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmak ile alakalı olduğunu zikreder. Hiç biri meselenin İslam mahkemesi ile alakalı olduğunu zikretmez. Bu da meselede icma olduğunu göstermektedir.

Eğer bunu anlarsak, tağuta muhakeme olanların kafir olmasının her zaman için geçerli olduğunu anlamış oluruz.

***Beşinci reddiye**:*

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "İşte bu geçmişte gerçekleşen Allah'ın sünnetidir. Allah'ın sünnetinin **hiçbir zaman değiştini göremezsin**."[812]

Derim ki: Sünnet demek âdet ve Allah'ın yaptığı şeyler, koyduğu ve farz kıldığı kurallardır.

Allah c.c. bunların değişmeyeceğini haber vermiştir. Diğer ayette şöyle buyurmuştur: "Bu gün **sizin dininizi tamamladım**."[813]

---

[810] Nisa suresi, 61.ayet
[811] Ruhul Meani. 4.clt. 110.s.
[812] Fetih suresi, 23.ayet / Benzeri: Ahzab suresi, 62.ayet
[813] Maide suresi, 3.ayetin bir kısmı.

Derim ki: İşte bu ayet de gösteriyor ki Allah c.c. dinini tamamlamıştır. Artık din zamanlara ve mekanlara göre değişemez ve değişmeycektir.

Eğer Allah c.c. dinini tamaladıysa, artık Allah'ın sünnetinin hiçbir zaman değiştini göremeyeceksek, o zaman 1400 yıl boyunca tağutlara muhakeme olmanın küfür olmasına, 1400 yıl sonra küfür değildir demek, sadece ve sadece Allah'ın izin vermediği bir kanun koyma, teşrî yapma ve yeni din üretmedir.

İşte her kim İslam mahkemesi yokken tağuta muhakeme olmanın küfür olmadığını iddia ederse, yeni bir din oluşturan tağut konumundadır. Bu kişilerden Allah'a sığınırız.

Altıncı reddiye:

İmam Mekki *rahimehullah* Allah'ın şu sözünün tefsirinde "Hesaplar Allah'a geri çevirlir."[814] şöyle demiştir:

"Burada Allah'u telala bizlere öğretti ki hesaplar ve **cezalandırmalar**[815] ona geri çevirilir. Hem şu an, **hemde her zaman** ona geri çevirilir…"[816]

Derim ki: İşte hem ayet, hem de Mekki'nin sözü çok nettir. Hüküm ve **tevhid ve muhakeme** meseleleri her zaman için

---

[814] Bakara suresi, 210.ayet
[815] İşte bu muhakemeyi de içrmektedir.
[816] el-Hidaye İla Bulugin Niyahe Fi İlmi Meanil Kur'an'i ve Tefsirihi ve Ahkamini ve Cumel Min Fununihi, 1.clt. 691.s Yazarı: Ebu Muhammed Mekki bin Ebi Talib el-Kaysi..

geçerlidir. Hiçbir zaman din değişmez. Şüphe yok ki Allah katında ki din İslamdır[817].

Yedinci reddiye:

Şeyh İbrahim bin Ömer el-Bukâî tefsirinde şöyle demiştir: "**Her ne zaman ona (tağuta) muhakeme olurlarsa, bu durumda ona iman etmiş olurlar. Allah'a kafir olmuşlardır**."[818]

Derim ki: Bu da kayıtsız şartsız tağuta muhakeme olanları tekfir etmektedir. Bu meselede ihtilaf zikretmemiştir. Bu gösterir ki bu sözleriyle bu meselenin küfür olmasında icmayı nakletmektedir.

Alimler nasıl ki Allah'ı birlemeyen ve şirk koşan kafirdir derlerken, her zaman bu meselede icma vardır demezler. Ama bilinmektedir ki şirk koşanın küfründe icma vardır. İşte tağuta muhakeme olanların tekfiri de böyledir. Tağuta muhakeme olmanın küfrü icma edilmiş bir meseledir. Her alim bunda icma olduğunu zikretmese bile, ayetler net olduğundan meselede icma olduğu bütün Müslümanlar arasında bilinmektedir.

Bu konuda ayetler net olduğundan da, bu mesele hakka muhalefet eden kişi tekfir edilir.

---

[817] Bkz: Ali İmran suresi, 19.ayet
[818] Nazmud Durar. 5.clt. 313.s .Darul Kitabil İslami bsk.. Bukâî 885.yılda vefat etmiştir.

İşte hocanın “Her ne zaman” ifadesi, kayıtsız şartsız bütün zamanlarda tağuta muhakeme olanların tekfir edilmesi gerektiğini söylediğini göstermektedir.

***Sekizinci reddiye**:*

Hafız İbni Kesir şöyle demiştir: “İşte bu gösteriyor ki, **anlaşmazlık esnasında** Kitab'a ve sünnete **muhakeme olmayan** ve bunların hükümlerine geri dönmeyen kişi, Allah'a ve Ahiret gününe **İman etmemiştir.**[819]”[820]

Derim ki: Görüldüğü gibi istisna zikretmemiştir. Tağuta muhakeme olan herkesi tekfir etmiştir.

***Dokuzuncu reddiye**:*

Şeyhulİslam İbni Teymiyye *rahimehullah* şöyle demiştir: “**Ondan (Allah'tan) başkalarına muhakeme olmayı terk edip, sadece ona muhakeme olmalısın.**

Ondan başakalarına tartışmanı kaldırmayı terk edip, sadece ona tartışmanı kaldırmalısın.”[821]

Derim ki: İşte Şeyhulİslam, bu sözlerinde tağuta muhakeme olmamayı dinin aslından addetmiş, İslam mahkemesi ile meseleyi bağlamamıştır. Hatta görüldüğü gibi **Müslüman**

---

[819] İbni Kesir, bu sözleri ile tağuta muhakeme olan herkesi, istisnasız tekfir etmiştir.
[820] Tefsirul Kur’anil Azim, 2.clt. 346.s. Yazarı: hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.
[821] Minhacus Sunne en-Nebeviyye. 5.clt. 348.s. Muhammed Raşad Salim tahkiki ile olan nusha.

olmanın şartını buna bağlamıştır. Müslüman olmanın şartının tağuta muhakeme olmamak olduğunu zikretmiştir.

***Onuncu reddiye**:*

Şeyhulİslam İbni Teymiyye şöyle demiştir: "**(Müslümanlar) Anlaşmazlığa düştükleri konularda, anlaşmazlıklarını Kitab'a ve sünnete geri çevirmelerinin gerekliliği vardır**. Ve **her kim böyle yapmazsa**, **onun münafık olduğunun delili vardır**…"[822]

Derim ki: İşte Şeyhulİslam istisnasız tağuta muhakeme olan herkesi tekfir etmektedir. Hatta net bir şekilde direk savunmayı ve tartışmayı tağuta götürenleri dah kayıtsız şartsız tekfir etmektedir.

***Onbirinci reddiye**:*

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir: "Bundan maksat şudur: **İman ehli**, **anlaşmazlığa** düştüklerinde **anlaşmazlıklarını Allah'a ve Rasulune geri çevirirlerse**, bu durumda onların bazı ahkamlarda ki ihtilafı, (bu ihtilafı Allah'a çevirdikleri müddetçe) onları imanın hakikatinden dışarıya çıkarmaz.[823] Nasıl ki Allah iman ehline bu şartı[824] şu sözünde koşmuştur: "Her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, eğer

[822] Mecmuul Fetava. 17.clt. 303.s.
[823] Yani: İhtilaf ettiğinde, onu Allah'a ve Rasulune geri çevirirsen, işte bu durumda tevhidi tatbik etmiş olursun.
[824] Yani: Allah'ın şartı şudur: İhtilaf esnasında bu ihtilafı Allah'a ve Rasulune geri çevirirsen, iman ehlindensin. Yoksa değilsin.

Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsanız, onu Allah'a ve rasulune geri çevirin."[825]

Hiç şüphe yoktur ki şarta bağlanmış hüküm, şart ortadan kalkarsa hüküm de ortadan kalkar.[826]"[827]

Derim ki: Görüldüğü gibi Müslüman olmanın şartı, ihtilaf söz konusu olduğunda Allah'a ve Rasulune muhakeme olmak, tartışmayı ve anlaşmayı onlara götürmekten ibarettir.

İşte bu İslamın aslıdır. Her kim bunun aksini yaparsa, bu durumda Müslüman değildir. Çünkü İbnul Kayyım'in dediği gibi Müslüman olma şartı, ihtilaf söz konusu olduğunda Allah ve Rasulune geri çevirmeye bağlanmıştır.

Eğer her hangi bir zamanda onlara geri çevirmezsen, şart ortadan kalktığı için kafir olursun.

Özet: Müslüman olmanın şartı, Nisa 59.ayette geçtiği gibi anlaşmazlığı Allah'a geri çevirmektir. Bunu yapmadan kimse Müslüman olamaz. İbnul Kayyım'in dediği gibi.

---

[825] Nisa suresi, 59.ayet

[826] Yani: Eğer Allah c.c. imanın şartı olarak, ihtilafını ve savunmanı Allah'a ve Rasulune geri çevirmeni emretmiş ve bunu şart koşmuş ise, sen anca bunu yaparsan müminsin. Bunu ihtilaf söz konusu olduğunda yapmazsan, mümin değilsin. Mümin olmayan kişi de elbette kafirdir.

[827] İlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. Yaklaşık: 40.s. Naklin tamamımı önceden nakletiştik.

***Onikinci reddiye**:*

İbnul Kayyım şöyle demiştir: "Yine Allah'ın şu ayeti: "Her hangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz"[828] **şartı**[829] zikrederken **genel bir sözdür**. Dolayısıyla **müminlerin anlaşmazlığa düştüğü herşeyi içermektedir**. Din konusunda ince ayrıntılarından en açık meselelerine kadar içermektedir."[830]

Derim ki: Ayet görüldüğü gibi geneldir.

İbnul Kayyım de bunu desteklemektedir.

Eğer ayet genelse, nasıl oluyor da İslam mahkemesi yokken ayet çöpe atılıyor?

Bizler asla hiçbir ayetin hiçbir zaman çöpe atılmasına izin vermeyeceğiz. Allah'ın Kur'an'ı bütün zamanlar için inmiştir. O zaman ister İslam mahkemesi olsun, ister olmasın, tağuta muhakeme olan kafirdir. Savunmasını ve tartışmasını tağuta ileten kafirdir. Bunları tekfir etmeyen de, İslamın aslını bilmeyen cahil kafirlerdendir.

---

[828] Nisa suresi, 59.ayet
[829] İşte Müslüman olmanın şartı budur.
Sen eğer tartışmanı ve savunmanı Allah'a ve Rasulune iletirsen, Müslümansın.
Eğer sen tartışmanı ve savunmanı tağutlara iletirsen, kafirsin.
Bunlar birbirlerinin zıttıdır.
[830] İlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. Yaklaşık: 40.s. Naklin tamamımı önceden naklemiştik.

***Onüçüncü reddiye*:**

İbnul Kayyım şöyle demiştir: "**İman ise, Peygamberin getirdiği ile ona muhalefet eden diğer bütün[831] yollar, (iddiaya göre) hakikatler, inançlar, siyasetler ve görüşlere savaş açmayı gerektirmektedir**. (Allah) onlarla savaşmaya izin vermiş, onlarla ortayı bulamaya izin vermemiştir. Muvaffak kılan Allah'tır."[832]

Derim ki: Burada da İslam mahkemesi olmadığında muhakeme hükümlerinin değiştini iddia edenlere reddiye vardır. İbnul Kayyım, burada kafirler ile **her an savaş içinde olduğumuzu**, onlarla **hiçbir zaman birleşemeyeceğimizden** söz etmiştir.

Bir kişi eğer **İslam mahkemesi olmadığında, onların mahkemesi ile birleşeceğimizi iddia ederse, ya da onların mahkemesine gidenleri kardeşlerimiz olarak göreceğimizi iddia ederse**, bu durumda Allah'ın dinine iftira atmış ve kafir olmuştur.

***Ondördüncü reddiye*:**

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir: "Bundan sonra Allah kendi nefsi ile yemin eder ki kullar (insanlar) **imansızlardır**[833], ta ki Allah'ın Peygamberini aralarında çıkan bütün

---

[831] İşte İbnul Kayyım burada her zaman ve her mekan için genelleme yapmıştır.

[832] İlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. Yaklaşık: 40.s.

[833] نَفْيِ الْإِيمَانِ عَنْ الْعِبَادِ

anlaşmazlıklarda[834], ince ve açık meselelerde[835] **hakem tayin edene kadar**. Kulların sadece (Peygambere) tahkim olmaları ile mümin olmadıklarını, ek olarak Peygamberin verdiği hüküm hakkında göğüslerinden rahatsızlık ve sıkıntı kalkana kadar iman etmeyeceklerini haber vermiştir[836]. Bununla da Allah c.c. (mümin olmaları için) yetinmemiş, ta ki **tamamen**

İşte bu sözü gösteriyor ki, asla **bir kişi Allah'a muhakeme olmadığı takdirde mümin değildir**.
Nisa suresinde geçen bu ayetler, özellikle İbnul Kayyım'in bu sözleri ile tefsir ettiği Nisa 65.ayet, apaçık bir şekilde gösteriyor ki bir kişi **Allah'a ve Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmadan, Müslüman olamaz**.
Eğer bunu anlarsak, **aksini yapanın, yani tağutlara muhakeme olanın Müslüman olmadığını ve İslamdan fazlasıyla uzaklaştığını anlamış oluruz**.
Eğer bazen İslama muhakeme olur, bazenleri tağuta muhakeme olursa, anlarız ki bu kişi müşriktir. Tıpatıp bazen Allah'a secde eden, bazen puta secde eden gibidir. Onları tekfir etmeyenler de, puta secde edenleri tekfir etmeyenler gibidir.
Aynı zamanda İbnul Kayyım bu sözüyle insanların genelini tekfir etmiştir. Sadece müminler olan azınlık grup hariç.

[834] Burada da savunmayı tağutlara iletenleri tekfir etmiştir. Savunmayı Allah'a götürüp Allah'ı hakem tayin etmeyen herkesi tekfir etmiştir.

[835] Bu gösteriyor ki büyük şirklerde hafi ve zahir gibi bir bidat ayrımı yoktur.
Dolayısı ile en ufak, dinde en gizli meselede her kim Allah'a muhakeme olmazsa, tağutlara muhakeme olursa, kafirdir. Bunda icma vardır.

[836] Allah c.c. Peygambere muhakeme olan kişinin mümin olmadığını söylüyor, ta ki onun hükmünden kalbi ile dahi tamamen razı olana kadar.
Günümüzde ise bir çok müşrik, Peygambere inene muhakemeyi terk edip, tağuta muhakeme oluyorlar!
Arada ne kadar büyük fark var!
Bir de bazıları, hala tağuta muhakeme olanları tekfir etmekten geri durmaktadırlar! Bunların da ne kadar büyük bir küfür çukuru içinde oldukları apaçıktır.

teslim olamlarını, tamamen hükmünü takip edene kadar[837] **(İşte o zaman anca mümin olabilirler)** ."[838]

Derim ki: Bu sözü çok nettir. Hele şu sözüne dikkat edersek "**tamamen hükmünü takip edene kadar**" anlarız ki kayıtsız şartsız ve her zaman için Allah'ın hükmünü takip etmeyen kişi kafirdir. Allah'a muhakeme olmayan kişi kafirdir.

Eğer Allah'a muhakeme olmayan kişi kafir ise, bu kural da her zaman için geçerli ise, buradan anlarız ki bir kişi bir de bunun tersini yaparak tağuta muhakeme olursa, iyice büyük bir şirk işlemiştir. Allah'ım, bizleri küfürlerden ve şirklerden koru.

Onbeşinci reddiye:

Günümüzde tağuta muhakeme olanlara diyorsun ki: Gel, Müslümanlara muhakeme ol.

Diyorlar ki: İslam hükümeti yok.

Bizde diyoruz ki: Ama İslam mahkemesi var! İslam mahkemesini bizler Müslümanlar olarak kendi aramızda kuruyoruz.

Diyorlar ki: Ama kimse sizi takmıyor ki?

---

[837] Yani: Bazenleri İslama muhakeme olup, bazenleri İslama muhakeme olmayanları tekfir etmektedir.
Günümüzde İslam mahkemesi yok diye tağutlara muhakeme olanlar da bunlar gibilerdir.
[838] İlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. 40.s.

Biz de diyoruz ki:

Sana iki yönden cevap veririz:

Bir: Elbette müşriklerin bizlere İslam mahkemesi kurmamız için bir ev, hatta bir bina vereceklerini düşünemezsin.

İki: Ayrıca senin şirkin kalbine o kadar işlemiş ki, tağutun mahkemeleri gibi büyük binalar olmadan, İslam mahkemesini tanımıyorsun.

Diyorlar ki: Ama sizlerin gücünüz yok.

Biz de diyoruz ki: Bizler elimizden geldiğince İslam mahkemesinde Allah'ın hükmü ile hüküm vermeye çalışıyoruz. Eğer bir müşrik Müslümanın malına el koydu ise, onu elimizden geldiğince bulup ondan almaya çalışıyoruz.

Ama müşrik kişi, bu açıklamdan sonra hala kibirlenir ve der ki: Sizin o kadar gücünüz yok. Bu nedenle ben tağutun mahkemesine gitmeye mecburum.

Evet, böyle derler. Bizim kendi aramızda kurduğumuz İslam mahkemesini mahkeme diye dahi isimlendirmezler. Gidip de tağutun mahkemesine giderler.

İşte bu adamlara ne kadar desen ki İslam mahkemesine gelin, bu adamlar asla gelmezler.

Elbette tevbe edip de Müslüman olanları müstesna.

Eğer bunu anlarsan, bu müşriklerin ''İslam mahkemesi yok ki?", "Yâ param giderse?", "Ne yapayım ki?", "Elim kolum bağlı durayım mı?", "ah! keşke İslam mahkemesi olsa da tağuta muhakeme olmasak!" gibi sözlerinin sadece yalan, safsata ve İslamla dalga geçmekten başka bir şey olmadığını anlarsın.

Bunu da anlarsan, bu adamları tekfir etmeyenlerin ne kadar derin bir küfür içinde olduklarını anlarsın.

Bu müşriklerden birisine desen ki: Kur'an ve sünnet ile yöneten Müslümanlara muhakeme olsana! Neden kafirlere muhakeme oluyorsun?

Bunu dediğinde, seni azarlayarak, sinsice ve tiksindirici bir şekilde gülerek "Bu zamanda nerede İslam mahkemesi varmış?" derler. Allah'ın laneti onların üzerine, onları Müslüman görenlerin üzerine olsun.

Onaltıncı reddiye:

Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki, Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "Burada, **tağutu <u>tekfir etmeleri ile</u> emrolundukları halde, ona muhakeme olmalarına <u>şaşırılmıştır</u>**."[839]

Derim ki: Eğer tağuta muhakeme olmak, tağutu tekfir etmemek ise, bilmeliyiz ki ister İslam mahekemesi olsun, ister

[839] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 6.clt. 456.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

olmasın, tağuta muhakeme olan kişi tağutu tekfir etmemiştir.

Buradan anlarız ki her kim İslam mahkemesi yokken tağuta muhakeme olmak küfür değildir derse, o zaman İslam mahkemesi yokken tağutu tekfir etmek gerekli değildir demesi lazımdır. Ve bunu demek İslamın bir çoğunu inkar etmek ve küfürde iyice ileriye gitmektir. İşte İbni Âdil, zamanımızın murcielerine 600 yıl önceden reddiye vermektedir.

***Onyedinci reddiye**:*

Sahabelerden İmam Cabir bin Abdullah *radiyallahu anh* şöyle demiştir: “Kendisine muhakeme oldukları tağutların biri Cüheyne'de idi, biri Eslem'de idi. Her bölgede bir tane (tağut) vardı. Onlar, kahinlerdir. Şeytanlar onlara gelirlerdi.”[840]

Derim ki: İşte Cabir *radiyallahu anh* net bir şekilde, eskiden tağutların heryerde olduğunu zikretmiştir. Onlara muhakeme olunduğunu zikretmiştir. İmam Taberi de bu geçmiş sözü senedi ile zikrettikten sonra, muhakemeden kastedilenin **ibadet** olduğunu açıklamış ve tağutun manasında rivayet edilen nakilleri bir araya getirmiştir[841].

Eğer tağuta muhakeme ibadetse, nasıl olur da bu zaman zaman değişebilir ki?

---

[840] Sahihi Buhari. 6.clt. 45.s. Tukun Neca bsk. Nisa 43.ayetin tefsirinden hemen sonra zikretmiştir.
[841] Tefsiri Taberi. Camiul Beyan. 5.clt. 418-419.s. Ahmed Şakir'in tahkikiyle olan bsk.

Pusa secde etmenin küfür olması zamana göre deişmiyorsa, tağuta muhakeme olmanın küfür olması da zaman zaman deişmeyen bir şeydir.

***Onsekizinci reddiye**:*

Muhammed es-Sıddıkî el-Bekri[842], tefsirinde tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu zikrettikten sonra, Nisa suresi 61.ayetin tefsirinden söz ederken şöyle demiştir:

" "Eğer onlara denirse" Yani: Eğer Müslümanlar o (münafıklara) derseler ki: "Allah'ın indirdiklerine gelin" Yani: **Allah'ın <u>indirdiği</u> hükümlere <u>gelin</u>**.

"Ve Peygambere gelin" Yani: **<u>Aranızda hüküm verilmesi için</u>**.

"Münafıkların senden yüz çevirdiklerini" Yani: Senden başkasına gittiklerini (görürsün)…"[843]

Derim ki: İşte es-Sıddıkî Nisa 60.ayetlerin İslam mahkemesi varkenle bir alakası olmadığını haber veriyor.

Mesele İslam mahkemesi değildir. İslam mahkemesinin konuyla hiçbir alakası yoktur. Aksine meselenin Allah'ın indirdiği hükümlere muhakeme olmak ile, tağutun koyduğu küfür kanunlarına muhakeme olmamak ile alakası vardır.

---

[842] Bu kişi Şeyhulİslam İbni Teymiyye'nin reddiye verdiği ve Bekri adında meşhur olan kişi değildir. Bu kişi bir başkasıdır.

[843] Tefsirul Bekri. Yazarı: Muhammed el-Bekri. 952.yılda vefat etmiştir. 1.clt. 257.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Mesele savunucu ve tartışma kaynağı olarak Allah'ın indirdiği hükümere geri dönmek ve başvurmak ile alakalıdır. Tağutun koyduğu necis ve kirli hükümlere geri dönmemekkle alakalıdır.

İşte tağuttan yüz çevirerek Allah'ın indirdiklerine yönelen kişiye Allah rahmet eylesin.

3- İddia: "Bazı rivayetlerde, Nisa 60.ayet olan muhakeme ayetinin nüzul sebebi geçmiştir. Nüzul sebebinde, bir grubun Hz. Muhammed'in *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmünden yüz çevirip kafirlere gittiği ve onlara muhakeme oldukları geçmektedir. O zaman anlıyoruz ki tağuta muhakeme olanların tekfiri, sadece İslam mahkemesi varken geçerlidir."

İddianın cevabı:

***Özet cevap**:* Ayetin nüzul sebebi sadece özel değildir. Bir çok nüzul sebebi genel ve darulküfürde muhakeme olmanın küfür olduğuna delalet etmektedir. Ayrıca bizler ayete bakarız, ayetin nüzul sebebine değil. Ayetin nüzul sebebi, itikadî bir çok konuda icma ile ayeti tahisleştiremez. Ayetin manası icma ile geneldir.

Bu iddianız ile, Allah'ın dinine iftira attınız, İslam tarihinde yaşayan bütün alimlere de muhalefet ettiniz.

***Birinci reddiye**:*

İlk önce unutmayalım ki Allah c.c. ayette apaçık bir şekilde tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir. Bütü ayetlerin nüzul sebebi, ayetin manasını değiştiremez.

Ayetin nüzul sebebinin manası ise şudur: Bu ayet şu olayla birlikte indi, bu ayetin manası şu olayı da içerdi.

Ama bu ayetin manası sadece inen kişiler hakkındadır gibi bir iddia da bulunmak hatadır.

İkinci reddiye:

Nisa suresi 60.ayetin nüzul sebebi:

Aslında sizler, nüzul sebebi ile ayet tahsislenir diye bilinen zayıf ve ulemanın çürüttüğü kuralı ele aldınız, bu kuralla tağuta muhakeme ayetinin nüzul sebebinin ayetinin manasını değiştirdiğini iddia ettiniz.

Halbuki sizler burada yalan söylediniz. Çünkü Nisa suresi 60.ayetin manasında ve nüzul sebebinde, ayetleri özelleştirecek ve manayı değiştirecek hiçbir delil yoktur. Nasıl ki şimdi bunu göz önüne süreceğiz:

Hafız İbni Kesir *rahimehullah* şöyle demiştir: “Zikredildiğine göre (asıl itibari ile münafık olan, ama görünüşte) ensardan olan bir adam ile, Yahudilerden olan bir adam anlaşmazlığa düşmüşler. Yahudi şöyle demeye başlar: “Benle senin aranda Muhammed vardır. (Muhammed'in hükmünü kabul edeceğim, ondan hüküm almaya gidelim.)” (Ensardan olduğu zannedilen münafık ise) Şöyle derdi: “Benle senin aranda Kaab bin el-Eşref vardır. (Kaab'ın hükmünü kabul edeceğim, ondan hüküm almaya gidelim).”

Yine (bu ayetin iniş sebebi hakkında) denildi ki; İslamlarını izhar eden bir kısım münafık hakkındadır. Onlar **cahiliyye hâkimlerine muhakeme olmak istemişlerdir.**[844]

---

[844] İşte o kişilerin münafık olma sebebleri budur.
Yani: Her kim Müslüman olduğunu iddia eder de, gün gelir de tağuta muhakeme olmak isterse, o kişi münafık olmuş olur. Bu isteğini ortaya

(Bu ayetin iniş sebebi hakkında) Başka rivayetler de gelmiştir. **Ayet ise, <u>bunların hepsinden daha geniş manayı kapsamaktadır.</u>**[845] Şüphe yok ki bu ayetler, **kitaptan ve sünnetten ayrılarak, bu ikisi dışında batıl olan şeylere muhakeme olan <u>herkesi</u>**[846] **kötülemektedir**. Burada kastedilen "Tağut" da budur.[847]" [848]

Derim ki: Buradan alınacak bir çok fayda vardır.

Bir: Ayetin nüzul sebebi hakkında birden fazla rivayetler mevcuttur.

Eğer birden fazla rivayetler varsa, nasıl oluyor da bütün bu nüzul sebepleri terk ediliyor, sadece işinize gelen bir veya iki tane nüzul sebebi ele alınıyor ve kullanılıyor?

İşine gelmeyen delilleri gizlemek, işine gelen delilleri kullanmak bidatçıların işidir diyen, doğru söylemiştir.

çıkarırsa da münafıklıktan kafirliğe varmış olur. İster münafık olsun, ister kafir olsun, he ii halde de yeri cehennemdir. Allah'ın Kur'an'da bizlere haber verdiği gibi.

[845] İbni Kesir, bu sözleri ile bu ayetlerin özel bir vakte has olduğunu iddia eden müşrikleri tekfir etmiştir.
Ayet geneldir, her zaman ve heryer için geçerlidir. Her halukarda tağuta muhakeme olanlar kafirdir demiştir.

[846] Bu sözü ile tağuta muhakeme olmak konusunda, mutlak ve mauyyen ayrımını yapan muasır müşriklere reddiye vermektedir. Tağuta muhakeme olan herkesi bu sözü ile tekfir etmiştir.
Allah imama rahmet eylesin. Ne güzel bir şekilde açıklıyor.

[847] Yani Kur'an ve sünnet dışında hüküm istenen herkes, her sistem ve herşey tağuttur.

[848] Tefsirul Kur'anil Azim, 2.clt. 346.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

İki: Şu söze dikkat edelim: “ Yine (bu ayetin iniş sebebi hakkında) denildi ki; İslamlarını izhar eden bir kısım münafık hakkındadır. Onlar **cahiliyye hâkimlerine muhakeme olmak istemişlerdir**.“

İşte bu gösteriyor ki, nüzul sebepleplerinin bir çoğunda, İslam mahkemesine gitme meselesi dahi geçmemiştir. Direk tağuta muhakeme olanların tekfiri geçmiştir. Hatta belki bu Müslümanlar darulharpteyken muhakeme oldular ve sonra kafir oldular, bunun üzerine de ayet indi. O zaman bu gibi nüzul sebepleri bizim için delildir. Bu da zaten direk göstermektedir ki ayetin manası geneldir.

Üçüncü reddiye:

Bunu kuvvetlendiren diğer nüzul sebebi ise şudur: Taberani şöyle demiştir; “Bize Ebu Zeyd Ahmed bin Zeyd el-Huti tahdis etti. Dedi ki; Bize Ebul Yeman tahdis etti. Dedi ki; Bize Safvan bin Amr tahdis etti. O da İkrime'den, o da İbn Abbas'tan, dedi ki; Ebu Berze el-Eslemi, (*Müslüman olmadan*) önce kâhin idi. Yahudilerin (*anlaşamadıkları zamanlarda*) aralarında hüküm verirdi. Bir seferinde de ona Müslümanlardan bir grup gitti!

Bunun üzerine Allah celle celaluhu şu ayeti indirdi[849]; “Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri

---

[849] İşte bu, İbni Abbas'ın nasıl da tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği, bunu ayetle delillendirdiğini göstermektedir.
Ayrıca bu olay ile ayeti birleştirdiğimizde, tağuta muhakeme olanların hepsinin kafir olduğu daha da açığa çıkmıştır.

sürenleri görmedin mi? Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Hâlbuki şeytan onları büsbütün saptırmak istiyor."

Derim ki: Bunu İbni Kesir tefsirinde Nisa suresi 60.ayetin tefsirinde zikreder.

İşte burada da direk ve sırf tağuta muhakeme nedeni ile ayetin inmesi açıktır.

***Dördüncü reddiye**:*

İbni Kesir geçmiş sözünde der ki: "**Ayet ise, bunların hepsinden <u>daha geniş manayı</u> kapsamaktadır**."[850]

İşte bu söz, siz müşriklerin bütün iddialarınızı baştan yerle bir etmektedir.

İşte İbni Kesir bu net sözünü söylüyor ve meselede ihtilaf olduğunu nakletmiyor. Bu da meselede icma olduğunu gösteriyor.

İşte ümmet icma etmiştir ki Nisa suresi 60.ayetin manası geneldir. Her kim özeldir ve bazı zamanlar için hastır derse, kafirdir.

İşte İbni Abbas *radiyallahu anh* ve diğer sahabeler önceden Müslüman olan, ama tağuta muhakeme olmak ile kafir olan adamların hepsini küfür işldikleri an, ayrım yapmadan tekfir etmişlerdir.

[850] Tefsirul Kur'anil Azim, 2.clt. 346.s. Yazarı: Hafız Ebul Fida İsmail bin Kesir ed-Dimeşki. Tahkik: Sami Muhammed Selam. Taybe bsk.

Beşinci reddiye:

Bu sözü sadece İbni Kesir söylememiştir. Bu konuda, Nisa 60.ayetin manasının genel olduğunda **ümmet icma etmiştir**, buna muhalefet edenleri de tekfir etmişlerdir.

Siracuddin Ömer el-Balkini, muhakeme ayetleri bittikten sonra ki ayetlerde, ayetlerin manasının genel olmasından söz etmiştir. Ama muhakeme ayetinde, tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği halde, bu meselenin genel olmadığına dair hiçbir görüş nakletmemiştir. Meselede icma varmışçasına, hiç konuşmadan geçmiştir.[851]

Altıncı reddiye:

Sen müfessirleri, şirk ve tevhid hakkında bahseden ayetlerde, hiçbir zaman nüzul sebebi ile tahsislenir mi yoksa tahsislenmez mi gibi bir iddiada bulunduğunu göremezsin. Çünkü Allah'tan başkasına ibadet etmeyi terk etmek ve bunun şirk ve küfür olduğunda icma olduğundan, konu üzerinde hiç konuşmazlar. Çünkü şirk işleyen herkes, müşriktir. Bu bilinen bir meseledir. İşte Siracuddin de bu manada muhakeme meselesi üzerinde ayeti tahsisliyenlerden söz etmemiştir. Çünkü kim böyle yaparsa bütün Müslümanların bildiği gibi kafir olur.

---

[851] El-Lubâb Fi Ulumil Kitâb. 6.clt. 476.s. Yazarı: Siracuddin Ömer el-Hanbeli. 775.yılda vefat etmiştir.
Bir benzeri Fahreddin Razi'nin tefsirinde de vardır. Muhakeme ayetleri ve sonrası müracaat edilebilir.

Diğer müfessirler de, ayeti hiç tahsislemeyenler de, bu manada ve bu yönden ve mesele bilinen ve meşhur bir mesele olduğundan, tağuta muhakeme olmanın kayıtsız şartsız küfür olduğunu bütün Müslümanlar bildiğinden bu meseleye özelden geneli değinmemişlerdir. İhtilaf olmadığından ve mesele bilindiğinden ve belli şartlar ile kafir diyenlerden hiç söz etmemişlerdir. Çünkü böyle diyenler ayeti tahrif ettiklerinden zaten kafirdirler. O zaman onları kaale almaya zaten gerek yok.

Yedinci reddiye:

Osman et-Temimî şöyle demiştir: "**Ayet bunların hepsinden en genel manayı içermektedir**."[852]

Derim ki: Bu da geçmiş nakilleri kuvvetlendirmektedir.

Kısacası: Ayetin manası nüzul sebebi ile özelleştirilir mi? manasında sözleri, müfessirler sadece ihtilaf söz konusu olan ayetlerde zirederler. Ama muhakeme gibi icma söz konusu olan ayetlerde, bu meseleye değinmezler. Nasıl ki Allah'ın varlığı meslesinde de hiç bu gibi konulara değinmedikleri gibi.

Sekizinci reddiye:

Tağuta muhakeme olanları tekfir etmemiz hakkında tek delilimiz Nisa suresi 60.ayet değildir ki?

---

[852] Fethul Mecid. 4.clt. 1598.s.

O zaman neden sizler hile yaparak sadece bu ayet üzerinde duruyorsunuz ki? Bizler aynı zamanda Nisa suresi 59.ayet ile de tağutlara muhakeme olanları tekfir ettik.

Bizler "Lâ ilâhe illâ Allah" anlayışımızla tağutlara muhakeme olanları tekfir ettik. Elbette Allah'tan başka sözü dinlenen kimse yoksa, o zaman hiç kimse ihtilafını, tartışmasını ve hüküm almasını tağutlara kaldıramaz. Onlara kaldırırsa, kelime-i tevhidin manasına ters bir iş yaptığından Müslüman değildir. Her konuda sözü dinlenen Allah'tır. O zaman hüküm konusunda Allah'ın sözünü dinlemeyenler, Allah'ın indirdikleri dışında ki şeylere muhakeme olanlar, onlardan hüküm isteyenler, tartışmalarını ve savunmalarını onlara götürenler, nasıl iman etmiş olsunlar ki?

Yine bizler, "Hüküm sadece Allah'ın"[853] ayeti ile de tağuta muhakeme olanları tekfir ettik. Hüküm Allah'ınsa, hükmü Allah'tan başkasına kaldıran, şirk işlemiş ve Allah ile başka şeyleri eş ve bir tutmuştur. Savunmayı ve tartışmayı da Allah'tan başkasına götüren aynı şekilde Allah'la bir başkasını eş tuttuğundan dolayı kafirdir.

---

[853] Bu ayet Kur'an'da üç yerde geçmektedir:
- Enam suresi, 57.ayet
- Yusuf suresi, 40.ayet
- Yusuf suresi, 67.ayet

İşte bu kadar bolca yerde geçen bir ayeti inkar eden kişi elbette kafirdir.
- Benzeri: Enam suresi, 62.ayet

Bizler aynı zamanda Rabbimizin “Hükümde ona (Allah'a) hiç kimse şirk koşamaz (ortaklık yapamaz)“[854] ayeti nedeni ile de tağuta muhakeme olanları tekfir ettik. Şüphe yok ki hüküm almayı, tartışmayı ve savunmayı Allah dışında bir başkasına götüren kişi, hüküm alma, isteme, götürme ve kaldırma noktasında Allah'tan başkasını Allah ile bir tuttuğundan dolayı kafirdir.

Bizler aynı zamanda Rabbimizin “Her hangi bir konuda **ihtilafa düşerseniz**, **onun hükmü Allah'adır**”[855] ayeti ile de tağuta muhakeme olanları tekfir ettik. Her hangi bir konuda insanlar ihtilafa düşerse, onu Allah'ın indirdikleri ile çözmezlerse, aksine gidip savunmalarını ve tartışmalarını tağuta kaldırırlarsa, bu durumda hükmü Allah'a değil, tağutlara iletmişler, tağutlara geri çevirmişlerdir.

Bizler aynı zamanda Rabbimizin “Hesaplar Allah'a geri çevirlir“[856] sözü gereği, savunmasını Allah'ın indirdiklerine iletmeyen, savunmasını ve tartışmasını tağuta iletenleri tekfir ettik.

Bizler aynı zamanda Nisa suresi 64.ayet gereği, Hz. Muhammed'e *sallallahu aleyhi ve sellem* ve Allah'ın c.c. indirdiklerine muhakeme olmayanları tekfir eden ayet gereği, tağuta muhakeme olanları tekfir ettik. Kuşkusuz tağuta muhakeme olan, Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmayı reddetmiştir. Bu da apaçık bir küfürdür.

---

[854] Kehf suresi 26.ayet
[855] Şura suresi, 10.ayet
[856] Bakara suresi, 210.ayet

Bizler aynı zamanda (önceden de zikrettiğimiz gibi) Nur suresi 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52.ayetler ile de tağuta muhakeme olanları tekfir ettik. Bu ayetlerde Allah c.c. tağuta muhakeme olmak için bir kişi davet edilirse, o kişi de giderse, sadece gitmesinin dahi onu kafir yaptığını söylemiştir. Ayetten alınan bilgileri de geçmişte zikrettik elhamdulillah.

Yani bu kadar apaçık ayetler olduğu halde, nasıl olur da sizler sadece Nisa suresi 60.ayetin nüzul sebebinde varid olan birkaç rivayete dayanabilirsiniz, diğer bütün ayetleri görmemezlikten gelebilirsiniz ki?

Kur’an'ın hepsini külliyyeten bu konuda terk etmişsiniz, mehcur bırakmışsınız, gidip de birkaç nüzul sebebine takılmışsınız, onunla da iddianızı elde etme gayretinde koşmuşsunuz! Bu ne acı verici bir durumdur.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Peygamber der ki: Yâ Rabbim, şüphe yok ki benim kavmim bu Kur’an'ı mehcûr yaptılar (terk ettiler, bıraktılar, takip etmediler) .”[857]

Kısacası: Tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında, tağuta savunmasını ve tartışmasını iletenlerin tekfiri hakkında öyle çok deliller var ki, onları inar etmek, Kur’an'ın yüzlerce ayetini inkar etmektir.

Sizler, Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenleri tekfir etmemeye çalışanlar, Maide suresi 44.ayetin tefsirinde geçen bazı sözleri getiren müşrikler gibisiniz. Sanki Allah'ın indirdiği ile

---

[857] Furkan suresi, 30.ayet

hükmetmeyenler, sadece Maide suresi 44.ayet ile tekfir ediyorlarmış gibi insanlara mesaj vermeye çalışıyorlar. Halbuki Kur’an'ın hepsi Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenleri tekfir etmektedir!

Sizler de aynı şekilde sadece Nisa suresi 60.ayet tağuta muhakeme olanların tekfiri hakkında inen tek ayetmiş gibi, bu ayetin sebebi nuzüllerinden kendilerinize kaçacak ve sığınacak bir kapı arıyorsunuz. Ama hayır! Asla böyle yaparak başaramazsınız, bir yere de varamazsınız. Kur’an'ın hepsi tağuta muhakeme olanları tekfir etmektedir. Sadece Nisa 60.ayet değil!

Dokuzuncu reddiye:

Ayette Allah c.c. Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmayanları tekfir etmiştir. Şeriat mahkemesine muhakeme olmayanları değil.

İşte bu nokta çok önemlidir. Bütün müffesirler de icma etmişlerdir ki ayet İslam mahkemesine muhakemeden söz etmiyor, ayet tağutlara muhakemeden söz ediyor.

Bunu anlarsak, ayetin manasının Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmayanların, tağuta muhakeme olanların tekfir edilmesi gerektiğini bilirsek, ayetin manasının böyle olduğunu anlarsak, bu durumda her zaman tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu anlamış oluruz.

Onuncu reddiye:

Ey müşrikler, İslam mahkemesi olmadığını iddia edenler, sizlere göre yoksa günümüzde Allah'ın indirdikleri demi yok oldu da, sizler tağuta muhakemeye caiz diyorsunuz?

Yoksa sizler Allah'ın indirdiği şeylerde şüphe mi etmektesiniz?

Onbirinci reddiye:

Her kim, her ayeti nüzul sebebine bakarak, onun manasını nüzul sebebi ile özelleştirir ise Firavun ve Haman kadar büyük müşrik olur.

Bunun kanıtlanması şu şekildedir. Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "Bizler, insanın ana babasına iyi davranmasını tavsiye ettik. Eğer senin bana şirk koşmanı isterlerse, onlara itaat etme…"[858]

Derim ki: İşte bu ayet gösteriyor ki ana baba, çocuklarını küfre ve şirke davet ederlerse, bu durumda şirk işlememeri lazımdır.

Ama bu ayetin nüzul sebebi vardır. Bu ayet, İmam Muslim'in Sahih'inde zikrettiği gibi Saad bin Ebi Vakkas *radiyallahu anh* hakkında inmiştir. Saad şöyle der: "Saad'ın anası yemin eder ki oğlu dinine göre kafir olana (mürted) kadar onunla konuşmayacak, yemeyecek ve içmeyecek. (Anası) Der ki: "Allah sana anana babana itaat etmeni emrettiğini id-

---

[858] Ankebut suresi, 8.ayet

dia ettin. İşte ben annenim ve sana bunu (şirki) emrediyorum.” **Bunun üzerinde Allah c.c. Kur’an'dan şu ayeti indirdi** … (zikredettiğimiz Ankebut 8.ayet zikredilmiştir)[859]

Derim ki: İşte bu nüzul sebebidir. Ayetin sadece Saad *radiyallahu anh* hakkında indiğini ispat eder.

Ama bununla birlikte ümmet icma etmiştir ki her kim anasına ve babasına şirk koşmada itaat ederse, o da müşrik olur.

Hiç kimse gelip bu ayetin Saad *radiyallahu anh* hakkına özel olduğunu, diğer insanlar için geçerli olduğunu söylememiştir.

Bir kişi bunun aksini iddia ederse, anaya şirk konusunda itaat edilir derse, bu durumda ayete muhalefet etmiş ve kafir olmuştur.

Onikinci reddiye:

İşte bu gibi deliler gösteriyor ki, tevhid hakkında inen ayetlerin hepsi geneldir. Herkes içindir.

Allah'ın dediği gibi: “Biz seni ancak **bütün insanlara** müjdeleyici ve korkutucu olarak gönderdik. **Ama insanların çoğu bilmezler.**“[860]

İşte Allah c.c. bu ayette Peygamberimizi *sallallahu aleyhi ve sellem* bütün insanlar için gönderdiğini haber vermiştir.

---

[859] Sahihi Muslim. 1748numraları rivayet Nevevi'nin bâblandırmasına göre Fadâil kitabı, 5.bâb.
[860] Sebe suresi, 28.ayet

Elbette Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Kur’an ile gönderilmiştir. Buradan anlarız ki bu ayet ispat eder ki Kur’an herkes için genel inmiştir. Aynı zamanda bunu çoğu insanların anlayamadığını haber vermiştir.

Onüçüncü reddiye:

Nisa suresi 60.ayetin belli zamanlar için has olduğunu iddia edenler, İslam sadece Mekke'ye has indiğini iddia edenler gibi bir iddiada bulundular. Onlar bu ayetlerin Mekke'ye has olduğunu önü sürdüler. Zamanımızdakiler ise muhakeme ayetlerinin sadece İslam mahkemesi varken küfür olduğunu ve bu durum için o ayetlerin has olduğunu iddia ettiler.

Evet, Allah c.c. bütün herkes için Kur’an'ın indiğini söylemiştir. O zaman anlarız ki Allah c.c. genel bir hüküm söyledi ise, bu geneldir. Kimsenin gelip de bunu özelleştirmeye hakkı yoktur.

Bunu anlarsak, usulcülerin ayetten kastedilen genel manamıdır? Yoksa nüzul sebebi midir? gibi yaptıkları tartışmalar, sadece ve sadece belli ahkâmlar hakkında hastır. Bütün ayetler hakkında geniş çaplı bir söylem değildir.

Ümmetin hepsi icma etmişlerdir ki akide konusunda inen ayetlerin geneli nüzul sebebine bağlı değildir. Hükümler geneldir.

Zaten usulcüler bu tip konuları sırf ahkamlar üzerinde konuştukları bilinir.

Ama muhakeme meselesi, ana babaya şirk işlemede itaat etmeme meselesi, Hz. Adem'den *aleyhisselam* bu yana bilinen ve Müslüman üzerinde icma ettiği küfürlerdendir. Bunun küfür olması “Lâ ilâhe illâ Allah“ ifadesinden zaten bilinmektedir.[861]

---

[861] Bizim usulcülerden ve usul eserlerinden nefret etmemiz, onların bidat içinde boğulduklarını söylememiz ise bu gibi yerinde olmayan sözleri söylemelerindir.
Usulcüler çoğu zaman mantıksız konulara girmişler, gereksiz tartışmalar yapmışlardır.
Konumuzda olduğu gibi, adamlar sadece ahkam konusunda ayetleri anlamak için nüzul sebeplerine bakıp, nüzul sebepleri ile alakalımıdır diyeceğiz, yoksa ayetin manası genelmidir diyeceğiz gibi tartışmalara girmişlerdir. Ama kendileri insan oldukları için, unutmuşlardır ki bu meseleleri zaten Allah c.c. açıklamış, Peygamber açıklamış ve beyan etmiş.
Ama usulcülerin geneli pek düşünmezler. Bu nedenle Kur’an'ı açıklamaya çalışırlar, ama kendi reyleri ile. Bu nedenle hataya düştüklerini, hatta bazılarının bazen küfre düştüklerini çok görürsün.
Mesela bir kişinin sözü ilmi olarak hüccet midir değil midir, tartışmışlardır. Halbuki bu adamlar unutmuşlardır ki bizim Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* de bir kişidir. Bir kişi hüccet değildir demek, Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* Peygamberliğini dahi yerle bir etmektir.
Ama elbette bir kişi hüccet değildir diyenler, bunu kastetmediler. Ama az düşündükleri için, yetersiz ifadeler kullandıkları için bu gibi kötü sözleri sarfettiler. Kasıtları özel olduğu halde, genel konuştular!
İşte bu adamlar kendilerini öyle durumlara soktular ki, bizlerin bile sözlerini insanlara anlatmamız gerekiyor! Ne kadar insanı saptırdıkları için ahirette nasıl Allah'a hesab vereceklerini kendileri düşünsünler.
Bazen susmak, çok düşünmeden konuşan kişiler için daha hayırlıdır.
“ El İbaratu Bi Umumil Lafz La Bi Hususis Sebeb “ , “Haberul Vahid Hel Yufidul İlm “ gibi başlıklara bakılırsa, bu manalarda usulcülerin açtıkları başlıklara bakılırsa zikrettiğim meseleler ortaya çıkar.

***Ondördüncü reddiye**:*

Tağuta muhakeme olma meselesi, İslamın aslıdır. Allah c.c. Kur'an'ın her yerinde anlattığı böyle önemli bir mesele elbette İslamiyetin aslı olmak zorundadır. O zaman bilmeliyiz ki İslamın aslı hiçbir zaman değişmemiştir ve değişmeyecektir. Tevhid bütün ümmetlerde birdir, aynıdır.

Allah c.c. Nisa 60.ayette tağuta muhakeme olanın tağutu tekfir etmediğini haber veriyorsa, bundan anlıyoruz ki tağuta muhakeme olma küfrü, İslamın aslıdır, tevhid direğinin zirvesidir.

Bunu anlarsak, günümüzün müşriklerinin usulcülerden delil getirmeye çalıştklarını ve usulcülerin sözlerini dahi saptırmaya çalıştıklarını anlamış oluruz.
Yine anlamış oluruz ki usulcüler bir çok yerde sadece ifade de hata etmişlerdir. Ama kasıtları bu değildir. Bunu da sözlerinin hepsini bir araya toparladığımızda anlıyoruz.
Mesela: Bazı usulcüler ayetler nüzul sebepleri ile tahsislenir dedikleri halde, gelip de Ankebut 8.ayetin tefisirinde, bu ayetin Saad *radiyallahu anh* olayı ile tahsisleneceğini iddia etmemişlerdir.
Bununla birlikte, muasır müşriklerin: “Müslüman alimlerin sözlerini iyi anlamak lazım.” diyerek, sözlerini tahrif eden ve bozan ve alimlerin muhakeme olanları tekfir etmediğini iddia eden müşriklere de dikkat etmemiz lazım.
Muhakeme gibi özel ve itikadi konularda bir alim bir söz söylemiş ise, bu durumda o dediğinin aksine zaten bir şeyi söyliyemez. Yoksa o uyumsuz konuşmuş olur.
Ama genel hükümlerde “Ayet nüzul sebebi ile anlaşılır.” kuralları gibi. Bu durumlarda bu kuralın altına hangi meseleler girer? Hangi meseleler girmez? Bu gibi konularda alimlerin sözlerini iyice toparlamak ve bakmak lazım ki ne dedikleri anlaşılsın.
Bizler toparladık ve gördük ki hepsi icma etmişlerdir ki tağuta muhakeme olan kafirdir. elhamdulillah.

İbnul Kayyım şöyle demiştir: "Şüphe yok ki bu mesele **tevhidin aslı ve esâsıdır**. İnsanların çoğu Allah dışında başkasını hakem tayin ediyor, (bir) **ona muhakeme oluyor**, (iki) **tartışmasını ona götürüyor**[862], (üç) onun hükmüne razı oluyor.

İşte bu üç makâm, **tevhidin direklediridir**. Allah dışında hiç kimseyi Rab edinmeyecek, Allah dışında hiç kimseyi ilha edinmeyecek, Allah dışında hiç kimseyi hakem[863] edinmeyecek."[864]

Derim ki: İşte İbnul Kayyım *rahimehullah* ne güzel bir şekilde mesleyi açıklamıştır! Allah ondan razı olsun…

Onbeşinci reddiye:

Ömer İbni Âdil ed-Dimeşkî, kafirleri takip etmenin küfür olduğuna delalet eden ayetleri tefsir ederken şöyle demiştir:

---

[862] وَيُخَاصِمُ إِلَيْهِ

İşte bu söz, bir kişiye tartışmayı iletmenin küfür olduğunu ne kadar net bir şekilde açıklamaktadır! Elhamdulillah.

[863] Yukarıda zikrettiği üç mesele bunun içine girmektedir. Allah dışında başkasına muhakeme olmak, başkasına gidip tartışmayı iletmek ve başkasının hükmünden razı olmak.

İşte bu tartışmanın muhakeme olması hakkında ne kadar net bir sözdür?

Tarih boyunca İslamiyeti bu sözleri ile koruyan alimler olduğu için Allah'a hamd olsun.

[864] Medaricus Salikin. Darul Kitabul Arabî bsk. 2.clt. 179.s.

“Bu ayetin hükmü **<u>bütün Müslümanlar için genel olsa</u>** da, bu ayetin nüzul sebebinin ne olduğunda ihtilaf etmişlerdir.”[865]

Derim ki: Görüldüğü gibi ihtilaf sadece ayetin nüzul sebebinin ne olmasındadır.

Ama ayetin manasının genel olduğunda ihtilaf yoktur. Bu nedenşe Ömer İbni Âdil, ayetin manasının genel olduğunda ihtilaf olduğunu zikretmedi. İhtilafı zikretmemesi bunda icma olduğunu göstermektedir. Ama ayetin nüzul sebinin ne olduğunda ihtilafı zikretti.

İşte ayetin manasının genel olmasında ihtilafı zikretmeyip, nüzul sebebinin ne olduğunda ihtilafı zikretmesi göstermektedir ki bir çok ayet üzerinde Müslümanlar icma etmişlerdir ki o ayetin nüzul sebebi özel dahi olsa, ayetin manası geneldir. Bir çok ayet üzerinde bu konuda icma edilmiştir.

Sadece belli başlı ayetler hakkında ihtilaf edilmiştir. İtikad ve dinin aslı hakkında inen ayetlerin geneli, nüzul sebebinde ihtilaf edilmemiş kısımdandır. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

---

[865] el-Lubab Fİ Ulumil Kitab. 7.clt. 379.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Maide suresi, 51.ayetin tefsiri.

4- Muhammed eş-Şeybani'den naklettikleri iddia ve cevabı

Şeybani şöyle demiştir: "Bir Müslüman, diğerine bir emanet verirse, emaneti alan kişiye sefere çıktığında emnati yanında götüremesine izin verirse, bundan sonra emaneti alan kişi mürted olur ve darulharbe kaçarsa, emanetin sahibi de peşine takılır ve malı ondan isterse, sonra ikisi de o ülkenin sultânına muhasame olurlarsa, Müslüman kişi de ona sahip olamazsa, sonra o ülkedekiler Müslüman olurlarsa, o emanet, emaneti veren kişinindir, diğeri o emanete sahip olamaz…"[866]

4- İddia:

Bu gösteriyor ki tağuta muhakeme olmak küfür değildir!

İddianın cevabı:

Özet cevap: Şeybanî'nin bu sözü, hükümetten yardım ve destek almadan bahsetmektedir. Muhakeme olmaktan bahsetmemektedir.

Birinci reddiye:

---

[866] Şerhus Siyeril Kebir. Toparlayan: Serahsi. El-Mektebetuş Şerkiyye neşriyatı. 1385.s.

وَلَوْ اسْتَوْدَعَ مُسْلِمٌ مُسْلِمًا شَيْئًا وَأَذِنَ لَهُ إِنْ غَابَ أَنْ يُخْرِجَهُ مَعَهُ فَارْتَدَّ الْمُودَعُ وَلَحِقَ بِدَارِ الْحَرْبِ، فَلَحِقَهُ صَاحِبُهُ وَطَلَبَهُ مِنْهُ فَمَنَعَهُ، وَاخْتَصَمَا فِيهِ إِلَى سُلْطَانِ تِلْكَ الْبِلَادِ، فَقَصَرَ يَدَ الْمُسْلِمِ عَنْهُ، ثُمَّ أَسْلَمَ أَهْلُ الدَّارِ فَالْوَدِيعَةُ لِلْمُودِعِ لَا سَبِيلَ لِصَاحِبِهَا عَلَيْهَا.

Sizler Allah'ın kitabını bıraktınız, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem'*in sünnetini bıraktınız, geldiniz ve rey ehlinden olan ve Müslümanların görüşlerini terk ettiği Muhammed eş-Şeybani adlı kişiden nakil yaptınız! Bu hiç makul mü?

İkinci reddiye:

Şeybânî diğer sözünde şöyle demiştir: "Eğer iki adam, darulharpte Müslüman olurlar … Sonra ikisi de o ülkenin sultânına ihtisam ederlerse…"[867]

Derim ki: Görüldüğü gibi Şeybânî burada iki kişinin Müslüman oldukları halde, darulharbın sultanına gitmelerinden söz ediyor.

Eğer sizler bunun muhakeme olduğunu iddia ediyorsanız, o zaman hem kendini savunanın, hem de dava açanın darulharpte tağuta muhakeme olduğunda tekfir etmek zorundasınız.

Yok, eğer edemeyiz derseniz, o zaman bu sözün muhakeme ile alakası olmadığını itiraf etmek zorundasınız.

Ya tağuta muhakeme olan hiç kimseyi tekfir etmeyeceksiniz, ya da hakka eri dönüp bu sözün konuyla alakası olmadığını söyleyeceksiniz.

---

[867] Şerhus Siyeril Kebir. Toparlayan: Serahsi. El-Mektebetuş Şerkiyye neşriyatı. 1386.s.
وَلَوْ أَنَّ رَجُلَيْنِ أَسْلَمَا فِي دَارِ الْحَرْبِ …

***Üçüncü reddiye**:*

Bununla birlikte Şeybani'nin sözü zaten konu ile hiçbir alakası yoktur. Sizer Yahudiler gibi manaları tahrif etmekten başka bir şey yapmamaktasınız.

Unutulmasın ki tağuta muhakeme olmanın caiz olduğunu söyleyenlerin hepsi, selef uleması olan ilk 300 yıl boyunca yaşayan alimlerden hiç delil getirezmeler. Sadece Şeybani'den naklettikleri bu söz vardır.

Bu da kendilerinin ne kadar delilsiz olduklarını göstermektedir. Bu adamlar, bu kadar rey ehlinden uzak olduklarını söyledikleri halde, Kur'an'a bağlı olduklarını iddia ettikleri halde, gidip de Şeybani gibi dini yarım birisini delil olarak öne sürmekteler! Bu ne kadar uyumsuz bir durumdur!

***Dördüncü reddiye**:*

Şeybani'nin halini açıklayarak ondan delil alınmayacağının ispatı:

Ahmed bin Hanbel şöyle demiştir: "O (Muhammed eş-Şeybani) Cehm'in görüşü üzere idi."[868]

İmam Buhari şöyle demiştir: "Yezid bin Harun şunları zikrederdi: … Muhammed eş-Şeybani Cehmîdir. (cehmiyyedendir, cehmiyye fırkasındandır)"[869]

---

[868] Tarihi Bağdad. Yazarı: Hatip Bağdadi. Senedi Sahihtir. 2.clt. 561.s.
[869] Halku Efalil İbâd. Yazarı: İmam Buhari. 33.s. Darul Meârif bsk.

Buhari şöyle demiştir: “Züheyr dedi ki: “Sellâm bin Ebi Mutî dedi ki: Cehmiyyeler kafirlerdir.” ”[870]

Buhari şöyle demitir: “Vekî şöyle demiştir: Cehmiyyeler kafirlerdir.”[871]

Darekutni şöyle demiştir: “Şeybani'nin hadislerinde zayıflık vardır.”[872]

Ahmed bin Hanbel, Şeybani hakkında şöyle demiştir: “Ondan hiçbir şey rivayet etmem.”[873]

Ahmed bin Hanbel şöyle demiştir: “Ebu Hanife'nin arkadaşları var ya? Hiç birinden hiçbir şey rivayet edilmemelidir.”[874]

Derim ki: Bunları sadece misalen zikrettim. İşte alimlerin kimilerinin tekfir ettiği, kimilerinin hadislerini rivayet etmediği, kimilerinin de sapık gördüğü[875] Muhammed eş-Şeybanî ne zaman hüccet oldu acaba?

---

[870] Halku Efalil İbâd. Yazarı: İmam Buhari. 33.s. Darul Meârif bsk.
[871] Halku Efalil İbâd. Yazarı: İmam Buhari. 33.s. Darul Meârif bsk.
[872] Sualatus Sulemi. 281.s. Nisbeti Sahihtir.
[873] El-İlel. 3.clt. 299.s.
[874] El-İlel. 3.clt. 300.s.
[875] Bir kişiyi bazı alimler tekfir etmiş, diğerleri etmemişse, bu iki nedende dolayı olabilir:
Bir: Ya o kişi ilk önce kafir, sonra Müslüman oldu. Ya da ilk önce Müslüman, sonradan kafir oldu.
İki: Ya da o kişiye nisbet edilen sözler hakkında ihtilaf edildi. Kimisine göre o kişi kafir, diğerlerine göre ise o kişinin kafir olduğuna dair yeterli bilgi bulunamadı. Bunu bilmek çok önemlidir.

Sizler namazda el kaldırma konusunda, Şeybani'nin hata ettiğini iddia ederken, nasıl oluyor da muhakeme konusunda ondan delil getirebilirsiniz ki?

Beşinci reddiye*:*

Ayrıca eğer Şeybani tağuta muhakeme olmaya caiz deseydi, alimler onu cehmîlik nedeni ile tekfir ettikleri gibi, bir de tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünden tekfir ederlerdi.

Ama bu konuya hiç değinmediler ve Şeybani'nin tağuta muhakeme olmayı caiz dediğini hiç zikretmediler. Bu da gösteriyor ki Şeybani sözlerinde tağuta muhakeme olmaktan söz etmemiştir.

Altıncı reddiye*:*

Sizler iddia ediyorsunuz ki tağuta muhakeme olmak, küfür olmasa dahi haramdır.

O zaman soralım, Şeybani bu geçmiş sözünü zikrederken, sanki normal bir şeyden bahsediyormuş gibi meselenin üzerinden geçip gitmiştir. Tağuta muhakemenin haram olduğunu bile, bu adamların bu yapmaları ile hata ettiklerini dahi zikretmemiştir.

O zaman sizler Şeybani'nin sözünü zikrederek, tağuta muhakeme olmanın caiz ve çok normal bir şey olduğunu söylemeniz geremektedir.

Hemde İslam mahkemesi varken dahi normal bir şey olduğunu söylemeniz gerekmektedir. Çünkü Şeybani bunları derken İslam mahkemesi vardı.

Peki neden böyle demediniz?

Eğer Şeybani burada sizin gibi dedi ise, halbuki demedi, neden o zaman tağuta muhakemenin en azından haram olduğundan bile hiç söz etmedi ve tenbihte bulunmadı?

İşte bunlar gösteriyor ki Şeybani bu sözlerinde muhakemeden değil, başka şeylerden söz etmektedir.

Yedinci reddiye*:*

Eğer Şeybani bu sözlerinde sanki çok normal bir şeyden söz ediyormuş gibi ise, o zaman bu bize gösteriyor ki Şeybani kendince çok caiz ve normal olan bir şeyden burada söz etmektedir. O da: Muhakeme değil, başka bir şeydir.

Sekizinci reddiye*:*

Sizler Şeybani'nin sözünü tamamlamadınız ki isteğinize ulaşabilin ve onun sözünü istediğiniz gibi tahrif edebilin.

Eğer Şeybani'nin sözünü tamamıyla zikretseydiniz, o zaman konunun muhakemeden söz etmediğini ve başka şeylerden söz ettiğini anlamış olursunuz.

Şeybani devamında şöyle der: “Çünkü (o emaneti tutan kişi) darulİslamda iken o malın sahibi değildi. Darulharb'da bu malı vermemesine gelince, zaten darulharbda o harbî

(kanı helal müşrik) olduğundan eğer o emaneti kullansa yine de sahibi olamaz. Aynı şekilde **<u>men ettiğinde de sahibi olamaz</u>**[876]. Yine bu kişi emaneti vermediğinden dolayı gasb etmiş hükmündedir. Sanki o anda heni gasb etmiş gibidir. İşte bu durumda (Müslüman) **Sultan <u>kuvveti</u> ile (o mal) geri iade edilir**."[877]

Derim ki: İşte bu sözü çok önemlidir. Bu gösteriyor ki meselenin içinde muhakeme yoktur. Meselede sadece iki kişi arasında geçen bir **<u>kavga</u>** vardır.

Dokuzuncu reddiye:

Şeybani görüldüğü gibi Sultan'ın kuvveti ile geri alınır diyor. Sultana muhakeme olarak alınır demiyor.

Bu çok önemlidir. Kuvvet ile muhakeme arasında çok büyük fark vardır. Tıpkı beyaz ile siyah arasında olan fark kadar büyük fark vardır.

İşte bu muhaliflerimizin iddiasını yerle bir etmektedir. Sultanın kuvvetilye malı geri almak farklı bir şey, sultana muhakeme olmak farklı bir şeydir.

---

876 Dikkat edelim, men ettiğinde diyor, muhakeme olduğunda demiyor. Demek ki ortada muhakeme yok. Ortada sadece muhakamesiz tartışma var.

877 **لِأَنَّهُ مَا كَانَ ضَامِنًا لَهَا فِي دَارِ الْإِسْلَامِ، وَحِينَ مَنَعَهَا فِي دَارِ الْحَرْبِ كَانَ هُوَ حَرْبِيًّا لَوْ اسْتَهْلَكَهَا لَمْ يَضْمَنْ، فَكَذَلِكَ <u>إِذَا مَنَعَهَا</u>. وَلِأَنَّهُ بِهَذَا الْمَنْعِ يَصِيرُ فِي حُكْمِ الْغَاصِبِ، فَكَأَنَّهُ غَصَبَهُ مِنْهُ الْآنَ ابْتِدَاءً، فَيَتِمُّ إِحْرَازُهُ <u>بِقُوَّةِ السُّلْطَانِ</u>.**

Şeybani burada sultanın kuvveti ile malı iade etmekten söz ediyor. Muhakemeden söz etmiyor.

***Onuncu reddiye**:*

Şeybani'nin şu sözüne gelince " sonra ikisi de o ülkenin sultânına muhasame olurlarsa, Müslüman kişi de ona sahip olamazsa…" Bunun manası şöyledir: İkisi kavga ederler. Mürted olan ile Müslüman kavga eder. Sonra mürted gider oradaki kuvvet sahibi kafirlerden (sultandan) destek ister, Müslüman taraf da kendine destek ister, bu durumda ikisinden bir tarafa kuvvet sahibi kafir yardım eder.

İşte mesele bundan ibarettir. Burada tartışmayı tağuta götürmek yoktur, savunmayı tağuta götürmek yoktur, hükmü tağuttan isteme yoktur.

Burada ki asıl mesele: **Müslümanın kafirden yardım isteme meselesidir**. Bu konuda Şeybani'nin diğer sözleri de aynı bu şekildedir. Hiçbiri tağuta ve kafirlere muhakeme olmadan söz etmemektedir. Bilakis kafirlerden yardım isteme meselesinden söz etmektedir.

***Onbirinci reddiye**:*

Bu olayda Müslüman üstündür, sadece kafirlerin kendisine yardım ederek, kafirleri kafirlere karşı kışkırtmaya çalışıyor.

Sizler ise zamanımızın müşrikleri olarak kendinize ihanet ederek kendinizi zelil duruma sokuyorsunuz, efendileriniz olan tağutlara muhakeme oluyorsunuz!

Şeybani'nin anlattığıyla sizin haliniz arasında dağlar kadar fark vardır.

***Onikinci reddiye**:*

***Rey ehlinden (hanefilerden) tağuta muhakeme olanları tekfir edenlerden örnekler**:*

Hanefilerden bir çok kişi tağuta muhakeme olanları tekfir etmişlerdir.

Elbette Şeybani'nin görüşlerine en çok vakıf olan ve bu görüşlerden haberdar olanlar hanefilerdir. Her ne kadar başkaları da o kişinin görüşlerine vakıf olsalar da, hanefiler de onun görüşlerini iyi bilmektedirler.

Eğer durum böyleyse, bilinmelidir ki hanefiler tağuta muhakeme olanları istisnasız tekfir etmişlerdir.

Aynı zamanda hiç biri Şeybani'nin buna ters bir görüş üzere olduğunu da zikretmemişlerdir.

Hanefilerden bu konuda ki sözlerini önceden nakletmiştik. Burada da bazılarını daha zikredelim inşaAllah:

Mulla Ali Kari şöyle demiştir:

“ “**<u>Tağut'a muhakeme</u>** olmak istiyorlar” Yani: (Tağut) Çok aşırıya kaçan, isyanı açık olan demektir. O da Kitab ve sünnet dışında ki şeylerle hükmedenlerdir. Rüşvet almak için ve benzeri kötü işleri yapabilmek için batılı hakkın önüne geçirenlerdir.

Ebu Osman şöyle demiştir: “Onların görüşlerine, hevelerine, misallerine ve benzerlerine (muhakeme olmak isteyenlerdir, ayette kastedilen münafıklar bunlardır).”

“Tağutu tekfir etmeleri kendilerine emrolunduğu halde“ Yani: **Onu reddetmeleri, <u>küllî olarak</u> (tamamen) bırakmaları gerekmektedir**.

Çünkü Allah'u telala şöyle buyurmuştur: Her kim tağutu tekfir eder de Allah'a iman edere, işte o zaman Urvetul Vuskâ'ya (sapasağlam kulpa) sarılmış olu…[878]” [879]

***Onüçüncü reddiye**:*

Mulla Ali Kari, Nur suresinde muhakeme ile ilgili olan ayetleri tefsir ederken şöyle demiştir:

“ “Onlar eğer Allah'a ve Rasulune davet edilirseler “[880] Yani: Onun kitabı ve Peygamberine (davet edilirlerse) demektir.

---

[878] Bakara suresi, 256.ayet

[879] Envarul Kur’an ve Esrarul Furkan el-Cami Beyne Ulemail Ayan Ve Ahvalil Evliyâ ve Zevil İrfân. 1.clt. 437.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Yazarı: Mulla Ali Kari. 1014.yılda vefat etmiştir.

[880] Nur suresi, 48.ayetin bir kısmı.

“Aralarında hüküm verilmesi için“ Yani: **Davet edildikleri şey (ve nedeni) budur**.

“Bir de bakarsın ki onlardan bir kısmı yüz çevirirler “ Yani: Eğer hak onlarla birlikte değilse, hemen bir kısmının birden yüz çevirdiklerini görürsün.

''Eğer Hak kendileri için olursa''[881] Yani: Hüküm (kendi leyhlerinde olursa) “Hemen de boyun eyip gelirler” Yani: Teslim olurcasına gelirler.

“Onların kalplerinde hastalık mı var?”[882] Yani: (Kalplerinde) **Küfür ve zulme meyletme var**.”[883]

Ondördüncü reddiye*:*

Kadı Muhammed Senau Allah el-Osmanî el-Mazhari, tefsirinde tağuta muhakeme olanları tekfir etmiştir. Tekfir ettiği sözlerinden bir kaçı şunlardır:

El-Mazhari şöyle demiştir: “ “Halbuki tağutu tekfir etmek ile emrolunmuşlardı.”[884] Yani: Tağuta muhalefet etmek ile emrolunmuşlardı. Ondan berî (ayrı) kalmak ile emrolunmuşlardı.

---

[881] Nur suresi, 49.ayetin bir kısmı.
[882] Nur suresi, 50.ayetin bir kısmı.
[883] Envarul Kur’an ve Esrarul Furkan el-Cami Beyne Ulemail Ayan Ve Ahvalil Evliyâ ve Zevil İrfân. 3.clt. 481.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Yazarı: Mulla Ali Kari. 1014.yılda vefat etmiştir.
[884] Nisa suresi, 60.ayetin bir kısmı.

Nasıl ki Allah c.c. şöyle demiştir: "…Sonra kıyamet günü birbirlerini tekfir edecekler. (tanımayacaklar.)"[885]

İşte müminler Yahudilere, kahinlere ve şeytanlara muhalefet etmek ve onlardan beraat etmek (her yönüyle ayrılmak) ile emrolunmuşlardır.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "…Sakın Yahudileri ve Hristiyanları velî (dost) edinmeyiniz.[886]" [887]

***Onbeşinci reddiye**:*

El-Mazhari şöyle demiştir: "Her kim (bir) (Peygamberin) hükmünden razı olmazsa, (iki) ve ona itaat etmezse, bu durumda onu öldürmek vâcip olmuştur. Çünkü o bu durumda Peygamberin Peygamberliğini kabul etmeyenle aynıdır."[888]

Derim ki: Başkasına muhakeme olan kişi ise, onun hükmünden razı olduğu için, Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmüne muhalefet ettiği için kafirdir.

***Onaltıncı reddiye**:*

Aynı zamanda Maturidi, tefsirinde Nisa 61.ayeti tefsir ederken şöyle demiştir: ''Eğer o (tağuta muhakeme olanlara) desen ki Allah'ın indirdiğine ve Peygambere gelin'' Yani: **Al-**

---

[885] Ahkaf suresi, 25.ayet
[886] Maide suresi, 51.ayet
[887] Tefsirul Mazhari. el-Mazhari 1125.yılda vefat etmiştir. 2.clt. 370.s. İhyaut Turas bsk.
[888] Tefsirul Mazhari. el-Mazhari 1125.yılda vefat etmiştir. 2.clt. 372.s. İhyaut Turas bsk.

lah'ın kitabında ki hükmüne ve Peygamberin ***sallallahu aleyhi ve sellem*** **emrine ve sünnetine gelin demektir**.[889]

Derim ki: Bu sözü de hanefilere göre her an tağuta muhakeme olanların tefir edilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Onyedinci reddiye*:*

Maturidi, Nisa 64.ayetin tefsirinde şöyle demiştir: "…O (münafıklar) kendi nefislerini tanıyamayınca, kendi yaratıcılarını da tanıyamadılar.

Allah'ın şu ayetine sözüne gelince "…Sana gelirler ve Allah'a tevbe ederler." Yani: **Müslüman olurcasına sana gelirler, <u>senden başkasına muhakeme oldukları için tevbe ederler</u>**, senin hükmüne razı olmuşcasına, geçmişte yaptıklarından pişman olmuş bir halde gelirlerse…"[890]

Derim ki: İşte Maturidi bile, tağuta muhakeme olanları tekfir ediyor. Hem de istisnasız tekfir ediyor. Tağuta muha-

---

[889] Tefsirul Maturidi. 1.clt. 447.s. Risale Naşirun bsk.
Tenbih: Bu kitabın gerçek adı Tevilatı Ehli Sünnettir. Ama aslında tevilatı Ehli küfür demek, daha uygun olur. Çünkü içi küfürlerle doludur.
Bu adam meşhur maturidi fırkasının kurucusu olarak bilinmektedir. Bu eserin için ehli sünnet imamlarına sinsice ve gizlice reddiyerle dolu olmakla beraber, bir çok ehli sünnet görüşü ehli bidat görüşüymüş gibi göstererek sunulmuştur.
Bu eserin sahibine nisbeti de çok sağlam değildir.
Bizler bu ve bunun gibileri sadece tarih boyunca bu konuda ihtilaf olmadığını ispat etmek için zikretmeyiz. Bu dediklerimiz unutulmaması gerekmektedir.
[890] Tefsirul Maturidi. 1.clt. 448.s. Risale Naşirun bsk.

keme olanların tevbe etmeden Müslüman olmayacalarını haber veriyor.

Ama görüyoruz ki günümüzde Maturidi olduklarnı iddia eden sapkınlar, geçmiş sapkınlarından daha ilerliyerek, tağuta muhakeme olmayı dahi küfür görmemekteler.

Eski maturidiler Allah'ın sıfatları gibi konularda küfüre düşmüşlerdi. Ama günümüzün maturidileri ise eskilerinin küfürlerine yüz kat küfür ekliyerek yeni bir din oluşturmuşlardır. Eski hocalarının bu ibi sözlerini görmemezlikten gelirler. Görürlerse de, hemen kafalarına göre tahrif ve tevil ederler!

İşte muasır maturidi fırkasının sapıklığı bu kadar ilerlemiştir.

Onsekizinci reddiye:

Bedruddin el-Aynî şöyle demiştir“ “**Tartışmamı sana <u>kaldırdım</u>**” Yani: Bana verdiğin delillerle ve ispat edici şeylerle, inatçı ile tartıştım (inatçı kafirleri bana verdiğin delillere davet ettim) ve onu **delil** ve kılıç ile yendim.

“Sana muhakeme ettim” Yani: **Hakkı inkar eden herkesi sana muhakeme ettim**. Benim ile **onun arasında hakim olarak seni seçtim**. Senden başkasını seçmedim. Senden başka cahiliyyenin muhakeme oldukları putlara, kahinlere, ateşe ve benzerlerine (muhakeme olmadım).

Muhakeme: Meseleyi hakime kaldırmakdır.[891]

Ve denilmiştir ki: Bu (hadisin zahiri) onları (insanları) sadece Allah muhakeme edecek ve sadece Allah'ın hükmüne razı olunacak."[892]

Derim ki: Aynî'nin bu sözünden alınacak faydalardan bazıları şunlardır:

Bir: "Benim ile **onun arasında hakim olarak seni seçtim**." Bir kişi seninle tartıştığı zaman, o tartışmayı kaldırman için seçile hakim Allah ve Allah'ın indirdiği şeyler olmalı.

Ondan başkasına muhakeme olmak ise, bu geçmiş hadise muhalefet olduğu gibi küfürdür.

İki: "**Hakkı inkar eden herkesi sana muhakeme ettim**." İşte bu sözü gösterir ki anlaşmazlık esnasında dava açan kişi, muhakemeye kendini savunarak katılacak olan davalıyı seçtiği hakime muhakeme eder. Eğer o davalı kişi gelirse, muhakeme olmuş demektir.

İşte savunmanın muhakeme olduğunu göstermektedir.

Üç: "Muhakeme: Meseleyi hakime kaldırmakdır." İşte bu sözü net bir şekilde tartışmayı ve savunmayı hakime götürmenin muhakeme olduğunu göstermektedir.

---

[891] **والمحاكمة رفع الْقَضِيَّة إِلَى الْحَاكِم**

[892] Umdetul Kari Şerhi Sahihil Buhari. 7.clt. 167.s. İhyaut Turas bsk. Yazarı: Mahmud el-Aynî. 855.yılda vefat etmiştir.

Asıl muhakeme, tartışmayı ve savnmayı hakime kaldırmaktır. İşte muhakeme budur.

Bu bize gösterir ki asıl muhakeme mahkemede kendini savunmaktır.

Dört: "Senden başka cahiliyyenin muhakeme oldukları putlara, kahinlere, ateşe ve benzerlerine (muhakeme olmadım.)"

İşte Aynî'nin bu sözü gösterir ki Allah dışında bir başkasına muhakeme olmak küfürdür, Allah ile bir başkasını denk ve bir tutmaktır.

Aynı zamanda cahiliyye zamanında ve İslam mahkemesi yokken dahi tağuta muhakeme olmanın küfür ve caiz olmadığını göstermektedir.

Aynı zamanda İslam mahkemesi ister olsun, ister olmasın tağuta muhakeme olmanın hükmünün aynı olduğu ve değişmeyeceğini göstermektedir. Çünkü Aynî Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* önce cahiliyyenin muhakeme olduğu şeyleri zikretti ve kötüledi, onları İslamdan sonrası ile bir tuttu. Bu gösterir ki her zamanda ve her mekanda tağuta muhakeme olmak, tağuta ibadet olduğundan küfürdür.

***Ondokuzuncu reddiye**:*

Hanefilerde bilindiği gibi, kafirlerden yardım istemek, caizdir.

Mesela: Müslümanlarla kafirler savaş ediyor, Müslümanların başka kafirlerden kendilerine yardım etmeleri için yardım almaları caizdir.[893]

Aynî şöyle demiştir: "Gerektiğinde savaşta kafirlerden destek alınır mı alınmaz mı ihtilaf söz konusudur. Bize göre onlardan destek almak caizdir."[894]

Derim ki: İşte bunlar gösteriyor ki Şeybani o sözünde kastettiği, müşriklere muhakeme değil, bilakis müşriklerden müşriklere karşı kavgada destek almadır.

Şeybani'ye ve hanefilere göre böyle yapmak caiz olduğu için, bu meselenin üzerinden öylece geçmiştir.

Eğer bunu haram görseydi, kesinlikle haram bir işi böyle haram olduğunu beyan etmeden üzerinden geçemezdi. Hele küfür olan bir şey olsaydı, kesinlikle bunu zikrederdi. Küfründe ihtilafın söz konusu olduğu bir şeyden bile söz etseydi, onu dahi beyan etmesi ve açıklaması gerekirdi.

Ama bu konuya öyle hızlıca değinmiş ve hızlıca üzerinden geçmiş ise, buradan anlarız ki Şeybani'nin kastettiği bu değil-

---

[893] Bu onların görüşüdür. Ama Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* savaşa katılmak isteyen müşriklere şöyle buyurmuştur: "**Bizler müşriklerden yardım istemeyiz**." (Sahihi Muslim. 1817 numaralı rivayet)
Bu hadis apaçık göstermektedir ki kafirlerden yardım alma caiz değildir.
Ama diğerleri, başka delillere dayanarak caiz olduğunu iddia etmişlerdir.
Elbette konu üzerinde en net hadis bu olduğu için, bu hadise muhalefet etmemek ve cihadda kafirlerden yardım almamak gerekmektedir.

[894] El-Binaye. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 7.clt. 169.s.
Benzerini Serahsi söylemiştir. Bkz: El-Mebsut. Darul Marife. 10.clt. 23.s.

dir. Şeybani'nin kastettiği farklı bir şeydir. O da: Kafirlere karşı olan savaşta ve kavgalarda kafirlerden destek alma.

Yani: Burada bir tarafa ve bir hakime anlaşmazlığı götürme yoktur. Bir hakime hükmü götürme yoktur. Bunu iyi bilmemiz lazımdır.

İşte kastettiği budur.

Allah'a şükürler olsun.

Mesele ve cevabı:

Mesele: Günümüzde bir Müslüman tağutun polisinden (askerinden) bir kafirden hakkı almak için yardım isteyebilir mi?

Cevabı:

Günümüzde bir kişi, gidip de tağutun askerleri olan polislerden yardım alırsa, bu durumda kafir olur. Çünkü günümüzde polisten yardım istemek, ancak ve ancak dava açmak ile olur. Dava açılmasa bile, sen bir kafiri onların eline teslim etmiş olursun ve onların hapishanesine sokarsın. Onlar da bu kişi hakkında dava açacaklar ve bu adamı küfre muhakeme edecekler.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Bir're ve takvaya yönelik yardımlaşın, **günaha ve düşmanlığa yönelik yardımlaşmayın.”**[895]

Dolayısı ile senin başka bir kafiri onlara teslim etmen, o adamı tağutun muhakemesine zorladığın için küfür olur. Allah c.c., Muhammed suresi birinci ayette Allah yolundan alıkoyanların Müslüman olmadıklarını haber verir. İşte bu adamlar da Allah'ın yolundan alıkoymuşlar, kafirleri tağuta muhakeme olmayı yönlendirmişlerdir.

Bir adamı tağutlara muhakeme olacağını bile bile kafirlere teslim etmek küfürdür. Bu nedenle her kim bir hırsızı ve benzerini günümüzde tağutun askerlerine teslim ederse, bu durumda kendisi kafir olur. Çünkü o hırsızı muhakeme olması için tağutlara teslim etmiştir.

Bu nedenle bu noktalara Müslümanın dikkat etmesi gerekmektedir.

Eski zamanda tağutun askerlerinden yardım istemekle, günümüzde kafirlerin askerlerinden yardım istemek çok farklıdır. Sonları, ahkâmı ve durumları çok değişiktir. En doğrusunu Allah c.c. bilir.

Kısacası: Tağuta muhakeme olmayı gerektiren kafir askerleri çağırma ve onlardan yardım alma küfürdür.

---

[895] Maide suresi, 2.ayetin bir kısmı.

Tağuta muhakeme olmakla alakası olmayan şekilde kafir askerlerden yardım almak, küfür değildir. Ama sahih olan görüşe göre haramdır.

5- İbnul Kayyım'den naklettikleri iddia ve cevabı

İbnul Kayyım şöyle demiştir:

“Peygamberi Allah tarafından gönderilmiş olarak kabul etmeye gelince[896], işte bu ancak tamamen teslimiyet ve boyun eyme ile olabilir. Öyle olacak ki o (Peygamber) kendi nefsinden daha evlâ olacak. Hüdâ ancak ondan çıkan kelimelerde aranacak, **sadece ona muhakeme olunacak**[897], ondan başkası ona hükmetmeycek, asla ondan başkasının hükmüne razı olmayacak. İster Allah'ın isimlerinde, sıfatlarında ve fiilerinde olsun, ister imanın hakikati ve makamı konularında olsun (hepsinde sadece ona razı olacak). Her konuda zahiren ve batınen böyle olacak. Bu durumlarda ondan başkasının (Ebu Bekir *radiyallahu anh,* Ömer *radiyallahu anh* gibi[898]) (eğer varsa) hükmüne razı olmayacak.

---

[896] Farkındaysak mesele baştan tağuta muhakeme olmak değildir.
Mesele Peygamberlere iman etme ve sözlerine başvurmadır.
Bu zaten bu sözü muhakeme hakkında zikredenlerin iddiasının batıl olduğunu baştan gösteriyor.

[897] Yani: Sadece o Peygamberin zatına muhakeme olunacak.
Ama eğer Peygamber yoksa, zarureten Allah'ın indirdiği ile hükmeden müminlere muhakeme olunacak.
İşte imamın kastettiği budur.

[898] İşte Yahudileşmiş müşrikler, İbnul Kayyım'in bu sözünü istedikleri gibi tahrif edip kullanmak içi, burada kastedilenin tağutlar olduğunu iddia ederler. Allah alimlere attıkları bu iftiralar karşısında onları yerle bir etsin. Alimler de böyle yaptılar. Eğer bir sahabe görüşü bir hadise muhalefet ettiyse, hemen sahabenin görüşü terk edildi ve hadisle amel edildi. Bunu bilmemiz lazım ki İbnul Kayyım'in neyi kastettiği ortaya çıksın.

Eğer âciz kalırsa (Peygamberin hadislerinde hükmü bulamazsa) , bu durumda ondan başkasını hakem tayin etmesi (Ebu Bekir *radiyallahu anh* ve benzerlerinin görüşlerini alması[899]) **zor durumda kalanın** eğer yiyecek bir şey bulamazsa ölü ve kan içmesi gibidir.

Bunun en iyi hali ise: Temiz su bulamadığı zaman toprağı kullanma hali gibi olmasıdır."[900]

5- İddia:

Muasır Yahudileşmiş kafirler iddialarında şöyle derler:

"İşte İbnul Kayyım tağuta muhakeme olmaya izin verdi!"

İddianın cevabı:

Özet cevap*:* Bu iddianın konumuzla bir alakası yoktur. İbnul Kayyım'in *rahimehullah* bu sözü, bir konuda ayet ve hadis bulunmadığı zaman, sahabe sözlerine ve zayıf hadislere muhakeme olunmasının caiz olduğunu ispat etmek içindir. Konunun tağuta muhakeme olmak ile hiçbir alakası yoktur. Zaten cümlede görüldüğü gibi tağuta muhakeme olmak gibi bir söz yoktur.

---

[899] Yine Yahudileşmiş müşrikler buraya tağuta muhakeme manasını ilave ederler. Halbuki hoca bunu dememektedir.
Aksine, biraz sonra da diğer sözleri ile ispat edeceğimiz gibi kastettiği alimlerin görüşlerine muhakeme olunmamasının gerekliliğidir.

[900] Medaricus Salikin. Yazarı: İbnul Kayyım: 2.clt. 171.s. Darul Kitabul Arabi bsk.

Bu iddia aslından batıldır. Çünkü bizler önceden İbnul Kayyım'in tağuta muhakeme olanları tekfir ettiğine dair apaçık sözlerinin nakllettik. Hatta tartışmayı ve savunmayı muhakeme olarak addedip, Allah'ın indirdikleri dışındaki şeylere tartışmasını ve savunmasını iletenlerin dahi kafir olduğunu zikrettiğini gördük.

Bundan sonra bunları görmemezlikten gelip bu sözünü zikretmekte hiçbir fayda yoktur.

Zikredilen şüphelerin arasında manası en açık olan ve tağuta muhakeme olmakla alakasız olan söz İbnul Kayyım'in bu sözüdür.

İddianın tafsilli cevabına gelelim.

Birinci reddiye:

Görüldüğü gibi bu iddia çok basittir. İbnul Kayyım'in sözü çok açıktır.

İbnul Kayyım en başta, Allah'a tamamen teslimiyetten bahseder. Sonra ondan yukarıda naklettiğimiz sözü zikreder. Yani: Allah'a teslimiyetten sonra, onun gerektirdiği şey olan Hz. Muhammed'e *sallallahu aleyhi ve sellem* teslimiyetten bahseder.

Sonra da Hz. Muhammed'in *sallallahu aleyhi ve sellem* sözlerinde İslam dini hakkında belli meselelerde söz bulamayıp, Allah Rasulunu *sallallahu aleyhi ve sellem* tahkim edemezse, başkasını tahkim eder der.

Mesela farzedelim ki bir mesele var, o konuda ayet bulamadık, o konuda hadis bulamadık, ama o konuda sahih kaynaklı bir sahabenin sözünü bulduk.

Bu durumda bizim kendi kafamızdan konuşacağımıza, o sahabenin sözü ile amel edip, o konuda o sahabeye muhakeme olmamız gerekmektedir. En azından o sahabenin öyle fetva vermesi, o konuda hadis olmasını kuvvetlendirir. Bize o hadis ulaşmasa bile.

İbnul Kayyım'in kastettiği budur. Buda çok nettir. Ama maalesef hakkı görmek istemeyenler, bu sözünü evirip çevirerek hakkı gizlemek isteyenler, bu hakikatleri ortaya çıkartmak istemiyor.

Farzedelim ki siz müşrikler, Allah'ın sizleri vasfettiği gibi belli akılsızların hasletlerine sahip olduğunuz için, İbnul Kayyım'in bu sözünü anlayamadınız, o zaman neden İbnukayyim'in diğer sözlerine bakmadınız?

Önceden naklettiğimiz ve muhakeme olanları apaçık bir şekilde tekfir ettiği sözlerini neden sakladınız?

İşte bu sizlerin ne kadar oyuncu ve kalp hastalığına maruz kalan insanlar olduğunuzu göstermektedir.

İkinci reddiye:

Bu adamlar İbnul Kayyım'in bu sözünü naklederlerken, sözünün tamamını dahi nakletmemişlerdir. Çünkü eğer bir pa-

ragraf daha okursalar, İbnul Kayyim'in neler dediği hemen ortaya çıkacaktır.

İbnul Kayyım devamında şöyle der: “Allah'ın dinine razı olmaya gelince, eğer (Allah ve Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem*) söz söyler, hüküm verir, emir ya da yasak koyarsa, **bu durumda tamamen razı olması gerekmektedir**.”[901]

Derim ki: İşte bu sözü çok nettir. Bu durumda kesinlikle tamamen teslim olacaksın diyor. Yani Allah'ın hükmüne teslim olmak zorundasın diyor.

Bu gösteriyor ki, ilk başta zor durumda kaldığı vakit derken, kastettiği ayetleri ve hadisleri bulamadığımız zaman, sahabeleri hakem tayin ederiz manasındadır.

Üçüncü reddiye*:*

İbnul Kayyım şöyle devam eder: “**O hüküm karşısında kalbinde hiçbir sıkıntı olmaması gerekmektedir. Tamamen ona teslim olmak zorundadır**. Hatta bu kendi isteğine ters düşse dahi, kendi hevasına ters düşse dahi, taklid ettiği kişiye ters düşse dahi, hocasına ve cemaatine ters düşse dahi (Allah'n hükmüne tamamen teslim olmak zorundadır)”[902]

---

[901] Medaricus Salikin. Yazarı: İbnul Kayyım: 2.clt. 171.s. Darul Kitabul Arabi bsk.
[902] Medaricus Salikin. Yazarı: İbnul Kayyım: 2.clt. 171.s. Darul Kitabul Arabi bsk.

Derim ki: İşte burada da mazeret vermiyor. Kesinlikle ve ne olursa olsun Allah'ın hükmüne tamamen teslim olması gerektiğini haber veriyor.

İbnul Kayyım sözlerini şöyle bitirir: “Hatta bu kendi isteğine ters düşse dahi, kendi hevasına ters düşse dahi, taklid ettiği kişiye ters düşse dahi, hocasına ve cemaatine ters düşse dahi (Allah'n hükmüne tamamen teslim olma zorundadır.)”[903]

Derim ki: İbnul Kayyım bu sözleri Nisa suresi 65.ayeti hatırlatıyor. Her kim Allah'ın hükmünden razı olmazsa, bu durumda Müslüman değildir.

***Dördüncü reddiye**:*

İbnul Kayyım'den şöyle dediğini nakletmiştik: “… undan sonra Allah kendi nefsi ile yemin eder ki kullar (insanlar) ***imansızlardır***[904], **ta ki Allah'ın Peygamberini aralarında çı-**

---

[903] Medaricus Salikin. Yazarı: İbnul Kayyım: 2.clt. 171.s. Darul Kitabul Arabi bsk.

[904] **نَفْيِ الْإِيمَانِ عَنْ الْعِبَادِ**

İşte bu sözü gösteriyor ki, asla bir kişi Allah'a muhakeme olmadığı takdirde mümin değildir.

Nisa suresinde geçen bu ayetler, özellikle İbnul Kayyim'in bu sözleri ile tefsir ettiği Nisa 65.ayet, apaçık bir şekilde gösteriyor ki bir kişi Allah'a ve Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmadan, Müslüman olamaz.

Eğer bunu anlarsak, aksini yapanın, yani tağutlara muhakeme olanın Müslüman olmadığını anlamış oluruz.

Eğer bazen İslama muhakeme olur, bazenleri tağuta muhakeme olursa, anlarız ki bu kişi müşriktir. Tıpatıp bazen Allah'a secde eden, bazen puta secde eden gibidir. Onları tekfir etmeyenler de, puta secde edenleri tekfir etmeyenler gibidir.

kan bütün anlaşmazlıklarda, **ince ve açık meselelerde**[905] **ha-kem tayin edene kadar**. Kulların sadece (Peygambere) tahkim olmaları ile mümin olmadıklarını, ek olarak Peygamberin verdiği hüküm hakkında göğüslerinden rahatsızlık ve sıkıntı kalkana kadar iman etmeyeceklerini haber vermiştir.[906] Bunula da Allah c.c. (mümin olmaları için) yetinmemiş, **ta ki tamamen teslim olamlarını, tamamen hükmünü takip edene kadar** (imanlarını kabul etmemiştir. Ancak bu zaman mümin olabilirler.)"[907]

Derim ki: Bu sözü tağuta muhakeme olmayı bırakalım, Allah Rasulune *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olanları tekfir etmekte dahi çok net bir sözdür.

Beşinci reddiye:

İbnul Kayyım şöyle demiştir: "Şüphe yok ki bu mesele **tevhidin aslı ve esâsıdır.**[908] İnsanların çoğu Allah dışında baş-

---

[905] Bu gösteriyor ki büyük şirklerde hafi ve zahir gibi bir bidat ayrımı yoktur.
Dolayısı ile en ufak, dinde en gizli meselede her kim Allah'a muhakeme olmazsa, tağutlara muhakeme olursa, kafirdir. Bunda icma vardır.

[906] Allah c.c. Peygambere muhakeme olan kişinin mümin olmadığını söylüyor, ta ki onun hükmünden kalbi ile dahi tamamen razı olana kadar.
Günümüzde ise bir çok müşrik, Peygambere inene muhakemeyi terk edip, tağuta muhakeme oluyorlar!
Arada ne kadar büyük fark var!
Bir de bazıları, hala tağuta muhakeme olanları tekfir etmekten geri durmaktadırlar! Bunların da ne kadar büyük bir küfür çukuru içinde oldukları, apaçıktır.

[907] İlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 1.clt. 40.s.

[908] Bu sözü net bir şekilde gösteriyor ki tağuta muhakeme olma meselesi dinin aslıdır.

kasını hakem tayin ediyor, (bir) **ona muhakeme oluyor**, (iki) **tartışmasını ona götürüyor**[909], (üç) onun hükmüne razı oluyor.

İşte bu üç makâm, **tevhidin direklediridir**[910]. Allah dışında hiç kimseyi Rab edinmeyecek, Allah dışında hiç kimseyi ilhah edinmeyecek, Allah dışında hiç kimseyi hakem[911] edinmeyecek."[912]

Derim ki: İşte İbnul Kayyım bu sözlerini, muhaliflerin naklettiği İlamul Muvakkiin adlı eserinde zikretmiştir. Ama muhalifler bu sözünü ortaya çıkartmazlar ki kendi hileleri ve küfürleri ve İmam İbnul Kayyım'e attıkları iftira ortaya çıkmasın ve oyunları bozulmasın.

Ama onların bir oyunu varsa, Allah'ında bir tuzağı vardır.

İşte İbnul Kayyım apaçık bir şekilde Allah dışında başkasına gidip tartışır ve kendini savunursa, onu tekfir ediyor. Bu

---

İbnul Kayyım'in bu gibi net sözlerini bırakıp da onun tağuta muhakeme olanları tekfir etmediğini iddia edenlere yazıklar. Ağızlarından ne kadar tehlikeli bir söz çıktı!

[909] Burada da savunmasın tağutlara götürenleri tekfir etmiştir.

[910] İşte bu sözü gösteriyor ki her kim tağutun mahkemesinde kendini savunmuş, veya ona muhakeme olmuşsa, bu durumda tevhidin direğini **yıkmıştır**.

[911] Yukarıda zikrettiği üç mesele bunun içine girmektedir. Allah dışında başkasına muhakeme olmak, başkasına gidip tartışmayı iletmek ve başkasının hükmünden razı olmak.
İşte bu tartışmanın muhakeme olması hakkında ne kadar net bir sözdür? Tarih boyunca İslamiyeti bu sözleri ile koruyan alimler olduğu için Allah'a hamd olsun.

[912] Medaricus Salikin. Darul Kitabul Arabî bsk. 2.clt. 179.s.

kişinin Allah dışında bir başkasını hakem tayin ettiğini zikrediyor. Tevhidin üç esasından birisini bozduğunu zikrediyor.

Bu da net bir şekilde gösteriyor ki Allah'tan başkasına muhakeme olmak, tevhidin üç aslını yerle bir etmektir. Tevhidi bozmaktır.

Altıncı reddiye*:*

İbnul Kayyım'in sözleri birbirini açıklar.

İbnul Kayyım'in bu sözünü, bir diğer sözüne bakarak anlayalım.

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir: “Sizin zikrettiğiniz imamlar sizin gibi taklid etmediler. Böyle bir şeyi de asla normal görmediler. Halbuki onlar en fazla yaptıkları, çok az meselelerde Allah'tan ve Rasulunden delil bulamadıkları zaman taklid etmeleridir. O konuda sadece kendilerinden daha bilgili birisinin sözüne ulaşmışlardır, bu durumda taklid etmişlerdir. Bu zaten ilim ehlinin görüşüdür. Vacip olan da budur. Şüphe yok ki taklid etme zor durumda kalan için mubah olur. Ama her kim Kitab'tan ve sünnetten ve sahabe sözlerinden ve imkanı varken hakkı delilleriyle bilmekten taklide saparsa, işte o kişi helal olan şeyi yemeye gücü yeterken ölüyü yiyen kişi gibidir.

Şüphe yok ki asıl olan bir başkasının görüşü ancak ve ancak delil ile kabul edilir. Sadece zaruret durumları hariç.

Sizler ise zarureti, işin başı yaptınız!”[913]

Derim ki: Subhanallah! Sanki İmam İbnul Kayyım *rahimehullah* günümüzün müşriklerinden söz etmekte. Onlar hakkı bıraktılar, zaruret diyerek işin başını zaruret yaptılar.

Allah imama rahmet eylesin, Allah önünü açmış ve yüz yıllar önceden zamanımızın müşriklerine reddiye yazmıştır.

İşte İbnul Kayyım'in bu geçmiş sözüyle, ilk başta zikrettiği sözü karşılaştığında, en başta tağuta muhakeme olmaktan söz etmediğini, aksine mezheleri ve alimlerin ve sahabelerin görüşlerinden bahsettiğini anlamış olursun.

Yedinci reddiye:

Şimdi sözlerini karşılaştıralım:

Muhaliflerin İbnulkayim'den naklettiği söz:

“Eğer âciz kalırsa (Peygamberin hadislerinde hükmü bulamazsa) , bu durumda ondan başkasını hakem tayin etmesi **zor durumda kalanın** eğer yiyecek bir şey bulamazsa ölü ve kan içmesi gibidir.“

Bu sözü açıklayan sözü:

“Her kim Kitab'tan ve sünnetten ve sahabe sözlerinden ve imkanı varken hakkı delilleriyle bilmekten taklide saparsa, işte o kişi helal olan şeyi yemeye gücü yeterken ölüyü yiyen kişi gibidir.”

---

[913] Îlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 2.clt. 185.s.

Muhaliflerin İbnulkayim'den naklettiği söz:

“Bunun en iyi hali ise: Temiz su bulamadığı zaman toprağı kullanma hali gibi olmasıdır.“

Bu sözü açıklayan sözü:

“Her kim Kitab'tan ve sünnetten ve sahabe sözlerinden ve imkanı varken hakkı delilleriyle bilmekten taklide saparsa, işte o kişi helal olan şeyi yemeye gücü yeterken ölüyü yiyen kişi gibidir “

***Sekizinci reddiye**:*

İbnul Kayyım, kendi sözünü yanlış anlayan muasır müşriklere reddiye veriyor:

İbnul Kayyım şöyle demiştir:

“Şüphe yok ki asıl olan bir başkasının görüşü ancak ve ancak delil ile kabul edilir. Sadece zaruret durumları hariç.

Sizler ise zarureti işin başı yaptınız!”[914]

Kısacası:

İbnul Kayyım tağuta muhakeme olan ve tağuta gidip orada kendini savunan ve tartışan herkesi istisnasız tekfir etmektedir.

---

[914] Îlamul Muvakkiin. Darul Kutubul İlmiyye bsk. 2.clt. 185.s.

Muhaliflerimizin naklettiği sözü ise, sadece ve sadece mezhepler ve taklid etme konusuyla alakalıdır. Kastettiği delil varen kimse taklid edilmez, ama eğer delil yoksa sahabeler takldi edilir, olmadı tabiinler taklid edilir. Böyle yapmak yeni görüş çıkarmaktan daha hayılıdır. Hem onların böyle fetva vermeleri konu üzerinde bize ulaşmamış hadis olduğuna delalet edebilir.

İşte İbnul Kayyım'in bütün dediği bundan ibarettir.

Ey Müslümanlar, bunu bilin. Bilin ki Allah dışında bir başkasına muhakeme olmak, tevhidin esaslarını bozmaktır. Dolayısı ile her kim tağuta muhakeme olursa, tevhidi bozmuş ve müşrik olmuştur. Kim de onu Müslüman görmüşse, tevhidin aslını bozanları dahi tekfir etmemiştir. Bu da küfrün ta kendisidir.

Allah'a hamd olsun.

6- İbni Hazm'dan naklettikleri iddia ve cevabı

İbni Hazm şöyle demiştir:

“Doğru olan budur ki buradaki nifak, sahibi kafir olan nifak ve sahibi kafir olmayan nifak olabilir.

Mümkündür ki Nebiye *sallallahu aleyhi ve sellem* değil, tağuta muhakeme olmayı isteyenler Rasulullah’a itaatlerini izhar etmekle beraber, bunun doğru olduğuna inanarak hükümde ona değil, başkasına müracaat etmeyi talep etmekle asî olurlar.

Lakin bunu hevalarına tabi olmadaki heveslerine göre yapmışlar.

Lakin bununla kafir değil, âsî olurlar.

Biz bunu açık şekilde **kendi yanımızda**[915] **görüyoruz.**[916]

---

[915] İşte İbni Hazm, bu tağuta muhakeme olmayı İslam devletinde yanlarında gördüğünü zikrediyor.
Ama bu tağuta muhakemenin küfür olmadığını söylüyor.
O zaman demek ki İbni Hazm burada tağut derken, başka bir şeyi kastediyor.
Eğer tağut derken bizim ıstılahî manada ki tağutu kastediyor denirse, o zaman denmesi lazımdır ki İslam mahkemesi varken de tağuta muhakeme olmak sadece haramdır! Bunu diyen kişi de zaten en büyük küfrü işlemiştir.
Kısacası: İbni Hazm burada tağut derken, lugat manasında tağutu kastediyor, ıstılahî bir terim olarak bunu kullanmıyor.

[916] İbni Hazm, bu sözlerinden sonra tağut derken neyi kastettiğini, Peygambere gitmemek derken neyi kastettiğini açıklıyor. Dikkat edelim.

Biz hakim huzurunda Kur'an a ve Rasulullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* onların ikrarıyla sabit olan sünnetine davet ediyoruz, onlar buna karşı çıkıyor ve Ebu Hanife'nin, Malik'in ve Şafin'in görüşü ile razı oluyorlar[917].

Bu hiç kimsenin inkar etmeyeceği bir şeydir[918]. Bununla kafir olmuyorlar

Belki onlar bu şekilde kalırlar.

Ta ki Allah'u teala onlara " Kendi aralarında ihtilafa düştükleri zaman, Allah Rasulu'nu *sallallahu aleyhi ve sellem* Hakem tayin edeceğini " açıkladıktan sonra, ister eskiden olsun, ister sonradan gelenler olsun, yani kıyamete kadar her kim bunu kabul etmez ve inat ederse, bu durumda Kafir olur.

Ve ayette o kişilerin bu ayetler indikten sonra hala inat ettiklerine dair hiçbir bilgi mevcut değildir.

Eğer bu ayetin inmesinden sonrası hakkında gelen hiçbir bilgi yoksa, o zaman şöyle diyen kişinin sözünde hiçbir hüccet yoktur: Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onlar mü-

---

[917] İşte İbni Hazm'ın tağut demesi, Ebu Hanife'lerin vb. görüşünü isteyenler içindir. Onlara muhakeme olanlar derken de kastettiği, dört mzhebin görüşüne muhakeme olmaktır. Bunu bilmek çok önemlidir.
[918] Yani: Bazı insanların Şafii'ye vb.mezhebine göre hümet dedikleri bilinmektedir.

nafıktı diye onları tanıdı ve ikrar etti(münafıklıklarını kabul etti.)[919]**„**[920]

6- İddia:

İşte İbni Hazm tağuta muhakeme olanları tekfir etmiyor!

İddianın cevabı:

Özet cevap: İbni Hazm bu sözünde İslam mahkemesinden söz ediyor. Eğer burada zikrettiği tağut ifadesini ıstılahî manada alıcak olursak, o zaman İslam mahkemesinin içinde bile tağuta muhakeme olanları tekfir etmememiz gerekir. Bu kadar sapıkça görüş üzere olan hiç kimse yoktur. Aynı zamanda İbni hazm burada tağut derken, mezhepleri kastetmektedir. İbni Hazm sözlerinde tağut derken genellikle mezhepleri kasteder. Bundan anlarız ki mesele mezhepleri takip etmenin kötü olduğudur. Burada tağut ifadesi lugat anlamı ile kullanılmış ve o nedenle mezheplere tağut denmiştir.

Birinci yönden reddiye*:*

İbni Hazm'dan naklettikleri bu söz, manası en kolay şekilde anlaşılıp, kafirlerin mahkemelerine muhakeme olmak ile alakasız olduğunu ispat eder. Sadece dipnotta verdiğim açıklamalar bile, bu sözün manasını açıklar.

---

[919] Bu da gösteriyor ki İbni Hazm'ın asıl konuştuğu mesele, münafıkları Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* tanıdı mı? Yoksa tanımadı mı? Münafık olduklarını bildi mi? Yoksa bilmedi mi?
[920] el-Muhalla. 12.clt. 129.s.

O da: İbni Hazm burada tağut derken, mezhepleri kastetmektedir. Mezhepleri tağutlaştırmaktan bahsetmektedir.

Maalesef İbni Hazm sert dilli birisi olduğundan, zamanında da mezhepçilik çok ileriye gittiğinden, İbni Hazm da mezhepçilerin tarafınfan çok eziyet çektiğinden, eserleri yakıldığından, mezhepleri takip etmeye kızgınlığından tağut ifadesini mezheplere takmıştır. Zaten bunu sözünün sonu ve verdiği misal açıklamaktadır. Yoksa kastettiği günümüzdeki gibi tağutların mahkemesi değildir.

İkinci yönden reddiye*:*

İnsanlar maalesef o zamanda derlerdi ki: “Beni Şafii'nin mezhebi ile muhakeme et.” Bunu derlerken, alimler arasında ihtilaf olduğunu, Şafii'nin de bu konuda hadislere ve ayetlere uyduğunu, bu nedenle onun görüşü ile hükmedilmelerini istediklerini söylerler. Kastettikleri budur. İşte her kim böyle yaparsa, kafir değil, âsî olmaktadır. Çünkü ne olursa olsun kişi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* dışında, Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* sözünü iyi anlayan bir başkasının görüşleri ile bana hükmet gibi bir şey söyliyemez. Bu çok berbat bir şeydir. Demesi gereken şudur: Bana ayet ve hadisle hükmet.

İşte İbni Hazm'ın kastettiği budur.

Üçüncü yönden reddiye:

İbni Hazm bu sözlerinde tağutu lugat manasında kullanmıştır. İslam şeriatında bilinen ıstılahî manada kullanmamıştır.

Zebidî şöyle demiştir: "Tağut: Seni hak yoldan alıkoyan herşeydir.

Böye olduğunu Sayrafî (araplardan) nakletmiştir."[921]

Derim ki: İşte İbni Hazm da tağutu bu manada kullanmıştır.

Yoksa kastettiği Allah dışında ibadet edilen kafirlere muhakeme olmak değildir.

Özetleyelim:

İbni Hazm, bu geçmiş sözünde tağut derken, ıstılahî manada ve bizim bildiğimiz manada tağut demek istemedi. Bilakis lugavi manada tağut demek istedi. Yani aşırıya kaçanlar demek istedi. Şüphe yok ki tağutun lugavî manalarından birisi de aşırıya kaçmaktır.

Bunu anlarsak, İbni Hazm meshepçilerin tağuta muhakeme olduklarını değil de, aşırıya kaçarak böyle yaptıklarını kastetmiştir.

---

[921] Tacul Arus Min Cevahiril Kamus. 38.clt. 497.s. Yazarı: Muhammed bin Muhammed bin Muhammed Murtada ez-Zebidi. 1205.yılda vefat etmiştir. Darulhidaye bsk.

Dördüncü yönden reddiye:

Her kim derse ki İbni Hazm burada tağut derken kafirleri kastetti, o zaman İbni Hazm'ın mezhepleri ve dört mezhep sahibi tekfir ettiğini ve onları tağut gördüğünü söylemesi lazımdır.

Çünkü İbni Hazm geçmiş sözünde böyle demiştir. İşte sözü:

“Mümkündür ki Nebiye *sallallahu aleyhi ve sellem* değil, **tağuta muhakeme** olmayı isteyenler Rasulullah’a itaatlerini izhar etmekle beraber, bunun doğru olduğuna inanarak hükümde ona değil, başkasına müracaat etmeyi talep etmekle asî olurlar.

...

Biz bunu açık şekilde **kendi yanımızda**[922] **görüyoruz.**[923]

---

[922] İşte İbni Hazm, bu tağuta muhakeme olmayı İslam devletinde yanlarında gördüğünü zikrediyor.
Ama bu tağuta muhakemenin küfür olmadığını söylüyor.
O zaman demek ki İbni Hazm burada tağut derken, başka bir şeyi kastediyor.
Eğer tağut derken bizim ıstılahî manada ki tağutu kastediyor denirse, o zaman denmesi lazımdır ki İslam mahkemesi varken de tağuta muhakeme olmak sadece haramdır! Bunu diyen kişi de zaten en büyük küfrü işlemiştir.
Kısacası: İbni Hazm burada tağut derken, lugat manasında tağutu kastediyor, ıstılahî bir terim olarak bunu kullanmıyor.

[923] İbni Hazm, bu sözlerinden sonra tağut derken neyi kastettiğini, Peygambere gitmemek derken neyi kastettiğini açıklıyor.Dikkat edelim.

Biz hakim huzurunda Kur'an a ve Rasulullah'ın *sallallahu aleyhi ve sellem* onların ikrarıyla sabit olan sünnetine davet ediyoruz, onlar buna karşı çıkıyor ve **Ebu Hanife'nin, Malik'in ve Şafin'in** görüşü ile razı oluyorlar."[924]

Bu hiç kimsenin inkar etmeyeceği bir şeydir[925]. Bununla kafir olmuyorlar "

Derim ki: İbni Hazm apaçık bir şekilde tağutlara misal verirken, dört mezhebin misalini veriyor.

Buradan anlıyoruz ki İbni Hazm tağut derken, haktan alıkoyan bu dört mezhebi kastediyor.

***Beşinci yönden reddiye*:**

Bu nakli ortaya koyup, kendilerine delil olduğunu iddia edenler şöyle derler : "İslam mahkemesi varken, tağuta muhakeme olan kafirdir, ona kafir demeyen de kafirdir."

Öyleyse bu nakli ortaya koyanlar şu iki seçenek arasından birini seçmek zorundadırlar.

Bir: Ya bu naklin kendilerine delil olmadığını söyleyecekler,

---

[924] İşte İbni Hazm'ın tağut demesi, Ebu Hanife'lerin vb. görüşünü isteyenler içindir. Onlara muhakeme olanlar derken de kastettiği, dört mzhebin görüşüne muhakeme olmaktır.Bunu bilmek çok önemlidir.
[925] Yani: Bazı insanların Şafii'ye vb.mezhebine göre hükmet dedikleri bilinmektedir.

İki: Ya da İbni Hazm'ı kendi tekfir ettiklerinin sözünü söylediğinde dolayı tekfir edecekler.

Çünkü İbni Hazm açıkça burada İslam devleti varken (iddiacılara göre) hakiki manada ki tağutların mahkemesine gitmek isteyenleri tekfir etmiyor, eğer ki burada ki tağut manası hakiki manada kullanılmış derseler, İbni Hazm'ı İslam mahkemesi varken tağutlara muhakeme olanı tekfir etmediği için tekfir etmeleri gerekir.

Yok değilse, o zaman bu sözün kendilerine delil olmadığını söylemelileri gerekmektedir.

Her iki durumda da kendilerine delil olmamaktadır.

İbni Hazm, burada İslam mahkemesinde tağuta muhakeme olanları tekfir etmemiştir demeleri lazım. O zaman İbni Hazm'ı da kendi eski görüşlerine göre bu yönden tekfir etmeleri lazımdr.

Ya da bizim dediğimiz gibi, İbni Hazm burada tağuta muhakeme olmaktan bahsetmiyor, Şafii'nin görüşleri ile hükmetmekten söz ediyor, kastettiği budur demeleri lazımdır.

Sadece sert dilli olduğu için böyle ağır konuşmuştur diyecekler. Nasıl ki böyle olduğunu diğer sözleri açıklamaktadır.

Altıncı yönden reddiye:

Sizler gerçekten Kur'an'ın tağuta muhakeme olanları tekfir ettiği apaçık ayetleri terk edip, o ayetlerden uzaklaştı iseniz, İbni Hazm'ı takip etmeye başladıysanız, o zaman bilin ki İbni

Hazm dahi sizlerin bu işinizi beğenmemektedir. İbni Hazm dahi sizleri tekfir etmektedir.

İbni Hazm, bu konuda o kadar serttir ki, tağuta muhakeme olmayadan evvel, bir kişi ihtilaf söz konusu olduğunda Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmadığı zaman, hemen böyle yapanları tekfir etmektedir.

İbni Hazm'ın kendisi, insanların görüşlerini delil olarak sunanları, ayetleri ve hadisleri görmemezlikten gelenleri "Dinden sıyrılıp çıkanlar"[926] şeklinde isimlendirmektedir.

İbni Hazm, Kur'an ve sünnet yanında, illa ki bir alimin sözünü görmeden Kur'an'a ve sünnete bağlanamayan kişiler dahi tekfir etmektedir.

Şimdi soralım: Ey İbni Hazm'ın mukallidleri, eğer gerçekten muhakeme konusunda utanmadan onun bu sözünü değiştiriyorsanız, bu sözü sizin dediğiniz gibidir diyorsanız, bu iftiranızdan önce bilmeniz gerekir ki İbni Hazm zaten kendi sözünü delil getirmeyi caiz görmemektedir. Caiz görmediği gibi, Kur'an'ın önüne geçirmeyi de küfür görmektedir.

Bu durumda, İbni Hazm'ın bile başta sizleri bu yönden dahi tekfir ettiğini unutmayın.

---

[926] Muhalla. 8.clt. 430.s.

***Yedinci yönden reddiye*:**

Sizler bu sözü ele alarak, ne yapmaya çalışıyorsunuz?

Tağuta muhakeme olmanın caiz olduğunu mu ispat etmeye çalışıyorsunuz?

Yoksa tağuta muhakeme olanları tekfir etme meselesinin ihtilaflı olduğunu mu kastediyorsunuz?

Her iki durumda da hata ediyorsunuz.

Şüphe yok ki İbni Hazm meselede ihtilafın olduğunu zikretmedi. Dolayısıyla kimse bu sözünü delil alarak bu meselede ihtilaf olduğunu zikredemez.

İbni Hazm meselede ihtilaf zikretmedi. Bir tek görüş zikretti.

O zaman sizler iki şeyi demek zorundasınız:

Bir: Diyeceksiniz ki İbni Hazm İslam mahkemesinde dahi tağuta muhakeme olanları tekfir etmiyor, bunda ihtilaf bile nakletmiyor. Ona göre tağuta muhakeme olanlar kayıtsız şartsız Müslümandır.

Zate bunu derseniz, hem kendinize eziyet etmiş olursunuz, hemde sözünü kullandığınız İbni Hazm'a iftira atmış olursunuz.

İki: İbni Hazm'ın tağuta muhakemeden söz etmediğini, başka şeylerden söz ettiğini söyleyeceksiniz.

Bu durumda da zaten bizlerle ittifak edeceksiniz.

Yani siz kafirlerin iki seçeneğiniz var. Ya İbni Hazm'a kendinizin dahi razı olmadığınız bir görüşü nisbet edeceksiniz, ya da İbni Hazm'ın sözünün konuyla alakası olmadığını söyleyeceksiniz.

***Sekizinci yönden reddiye**:*

Eğer tağuta muhakeme olmak hakkında mesele ihtilaflıdır iddiasını ispat etmek için bu sözü delil getiriyorsanız, bu durumda deriz ki:

Ne zaman bir insanın sözü Kur'an, sünnet gibi hüccet oldu?

Sizlerin en başta insanların helalleştirdiğini helalleştirmeyi bırakıp, sadece Allah'a iman etmelisiniz ki Müslüman olabilesiniz. Yoksa İbni Hazm'ı kaynak ve İslam mercîi olarak seçti iseniz, Kur'an'ın önüne geçirdi iseniz, sizler zaten ister muhakemenin küfür olduğunu bilin, ister bilmeyin, İbni Hazm'ı ilah edindiğinizden müşriksiniz.

***Dokuzuncu yönden reddiye**:*

Eğer İbni Hazm'ın sadece insan olduğunu bilirseniz, hata ve doğru yapabileceğini kabul ederseniz, bilin ki İbni Hazm bu geçmiş sözlerinde tağuta muhakeme olanları tekfir etmemeyi kastetmemiştir. Bunu asla dememiştir.

Bunun da delili, misal verirken mezhepleri zikretmesidir. Demek ki konu mezheplerdir. Yoksa konu bildiğimiz kafirlerin küfürleri ile hükmeden mahkemeler değildir.

***Onuncu yönden reddiye*:**

Ayrıca İbni Hazm burada İslam mahkemesinde, Şafii'nin ve başkalarının hükmünü isteyenlerden söz etmektedir.

Ama sizler bunu alıp, İslam mahkemesi yokken tağuta muhakeme olmak caizdir, en azından küfür değildir iddiası altında getirdiniz.

İki durum birbirinden ne kadar farklı, ne kadar zıt şeylerdir?

İbi Hazm İslam mahkemesinden söz ediyor, sizlerse bunu alıp İslam mahkemesi yok olduğu zamanlar için kullanıyorsunuz!

Ey insanlar, insaflı olun.

Şimdi bu iddianızın ne kadar tutarsız ve saçma bir iddia olduğunu anladınız mı?

Allah c.c. algılama yetkisini yitirmiş kafirler hakkında şöyle buyurur:” Onlar hayvanlar gibilerdir, hayır, onlar daha aşağılıklardır.”[927]

---

[927] Araf suresi, 179.ayetin bir kısmı.

***Onbirinci yönden reddiye**:*

İbni Hazm'ın sözünü eğer delil olarak alacaksanız, başta demeniz lazım ki İslam mahkemesine bir kişi giderse, ona İslamın hükmü sunulursa, bu adam da bunu reddederse, bunu istemezse, aksine tağutun hükmünü isterse, İslamdan yüz çevirir ve tağutun hükmünü isterse, bu durumda bu adam sadece asîdir, günahkardır ve kafir değildir!

Eğer İbni Hazm burada bildiğimiz muhakemeyi kastetmiş ise, verdiği misali de ele alırsak, o zaman İslam mahkemesi varken dahi tağuta muhakeme olanları tekfir etmediğini kastetmiş dememiz gerekir.

İşte sizin böyle demeniz lazım. Çünkü eğer İbni Hazm'ın geçmişte tağut derken, tağutu ıstılahî manasında kastettiğini iddia ederseniz, o zaman adaletli olmanız lazım ve böyle demeniz lazımdır.

Ama hepiniz biliyorsunuz ki her kim bu açıkladığım şekilde tağuta muhakeme olmayı, İslamdan yüz çevirmeyi, İslamın hükmünün sunulduğu halde onu reddetmeyi ve küfrün hükmünü istemeyi küfür görmezse, bu kişi kafirin en büyüğüdür.

Her kim böyle derse, sizde biliyorsunuz ki o kişi çok büyük bir kafirdir.

İşte sizler bu kadar adaletsiz ve Yahudiler gibi sözleri değiştiren bir milletsiniz. İbni Hazm'ın sözünü farklı yorumladınız ki tağutlara muhakeme olmanın caiz olduğunu ispat ede-

lim diye! Ama biz Müslümanlar sizlerin karşısınızda olduğumuz müddetçe, asla bunu başaramazsınız.

Onikinci yönden reddiye:

Sizler bu sözü zikrederken, sanki İbni Hazm'ın tağuta muhakeme olmak hakkında tek sözü buymuş gibi hareket ediyorsunuz. Allah sizler hakkında adalet ile hükmetsin, ne kadarda hileci ve iftiracısınız!

Kalbinizde azıcık İslama ısınma ve hakkı arama olsaydı, insanların önüne İbni Hazm'ın diğer net sözlerini de çıkarır ve göz önüne sererdi. Tağuta muhakeme olmayı bırakalım, Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme olup da onun hükmü hakkında kalbinde azıcık şüphe kalanı bile tekfir ettiğini ortaya çıkarırdınız.

Onüçüncü yönden reddiye:

İbni Hazm şöyle demiştir: "Allah'u teala şöyle buyurur: "İşte Hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık** **hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe** **iman etmiş olmazlar**."[928]

Bizler onu *sallallahu aleyhi ve sellem* aramızda çıkan ihtilafta **hakem tayin ettik**, sonra da onun hükmü karşısında içimizde hiçbir şüphe duymadık, **tamamen teslim olduk**.

---

[928] Nisa suresi, 65.ayet

Onlara gelince, onlar aralarında çıkan ihtilafta onu *sallallahu aleyhi ve sellem* aralarında hakem tayin **etmediler**. Sonra da onun *sallallahu aleyhi ve sellem* verdiği hüküm hakkında ilerinde sıkıntı duydular, tamamen teslim olmadılar. **Onların elleri kurusun, onlar rezil olsunlar**."[929]

Derim ki: İşte İbni Hazm bu sözünü el-Muhalla adlı eserinde zikreder. Yahudileşmiş kafirlerin zikrettiği şüphe de aynı eserdedir. Bu adamlarda azıcık adalet olsaydı, İbni Hazm'ın ihtilaf söz konusu olduğunda Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* hakem tayin etmeyenleri nasıl tekfir ettiğini, Peygamberin hükmünü beğenmeyeni nasıl tekfir ettiğini, Peygamberin hükmüne tamamen teslim olmayanı nasıl tekfir ettiğini göz önüne sererlerdi. Ama sermediler ve gizlediler. Tıpkı Yahudilerin ve Hristiyanların Allah'ın indiridiği kitapların içindeki ayetleri gizledikleri gibi!

İbni Hazm'ın bu geçmiş sözüne dikkat edersek, ihtilaf söz konusu olduğunda ihtilafı gidermek için Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* hakem tayin etmeyenleri tekfir ettiği de çok açıktır. Onlar içi elleri kurusun demektedir. ''Elleri kurusun'' ifadesini de Allah c.c. Kur'an'da kafir Ebu Leheb için kullanmaktadır. İbni Hazm ise bunu İslama muhakeme olmayan kafirler hakkında kullanmıştır. Bu gösteriyor ki İbni Hazm onları tekfir etmektedir.

---

[929] El-Muhalla. 8.clt. 400.s.

***Ondördüncü yönden reddiye*:**

İbni Hazm dışında bir çok alim, tağut ifadesini ıstılahi manasıyla değilde, lugat manasında kullanmışlar ve zikretmişlerdir.

Mesela Şevkani ve Kannûci, alim olmayan İslam kadısını tağut diye isimlendirir, savunmak için ona gitmeyi caiz görmez, ona dava açmayı bırakalım, tartışma ve savunma için dahi gidilmemesi gerektiğini söyler.

Şevkani şöyle demiştir: “Bu ayet delalet eder ki Allah'ın hükmünü bilen, hükmünde adaletli olan kadıya icabet etmek caviptir. Çünkü alimler (İslam ile yöneten kadılar) Peygamberlerin vârisleridiler.

Müslüman kadıların hükmü, Allah'ın hümünü, Kitabın ve sünnetin içindekileri bilenlerin ve hükümde adaletli olanların hükmü, Allah'ın hükmü ile hükmetmektir[930]…

Ama eğer kadı bilgisizse, Kitabın ve sünnetin ahkâmlarını bilmiyorsa, Allah'ın (zikrettiği) delillerden habersizse, Allah'ın ve Rasulunun sözlerinin manasını bilmiyorsa, aynı zamanda geçmişte olanları bilmeyen hafiften cahilse, veya hiçbir şeyden haberi dahi olmayan mürekkep cahilse, bununla birlikte bazı müctehidlerin ictihadını biliyorsa, bazı reylere (görüşlere) bakmışsa, bu durumda bu kişi cahil birisidir. Hatta kendini bilgili sansa dahi onun böyle sanması batıldır. Her hangi bir kadı böyleyse, onun davetine icabet etmek gerekmez. Çünkü

---

[930] Az sonra Kurtubi'den naklettiklerimizi zikreder.

Allah ve Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmünü bilmeyenlerdir. O zaman anlaşmazlığa düşenler arasında hüküm verecek kapasiteye sahip de değildir. **Hatta o <u>tağutun</u> kadılarındandır**. Batılın hakimlerindendir.”[931]

Aynısını Sıddık bin Hasan Hân el-Kannuci tefsirinde nakletmiştir.[932]

Derim ki: Bundan alınacak çok önemli iki fayda vardır:

Bir: Alimler bir çok zaman tağut ifadesini lugat manasıyla zikretmişlerdir. Istılah manasını kastetmeden zikretmişlerdir. Bunu da okuyucuların anlayacağını zannederek zikretmişlerdir.

Ama maalesef zamanımızın fitnecileri, bu bilgileri saklayıp küfürlerini izhar etmeye çalışmaktadırlar. Allah bizleri onlardan korusun.

İki: Eğer İslam hükümetinde ki cahil kadı seni savunmak için davet ettiğinde gidilmiyorsa, küfür ve tağut sistemi seni muhakemeye davet ettiğinde nasıl gidilsin ki?

Nasıl bu normal karşılaşsın ki?

İşte bunlar gösteriyor ki tağuta muhakeme, tartışmayı ve savunmayı tağuta kaldırmayı ve iletmeyi dahi içermektedir. Elhamdulillah.

---

[931] Fethul Kadir. 4.clt. 53.s. Dar İbni Kesir bsk.
[932] Fethul Beyan. 9.clt. 250.s.

Onbeşinci yönden reddiye:

İbni Hazm'ın tek sözü bu değildir. Başka sözleri de vardır. Mesela[933]:

İbni Hazm şöyle demiştir: "Bir kişi, kıyasa ya da reye ya da birisinin görüşüne uyana kadar, Kur'an'la ve Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmü ile hükmetmezse, **bu durumda İslamdan sıyrılıp çıkar gider.**[934]

Allah azze ve celle şöyle buyurur: "İşte hayır, Rabbine yemin olsun ki aralarında çıkan **anlaşmazlık hususunda** seni **hakem kılıp** sonra da verdiğin hükümden **içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar**."[935]

İşte insanlar arasında ihtilaf söz konusu olduğunda, kıyas, rey ve birinin görüşüne uymadığı müddetçe Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmü ile hükmetmeyen kişi, Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* hakem tayin etmeyen kişi, onun hükmüne tamamen teslim olmayan kişi, aksine bu hüküm karşısında Peygamberin verdiği hükümden (içten)

---

[933] Bu konuda sadece bir tane daha sözünü zikredeceğim. Diğer sözlerini ise büyük muhakeme eserinde inşaAllah tafsillice daha uzun bir biçimde zikretmeye çalışacağım.
[934] İşte burada her meselede İslama muhakeme olmayanları tekfir etmiştir. Bu sözü de çok nettir. Elhamdulillah.
[935] Nisa suresi, 65.ayet

sıkıntı duyan kişi, **Rabbimizin adına yemin olsun ki iman etmemiştir.**[936]

Ya da (bu kıyas ve benzerleri) bu Kur'an'a, veya Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnetine muhalefettir. Eğer böyleyse bu (kıyas ve benzerleri) kesin olan dalalettir. İslam dininin de tersidir. **İşte bu konuları Müslüman bir kişi ile uzunca zikretmeye gerek yoktur**."[937]

Derim ki: İşte burada, ilk paragrafta Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* hakem tayin etmeyenleri tekfir etmiştir. Sonra daha fazla derine inerek, kalbinde azıcık sıkıntı duyanları dahi tekfir etmiştir.

Peygamberi *sallallahu aleyhi ve sellem* ihtilaf söz konusu olduğunda hakem tayin etmek, ihtilaf söz konusu olduğunda tağutu hakem tayin etmenin aksinedir. Eğer İbni Hazm net bir şekilde ihtilaf söz konusu olduğunda Peygambere *sallallahu aleyhi ve sellem* muhakeme ve tahkim olmayanları tekfir ediyorsa, anlarız ki tağuta muhakeme ve tahkim olanları çok daha fazla tekfir etmektedir.

İşte bu çok önemlidir. Günümüzün müşriklerinin gizlemeye çalışığı şeyler bunlardır.

---

[936] Burada da bırakalım tağuta muhakeme olmayı, Allah'ın indirdiklerine muhakeme olup, sadece kalbinde azıcık sıkıntı duyanları dahi tekfir etmiştir.
Eğer onları tekfir ediyorsa, Allah'ın indirdiğine hiç muhakeme olmaanları daha fazla tekfir ettiği güneş gibi açığa çıkmaktadır.
[937] Muhalla. 8.clt. 430.s.

En son zikrettiği şu söz ise çok önemlidir: “**İşte bu konuları Müslüman bir kişi ile uzunca zikretmeye gerek yoktur**.“

İşte bu sözü gösteriyor ki bırakalım tağuta muhakemenin küfür olmasını, ihtilaf esnasında Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmü dışında başka hükümlere gitmenin dahi küfür olduğu bilinmektedir. Bu meseleleri Müslümanlara uzunca anlatmaya dahi gerek yoktur. Çünkü Müslümanların hepsi bilir ki böyle yapmayan kişi kafirdir.

İşte bunu anlarsan, ihtlaf söz konusu olduğunda ihtilafını, savunmasını ve tartışmasını Allah Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* hükmüne iletmeyenin kafir olduğunun Müslümanlar arasında çok bilinen ve normal bir mesele olduğunu anlarsın.

Eğer bunu anlarsan, bir de bunun üstüne ihtilaf söz konusu olduğu zaman kişinin ihtilafını, savunmasını ve tartışmasını tağuta iletmesinin, küfür üstüne küfür işlediğini anlamış olursun.

Bu da muasır müşriklerin bütün iddialarını yerle bir eder. Allah'a şükürler olsun.

İbni Hazm şunu söylerken “**İşte bu konuları Müslüman bir kişi ile uzunca zikretmeye gerek yoktur**.“ net bir şekilde demek istediği ortadadır. Demek istediği de şudur:

Ben bazenleri sert dilimle mezheplere ve hatalı gördüğüm şeyler lugavî manada tağut dersem, sen bir Müslüman olarak benim burada ne dediğimi zaten anlarsın.

Müslümanların hepsi tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunu bildikleri gibi, Allah'ın indirdiklerine muhakeme olmayanların iman etmediklerini bilirler. Allah'ın indirdiklerine muhakeme olsa dahi, kalbinde azıcık dahi sıkıntı duyanın bile iman etmediğin bilirler.

İşte bu konuları Müslüman bir kişi ile uzunca zikretmeye gerek yoktur.

Eğer bu konular zaten Müslümanlar arasında bilinen bir meseleyse, o zaman sen bir Müslüman olarak, ben bazı hatalı kişilere tağut dersem, burada neyi dediğimi ve neyi kastettiğimi anlaman ve bilmen gerekir.

İşte İbni Hazm'ın demeye çalıştığı budur. Sözlerini toparlayan ve insaflıca bakan, bundan başkasını söyliyemez.

Bizlere hakkı gösteren Allah'a şükürler olsun. [938]

---

[938] İbni Hazm'ın eserleri, tarih boyunca murcie kesimi tarafından oynanmış olma ihtimali olan eserlerdendir. Bu nedenle okurken, bunu göz önünde bulundurarak okumak lazım.
Ona hased besleyen ve nefret eden çok kişi olduğu için, kitaplarının tahrife maruz kalması muhtemeldir.
Bu nedenle bu gibi eserlerde tekfir hakkında net söz bulduğumuz zaman, bunları not alıp saklamamız güzel olur.
Çünkü her geçen gün tahrifler çoğalmaktadır. Yarın bir çok tarihte yaşayan kişilerin eserlerinin tahrife maruz kalması muhtemeldir.
Kafirler, müsteşrikler ve müşrik murcieler bu hakikatleri gizlemeye çalışsalar da, bizler bunları Allah'ın izni ile karanlıklardan aydınlığa çıkartıyoruz.
Bu nedenle alimlerin sözleri arasında tekfir konusunda kötü bir söz görürsen asla inanma. Bil ki bu müşrikler bu eserleri tahrif ederek, insanları İslamdan çıkarıp küfre sokmaya çalışmışlardır.

7-Hılful Fudul şüphesi

Aslında ben bu konunun bir şüphe olarak karşıma çıkacağını asla beklemiyordum. Çünkü insanların o kadar akılsız olup da bu gibi şüphelere kanıp, tağuta muhakeme olmaya caiz diyecekleri aklıma gelmemişti. Yalnız bazı sapkınların bu olayı kendince zikredip tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü gördüğümde, hızlıca ekleyip reddiye vermenin gerekli olduğunu düşündüm.

İddia:

"Hılfulfudul olayında Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Mekke müşrikleri ile birlikte birleşmişler. Onlar mazlumun hakkını hep birlikte korumuşlar. O zaman bizler de İslam devleti yokken tağuta muhakeme olunabilir."

Nasıl ki ŞeyhulİsIam ibni Teymiye'nin ve Muhammed bin Abdulvehhab'ın eserlerinde gerçekleşen bazı tahrifleri başka risalelerimizde göz önüne sermiştik. Müracaat etmekte fayda vardır.
Kısacası, bu hakiakatleri Müslümanlar unutmasınlar. Dikkat etsinler. Allah'ın koruyacağı Kur'an'a ve sahih sünnete sarılsınlar.
Unutulmasın ki ashabımız olan Ehli Hadis uleması, cerh ve tadil ilmini sırf dini korumak adına çıkarmışlardır. İşte son yüz yıllarda cerh ve tadil ilmi ortadan kaybolduğundan dolayı, kafirlerin, müşrik murcilerin, sofilerin ve diğerlerinin İslamî eserleri tahrif etmeleri kolaylaşmıştır.
Bu müşrikler neyi tahrif ederlerse etsinler, Kur'an'ı ve sahih kaynaklı hadis külliyatımızı tahrif edemezler Allah'ın izni ile. Allah c.c. ayetleri ve hadisleri koruyacağına Hicr suresi 9.ayetinde söz vermiştir. Bu nedenle Kur'an'a ve hadislere bağlanmak, asıl Müslümanın yapacağı şeydir.
Allah'a hamd olsun.

İddianın cevabı:

Özet cevap: Allah size hidayeti nasib etsin. Nasıl olur da müşrikler ile Müslümanların birlikte yardımlaşmaları, günümüzün tağutlarına benzetilebilir ki? Hiç düşünmez misiniz?

Hılful Fudul[939] ne demektir?

İlk önce Hılful Fudul ifadesini manasını öğrenelim.

Bu cümle, iki kelimeden oluşmaktadır. Hilf el-Fudûl.

Hilf ifadesinin manası:

Hilf ifadesinin aslı: ''Halife'' veya ''Tehâluf'' ifadesidir.

Manası: Antlaşma – Söz verme – Yardımlaşma.[940]

Derim ki: Görüldüğü üzere, bu kelimenin manasının asla ve asla hükümle bir alakası yoktur.

---

[939] Hılful Fudul olayından önce, Hılful Muttayyibîn olayı olmuştur. Manen ve tatbik yönü ile iki olayda da aynı şeyler olmuştur.
İbni Hibbân şöyle demiştir: "Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Hulful Muttayyibîn'i görmedi. Bu olay doğumundan önce oldu. Ama Hılful Fudul'u gördü ve orada bulundu."
Bkz: Sahihi İbni Hibbân. Veya: et-Tekasîm Vel Envâ. 354.yılda vefat etmiştir. İbni Bilibbân'ın tertibi ile olan nusha. Risale bsk. 10.clt. 217.s.
Benzerini Beyhakî, siyercilerden nakletmiştir. Bkz: Delâilun Nubuvve. Yazarı: Beyhakî. 2.clt. 38.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.
Daha fazla bilgiyi ve nakilleri, İbnul Mulakkin toparlamıştır. Bkz: el-Bedrun Munîr. Yazarı: İbnul Mulakkin. 804.yılda vefat etmiştir. 7.clt. 328.s. Darul Hicra bsk.

[940] Bkz: Lisanul Arab. Yazarı: İbni Manzur. 53-54.s. 9.clt. Sadır bsk. / Camiul Usul. Yazarı: İbnul Esir. 606.yılda vefat etmiştir. 4798 numaralı rivayet 6.clt. 565.s. Hulvânî bsk.

O zaman nasıl olur da yardımlaşmayı muhakeme şeklinde yorumluyabiliyorsunuz?

İkisinin arasında dağlar kadar fark vardır.

Fudûl ifadesinin manası:

Fudûl ifadesi, bu cümleden ''Fadule'' ''Fudâle'' ''Fadle'' ifadelerinden türemektedir.

Manası ise: Fazladan kalan şey demektir.[941]

Neden bu isim cahiliyye döneminde Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* de katıldığı yardımlaşma grubuna verilmiştir?

Çünkü Mekke'liler, bu olay olduğunda şöyle demişlerdir: Bunlar boş ve gereksiz bir işe girdiler. Fudûl (boş) işe girdiler.

Aynı zamanda kişinin sahip olmadığı, kendisinin hak etmeden ve fazladan aldığı mala da Fudûl denmektedir. İşte bu nedenle Hılful Fudûl adını taşımaktadır.[942] Yani: **Kişinin sahip olmadığı mal(ı sahiplerine iade etme) yardımlaşması**. İşte Hılful Fudul'un manası budur.

Eğer bunu anlarsak, konuyun hükümle alakası olmadığını direk anlamış oluruz.

---

[941] Bkz: Lisabul Arab. Yazarı: İbni Manzur. 525-526.s. 11.clt. Sadır bsk.

[942] Bkz: el-Celîsus Sâlih el-Kâfî Vel Celîsun Nâsihuş Şâfî. Yazarı: Ebul Ferac el-Muâfê bin Zekeriyya el-Cerîrî. 390.yılda vefat etmiştir. 502.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk.

Hılful Fudul olayının manası nedir?

Geçmişten anladığımız gibi bu olay, yardımlaşma grubudur.

Bir grup, zor durumda kalanlara yardım etmek için kendi aralarında sözleşmişlerdir.

O zaman Hılful Fudul ifadesini türkçeye çevirirsek, şu mana ortaya çıkar: **Yardımlaşma grubu**.

Eğer bunu anlarsak, bu olayda sadece ve sadece yardımlaşmanın olduğunu anlamış oluruz.

Mogoltay şöyle demiştir: “**Hılful Fudul, şudur: Kureyş'in, Mekke şehrinde, zulüm gören herkese destek çıkmak için kurulmuş bir yardımlaşmadır**.”[943]

Derim ki: Demek ki bu sadece yardımlaşmadan ibarettir. O zaman onlar sadece yardımlaşmışlar. Hüküm falan vermemişler.

Hüküm vermek ayrı bir şeydir. Yardımlaşmak ayrı bir şeydir.

Eğer olayda hüküm vermek yoksa, olayın hüküm vermekle bir alakası yoktur.

---

[943] el-İşâra İla Siratil Mustafa *sallallahu aleyhi ve sellem* Ve Tarihi Men Bâdehu Minel Hulefâ. Yazarı Aladdin Mogoltay. 762.yılda vefat etmiştir. 79.s. Darul Kalem bsk.

Eğer hüküm vermekle olayın bir alakası yoksa, bu gruptan yardım isteyen de, hüküm falan istememiştir.

Bu gruptan yardım istemek, sadece yardım istemektir. Destek istemektir.[944]

Eğer bunu anlarsak, Hılful Fudul olayında muhakemenin olmadığını anlamış oluruz. Konunun muhakeme ile hiçbir alakası olmadığını anlamış oluruz.

Ebu Cafer el-Bağdâdî, Hılful Fudul olayından söz ederken şöyle demiştir: "Onlar şu noktalarda anlaşma yapmışlardır: Mekke'de kimseye zulüm yapılmayacak. Eğer zulüm yapılırsa, hemen hep birlikte zulüm yapılana yardım edip, zalime karşı geleceğiz. Ta ki zulüm görenin hakkını zalimden alacağız. Bu zalim ister yüce birisi olsun, ister olmasın, her halukarda ona karşı geleceğiz."[945]

Benzerini İbnul Mulakkin[946] de söylemiştir.

Derim ki: İşte mesele bundan ibarettir. Bunların hepsi gösteriyor ki konunun muhakeme ve hüküm verme ile bir alakası yoktur.

---

[944] Bu olay önceden muhaliflerin zikrettiği Şeybânî'nin sözlerine benzemektedir. O da yardımlaşmaktan söz ettiği halde, muhalifler o sözünü muhakeme diye çevirmişlerdir.
Burada da yardımlaşmaktan söz edildiği halde, muhalifler bunu muhakeme diye çevirmişlerdir.

[945] el-Menmak Fİ Ahbari Kureyş. 53.s. Alemul Kutub bsk. Yazarı: Muhammed bin Habib Ebu Cafer. 245.yılda vefat etmiştir.

[946] el-Bedrun Munîr. Yazarı: İbnul Mulakkin. 804.yılda vefat etmiştir. 7.clt. 329.s. Darul Hicra bsk.

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Hılful Fudul yardımlaşmasını övmüş müdür?

Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* Hılful Fudul olayını övdüğü insanlar arasında çok meşhurdur. Şimdi bunu burada hızlıca tahkik edelim.

Bu olay Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* asıl îtibari ile üç[947] sened ile rivayet edilmektedir:

Bir: Ebu Hureyre'den *radiyallahu anh* rivayet edilmesi. Bu da aslen murseldir. Ömer bin Ebî Selem, bunu (tabiinlerden olan) babası Ebu Selem'den rivayet etmiştir, onun da hadisi direk Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* rivayet ettiği zikredilir. Yine onun Ebu Hureyre'den, onun Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* rivayet ettiği de zikredilir.

Yalnız bu rivayetin mursel ve zayıf olması, daha büyük ihtimaldir. Bu nedenle bu sened ile hadis zayıftır. Darukutnî *rahimehullah* manen bu zikrettiklerimi söylemiştir.[948]

İki: Abdurrahman bin Avf'tan, o da Peygamberimizden *sallallahu aleyhi ve sellem* rivayeti.

Bunun sıhhati üzerinde tarih boyunca konuşulmuştur. Bu rivayeti İmam Muhammed bin Muslim bin Şihab ez-Zuhrî,

---

[947] Bunları sadece misalen zikrettim. Konu üzerinde münker olarak bulduğum senedleri ise hiç zikretmedim.
[948] el-İlel. Yazarı: İmam Darukutnî rahimehullah 385.yılda vefat etmiştir. 1779 numaralı rivayet 9.clt. 302.s. Taybe bsk.

Muhammed bin Cubeyr bin Mut-im'den, o da babasında, o da Abdurrahman bin Avf'tan *radiyallahu anh* rivayet etmektedir.

Ama Zuhrî'nin bir çok talebesi olduğu halde, bunu sadece Abdurrahman bin İshak bin Abdullah adlı kişi rivayet etmiştir. Bu kişinin de güvenilir olup olmadığında ihtilaf edilmiştir. İhtilaf edilmesinin sebebi de, bazen hata etmesidir. Yoksa bir çok hadisi sahihçe rivayet etmiş, bu sahihçe rivayet ettiği hadisleri de bir çok hadis tenkidçisi, sahih görmüşlerdir. Bu rivayette hata edip etmediğinden emin olamadığım için, ben bu rivayetin sıhhati hakkında susmaktayım.

Yalnız bu rivayeti sahih görerek İbni Hibban, Sahih'inde[949] rivayet etmiştir.

Yalnız Ahmed bin Hanbel, bunu zayıflamıştır. Çünkü Zuhrî'den sadece hata eden Abdurrahman bin İshak rivayet etmiştir. Bu bilgiyi Mervezî, İmam Ahmed'den nakletmiştir.[950]

---

[949] Sahihi İbni Hibbân. Veya: et-Tekasîm Vel Envâ. 354.yılda vefat etmiştir. İbni Bilibbân'ın tertibi ile olan nusha. Risale bsk. 4373 numaralı rivayet 10.clt. 216.s.
Tenbih: İbni Hiban bu senedi sahih görmüştür. Bundan sonra zikrettiği zayıf senedi ise, sadece mana yönünden zikretmiştir. Bu hadisten sonra zikrettiği sened zayıftır, yani Ebu Hureyre'den zikrettiği sened zayıftır. Bunu bilmekte de hadis talebeleri için fayda vardır.

[950] el-İlel Ve Marifetur Ricâl. Mervezî'nin rivayet ettiği nusha. 55 numaralı bilgi. 50.s. Mektebetul Meârif bsk.
Tenbih: Yalnız İmam Ahmed rahimehullah bu rivayeti İmam Ahmed bin Sâlih rahimehullah ile muzakere ederken, bu rivayetin makbul olduğunu

İmam Muhammed bin İshak *rahimehullah* , bu hadisi Muhammed bin Zeyd'den, o da Zuhrî'den munkatî (kopuk sened) olarak rivayet etmiştir.[951] Bu sened ise ittifaken zayıftır. Çünkü muttasıl değildir.[952]

Üç: Kasım es-Serkastî, ed-Delâil adlı eserinde bu hadisi senedi ile bu hadisi rivayet etmiştir. Bu hadisi Hz. Ebu Bekir'in iki oğlu Muhammed ve Abdurrahman'dan rivayet etmiştir.[953] Allah üçünden de razı olsun. Üçü de sahabedir.

Senedindeki ravilerin hepsi güvenilirdir.

Senedinde geçen Verrâkul Humeydî diye bilinen Muhammed[954] bin İdrîs hakkında İbni Hibbân "Hadiste istikamet sa-

---

zikretmiştir. Ama muhtemelen bu muzakere esnasında dendiği için böyledir. Yoksa görüldüğü gibi muzakere dışında hüccet makamına bu rivayeti çıkarmamaktadır. Yine en doğrusunu Allah c.c. bilir.
Bkz: İslam Tarihi. Yazarı: Zehebi. 5.clt. 1000.s. Darul Garb bsk. / İbni Ebî Hatim'in İlelul Hadis adlı eserin önsözü. 1.clt. 82.s. Humeydî matbaaları bsk.

[951] es-Sîratun Nebeviyye. Yazarı: İbni Hişâm. 1.clt. 123.s. Taha Abdurrauf tahkiki ile olan bsk.

[952] Daha fazla bilgi için bkz: el-Bedrun Munîr. Yazarı: İbnul Mulakkin. 804.yılda vefat etmiştir. 7.clt. 327.s. Darul Hicra bsk.

[953] ed-Delâil Fî Garîbil Hadîs. Yazarı: Kasım bin Sabit. 302.yılda vefat etmiştir. 265 numaralı rivayet Ömer bin el-Hattâb'ın rahimehullah hadisi bölümü. 2.clt. 486.s. Ubeykan bsk.

[954] Serkastî, bu kişiyi Ahmed bin İdris diye zikretmiştir. Ama o tabakada yaşamış ve senedin o bölümünde olacak böyle bir kişi bulamadım. Bu nedenle büyük ihtimalle bu baskı hatası, veya nusha hatasıdır.
Bu râvî hakkında bolca bilgi verdim ki, cerh tadil kitaplarında bu adam hakkında bilgi bulamayanlar senedinin zayıf olduğunu zannetmesinler. Çünkü bu kişinin adı ve güvenilirliği her cerh tadil eserinde geçmemektedir.

hibi"[955] demiştir. İbni Ebî Hâtim "Doğru sözlü"[956] demiştir. Ukaylî "Güvenilir"[957] demiştir.[958]

Hadisin metni ise şu şekildedir; Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "**Ben, İbni Ced-ân'ın evinde bir yardımlaşmaya şâhid oldum. Aynısına İslam'da davet edilsem, isticâbet ederdim.**

Onlar fudûlun (fazlalıkların, yani haksızlıkların) sahiplerine iâde edileceğine, hiçbir zâlimin mazlume gâlip gelmeyeceğine söz vermişlerdiler."[959]

İbnul Mulakkin bu hadis hakkında şöyle demiştir: "Bu hadis sahihtir."[960]

Senedde geçen diğer raviler ise, hepsi güvenirlikleri ile meşhur olan kişilerdendirler.

[955] es-Sikât. Yazarı: İbni Hibbân. 15628 numaralı râvî. 9.clt. 137-138.s.Darul Fikir bsk.

[956] el-Cerhu ve et-Tadil. Yazarı: İbni Ebî Hâtim. 1131 numaralı râvî. 7.clt. 204.s. İhyaut Turas bsk. / İslam Tarihi. Yazarı: Zehebi. 6.clt. 601.s. Darul Garb bsk.

[957] es-Sikât Mimmen Lem Yekâ Fil Kutubis Sitte. Yazarı: İbni Kutlup Aga es-Sûdûnî. 879.yılda vefat etmiştir. 9423 numaralı râvî. 8.clt. 167.s. Merkezun Nûmân bsk.

[958] Tenbih: İbni Hacer Hadisin senedinde irsâl (kopukluk) olduğunu iddia etmiştir! Bunu nereden çıkardı anlamadım. Ben senedde bir kopukluk da görmedim. Bkz: Telhisul Habîr. Yazarı: İbni Hacer. 3.clt. 220.s. Kurtuba bsk.

[959] ed-Delâil Fî Garîbil Hadîs. Yazarı: Kasım bin Sabit. 302.yılda vefat etmiştir. 265 numaralı rivayet Ömer bin el-Hattâb'ın rahimehullah hadisi bölümü. 2.clt. 486.s. Ubeykan bsk.

[960] el-Bedrun Munîr. Yazarı: İbnul Mulakkin. 804.yılda vefat etmiştir. 7.clt. 325.s. Darul Hicra bsk.

Derim ki: İşte Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Hılful Fudul'u övmüş, İslam geldikten sonra bile aynısı olduğunda katılacağını zikretmiştir.

Aynı zamanda Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* açıkça bu olayın muhakeme ile alakası olmadığını ispat etmiş, sadece yardımlaşma olduğunu beyan etmiştir.

İşte bu gösteriyor ki bu olayın muhakeme ve hüküm vermek ile bir alakası yoktur. Eğer (haşa) alakası olduğu iddia edilirse, Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* İslam geldikten sonra bile küfrü istediği ve kafirlerle bir olup hüküm vermek istediği iddia edilmesi lazımdır. Böyle bir şeyi iddia eden de kafirdir.

Kısacası:

Zikrettiğimiz ilk iki sened zayıftır. Üçüncü sened inşaAllah sahihtir.

Muhaliflerimizin cevap veremeyecekleri sorular:

Eğer sizler, Hılful Fudul olayını tağuta muhakeme olmak için delil getiriyorsunuz, kesinlikle bu olayın hüküm verilme olayı olduğunu iddia etmeniz lazımdır.

Eğer bu olayda hüküm verildiğini iddia ederseniz, bir çok sapık görüşü kabul etmek zorunda kalırsınız.

Derim ki: Burada hadise sahih diyenleri ve hadisi rivayet edenleri zikretmiştir. Müracaat edilebilir.

Bir: O zaman kişinin kafir hükümette kadı ve hakim olmasının caiz olduğunu iddia etmeniz lazımdır. (Allah korusun, bu sözden Allah'a sığınırım)

Çünkü Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Hılful Fudul'a katıldığı rivayet edilmiştir. O zaman sizlerin kafir hükümette kadı ve hakim olunmasını doğru görmelisiniz. En azından küfür görmemelisiniz.

Eğer bunu caiz görürseniz, o zaman çok büyük kafir olursunuz.

İki: Eğer Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Hılful Fudul'a katıldığı rivayet edildi ise, o zaman kafir hükümetlerde kadı ve hakim olmanın sünnet olduğunu iddia etmeniz lazımdır.

Böyle demek de ayrı bir küfürdür.

Üç: Allah'ın indirdikleri ile hükmetmemenin küfür olmadığını iddia etmeniz lazımdır. Böyle demek de küfürdür.

Dört: Küfür sistemlerine muhakeme olmanın sünnet olduğunu ve doğru olduğunu iddia etmeniz lazımdır.

Derim ki: Bunlardan her hangi birisini söyleyen kişinin küfründe şüphe edilmediği gibi, bunları tekfir etmeyenin de küfründe şüphe edilmez. Bunlar İslamiyetin aslıdır.

İşte her kim Hılful Fudul olayında hüküm olduğunu iddia ederse, bir çok küfür işlemiş olur.

İşte muhaliflerimizin küfürde ve çirkinlikte ulaştıkları noktaya bakın! Allah'ım, İslamın garipliğini sana şikayet ediyorum. Müslümanlık perdesi altına saklanmış kafirlerin senin dinine bu kadar sataşmalarını sana şikayet ediyorum!

Allah'a yemin olsun ki bu iftiralarınızı hiçbir Müslüman kaldıramıyor. Allah'ın dinini ucuza almış, Allah'ın dinine sataşmış bu insanlardan beraat ederiz, onlardan dünyâda ve ahirette ayrı ve berî olmayı Rabbim bizlere nasib etsin.

Muhaliflerimize, cevap veremeyecekleri sorular

1- Sizler diyorsunuz ki, “Her kim İslam mahkemesi yokken tağuta muhakeme olursa, kafir olmaz!”

Allah c.c. ise diyor ki: “Sana ve senden önce inenlere iman ettiğini iddia edenler var ya? Onlar tağuta muhakeme olmak istiyorlar. Halbuki onlar tağutları tekfir etmek ile emrolunmuşlardı.”[961]

İşte Allah c.c. bu ayette, tağuta muhakeme olanın tağutu tekfir etmediğini haber vermiştir.

Sizler ise, İslam mahkemesi yokken tağuta muhakeme olan kafir olmaz derken, İslam mahkemesi yokken tağutu tekfir etmek gerekli değildir ve İslamın şartı değildir demiş oldunuz.

Acaba ne zaman İslam mahkemesi olmayınca küfür olan şey İslam olabiliyor ki?

2- Sizler iki tane Müslüman, eğer tağuta muhakeme olurlarsa, ikisi de kafir olur diyorsunuz.

Sonra tağuta kafir muhakeme olunca, bir Müslüman tağutun mahkemesine davet edildiğinde o Müslüman davete icabet edip tağuta muhakeme olursa, bu kişinin muhakeme olmadığını ve kendini savunduğunu iddia ediyorsunuz.

---

[961] Nisa suresi, 60.ayet

İşte bu apaçık bir uyumsuzluktur.

Ya deyin ki iki Müslüman muhakeme olursa, sadece dava açan kafirdir. Diğeri kafir değildir.

Ya da deyin ki ikisi de kafirdir.

Eğer ikisi de kafirdir derseniz, savunmasını ve tartışmasını tağuta ileteni dahi tekfir etmek zorundasınız. O zaman muhakemede kendini savunanı da tekfir etmek zorundasınız.

Eğer ikisi muhakeme olmadı, sadece dava açan muhakeme oldu derseniz, eski görüşünüzden dönmeniz gerekmektedir.

3- Sizler diyorsunuz ki: "Bir kişi tağutun mahkemesine gidiyor, dava açıyor, muhakeme oluyor."

Diğeri ise anlaşmazlığa düştüğü kişi tarafından, ya da tağut hakim tarafından tağuta muhakeme olmaya davet edilirse, o kişi de isticabet eder, daveti kabul eder ve giderse, sadece kendini savunduğunu ve muhakeme olmadığını iddia etmektesiniz!

Bu apaçık bir uyumsuzluktur. Eğer kendi isteği ile mahkemeye giden şahıs tağuta muhakeme oluyorsa, başkasının davası, çağırması ve kendi isteği ile giden şahısın daha fazla tağuta muhakeme olması gerekmektedir.

Çünkü sizin tekfir ettiğiniz ve dava açan taraf, tek başına gitmiştir. Diğer taraf ise müşriğin davetine isticabet ederek muhakeme olmuştur.

Şu şekilde:

Sizin tekfir etmediğiniz şahıs:

1- Tağuta davet ediliyor.

2- Bu daveti kabul ederek muhakemeye gidiyor.

3- Kendi isteği ile muhakemeye gidiyor.

Sizin tekfir ettiğiniz:

1- Kendi isteği ile muhakemeye gidiyor.

Nasıl oluyorda bir tane küfür işleyen tekfir ediliyor, iki veya üç tane küfür işleyen tekfir edilmiyor?

Bu ne kadar kötü bir zulüm ve hakka muhalefettir?

Nasıl oluyorda kendi isteği ile tağuta muhakeme olan kafir oluyor! Ama hem tağutun davetine isticabet ederek, hem de kendi isteği (iradesi) ile tağuta muhakeme olan kişi kafir olmuyor?

4- Biz Müslümanlar Allah'ın dediği gibi deriz ki: Bir kişi tağutun mahkemesine gider ve kendini savunursa, bu durumda savunmayı ve tartışmayı tağutlara ilettiğinden dolayı kafir olmuş ve onlara muhakeme olmuştur.

Sizler ise tağutun mahkemesine ilk gideni tekfir ettiğiniz halde, bu ikinci gideni ve mahkemede her küfrü işleyeni tekfir etmiyorsunuz. Bu nasıl bir uyumsuzluk!

Her kim tağutun mahkemesine giderse, orada kendini savunursa, bu gösterir ki o kişi tağuttan hüküm istemektedir.

Birinci Soru:

Eğer hüküm istemiyorsa, neden tağutların mahkemesinde savunma ve tartışma yapıyor?

İkinci Soru:

Eğer tağutları tanımıyorsa, neden tağutların mahkemesine gidiyor?

üçüncü Soru:

Eğer bu kişi tağuttan hüküm istemiyorsa, neden tağuta kendini savunuyor? Seveceği bir hüküm kendine verildiğinde neden seviniyor derin nefes salıyor ve mahkeme salonundan mutlu bir şekilde çıkıyor ki?

Dördüncü Soru:

Eğer bu kişi, tağutun hükmünden razı değilse, onlardan nefret ediyorsa, neden onun karşısına oturuyor?

Onun karşısında muhakeme için oturması, onun muhakemeyi istediğini ve razı olduğunu göstermektedir.

Her ne kadar bundan sonra ben muhakeme olmadım ve istemedim dese de, bu yaptığı amel gösterir ki o kişi tağuta muhakeme olmuştur. Puta secde ettiğini gördüğümüz bir adam, her ne kadar ben secde etmedim dese de, onun secde

etmesi ağzıyla söylediği sözü yalanlamakta ve yalancı olduğunu göstermektedir.

Aynı şekilde kimileri muhakeme olmadığını ve Allah'ın indirdiklerine iman ettiklerini iddia ediyorlar, sonra tağuta muhakeme oluyorlar! Her ne kadar biz muhakeme olmadık deseler de, bu yaptıkları iş sözleriyle yalancı olduklarını göstermektedir.

İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir: “Abdulmelik[962] ve Sahnun şöyle demişlerdir: … Anlaşmazlığa düşen iki kişi, eğer **muhakeme için otururlarsa**, bu durumda **aralarında hüküm verilmesine razı olmuş olurlar**. Zaten **bu nedenle de hakime gitmişlerdir**.”[963]

5- Sizler itiraf ediyorsunuz ki tağuta muhakeme küfürdür. En azından itiraf ediyorsunuz ki tağut hakim küfür ile hükmediyor.

Aynı zamanda sizler tağutun mahkemesine savunma adına gidilmesinde bir sakınca görmüyorsunuz!

Bu nasıl bir çelişkidir?

---

[962] İmam Abdulmelik bin Habib el-Maliki. Endelus'un büyük alimidir. Endelus'e hadisi ilk sokan ehli hadisten birisidir.

[963] et-Turukul Hukmiyye. 164.s. Darul Beyan bsk. Bu konuda da hiçbir ihtilaf zikretmemiştir. Zaten ümmet bunda icmâ etmiştir.

وَقَالَ عَبْدُ الْمَلِكِ وَسَحْنُونٌ: يَحْكُمُ، لِأَنَّ الْخَصْمَيْنِ إِذَا جَلَسَا لِلْمُحَاكَمَةِ فَقَدْ رَضِيَا أَنْ يَحْكُمَ بَيْنَهُمَا بِمَا يَقُولَانِهِ، وَلِذَلِكَ قَصَدَاهُ

Eğer muhakeme esnasında hakim küfür hükmü verdiği için küfür işliyorsa, ya sen Müslüman olduğunu iddia ettiğin için onlara inkar etmek zorundasın, ya da oradan gitmek zorundasın.

Ama sen hem muhakeme için oturuyorsun, hem o kafir hakim küfür hükmünü verdiği zaman senin lehinde ise seviniyorsun, bir de Müslüman olduğunu ve tağuta muhakeme olmadığını iddia ediyorsun! Bu ne kadar çirkin hareketlerdendir.

Eğer Müslüman olduğunu iddia ediyorsan, küfür işlenirken neden küfür meclisini terk etmedin?

Eğer Müslümansan, neden tağutu tanıdın, sorularına isticabet ettin ve tartışmanı ona ilettin?

Allah c.c. Nisa suresi 140.ayette küfür işlenen meclislerde bulunduğun müddetçe kafir olduğunu haber vermektedir. Bunları neden görmemezlikten geliyorsun?

6- Ey tağuta muhakeme olmayı caiz gören veya haram gören Yahudileşmiş müşrik, eğer örümceğin evinden daha basit iddialarını hala sürdürerek küfürde ısrar etmek isteyip dersen ki: “Bizler zaten hakimi yüzüne karşı tekfir ediyoruz!”

Bizer de Allah'ın askerleri ve İslamın savunucuları olarak sana deriz ki:

Bizler, sizler ve bütün herkes biliyor ki sizler tağuta muhakeme salonunda onların küfürlerini inkar etmenin şart oldu-

ğunu, eğer bu inkar olmazsa tağutun mahkemesine gidilmemesi gerektiğini hiç zikretmemektesiniz.

Eğer samimi olsaydınız, en başta derdiniz ki: Tağutun mahkemesinde hakimin küfürleri karşısında susmak, küfür meclisinde bulunmak olduğu için küfürdür.

Ama bunu demediniz. Bu da gösteriyor ki sizin tek küfrünüz tağuta muhakeme olmak değil, ayrıca küfür işlenen meclislerde bulunmanızdır.

Eğer küfür işlenen meclislerde bulunmak küfür değildir derseniz, işte bu durumda iyice belalı şeyler demiş olursunuz. Sizler bunu bir yönden söylüyorsunuz, ama diğer yönden utanmadan susmak kabul etmektir ve bu nedenle sukutî icma var diyorsunuz! Bu nasıl bir uyumsuzluk ve nefislerin isteğine göre bina edilen bir dindir?

7- Sizler diyorsunuz ki: Tağuta hükmü kaldırmak, muhakemedir.

Deriz ki: O zaman neden savunmaları tağuta kaldıranları tekfir etmiyorsunuz ki?

İthamı def etmek ve bunu tağutun masasına kaldırmak, onlara hükmü kaldırmaktır.

İlki küfür oluyor, ikincisi neden küfür olmuyor?

İlki muhakeme oluyor, ikincisi neden muhakeme olmuyor?

8- Sizler diyorsunuz ki: Tağutun mahkemesine gidip benim arabam çalındı demek, muhakemedir.

Bizler deriz ki: Eğer onlara gidip haber verme muhakeme ise, diğer kişinin gidip de ben çalmadım demesi neden muhakeme değildir ki?

Birisi diyor ki: Bu arabamı çaldı.

Diğeri diyor ki: Bu arabayı çalmadım.

Görüldüğü gibi ikisi de tağutun mahkemesine gitmiştir.

Ama sizler ilkinin muhakeme olduğunu, diğerinin ise muhakeme olmadığını iddia ediyorsunuz.

Bu İslama ters, akılların dahi reddettiği, felsefî ve necis bir anlayıştır?

9- Tağutun mahkemesinde eğer küfür işleniyorsa, orada bulunan kişilerin ya oradan gitmeleri, ya da küfür bitene kadar inkar etmeleri gerekmektedir. Eğer küfrü bitiremezlerse, konuşanı susturamazlarsa, bu durumda hala orada kalırlarsa, yine kafir olurlar.

Çünkü Allah c.c. küfür işlenen meclislerde bulunduğun müddetçe kafir olduğunu Nisa suresi 140.ayette açıklamıştır. Bu gösteriyor ki küfür sözlerini ya yok edeceksin, etmediğin müddetçe de orayı terk edip oradan çıkıp gideceksin.

Sizler ise sadece tağut sizlere muhakeme esnasında savunma hakkını verdiğinde onları tekfir ederseniz ediyorsu-

nuz! Sonra tağut istediği kadar küfür kanunları çıkartıyor, küfür ile asıyor ve kesiyor, sizler de orada oturup inşallah seveceğimiz bir hüküm verir diye bekliyorsunuz! Bir de seveceğiniz hüküm verilince gülerek mahkemeden ayrılıyorsunuz, belki arkadaşlarınızı arayıp çok şükür hakim bey güzel hüküm verdi diyorsunuz!

Bir de bu kadar küfürden sonra muhakeme olmadığınızı iddia ediyorsunuz!

Muhakeme dışında da, onların küfürlerini inkar etmediğiniz halde orada bulunduğunuzdan dolayı da kafir oluyorsunuz. Bu da mı aklınıza gelmedi?

Sizler ne kadar küfrü seven ve isteyen, ama bunu İslam dairesi içinde tutmaya çalışan necis müşriklermişsiniz? [964]

10- Sizler diyorsunuz ki: “Bir kişi kendini savunmak için mahkemeye giderse kafir olmaz! Muhakeme olmamıştır.”

Deriz ki: Eğer bir kişi gidip bir adam hakkında dava açar ve derse ki: Bu adam arabamı çaldı. Öteki adam da gerçekten arabasını çaldı ise, tağutun mahkemesine gidip kendini savunarak: Evet ben bu arabayı çaldım derse, ne olur?

Muhakeme olur mu?

Olmaz mı?

---

[964] Müşriklerin necis olduğunu Rabbimiz söylemiştir. Tevbe suresi, 28.ayet

Eğer muhakeme olur derseniz, kendini savunan kişinin muhakeme olduğunu iddia edersiniz. Bu durumda küfür dininizi tamamen kendi ellerinizle yıkmış olursunuz.

Eğer muhakeme olmaz derseniz, bu durumda iddia sahibini tekfir etmemiş olursunuz. Bu durumda da iddia sahibi muhakeme olmuştur inancınıza muhalefet etmiş olursunuz.

İşte iki tuzak arasındasınız! İki halde de küfür içeren görüşünüzü terk etmek zorundasınız …

Çünkü iddia sahibi der ki: Benim arabam çalındı.

Diğeri ise der ki: Arabasasını çalmadım.

Ama eğer diğeri derse: Arabasını çaldım, evet çaldım.

Bu durumda çaldığını iddia etmiştir.

Yani: İkisi de iddia sahibi olmuştur.

Fıkıh kitaplarında da muhakemede her iki tarafın iddiacı olduğu durumlar olabileceğini de zikretmişlerdir. Bu durum gibi mesela. Yukarıda bunu da açıklamıştık. **Bu gibi durumlarda kendini savunan kişi de, davayı başlatan kişi de iddia sahibi olurlar**.

Şimdi bu durumda dediğimiz gibi, eğer derseler ki bu kişi muhakeme olmadı, bu durumda kendini savunma adına giden adamın muhakeme olmadığını iddia etmiş olurlar.

Ama eğer muhakeme oldu derlerse, bu durumda kendini savunan iddiacı kişiyi tekfir etmiş olurlar.

11- Size göre muhakeme: Hakimden hüküm istemekmiş!

Bizler deriz ki: Önceden de zikrettiğimiz gibi en güzeli muhakemenin tanımında hüküm istemek değil de, anlaşmayı ve savunmayı ve hükmü bir hakime kaldırmak demek olduğunu zikrettik. Aynı zamanda muhakemeye savunucu olarak gidenin dahi hüküm istediğini ispat ettik, ayetlerle delillendirdik, İbnul Kayyım *rahimehullah* gibi bir çok ulemanın sözlerini de ek olarak naklettik.

Sizler bu iddianıza göre, bir kişi mahkemeye gider ve dava açarsa, muhakeme olmuş olur diyorsunuz.

Peki sonrasında ne diyeceğiz?

Dava açtıktan sonra davalı mahkemeye geldiğinde, bu dava açanın konuşması ve kendini savunması ne oluyor?

O dava açan kişi, belki yıllarca sürecek olan muhakemede kendini savunması ve anlaşmazlığa düştüğü kişiye reddiye vermesi ve hakkını almaya gayret etmesi, ne oluyor? Buna ne diyeceğiz?

Bu muhakeme midir?

Yoksa değil midir?

Eğer muhakeme derseniz, muhakemede savunmanın dahi küfür olduğunu söylemiş olursunuz.

Eğer muhakeme değildir derseniz, bunun ne olduğunu ispat etmeniz lazım.

Tağuta muhakeme esnasında kendini savunman, savunma ve tartışma kaynağı olarak onu seçmen, ne demektir?

Ayetlerle ve hadislerle bunu ispat etmelisiniz?

Elbette bunu ancak ve ancak bizimle ittifak ederek ve muhakeme olduğunu söyliyerek açıklayabilirsiniz. Başka türlü Allah'a yemin olsun ki açıklayamazsınız, ispat edemezsiniz.

Bize hakkı gösteren Allah'a şükürler olsun.

12- Farzedelim ki iki adam mahkemeye gittiler, Allah'a ve dinine göre muhakeme oldular.

Ama sizin küfür dininize göre bir taraf muhakeme olmadı!

Bu muhakeme olmadığını iddia ettiğiniz adamdan tağut hakim, iddiayı üzerinden def etmesi için şahidler getirmesini isterse, bu adam da gidip şahidleri getirirse, bu yaptığı ne olur?

Muhakeme olur mu?

Olmaz mı?

Eğer olmaz derseniz, tağuta tartışmayı kaldırmayı bırakalım, şahidler getireni ve muhakeme olmada ilerleyenleri dahi tekfir etmemiş olursunuz.

Şahidler getirerek bir şeyleri ispat etmeye çalışanları dahi tekfir etmemiş olursunuz.

Eğer olur derseniz, savunmalarını ve anlaşmazlıklarını tağutun mahkemesine iletenlerin kafir olduğunu söylemek zorundasınız.

Bunu da derseniz, sizin bütün dininiz yerle bir olmuştur.

13- Zamanımızın bir çok müşriği, Hz. Yusuf'un küfür sisteminde yönettiğini iddia ediyor. Siz müşrikler ise, bu iddiayı def etmek için Hz. Yusuf zamanında ki kralın Müslüman olduğunu dile getiriyorsunuz. Kimi zaman o zaman ki kralın Müslüman ya da kafir olacağına dair net bir delil olmadığını iddia ediyorsunuz.

Ama ne zaman mesele tağuta muhakeme küfrüne gelirse, hemen heva ve hevelerinize yenik düşüyorsunuz, Yusuf *alehyhisselam* zamanında ki krallar hemen kafir yapılıyor, Hz. Yusuf'un onlara muhakeme olduğu, savunma kaynağı olarak o kafirleri seçtiği iddia ediliyor! Hz. Yusuf'a ağıza alınmayacak kadar kötü iftiralar yöneltiliyor?

Sizler gerçekten samimi olsaydınız, başta söylediklerinizi, şu günlerde heveslerinize göre değiştirmezdiniz. Ama bu uyumsuzluğunuz, sizlerin ne kadar haktan uzak olduğunu göstermektedir.

Şimdi seçim yapın, ister eskiden hatalı olduğunuzu iddia edin, ister şu zamanda hata ettiğinizi iddia edin. Hangisini iddia edecesiniz?[965]

14- Ebu Bekir İbnul Arabi el-Maliki şöyle demiştir:

"Malik şöyle demiştir: "Tağut Allah dışında ibadet edilen herşeydir. Put, Kâhin, Sihirbaz veya şirkin işlendiği herşeydir." "[966]

Derim ki: Allah c.c. şöyle buyurmaktadır: "Hükümde hiç kimse ona ortak koşamaz"[967]

Eğer Allah ile bir başkası bir tutulmuyorsa, bilmeliyiz ki tağuttan hüküm istemek, tartışma ve savunma kaynağı olarak onu seçmek tağuta ibadet etmektir.

Ayrıca İmam Malik gibi selef uleması tağutun Allah dışında ibadet edilen herşey olduğunu söylemişlerdir. Ayetlere uyan görüş de budur zaten.

İşte bundan anlarız ki her kim tağuta muhakeme olanları tekfir etmezse, bu durumda tağuta ibadet etmeyi küfür saymamıştır.

---

[965] Hz. Yusuf aleyhisselam, hükümetin başına geçtiği zaman, tamamen yetki almış ve Allah'ın indirdiği şeriatla yönetmişti. Bunu Allah c.c. Kur'an'da bizlere haber vermiştir. Bkz: Yusuf suresi, 56.ayet

[966] Ahkamul Kur'an. 1.clt. 578.s. Darul Kutubul İlmiyye bsk. Bu sözü farklı manalarla İmam Malik'ten nakledenler çok fazladır.

[967] Kehf suresi, 26.ayet

Her kim İslam mahkemesi yokken tağuta muhakeme olmayı küfür görmezse, bu durumda İslam mahkemesi yokken tağuta ibadet edenleri tekfir etmemiş olur.

İşte böyle sapkın görüş sahibi, ya görüşünden dönsün ya da münafıklık yapmayı bıraksın ve İmam Malik gibilerinin aşırı(!) olduklarını söylesin.

İmam Malik'e aşırı diyen de, sapkın olmayı hak eden birisidir.

15- Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Medine'de İslam devletini kurdu. İlk zamanlar Mekke kafirlerin elindeydi ve İslam hükümeti yoktu.

Nisa suresi 60.ayetin nüzul sebeplerine baktığımızda görüyoruz ki o zamanlarda tağuta muhakeme olanlar nerede olurlarsa olsunlar tekfir edilmişlerdir.

Soru: Mekke'de İslam mahkemesi olmadığı zamanlarda, sadece küfür mahkemeleri olduğu zamanlarda, Mekke'de tağuta muhakeme olmak küfür mü idi? Yoksa değilmi idi?

Eğer küfür değildir derlerse, o zaman Nisa suresi 60.ayetin nüzul sebebinde rivayet edilen ve bir çoğu sahih olan rivayetlere ters düşen, 1400 yıl sonra yeni türemiş kötü bir görüş ortaya atılacaktır.

Eğer küfürdür denilirse, İslam mahkemesi yokken de tağuta muhakeme olmak küfür demek zorunda kalınacaktır. Doğru olan da budur zaten.

16- Sahabelerden İmam Cabir bin Abdullah *radiyallahu anh* şöyle demiştir: “Kendisine muhakeme oldukları tağutların biri Cüheyne'de idi, biri Eslem'de idi. Her bölgede bir tane (tağut) vardı. Onlar, kahinlerdir. Şeytanlar onlara gelirlerdi.”[968]

Derim ki: İşte Cabir *radiyallahu anh* net bir şekilde, eskiden tağutların heryerde olduğunu zikretmiştir. Onlara muhakeme olunduğunu zikretmiştir. İmam Taberi de bu geçmiş sözü senedi ile zikrettikten sonra, muhakemeden kastedilenin **ibadet** olduğunu açıklamış ve tağutun manasında rivayet edilen nakilleri bir araya getirmiştir.[969]

Taberi'nin tefsir ettiği gibi, muhakemeden kastedilen ibadetse, o zaman anlarız ki her kim tağuta muhakeme olmuşsa, Allah'tan başkasına ibadet etmiştir.

Eğer Allah dışında bir başkasına ibadet edenin de kafir olacağını kabul edersek[970], o zaman anlarız ki tağuta muhakeme olan şahıs Allah'tan başkasına tapan bir kafirdir. Onu tekfir etmeyen de tağutlara tapanları tekfir etmeyen bir kafirdir.

İşte bu çok önemlidir.

---

[968] Sahihi Buhari. 6.clt. 45.s. Tukun Neca bsk. Nisa 43.ayetin tefsirinden hemen sonra zikretmiştir.

[969] Tefsiri Taberi. Camiul Beyan. 5.clt. 418-419.s. Ahmed Şakir'in tahkikiyle olan bsk.

[970] Bu meseleyi önceden açıklamıştık. Bkz: Enam suresi, 1.ayet

Her kim tağuta muhakeme küfür değildir derse, geçmiş nakle muhalefet etmiştir.

Ayrıca, cahiliyye zamanında daha İslam devleti yoktu. İslam devleti yokken de tağuta muhakeme olmanın küfür olduğu Hz. Cabir *radiyallahu anh* açıklamıştır.

İşte bu net bir şekilde gösteriyor ki cahiliyye döneminde de tağuta muhakeme olan kişi kafirdir.

Ey insanlar, seçim sizindir.Ya Peygamberin *sallallahu aleyhi ve sellem* arkadaşları gibi İslam devleti yokken dahi, kayıtsız şartsız tağuta muhakeme olanları tekfir edin ya da cehennem yolunu seçin.

Bilin ki ilkini seçerseniz, kazanan siz olursunuz.

Muhaliflerimize nasihat ve onları İslama davet

Ey insanlar, bilin ki bir çoğunuz dünyaya dalmış ve hakkı aramamakta, mal mülk adına kendini kandırmakta. İşte bunlar hakkında Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "İnsanların hesab günü yakınlaştı, onlar da gaflet içinde bundan yüz çevirmiş bir haldeler."[971]

Bu insanların arasında, bir de hakkı aramaya gayret eden, ama hakkı göremeyenler vardır. İşte bunlar, gaflet içinde olanların çok azıdır. Bunlar hakkında ise Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "De ki: Size, (yaptıkları) işler bakımından en çok kaybedenleri bildirelim mi?

(Bunlar) **iyi işler yaptıklarını sandıkları halde**, dünya hayatında **çabaları boşa giden kimselerdir**.

İşte onlar, Rablerinin ayetlerini ve O'na kavuşmayı inkar eden, bu yüzden amelleri boşa giden kimselerdir ki, biz onlar için kıyamet gününde hiçbir ölçü tutmayacağız."[972]

Diğer ayette, hakkı arayap da şirke düşenler hakkında şöyle buyurmuştur: "Onların çoğu Allah'a iman ederlerken, müşrik olarak iman ederler."[973]

İşte bunlar dışında, çok az bir topluluk vardır ki, onlar kurtuluşa ereceklerdir. Onlar hakkında Allah c.c. şöyle buyur-

---

[971] Enbiya suresi, 1.ayet
[972] Keh suresi, 103-105.ayetler.
[973] Yusuf suresi, 106.ayet

muştur: "İman edip salih amel işleyenleri salihlere dahil edeceğiz."[974]

Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* ise, bu salih kavmin ne kadar az olduğundan şöyle haber vermiştir: "Sizler şirk ehlinin yanında, siyah boğanın üzerindeki bir tane beyaz kıl gibisiniz. Ya da kırmızı boğanın üzerindeki bir tane siyah kıl gibisiniz."[975]

İşte Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Kur'an'ın açıklayıcı olarak bu az grubun ve cennetliklerin sayısını haber vermiş ve çok az olacaklarını zikretmiştir.

Bu az gruba katılacak olan Müslümanların, ahir zamanda daha da azalacağını Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle haber vermiştir: "Şüphe yok ki kıyamete yakın, karanlık gecenin taneleri gibi[976] fitneler olacaktır."

O günlerde adam Mümin olarak sabahlayacak, Kafir olarak akşamlayacak.

Mümin olarak akşamlayacak, Kafir olarak sabahlayacak.

---

[974] Ankebut suresi, 9.ayet

[975] Sahihi Buhari. / Benzeri: Sahihi Muslim'de de rivayet edilir.

[976] Yani: Gece olduğunda kişi zifir karanlığında her tarafta siyah siyah noktacıklar görür.
İşte Allah Rasulu *sallallahu aleyhi ve sellem* fitnenin çokluğunu, geceleyin aşırı karanlıkta gördüğün o siyah noktacıkların çok fazla olduğu gibi çok fitnelerin çok olduğunu ispat etmektedir.

Bazı gruplar dinlerini, dünyadan azıcık bir menfaat karşılığı ile satacaklar.[977]

İşte kıyamet yaklaşınca, Müslümanların daha da azalacağını haber vermiştir.

O zaman insanların üç sınıfa ayrıldığını görürüz:

1. Sınıf: Hiçbir şeyi takmayan, düşünmeyen ve ibret almayan insanlar. İnsanların çoğu da böyleleridir.

2. Sınıf: Hakkı aramaya çalışan, ama hakkı göremeyenler.

3. Sınıf: Hakkı arayan ve hakkı gören, ölene kadar da hak üzere sebât eden ve sabredenler.

İşte zikrettiğimiz ilk 2 sınıf insanlar kafirlerdir. Onların da çok ve çok fazla olduklarını görürsün. O milyarda bir kadar az olanlar ise, 3.sınıftan olacak olanlardır.

Ey insanlar, sizler bu 3.sınıftan olmaya çalışın.

Bilin ki Allah c.c. bizleri yaratmış, bizi öylesine yaratmamış, bize Peygamberler göndermiştir. Bu Peygamberlerin getirdiklerine bakmamız, üzerimize olan bir farzdır. Eğer ebedî hayatta mutlu bir şekilde cennete girip yaşamayı istiyorsak, Allah'ın elçisi ile bizlere ulaştırdığı Kur'an ve onun açıklayıcı olan sünnete sarılmamız lazımdır. Bunları iyi bilmemiz lazımdır.

---

[977] Tirmizi ve başkaları rivayet etmişlerdir. Bazı senedleri kuvvetlidir. Şeyh Miludi'nin rahimehullah risalesinin tercümesinde yeterli tafsilatla hadisin sıhhatini ispat ettik. Elhamdulillah. Müracaat edilebilir.

Bizler de bunları okuduk ve gördük ki Allah c.c. en başta bizlerin “Lâ ilâhe illâ Allah“ dememizi istiyor. Tağutları tekfir etmeyi bizlere emrediyor. Tağutları tekfir ederken de, en başta onlara muhakeme olmamızı Allah c.c. bizlere yasaklıyor, muhakeme olanların cehennemlik olacaklarını bizlere haber veriyor. Onların cehennemlik olmayacağını söyleyenlerin de cehennemlik olacağını haber veriyor.[978]

Aynı zamanda Allah c.c. bizden savunma kaynağı olarak Allah'ın indirdiği şeyleri seçmemizi istiyor. Savunma ve tartışma kaynağı olarak tağutları ve kafirleri seçersek, cehennemde ebediyyen kalacağımızı bizlere bildiriyor.

O halde ey insan, bu hakikatler önündeyken Allah'ın indirdiği şeylere iman etmemenden seni men eden nedir?

Ailen, arkadaşların ve akrabaların mı seni men ediyor?

Bil ki aileni sevmen, seni Allah'a isyana sürüklüyorsa, sen böyle yapmakla ailenle birlikte ancak cehenneme girersin.

Eğer ailen, arkadaşların ve akrabaların kafirlerse, seni küfre davet ediyorlarsa, sana zor da gelse onları her an hakka davet etmen gerekir. Eğer onlar yüz çevirirseler, Allah'a olan sevginin daha fazla olması, onlardan ayrılıp Allah'a yönelmeni gerektirir. Yoksa ebedî kurtuluşa eremezsin.

Ey insan, yoksa dünyam gidiyor, bu nedenle muhakeme olmak istiyorum mu diyorsun?

---

[978] Bakara suresi, 39.ayet

O zaman bil ki dünyanın hepsi de, gitse, şu yaşayacağın hayat birkaç günlük bir hayattır. Yarın bir bakacaksın yaşın bulmuş elliyi, ölüm yaklaşmış, bir de bakacaksın ölüm seni bulmuş, o zaman Allah'ın karşısında ne diyeceksin? İki evi kaybetmemek için mi tağuta muhakeme oldum ve küfür işledim diyeceksin?

Ey insan, asla böyle yapma. Şu dünyanın hepsi dahi gitse, sen Allah'ı seç, dünyayı seçme. Şüphe yok ki Allah c.c. Kur'an'da, eziyet anında insanların eziyetinden korktuğundan küfür işleyenin yerinin cehennem olacağını bizlere haber veriyor.[979] Sakın bunlardan olma.

Ey insan, yoksa insanları tekfir edemem, bu içime yatmıyor, ben nasıl herkesi tekfir ederim, insanlara karşı vijdanım onları tekfir ettittirmiyor mu diyorsun?

O zaman bil ki seni yaratan Allah, senden daha merhametlidir. Seni yaratan Allah, apaçık bir şekilde küfür işleyenlerin cehennemlik olduklarını bizlere haber vermiştir. Tağuta muhakeme olanların cehennemlik olduklarını bizlere haber vermiştir.

Eğer Allah c.c. en merhametli olansa, senden daha fazla merhametliyse, senin en başta Allah'a uyup Allah'ın dediğini yapman gerekir. Asıl merhamet, adaletli olmak ve yaratanın dediklerine muhalefet edenlere hak cezayı vermektir. Hak edilen cezayı vermemek, zulüm ve adaletsizlik olur.

---

[979] Ankebut suresi, 10-11.ayetler.

O zaman bil ki tağuta muhakeme olan kişi, kendi isteği ile muhakeme oluyor. Kimse onu zorlamadan muhakeme oluyor. O zaman bu kişiye bizzat kendisi zulüm etmiş[980] ve kendisi kendini cehenneme götürmüştür. O zaman senin bu müşriklerin cehennemlik olduğunu söylemen, zaten adaleti tatbik etmenden kaynaklanmaktadır.

Şeytan ise, seni kandırarak, vijdanı öne sürerek seni de onlar gibi cehenneme sürüklemek istemektedir.

Bil ki sen bu kafirleri zaten kendin için tekfir etmelisin. Sen bir insan olarak iki yolu seçmelisin.

Şu iki yoldan birini:

Birinci yol: Ben insanları takmam, onlardan bana ne….. dersin. O zaman Allah'ın kafir dediğine kafir demediğin için, Allah'ın ayetlerini yalanlamış olursun. Allah da c.c. kendi ayetlerini yalanlayanların cehennemlikler olduğunu Bakara suresi 39.ayet gibi bir çok ayette zikretmiştir.

İkinci yol: Ben Allah'ın bana emrettiği gibi bu insanları tekfir ediyorum dersin.

İşte bu zaman iman ve İslam ehlinin yolunu takip edersin ve kurtuluşa erersin.

---

[980] Allah c.c. şöyle buyurmuştur: "**Bize zulüm etmediler, ama kendi nefislerine zulüm ederlerdi**." (Bakara suresi, 57.ayet / Araf suresi, 160.ayet)

Bil ki insanlara kafir demen, senin içindir. Eğer onları vijdanı öne sürerek tekfir etmezsen, bil ki sadece kendine zulüm edersin, onları tekfir etmediğin için onlara bir faydan olmaz, onlara faydan olmadığı gibi kendine zararın olur, kendine zulüm edersin, kendini de onlarla birlikte cehenneme atarsın.

Ey insan, şeytan seni kandırmasın. Vicdan ve zorluk adına kafirleri tekfir etmezsen, o zaman kendine zulüm edersin ve kendini ateşe atartsın. Çünkü Allah'ın kafir dediğine kafir dememek, Allah'ı yalanlamaktır. Bunu bil, Allah'ın kafir dediğine kafir de.

Ama şeytanın oyunlarına kanmazsan, aksine bütün kafirleri tekfir edersen, o zaman kendine fayda vermiş olursun, umarız ki böyle yaparsan da cennetliklerden olursun.

Bil ki ecel yakın. Birkaç yıla vefat edeceksin, her türlü bu dünyadan gideceksin. O zaman bu dünyada yoldan geçen garip bir yolcu gibi ol ki, cenneti kazanabilesin.

Bil ki cennet, zorluklarla çevrilidir. Cehennem ise kolaylıklarla çevrilidir. Ailenden[981] ve arkadaşlarından kötülenmediğin müddetçe, sen cennet yoluna yönelemezsin. Zulüm ve ibtilalar(imtihanlar) başına gelmediği müddetçe, cenneti kazanamazsın.

---

[981] Yani: Eğer ailen ve arkadaşların kafirse, bu dediklerim geçerlidir. Nasıl ki bu zaman ki insanların çoğunun ailesi kafirdir. Allah yardımcımız olsun.

Rabbim bizleri kaldıramayacağımız imtihan ve ibtilalardan geçirmesin. Böyle bir durumda da sebat edenlerden eylesin, amin…

İşte hak yol budur.

Başı kolaylık, sonu zorluk olan küfür yoluna girme…

Gel, zorluklar ve belalarla dopdolu olan, başı zorluk, sonu rahatlık olan cennet yoluna gir.

Nasihatin devamı ve sonsöz

Bu kısa ve muhtasar risaleyi bitirmemi nasib eden Allah'a şükürler olsun. Umarım rabbim bu risale ile muhaliflerimizin hepsini yerle bir eder, aralarındaki müşriklerin de hakkı görmelerini sağlar.

Muhaliflerimizi tevbe etmeye davet ediyorum. İhtilaf söz konusu olduğu zaman, tartışmalarını, savunmalarını, ihtilaflarını ve davalarını tağutun mahkemesine sunmamalarını, bilakis gidip Allah'ın indirdiklerine sunmalarını tavsiye ediyorum.

Allah'ın indirdikleri her zaman ve heryerde vardır. Onlara muhakeme olun, ihtilaflarınızı onunla çözün. Gidip de tağutun mahkemesinde çözmeyin.

Allah c.c. şöyle buyurmuştur: “Bizler ayetlerimizi ufuklarda ve kendi nefislerinde göstereceğiz, ta ki onlar anlayacak ki **hak olan budur**. Onlar için Allah'ın herşeye kadir olması yeterli değil midir?”[982]

Ey tağuta muhakeme olanlar, Allah'ın herşeye gücü yettiğini bildikten sonra, nasıl oluyorda hala hükümleri, anlaşmazlıklarınızı, savunmalarınızı ve tartışmalarınızı gidip de tağuta kaldırıyorsunuz ve ona muhakeme oluyorsunuz?

Allah herşeye kadirdir. Ne olacaksa onun isteği ile olacak. Senin gidip tağuttan hüküm istemen, muhakemeye gidip

[982] Fussilet suresi, 53.ayet

kendini savunman ne seni gireceğin hapisten kurtarır, ne de sana hayrı gösterir.

Aksine, böyle yaparak küfür işlediğin için ufacık bir dünya karşısında, sonsuz hayatını acı verici azabın içinde geçirirsin.

Ey onları da tekfir etmeyen müşrik kişi, bil ki sen tağuta muhakeme olan bu kişileri, kendini kurtarmak ve Allah'ın emrini yerine getirmek için tekfir etmelisin. Eğer Allah'ın emrini yerine getirmezsen, o zaman bizler Allah'ın senin hakkındaki emrini sana tatbik ederiz, Bakara 39.ayette Allah'ın emrettiği gibi seni tekfir ederiz.

Bil ki Allah'ın kafir dediğine Müslüman demek, Allah'ın küfür dediğine İslam demek ve bunda şüphe etmek Allah'ın dinini yalanlamaktır. Allah'ın dinini yalanlamak ise, bakara 39.ayetin açıkladığı gibi cehennemde ebediyyen kalmayı hak etmektir.

Eğer yüz çevirirseniz, bilin ki Allah c.c. bize yeter, o ne güzel vekildir.

Eğer yüz çevirirseniz, bilin ki Allah sizi elim ve acı verici bir azab ile azaplandıracaktır. Bununla sizleri müjdeliyoruz.

Allah bize yeter, o ne güzel vekildir …

Son olarak, İbnul Kayyım'in tağuta muhakeme olanları ve onları tekfir etmeyenleri tekfir ettiği bir sözüyle bitirmek istiyorum.

İmam İbnul Kayyım *rahimehullah* şöyle demiştir:

“Sen onları apaçık vahye davet ettiğin zaman, hemen kaçtıklarını görürsün. Onları Allah'ın kitabının hükmüne, Allah'ın Rasulunun *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnetinin hükmüne davet edersen, bir de bakarsın ki yüz çevirmişler!

Vahyin hakikatleri ortaya çıktığında onlar ile hüdâ arasında çok uzun mesafeler görürsün. Onların vahiyden aşırı fazla uzaklaştıklarını ve kaçtıklarını görürsün.

Eğer onlara desen ki: “Allah'ın indirdiğine ve Rasul'e gelin, görürsün ki münafıklar senden iyice uzaklaşıyorlar.(uzaklaştırıyorlar, sapıyorlar ve saptırıyorlar.)”[983]

Şimdi bunlar nasıl felaha ersinler? Nasıl hüdâyı görsünler? Hem de akılları ve dinleri hastalıklı! Onlar bu halde iken nasıl dalaletten ve pislikten çıkabilirler ki?

Onlar bir de imanlarını satarak küfrü satın almışlardır.[984] Onların kötü ticaretleri ne kadar rezil bir ticarettir. Hem de onlar cennet yerine cehennemi seçmişlerdir.

“Elleriyle yaptıkları yüzünden başlarına bir felâket gelince hemen, biz yalnızca iyilik etmek ve arayı bulmak istedik, diye yemin ederek sana nasıl da gelirler!“[985]

---

[983] Nisa suresi, 61.ayet
[984] Tağuta muhakeme olanlar, onları tekfir etmeyenler gibi…
[985] Nisa suresi, 62.ayet

Şüphe ve şek zakkûmu onların kalplerine türemiş, artık ondan kurtuluş yolu bulamıyorlar.

“Onlar Allah'ın, kalplerindekini[986] bildiği kimselerdir; onlardan yüz çevir, kendilerine öğüt ver ve onlara, kendileri hakkında tesirli söz söyle.”[987]

Onların elleri kurusun. Onlar imanın hakikatinden ne kadar uzak insanlardır! Onların tahkik ve iman ehli olma iddiaları da ne kadar yalan bir iddiadır. Bunlar bir yerde, Peygamberi takip eden (bizler) bir başka yerdeyiz …

Onların elleri kurusun! İman ehli ile birlikte yola çıktılar. Sonra yolun uzunluğunu ve zorluğu görünce, hemen zorluğa dayanamayıp geri döndüler. Onlar zannetiler ki güzel hayatta kalacaklar, lezzetli bir şekilde şehirlerinde uyuyacaklar. Ne onlar bundan zevk aldı, ne de bu onlara fayda verdi. Çok geçmedi, bağıran kişi bağırdı ve onlar yemek sofralarından hala aç bir haldeyken kalkmak zorunda kaldırlar.[988]

İşte onların (Allah'la) karşılaşmaları nasıl olacak acaba?

Onlar bildiler, sonra inkar ettiler. Hakkı gördükten sonra kör oldular.

---

[986] Yani: Tağuta muhakeme olma isteklerini, tevbelerinin gerçek tevbe olmadığını bildiği kimselerdir.
[987] Nisa suresi, 63.ayet
[988] İbnul Kayyım rahimehullah burada ölümü ve dirilmeyi benzetiyor. Ölen bu kafirler, hala aç ve dünya sevgisi ile öleceklerini zikrediyor.

“İşte onlar iman ettiler, sonra kafir oldular, hemen kalpleri mühülerinde. Artık onlar anlayamıyorlar.[989]“ [990]

Derim ki: Allah İmama rahmet eylesin. Sanki günümüzden konuşuyor.

İşte imamın *rahimehullah* dediklerini bizler de diyoruz. Münafıkları ve din düşmanlarını tevbeye davet ediyoruz, eğer yüz çevirirlerse, deriz ki: Rahman olan Allah bize yeter, o ne güzel vekildir.

İşte dosdoğru yol budur. Var mı kervana katılan?

Tağutları tekfir eden, onlara muhakeme olanları tekfir eden, onları tekfir etmeyenleri tekfir eden, sadece Müslümanları seven, Allah'ın emrettiği gibi kafirlerden nefret eden Allah'ın kulu,

Ebu Musa el-Medeni

Allah onu, ailesini ve bütün Müslümanları bağışlasın…

---

[989] Münafıkun suresi, 3.ayet
[990] Medaricus Salikin. Darul Kitabul Arabi bsk. 1.clt. 361.s.

Tafsilli Fihrist

2. Delil: Nisa suresi. 59.ayet.

3. Delil: Nisa suresi. 60.ayet.

4. Delil: Nisa suresi. 61-65.ayetler.

5. Delil: Zumer suresi. 31.ayet.

6. Delil: Ali İmran suresi. 23.ayet.

7. 8. 9. 10. 11. 12. Deliller: Nur suresi, 47-48-49-50-51-52.ayetler.

Hadislerle ispatı:

1. Hadis: Ummu Seleme'nin r.a."Sizler bana **muhasame** (muhakeme) oluyorsunuz" hadisi.

2. Hadis: Abdullah bin Ömer'in r.a. hadisi ve kendini savunan yahudinin Peygamberimize s.a.v. muhakeme olması.

3. Hadis: Abdullah bin Abbas'ın "Delili sunmak, iddia sahibi içindir" Hadisi.

4. Hadis: Eşas bin Kays'ın r.a. Peygambere muhasame (muhakeme) olma hadisi.

5. Hadis: Vail bin Hucr'un r.a. hadisi ve dava açanın da, kendini savunanın da peygamberimize s.a.v. muhakeme olduklarını sibat etmesi.

6. Hadis: Maan bin Yezid'in hadisi ve kendini savunana muhakeme oldu demesi.

Alimlerin ve bilginlerin sözleri:

1. Nakil: İbnul Kayyım. (Muhakemenin tanımı)

2. ve 3. Nakiller: Bedruddin el-Aynî – Kirmânî. (Muhakemenin tanımı)

4. Nakil: Nizam.

5. Nakil: Kalyubî – Umeyra.

6. Nakil: Kalyubî – Umeyra.

7. Nakil: Serahsi

8. Nakil: Serahsi

9. Nakil: Serahsi

10. Nakil: Serahsi

11. Nakil: Bedruddin el-Ayni.

12. Nakil: Muhammed el-Haraşi

13. Nakil: Şihabuddin er-Ramli

14. Nakil: Burhanuddin bin Mâza el-Buhari

15. Nakil: Osman ez-Zeylai

16. Nakil: İbni Nuceym

17. Nakil: İbni Abidin

36. Nakil: Süleyman bin Sehman

37. Nakil: Semani

38. Nakil: Semani

39. Nakil: İbni Ebi Hatim

40. Nakil: İbni Teymiyye *rahimehullah*

41. Nakil: Muhammed bin Abdulvehhab

42. Nakil: **(Âsimiyye metninden nakil)** Ebu Bekir bin Muhammed el-Gırnâti

43. Nakil: Metnul Âsimiyye'nin şerhini yapan Osman et-Tuzeri ez-Zebid'i

44. Nakil: Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki

45. Nakil: Ebu Hayyan el-Endelusi

46. Nakil: Fûdî

47. Nakil: Kadı Himyeri

48. Nakil: Fârabi

49. Nakil: İbnul Esir

50. ve 51. Nakiller: İbni Sideh

52. Nakil: Zebidi

53. Nakil: Kasım bin Sellam

72. Nakil: Hafız İbni Kesir

73. Nakil: Hafız İbni Kesir

74. Nakil: Hafız İbni Kesir

75. Nakil: Hafız İbni Kesir

76. Nakil: Mansur el-Buhuti (Kendini savunan kişi olmazsa, muhakeme olmaz kuralı)

Davacı ve davalı meselesi

1. Hadis: Abdullah bin Abbas'ın "Delili sunmak, iddia sahibi içindir" Hadisi.

2. Hadis: Eşas bin Kays'ın r.a. Peygambere muhasame (muhakeme) olma hadisi.

77. Nakil: Şihabuddin er-Ramli

78. Nakil: Mirdâvi (Meseleyi bir çok nakillerle özetlemiştir)

79. Nakil: Hidaye'nin sahibi Mirgînânî

Muhakeme nerede başlar ve nerede biter?

Ayetlerden ispatı:

Hadislerden ispatı:

Tağuta muhakeme olmak kişiyi kafir yapar

Tağut nedir?

Tağut'a muhakeme olmanın küfür olması, Hz. Adem'den bu güne kadar bütün Müslümanların bildiği, bütün şeriatlarda olan ve Allah'ın indirdiği bütün kitaplarda olan asıl bir hüküm ve kuraldır:

Tağuta muhakeme olmanın küfür olduğunda dair inen ayetler, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* Mekke'de iken inmeye başlamıştır

Ayetlerle tağuta muhakeme olanların kafir olduğunun ispatı:

Birinci delil: Nisa suresi. 59.ayet.

İkinci delil: Nisa suresi. 60.ayet.

Ayette geçen ''Zaam'' ''İddia etme'' ''İleri sürme'' ifadesinin manası

Kur’an'da ki ''Sapma'' ''Dalalet'' terimi

Üçüncü delil: Nisa suresi. 61.ayet.

Dördüncü delil: Nisa suresi. 62.ayet.

Beşinci delil: Nisa suresi. 65.ayet.

Altıncı delil: Şura suresi. 10.ayet.

Yedinci delil: Enam suresi. 57.ayet.

Sekizinci, dokuzuncu, onuncu, onbirinci, onikinci, onuçüncü ve ondördüncü deliller: Nur suresi, 47-48-49-50-51-52.ayetler.

Hadislerden tağuta muhakeme olanların kafir olduğunu ispat eden deliller:

Abdullah bin Abbas *radiyallahu anh* Hadisi.

1. Nakil: Zebidî

2. Nakil: İbni Manzur.

3. Nakil: İbni Hacer

4. Nakil: İbnul Esir

5. Nakil: Bedruddin el-Aynî

6. Nakil: Kastallani

7. Nakil: Kirmâni

8. Nakil: Muhammed el-Fudayl ez-Zerhûnî

9. Nakil: Ali İbni Battal

Alimlerin ve bilginlerin tağuta muhakeme olanları tekfir ettikleri bazı sözleri:

10. Nakil: İbni Manzur – Saleb – İbni Manzur – Ebus Suud el-İmadi

11. Nakil: Hafız Taberi

12. Nakil: İbni Ebi Zemeneyn

13. Nakil: Ebus Suud el-İmadi

32. Nakil: Şeyhulİslam İbni Teymiyye

33. Nakil: Şeyhulİslam İbni Teymiyye

Şeyhulİslam İbni Teymiyye'ye *rahimehullah* atılan bir şüphe ve cevabı (dipnotta verilmiştir)

34. Nakil: İbnul Kayyım

35. Nakil: İbnul Kayyım

36. Nakil: İbnul Kayyım

37. ve 38. ve 39. Nakil: Fahreddin Razi – Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki – Kadı Maverdi

40. Nakil: Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki

41. Nakil: Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki

42. Nakil: Ömer İbni Âdil ed-Dimeşki

43. Nakil: İbni Cuzey

44. Nakil: Ebu Hayyan el-Endelusi

45. Nakil: Ali bin Ahmed el-Vahidî

46. Nakil: Kasimi

47. Nakil: İbni Atiyye

48. Nakil: Mulla Ali Kari

49. Nakil: Mulla Ali Kari

67. Nakil: Şeyh Süleyman bin Sehman

Şeyh Süleyman bin Sehman'a atılan bir şüphe ve cevabı (dipnotta verilmiştir)

68. Nakil: Şeyh Abdullatif bin Abdurrahman

69. Nakil: Şeyh Abdurrahman bin Hasan

70. Nakil: Zeccac

71. Nakil: İbrahim eş-Şatibi

İbrahim eş-Şatibi'ye atılan bir şüphe ve cevabı (dipnotta verilmiştir)

72. Nakil: İbni Hazm

73. Nakil: İbni Hazm

74. Nakil: Semani

75. Nakil: Semani

76. ve 77. ve 78. Nakil: **Muhammed bin Abdulvehhab'ın tağutlara muhakeme olanları tekfir etmesi**

79. Nakil: Abdurrahman bin Kasım en-Necdi

80. Nakil: Şeyh Osman et-Temimî

81. Nakil: Abdurrahman bin Nasır es-Saadî

Hapse girme, küfür olan meselelerde ikrah değildir kuralı:

Ölüm korkusu yok ise, ikrah yoktur kuralı:

İkrah meselesinde, küfür işleme ikrahı ile haram işleme ikrahı arasında fark olduğu kuralı:

Haram olan ikrahlarda dahi çok sert olan alimlerden örnek:

Bir kural: Malın gitmesi gibi konularda tağuta muhakeme olmak, icma ile küfürdür ve bunda ikrah yoktur:

Başka kural: Herşeye ikrah deyip yapmak, kişiyi kafir yapar. Başka kural: Herşeye ikrah deyip yapmak, münafıklığın göstergesidir.

Ayetin nüzul sebebi hakkında bir Eser – İkrahın kolaya alınmamasının ispatı:

İkrahın nesh olunduğunu söyliyenler:

İkrah konusunda bir şüphe ve cevabı:

''İki kere kırbaçlanacak olsam, isteneni söylerim'' sözün izâhı:

Özet:

Elleri kolları bağlı bir şekilde bir kişi mahkeme saloluna götürülürse, neler yapmalıdır?

Şüpheler ve cevapları

3- İddia: Nisa 60.ayetin nüzul sebebine bakarak, İslam şeriatı yokken bu ayetin kullanılması ve ahkamının kalkacağı iddiası:

4- İddia: Muhammed eş-Şeybani'nin tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü, ya da küfür görmediğini iddia etmeleri:

5- İddia: İmam İbnul Kayyım'in *rahimehullah* tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü, ya da küfür görmediğini iddia etmeleri:

6- İddia: İbni Hazm'ın tağuta muhakeme olmayı caiz gördüğünü, ya da küfür görmediğini iddia etmeleri:

(Hatırlatma)

Şeyhulİslam İbni Teymiyye'ye *rahimehullah* atılan bir şüphe ve cevabı (dipnotta verilmiştir)

Şeyh Süleyman bin Sehman'a atılan bir şüphe ve cevabı (dipnotta verilmiştir)

İbrahim eş-Şatibi'ye atılan bir şüphe ve cevabı (dipnotta verilmiştir)

Hılful Fudul şüphesi:

Muhaliflerimize, cevap veremeyecekleri sorular

Muhaliflerimize nasihat ve onları İslama davet

Nasihatin devamı ve sonsöz